DODATEK SPECJALNY › SPADKI I TESTAMENTY

CO ROBIĆ, KIEDY OKAZUJE SIĘ, ŻE ODZIEDZICZYLIŚMY DŁUGI?

GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktor prowadzący Marcin Stelmasiak | Cena gazety 13,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 72.11171, 1

Nakład 91 tys. + 322 tys. prenumerat cyfrowych

Atak na Iran

Trump blefuje, wojna trwa

Donald Trump upiera się, że rozmawia z Irańczykami i stawia twarde warunki, **Teheran** nadal blokuje Cieśninę Ormuz i ostrzeliwuje kraje regionu, **a Izraelczycy** bombardują irańskie cele i zabijają kolejnych irańskich przywódców.

Marta Urzędowska

„Lepiej niech potraktują to poważnie zanim będzie za późno, bo nie będzie już odwrotu i zrobi się bardzo niefajnie" – wygrażał w czwartek Donald Trump w swoim serwisie Truth Social. Amerykanin jest wściekły, bo – choć od kilku dni zapewnia świat, że rozmawia z Irańczykami o zakończeniu trwającej od blisko miesiąca wojny – nic nie zapowiada końca groźnej eskalacji.

Trump: Rozpętam piekło

Konflikt rozpętali 28 lutego Amerykanie i Izraelczycy, atakując cele w Iranie i zabijając najwyższego przywódcę Iranu, Alego Chameneiego. Od tego czasu trwa nieustanne bombardowanie, w którym zginęło już 1,4 tys. Irańczyków. Iran odpowiada ostrzałem Izraela, gdzie ofiar jest kilkanaście, i krajów arabskich Zatoki Perskiej, gdzie zginęło kilkunastu żołnierzy US Army i kilkunastu miejscowych cywilów. W połączeniu z blokowaniem Cieśniny Ormuz, którą arabska ropa pływa w świat, sprawia to, że ceny surowca szaleją. Dodatkowo wojna rozlewa się na Liban, gdzie Izrael bombarduje cele irańskiego sojusznika – Hezbollahu i dodatkowo prowadzi kampanię lądową. Na miejscu zginęło już

FOT. REUTERS/JONATHAN ERNST

Trump jest wściekły, bo – choć od kilku dni zapewnia świat, że rozmawia z Irańczykami o zakończeniu wojny – nic nie zapowiada końca groźnej eskalacji

ponad tysiąc osób, a milion uciekło z domów.

W ostatnich dniach USA przekazały Irańczykom warunki ewentualnego rozejmu, z których najważniejsze to rezygnacja z irańskiego programu nuklearnego i mocne ograniczenie arsenału pocisków. Choć Biały Dom zapewniał, że Iran ustąpi, bo jego siły zostały „zmiażdżone", reżim „szuka drogi wyjścia", a Trump jest gotów „rozpętać mu piekło", Irańczycy nie odpuszczają. – Nie ugniemy się, zakończymy tę wojnę kiedy będziemy chcieli i wyłącznie na własnych warunkach – odparowało irańskie MSZ. I przedstawiło irańskie warunki: Amerykanie mają wypłacić Irańczykom reparacje i uznać, że kontrola nad Cieśniną Ormuz na zawsze pozostanie w rękach Irańczyków. Jednocześnie, choć Irańczycy grają niedostępnych, „New York Times" potwierdza, że zakulisowo sygnalizują gotowość do wstępnych negocjacji.

W region zmierzają tysiące marines, Izrael nasila naloty

Póki co o rozejmie nie ma mowy, a sytuacja eskaluje. Amerykanie podali w środę, że od początku wojny uderzyli w ponad 10 tys. celów, niszcząc 92 proc. irańskiej floty i trzy czwarte fabryk pocisków, dronów i okrętów. Do tego wczoraj wysłali w region kilka tysięcy marines, którzy zapewne spróbują przejąć wyspę Chark, gdzie Irańczycy mają największy naftowy terminal, choć jasne jest, że w ten sposób nie zakończą wojny, za to wystawią się na pewny ostrzał.

Irańczycy nie pozostają dłużni – wczoraj irańskie drony i pociski kolejny raz poleciały na Izrael i kraje arabskie – Arabię Saudyjską, Kuwejt i Abu Dabi, co jeszcze bardziej oddala szansę na utrzymanie przez Emiratczyków opinii bezpiecznej oazy w niespokojnym regionie.

Także Izraelczycy, wyraźnie bojąc się, że Trump zakończy wojnę, zanim zdążą do reszty zniszczyć irański potencjał nuklearny i balistyczny, wyraźnie nasilają ataki. W środę zapowiedzieli nową wielką kampanię nalotów, a dzień później zabili dowódcę floty Irańskiej Gwardii Rewolucyjnej – Alirezę Tangsiriego, który osobiście nadzorował blokadę Cieśniny Ormuz. Jednocześnie, choć w kolekcji zabitych ważnych Irańczyków mają już ministrów obrony i wywiadu, dowódców Gwardii Rewolucyjnej, ajatollahów i ich doradców, niespodziewanie obiecali, że zrobią wyjątek. Nie zabiją szefa MSZ Abbasa Aragdżiego i przewodniczącego parlamentu Muhammada Bagera Galibafa, choć obaj panowie byli już na liście do odstrzału. Odpuścić kazali im Amerykanie, którzy najwyraźniej boją się, że kiedy Trump przestanie blefować i faktycznie umówi się na rozmowy o rozejmie, krzesło po irańskiej stronie stołu pozostanie puste. ●

• **Ile Donald Trump wie o wojnie w Iranie? ▶ 8**

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X 13>
9 770860 908150
1 RP

Ralph Kaminski dla „Wyborczej"

NIE ROBIĘ MUZYKI, ŻEBY BIĆ REKORDY

FOT. ADAM BURAKOWSKI/EAST NEWS

Czuję się dojrzały. Na pewno dojrzalszy i jest mi z tym jakoś lepiej. Choć gdy pisałem te piosenki, zdarzyło mi się zatęsknić za młodością. Zazdrościłem tym wszystkim, którzy debiutują i mają w sobie tę naiwność, siłę i wiarę w siebie, które bardzo, bardzo pomagają na tym pierwszym etapie, a przemijają wraz z dojrzałością i większą wiedzą. Swoją drogą, to ciekawe, czy jeśli dożyję starości i będę miał ochotę wydać płytę, to nazwę ją „Starość"?
▶ 16-17

Temat dnia

Niemal sto prób odwołania władz

Referenda straszakiem na prezydentów w całej Polsce. Już dwa razy próbowano doprowadzić do referendum we Wrocławiu, ważą się losy prezydenta Krakowa. W Polsce coraz częściej słychać wezwania do odwoływania władz miejskich **▶ 4-5**

Kraj

Pułapka na Nawrockiego

Tusk z Czarzastym znów przeciwko Nawrockiemu. Razem z kibicami, którym prezydent naraził się, gdy odmówił podpisania zmian w Kodeksie postępowania karnego. – Nie jesteś jednym z nas – usłyszał na piłkarskich stadionach **▶ 6-7**

eprasa.pl 755fec0d03

Bartosz T. Wieliński

Gdzie leci, a gdzie nie pojechał Nawrocki

Z informacji z Pałacu Prezydenckiego wynika, że w weekend Karol Nawrocki odwiedzi fabrykę Lockheeda w Fort Worth w Texasie. Tam z taśmy schodzą kolejne zamówione przez polskie lotnictwo myśliwce F-35.

Rozumiem prezydenta, że chce usiąść w kokpicie takiej maszyny i zrobić sobie kilka zdjęć. F-35 to najnowocześniejszy samolot świata. W tym roku w Polsce wylądują pierwsze takie maszyny z szachownicami na statecznikach.

Problem w tym, że do tej pory Nawrocki nie był w żadnej fabryce zbrojeniowej w Polsce. W Hucie Stalowa Wola mógłby zrobić sobie zdjęcia z Borsukiem, najnowszym polskim bojowym wozem piechoty. Albo ze sprawdzoną w walkach na Ukrainie haubicą samobieżną Krab. Mógłby odwiedzić zakłady MESKO w Skarżysku Kamiennej, gdzie produkuje się pociski przeciwlotnicze Piorun, które stają się polskim hitem eksportowym.

Polski prezydent już kilka razy pokazał się jako amerykański wasal i najwyraźniej brnie w to dalej

Ale z wiadomych przyczyn w najbliższym czasie Nawrocki będzie się od nich trzymać z daleka. Pod presją amerykańskich lobbystów zawetował przecież ustawę wprowadzającą unijny program SAFE, z którego Polska miała otrzymać około 200 mld zł niskooprocentowanej pożyczki. Nic dziwnego, że podczas pobytu w USA wykona gest pod adresem tamtejszej zbrojeniówki. Gest niemały, wizyta głowy państwa, które jest 20. gospodarką świata i dysponuje trzecią armią w NATO, to cenna reklama dla firmy, która żyje z eksportu.

W dobie coraz bardziej nieprzewidywalnej i coraz groźniejszej dla zachodniego świata polityki Donalda Trumpa powszechnie odczuwamy (wystarczy spojrzeć na sondaże) potrzebę zmiany polityki wobec USA. Nie mam na myśli zerwania relacji transatlantyckiej. Myślę o jej przewartościowaniu, dążeniu do uczciwego partnerstwa między Stanami Zjednoczonymi a Europą, tak by zmniejszać uzależnienie od amerykańskiego wsparcia.

Nawrocki, opierając swoją prezydenturę na relacji z Trumpem i jego otoczeniem, popełnił błąd. Naciski ze strony USA nie obaliły rządu Koalicji 15 Października, a ostentacyjne wsparcie Trumpa dla europejskich populistów wcale ich nie uskrzydla. W niektórych krajach jest wręcz pocałunkiem śmierci.

Polski prezydent już kilka razy pokazał się jako amerykański wasal (gdy bronił Trumpa, który zarzucał żołnierzom NATO w Afganistanie tchórzostwo, czy gdy przebierał nogami, by zostać członkiem powołanej przez Trumpa Rady Pokoju) i najwyraźniej brnie w to dalej.

Brak asertywności wygląda coraz gorzej, do tego Trump pochlebstw nie docenia. Gwoździem programu wyjazdu Nawrockiego miało być spotkanie z prezydentem USA na kongresie konserwatystów CPAC. Do spotkania nie dojdzie, bo Trump ma inne plany. ●

Wrocław
Zoo: Nie dokarmiać zwierząt!

FOT. KRZYSZTOF ŻATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

25.03.2026 r., Wrocław, ogród zoologiczny – lemury na wybiegu. Zoo apeluje do zwiedzających, by przestali dokarmiać zwierzęta. Ludzie wrzucają do wybiegów wszystko: od chleba i ciastek po hamburgery. Co gorsza, do zwierząt trafiają też przypadkowe przedmioty, takie jak czapki, zabawki czy folie. To zagraża życiu podopiecznych zoo.

Cytat dnia

Rząd wprowadza paliwowy pakiet CPN – Ceny Paliw Niżej

PREMIER DONALD TUSK

▶ wyborcza.biz

Katarzyna Włodkowska
Nominowana do prestiżowej nagrody

Katarzyna Włodkowska została nominowana do tegorocznej edycji Nagrody im. Jarosława Ziętary za dziennikarstwo śledcze. Nominację przyniósł jej reportaż „Nietykalna", opublikowany w magazynie „Duży Format"

Reportaż „Nietykalna" jest efektem ośmiomiesięcznego śledztwa, które obnażyło fałszywą biografię polskiej psychoterapeutki Wioletty Rebeckiej. Przedstawiając się jako psychoanalityczka z Nowego Jorku i ekspertka od gwałtu wojennego, polska Żydówka, badaczka z dwoma doktoratami oraz wnuczka jednej z „Króliczek z Ravensbrück", zbudowała międzynarodową pozycję i zdobyła zaufanie niemal wszystkich polskich mediów.

Punktem wyjścia do reportażu było własne przeoczenie – Katarzyna Włodkowska należała do dziennikarzy, którzy dali się zwieść tej historii, i jako jedyna postanowiła zweryfikować jej elementy.

Śledztwo objęło analizę dokumentów, zdjęć i archiwów w Polsce oraz za granicą. Autorka weryfikowała życiorys, wykształcenie, licencje zawodowe i rzekome badania prowadzone w Afryce, dotarła też do członków rodziny Rebeckiej oraz świadków w USA i Demokratycznej Republice Konga.

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Niemal każdy z kluczowych elementów publicznej narracji Rebeckiej okazał się nieprawdziwy. Publikacja przyniosła natychmiastowe skutki – instytucje zerwały współpracę, a środowiska terapeutyczne wszczęły postępowania dyscyplinarne.

Katarzyna Włodkowska zadebiutowała w 2003 roku w pomorskim „Dzienniku Bałtyckim", dwa lata później związała się z „Gazetą Wyborczą". Od grudnia 2017 roku jest reporterką „Dużego Formatu", magazynu „Gazety Wyborczej". Specjalizuje się w tematyce śledczej i społecznej. Jej teksty były wielokrotnie nagradzane i nominowane do najważniejszych polskich nagród dziennikarskich. ● **red.**

Andrzej rysuje

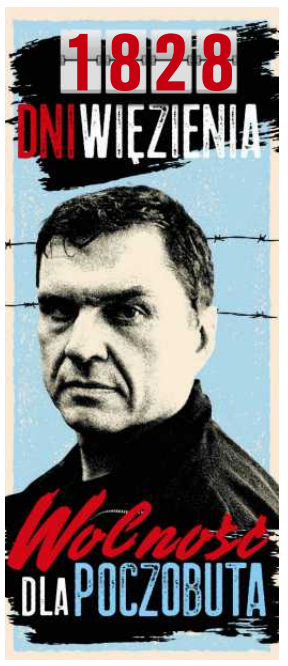

OGŁOSZENIE Kraj/34425903

WE WTOREK W WYBORCZEJ DODATEK SPECJALNY

Gdynia. Miasto dobrego wzoru

REKLAMA
PARTNERZY

100 1926 GDYNIA 2026
PORT GDYNIA

1 RP

eprasa.pl 755fec0d03

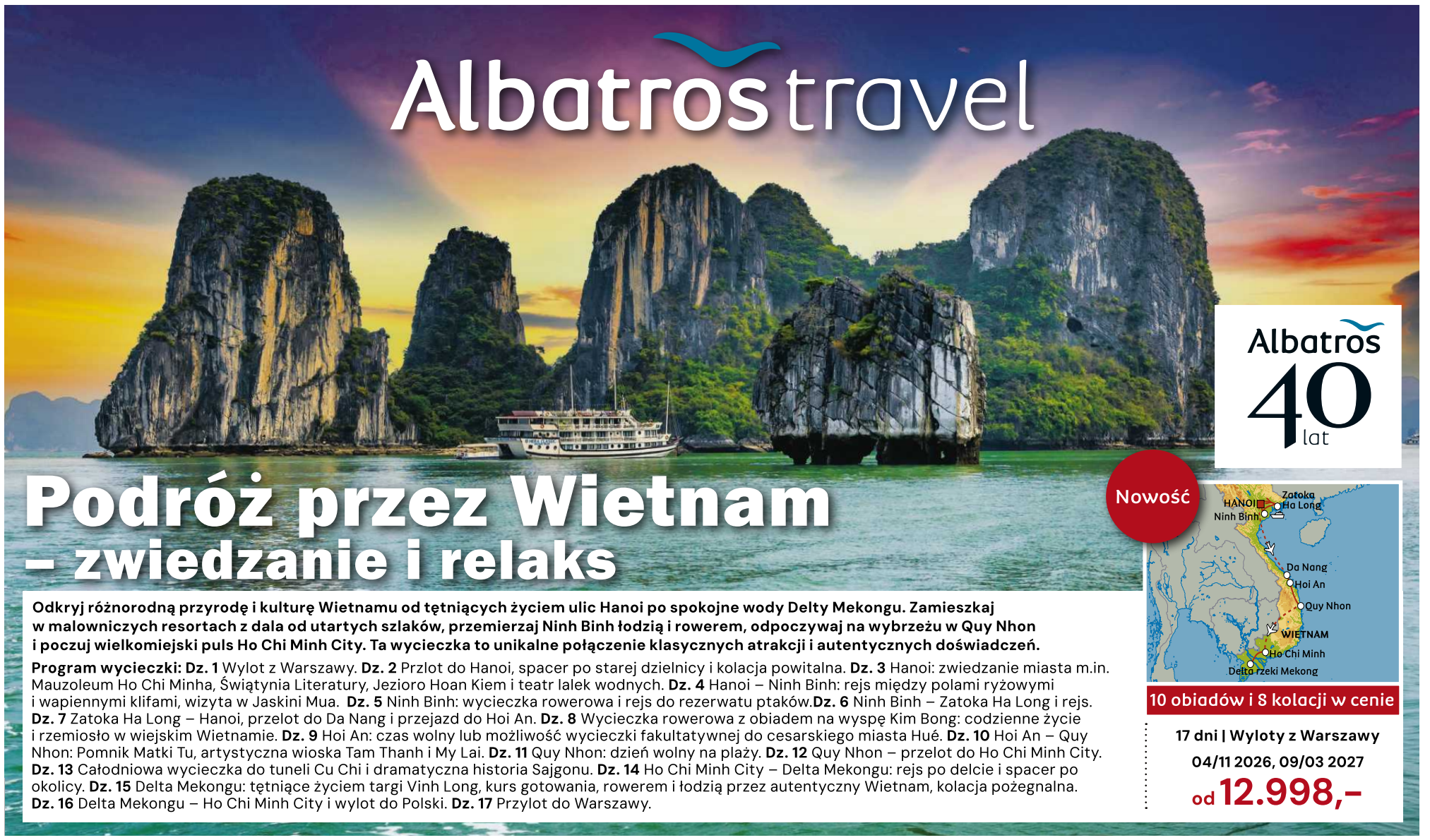

Podróż przez Wietnam – zwiedzanie i relaks

Odkryj różnorodną przyrodę i kulturę Wietnamu od tętniących życiem ulic Hanoi po spokojne wody Delty Mekongu. Zamieszkaj w malowniczych resortach z dala od utartych szlaków, przemierzaj Ninh Binh łodzią i rowerem, odpoczywaj na wybrzeżu w Quy Nhon i poczuj wielkomiejski puls Ho Chi Minh City. Ta wycieczka to unikalne połączenie klasycznych atrakcji i autentycznych doświadczeń.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy. **Dz. 2** Przlot do Hanoi, spacer po starej dzielnicy i kolacja powitalna. **Dz. 3** Hanoi: zwiedzanie miasta m.in. Mauzoleum Ho Chi Minha, Świątynia Literatury, Jezioro Hoan Kiem i teatr lalek wodnych. **Dz. 4** Hanoi – Ninh Binh: rejs między polami ryżowymi i wapiennymi klifami, wizyta w Jaskini Mua. **Dz. 5** Ninh Binh: wycieczka rowerowa i rejs do rezerwatu ptaków.**Dz. 6** Ninh Binh – Zatoka Ha Long i rejs. **Dz. 7** Zatoka Ha Long – Hanoi, przelot do Da Nang i przejazd do Hoi An. **Dz. 8** Wycieczka rowerowa z obiadem na wyspę Kim Bong: codzienne życie i rzemiosło w wiejskim Wietnamie. **Dz. 9** Hoi An: czas wolny lub możliwość wycieczki fakultatywnej do cesarskiego miasta Hué. **Dz. 10** Hoi An – Quy Nhon: Pomnik Matki Tu, artystyczna wioska Tam Thanh i My Lai. **Dz. 11** Quy Nhon: dzień wolny na plaży. **Dz. 12** Quy Nhon – przelot do Ho Chi Minh City. **Dz. 13** Całodniowa wycieczka do tuneli Cu Chi i dramatyczna historia Sajgonu. **Dz. 14** Ho Chi Minh City – Delta Mekongu: rejs po delcie i spacer po okolicy. **Dz. 15** Delta Mekongu: tętniące życiem targi Vinh Long, kurs gotowania, rowerem i łodzią przez autentyczny Wietnam, kolacja pożegnalna. **Dz. 16** Delta Mekongu – Ho Chi Minh City i wylot do Polski. **Dz. 17** Przylot do Warszawy.

Nowość

10 obiadów i 8 kolacji w cenie

17 dni | Wyloty z Warszawy
04/11 2026, 09/03 2027
od 12.998,–

Zakwaterowanie w hotelu 4*

Opera w Weronie

Dwa wieczory z klasyką muzyki operowej spędzone w amfiteatrze w Weronie, połączone z wycieczkami do Brescii, Borghetto i nad jezioro Como.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Mediolanu. Jezioro Como oraz czas wolny. Nocleg w okolicach Werony. **Dz. 2** Wizyta w winiarni (dodatkowo płatna). Werona – zwiedzanie i czas wolny. Wieczór z operą. **Dz. 3** Renesansowa Mantua, średniowieczne miasto Borghetto oraz opera. **Dz. 4** Krótka wizyta w Brescii. Powrót z Mediolanu do Warszawy.

4 dni | Wyloty z Warszawy

La Boheme i Nabucco | 16/07 2026 | od 4.998,–

Nabucco i La Traviata | 27/08 2026 | od 4.698,–

Aida i Turandot | 09/09 2026 | od 4.998,–

Degustacja serów, ostryg i Calvadosa

Normandia i Bretania z Mont St. Michel

Poznaj północne wybrzeże Francji z jej słynnymi plażami oraz uroczymi zakątkami pachnącymi calvadosem, serem camembert i ostrygami.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Paryża. W drodze do Caen zwiedzanie ogrodów Moneta w Giverny w Normandii. Kolacja w normandzkiej restauracji. **Dz. 2** Caen – Bayeux i miejsca związane z desantem wojsk alianckich w Normandii w 1944 roku. **Dz. 3** Caen. Degustacja normandzkich serów, calvadosa i cydru. Zwiedzanie urokliwego Honfleur. **Dz. 4** Z Normandii w kierunku Bretanii. Ogród Christiana Diora w Granville i wyjątkowa wyspa Mont St. Michel. **Dz. 5** Mont St. Michel. Ostrygi w Cancale, zwiedzanie otoczonego murami obronnymi pirackiego miasta Saint-Malo oraz domy szachulcowe w Dinan **Dz. 6** Normandia – Chartres ze słynną katedrą – Paryż. **Dz. 7** Paryż. Wylot do Warszawy

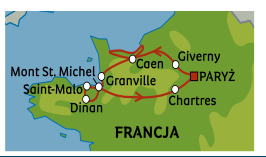

7 dni | Wyloty z Warszawy 13/05,

17/06, 20/09, 11/10, 18/10 2026

od 6.698,–

Nowość

Szwajcarska Riwiera – szlakiem wina, czekolady i alpejskich szczytów

Wyjątkowa podróż wzdłuż jeziora Genewskiego – gdzie malownicze krajobrazy i eleganckie miasta pełne historii łączą się z kulturą prawdziwego celebrowania życia.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy. Przylot do Szwajcarii. **Dz. 2** Zwiedzanie Lozanny i degustacja czekolady. **Dz. 3** Château de Chillon, Montreux i winnice Lavaux wpisane na listę UNESCO. **Dz. 4** Wjazd pociągiem na szczyt Rochers-de-Naye. **Dz. 5** Dzień wolny lub opcjonalna wycieczka do Gruyères – sery, średniowieczny klimat i alpejska sielanka. **Dz. 6** Powrót z lotniska w Genewie.

6 dni | Wylot z Warszawy

18/10 2026 | od 8.498,–

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81

Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Kod reklamy: GW12

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, ubezpieczenie podstawowe.

Kraj/34422757

eprasa.pl 755fec0d03

Samorząd

Niemal sto prób odwołania władz

FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Już dwa razy próbowano doprowadzić do referendum we Wrocławiu, ważą się losy prezydenta Krakowa. W Polsce coraz częściej słychać wezwania do odwoływania władz miejskich.

Przemysław Jedlecki

– Referendum! – takie komentarze zaczęły krążyć wśród mieszkańców Świętochłowic na Górnym Śląsku zaraz po tym, gdy się okazało, że w tutejszym ośrodku pomocy społecznej wykryto nieprawidłowości.

W pobliskich Gliwicach ktoś zlecił pracowni opinii społecznej sondaż na temat potencjalnego referendum w sprawie odwołania Katarzyny Kuczyńskiej-Budki (KO). Ankieterzy pytali mieszkańców: Czy jesteś za rozpisaniem referendum? Czy zagłosujesz za odwołaniem prezydenta miasta?

W Częstochowie, gdzie prokuratorzy przedstawili zarzuty prezydentowi miasta, opozycyjny PiS stawia warunek: rezygnacja ze stanowiska albo referendum. W Łodzi o odwołaniu prezydent Hanny Zdanowskiej rozmawiają działacze Konfederacji: – Jeśli będą sprzyjające nastroje społeczne, wesprzemy zbiórkę podpisów.

Z kolei w Krakowie bez problemu zebrano ponad 130 tys. podpisów pod wnioskiem o odwołanie prezydenta Aleksandra Miszalskiego (KO).

Ryszard Terlecki z PiS przekonuje, że referenda są też przygotowywane w Poznaniu czy Gdańsku, ale organizatorzy czekają na rozwój wypadków w Krakowie, gdzie referendum może być oceną nie Miszalskiego, ale rządów Koalicji Obywatelskiej.

– W Kanadzie politolodzy zbadali, że jeżeli wyborcy źle oceniają rząd, to obrywa burmistrz lub prezydent miasta z tej samej partii. Staje się naturalnym chłopcem do bicia – mówi prof. Jarosław Flis, socjolog z Uniwersytetu Jagiellońskiego. – Taka sama zależność jak w Kanadzie jest i w Polsce.

Ponad trzydzieści referendów od ostatnich wyborów...

W tej kadencji samorządu (2024-29) odbyło się już 31 lokalnych referendów. Tylko jedno z nich było merytoryczne. Mieszkańcy wsi Kałowice na Dolnym Śląsku decydowali w 2025 r., czy zmienić jej nazwę na Przylesie. 34 mieszkańców chciało zostać przy starej nazwie, 32 poparło zmianę, oddano również dwa głosy nieważne. W efekcie na mapach wciąż mamy Kałowice.

Pozostałe referenda miały charakter odwoławczy. Mieszkańcy 30 miast i gmin próbowali odwoływać wójtów, burmistrzów, prezydentów oraz rady gmin lub miast.

Zwolennicy zmian odnieśli połowiczny sukces tylko w Zabrzu. „Rządzący zachowują się jak okupanci – odmienne zdanie jest tępione, atmosfera strachu wśród pracowników samorządowych paraliżuje miasto, a skrzywiona narracja władzy jest propagowana z pomocą środków publicznych" – pisał przed głosowaniem opozycyjny radny Kamil Żbikowski i namawiał do odwołania prezydentki Agnieszki Rupniewskiej. W sieci pisano do niej: „Wykur... na śmietnik", „Ropucha", „Zrobiła z Zabrzan biedaków bez honoru, niech ona już wypier...".

11 maja 2025 roku prezydentka Agnieszka Rupniewska (KO) została odwołana, ale z powodu zbyt małej frekwencji nie udało się doprowadzić do odwołania rady miasta. Nowym prezydentem jest teraz Kamil Żbikowski.

...a wkrótce kolejne głosowania

Z danych delegatur Krajowego Biura Wyborczego rozsianych po Polsce można się dowiedzieć, że wkrótce przed nami kolejne referenda. Inicjatywy w sprawie odwołania wójtów, burmistrzów czy prezydentów zgłoszono ostatnio w 20 gminach i miastach, daty głosowań wyznaczono do tej pory w pięciu z nich. Szóstym miastem z wyznaczonym terminem referendum będzie Kraków.

Już wiadomo, że 29 marca odbędzie się głosowanie w sprawie odwołania burmistrza Czaplinka, 12 kwietnia rozstrzygnie się los rady gminy Nowosolna, 19 kwietnia wójta Przechlewa, 10 maja wójta Lanckorony, a dwa tygodnie wcześniej – 26 kwietnia – mieszkańcy Sobótki zdecydują o odwołaniu burmistrza i rady miejskiej. Burmistrz z radnymi zdecydowali o kupnie Hotelu „Miś" na nową siedzibę urzędu. Mieszkańcy protestowali, argumentując, że władza nie inwestuje w drogi czy kanalizację.

Wkrótce dowiemy się, czy do referendów dojdzie m.in. w Będzinie, Chorzowie, Bytomiu, Kalwarii Zebrzydowskiej, Trzebnicy czy Ciechocinku. Wszędzie tu trwają zbiórki podpisów pod inicjatywą w sprawie odwołania burmistrzów lub prezydentów.

Dla porównania: w kadencji 2018-23 odbyło się 79 referendów odwoławczych, a w kadencji 2014-18 zaledwie 60.

Inicjatywy, które spaliły na panewce

W tej kadencji samorządów do referendów odwoławczych próbowano doprowadzić w 28 gminach i miastach. Najgłośniej było o Wrocławiu, gdzie dwa razy zbierano podpisy pod wnioskiem o odwołanie prezydenta Jacka Sutryka i za każdym razem okazywało się, że podpisów koniecznych do ogłoszenia referendum było za mało. Do głosowania nie udało się też doprowadzić np. we Władysławowie, w Strzelcach Opolskich czy Zakopanem – zwykle z powodu za małej liczby podpisów pod wnioskiem o referendum.

Zdaniem prof. Flisa, wbrew temu, co często sugerują zwolennicy odwołania burmistrzów i prezydentów, samorządy wcale nie są zabetonowane: – Tylko 15 proc. wójtów, burmistrzów i prezydentów przetrwało na stanowisku przez cztery kadencje. Owszem, urzędujący burmistrz ma już na starcie 20 proc. sondażowej przewagi nad konkurentami w kolejnych wyborach, ale to jednorazowy bonus. Może go dobrze wykorzystać, ale z czasem poczucie „bezkarności" po-

eprasa.pl 755fec0d03

Samorząd

woduje, że burmistrz jednak traci władzę. Wybory to ostra selekcja.

Po co się wycinać w pierwszej turze?

Prof. Flis dodaje, że w przypadku referendów odwoławczych przeciwnicy prezydenta miasta kalkulują, że skoro z racji bycia przy władzy ma on znaczącą przewagę, to może warto go usunąć. – Myślą, że skoro pierwsza tura wyborów to swoiste prawybory, rywalizacja o to, kto wejdzie z urzędującym prezydentem do drugiej tury, to po co się „wycinać" i osłabiać, skoro można się go pozbyć w referendum? A jak się uda, to się zobaczy, co dalej – mówi prof. Flis.

Efekt może być taki jak w Zabrzu: referendum, pierwsza tura przedterminowych wyborów prezydenckich, a dwa tygodnie później dogrywka, czyli druga tura.

– To kosztowna operacja. Kolejne głosowania kosztują gminę miliony. Może warto się zastanowić, czy wraz z referendum odwoławczym nie powinna się odbywać pierwsza tura wyborów? Przyniosłoby to nie tylko oszczędności, ale zwiększyłoby frekwencję – mówi prof. Flis.

Socjolog krytykuje też wymóg decydujący o ważności głosowania. By referendum odwoławcze było ważne, musi w nim wziąć udział 60 proc. głosujących w wyborach samorządowych.

– To głupota, dowodzi tego przykład z 2012 roku z Bytomia. Osoby, które głosowały w referendum przeciwko odwołaniu rady miasta, zwiększały frekwencję, przyczyniając się do jej odwołania. Ich głos miał siłę negatywną. To niedopuszczalne. Moim zdaniem do wymogu frekwencyjnego powinno się wliczać tylko głosy za odwołaniem rady czy prezydenta – mówi prof. Flis.

Zwraca też uwagę na inny kłopot z referendami: każdy i właściwie bez ograniczeń może prowadzić kampanię referendalną. Fikcją bywa też tajność głosowania. – Łatwo można sprawdzić, kto głosował, a kto nie, co daje pole do nadużyć. Prezydent może przecież zagrozić: „Niech mi tylko któryś urzędnik zagłosuje!" – dodaje prof. Flis.

Skąd popularność referendów?

Pytany o popularność referendów mówi, że to „konkurencja zastępcza" przeciwników urzędującego burmistrza czy prezydenta.

– Problem w tym, że referenda są przekombinowanymi operacjami politycznymi. Przeciwnicy urzędującego prezydenta łatwo się nakręcają, angażują energię w referendum, ale na koniec i tak zwykle nic z tego nie wychodzi. Uważam, że lepiej by było, gdyby opozycja, zamiast iść drogą na skróty, miała sensownego lidera i dobry program. Referenda nie mają zbyt wiele sensu, są kosztowne, dają pola do nadużyć, generują więcej problemów niż korzyści. Jedną z nich może być to, że burmistrz, którego próbowano odwołać, zacznie się trochę bardziej starać – ocenia profesor.

Jego zdaniem referenda to nic więcej jak kosztowny (zabrzańskie referendum kosztowało prawie 700 tys. zł) i niezbyt skuteczny straszak. – Marnuje energię, buduje napięcie, zachęca do kombinowania. Uważam, że należy zmienić przepisy w tej sprawie – podsumowuje.

Dr Tomasz Słupik, politolog z Uniwersytetu Śląskiego, dodaje, że popularność referendów to efekt kalkulacji ich pomysłodawców. Przypomina, że w 2024 r. frekwencja w wyborach samorządowych w całej Polsce wyniosła około 52 proc., z kolei w wyborach parlamentarnych w 2023 roku było to ponad 74 proc., zaś w 2025 roku w wyborach prezydenckich przekroczyła 71 proc.

– Skoro ważność referendum zależy od frekwencji, inicjatorzy wierzą, że niski próg głosów to dla nich szansa – ocenia.

Jego zdaniem za referendami niekoniecznie stoją partie opozycyjne. – Owszem, mogą się dołączyć, co w niektórych miejscach robi Konfederacja czy osoby związane z tym ugrupowaniem, ale zwykle referendum to inicjatywa przegranych w ostatnich wyborach. Wbrew pozorom referendów nie chcą „grupy obywatelskie" czy „ruchy miejskie", dlatego inicjatyw referendalnych nie należy przeceniać. Zwykle kończą się niczym, ale zastrzegam, że po Zabrzu, o którym przez chwilę było głośno w całej Polsce, ewentualny sukces referendystów w Krakowie będzie dużym wydarzeniem – mówi dr Słupik.

Prof. Adam Gendźwiłł, socjolog polityki z Uniwersytetu Warszawskiego i ekspert Fundacji Batorego, zauważa, że referenda nie budują wspólnoty lokalnej: – Raczej ją dzielą, co może być szczególnie widoczne w małych gminach. Podziały to ryzykowny produkt uboczny referendów.

Dodaje, że wadą referendów jest też to, że są instrumentami demokracji negatywnej. Służą „ukaraniu" władzy, ale nie bardzo wiadomo, czy ta nowa zmieni coś na lepsze.

– Jeżeli lokalna elita jest niewydolna, to referendum nie przyniesie ozdrowienia. Może być jedynie symbolicznym wydarzeniem – ocenia prof. Gendźwiłł.

Uważa, że referendum powinno być też rozwiązaniem ostatecznym, gdy inne metody „dyscyplinowania" prezydenta czy burmistrza zawodzą.

– Problem w tym, że nie ma narzędzia, które pozwoliłoby mieszkańcom lepiej kontrolować władzę. Mamy za mało kolegialności w zarządzaniu samorządami, zachłysnęliśmy się wizją troskliwego gospodarza miejscowości, a gmina jest scentralizowana wokół niego. Jeżeli burmistrzem czy prezydentem będzie człowiek konfliktu, to w mieście prędzej czy później zacznie dziać się źle. Myślę, że w miastach i gminach bardziej od referendów przydałyby się szersze i częstsze rzetelne konsultacje z mieszkańcami – dodaje profesor.

W Kanadzie politolodzy zbadali, że jeżeli wyborcy źle oceniają rząd, to obrywa burmistrz czy prezydent miasta z tej samej partii. Staje się naturalnym chłopcem do bicia. Taka sama zależność jak w Kanadzie jest i w Polsce

PROF. JAROSŁAW FLIS

Co ma demokracja do referendum?

Eksperci Fundacji Batorego na podstawie kilkunastu wskaźników z trzech obszarów tematycznych (transparentność, czyli informowanie obywateli o planach i efektach działań, otwartość i responsywność, czyli mechanizmy słuchania mieszkańców i reagowania na ich głos, aktywność i upodmiotowienie, czyli zaangażowanie obywateli w organizacje i inicjatywy) pokazują, jak na co dzień działa lokalna demokracja.

Najlepiej w badaniu wypadły duże miasta. Czołówka to Wrocław (99 punktów), Toruń (93), Katowice (92), Lublin (91), Szczecin (91), Łódź (88), Warszawa (87), Kraków (86) oraz Opole (86), Olsztyn i Gdańsk (85).

Z kolei najniższe noty odnotowały małe gminy jak Szreńsk (9), Szulborze Wielkie czy Gózd (12).

Wśród gmin, w których w tej kadencji odbyły się referenda odwoławcze, nie ma tych, które w badaniu miały najwyższe noty. Zabrze i Cieszyn zdobyły 63 pkt na 100 możliwych. W pozostałych gminach, gdzie odbyły się referenda, lokalna demokracja była w jeszcze gorszej kondycji. Jeśli jednak referendum w Krakowie doprowadzi do odwołania urzędującego prezydenta, ta reguła zostanie przełamana. ●

Kraj/34426888

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA PREZYDENTA MIASTA ŁODZI o ustnych przetargach nieograniczonych (licytacjach) na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Miasta Łodzi położonych:

- **w Łodzi przy ul. Rybnej 17, oznaczonej w obrębie B-46 jako działka nr 253 o powierzchni 686 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00012727/3.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **960 000 zł (słownie: dziewięćset sześćdziesiąt tysięcy złotych) brutto.** Sprzedaż działki zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 w związku z art. 29a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811). Wadium wynosi **96 000 zł (słownie: dziewięćdziesiąt sześć tysięcy złotych).**

- **w Łodzi przy ul. Wędkarskiej 30, oznaczonej w obrębie G-39 jako działka nr 107 o powierzchni 1454 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00027813/1.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **560 000 zł (słownie: pięćset sześćdziesiąt tysięcy złotych) brutto** w tym podatek VAT wg obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi **56 000 zł (słownie: pięćdziesiąt sześć tysięcy złotych).**

- **w Łodzi przy ul. Liściastej bez numeru, oznaczonej w obrębie B-1 jako działki nr 2/2 i 3/2 o łącznej powierzchni 8561 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00010379/4.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **595 000 zł (słownie: pięćset dziewięćdziesiąt pięć tysięcy złotych) brutto,** w tym podatek VAT według obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi **59 500 zł (słownie: pięćdziesiąt dziewięć tysięcy pięćset złotych).**

- **w Głownie przy ul. Zagajnikowej 25, oznaczonej jako działka nr 107 w obrębie Głowno 3 o powierzchni 619 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1G/00098370/5.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **65 000 zł (słownie: sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych) brutto**, w tym podatek od towarów i usług według obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi **13 000 zł (słownie: trzynaście tysięcy złotych).**

- **w Głownie przy ul. Zagajnikowej 27 oznaczonej jako działka nr 108 w obrębie Głowno 3 o powierzchni 620 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1G/00098370/5.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **65 000 zł (słownie: sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych) brutto**, w tym podatek od towarów i usług według obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi **13 000 zł (słownie: trzynaście tysięcy złotych).**

- **w Łodzi przy ulicach płk. dr Stanisława Więckowskiego 16 i 18 oraz Zachodniej 97, oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków jako działki nr 350 i 351 w obrębie S-1, o łącznej powierzchni 3249 m², uregulowanych w księgach wieczystych nr: LD1M/00005126/8 i LD1M/00004964/7.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **10 800 000 zł (słownie: dziesięć milionów osiemset tysięcy złotych) brutto.** Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt. 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811).
Wadium wynosi **1 080 000 zł (słownie: jeden milion osiemdziesiąt tysięcy złotych).**

- **w Konstantynowie Łódzkim przy ul. Bocianiej 15 i przy drodze polnej, oznaczonej w obrębie K-9 jako działki nr: 23/26, 23/27 i 23/28 o powierzchni 3556 m², dla której urządzona jest księga wieczysta nr LD1P/00023581/0.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **562 500 zł (słownie: pięćset sześćdziesiąt dwa tysiące pięćset złotych) brutto**, w tym podatek VAT od sprzedaży działek nr 23/26 i 23/27 w obrębie K-9 wg obecnie obowiązującej stawki 23%. Sprzedaż działki nr 23/28 zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 w związku z art. 29a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811).
Wadium wynosi **56 250 zł (słownie: pięćdziesiąt sześć tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych).**

Przetargi odbędą się w dniu 29 maja 2026r. o godz. 10.00 w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi, Łódź, ul. Piotrkowska 104 – Duża Sala Obrad.

OGŁOSZENIE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI O PRZETARGACH zawierające szczegółowe informacje dotyczące przetargu wywieszone jest na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem UMŁ, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104 (IV p.).
Ogłoszenie publikowane jest również w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem:
https://bip.uml.lodz.pl/urzad-miasta/przetargi/sprzedaz-nieruchomosci/ oraz na stronie internetowej pod adresem: https://uml.lodz.pl/dla-biznesu/nieruchomosci-na-sprzedaz/sprzedaz-nieruchomosci/. Szczegółowe informacje dotyczące przetargu dostępne są również w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, (IV p., pok. 457a lub 457) oraz pod numerami telefonów: (42) 638-43-31, 638-54-73, 638-44-14.

eprasa.pl 755fec0d03

Tusk i Czarzasty ponownie zast

Tusk z Czarzastym znów przeciwko Nawrockiemu. Razem z kibicami, którym prezydent naraził się, gdy odmówił podpisania zmian w kodeksie postępowania karnego. – Nie jesteś jednym z nas – usłyszał na piłkarskich stadionach.

• **Włodzimierz Czarzasty i Donald Tusk** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Agata Kondzińska
Iwona Szpala

W cieniu głośnej rozgrywki o pieniądze z unijnego programu SAFE na zbrojenia, prezydent Nawrocki zawetował też nowelizację kodeksu postępowania karnego. To jego 29 weto opisane przez wetomat.pl – internetową stronę zliczającą odmowy prezydenta: „Swoim wetem Karol Nawrocki odebrał obywatelom gwarancję ochrony przed bezpodstawnym aresztowaniem" – napisano.

Kibice przeciwko Nawrockiemu. „Nie jesteś jednym z nas"

Ruch prezydenta, o którym mało dyskutowali politycy w mediach, nagłośniły środowiska kibicowskie. W weekend na kilku stadionach piłkarskiej Ekstraklasy pojawiły się transparenty uderzające w Nawrockiego, do tej pory pierwszego kibica Lechii Gdańsk.

Na transparentach napisano: „Prezydencie zapomniałeś dzięki kogo głosom wygrałeś. Jak Judasz nasze ideały dla prezesa zaprzedałeś", „Nie jesteś jednym z nas", „Lech Poznań pamięta prokuratorskie zapędy Prezydenta" czy „Karol Nawrocki niekończące się areszty, nielegalne dowody a krzywdzącym ludziom organom przyznajesz swobody, nie jesteś jednym z nas".

Teraz emocje związane z tym tematem chcą wywołać politycy. Marszałek Sejmu Włodzimierz Czarzasty zapowiedział, że w piątek 27 marca Sejm będzie głosował prezydenckie weto. Rządzący wiedzą, że nie będą mieli większości, by zmienić decyzję Nawrockiego, ale mają inny, sprawdzony już cel. Do parlamentarnej debaty chcą wciągnąć szefa Kancelarii Prezydenta Zbigniewa Boguckiego, od którego będą domagali się wyjaśnień, przedstawienia merytorycznych argumentów.

Ruch prezydenta, o którym mało dyskutowali politycy w mediach, nagłośniły środowiska kibicowskie. W weekend na kilku stadionach piłkarskiej Ekstraklasy pojawiły się transparenty uderzające w Nawrockiego, do tej pory pierwszego kibica Lechii Gdańsk

Nawrocki zawetował m.in zakaz korzystania z nielegalnych dowodów tzw. „owoców zatrutego drzewa" czy ograniczenia tymczasowych aresztów. Bogucki wprawdzie nie odbierał koalicji dobrych intencji, ale wyjaśnił, że rząd nie poradził sobie z reformą, dlatego musiał wkroczyć prezydent.

– Trzeba jasno powiedzieć, że ograniczając tymczasowe aresztowanie i stosowanie aresztów wydobywczych, w czym specjalizuje się ta władza, należy mieć na uwadze cały system i wszystkich pokrzywdzonych. Tego bardzo mocno zabrakło. Mamy do czynienia z sytuacją, w której najmniejsi nie mogą liczyć na pełną ochronę – stwierdził szef Kancelarii Prezydenta.

Dowodził również, że nowe zapisy będą chronić pedofilów oraz rozpijających nieletnich. A to nie koniec. – Jeden z przepisów zakwestionowanej przez prezydenta ustawy wskazywał, że nie można stosować tymczasowego aresztowania w przypadku podejrzanego oskarżonego o czyn z art. 157a, a więc „uszczerbek prenatalny" – wyjaśniał Bogucki.

Nowe starcie między koalicją rządzącą i Pałacem Prezydenckim

Natychmiast zareagował minister sprawiedliwości Waldemar Żurek, który stwierdził, że ktoś tu ma skłonność do ustroju innego niż demokra-

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34427262

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427233

Z głębokim żalem przyjąłem wiadomość o śmierci

Cezarego Króla

Dyrektora Biura Ministra Ambasadora tytularnego

w latach 2011-2015
Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego
Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Słowenii

Żonie oraz Bliskim Zmarłego

składam wyrazy współczucia

Radosław Sikorski
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Spraw Zagranicznych

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427172

Pani Monice Gawlik

Dyrektor Departamentu Spółek Paliwowo-Energetycznych

w Ministerstwie Aktywów Państwowych

wyrazy wsparcia i głębokiego współczucia z powodu śmierci

Matki

składają

Zarząd i Pracownicy PGE Polskiej Grupy Energetycznej

2 RP

eprasa.pl 755fec0d03

awiają pułapkę na Nawrockiego

cja. – To jest jawna obrona starego myślenia o państwie: im mniej praw ma obywatel, tym wygodniej dla władzy. Takie rządy już nie wrócą, Panie Prezydencie (Wetomacie) – skomentował na portalu X.

I dopytywał, czy po prostu nie chodzi o obronę narzędzia, z którego obóz PiS przez lata chętnie korzystał, także w polityce.

W sejmowych kuluarach mówi się, że PiS chce aresztów wydobywczych, by z nich korzystać, jeśli partia wróci do władzy.

Dlatego w piątek Pałac Prezydencki ponownie usłyszy zarzuty, że weto to tylko ochrona narzędzi, które PiS wprowadził podczas swoich rządów, by dopadać politycznych przeciwników.

W Sejmie będzie to już trzecie starcie pomiędzy koalicją rządową i prezydentem. Próba sił nie będzie przypadkowa, gdyż rządzący świadomie wybierają projekty, które rezonują w społeczeństwie. Tak było z ustawą o uwolnieniu psów z łańcuchów. Tę inicjatywę obywatelską poparło ponad pół miliona ludzi. Gdy prezydent odmówił podpisu, internet zalały zdjęcia psiej krzywdy i masowo pojawiały się komentarze, w których tysiące osób zarzucało Nawrockiemu brak empatii.

A Tusk retorycznie pytał prezydenta: „Co ci psy zawiniły?".

W emocjonalnym sporze nie przebijały się wówczas wyjaśnienia prezydenckich ministrów o technicznych przyczynach weta, czyli kojcach wielkości miejskich kawalerek.

Mizerne były efekty przekazu z Pałacu Prezydenckiego, by wolne od łańcuchów psy miały odpowiednie budy. Nieco inaczej później rozegrano sprawę weta do ustawy o kryptowalutach. Najpierw zarządzono zamknięte posiedzenie tylko dla posłów, którzy mają dostęp do tajemnic, a potem doszło do publicznego sporu na sali plenarnej.

Tusk od początku budował napięcie. – Powiedzieć, że weto prezydenta w sprawie kryptowalut jest dwuznaczne, to nic nie powiedzieć. W tle wielkie pieniądze, afery i śledztwa, tajemnicze zaginięcie „króla kryptowalut", wspieranie kampanii radykalnej prawicy z udziałem prezydentów Dudy i Nawrockiego. Źle to wygląda" – komentował premier na portalu X.

Tego samego dnia do akcji weszła prokuratura. Wystawiła list gończy za Rosjaninem, który stworzył w Polsce grupę przestępczą, pomagał FSB w zakładaniu portfeli kryptowalutowych i opłacaniu tą walutą dywersantów. PiS wietrzył podstęp i wyczuwał, że atak zostanie skierowany na prezydenta, bo rano tajne informacje trafiły tylko do wybranych, a na potem zaplanowano otwartą debatę nad wetem i głosowanie.

• **Prezydent Karol Nawrocki** FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Po tajnych obradach politycy PiS bagatelizowali przekazane informacje. Krytykowali, że są nieważne, że to PR-owa zagrywka, ale i tak byli na przegranej pozycji. Bo opinia publiczna słyszała, kiedy w części jawnej premier Tusk podkreślał: – Czy do was dociera, że w tle są zaginieni ludzie, pranie brudnych pieniędzy, rosyjska kasa?

Pałac Prezydencki ponownie usłyszy zarzuty, że weto to tylko ochrona narzędzi, które PiS wprowadził podczas swoich rządów, by dopadać politycznych przeciwników

Poza tym radził prawicy, by się zdecydowała, kogo chce w Polsce chronić. – Ludzkie pieniądze, interesy najdrobniejszych inwestorów, bezpieczeństwo państwa czy ruską mafię, która inwestuje w te przedsięwzięcia?

I atakował: – O tym jest to głosowanie, o niczym więcej. Proszę w imię bezpieczeństwa państwa: nie popełnijcie po raz kolejny tego błędu. Tej hańby z siebie nie zmażecie, jeśli zrobicie to kolejny raz.

Koalicja przegrała głosowania nad tym wetami, ale narzuciła swoją opowieść. ●

WYJAŚNIENIE

• W przesłanym do redakcji oświadczeniu, nawiązującym do artykułu pt.: „Czy uda się przesłuchać Leszka Czarneckiego?" („Gazeta Wyborcza" z 26.02.2026 r.), jego autorzy zapewniają, że Cerberus Capital Management L.P., Cerberus ani żadna z jego spółek zależnych lub pracowników nie byli w żaden sposób zaangażowani w działalność biznesową Jeffreya Epsteina ani w żadną inną działalność. **Redakcja**

REKLAMA
Kraj/34426753

eprasa.pl 755fec0d03

Ile Donald Trump wie o wojnie w Iranie?

Każdego dnia prezydent USA ogląda zmontowane w Pentagonie dwuminutowe wideo pokazujące największe udane ataki na cele w Iranie. A potem gromi media, że fałszywie relacjonują „praktycznie wygraną" wojnę.

Robert Stefanicki

• **Izraelscy żołnierze obok billboardu zamówionego przez grupę ewangelicką, ze zdjęciem prezydenta USA Donalda Trumpa i napisem „Dziękuję Bogu i Donaldowi Trumpowi", Tel Awiw, 12 marca 2026 roku**

FOT. REUTERS / NIR ELIAS

Dziennikarze NBC News potwierdzili istnienie klipów z Pentagonu u kilku urzędników administracji Donalda Trumpa. Jeden z nich opisał te filmy jako serię „wybuchających rzeczy". Pokazywane są wyłącznie udane uderzenia na cele w Iranie, nigdy skutki ataków odwetowych Iranu.

Rozmówcy stacji mówią o obawach wśród niektórych sojuszników Trumpa, że może on nie otrzymywać – lub nie przyswajać – pełnego obrazu wojny, która trwa już czwarty tydzień. Zauważają też, że nagrania te potęgują frustrację prezydenta związaną z relacjami medialnymi z wojny. Trump miał pytać swoich współpracowników, dlaczego media nie podkreślają tego, co on widzi.

Ile prezydent USA wie o wojnie w Iranie?

Joe Kent, który do niedawna kierował Narodowym Centrum Antyterrorystycznym, stwierdził, że Trump ma ograniczony dostęp do szerszego spektrum odmiennych poglądów na temat starcia z Iranem.

-Wielu decydentów nie miało możliwości wyrażenia swojej opinii w obecności prezydenta – powiedział w wywiadzie dla Tuckera Carlsona: – Nie było ożywionej debaty.

Sekretarz prasowa Białego Domu odrzuciła tezę, jakoby Trump nie otrzymywał pełnych informacji, zarówno o sukcesach, jak i porażkach. – Każdy, kto był obecny podczas rozmów z prezydentem Trumpem, wie, że aktywnie zabiega on o opinie wszystkich obecnych i oczekuje pełnej szczerości od wszystkich swoich doradców – zapewniła Karoline Leavitt.

Również jeden z urzędników rządowych powiedział NBC News, że chociaż dyskusje na temat delikatnych operacji wojskowych ograniczają się do wąskiego grona, prezydent zachęca każdego uczestnika do szczerego wyrażania swoich opinii. Dodał, że Trump często odbiera telefony od szerokiego grona zewnętrznych doradców i regularnie słucha ich opinii.

Inni urzędnicy twierdzą, że utrzymuje on regularne kontakty z zagranicznymi przywódcami, zwłaszcza z premierem Izraela Benjaminem Netanjahu, z którym rozmawia niemal codzienne, a także często dyskutuje z przywódcami państw Zatoki Perskiej.

Dyrektor CIA John Ratcliffe powiedział w zeszłym tygodniu podczas przesłuchania w Kongresie, że informuje Trumpa o ważnych kwestiach bezpieczeństwa narodowego około 10 do 15 razy w tygodniu. Zasadne jest pytanie, ile z tego Trump przyswaja. Ratcliffe i szefowa wywiadu Tulsi Gabbard zeznali, że Biały Dom otrzymał przed wojną oceny wywiadowcze, zgodnie z którymi w przypadku ataku Iran prawdopodobnie odpowie atakami na obiekty energetyczne na Bliskim Wschodzie i zagrozi żegludze handlowej w Cieśninie Ormuz, co może mieć negatywny wpływ na ceny ropy naftowej i gospodarkę światową. Ten scenariusz się potwierdza. Tymczasem Trump wyjawił w zeszłym tygodniu, że reakcja Iranu była dla niego zaskoczeniem i że „żaden ekspert" jej nie przewidział.

Jak prezydent USA przyswaja wiedzę o świecie?

Donald Trump jest znany z tego, że przyswaja głównie obrazy, co stanowi pewne wyzwanie dla ośrodków, które powinny go informować o sytuacji. Jak to wyglądało podczas pierwszej kadencji, opisał Chris Whipple w książce „Arcyszpiedzy", traktującej o dyrektorach CIA.

„Każdy prezydent korzysta z danych wywiadowczych na własny sposób: Barack Obama lubił dostawać je na iPada i dokładnie czytał, robił szczegółowe notatki i zadawał pytania. Ronald Reagan wolał oglądać filmy – dlatego CIA tworzyła dlań krótkie materiały wideo dotyczące światowych przywódców. Nigdy jednak nie było prezydenta takiego jak Trump. On nie słuchał. Nie czytał. Pozostawał niedoinformowany. W trakcie kampanii stało się jasne, że nigdy nie słyszał o triadzie nuklearnej. Nie interesował się. Uważał, że wie wszystko, co trzeba wiedzieć".

Źle przeprowadzony briefing mógł się zakończyć katastrofą. Trump był tak impulsywny, że groziło, iż pod wpływem jakiejś informacji nakaże np. bombardowanie jakiegoś kraju. Dlatego dyrektorzy służb starali się unikać dawania mu „półproduktu stymulującego do jakichś działań" i ograniczali się do krótkiego przekazu opatrzonego jasnym komentarzem. Tak przynajmniej było w poprzedniej kadencji, gdy jeszcze Trump nie otaczał się samymi potakiwaczami.

– Trump niczego nie chciał czytać, nie chciał, żeby mu czytano, nie lubił, kiedy się mu coś mówiło – twierdził Bruce Riedel, były ekspert od antyterroryzmu z CIA. I dodawał: – Chętnie natomiast oglądał zdjęcia, a jeśli pokazywało mu się właściwe, można go było skłonić do działania.

Sprawozdawcy urządzali więc dla Trumpa coś w rodzaju lekcji poglądowych okraszonych fotografiami. Prezydent wolał, kiedy ukazywały rzeczy znajome, najchętniej kultowe miejsca z Nowego Jorku albo charakterystyczne obiekty Florydy. Żeby pomoc mu zrozumieć skalę północnokoreańskiego programu jądrowego, zbudowano model tamtejszej podziemnej instalacji nuklearnej i umieszczono w nim miniaturę Statuy Wolności.

Główną trudność sprawiało mówienie Trumpowi czegoś, co podważało jego przekonania. – To niebezpieczne, kiedy służby wywiadowcze boją się przekazywać złe wiadomości facetowi, który powinien znać ich jak najwięcej – stwierdził Steven Hall, były szef wydziału ds. rosyjskich.

> *To niebezpieczne, kiedy służby wywiadowcze boją się przekazywać złe wiadomości facetowi, który powinien znać ich jak najwięcej*
>
> **STEVEN HALL**
> były szef wydziału ds. rosyjskich

Trump nie został poinformowany o stratach zadanych przez Iran

Świeżym przykładem może być niedawna sytuacja, kiedy pięć samolotów tankujących Sił Powietrznych USA zostało trafionych podczas irańskiego ataku na bazę lotniczą Prince Sultan w Arabii Saudyjskiej. Jeden z urzędników powiedział NBC News, że Trump nie został poinformowany o atakach, dowiedział się o nich z doniesień medialnych. Kiedy o to zapytał, powiedziano mu, że samoloty nie zostały poważnie uszkodzone.

Dodatkowym problemem jest zalew deep fake'ów, częściowo sporządzanych przez Iran w ramach wojny propagandowej. Trump powiedział, że zadzwonił do generała po tym, jak zobaczył nagranie przedstawiające płonący okręt „USS Abraham Lincoln". Generał powiedział mu, że Iran sfabrykował to nagranie za pomocą sztucznej inteligencji. Trump powiedział również, że widział fałszywe nagrania płonących budynków w Tel Awiwie, a także w Katarze i Arabii Saudyjskiej. – One się nie paliły – przekonywał. I dodawał: -

Nie zostały trafione. To wszystko była sztuczna inteligencja.

W tym kontekście należy odczytywać jego osobliwe stwierdzenie, że wojna z Iranem jest już wygrana, ale Amerykanie o tym nie wiedzą, bo media (które powinny zostać oskarżone o zdradę stanu) rozpowszechniają dezinformacje fabrykowane w Iranie.

„Faktem jest, że Iran jest dziesiątkowany, a jedyne bitwy, które „wygrywają", to te, które kreują za pomocą sztucznej inteligencji i rozpowszechniają skorumpowane media", napisał Trump na swoim portalu. „Radykalna prasa lewicowa doskonale o tym wie, ale nadal szerzy fałszywe historie i KŁAMSTWA".

Biały Dom nie pozostaje dłużny i rozpowszechnia filmy, które łączą prawdziwe nagrania nalotów bombowych z wizualizacjami zaczerpniętymi z gier wideo i filmów akcji. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427183

21 marca 2026 roku zmarł w wieku 84 lat

Krzysztof Muszyński

architekt, nauczyciel wielu roczników studentów architektury i urbanistyki

Politechniki Łódzkiej i Akademii Techniczno-Artystycznej w Warszawie.

Kochany Mąż, Ojciec i Dziadek.

Pogrzeb odbędzie się 1 kwietnia 2026 roku o godzinie 11:30

na Starym Cmentarzu w Łodzi przy ulicy Ogrodowej 43

w części ewangelickiej.

1 RP

eprasa.pl 755fec0d03

Pomorze Zachodnie

Od pierwszego rozdziału do mistrzowskiego finału

Przemysław Kowalewski

Marek Stelar

Od kilku pierwszych rozdziałów pisanych przy komputerze do miejsca wśród cenionych autorów polskich kryminałów – taką drogę przeszli Przemysław Kowalewski i Marek Stelar. Kiedy zaczynali pracę nad swoimi powieściami, trudno było przewidzieć, że właśnie wtedy rozpoczyna się nie tylko literacka przygoda, ale także nowy rozdział w ich życiu zawodowym.

Szczecin i jego okolice potrafią zaskakiwać. Z jednej strony to miasto zieleni, szerokich alei i wody. Z drugiej przestrzeń pełna historii, starych murów, portowych nabrzeży i miejsc, które po zmroku nabierają zupełnie innego charakteru. Takie właśnie miejsca pojawiają się w książkach Przemysława Kowalewskiego i Marka Stelara. Ich historie prowadzą czytelników przez Szczecin, ale też przez pobliskie miejscowości – jak choćby Nowe Warpno – pokazując region z mniej oczywistej, bardziej tajemniczej strony. Właśnie tutaj powstają opowieści, które potrafią trzymać w napięciu do ostatniej strony.

Intrygujące fabuły

Przemysław Kowalewski w swoich kryminałach noir przywraca do życia powojenny Szczecin. Na kartach jego powieści miasto staje się czymś więcej niż tylko tłem wydarzeń – jest pełnoprawnym bohaterem, z historią zapisaną w murach kamienic i napięciem ukrytym w zaułkach. Dzięki temu książki Kowalewskiego wciągają nie tylko misterną intrygą, lecz także sugestywną podróżą w czasie do powojennego Szczecina.

– *Na początku pisanie miało być sposobem na opowiedzenie mojemu synowi o moim mieście. O jego skrywanych grzechach i demonach ukrywających się w starych poniemieckich kamienicach. Później stało się formą terapii i sposobem, żeby nie zwariować od nadmiaru emocji i pytań, na które nie ma prostych odpowiedzi. To też rozmowa z samym sobą i z miejscem, w którym żyję. Każda powieść zaczyna się od jakiegoś pęknięcia – historii, która nie daje spokoju, dopóki jej nie opowiem* – mówi Przemysław Kowalewski.

Pierwszą powieścią, którą napisał w 2023 roku, był „Kozioł". Książka zabiera czytelników w mroczne realia PRL-u, a punktem wyjścia dla fabuły stała się sprawa Rzeźnika z Niebuszewa – jednego z pierwszych seryjnych morderców w powojennej Polsce. – *Tak naprawdę opowiadałem o mieście na krawędzi – o powojennym chaosie, dzikim zachodzie, pionierach przybywających na tzw. Ziemie Odzyskane, strachu, rebelii przeciwko Sowietom i o tym, jak rodził się nowy porządek* – opowiada.

Z jednego rozdziału, zrodziła się cała seria ze śledczym Ugne Galantem w roli głównej. – *W drugiej część serii pt. „Szóstka" autentyczna katastrofa tramwajowa, która miała miejsce w grudniu 1967 roku, była tylko pretekstem, żeby pokazać skutki antysemickiej nagonki i to, jak historia potrafi zmieniać ludzi i miejsca. W „Sierocińcu" wróciłem do przestrzeni, które zniknęły – do budynków, cmentarzy, ulic, instytucji, które przestały istnieć, ale wciąż są obecne w pamięci miasta* – podkreśla autor.

Oprócz pięciotomowej serii, której bohaterem jest „Ugne Galant", Przemysław Kowalewski kontynuuje przygody archeologa Nikity Wajdy. 25 marca premierę miała jego najnowsza powieść – „Księga grzechu".– *Opowiada o miejscach na Pomorzu Zachodnim, które dla mieszkańców naszego regionu są niemal święte. Definiują ich tożsamość a jednocześnie mają wymiar uniwersalny dla każdego czytelnika, nienależnie skąd pochodzi* – wyjaśnia autor. Inspiracją do powstania fabuły było odnalezienie w 2025 roku podczas renowacji kościoła w Dąbiu, kapsuły czasu w krzyżu. W literackiej wersji znalezisko okazuje się jeszcze bardziej niepokojące: fragmenty księgi zakazanej przez kościół katolicki stają się zapalnikiem dla całej historii.

Hobby, które przerodziło się w zawód

W mroczne miejsca swoich czytelników zabiera również Marek Stelar, autor powieści kryminalnych. Debiutował w 2015 roku powieścią „Rykoszet". Zanim napisał pierwszy rozdział, przez kilka lat pracował w biurze projektowym jako architekt. Dzisiaj projektuje swoje książki, konstruując postaci i zwracają uwagę na każdy, nawet najdrobniejszy szczegół.

– *Po trzydziestce pojawiło się nowe hobby, któremu zacząłem poświęcać coraz więcej czasu. Opowiadanie historii, głównie kryminalnych. Okazało się, że mogę robić coś, co sprawia mi jeszcze więcej przyjemności, w dodatku jestem w tym absolutnie niezależny. A kiedy po latach pojawiła się możliwość, że będę mógł z tego żyć, nie mogłem się oprzeć pokusie przejścia na zawodowstwo, choć nie mam pewności, ile ta dobra passa potrwa* – mówi Marek Stelar.

Jego najnowsza powieść „Kryształowy deszcz" to kryminał retro, który przenosi czytelników w późną jesień 1938 roku, do Stettina w cieniu rosnącej potęgi III Rzeszy. Do rozwikłania jest zagadka morderstwa emerytowanego generała Ernsta von Mannschwitz.

Marek Stelar ma w głowie kolejne historie. Jak mówi, pisanie jest dla niego formą ekspresji, która pozwala uporać się z kotłującymi się w nim emocjami. Inspiracje znajduje na co dzień, w różnych zakątkach Szczecina i poza miastem.

Uczenie się przez całe życie

Przemysław Kowalewski i Marek Stelar nie snują opowieści o odległych krainach, lecz o miejscach, które są im bliskie – o ulicach, budynkach i historiach ukrytych w miejskiej przestrzeni. W ich książkach Szczecin oraz całe Pomorze Zachodnie przestają być jedynie tłem dla wydarzeń. Zyskują rolę jednego z bohaterów – miejsca pełnego zagadek, przemilczanych wątków i śladów przeszłości, które czekają, aż ktoś odkryje je na nowo.

Losy obu autorów pokazują, że życie nie zawsze musi przebiegać według jednego, z góry ustalonego planu. Obaj, zanim napisali pierwszy rozdział, mieli już rozwinięte kariery zawodowe – Marek Stelar pracował jako architekt, Przemysław Kowalewski – samorządowiec. Nowa pasja i odwaga, by spróbować czegoś nieznanego, zaprowadziły ich w zupełnie nowe miejsca. Taka jest idea uczenia się przez całe życie, którą promuje kampania „Pomorze Zachodnie – Możesz Wszystko". Przemysław Kowalewski i Marek Stelar jako jej bohaterowie udowadniają, że czasem wystarczy uważniej przyjrzeć się temu, co wokół, by znaleźć inspirację do rozpoczęcia zupełnie nowego etapu.

Kampania realizowana przez Województwo Zachodniopomorskie/Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie w ramach projektu pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych.

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY
Rzeczpospolita Polska
Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU
Pomorze Zachodnie

eprasa.pl 755fec0d03

Rosyjskie służby szukały dywersantów

Federalna Służba Bezpieczeństwa publikowała na portalach społecznościowych i komunikatorach nietypowe oferty pracy dla Rosjan.

Wiktoria Bieliaszyn

Z ogłoszeń wynikało, że poszukiwane są osoby, które w zamian za wynagrodzenie pieniężne gotowe będą dokonać aktu dywersji na terenie Federacji Rosyjskiej. „Łatwa praca, na kilka godzin". Wykonawcy mogli liczyć na pełną anonimowość, sam zleceniodawca również nie był w ofercie wymieniany.

Szybko okazało się jednak, że za ogłoszeniem stoi FSB. Za ujawnieniem tej informacji nie stoją jednak dziennikarze śledczy, ale same służby bezpieczeństwa. W poniedziałek, 23 marca, Jelena Dokuczajewa, przedstawicielka zarządu Federalnej Służby Bezpieczeństwa w obwodzie swierdłowskim oświadczyła w wywiadzie dla telewizji OTV, że ogłoszenie było „eksperymentem społecznym".

Jego wyniki mają być następujące: ogłoszenie z propozycją przejścia do anonimowego bota w celu omówienia ewentualnej pracy „na kilka godzin" dotarło do 28 tysięcy osób.

• **Czerwona legitymacja FSB**
FOT. SHUTTERSTOCK

176 z nich przeszło do bota i nacisnęło przycisk „start".

– Na pierwszym etapie, gdy bot poinformował, że chodzi o zarobek „nie do końca legalnym sposobem", z czatu wyszło 40 osób – powiedziała przedstawicielka FSB. Na drugim etapie rekrutacji proponowano „kilka form pracy". – W jednym przypadku była to dostawa kurierska. Oferowano za nią wynagrodzenie w wysokości około 50–60 tysięcy rubli [ok. 2,2 tys. zł] za pracę dodatkową. Natomiast druga praca była już poważniejsza: dokonywanie dywersji w obiektach infrastruktury, za którą wykonawca miał otrzymać nawet do trzech milionów rubli [ok. 130 tys. zł] – wyjaśniała.

Na tym etapie rekrutację przerwało 56 osób. – Do końca dotarło 10 obywateli – tłumaczyła Dokuczajewa. Nie wyjaśniła przy tym, w którym momencie i dlaczego z procesu zrezygnowało kolejnych 70. – W ciągu trzech godzin znaleźliśmy 10 osób gotowych za pieniądze wykonać dowolną pracę, w tym także dywersję – powiedziała z dumą.

Nie wiadomo, czym zakończy się dla nich ten „eksperyment". Niektóre portale informacyjne donoszą jednak, że dane tych osób „zostały przekazane organom ścigania w celu podjęcia odpowiednich działań".

Funkcjonariusze FSB organizują prowokacje

Kontrowersyjna prowokacja ze strony FSB, o której rosyjskie służby mówią dziś oficjalnie, nie jest wcale nową praktyką ani tym bardziej „eksperymentem społecznym".

Portal śledczy The Insider opisywał w lipcu 2025 roku, powołując się na swoje ustalenia, że „znaczna część spraw o dywersję w Rosji stanowi prowokacje organizowane przez samą FSB:

Celem służb bezpieczeństwa ma być potrzeba wykazania własnej efektywności

służba specjalna werbuje wykonawców, a następnie wszczyna przeciwko nim postępowania karne". Celem służb bezpieczeństwa ma być potrzeba wykazania własnej efektywności.

Od początku wojny do stycznia 2025 roku w Rosji odnotowano co najmniej 280 podpaleń siedzib komisji wojskowych oraz innych obiektów infrastruktury wojskowej i administracyjnej.

Znaczna część takich przypadków, opisują dziennikarze, to prowokacje organizowane przez FSB. „Ofiary otrzymują bardzo surowe wyroki: 20 maja 2025 roku mieszkaniec Nowosybirska Ilja Baburin został skazany na 25 lat więzienia za rzekome przygotowanie podpalenia komisariatu wojskowego. Przy czym nie było ani rzeczywistego podpalenia, ani przygotowań do niego: funkcjonariusze stworzyli dekorację komisariatu, podpalili ją i nagrali na wideo" – czytamy na łamach portalu The Insider.

Sam Baburin w przeszłości często bywał w Ukrainie, był bowiem w związku małżeńskim z Ukrainką, ale para rozstała się przed wybuchem pełnoskalowej wojny. Mężczyzna do inwazji odnosić miał się jednak bardzo krytycznie, mimo że nie brał udziału w protestach. Fantazjami o chęci podpalenia siedziby komisji wojskowej podzielił się ze znajomymi. Początkowo oni również mieli mieć podobne marzenia, ale jeden z nich, jak wynika z materiałów śledztwa, doniósł na Baburina do FSB.

Sam Baburin miał w tym czasie hamować kolegów i tłumaczyć im, że nie weźmie udziału w żadnym zamachu czy dywersji. Funkcjonariusze służb zmusili donosiciela, by „poprosił Baburina o pomoc" i stworzył wrażenie, że skoro on nie chce dokonać dywersji, to niech przynajmniej mu w tym pomoże i da mu potrzebne do podpalenia materiały. Baburin zrobił to przez wspólnego znajomego, odmawiając przy tym jakiegokolwiek kontaktu z „dywersantem".

Służbom, które z ukrycia obserwowały przekazanie butelki z materiałem wybuchowym, to wystarczyło. Krótko później Ilja Baburin został zatrzymany i oskarżony o organizację zamachu terrorystycznego.

Na celowniku przeciwnicy wojny i władz

O podobnych przypadkach alarmowało też Stowarzyszenie Memoriał, zwracając przy okazji uwagę, że praktyka fabrykowania przez rosyjskie służby spraw karnych dotyczących dywersji czy terroryzmu ma długą tradycję. Ofiarami prowokacji służb są najczęściej Rosjanie, którzy zamieszczają w Internecie antywojenne komentarze, szukający informacji o walczącym po stronie ukraińskiej legionie „Wolność Rosji" oraz ci usiłujący skontaktować się z osobami z Ukrainy.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34427239

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

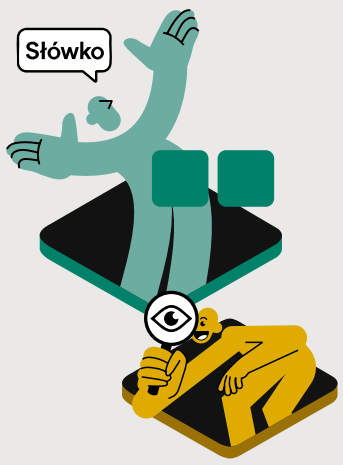

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427166

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, oznaczonej jako **dz. nr 2/21,** położonej w obrębie Nowy Dwór, gmina Koronowo, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie sieci elektroenergetycznej kablowej niskiego napięcia wraz ze złączem kablowo- pomiarowym.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.6.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427162

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, oznaczonej jako **dz. nr 1328/51,** położonej w m. Koronowo, gmina Koronowo, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie sieci elektroenergetycznej kablowej niskiego napięcia wraz ze złączem kablowo- pomiarowym.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.7.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427283

Burmistrz Miasta Augustowa

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399) podaje do publicznej wiadomości, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Augustowie na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: bip.um.augustow.pl i stronie internetowej Urzędu: urzad.augustow.pl, został zamieszczony na okres od 27.03.2026 r. do 17.04.2026 r. wykaz nieruchomości położonych w Augustowie:

1) przeznaczonych do sprzedaży:
- nieruchomość składającą się z działek oznaczonych numerami geodezyjnymi 4005/35, 4005/36, 4005/37, 4005/38, 4005/32, 4005/19, o łącznej pow. 3,0055 ha, położoną przy ul. Turystycznej.

2) przeznaczonych do oddania w dzierżawę na okres do 5 miesięcy:
- grunt o pow. 100 m² stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3196/3, położonej przy Rynku Zygmunta Augusta;
- grunt o pow. 100 m² stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3196/3, położonej przy Rynku Zygmunta Augusta.

3) przeznaczonych do oddania w użyczenie na okres od 01.05.2026 r. do 30.09.2026 r.:
- grunt o pow. 450 m² stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3197, Rynek Zygmunta Augusta.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Augustowie ul. Młyńska 35, pokój Nr 303, tel. 87 643 42 23, 532 401 967.

Burmistrz Miasta Augustowa

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427112

WM.6840.44.2022 WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

Prezydent Miasta Gniezna

ogłasza VI przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości położonej w Gnieźnie przy ul. Żeromskiego 15.

I. Dane dotyczące przedmiotu przetargu:

Przedmiotem przetargu jest nieruchomość położona w Gnieźnie przy ulicy Żeromskiego, oznaczona geodezyjnie jako działka nr 2811 o powierzchni 0.1264 ha. Dla nieruchomości Sąd Rejonowy w Gnieźnie prowadzi księgę wieczystą pod oznaczeniem PO1G/00001558/8.

Działka gruntu zabudowana jest nieużytkowanym budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym i warsztatowo – socjalnym. Nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym w technologii tradycyjnej, zabudowie bliźniaczej o dwóch kondygnacjach – (parter + piętro/poddasze), podpiwniczonym o powierzchni użytkowej wynoszącej 196,93 m². Na parterze w korytarzu, salonie i kuchni na podłogach płytki, w pokojach parkiet do wymiany. Na piętrze na podłogach parkiet. Budynek gospodarczy (warsztatowy)niepodpiwniczony, adaptowany częściowo na cele socjalno – mieszkalne o powierzchni użytkowej 378,44 m². Wyposażony w instalację elektryczną, wodociągową, gazową, kanalizacyjną, c.o. piec na opał stały eko – groszek, c. w. bojler elektryczny.

Obecnie jest zawarta na czas nieoznaczony umowa najmu lokalu użytkowego (warsztatowego) z 3 – miesięcznym okresem wypowiedzenia.

Możliwość dokonania oględzin nieruchomości po uprzednim umówieniu terminu z administratorem nieruchomości – Urbis Sp. z o.o. tel. 61 424 58 75.

II. Przetarg odbędzie się dnia 2 czerwca 2026 roku o godz. 10:30 w budynku Urzędu Miejskiego w Gnieźnie, ul. Lecha 6, parter, sala nr 9.

III. Cena wywoławcza, wadium :

Cena wywoławcza wynosi: **735 000,00 zł.** Wartość rynkowa wynosi 980 000,00 zł.

Wadium: 140 000,00 zł.

Wadium w wyżej wskazanej wysokości należy wpłacić na rachunek bankowy Urzędu Miejskiego w Gnieźnie, nr: 07 9065 0006 0000 0000 6956 0009, w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie z takim wyprzedzeniem, aby w dniu 29 maja 2026 roku środki znajdowały się na tym koncie. **Na przelewie należy wpisać „Wadium – sprzedaż Żeromskiego".**

IV. Warunki przetargu:

W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i prawne, które:
- w terminie wpłacą wadium w podanej wyżej wysokości;
- przedłożą komisji przetargowej przed otwarciem przetargu: dowód wniesienia wadium, w przypadku osób fizycznych dowód tożsamości, w przypadku osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, a podlegających wpisowi do rejestrów aktualny wpis, właściwe pełnomocnictwa, dowody tożsamości osób reprezentujących podmiot;
- w przypadku uczestnictwa w przetargu i zamiaru nabycia nieruchomości w ramach wspólności ustawowej małżeńskiej, do przetargu muszą przystąpić oboje małżonkowie, chyba że zostanie przedłożona przez uczestnika przetargu pisemna zgoda na nabycie nieruchomości przez drugiego współmałżonka,
- oświadczą, że dokonały wizji lokalnej w terenie oraz zdobyły konieczne informacje o przedmiocie przetargu i zapoznały się z warunkami przetargu.
- Prezydent Miasta Gniezna może odwołać przetarg z ważnych powodów, niezwłocznie podając informacje o odwołaniu przetargu do publicznej wiadomości, poprzez wywieszenie w siedzibie Urzędu Miejskiego w Gnieźnie, ogłoszenie w prasie, a także na stronie internetowej Urzędu Miejskiego, podając przyczynę odwołania przetargu.

V. Publikacja:

Ogłoszenie o przetargu wywiesza się na okres 60 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Gnieźnie oraz ukazuje się na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Gnieźnie.

Szczegółowych informacji można zasięgnąć w Urzędzie Miejskim w Gnieźnie, Wydział Majątku Miasta, tel. 61 426 04 91.

2 RP

eprasa.pl 755fec0d03

Kraj/34424054

1

eprasa.pl 755fec0d03

System kaucyjny do poprawki

Klienci skarżą się na przepełnione butelkomaty i problemy ze zwrotem pieniędzy za vouchery, a przed sklepami rosną sterty plastiku. Ministerstwo Klimatu zapowiada szybkie poprawki, w tym włączenie do systemu „małpek" po wódce i kartonów.

• **Voucher z butelkomatów Biedronki możemy zrealizować tylko w sieci tych sklepów**
FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Leszek Kostrzewski

Nowy system kaucyjny obowiązuje w Polsce w pełni od 1 stycznia 2026 r. Każdy punkt handlowy, który ma w sprzedaży butelki czy puszki, musi naliczać na nie kaucję. Z kolei każde opakowanie objęte tą opłatą musi posiadać specjalne oznakowanie – charakterystyczny znaczek kaucyjny na etykiecie.

Po wypiciu napoju kaucję możemy odebrać, kiedy zwrócimy butelkę do sklepu (teoretycznie do dowolnego punktu i bez konieczności okazywania paragonu). Mamy tu dwie możliwości:
• bezpośrednio przy kasie – sprzedawca odda nam pieniądze w gotówce lub obniży rachunek za bieżące zakupy o kwotę kaucji;
• przez butelkomat – urządzenie wyda nam odpowiedni voucher.

Jak się jednak okazuje, ze zwrotami jest największy problem. Z marcowych badań przeprowadzonych przez Instytut Badania Opinii IQS dla firmy ALPLA wynika, że 41 proc. ankietowanych jako główny mankament systemu kaucyjnego wymienia nieczynne butelkomaty. Z kolei dla 32 proc. problemem jest brak możliwości zwrotu opakowań w bliskiej okolicy oraz wiecznie zapchane maszyny.

– Mamy o 100 proc. więcej zbiórki plastikowych butelek niż wcześniej w żółtych pojemnikach. W praktyce oznacza to ogromne obciążenie dla infrastruktury, która nie była przygotowana na tak duży napływ opakowań – mówiła niedawno ministra klimatu Paulina Hennig-Kloska. – Logistykę trzeba poprawić. Poprosiłam Departament Gospodarki Odpadami o przygotowanie rekomendacji. Chcę się też spotkać z operatorami systemu – szefowa resortu zapowiedziała zmiany.

Rozważane działania to zwiększenie liczby butelkomatów w sklepach oraz usprawnienie harmonogramów odbioru odpadów przez firmy obsługujące system. To właśnie opóźnienia logistyczne są dziś jedną z głównych przyczyn zatorów.

Inna zmiana, którą rozważa rząd, to włączenie do systemu butelek po wódce, czyli „małpek, które w powszechnym obiegu traktowane są jako jednorazówki.

Do końca czerwca rząd zdecyduje również o losie opakowań kartonowych, które dziś nie są objęte kaucją. Z tego powodu kilka firm, m.in. Oshee czy Maspex, coraz chętniej stawia właśnie na kartony. Warto jednocześnie dodać, że do 2028 r. z systemu kaucyjnego wyłączone są browary korzystające ze szklanych butelek zwrotnych, pod warunkiem że będą one samodzielnie zbierać swoje opakowania.

Sojusz producenta ze sklepem

Tymczasem własne akcje wspierające system kaucyjny organizują producenci napojów w porozumieniu ze sklepami. 25 marca ogłoszono taki sojusz między Coca-Colą a siecią Carrefour. W 136 sklepach sieci Carrefour przez miesiąc będzie można otrzymać specjalną torbę na butelki pod warunkiem zarejestrowania w specjalnej aplikacji zwrotu co najmniej 20 opakowań. Wszystko to w ramach kampanii „Wypij, oddaj, powtórz".

Jest to bezpośrednia odpowiedź na badania zrealizowane przez pracownię Kantar na zlecenie Coca-Coli i Carrefour Polska. Wynika z nich, że choć aż 67 proc. Polaków ocenia swoją wiedzę na temat systemu kaucyjnego jako wysoką lub bardzo wysoką, a 73 proc. uważa zwrot opakowań za korzystny dla środowiska, to zaledwie co trzeci respondent deklaruje regularne odnoszenie butelek.

Badanie pokazuje również, że ponad połowa ankietowanych (57 proc.) zwraca jednorazowo więcej niż pięć opakowań. Sprawia to, że kwestia wygodnego przechowywania i przenoszenia plastiku oraz puszek ma ogromny wpływ na ogólną ocenę systemu. Jednocześnie co trzeci konsument przyznaje, że dodatkowe zachęty – takie jak programy lojalnościowe i drobne gadżety – mogłyby skłonić go do częstszych zwrotów.

Akcja promująca system kaucyjny ma również za zadanie przybliżyć nas do unijnych wymogów. Zgodnie z nimi poziom selektywnej zbiórki opakowań po napojach w poszczególnych krajach członkowskich ma wynieść 77 proc. do 2025 roku i aż 90 proc. do 2029 roku. Polska ma na tym polu jeszcze wiele do zrobienia, ponieważ obecnie udaje nam się odzyskać zaledwie 45 proc. butelek. Dla porównania – w krajach bałtyckich poziom ten sięga już 91 proc.

Voucher z butelkomatu

Wielu czytelników zwraca nam uwagę na jeszcze jeden istotny problem związany z działaniem systemu kaucyjnego. Chodzi o realizację voucherów wydawanych przez maszyny. W teorii wrzucenie opakowania to jedyne, co klient musi zrobić. Maszyna zajmuje się wszystkim sama i po pomyślnym zeskanowaniu kodów drukuje nam papierowy voucher. Z takim kwitem możemy udać się do kasy po odbiór gotówki albo wykorzystać go podczas zakupów, pomniejszając całkowity rachunek.

Wiele osób próbowało jednak zrealizować voucher z butelkomatu jednego sklepu w innej placówce. Okazało się to niemożliwe, co mocno zniechęca konsumentów, którzy woleliby mieć pełną swobodę wyboru.

Postanowiłem sprawdzić, czy tak jest w rzeczywistości. Wybrałem się do kilku popularnych dyskontów i pobrałem paragony z tamtejszych butelkomatów. I tak voucher z butelkomatów Biedronki rzeczywiście możemy zrealizować tylko w sieci tych sklepów.

Potwierdza to Dagmara Łakoma, starszy menedżer ds. ochrony środowiska w sieci Biedronka. Na pytanie, dlaczego nie można go spieniężyć poza tą siecią, przedstawicielka dyskontu już jednak nie odpowiedziała. Podobne zasady obowiązują w Kauflandzie.

Jeszcze bardziej restrykcyjne reguły wprowadzono w Lidlu oraz Żabce. Tutaj kupon z butelkomatu możemy wymienić na gotówkę tylko i wyłącznie w tym konkretnym sklepie, z którego urządzenia skorzystaliśmy. Nie można pobrać vouchera pod jednym Lidlem, a pieniędzy odebrać w drugim. Dlaczego tak się dzieje?

„Jest to podyktowane uwarunkowaniami technicznymi oraz koniecznością zapewnienia pełnego bezpieczeństwa obiegu danych między butelkomatem a systemem kasowym" – odpisała nam Aleksandra Robaszkiewicz, dyrektorka ds. Relacji Korporacyjnych Lidl Polska. Niewykluczone jednak, że model ten ulegnie zmianie.

A jak tłumaczy to Żabka? „Zwrot kaucji – w formie gotówki lub poprzez obniżenie wartości rachunku przy zakupach – możliwy jest w sklepie, w którym dokonano zwrotu opakowań, co wynika ze sposobu rozliczeń z operatorem systemu kaucyjnego" – odpisało nam Biuro Prasowe Żabka Polska.

Nie ma tego w przepisach

Michał M. Sieczkowski, ekspert od systemów kaucyjnych oraz opakowań zwrotnych, przyznaje, że ograniczone możliwości realizacji voucherów wynikają wprost z systemów IT, które zainstalowały poszczególne sieci handlowe.

Ponad połowa ankietowanych w badaniu pracowni Kantar na zlecenie Coca-Coli i Carrefoura zwraca jednorazowo więcej niż pięć opakowań. Kwestia ich wygodnego przechowywania i przenoszenia ma więc ogromny wpływ na ogólną ocenę systemu

Firma OK Operator Kaucyjny, czyli jeden z kilku operatorów systemu kaucyjnego (których zadaniem jest zorganizować cały proces zbiórki opakowań), zapewnił nas z kolei, że „ograniczenie możliwości realizacji bonu kaucyjnego wyłącznie do sklepu, w którym dokonano zwrotu opakowań (jak w przypadku np. Lidla), wynika zarówno z uwarunkowań technicznych, jak i z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa obiegu danych oraz ochrony systemu przed potencjalnymi nadużyciami".

„Jednocześnie bon kaucyjny wydany w jednej sieci handlowej nie może zostać zrealizowany w innej sieci, ponieważ systemy kasowe oraz infrastruktura IT poszczególnych podmiotów nie są ze sobą zintegrowane, co uniemożliwia wymianę danych dotyczących realizacji bonu oraz wypłaty kaucji" – dodaje OK Operator Kaucyjny.

Jacek Wodzisławski z Fundacji RECAL przyznaje, że przepisy w ogóle milczą na temat możliwości realizacji paragonu z jednego sklepu w drugim. Prawo nie precyzuje również terminu ważności takiego vouchera, a więc czasu, jaki mamy na wymienienie go na gotówkę lub rabat.

– Zazwyczaj mamy na nim podaną informację, że powinniśmy odebrać kaucję w ciągu 30 dni. Ale w odgórnych przepisach nie jest to w żaden sposób uregulowane – mówi Wodzisławski.

Mobilne butelkomaty

Ten uciążliwy problem rozwiązałoby zainstalowanie w butelkomatach czytników kart płatniczych. Wtedy po oddaniu butelki moglibyśmy po prostu przyłożyć kartę lub telefon, a kaucja automatycznie trafiałaby na nasze konto bankowe. Na razie jednak żadna z sieci i żaden z operatorów nie zdecydowali się na takie udogodnienie.

– Jedyny znany mi przypadek takiego systemu to Australia, gdzie każdy stan ma swojego centralnego operatora. Funkcjonują tam specjalne karty lojalnościowe, na które automatycznie naliczane są punkty. W Europie nie znam takiego rozwiązania – zauważa Michał M. Sieczkowski.

Polscy operatorzy wprowadzili za to inną innowację. W niektórych miastach pojawiły się butelkomaty mobilne. Ich praca przypomina do pewnego stopnia działanie kuriera. Pracownik podjeżdża vanem wyposażonym w urządzenia typu reverse vending pod dany sklep, odbiera zebrane butelki od kasjera, przelicza je, niszczy na miejscu, a następnie rozlicza kaucję z właścicielem punktu.

Zalety takiego rozwiązania? Przede wszystkim małe sklepy nie muszą wydzielać cennej powierzchni na ręczne gromadzenie worków z opakowaniami. Gdy zbiorą odpowiednią ich liczbę, po prostu dzwonią po mobilny butelkomat i sprawa jest załatwiona.

Będzie ROP

Warto dodać, że w 2026 r. Ministerstwo Klimatu zamierza sfinalizować wdrażanie jeszcze jednego systemu związanego z odpadami. Chodzi o rozszerzoną odpowiedzialność producenta (ROP). Zgodnie z założeniami tego sytemu to producenci wprowadzający na rynek produkty w opakowaniach będą ponosić odpowiedzialność (zarówno finansową, jak i częściowo organizacyjną) za ich selektywną zbiórkę, sortowanie, recykling i unieszkodliwianie odpadów powstałych po ich produktach.

To szerszy system ogólnoopakowaniowy. Obejmuje więcej frakcji (papier, szkło, różnego rodzaju plastiki) niż w systemie kaucyjnym.

– W Polsce ROP i system kaucyjny budowane są w dużej mierze oddzielnie, co rodzi kosztową i organizacyjną kakofonię dla gmin i całej gospodarki odpadami. Najpierw powinien działać ROP oparty na zasadzie „zanieczyszczający płaci", co niejako zmusiłoby producentów do ekoprojektowania i tworzenia opakowań nadających się do recyklingu, a dopiero w drugiej kolejności system kaucyjny – ocenia Janusz Kamiński z firmy Eneris, ekspert rynku gospodarki odpadami i transformacji energetycznej, a także rzecznik prasowy operatora systemu kaucyjnego Reselekt. ●

1 RP

eprasa.pl 755fec0d03

Rolex i hamak pod palmą

CBA w asyście funkcjonariuszy Straży Granicznej zatrzymało na warszawskim lotnisku prezesa spółki, która przeprowadzała termomodernizacje w ramach „Czystego powietrza”. Wyborcza.biz ustaliła, kim jest zatrzymana osoba i jaką firmę prowadziła.

Justyna Sobolak

W przestrzeni publicznej zaczęły rozprzestrzeniać się informacje, że może chodzić o Dawida Zielińskiego, prezesa Columbus Energy. Informację taką podała Olga Malinkiewicz, była prezeska Saule Technologies, firmy skonfliktowanej z Columbus. Dawid Zieliński szybko zdementował te informacje.

Z danych, jakie posiada Wyborcza.biz, wynika, że zatrzymanym jest Mateusz H., prezes firmy Nord Energy. W maju 2025 roku opisywaliśmy problemy osób, które zdecydowały się skorzystać z usług tej firmy.

Jak wyglądał schemat oszustwa? Firma podpisywała z klientami umowy, pobierała od nich wkłady własne oraz prefinansowania z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a nie rozpoczynała żadnych prac wykonawczych.

Wszyscy klienci zwracali uwagę na styl życia prezesa firmy, który w serwisach społecznościowych fotografował się z luksusowymi autami i pokazywał z drogim zegarkiem. Pytany o sprawy klientów przyznał, że firma ma kłopoty, a te spowodowane są zatorami płatniczymi po stronie wojewódzkich funduszy. Zapewniał jednak, że z każdym klientem rozmawia i ustala najlepsze rozwiązania.

Klienci wzywani do zwrotu środków

Mijały jednak miesiące, a klienci alarmowali, że Nord Energy nadal nie oddaje pobranych pieniędzy. Beneficjenci zaczęli natomiast odbierać listy z wojewódzkich funduszy wzywające do oddawania zaliczek. Choć pieniądze wpływały na konto firmy, to umowy z funduszem zawierali właściciele nieruchomości i to oni są zobowiązani do ich zwrotu.

– Skąd mamy wziąć pieniądze, skoro te trafiły na konto firmy? Kwalifikowaliśmy się do najwyższej formy wsparcia, co wskazuje, jak niskie są nasze dochody – mówi mi jedna z klientek i bezradnie rozkłada ręce. Liczy, że działania służb pozwolą rozwiązać ten finansowy impas. Pokazuje nam zdjęcia prezesa Mateusza H. z Tajlandii. – My nie mamy z czego spłacać zobowiązań, a prezes wypoczywa w najlepsze – mówi.

Wcześniej także prezes Nord Energy chwalił się w serwisach społecznościowych swoim luksusowym życiem. Fotografował się na tle drogich aut czy relacjonował kupowanie zegarka marki Rolex.

„Miałem czekać rok, czekałem półtora roku na to, żeby ukoronować zrealizowany przez siebie cel. Tak smakuje satysfakcja” – mówi na filmiku, na którym widać, jak nabywa Rolexa. Na innym pokazuje poukładane pliki banknotów. „Lipiec 2022. 242 tys. zł – tyle zarobiłem ze sprzedaży w tym miesiącu. 2024 – cel 100 mln zł. Dzisiaj mam w firmie ludzi, którzy dochodzą do zarobków powyżej 100 tys. zł w miesiącu” – zapewnia.

Te nagrania były ciosem dla klientów, którzy stracili pieniądze i szansę na termomodernizację.

Dane jak na tacy

Klienci zgłosili sprawy na policję i do prokuratury. Służby, jak ustaliśmy, doskonale wiedziały, kiedy Mateusz H. może wrócić do Polski, bo chwalił się tym w serwisach społecznościowych. 4 marca w serwisach społecznościowych poinformował, że przekroczył czas legalnego pobytu w Tajlandii o jeden dzień. Na dokumentach widnieje data, że pobyt został mu przedłużony do 21 marca. To oznaczało, że przed tym terminem musi wrócić do Polski.

– Działania CBA i Straży Granicznej zostały przeprowadzone bezpośrednio na lotnisku w Warszawie – informuje osoba znająca kulisy sprawy.

Wszyscy klienci firmy Mateusza H. zwracali uwagę na styl życia jej prezesa, który w serwisach społecznościowych fotografował się z luksusowymi autami i pokazywał z drogim zegarkiem. Pytany o sprawy klientów przyznał, że firma ma kłopoty, ale pieniędzy im nie oddawał

Jednocześnie, jak mówi, w tym czasie, gdy doszło do zatrzymania, funkcjonariusze pojawili się w kilku różnych lokalizacjach, zabezpieczając komputery i telefony oraz szereg dokumentów. Te informacje potwierdza w komunikacie samo CBA.

Sprawa w Prokuraturze Europejskiej

Funkcjonariusze CBA działali na wniosek Prokuratury Europejskiej (EPPO) w Gdańsku. EPPO informuje, że Mateuszowi H. postawiono zarzuty oszustwa oraz niegospodarności w zakresie środków publicznych.

Dlaczego sprawę prowadzi Prokuratura Europejska? Bo rządowy program „Czyste powietrze” współfinansowany jest przez Europejską Agencję Wykonawczą ds. Klimatu, Środowiska i Infrastruktury (CINEA) w ramach programu na lata 2021-2027.

EPPO podaje, że decyzją Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe wobec prezesa Nord Energy zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres trzech miesięcy.

„Działając jednocześnie jako wykonawca oraz przedstawiciel beneficjentów, spółka składała wnioski o dofinansowanie do organów krajowych, uzyskując ponad 1,6 mln euro (6 965 250,14 zł) ze środków unijnych i krajowych. Z ustaleń wynika, że środki te były przekazywane bezpośrednio spółce, która w wielu przypadkach nie rozpoczęła prac lub przerywała je na wczesnym etapie, mimo deklarowania ich zakończenia” – podaje EPPO. Dodaje, że „podejrzana działalność przestępcza spółki mogła dotknąć 37 beneficjentów programu. Uważa się, że co najmniej 470 000 euro (2 001 446,30 zł) środków publicznych oraz środków beneficjentów zostało wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem”. EPPO informuje, że trwają przesłuchania kolejnych beneficjentów w celu ustalenia pełnej skali podejrzanej działalności przestępczej oraz ewentualnego udziału innych podejrzanych.

Rozliczanie „Czystego powietrza”

EPPO podaje, że sprawa Nord Energy jest jedną z wielu prowadzonych przez Prokuraturę Europejską w związku z programem „Czyste powietrze”.

Działania służb to nadzieja dla wielu innych osób, które wpłaciły zaliczki, a którym firmy nie wykonały prac. Z dostępnych danych wynika, że kwota nierozliczonych zaliczek sięga 285 mln zł i może dotyczyć 8 tys. osób.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska przygotowało projekt ustawy o pomocy poszkodowanym. Wprowadza on możliwość zawieszenia dochodzenia nierozliczonych zaliczek, o ile faktycznie firma nie wywiązała się z umowy. Nie wiadomo jednak, kiedy ustawa wejdzie w życie.

Do zwrotu WFOŚiGW pobranych zaliczek zobowiązała się kilka dni temu firma Columbus Energy. Łącznie przekaże do kasy 10 mln zł z należnymi odsetkami. Zwroty dotyczą przypadków, w których umowy o dofinansowanie zawarte pomiędzy beneficjentem a WFOŚiGW zostały rozwiązane lub wypowiedziane. Columbus w komunikacie twierdzi, że jest to odpowiedź na działanie funduszy, które nie chcą potrącać kwoty 10 mln zł z pieniędzy, które powinny wypłacić firmie za zrealizowane inwestycje.

W ocenie zarządu bezwarunkowe uregulowanie 100 proc. kwestionowanych zaliczek wraz z odsetkami eliminuje po stronie Columbusa ewentualne ryzyka prawne i wizerunkowe. Działanie to czyni bezprzedmiotowymi zarzuty dotyczące rzekomych nieprawidłowości w dysponowaniu środkami publicznymi, ostatecznie udowadniając transparentność Columbusa i zabezpieczając interesy jego akcjonariuszy.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427201

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, oznaczonej jako **dz. nr 2/46,** położonej w obrębie Nowy Dwór, gmina Koronowo, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie sieci elektroenergetycznej kablowej niskiego napięcia wraz ze złączem kablowo- pomiarowym.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.4.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427098

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. *o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych* (t.j. Dz.U. z 2024 poz.1199 ze zm.), art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 1691 ze zm.),

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia, że 24 marca 2026 r. **została wydana decyzja znak: WI-IV.747.4.1.2026** zmieniającą ostateczną decyzję z dnia 5 lutego 2024 r., znak: WI-IV.747.4.1.2024 o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej dla inwestycji pn. *Przebudowa rozdzielni 220kV i 110kV, wraz z budową nowego budynku potrzeb własnych dla potrzeb wymiany transformatora stacji 220/110 kV Siersza oraz dostosowaniem infrastruktury technicznej*, po rozpatrzeniu wniosku inwestora: Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. (ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin – Jeziorna), działającego przez pełnomocnika.

Wojewoda doręcza decyzję wnioskodawcy oraz zawiadamia pozostałe strony o jej wydaniu, w drodze obwieszczenia, w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację tej inwestycji, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach podmiotowych urzędów tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Właścicielom i użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej zawiadomienie o wydaniu decyzji wysyła się na adres określony w katastrze nieruchomości. Doręczenie zawiadomienia na adres wskazany w katastrze nieruchomości jest skuteczne.

W przypadku nieuregulowanego stanu prawnego nieruchomości objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej lub braku w katastrze nieruchomości danych pozwalających na ustalenie danych osobowych, w szczególności adresu zamieszkania właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości zawiadamia się o decyzji poprzez obwieszczenie.

Decyzja Wojewody Małopolskiego podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy prawa.

Strony lub ich pełnomocnicy, legitymujący się pełnomocnictwem sporządzonym zgodnie z art. 32 i 33 Kodeksu postępowania administracyjnego mogą zapoznać się z treścią decyzji osobiście w Wydziale Infrastruktury Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, pokój 18, ul. Basztowa 22, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu drogą telefoniczną: (12 39 26 12).

Zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło obwieszczenie w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim.

Stronie postępowania przysługuje prawo złożenia odwołania od decyzji Wojewody Małopolskiego. Odwołanie wnosi się do Ministra Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego – w terminie 14 dni od dnia, w którym zawiadomienie o jej wydaniu w drodze obwieszczenia w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim uważa się za dokonane.

Odwołanie od decyzji powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia Wojewodzie Małopolskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej wiąże właściwe organy przy sporządzaniu planu ogólnego (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej jest wiążąca dla właściwych organów w zakresie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz pozwolenia na budowę.

Ostateczna decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej stanowi podstawę do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i w katastrze nieruchomości. Wpisy dokonywane są na wniosek złożony przez wojewodę.

Obwieszczenie podlega publikacji na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, Urzędu Miasta w Trzebini oraz w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

eprasa.pl 755fec0d03

Wymiar sprawiedliwości

Prawica nie zrozumiała wyroku TSUE

Wyrok TSUE z 24 marca w sprawie sędzi S. C. nie oznacza, jak chcieliby prawicowi publicyści, że „nie ma żadnych neosędziów". Oznacza jedynie, że należy przyjrzeć się kontekstowi i wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności przy rozstrzyganiu konkretnej sprawy.

Sadurski

Ogłoszony 24 marca wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) spowodował wybuch radości po stronie szeroko rozumianej prawicy – miłośników neo-KRS, neosędziów i neo-Izby w Sądzie Najwyższym. Waldemar Żurek „dostał od TSUE prawniczy cios między oczy" – pisał prawnik, poseł Paweł Jabłoński (PiS). I dodawał: „Nie ma żadnych »neosędziów« – a Żurek powinien podać się do dymisji i zapaść pod ziemię że wstydu". „To orzeczenie to cios w samo serce polityki Waldemara Żurka i części środowiska prawniczego domagającego się wyrzucenia sędziów z zawodu" – zmienił nieco metaforę adw. Bartosz Lewandowski z Ordo Iuris.

Przytoczone opinie opierają się na niezrozumieniu tego, co powiedział luksemburski sąd. A jeśli autorzy tych interpretacji wyrok przeczytali i zrozumieli, to świadomie wprowadzają w błąd opinię publiczną. Postaram się te fałsze tu wyprostować.

Na wstępie należy podkreślić specyficzny gatunek samego wyroku, który jest odpowiedzą na tzw. pytanie prejudycjalne, zadane przez sąd krajowy (tu: Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto). Wyroki takie mają zupełnie inny cel niż wyroki w odpowiedzi na np. skargi Komisji o naruszenie prawa Unii przez państwo członkowskie. Wyrok, będący odpowiedzią na pytanie prejudycjalne ma charakter niejako warunkowy. Ma on strukturę: „Jeśli uznacie (wy, sąd krajowy), że to i to (stan faktyczny), to wykładnia prawa unijnego wymaga, byście przyjęli, że to i tamto". Ostateczna decyzja należy więc do pytającego sądu krajowego. Trybunał jedynie podsuwa właściwą wykładnię prawa europejskiego, stosującego się do tej sprawy.

Trybunał podkreśla zresztą tę „skromność" orzeczenia, pisząc w nim, że procedura prejudycjalna „upoważnia Trybunał nie do stosowania przepisów prawa Unii w określonej sprawie, lecz wyłącznie do orzekania w kwestii wykładni traktatów". A zatem, uprzedza Trybunał, „w ostatecznym rozrachunku to do sądu odsyłającego [czyli do polskiego sądu zadającego pytanie] będzie zatem należało wypowiedzenie się (...) czy całokształt okoliczności, w jakich nastąpiło powołanie sędzi S. C. (...) ma prowadzić do stwierdzenia, że sędzi tej nie można uznać za niezawisły i bezstronny sąd".

Nie zdziwiłbym się, gdyby uradowani wyrokiem nie dotarli do tych stwierdzeń, bo występują one w akapitach

• **Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej konsekwentnie wzywa Polskę do systemowej naprawy wymiaru sprawiedliwości** FOT. SHUTTERSTOCK

79-80, a zatem dość późno w tekście. Ale warto się w nie wczytać, bo pokazują, jak ograniczone w gruncie rzeczy zastosowanie ma ten wyrok w obecnej sytuacji gruntownego zdemolowania wymiaru sprawiedliwości w Polsce przez deformy Zbigniewa Ziobry. Należy przyjrzeć się kontekstowi – mówi Trybunał – i trzeba wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności przy rozstrzyganiu konkretnej sprawy, w tym przypadku poznańskiej sędzi pani S. C.

Pełna zgoda. W tym akurat przypadku, należała ona do grupy sędziów startujących w tej profesji. Jej powołanie nie jest więc skażone takim defektem, jaki niosą powołania do Sądu Najwyższego lub cudowne awanse z sądów średniego rzędu do wyższych, nie mówiąc już o prokuratorach, adwokatach, czy profesorach, którzy nagle poczuli w sobie zew sędziowski.

Łagodny stosunek TSUE do tej konkretnej sprawy wynika ze specyficznych okoliczności, które towarzyszyły powołaniu Pani S. C. Była przed powołaniem starszą asystentką sędziego w Sądzie Okręgowym w Poznaniu. Została pozytywnie zaopiniowana przez Kolegium Sądu i Zgromadzenie przedstawicieli sędziów okręgu. Pozostali uczestnicy postępowania nominacyjnego nie zakwestionowali powołania tej sędzi. A zatem w odniesieniu do niej, niewątpliwa wadliwość powołania (niekwestionowana przez TSUE) nie musi negować jej statusu jako sędzi.

Ale nie zawsze tak musi być. Doskonale streszcza to w niedawnym komentarzu w „Polityce" Ewa Siedlecka przypominając: „Nieprawidłowości przy powoływaniu czy awansowaniu sędziów popieranych przez władzę PiS było mnóstwo. Procedura opiniowania trwała czasem kilka minut, nie wyłączali się z głosowania nad nią członkowie KRS, którzy np. zawdzięczali tej osobie mianowanie do tej Rady. Kandydaci praktycznie bez doświadczenia zawodowego, czy z bardzo miernym dorobkiem orzeczniczym, wygrywali z kandydatami z tytułami naukowymi i wieloletnim sędziowskim doświadczeniem. Albo brak było opinii kolegiów sądowych o kandydacie".

Ten instytucjonalny kontekst, kluczowy dla oceny powołań, kieruje uwagę w stronę nowej KRS. Trybunał nie pozostawia na tej PiS-owskiej instytucji suchej nitki, przypominając swoje wcześniejsze orzeczenie, które podkreślało, że „KRS w nowym składzie" (jak neo-Radę nazywa Trybunał) powstała w wyniku bezprawnego skrócenia 4-letniej konstytucyjnej kadencji poprzedniego składu, a 23 z 25 członków KRS w nowym składzie zostało wskazanych przez polską władzę wykonawczą i ustawodawczą – i że wszystko to może budzić „uzasadnione wątpliwości co do niezależności i roli KRS w procesie nominacyjnym" sędziów.

Nie jest więc tak, że KRS, wypaczona przez deformy Ziobry, została w jakikolwiek sposób „zrehabilitowana" przez Trybunał. Wprost przeciwnie. To samo dotyczy arcyszkodliwej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Trybunał w swym orzeczeniu jest bezlitosny wobec ziobrowego pomysłu, by wszystkie sprawy związane z zarzutami dotyczącymi bezstronności sędziów były zmonopolizowane przez Izbę Kontroli. Trybunał pisze, że niezgodne z prawem europejskim są przepisy, „które przyznają określonemu organowi wyłączną kompetencję do orzekania w przedmiocie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu okoliczności jego powołania". A takim właśnie organem jest Izba Kontroli.

Trybunał idzie dalej: każdy sędzia krajowy ma prawo do oceny prawidłowości powołania innych sędziów w rozpatrywanej sprawie, a jeśli przepisy prawa krajowego lub orzecznictwo sądu konstytucyjnego (chodzi tu o Trybunał Julii Przyłębskiej, który tak ustanowił) wykluczają taką kompetencję sędziowską – to sąd krajowy ma obowiązek takie przepisy i takie orzecznictwo zignorować. Cytuję in extenso: „Sąd krajowy, do którego wpłynął taki wniosek o wyłączenie [sędziego], powinien odstąpić od stosowania tych uregulowań [zakazujących sędziom badania legalności powołań] zgodnie z ich wykładnią zawartą w tym orzecznictwie i samodzielnie zbadać zgodność z prawem powołania tego sędziego, w szczególności poprzez sprawdzenie, czy sędzia ten spełnia wymóg »sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy«". Wszyscy polscy sędziowie powinni sobie tę maksymę zawiesić nad biurkiem.

Tak przeszliśmy od jednostkowej sprawy sędzi S. C, do spraw o charakterze systemowym. I to jest najważniejszy wymiar orzeczenia TSUE, który przeinaczyli prawicowi entuzjaści tego wyroku. Polska, pisze TSUE, uchybiła swym zobowiązaniom wynikającym z prawa europejskiego, zakazując sądom badania, czy inni sędziowie spełniają „wynikające z prawa Unii wymogi dotyczące niezawisłości", a „z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał (...) wynika, że wadliwe powołania na stanowiska sędziowskie mają w Polsce charakter systemowy". A zatem „biorąc pod uwagę systemowy charakter wadliwych powołań, indywidualna ocena (...) nie może co do zasady wystarczyć dla zapewnienia pełnego poszanowania" wymogów prawa unijnego. Ergo: „problemy systemowe wymagają zastosowania przez państwo polskie odpowiednich środków prawodawczych (...) mających na celu rozwiązanie problemów związanych z niezależnością sądownictwa wynikających z reform przeprowadzonych z tym państwie".

Polska, pisze TSUE, uchybiła swym zobowiązaniom, zakazując sądom badania, czy inni sędziowie spełniają „wynikające z prawa Unii wymogi dotyczące niezawisłości"

Z czego zatem, poza wielkodusznym użyciem słowa „reformy", mogą cieszyć się obrońcy Ziobrowego status quo w sądownictwie? ●

Wojciech Sadurski

Wojciech Sadurski

• jest profesorem prawa na Uniwersytecie Sydnejskim i profesorem w Centrum Europejskim UW. Członek Rady Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka i Rady Instytutu Spraw Publicznych. Członek Komisji Weneckiej od 11 marca 2026. Artykuł reprezentuje poglądy autora, a nie Komisji Weneckiej. ●

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

eprasa.pl 755fec0d03

Co powiedziałaby Pytia z Delf o dalszych losach ataku na Iran? Spróbujmy pofantazjować...

Wielka Szachownica 2026

Staszek Smuga-Otto

Autor mieszka w Brytyjskiej Kolumbii w Kanadzie, syn żołnierza Armii Krajowej

Wystarczyły te trzy zimowe miesiące, gdy zarzuciłem plecak na grzbiet, opuściłem moje biurko, komputer w górskim zaciszu i powędrowałem przez tropikalne dżungle Ameryki Środkowej. Odcięcie od codziennego internetu to wspaniała kuracja na mocno nadszarpnięte nerwy.

A jednak... te trzy miesiące wystarczyły, by na globalnej szachownicy „się nawyrabiało". Nie będę wymieniał zbyt wielu faktów i zdarzeń, bo znacie je lepiej.

Skoncentruję się tym razem na jednym światowym teatrze, na Iranie.

Choć koncentrując się nie zapominajmy, że ten „teatr" nie ma szczelnych ścian, a w budowie scenariusza i rozwoju akcji udział biorą inni wielcy animatorzy, że to nie tylko USA, Izrael i Iran. Bez przyjęcia perspektywy „wielkiej szachownicy" próby zrozumienia politycznych i militarnych decyzji i posunięć w „teatrze", na niewiele się zdadzą. A to niestety często powtarzający się błąd wielu analityków.

Cofnijmy się więc o parę miesięcy do czasu, gdy komitet noblowski odmówił przyznania pokojowej nagrody temu „geniuszowi", co to ponoć zakończył 8 wojen. Ta decyzja wprowadziła „geniusza" w szał. „On im wszystkim pokaże!".

Myślał o zbombardowaniu Oslo, ale jego najbardziej zaufani: zięć – nieoficjalny ambasador Izraela, kumpel od handlu nieruchomościami – nieoficjalny ambasador Moskwy w Waszyngtonie, oraz religijny świr w mundurze generała stojący na czele ministerstwa wojny „powiedzieli mu", że to nie Norwegia, a Iran stanowi zagrożenie dla istnienia USA.

Po paru tygodniach Iran deklaruje gotowość prowadzenia długiej wojny, a jako jej zakończenie, stawia warunek: likwidacja wszystkich amerykańskich baz wojskowych na Bliskim Wschodzie!

Ufając doradcom, bez informowania Rady Bezpieczeństwa ONZ i wierząc w swą wszechmoc, bez pytania Kongresu o autoryzację, nie konsultując się z NATO wydał rozkaz ataku...

Nie nazwał tego wojną, lecz... specjalną operacją. Czy to przyjaciel z Kremla mu podpowiedział?

Po dwóch tygodniach: cieśnina Ormuz zablokowana przez Irańczyków, których armia i flota – według buńczucznych oświadczeń „geniusza" – zostały zlikwidowane w stu procentach. Jednak przez selektywnie zablokowaną cieśninę, bez żadnych przeszkód, płyną tankowce chińskie i irańskie.

Iran deklaruje gotowość prowadzenia długiej wojny, a jako jej zakończenie, stawia warunek: likwidacja wszystkich amerykańskich baz wojskowych na Bliskim Wschodzie!

Biały Dom, pomimo wszystkich oświadczeń o pełnej likwidacji reżymu Iranu i jego armii – panikuje. Szef Pentagonu wydaje swej armii rozkaz nie brania jeńców. „Zabijajcie wszystkich!". „Geniusz" żebrze o pomoc mulitarną Chiny, Anglię, Francję, Koreę Południowa, Japonię. Żebrze i grozi partnerom z NATO.

Znosi sankcje na rosyjską ropę, by dołożyć swemu pryncypałowi z Kremla wiele miliardów dolarów na dozbrojenie i kontynuację zbrodniczej agresji na Ukrainę. A może i na jej następny etap?

Klęska to ostateczna, kompromitacja i ponura groteska.

Tyle na dzisiaj, ale co dalej? Co powiedziałaby Pytia z Delf? Spróbujmy pofantazjować...

Rosja i Putin: nigdy dotąd nie mieli tak wspaniałej okazji, by w samej Rosji „odzyskać twarz" i pokazać całemu światu paraliż NATO. Jeśli zdecydują się na blitzkrieg, w którymś z państw bałtyckich, wyzwolą swych gnębionych rodaków. Odzyskają połączenie z Królewcem – artykuł 5 Paktu zadziała jedynie ostrymi protestami.

Pekin – Xi: pomoże „Geniuszowi" zakończyć „specjalną operację", ale warunkiem będzie obojętność Ameryki w sprawie aneksji Tajwanu, czyli wycofania Jankesów z tej strefy Pacyfiku. Tylko co dalej z Koreą Południową, Japonią?

No i wycofanie – dobrowolne lub wymuszone baz ze strefy Bliskiego Wschodu.

Czy mogły sobie, Rosja i Chiny, wymarzyć lepszy rozwój sytuacji?

Warto też zdawać sobie sprawę, że likwidcja amerykańskich baz na Bliskim Wschodzie, to koniec obecności Zachodu w tej strefie – a „wielka szachownica" nie znosi próżni!

A wreszcie... zbliżające się w USA tzw. wybory cząstkowe do Kongresu. Coraz to bardziej Amerykanom bielmo MAGA spada z oczu. Notowania Republikanów lecą w dół. Ciekawe, kiedy wreszcie zięć i kumpel od sprzedaży nieruchomości uzmysłowią Trumpowi, że je przegra. A razem z nim przegrają i partnerzy – animatorzy libertariańscy, panowie Thiel, Vance et consortes.

Że jedynym ratunkiem może okazać się... nieprzeprowadzenie tych wyborów, np. dzięki wprowadzeniu stanu wyjątkowego w kraju.

Tyle Pytia Delficka – pożyjemy, zobaczymy.

Czy jednak nie za szybko wróciłem z tropikalnej dżungli krokodyli, ryczących małp, wężów i wulkanów do tzw. cywilizacji i do internetu?

Czekam na Wasze komentarze...

wyborcza to wy

• **Wyborcza to Wy. Piszcie: listy@wyborcza.pl**

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34426722

Jak polscy innowatorzy ratują zasoby planety?

Biznes w Polsce udowadnia, że kluczem do sukcesu nie jest wyłącznie pozyskiwanie nowego, lecz inteligentne projektowanie tego, co już mamy w obiegu. Projekty zgłoszone do IX edycji Stena Circular Economy Award-Lider Gospodarki Obiegu Zamkniętego pokazały, że cyrkularność przestała być jedynie ekologicznym dodatkiem, a stała się solidnym fundamentem, na którym nowoczesne firmy budują swoją działalność.

IX edycja konkursu Stena Circular Economy Award

Zjawisko znane jako urban mining uświadamia nam, że nasze otoczenie to potężne źródło cennych surowców. Pozwala ono odzyskiwać pierwiastki z produktów już raz wprowadzonych na rynek, co znacząco ogranicza potrzebę eksploatacji środowiska naturalnego. Projektowanie wyrobów tak, by dało się je łatwo rozebrać na części i odzyskać zasoby, to jeden ze sposobów na ochronę przyrody. Pozwala ono firmom również uniezależnić się od niepewnych dostaw surowców z zewnątrz i chroni planetę przed skutkami nadmiernego wydobycia.

Poznaj liderów IX edycji SCEA

W tegorocznej odsłonie konkursu, który istnieje od 2017 roku, rywalizacja była wyjątkowo zacięta. Kapituła stanęła przed trudnym zadaniem – spośród blisko 80 zgłoszeń wyłoniono 3 Liderów GOZ oraz przyznano 5 wyróżnień. O znaczeniu tegorocznych projektów dla polskiego rynku mówi Piotr Bruździak, dyrektor ds. Sprzedaży i Operacji w Stena Recycling:

"Tegoroczna edycja udowodniła, że zamykanie obiegu i efektywne gospodarowanie zasobami przekłada się na konkretne efekty środowiskowe, takie jak wzrost poziomu recyklingu i ograniczenie ilości odpadów. Nagrodzone projekty pokazują, że przejście na wyższe poziomy hierarchii postępowania z odpadami może być jednocześnie korzystne dla środowiska i biznesu. To rozwiązania, które budują przewagę konkurencyjną i z powodzeniem mogą być wdrażane na dużą skalę."

Liderzy i wyróżnieni w IX edycji:

- Kategoria Przedsiębiorstwa wdrażające praktyki GOZ: Tytuł Lidera GOZ przyznano firmie Decathlon za projekt „Cyrkularne modele biznesowe w Decathlon Poland", obejmujący naprawę, wypożyczenia i odsprzedaż produktów. Wyróżnienia otrzymały: Enverde oraz Żabka Polska.
- Kategoria Start-upy wdrażające cyrkularne rozwiązania: Liderem został Rebench za rozwiązanie wspierające firmy w wydłużaniu cyklu życia wyposażenia biurowego poprzez cyfrową inwentaryzację i renowację. Wyróżnienie otrzymał TerraLight.
- Kategoria Studencka: Tytuł Lidera zdobył Mateusz Rembowski za projekt „Aqua-Loop" – innowacyjny system odzysku wody w gospodarstwach domowych. Kapituła wyróżniła również projekty Julii Agaty Czyż oraz Marceliny Reminger.

Sukces tegorocznych laureatów potwierdza, że cyrkularność stała się nowym standardem polskiej innowacyjności. Niezależnie od skali działania – od lokalnych startupów po rynkowych gigantów – każdy krok w stronę cyrkularności ma kluczowe znaczenie dla przyszłości naszej planety i portfeli konsumentów. Konkurs Stena Circular Economy Award od dziewięciu lat tworzy platformę wymiany wiedzy i promuje praktyki, które przybliżają nas do gospodarki jutra: wolnej od marnotrawstwa i opartej na szacunku do każdego grama surowca, który już jest na rynku.

1 RP

eprasa.pl 755fec0d03

ROZMOWA Z
RALPHEM KAMINSKIM

Ralph Kaminski dla „Wyborczej”

NIE ROBIĘ MUZYKI, ŻEBY BIĆ REKORDY

– Nie musiałem szczekać. Wygodniej byłoby robić rzeczy bezpieczne i podobać się wszystkim, tylko nie na tym polega zadanie artysty – opowiada nam Ralph Kaminski.

FOT. DAWID GRZELAK

JAREK SZUBRYCHT: Skoro dałeś swojej nowej płycie taki sam tytuł jak Gorillaz, zacznę od tego samego pytania, które im zadałem: góra, na którą nas zaprosiłeś, to miejsce, do którego się ucieka, czy szczyt, którego osiągnięcie jest celem i nagrodą?
RALPH KAMINSKI*: Postrzeganie robienia muzyki – w ogóle pracy w show-biznesie – jako drogi na szczyt jest czymś najgorszym, co można sobie zrobić. Mnie nie chodzi o to, żeby zdobyć jeden szczyt, tylko żeby spacerować po różnych pagórkach. Niektóre są wyższe, inne niższe, zdarzają się też zejścia w doliny.

Góra w tytule mojego albumu ma znaczenie symboliczne – równie dobrze można by tu wstawić jakieś imię, choć to byłoby zbyt dosłowne. Tak się też złożyło, że mój pierwszy album nazywał się „Morze”, więc teraz jest „Góra”, która zamyka moją pierwszą dekadę w show-biznesie. Nie, przepraszam, ja nie jestem w show-biznesie. Przede wszystkim jestem w muzyce.

Po przesłuchaniu płyty odnoszę wrażenie, że na tej swojej górze nie tylko jesteś sam, ale wręcz samotny.
– Muszę zaznaczyć, że to nie jest album o aktualnym mnie. Zanim piosenki zostały napisane, nagrane i wytłoczone na płycie, minęło sporo czasu. Ale masz rację – pisałem je z samotnego, pustego miejsca, znajdującego się wtedy wewnątrz mnie. Piosenkami próbowałem wysłać sygnał, jak się czuję. Nie chodzi o to, że nie miałem się do kogo odezwać, ale sam ze sobą czułem się przeraźliwie samotny. Można powiedzieć, że to paradoks, prawda? Jak mogę czuć się samotny, skoro mam 200 tysięcy followersów na Instagramie?

Moje poczucie samotności nie wynikało z pracy – ona idealnie zagłusza samotność, a przy okazji kontakt z samym sobą. Dla wielu ludzi praca staje się ucieczką od samotności, od problemów. Dlatego na jakiś czas świadomie przestałem pracować i wtedy pojawiło się dużo trudnych emocji, rzeczy, których wcześniej nie miałem czasu przeżywać albo do których nie miałem dostępu. Poczucie samotności było jedną z nich.

Zostałeś gwiazdą i wokół się przerzedziło?
– Nie, to nie to. Wyobrażam sobie, że ktoś staje się zbyt wielki i niedostępny dla swojego otoczenia. Czuje się samotny, bo już nikt go nie rozumie, tak wielką jest gwiazdą i wybitnym kreatorem. Mnie to nie dotyczy. Zawsze robiłem, co mogłem, żeby do tego nie doprowadzić – żeby moi najbliżsi nie patrzyli na mnie przez pryzmat mojej pracy.

Na zewnątrz mogę wydawać się kimś innym i ten wizerunek pewnie zawiera jakąś część mnie, ale dopiero ktoś, kto zna mnie prywatnie, wie, kim naprawdę jestem. O oddzielaniu tego, co publiczne, od życia prywatnego śpiewam w piosence „Pocałunki w deszczu”: „Chcę być chciany – nie jak idol, lecz przez ciebie”.

A zatem sukces jednak rzuca cień na twoje życie prywatne.
– Na pewno trudniej jest znaleźć kogoś bliskiego, nawet przyjaciela. Trudniej komuś zaufać. Jedna z bliskich mi osób – z tych stosunkowo niedawno poznanych – przyznała, że nie była na „Balu u Rafała”, że nigdy tego nie widziała – i byłem tym zachwycony.

Oczywiście tworzę po to, żeby być słuchanym i chcę, żeby ludzie mnie kojarzyli i cenili, ale dobrze, że jest ktoś, dla kogo nie jestem przede wszystkim postacią ze sceny.

Nawet jeśli na swojej „Górze” jesteś samotny, masz towarzystwo – duchów. Niektóre z nich mają imiona i konkretne historie, inne są anonimowe, ale przemykają gdzieś w tle. Dużo w tych piosenkach śmierci i strachu przed śmiercią.
– Temat śmierci towarzyszył mi od bardzo wczesnego dzieciństwa, dużo było wokół... niespodziewanych końców. Raczej od tego uciekałem, nie chciałem o tym myśleć, za bardzo mnie to przerażało. Dopiero śmierć Ani Dombalskiej, mojej profesor od śpiewu, coś zmieniła. Ta śmierć była rozciągnięta w czasie, zamieniona w długie pożegnanie, bo Ania wiedziała, że umrze, chorowała, mówiła o tym bardzo otwarcie.

To było dla mnie nowym doświadczeniem – nie mogłem już uciekać, zostałem zmuszony do zmierzenia się nie tylko z jej odchodzeniem i żałobą, ale w ogóle z naszą ludzką śmiertelnością. Z tematami, od których współczesna kultura zwykle ucieka. Przyjrzenie się temu z bliska było dla mnie czymś trudnym i zarazem bardzo ważnym. Myślę, że wręcz przełomowym.

Słyszę w twoim nowym materiale kontynuację płyty „Młodość” z 2019 roku. Właściwie to „Góra” mogłaby równie dobrze mieć tytuł „Dojrzałość”.
– Czuję się dojrzały. Na pewno dojrzalszy i jest mi z tym jakoś lepiej. Choć pisząc te piosenki, zdarzyło mi się zatęsknić za młodością. Za-

Może ja w środku jestem starym dziadem? Wydając taki album, czuję, że znowu idę pod prąd. Już od debiutu tak mam

zdrościłem tym wszystkim ludziom, którzy debiutują i mają w sobie tę naiwność, siłę i wiarę w siebie, które bardzo, bardzo pomagają na tym pierwszym etapie, a przemijają wraz z dojrzałością i większą wiedzą. Swoją drogą, to ciekawe, czy jeśli dożyję starości i będę miał ochotę wydać płytę, to nazwę ją „Starość”?

Znasz wiersz „Polały się łzy” Adama Mickiewicza?
– Tak, kojarzę.

Krótki, piękny, mądry i mniej więcej o tym, co wyśpiewujesz w swoich nowych piosenkach.
– Piękny. Mógłbym powiedzieć, że ten wiersz doskonale opisuje moje doświadczenia. Wiesz, ja zbyt często nie płaczę, właściwie to w ogóle. Jestem na to zbyt zajęty. Kiedy zrobiłem sobie wspomnianą już przerwę od pracy i skazałem się na zbyt dużą ilość wolnego, okazało się jednak, że natura zwyciężyła – mój organizm domagał się równowagi.

Jak zacząłem płakać, to nie mogłem przestać. Płakałem codziennie, aż stało się to męczące i już sam z siebie żartowałem, że odwodnię się od tego płakania. Moje emocje upomniały się o swoje. Tak, ten wiersz Mickiewicza najlepiej oddaje mój ówczesny stan.

Kiedy po raz pierwszy słuchałem „Góry” i doszedłem do piosenki „Nie bój się na zapas!”, sprawdziłem, czy komputer nie przełączył mi się przypadkiem na jakieś inne źródło dźwięku. To rzecz z innego świata.
– Rzeczywiście, ten utwór odbiega stylistycznie od reszty. Zaczęło się od założenia, że napiszę pogodną płytę...

Coś poszło nie tak.
– No, nie wyszło mi – życie zweryfikowało plany. Zostało z nich tylko to, że po raz pierwszy większość utworów skomponowałem na gitarze akustycznej, w tym „Nie bój się na zapas!”, utwór prawie rockandrollowy. Świetnie sprawdza się na żywo, totalnie przy nim szalejemy. Poprzedzające go utwory są poważne, wręcz smutne i nie wyobrażam sobie zagrania całego takiego koncertu. Takiego wielkiego, napompowanego balona, który zaraz pęknie.

Brzmi jakbyś dał się przyłapać na tym płakaniu i zawstydzony chciał nas zapewnić, że wszystko jest w porządku, nie musimy się niepokoić.
– Wiele z pozostałych piosenek nie było jeszcze gotowych, a ja już wiedziałem, że chcę mieć na płycie taki utwór jak „Nie bój się na zapas!” – niesiony przez rytm i gitarową energię. Chciałem spróbować wytańczyć w nim swój lęk. Bez niego ta płyta byłaby zbyt ciężka, za dużo byłoby w niej rozpaczy.

Czemu tak bardzo zależy ci na tym, żeby twoje płyty były zamkniętymi konceptami, a nie po prostu zbiorami udanych piosenek? Jesteś sporo młodszy, więc wiesz lepiej ode mnie, że coraz mniej ludzi ma cierpliwość do wysłuchiwania płyt od początku do końca, że wybiera-

eprasa.pl 755fec0d03

ją po piosence. Ba, dobrze, jeśli po piosence, a nie poprzestają na 30-sekundowym, przyspieszonym refrenie na TikToku.
– Może ja w środku jestem starym dziadem? Wydając taki album, czuję, że znowu idę pod prąd. Już od debiutu tak mam. Wiem, że ludziom podobają się inne rzeczy i powinienem to wziąć pod uwagę, żeby osiągnąć tak zwany sukces.

Tylko ja nie robię muzyki po to, żeby bić rekordy. Tworzę muzykę do słuchania.

Ten album wymaga skupienia, bo widocznie miałem potrzebę, żeby taki nagrać. Jeśli kiedyś poczuję, że powinienem zrobić hity z satelity, to będą hity. Nie mogę kalkulować, choć oczywiście mam nadzieję, że „Góra" się spodoba, że znajdzie swoich słuchaczy i zostanie doceniona. Byłbym idiotą, gdybym tego nie chciał. Myślę o słuchaczu, ale zarazem wierzę, że są jeszcze ludzie, którzy słuchają całych płyt. O nich myślę. Chcę ich wzruszać, a kiedy to się udaje, czuję się artystą spełnionym.

Płyta wypełniona balladami oznacza, że odpuściłeś sobie wyścig o stadiony? Byłeś, śpiewałeś i co – nie podobało ci się?
– Przed COVID-em prowadziłem podcast z Arturem Rawiczem i kiedyś przyszedł do nas Dawid Podsiadło. Był przed wydaniem „Małomiasteczkowego", tej swojej wielkiej płyty. Pamiętam, że byliśmy oczarowani informacją, że wyprzedał Torwar, a chwilę później – trzy z rzędu. Nie mogliśmy uwierzyć, że polski artysta tego dokonał, że ludzie kupili tyle biletów.

Kilka lat później i ja swój Torwar zagrałem – to było bardzo ciekawe doświadczenie, ale nie czuję potrzeby bicia kolejnych rekordów. Nigdy nie marzyłem o tym, żeby zagrać na stadionie, i nie marzę teraz. To nie jest moja droga.

Jestem wdzięczny Dawidowi za to, że dzięki jego zaproszeniu miałem możliwość przekonać się, jakie to uczucie. Stadion robi wrażenie. Nie powiem, że nie. Ta liczba ludzi jest niesamowita, tylko emocji, które przeżywasz za pierwszym razem, już nie doświadczysz za kolejnym.

Nie czuję też stadionów jako fan muzyki. Byłem niedawno na stadionie na Harrym Stylesie, zapłaciłem dużo pieniędzy i uważam, że wyrzuciłem je w błoto, bo nie czułem żadnych emocji. Nic w tym dźwięku dla siebie nie usłyszałem.

Przy okazji apeluję do niektórych moich koleżanek i kolegów marzących o stadionach, żeby zastanowili się, czemu tak bardzo tego chcą. Dawid gra stadiony, bo ma taką możliwość, odniósł ogromny sukces komercyjny i w innych obiektach wszystkich chętnych nie pomieści. Ale jeżeli ktoś marzy o graniu na stadionach, bo myśli, że się tym dowartościuje, zostanie artystą spełnionym, to chyba nie tędy droga.

Możesz dopieszczać każdy dźwięk i słowo, oczekiwać od słuchaczy skupienia, ale kiedy piosenka idzie w świat, tracisz nad nią kontrolę. Można na przykład wyciąć jedną linijkę z refrenu i zrobić z tego mema. Hau hau hau.
– Nie spodziewałem się, że „Pies" wzbudzi aż takie kontrowersje. Zainspirował mnie utwór „One Hit" The Knife, w którego refrenie jest „how how how", brzmiące nie jak słowa, ale jak szczekanie, zwierzęce odgłosy. Genialny motyw, bardzo ekspresyjny. Postanowiłem zrobić coś podobnego w swojej piosence. Wiedząc, jak ludzie kochają zwierzęta i jak te zwierzęta kochają ludzi, chciałem opowiedzieć metaforycznie o samotności. Myślałem też o psach mojej mamy, które były dla nas bardzo ważne.

Moi odbiorcy to zrozumieli, ale byłem zaskoczony tym, co wydarzyło się w innych kręgach, gdzie przedstawiano mnie w pejoratywny sposób, a przesłanie piosenki bardzo spłycono. Łatwo było wyśmiać szczekającego artystę. Zdaję sobie jednak sprawę z tego, że teledyskiem dolałem oliwy do ognia. Nawiązywałem w nim do mistrzów kina – do „Pociągu" Kawalerowicza, ale i do „Salò, czyli 120 dni Sodomy" Pasoliniego. Dlatego mam na sobie suknię ślubną.

Dalszą częścią spektaklu były Fryderyki, gdzie też pojawiłem się w tej sukni. Kiedy opublikowano artykuł „10 najbardziej kontrowersyjnych momentów na 30-lecie Fryderyków", okazało się, że dwa należą do mnie. Dzisiaj nikt nie pamięta, kto wtedy dostał nagrodę, tylko to, że byłem w sukience. O to chodziło. Odbiłem sobie w ten sposób brak Fryderyków za „Bal u Rafała". Nie musiałem, jak Vito Bambino, wieszać na statuetkach papieru toaletowego.

Awantura o suknię była sprowokowana i spodziewana, ale nigdy bym nie przypuszczał, że niewinny psi refren wywoła taką burzę.
– Widziałeś memy, w których moje „hau hau" zestawiano z tekstem Jacka Kaczmarskiego? Z tym nie wygram. Chociaż ktoś w odpowiedzi zrobił mema, dając inny mój tekst i obok jakiś prostszy tekst Kaczmarskiego. Nie wiem tylko, do czego tym pytaniem zmierzasz. Czy wstydzę się tego utworu? Czy żałuję? Absolutnie nie.

Wstydzić się nie masz czego, ale czy nie żałujesz? Nie dość, że zostałeś obśmiany przez internetowy tłum, to jeszcze wciągnięto cię w wojny kulturowe.
– Jakiś polityk oburzał się, że szczekam w amfiteatrze w Opolu.

Bo na tym swoim obłudnym oburzeniu próbował zbić kapitał polityczny. Podsunąłeś mu piękny przykład upadku sztuki, wręcz zdrady polszczyzny. Kiedyś na opolskiej scenie swoje wiersze śpiewali Kaczmarski i Młynarski, a teraz jakiś przebieraniec szczeka na ludzi. Koniec świata!
– Przykro mi było. Nie przypuszczałem, że szczekanie będzie kontrowersyjne. Uważałem na języku polskim, gdzie uczono mnie, czym jest metafora i że może przybierać różne formy, ale łączy je brak dosłowności. Martwi mnie, że ludzie wszystko dziś odbierają dosłownie, nawet żarty. To dowodzi, że edukacja artystyczna w naszym kraju jest na bardzo słabym poziomie, że jest coraz mniejsza otwartość na sztukę, która teoretycznie powinna być wolna.

Oczywiście nie musiałem szczekać. Wygodniej byłoby robić rzeczy bezpieczne i podobać się wszystkim, tylko nie na tym polega zadanie artysty. To jest nuda. Sztuka nie musi każdemu się podobać, musi budzić emocje.

Czyli „Pies" spełnił swoje zadanie, nie masz na co narzekać.
– Czasami algorytm, który podawał dalej te memy, docierał do ludzi, którzy mnie nie znali. Zainteresowali się, polubili moją muzykę. Częściej jednak docierał do tych, którzy dowartościowują się, szydząc z ludzi czy wręcz otwarcie i niesprawiedliwie ich atakując.

W zeszłym roku jednego takiego hejtera podałem do sądu. Został skazany, musiał mnie przeprosić i zapłacić grzywnę na cele charytatywne. To pokazało, że nie ma bezkarności w sieci i że jeżeli poczuję, iż ktoś przekracza granice, mam prawo go pozwać. Trzeba walczyć z hejtem. Wiadomo, że to studnia bez dna, ale ten wybraniec trafił na mój gorszy dzień i nie odpuściłem. Może dzięki temu ktoś inny zastanowi się pięć razy, zanim coś napisze, bo i z nim mogę spotkać się w sądzie.

Z twojej nowej płyty dowiedziałem się, że wciąż masz marzenia. Jakie?
– Marzę o tym, żeby dalej móc wykonywać swój zawód i żeby zdrowie mi na to pozwalało. Chciałbym też, żeby nowy album dotarł do słuchaczy i powoli w nich dojrzewał, bo wiem, że ta muzyka potrzebuje czasu. ●

Ralph Kaminski

Góra
Universal Music Polska

*Ralph Kaminski

• (ur. w 1990 r.) wokalista, kompozytor i producent działający na pograniczu popu i alternatywy dla wrażliwców. Zadebiutował 10 lat temu płytą „Morze", teraz wydał swój czwarty album autorski, czyli „Górę". W międzyczasie m.in. zdobywał liczne nagrody, śpiewał piosenki Kory i hymn Męskiego Grania, koncertował z Dawidem Podsiadłą i nagrywał z Marylą Rodowicz

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427203

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieregulowanych stanach prawnych, oznaczonych jako **dz. nr 56/2** oraz **57,** położonych w obrębie Wudzyn, gmina Dobrcz, bez oznaczenia hipotecznego, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie podziemnej linii kablowej nn 0,4 kV.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.3.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34426773

Zwierzyniecka Spółdzielnia Mieszkaniowa w Krakowie
z siedzibą w Krakowie ul. J. Lea 92
ogłasza

PRZETARG NIEOGRANICZONY
- PISEMNE SKŁADANIE OFERT

Przedmiotem przetargu jest sprzedaż prawa odrębnej własności **samodzielnego lokalu o innym przeznaczeniu niż mieszkalny (użytkowy) nr 1U** o pow. 460,97 m² położonego w poziomie piwnic, na parterze i I piętrze w budynku **ul. Karola Szymanowskiego 15** w Krakowie, stanowiącego mienie Spółdzielni, dla którego prowadzona jest odrębna księga wieczysta. DZIAŁ IV KW dla lokalu jest wolny od wpisów, DZIAŁ III KW jest wolny od wpisów innych niż opisane w **Ważne informacje o lokalu.**
Wskaźniki rocznego zapotrzebowania na energię użytkową = 96,32kWh/(m² · rok), energię końcową = 128,79kWh/(m² · rok), nieodnawialną energię pierwotną = 185,71 kWh/(m² · rok), udział odnawialnych źródeł energii w rocznym zapotrzebowaniu na energię końcową = 0,00%, jednostkową wielkość emisji CO_2=0,4034 t CO_2/(m² · rok).
Lokal można oglądać od dnia 13.04.2026r.po uprzednim telefonicznym uzgodnieniu terminu pod nr telefonu: 12 637 85 60).

Cena wywoławcza lokalu nr 1U: **3 919 000 zł**, wysokość **wadium: 400 000 zł.**
Termin wpłaty wadium: **do 27.04.2026r.** - wpłata na rachunek bankowy Sp-ni: PKO BANK POLSKI SA II O/Kraków 17 1020 2906 0000 1602 0013 8008. Decyduje data wpływu środków na rachunek bankowy Spółdzielni.
Pisemne oferty wraz z **Oświadczeniem** warunkującym udział w przetargu (o którym mowa w „Regulaminie (…)" **można składać do godz. 12:00 w dniu 28.04.2026r** w siedzibie Spółdzielni – parter – dziennik podawczy - w zaklejonej kopercie z dopiskiem „ Oferta – przetarg na lokal nr 1U".
Oferta powinna zawierać dane oferenta, jego adres, oferowaną cenę, ew. nr telefonu, nr rachunku do zwrotu wadium, podpis oferenta.

Komisyjne otwarcie ofert (bez udziału oferentów) nastąpi o godz. 12:30 w dniu 28.04.2026r.

Informacja Spółdzielni dla oferentów w sprawie wyboru oferty: w dniu 28.04.2026r. o godz. 14:00 w siedzibie Spółdzielni – Sekretariat. Zawiadomienie oferenta o przyjęciu oferty dokonuje się niezwłocznie – pisemnie. Oferenta nieobecnego w siedzibie Spółdzielni – zawiadamia się pisemnie na wskazany adres za potwierdzeniem odbioru.
Osoba, której oferta zostanie przyjęta (wygra przetarg) ma obowiązek w terminie **do 28.05.2026r. wpłacić na konto Spółdzielni zaoferowaną kwotę** (cenę nabycia) pomniejszoną o wpłacone wadium (decyduje data wpływu środków na rachunek bankowy Spółdzielni).
Bezskuteczny upływ tego terminu powoduje przepadek wadium na rzecz Spółdzielni.
Pozostałym osobom wadium zwraca się w dniu następnym po otwarciu ofert na wskazany przez uprawnionego nr rachunku bankowego w wysokości wniesionej kwoty.
Z „Regulaminem w sprawie zasad organizowania przetargów na lokale w Zwierzynieckiej Spółdzielni Mieszkaniowej (…)" można zapoznać się w siedzibie Spółdzielni w dziale członkowsko-mieszkaniowym (parter) w dniach przyjęć stron lub na stronie internetowej **www.zsm.krakow.pl w zakładce Przetargi.**
Zawarcie umowy notarialnej i wydanie lokalu nastąpi w terminie 14 dni od spełnienia przez oferenta wszystkich warunków określonych w ogłoszeniu o przetargu. Zawiadomienie oferenta o przyjęciu oferty oznacza zobowiązanie do zawarcia umowy.
Osoba, która wygra przetarg pokrywa wszelkie opłaty wynikające z aktu notarialnego.
W przypadku uchylenia się od zawarcia umowy wadium przepada.
Spółdzielnia zastrzega sobie prawo odwołania a także unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Ważne informacje o lokalu
Lokal składa się z 26 pomieszczeń użytkowych. Wynikający z w/w powierzchni ułamkowy udział we współwłasności nieruchomości budynkowej oraz w prawie własności gruntu wynosi 46097/236454. Budynek ul. Karola Szymanowskiego 15 posadowiony jest na działce nr 641/22 obręb 4.

W poziomie piwnic ww lokalu znajduje się m.in. pomieszczenie hydroforni (26,22 m²), która obsługuje budynek ul. Szymanowskiego 15 i Szymanowskiego 14. W dziale III kw prowadzonej dla lokalu nr 1U wpisana jest nieodpłatna służebność korzystania z lokalu nr 1U, której zakres ograniczać się będzie do korzystania z pomieszczenia, w którym znajduje się hydrofornia, na rzecz każdoczesnych właścicieli i posiadaczy nieruchomości, składającej się z działek nr 641/15, nr 641/17, nr 641/20 i nr 641/23, zabudowanej budynkiem wielomieszkaniowym przy ul. Szymanowskiego numer 14 w Krakowie. Przy umowie sprzedaży lokalu 1U zostanie ustanowiona analogiczna służebność na rzecz każdoczesnych właścicieli i posiadaczy nieruchomości, składającej się z działki nr 641/22, zabudowanej budynkiem wielomieszkaniowym przy ul. Szymanowskiego numer 15 w Krakowie.

W 2012 r. budynek **Szymanowskiego 15** został docieplony oraz dokonano kompleksowego remontu instalacji wewnętrznej centralnego ogrzewania. Nakłady na ten cel zostały sfinansowane dwoma kredytami. Spłata kredytów wraz z odsetkami dokonywana jest w stawce opłaty na fundusz remontowy przez osoby posiadające tytuł prawny do lokalu w tej nieruchomości. Termin całkowitej spłaty kredytów przypada w dniu 01.12.2028r. Bliższych informacji w tej sprawie można uzyskać w dziale członkowsko-mieszkaniowym Spółdzielni.
Dodatkowe informacje można uzyskać pod nr tel. 12 637-11-05.

Zarząd Spółdzielni

eprasa.pl 755fec0d03

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

POZA ULOTKĄ

Dziewczynka zmarła po niecałej dobie. O tym, że lekarze zastosowali leczenie lekiem pozarejestrowym, rodzice dowiedzieli się dopiero pół roku później.

Przed wojną ona zarządzała marketami spożywczymi i dorabiała jako księgowa, on prowadził firmę i zajmował się przetwórstwem oraz sprzedażą malin.

Na wojnie Vasyl walczył w Donbasie, potem w rejonie Charkowa i na granicy z Białorusią. Dwa razy został ranny. Przeżył, ale do dalszych walk się nie nadawał. – Krzyczałem na lekarza, że muszę wracać na front – wspomina. Nie pomogło, został zdemobilizowany. Kiedy Anna zaszła w ciążę, wyjechali do Polski. Zamieszkali w Gdyni. Tu 23 stycznia 2025 roku w Szpitalu Morskim urodziła im się córeczka, Eva Marija.

Noworodka oceniono na 10 na 10 punktów w skali Apgar, chociaż dziewczynka miała niewłaściwie rozwinięte naczynia krwionośne w lewej nodze i zrośnięte dwa palce u stopy. Czerwoną plamę na skórze, sięgającą do pośladka, lekarze zdiagnozowali jako malformację naczyniową żylną. To anomalia rozwojowa, która – co do zasady – nie zagraża życiu dziecka, ale wymaga leczenia.

Evę przewieziono do Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku. W szpitalu była od 28 do 31 stycznia. Wyniki badań pokazały, że w razie zastosowania standardowej terapii immunosupresyjnej, może dojść u dziecka do powikłań. Stwierdzono m.in. niedokrwistość, problemy z krzepnięciem krwi i niestabilność metaboliczną. Anna: – Po trzech dniach wypisali nas do domu. Córka nie miała żadnych infekcji, jadła i przybierała na wadze.

Vasyl: – Pozostała nam jeszcze jedna wizyta w szpitalu. Ale powiedziano nam, że córka jest zdrowa i wszystko będzie dobrze.

LEKARZE DECYDUJĄ SIĘ NA LECZENIE OFF-LABEL

Po ponad miesiącu w domu, małżeństwo wrócili z dzieckiem do UCK. 3 marca Eva została planowano przyjęta do kliniki pediatrii, hematologii i onkologii na oddział patologii noworodka, niemowlęcia i chorób metabolicznych, by kontynuować leczenie malformacji naczyniowej. Przeszła badania kontrolne i lekarz prowadzący podjął decyzję o podaniu dziecku leku o nazwie Sirolimus. To silny antybiotyk immunosupresyjny, który stosuje się głównie w transplantologii. Podaje się go także przy malformacji naczyniowej u noworodków.

Kluczowe jest to, że podanie tego specyfiku na chorobę Evy, określane jest jako leczenie „off-label", czyli „poza ulotką" albo „poza etykietą". Co to znaczy? Że lek jest podawany na inną chorobę, w innych dawkach lub dla innych grup pacjentów, niż wskazuje producent w oficjalnej ulotce. To legalna i powszechna na całym świecie praktyka, szczególnie w onkologii, psychiatrii, ale także pediatrii. Wzięła się z braku alternatywnych, zarejestrowanych leków na niektóre schorzenia. Bywa, że są nawet dowody naukowe, wskazujące na skuteczność leku przy innych chorobach, ale producent nie zdążył jeszcze uzupełnić tego w procesie rejestracji leku. Nie jest to więc leczenie eksperymentalne.

Co jednak istotne, aby zastosować procedurę off-label, rodzic bądź opiekun prawny dziecka, powinien wyrazić świadomą zgodę na leczenie i wiedzieć o wszelkich ryzykach po zastosowaniu leku. Takie są przepisy.

W przypadku rodziców Evy był z tym problem. – Wręczono nam plik dokumentów po polsku – opowiada Anna. – Lekarka powiedziała, żebyśmy użyli translatora w internecie, by sobie to przetłumaczyć. Próbowaliśmy, ale tłumaczenie nie odpowiedziało na wszystkie pytania, w tym podstawowe. Gdybym wiedziała, że podanie leku niesie ryzyko dla zdrowia córki, nigdy bym się na to nie zgodziła. A o tym, że było to leczenie off-label, dowiedzieliśmy się dopiero pół roku później w kancelarii prawniczej, która zajęła się naszą sprawą i przeanalizowała dokumentację medyczną.

Vasyl: – Nie wiedzieliśmy, co podpisujemy. Ale byliśmy pewni, że w szpitalu nas przecież nie oszukają.

O tym, że rodzice nie zostali skutecznie poinformowani o konsekwencjach wybranej przez lekarzy metody leczenia, świadczą także ewidentne błędy w dokumentacji. Nawet podpisy na zgodzie na terapię złożyli nie w tym miejscu, w którym trzeba; nie wpisali daty i godziny, nie zaznaczyli swoich zgód w niektórych wymaganych polach.

Anna: – Potem przyszła pani ze strzykawką i powiedziała, że teraz „podamy dziecku witaminy". Na moje pytanie, czy jest jakieś ryzyko dla zdrowia córki, odpowiedziała: „nie".

Była godz. 20, gdy Eva dostała zastrzyk.

„MÓDLCIE SIĘ DO SWOJEGO BOGA, A MY BĘDZIEMY DO SWOJEGO"

– Córka od rana mocno płakała. Przestała przyjmować pokarm. Zadzwoniłam do męża i poprosiłam, żeby przyjechał, bo z dzieckiem dzieje się coś niedobrego. Była godz. 6 rano. Poszłam do pielęgniarek, prosiłam, by coś zrobiły. Uspokajały mnie, że „to normalne, że dziecko ma gazy". Za chwilę poszłam znowu, ale ponownie mnie odesłały. O godz. 6.30 podały dziecku papawerynę, środek rozkurczowy. Ale Eva nie przestawała płakać. Aż w końcu zaczęła ciężko oddychać – mówi Anna i pokazuje, z jakim trudem dziewczynka łapała każdy oddech.

Mówi dalej: – O godz. 8 rano weszła lekarka z grupą studentów na obchód. Przyglądali się córce, widzieli, jak z trudem oddycha. Lekarka powiedziała, że to kolki. I wyszli. A ja mam dwójkę dzieci i wiem, jak wyglądają kolki. To nie było to.

Dziecko zrobiło się blade, miało napęczniały brzuszek. Anna wzięła je na ręce, chodziła po szpitalnym korytarzu, płakała i prosiła o pomoc.

– Ale lekarz powiedział, że histeryzuję. Pielęgniarki podały córce paracetamol. Nie zrobili żadnych badań, nie podłączyli żadnej aparatury, nie było żadnej diagnostyki. Później mąż chciał zmienić pieluszkę i zobaczył, że z plamy na nóżce cieknie krew – opisuje Anna.

Dopiero o godz. 14.25 lekarz pilnie zlecił badanie USG. Wykazało ostrą niewydolność wielonarządową. Serce nie pompowało krwi. Zlecono pilną konsultację kardiologiczną. Kiedy transportowano dziewczynkę między oddziałami, doszło do zatrzymania krążenia. Kardiolog, natychmiast zaczął resuscytację. Wezwano zespół lekarzy wczesnego reagowania. Była 14.50 – dziesięć godzin od zgłoszenia przez matkę pierwszych problemów z dzieckiem. O godz. 17.04 niemowlę zostało przyjęte na dziecięcy OIOM w stanie krytycznym, nieprzytomne, niezdolne do samodzielnego oddychania. Akcja serca zwalniała.

– Wyszła do nas lekarka i powiedziała: „Módlcie się do swojego boga, a my będziemy do swojego". Zapamiętam te słowa do końca życia. Po kilku minutach wyszła ponownie. Powiedziała, że dziecko zmarło. I że jeśli chcę zobaczyć córkę, to teraz. Próbowała nas jeszcze pocieszać. Mówiła: „Zrobicie sobie kolejne dziecko" – opowiada Anna.

Zgon Evy stwierdzono o godzinie 17.27.

PROKURATURA BADA SPRAWĘ

– Gdybyśmy wiedzieli, że leczenie wiąże się z ryzykiem, nigdy bym się nie zgodziła. To nie było leczenie ratujące życie córki, które trzeba było podjąć – mówi Anna.

Zawiadomienie po śmierci dziewczynki złożyła w prokuraturze kancelaria prawnicza mecenas Elżbiety Bansleben z Sopotu. 19 grudnia 2025 roku Prokuratura Rejonowa Gdańsk-Wrzeszcz wszczęła śledztwo w sprawie nieumyślnego spowodowania śmierci dziecka.

Zawiadomienie dotyczy trzech lekarzy:
- lekarki przyjmującej dziecko na oddział i przyjmującej zgodę na leczenie off-label;
- lekarza prowadzącego z oddziału intensywnej terapii dzieci oraz
- lekarza prowadzącego z oddziału patologii noworodka.

Prawnicy wskazali, że mogły zostać popełnione przestępstwa z art. 192 KK (który mówi o wykonaniu zabie-

Wyszła do nas lekarka i powiedziała: „Módlcie się do swojego boga, a my będziemy do swojego". Zapamiętam te słowa do końca życia

ANNA
mama Evy, która zmarła w szpitalu w Gdańsku

PAWEŁ WOJCIECHOWSKI

eprasa.pl 755fec0d03

• **Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku**
FOT. BARTOSZ BAŃKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

gu leczniczego bez wymaganej zgody) oraz z art.155 (dotyczącego nieumyślnego spowodowania śmierci).

Śledztwo jest prowadzone „w sprawie", czyli nikomu prokuratura nie postawiła zarzutów. Śledczy sprawdzą, czy doszło do błędów medycznych, czy lekarze uzyskali świadomą zgodę rodziców na leczenie off-label, czy leczenie było właściwe, czy dziecko zostało dostatecznie zbadane przed podaniem leku oraz czy wcześniejsza interwencja lekarska – zaraz po wystąpieniu niepokojących objawów – uratowałaby życie Evy.

– Przesłuchano już kilka osób z personelu pielęgniarsko-lekarskiego, który zajmował się pokrzywdzoną i oczekuje się na przesłuchanie kolejnych – przekazuje prokurator Mariusz Duszyński, rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej w Gdańsku. Po przesłuchaniu prokuratura zdecyduje, czy i jakich biegłych powołać.

Zwróciłem się z dziewięcioma pytaniami do dyrekcji UCK w Gdańsku. Zapytałem:

• czy rodzice Evy wyrazili świadomą zgodę na leczenie Sirolimusem;
• czy szpital dysponuje zgodami na leczenie w języku ukraińskim;
• czy zaproponowano rodzicom tłumacza do dokumentów;
• czy dziecko przed podaniem leku zostało dostatecznie zbadane, a jego stan był należycie monitorowany;
• czy można uznać, że dziecku podano lek mimo negatywnych wyników badania krwi;
• dlaczego interwencja kliniczna została podjęta przez lekarzy dopiero po 10 godzinach od zgłoszeń o złym stanie dziecka;
• czy leczenie Sirolimusem było niezbędne do zastosowania
• i czy malformacja naczyniowa zagrażała życiu dziecka.

Na żadne z tych pytań dyrektor naczelny szpitala, prawnik, dr nauk o zdrowiu Jakub Kraszewski, wprost nie odpowiedział. Chwilę przed upływem czasu przewidzianego w ustawie o prawie prasowym, dostaliśmy oświadczenie. Czytam w nim, że „UCK nie jest upoważnione do udzielenia odpowiedzi na pytania, które mogłyby doprowadzić do naruszenia tajemnicy prawnie chronionej". Dyrektor stwierdza też, że publiczne ujawnianie okoliczności zdarzenia jest „niepożądane", bo trwają „postępowania prawne".

W dalszej części oświadczenia dyrektor Kraszewski tłumaczy, jak się stosuje leczenie off-label i jakie są korzyści z zastosowania leku Sirolimus w leczeniu malformacji naczyniowych. Podkreśla też, że taka „jest akceptowana przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, objęta refundacją i powszechna w ochronie zdrowia", choć rzeczywiście odbywa się w trybie off-label.

I podkreśla, że zgon pacjenta w wyniku stosowania terapii substancją Sirolimus jest powikłaniem niezwykle rzadkim, praktycznie nieujawnionym w praktyce klinicznej i piśmiennictwie, dlatego też dotychczas pacjentom kwalifikowanym do terapii Sirolimusem nie wskazywano ryzyka zgonu wśród możliwych do przewidzenia następstw poddania się leczeniu.

A skoro o rozmowie z pacjentem lub jego bliskich mowa – dyrektor zapewnia, że przy terapii off-label „lekarz udziela [pacjentowi] wyczerpującej informacji o wskazaniach do zastosowania leczenia i ryzyku wiążącym się z takim postępowaniem, w tym w szczególności wskazuje zgodne z aktualnymi standardami i rekomendacjami medycznymi, a także posiadanym doświadczeniem klinicznym, najczęściej występujące następstwa i powikłania, które mogą się pojawić w związku z użyciem leku". Tak samo jak o tym, że „szpital zapewnia niezbędne zasoby" osobom, które nie znają języka polskiego, a muszą udzielić świadomej zgody.

W oświadczeniu są też wyrazy współczucia dla bliskich zmarłego dziecka. „Zdaję sobie sprawę, że żadne słowa nie są w stanie ukoić bólu, który im towarzyszy. Zapewniam, że nagła utrata życia przez pacjenta jest wstrząsająca dla całego personelu mojego szpitala, zaangażowanego w niesienie pomocy najmłodszym chorym. Zaistniała sytuacja ma dla nas nadzwyczajny charakter" – zapewnia dyrektor Kraszewski.

PROBLEMY W RELACJI PACJENT-LEKARZ

Mec. Elżbieta Bansleben, która reprezentuje rodziców Ewy, zwraca uwagę na dwa problemy, które powszechnie pojawiają się w relacjach między pacjentami a personelem medycznym. I które przed śmiercią Evy także miały miejsce.

– W tej sprawie, jak właściwie we wszystkich sprawach medycznych, które trafiają do naszej kancelarii, jest bardzo charakterystyczny rys: pacjenci i ich bliscy bardzo często mówią o byciu niewysłuchanym czy zbagatelizowanym w procesie leczenia – zaczyna.

I dodaje: – Jest jeszcze za wcześnie, by ferować jednoznaczne oceny co do przyczyn i skutków tej tragedii. Już teraz można jednak powiedzieć, że brak wysłuchania rodziców może w tej sprawie mieć doniosłe znaczenie, bo pojawia się w dwóch kluczowych momentach.

Pierwszy to udzielenie zgody na leczenie. I to bez względu na pochodzenie pacjenta, który może nie znać języka polskiego.

– Nawet gdy rodzice dziecka są cudzoziemcami, obowiązkiem personelu nie jest samo odebranie podpisu [pod zgodą na terapię], ale takie wyjaśnienie planowanego leczenia, aby było ono dla nich rzeczywiście zrozumiałe. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji szczególnie wrażliwych, obejmujących leczenie niestandardowe – tłumaczy mecenas. – Problem powraca, gdy matka sygnalizuje pogarszający się stan dziecka, a jej niepokój nie zostaje potraktowany z należytą powagą i nikt nie zleca badań diagnostycznych. Powstaje pytanie, czy brak tej diagnostyki pozbawił pacjentkę szansy na wyleczenie.

Zdaniem prawniczki, jeżeli te okoliczności się potwierdzą, może to oznaczać więcej niż problem komunikacyjny.

– Zaniechanie może rodzić odpowiedzialność prawną. W sprawach medycznych brak należytego wysłuchania nie jest tylko kwestią dobrych manier, lecz stanowić może podstawę do przypisania podmiotowi leczniczemu odpowiedzialności za niepowodzenie leczenia, zwłaszcza wtedy, gdy następstwem zaniechań jest śmierć pacjenta – podsumowuje mec. Elżbieta Bansleben.

JAKIE PRAWA MA PACJENT?

Także biuro Rzecznika Praw Pacjenta – w odpowiedzi na pytania „Wyborczej" – nie ma wątpliwości, że według przepisów, pacjent – w tym opiekunowie leczonych dzieci – ma prawo do informacji dotyczących swojego stanu zdrowia i metod leczenia. Także chory, który nie posługuje się językiem polskim.

„Zgoda musi być udzielona w sposób świadomy, a więc po przekazaniu pacjentowi pełnej informacji o stanie jego zdrowia" – czytamy w piśmie RPP.

Nie ma jednak po stronie szpitali obowiązku ani prowadzenia dokumentacji medycznej w obcym języku (zwłaszcza że na terytorium RP obowiązuje język polski i dokumentację medyczną także trzeba prowadzić tylko w języku polskim), ani zapewnienia tłumacza języka obcego.

„Choć dobrą praktyką jest zawarcie umowy z osobami posługującymi się często spotykanymi językami [jako tłumacze]" – dodaje RPP.

Przypomina też, że personel medyczny nie jest pozbawiony wsparcia w kontaktach z pacjentami ukraińskojęzycznymi. Komunikację z nimi ułatwia aplikacja LikarPL, przygotowana specjalnie z myślą o pacjentach z Ukrainy oraz ich polskich lekarzy. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ"

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

TO NIE JEST ŚWIAT DLA MŁODYCH LUDZI
Co mamy do zaoferowania nastolatkom, gdy odbierzemy im tik toka?

VIRGINIA GIUFFRE
Dlaczego nie uciekła od Epsteina?

MIASTECZKO WILANÓW
W kolejkach do Dino i Pepco

1 RP

eprasa.pl 755fec0d03

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

lek. dent. Maria Miedzianowska*

...opryszczki ze współdzieleniem pasty do zębów

Podczas chorowania należy utrzymać codzienną rutynę szczotkowania. Zachęcam też do picia wody! To przysłuży się zarówno wychodzeniu z choroby, jak i znormalizuje pH w jamie ustnej oraz wypłucze resztki pokarmowe. Jest to szczególnie ważne przy gorączce, która powoduje zmniejszenie ilości wydzielanej śliny.

Na czas choroby warto wybrać szczoteczkę z miękkim włosiem, która nie będzie podrażniać wrażliwych błon śluzowych. Po każdym użyciu najlepiej bardzo dokładnie wypłukać przybory i pozwolić im dobrze wyschnąć. Po całkowitym powrocie do zdrowia szczoteczkę manualną lub końcówkę elektryczną należy wymienić na nową.

Szczególnej dyscypliny wymaga również aktywne zakażenie wirusem opryszczki. Podczas mycia zębów należy unikać bezpośredniego dotykania zmian chorobowych włosiem szczoteczki. W tym czasie absolutnie nie wolno też współdzielić z nikim pasty do zębów (wirusy mogą przenieść się przez wylot tubki) ani samej szczoteczki, a po całkowitym wygojeniu pęcherzyków konieczna jest jej wymiana na nową. ● **Not. ET**

*stomatolożka z Centrum S-Dent Medicover Stomatologia w Łodzi

PRAWDA CZY MIT

Margit Kossobudzka

Czy znamy granicę długowieczności człowieka?

Od ponad półtora wieku średnia długość życia stale rośnie w najbogatszych krajach. W XX w. odnotowano spektakularny wzrost długowieczności, związany ze spadkiem zachorowań na choroby zakaźne i postępem medycyny sercowo-naczyniowej.

Jednak od kilku lat eksperci dręczą się pytaniem: kiedy ten mechanizm się wyczerpie?

Niektórzy badacze uważają, że zmierzamy w kierunku „biologicznego pułapu ludzkiej długowieczności", podczas gdy inni szacują, że wciąż istnieje pole do poprawy.

Za średnią długością życia w danym kraju kryją się bardzo zróżnicowane, regionalne realia. Właśnie to ujawniły wyniki badania, opublikowane niedawno w czasopiśmie „Nature Communications". Analizując dane zebrane w latach 1992–2019, naukowcy skupili się na 450 regionach Europy Zachodniej, liczących prawie 400 mln mieszkańców.

Zebrano dane dotyczące śmiertelności i dane demograficzne z urzędów statystycznych w 13 krajach Europy Zachodniej, w tym w Hiszpanii, Danii, Portugalii i Szwajcarii. Następnie przeliczono roczny wzrost oczekiwanej długości życia w chwili urodzenia dla każdego regionu w latach 1992–2019. ●

Liczba

60

PROC.
• polskich dzieci doświadcza problemów psychicznych – wynika z raportu Galileo Medical

Książka

W księgarniach dostępne jest już drugie wydanie dwutomowej „Seksuologii" – jednego z najbardziej kompleksowych kompendiów wiedzy o zdrowiu seksualnym w Polsce. Redakcją naukową publikacji zajęli się: Michał Lew-Starowicz, Maria Beisert oraz Bartosz Grabski. Książka powstała we współpracy z blisko 70 ekspertami z zakresu medycyny, psychologii i nauk społecznych.

„Seksuologia. Tom 2"

Maria Beisert, Michał Lew-Starowicz, Bartosz Grabski

Wydawnictwo Lekarskie PZWL

Leczenie

Niepożądane

Jeśli mamy wrażenie, że lek wywołuje u nas działania niepożądane, nie powinniśmy ciągnąć terapii dalej. Trzeba powiedzieć o tym lekarzowi i zgłosić taką reakcję oficjalnie do urzędu.

Margit Kossobudzka

Definicja działania niepożądanego leku jest dość prosta. Są to wszystkie niechciane i niezamierzone efekty, o szkodliwym lub nieprzyjemnym działaniu dla pacjenta, które prawdopodobnie są związane ze stosowaniem leku.

Wiele osób, które doświadczają takich objawów, zwraca się z nimi do lekarza i prosi o zmianę leku. Najczęściej nic więcej z tym nie robi. Takie podejście ma jednak swoje wady – nie dajemy szansy producentowi na zweryfikowanie ewentualnych problemów.

Specjaliści od zdrowia zachęcają do zgłaszania takich przypadków.

Dopuszczenie leku do użytku to nie jest ostatni moment monitorowania jego bezpieczeństwa. Lek trafiając na rynek, dociera do setek tysięcy, a nawet milionów pacjentów. Taka skala pozwala wykryć choćby bardzo rzadkie działania niepożądane oraz możliwe interakcje z lekami, produktami spożywczymi lub wpływ leków na inne choroby, których nie udało się wyłapać podczas badań klinicznych.

Zgodnie z obowiązującą ustawą „Prawo farmaceutyczne" może to zrobić każdy pacjent, ale także jego przedstawiciel ustawowy lub opiekun. Mogą to zgłosić także sami lekarze.

Działanie niepożądane leku może pojawić się na każdym etapie leczenia. Jednak najczęściej dokuczają one pacjentom tuż po rozpoczęciu terapii lub po zwiększeniu dawki. Część działań niepożądanych może ujawnić się w interakcji z innym lekiem lub jedzeniem!

OD CZĘSTYCH PO BARDZO RZADKIE

W Polsce za monitorowanie działań niepożądanych produktów leczniczych, czyli zbierania raportów oraz informacji o niepożądanych działaniach, odpowiedzialny jest Prezes Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Jeśli istnieje uzasadnione podejrzenie, że stosowanie danego leku wywołuje ciężkie niepożądane działanie, zmieniające stosunek korzyści do ryzyka, Główny Inspektor Farmaceutyczny, na wniosek Prezesa Urzędu, wydaje decyzję o czasowym zakazie wprowadzania tego produktu do obrotu, o wstrzymaniu obrotu tym produktem lub o wycofaniu go z rynku.

Wyjątkiem są informacje dotyczące niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteria ich rozpoznawania. Te zbierane są przez jednostki Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podział działań niepożądanych jest różny.

Najczęściej dzieli się je ze względu na częstotliwość występowania:

• bardzo częste – powyżej 1 na 10 przypadków;
• częste – od 1 na 100 do 1 na 10 przypadków;
• niezbyt częste – od 1 na 1000 do 1 na 100 przypadków;
• rzadkie – od 1 na 10000 do 1 na 1000 przypadków;
• bardzo rzadkie – poniżej 1 na 10000 przypadków;
• o nieznanej częstości.

Inna klasyfikacja wiąże się z intensywnością objawów, np. lekkie działanie niepożądane jak ból głowy, nudności lub biegunka albo poważne i zagrażające życiu, m.in. niewydolność narządowa i zawał serca.

Jeszcze inny podział opiera się farmakologii samego leku. Na przykład:

• typ A to reakcje możliwe do przewidzenia (związane są z dawką i mechanizmem działania leku),
• typ B to reakcje nietypowe – trudne do przewidzenia i niezwiązane z działaniem leku.

Jeśli mamy wrażenie, że lek wywołuje u nas działania niepożądane, nie powinniśmy „ciągnąć" terapii dalej. Trzeba w pierwszej kolejności powiedzieć o tym lekarzowi, a potem zgłosić taką reakcję oficjalnie do Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, Departamentu Monitorowania Niepożądanych Działań Produktów Leczniczych (adres: Al. Jerozolimskie 181C, 02-222 Warszawa).

Możemy także zgłosić takie zdarzenie przez **platformę ePUAP lub pocztą elektroniczną na adres ndl@urpl.gov.pl.**

Wiele osób przed zgłoszeniem takiej reakcji zadaje sobie pytanie, czy oby na pewno była ona skutkiem ubocznym leku. Niepotrzebnie, bo pacjenci nie muszą tego sami rozstrzygać! Zdarzenie warto zgłosić, a oceną ryzyka zajmie się odpowiednia jednostka medyczna.

Część zawodów medycznych ma obowiązek zgłaszania działań niepożądanych leków, jeśli są świadomi ich wystąpienia. Są to:

• lekarze;
• pielęgniarki;
• położne;
• farmaceuci;
• ratownicy medyczni.

To nieprawda, że nasze pojedyncze zgłoszenie niczego nie zmieni. Dane z poszczególnych krajów przesyłane są dalej, np. do struktur unijnych. To poprawia bezpieczeństwo terapii i jakość życia innym pacjentom.

A MOŻE TYLKO JA TAK MAM?

Istnieje też tzw. osobnicza wrażliwość na leki. To indywidualna podatność organizmu na działanie substancji leczniczych. Sprawia ona, że ta sama dawka leku u różnych osób może wywołać odmienny efekt: od braku działania, przez działanie terapeutyczne, aż po poważne skutki uboczne.

Reakcje te są zróżnicowane i mogą wynikać z czynników genetycznych, fizjologicznych lub patologicznych.

Nadwrażliwość na leki może wystąpić po przyjęciu niemal każdego preparatu i nie zawsze

eprasa.pl 755fec0d03

działania leków

FOT. GETTY IMAGES

W wielu przypadkach różnice w reakcji na leki mogą wynikać z szybszego lub wolniejszego metabolizmu leku

Wrażliwość osobnicza jest ważnym czynnikiem w medycynie. Od lat mówi się o niej w kontekście personalizacji terapii.

A DLACZEGO DANY LEK NA NAS DZIAŁA?

Częściowo odpowiedź leży w naszych genach. Istnieje wiele czynników, które wpływają na naszą reakcję na leki, w tym masa ciała, ostatnio spożywane pokarmy, które wpływają na wchłanianie, oraz inne przyjmowane przez nas leki. Nasze geny mogą również mieć duży wpływ na to, czy lek działa na nas i jak podatni jesteśmy na działania niepożądane.

W wielu przypadkach różnice w reakcji na leki mogą wynikać z szybszego lub wolniejszego metabolizmu leku.

Sporo badań koncentruje się na poszukiwaniu wariantów genetycznych powiązanych z metabolizmem. Zajmuje się tym specjalna gałąź nauki – farmakogenomika.

Na przykład, w 2021 r. producenci leku rozrzedzającego krew – klopidogrelu – zostali postawieni przed sądem przez stan Hawaje i zobowiązani do zapłaty ponad 834 mln dol za nieujawnienie, że lek może mieć zmniejszone lub żadne działanie u dużej liczby osób pochodzących z wysp Pacyfiku.

Wariant genetyczny, który powoduje nieskuteczność leku, występuje jedynie u około 2,5 proc. populacji pochodzenia europejskiego, ale u około 45 proc. mieszkańców wysp Pacyfiku i około 60 proc. mieszkańców Azji Południowej.

Wykryto to na późnym etapie, bo badania kliniczne tego leku przeprowadzono głównie na osobach pochodzenia europejskiego.

CZY LEKI GENERYCZNE MOGĄ DZIAŁAĆ INACZEJ NIŻ ORYGINALNE?

W 2017 r. Kanadyjskie badanie opublikowane w „Circulation: Cardiovascular Quality and Outcomes" wykazało, że u pacjentów, którzy przyjmowali generyczne wersje trzech różnych leków na nadciśnienie w miesiącach po ich wprowadzeniu na rynek, zaobserwowano częstsze występowanie działań niepożądanych związanych z przyjmowanymi lekami. Autorzy badania twierdzą, że może to sugerować różnice w skuteczności między lekami markowymi a generycznymi.

– Ważne jest jednak, aby umieścić te wyniki w odpowiednim kontekście. Większość wcześniejszych badań wykazała niewielką różnicę między lekami generycznymi a oryginalnymi, a w tym badaniu mogły występować inne czynniki wpływające na wyniki – komentowała na łamach prasy uniwersytetu Harvarda dr Dr Niteesh K. Choudhry, profesor medycyny w Harvard Medical School i dyrektor wykonawczy Centrum Nauk o Świadczeniu Usług Zdrowotnych w Brigham and Women's Hospital.

Aby uzyskać aprobatę organizacje zajmujące się dopuszczaniem leków na rynek: amerykańska FDA czy europejska EMA, lek generyczny musi być „bioekwiwalentny" w stosunku do swojego oryginalnego odpowiednika.

Oznacza to, że pod względem chemicznym oba leki muszą być praktycznie identyczne, chociaż producenci mogą dopuszczać 20 proc. różnic w składzie substancji czynnej w stosunku do oryginalnej formuły.

Firmy muszą zatem zbliżyć skład chemiczny leku generycznego do oryginału, ale nie muszą wykazywać, że obie wersje są równoważne terapeutycznie, co oznacza, że nie muszą przeprowadzać testów, aby upewnić się, że pacjenci reagują na te leki w taki sam sposób, jak na wersję markową.

– Na przykład, producent generycznego leku na nadciśnienie nie musiałby udowadniać, że jego lek również obniża ciśnienie krwi – mówi dr Choudhry. Ponieważ jednak skład chemiczny leku jest taki sam, organy regulacyjne uważają, że można z dużym prawdopodobieństwem założyć, że mają podobne działanie.

I dodawał: Zawsze jest możliwe, uczciwie mówiąc, że zdarzy się coś nietypowego. Być może postać generyczna została wyprodukowana z inną substancją nieaktywną, która powodowała u pacjentów więcej skutków ubocznych. A może niewielka zmiana w składzie chemicznym powodowała odmienną reakcję u pacjentów. Jednak wzrost liczby zdarzeń niepożądanych związanych z lekami mógł również wynikać z problemów z badaniem i populacją pacjentów, którą obserwowali badacze.

Mając to na uwadze, trudno jednoznacznie stwierdzić, że różnice między lekami markowymi a generycznymi były przyczyną tych zdarzeń.

Mimo to, jeśli przejdziesz na lek generyczny i zauważysz nowe lub niepokojące objawy, zdecydowanie warto o tym porozmawiać z lekarzem.

W rzadkich przypadkach zamienniki leków mogą działać na danego pacjenta inaczej niż lek oryginalny, mimo że zawierają tę samą substancję czynną.

Wynika to z faktu, że o ile substancja czynna jest taka sama, o tyle wypełniacze, barwniki, otoczki mogą się różnić.

Substancje pomocnicze z kolei wpływają na to, jak lek się wchłania, jak szybko zaczyna działać i jak jest tolerowany. U niektórych osób inna otoczka tabletki lub wypełniacz może powodować:

- alergie lub nietolerancję (np. na laktozę czy barwniki), co objawia się bólami brzucha lub wysypką,
- nieco inne tempo wchłaniania, co może mieć znaczenie przy lekach np. na tarczycę i przeciwpadaczkowych.

Ważna jest też forma przyjmowania leku. Na przykład, zmiana leku o przedłużonym działaniu na inny odpowiednik może skutkować tym, że substancja czynna będzie uwalniana zbyt szybko lub zbyt wolno. Niektórzy pacjenci są bardziej wrażliwi na zmiany w składzie tabletki. Bywa, że zmiana formy z tabletki na kapsułkę lub zmiana producenta zawiesiny (inny smak/konsystencja) może wpływać na subiektywne odczucia pacjenta.

ma podłoże alergiczne. Na różną reakcję organizmu wpływają m.in. wiek, płeć, choroby współistniejące, stan narządów (wątroba, nerki) oraz predyspozycje genetyczne (farmakogenetyka).

Objawy takiej nietolerancji to często złe samopoczucie, uczucie otępienia, lub reakcja alergiczna/skórna.

W przypadku podejrzenia nadwrażliwości na leki (np. antybiotyki), konieczna jest konsultacja lekarska i diagnostyka, w tym alergologiczna.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427095

sygn. akt 1 Ns 530/25

OGŁOSZENIE

W Sądzie Rejonowym Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w 1 Wydziale Cywilnym toczy się sprawa o sygn. akt 1 Ns 530/25

o stwierdzenie nabycia spadku po Alfonsie Gornowiczu, zmarłym w dniu 22 kwietnia 2018 r. w Poznaniu,

a mającym ostatnie miejsce zwykłego pobytu w Poznaniu. Z posiadanych informacji wynika, że spadkodawca była właścicielem bądź współwłaścicielem nieruchomości. Sąd wzywa wszystkich spadkobierców po Alfonsie Gornowiczu, aby **w terminie 3 miesięcy od daty ukazania się ogłoszenia** zgłosili się do Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu do sprawy o sygn. akt I Ns 530/25 i udowodnili swe prawa do spadku po wskazanym spadkodawcy, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

1 RP

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427153

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, oznaczonej jako **dz. nr 2/43,** położonej w obrębie Nowy Dwór, gmina Koronowo, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie sieci elektroenergetycznej kablowej niskiego napięcia wraz ze złączem kablowo- pomiarowym.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.5.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427205

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieregulowanych stanach prawnych, oznaczonych jako **dz. nr 6/25, 6/20, 96**, położonych w obrębie Wałdowo Królewskie, gmina Dąbrowa Chełmińska, bez oznaczenia hipotecznego, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie kanalizacji sanitarnej.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.2.2026.

eprasa.pl 755fec0d03

WOJEWODA LUBELSKI

IF-II.747.1.3.2026.I

KLublin, dnia 25 marca 2026 r.

OBWIESZCZENIE WOJEWODY LUBELSKIEGO

o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej

Działając na podstawie art. 7 ust.1, art. 7 ust. 1c ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1199) – zwanej dalej *ustawą* oraz art. 61 i art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572) – zwanej dalej *Kpa*, zawiadamiam, że na wniosek pełnomocnika substytucyjnego PGE Dystrybucja S.A. ul., Garbarska 21A, 20-340 Lublin, wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej polegającej na przebudowie istniejącej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji GPZ Dęblin–GPZ Ryki.

Zakresem objęto działki o numerach ewidencyjnych:

-województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Stężyca, obręb Brzeziny, numery działek ewidencyjnych:
77/4(LU1Y/00003092/3), 78/3(LU1Y/00010788/1), 1355(LU1Y/00014644/8), 77/2(LU1Y/00012750/0), 78/1(LU1Y/00010788/1), 78/2(brak KW), 1352(LU1Y/00014644/8), 48/1(LU1Y/00021844/2), 48/2(LU1Y/00007149/6), 48/8(LU1Y/00006452/6), 48/5(LU1Y/00008709/7), 1351(LU1Y/00014644/8), 49/2(LU1Y/00006004/1), 50(LU1Y/00005449/5), 51/1(LU1Y/00022934/7), 51/3(LU1Y/00022934/7, 51/4(LU1Y/00021844/2), 52/1(brak KW), 52/2(LU1Y/00029635/0), 53/1(brak KW), 53/3(brak KW), 53/4(LU1Y/00011667/4), 1356(LU1Y/00013361/3), 54/1(LU1Y/00033135/6), 55/1(brak KW), 56(LU1Y/00024077/5), 57(LU1Y/00010048/2), 58/1(LU1Y/00007560/3), 58/2(LU1Y/00007224/6), 59/1(LU1Y/00003247/5), 59/2(LU1Y/00013644/1), 60/1(LU1Y/00036046/6), 60/2(LU1Y/00003247/5), 61(LU1Y/00005888/4), 62(LU1Y/00006251/7), 63/1(LU1Y/00000902/4), 63/2(LU1Y/00000705/3), 64/1(LU1Y/00007137/9), 64/2(LU1Y/00007137/9), 64/3(LU1Y/00007137/9), 65/1(LU1Y/00033003/2), 65/3(LU1Y/00039404/5), 65/4(LU1Y/00039405/2), 66(LU1Y/00009844/2), 68/3(LU1Y/00034208/6), 68/4(LU1Y/00032019/0), 69/5(LU1Y/00026414/4), 69/2(LU1Y/00030110/4), 69/3(LU1Y/00032427/3), 70/3(LU1Y/00032427/3), 70/4(LU1Y/00022387/7), 1361(LU1Y/00014643/1), 71/6(LU1Y/00007818/7), 71/7(LU1Y/00008153/4), 72/1(brak KW), 72/2 (LU1Y/00008355/0), 72/3(LU1Y/00008355/0), 73(LU1Y/00028533/8), 72/11(brak KW), 346(LU1Y/00035127/1), 343(LU1Y/00008153/4), 318(LU1Y/00014644/8), 344/1(LU1Y/00008153/4), 409/2(LU1Y/00012164/5), 411/4(LU1Y/00010433/8), 412/2(LU1Y/00001491/6), 413/2(LU1Y/00002697/7), 414/2(LU1Y/00030373/5), 415(LU1Y/00004150/5), 416(LU1Y/00032049/9), 417(LU1Y/00022016/6), 418(brak KW), 419(LU1Y/00008355/0), 421/1(LU1Y/00013361/3), 431(brak KW), 430(LU1Y/00005174/6), 429 (LU1Y/00013374/7), 428(LU1Y/00013374/7), 426(LU1Y/00008097/3), 425(LU1Y/00030444/4), 422(LU1Y/00014644/8), 72/13(brak KW), 1357/3(LU1Y/00014644/8), 410(LU1Y/00010678/7), 420(LU1Y/00011454/8), 432(LU1Y/00031099/7);

-województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Stężyca, obręb Nadwiślanka, numery działek ewidencyjnych:
264(LU1Y/00005935/9), 263(LU1Y/00021887/5), 262(brak KW), 261(LU1Y/00003634/5), 260(LU1Y/00003634/5), 259(LU1Y/00023874/5), 258(LU1Y/00014001/9), 257/1(LU1Y/00034623/1), 368/1(LU1Y/00011706/0), 255(LU1Y/00028337/4), 254/1(LU1Y/00008126/6), 253/1(brak KW), 252/1(LU1Y/00011007/0), 251/1(brak KW), 250/1(LU1Y/00015772/1), 249/1(brak KW), 248/1(LU1Y/00025802/4), 247/1(LU1Y/00025802/4), 247/2(LU1Y/00010735/5), 246/2(LU1Y/00010735/5), 246/1(LU1Y/00034259/8), 373/2(LU1Y/00010735/5), 373/4(LU1Y/00033159/0), 164/12(LU1Y/00034147/0), 164/13(LU1Y/00010155/5), 164/2(LU1Y/00013643/4), 164/19(LU1Y/00026859/5), 82(LU1Y/00013539/2), 367/3(LU1Y/00004752/5), 248/2(LU1Y/00010735/5), 249/2(LU1Y/00010735/5)

-województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Stężyca, obręb Stara Rokitnia, numery działek ewidencyjnych:
2272(LU1Y/00017579/2), 1401/2(LU1Y/00022532/9), 1400/2(LU1Y/00022532/9), 1399/2(LU1Y/00000815/7), 1398/2(LU1Y/00007007/9), 1397/2(LU1Y/00000815/7), 1396/2(LU1Y/00014707/8), 1395/2(LU1Y/00008011/7), 1394/2(LU1Y/00017050/8), 1393/2(LU1Y/00036823/7), 1392/2(LU1Y/00011831/5), 1391/2(LU1Y/00028159/2), 1390/2(LU1Y/00017457/1), 1389/2(brak KW), 1388/2(LU1Y/00032183/0), 1387/2(LU1Y/00017457/1), 1386/2(LU1Y/00003412/3), 1385/2(LU1Y/00017458/8), 1384/2(LU1Y/00008363/9), 1383/2(LU1Y/00008363/9), 1382/2(LU1Y/00002700/2), 1381/2(LU1Y/00013520/6), 1380/6(LU1Y/00012819/2), 1380/5(LU1Y/00010973/5), 1379/2(LU1Y/00022248/1), 1378/2(LU1Y/00022248/1), 1377/2(LU1Y/00003238/9), 1376/2(LU1Y/00011312/1), 1375/2(LU1Y/00024542/6), 1374/2(LU1Y/00011359/2), 1373/2(LU1Y/00023652/3), 1372/2(LU1Y/00002837/1), 1371/2(LU1Y/00002837/1), 1370/2(LU1Y/00013521/3), 1369/2(LU1Y/00023656/1), 1368/2(LU1Y/00023493/0), 1367/2(LU1Y/00023494/7), 1366/2(LU1Y/00006714/1), 1432/2(LU1Y/00012649/9), 1365/2(LU1Y/00002432/2), 1364/2(LU1Y/00016978/2), 1363/2(LU1Y/00004265/4), 1362/2(LU1Y/00036609/1), 1361/2(LU1Y/00009856/9), 1360/2(LU1Y/00006286/1), 1359/2(LU1Y/00032334/4), 1358/2(LU1Y/00010194/0), 1357/2(LU1Y/00032049/9), 1356/2(LU1Y/00035939/6), 1355/6(LU1Y/00003164/9), 1355/5(LU1Y/00003165/6), 1354/2(LU1Y/00035939/6), 1353/2(LU1Y/00008403/2), 1352/2(brak KW), 1351/2(brak KW), 1350/2(LU1Y/00014077/2), 1349/2(LU1Y/00006692/0), 2409(brak KW), 1348/2(LU1Y/00014501/4), 1350/1(LU1Y/00014077/2), 1349/1(LU1Y/00006692/0), 1348/1(LU1Y/00014501/4), 1347/1(brak KW), 1346/1(LU1Y/00013549/5), 1345/1(LU1Y/00012714/6), 1344/1(LU1Y/00034088/8), 1343/1(LU1Y/00008387/3), 1342/1(LU1Y/00025319/1), 1341/1(LU1Y/00025319/1), 1340/1(LU1Y/00027588/1), 1339/1(LU1Y/00006798/3), 1338/1(LU1Y/00002432/2), 1337/1(LU1Y/00002432/2), 1336/1(LU1Y/00025686/4), 1335/1(LU1Y/00009418/7), 1334/1(LU1Y/00009418/7), 1333/1(LU1Y/00002684/3), 1332/1(LU1Y/00002684/3), 1331/1(LU1Y/00027869/5), 1330/1(LU1Y/00002027/0), 1329/1(LU1Y/00012325/2), 1328/1 (brak KW), 1327/1(LU1Y/00030405/9), 1326/1(LU1Y/00014252/3), 1325/1(LU1Y/00022025/2), 1324/1(brak KW), 1323/1(LU1Y/00015104/8), 2406(LU1Y/00013331/4), 249(LU1Y/00013119/2), 683(brak KW), 682(LU1Y/00032183/0), 681(LU1Y/00035378/5) 680(LU1Y/00038130/6), 679(LU1Y/00038130/6), 678(LU1Y/00035464/5), 677(LU1Y/00038130/6), 676(LU1Y/00017731/6), 674(LU1Y/00029412/1), 673(LU1Y/00039125/5), 672(LU1Y/00005698/5), 671(LU1Y/00009953/9), 670(LU1Y/00030588/5), 669(LU1Y/00007838/3), 668(LU1Y/00026120/6), 667(LU1Y/00002268/1), 666(LU1Y/00034593/1), 665(LU1Y/00030904/7), 664(LU1Y/00017163/3), 663(LU1Y/00010432/1), 662(LU1Y/00023124/3), 661(LU1Y/00013605/6), 660(LU1Y/00004244/1), 659(LU1Y/00021761/6), 658(brak KW), 657(LU1Y/00007780/1), 656(LU1Y/00021761/6), 655(LU1Y/00004312/9), 654(LU1Y/00016334/6), 653(LU1Y/00016351/1), 652(LU1Y/00011312/1), 651(LU1Y/00023576/6), 650(LU1Y/00022532/9), 649(LU1Y/00022532/9), 648(LU1Y/00000815/7), 647(LU1Y/00037896/6), 646(LU1Y/00000815/7), 645(LU1Y/00014707/8), 644(LU1Y/00034038/3), 643(LU1Y/00008015/5), 642(LU1Y/00011831/5), 641(LU1Y/00017582/6), 640(brak KW), 639(LU1Y/00017457/1), 638(LU1Y/00017457/1), 637/2(LU1Y/00028486/3), 636(LU1Y/00017458/8), 635(LU1Y/00009220/2), 634(LU1Y/00004233/1), 633(LU1Y/00017458/8), 632(LU1Y/00010326/5), 631(LU1Y/00010326/5), 630(LU1Y/00013520/6), 629/2(LU1Y/00030839/0), 629/1(LU1Y/00012819/2), 628(LU1Y/00032183/0), 627(LU1Y/00014433/6), 625(LU1Y/00006343/9), 624(brak KW), 623(LU1Y/00003238/9), 622(LU1Y/00030721/0), 621(LU1Y/00011359/2), 620(LU1Y/00037712/3), 619(LU1Y/00011312/1), 618(LU1Y/00033204/1), 617(LU1Y/00023493/0), 616(LU1Y/00023494/7), 615(LU1Y/00012648/2), 614/1(LU1Y/00016094/1), 613/2(LU1Y/00039012/0), 612/1(LU1Y/00039012/0), 611/1(LU1Y/00023260/8), 568(LU1Y/00013331/4), 612/2(LU1Y/00039012/0), 611/2(LU1Y/00023260/8), 567(brak KW), 482(LU1Y/00023260/8), 481(LU1Y/00016978/2), 480(LU1Y/00004265/4), 479(LU1Y/00036609/1), 478(LU1Y/00010964/9), 477/2(LU1Y/00008801/2), 471(LU1Y/00030935/3), 470/2(LU1Y/00008674/2), 469/2(LU1Y/00035764/8), 469/1(brak KW), 468(LU1Y/00003164/9), 467/2(LU1Y/00003165/6), 466(LU1Y/00011129/1), 465(LU1Y/00038600/2), 464/2(LU1Y/00008403/2), 463/2(brak KW), 462(brak KW), 461(LU1Y/00005339/1), 459(LU1Y/00014502/1), 447(LU1Y/00013332/1), 385(LU1Y/00004764/2), 384(LU1Y/00004764/2), 383/2(LU1Y/00004764/2), 382(LU1Y/00022296/2), 381(LU1Y/00034088/8), 380(LU1Y/00008387/3), 379(LU1Y/00002432/2), 378/1(LU1Y/00008296/8), 377(LU1Y/00011090/8), 376(LU1Y/00030446/8), 375(LU1Y/00027588/1), 374/2(LU1Y/00015055/9), 373/1(LU1Y/00028486/3), 363/1(LU1Y/00025686/4), 362(LU1Y/00012773/7), 361(LU1Y/00005817/6), 271(LU1Y/00008898/8), 270/2(LU1Y/00008898/8), 269(brak KW), 1347/2(brak KW), 965(LU1Y/00006692/0), 1351/1(brak KW), 270/4(brak KW), 1322/1(LU1Y/00013840/5), 831/1(LU1Y/00006135/8), 1346/2(LU1Y/00013549/5), 830/1(LU1Y/00006135/8), 458(LU1Y/00008878/2);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Dęblin, obręb Dęblin, numery działek ewidencyjnych:
4057/9(LU1Y/00038383/4), 4291/8(LU1Y/00004203/2), 4054/34(LU1Y/00023264/6), 4054/12(LU1Y/00023431/8), 4054/33(LU1Y/00023431/8), 3233/1(LU1Y/00001411/2), 4046/2(LU1Y/00029167/8), 4046/1(LU1Y/00011035/5), 4045/2(LU1Y/00001411/2), 4045/3(LU1Y/00001411/2), 4318/1(LU1Y/00001411/2), 4044/1(LU1Y/00001411/2), 3177(LU1Y/00001411/2), 3178(LU1Y/00001411/2), 3106(LU1Y/00030292/3), 3107(LU1Y/00012304/9), 3108(LU1Y/00005723/0), 3109(LU1Y/00007609/9), 3110(LU1Y/00026658/6), 3111(LU1Y/00008066/7), 3112(LU1Y/00022507/5), 3113(LU1Y/00000747/9), 3114(LU1Y/00027760/1), 3115(brak KW), 3116/2(LU1Y/00023431/8), 3117(brak KW), 3118/1(LU1Y/00030521/8), 3119(brak KW), 3120(LU1Y/00030800/8), 3121(brak KW), 3122/1(brak KW), 3123(LU1Y/00028391/0), 3124(brak KW), 3125(LU1Y/00027143/0), 3126(LU1Y/00028984/4), 3127/10(LU1Y/00016013/0), 3127/9(LU1Y/00016013/0), 3128/10(LU1Y/00036672/3),3128/9(LU 1Y/00036672/3), 3129/10(LU1Y/00036672/3), 3129/9(LU1Y/00036672/3), 3130/10(LU1Y/00001425/3), 3130/9(LU1Y/00001425/3), 3131(LU1Y/00028894/6), 3132(LU1Y/00028894/6), 3135/3(LU1Y/00026963/7), 3135/4(LU1Y/00014658/9), 3206/1(LU1Y/00030940/1), 3138/1(LU1Y/00003267/1), 3139/11(LU1Y/00034077/8), 3139/10(LU1Y/00034077/8), 3140/6(brak KW), 3140/5(brak KW), 3141/10(LU1Y/00013524/4), 3141/9(LU1Y/00013524/4), 3142/10(LU1Y/00016259/6), 3142/9(LU1Y/00016259/6), 3144(LU1Y/00003628/0), 4324/9(LU1Y/00029232/5),3149/19(LU 1Y/00032958/4), 3149/18(LU1Y/00033015/9), 3150/10(LU1Y/00014658/9), 3150/9(LU1Y/00033015/9), 3151/4(LU1Y/00014658/9), 3151/3(LU1Y/00033015/9), 3155/7(LU1Y/00005140/9), 3155/6(LU1Y/00005140/9), 3155/1(LU1Y/00005140/9), 2901(LU1Y/00016037/4), 3135/5(LU1Y/00014658/9), 3139/9(LU1Y/00034077/8);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Dęblin, obręb Michalinów, numery działek ewidencyjnych:
297(brak KW), 310(LU1Y/00016795/5) 296(LU1Y/00013773/4), 293(LU1Y/00010365/0), 292(LU1Y/00014833/0), 291(LU1Y/00014833/0), 287(brak KW), 281(LU1Y/00006644/9), 280/3(LU1Y/00006513/2), 277(LU1Y/00006732/3), 271(LU1Y/00029285/1), 268/8(LU1Y/00029285/1), 268/7(LU1Y/00024933/4), 267(LU1Y/00038750/8), 266(LU1Y/00002375/4), 265(LU1Y/00002375/4), 309(LU1Y/00024554/3);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Ryki, obręb Kolonia Swaty, numery działek ewidencyjnych:
128/1(LU1Y/00005341/8), 129(LU1Y/00021814/3), 132/4(LU1Y/00015656/2), 133/6(LU1Y/00015656/2), 133/8(LU1Y/00032105/0), 134/6(LU1Y/00014407/5), 135/1(LU1Y/00008091/1), 136/2(LU1Y/00021762/3), 137/1(LU1Y/00014528/9), 138(LU1Y/00022229/2), 139/1(LU1Y/00007462/6), 140(LU1Y/00004642/1), 141(LU1Y/00004642/1), 142(LU1Y/00004642/1), 143(LU1Y/00032017/6), 144(brak KW), 145(LU1Y/0 0027506/3),146(LU1Y/00006628/1), 147(brak KW), 148(LU1Y/00012210/3), 149/2(LU1Y/00036473/8), 149/3(LU1Y/00009770/2), 150/2(LU1Y/00038650/7), 151/2(LU1Y/00038562/3), 152/2(LU1Y/00006221/8), 153/2(LU1Y/00007481/5), 154/7(LU1Y/00015476/6), 154/9(LU1Y/00015478/0), 155/2(LU1Y/00004608/1), 156/2(LU1Y/00011386/0), 158/2(LU1Y/00022383/9), 158/11(LU1Y/00022383/9), 159/2(LU1Y/00007081/1), 160/2(LU1Y/00038828/6), 161/3(LU1Y/00037702/0), 162/2(LU1Y/00002172/1), 163/2(LU1Y/00002172/1), 164/1(LU1Y/00002172/1), 165/3(LU1Y/00002172/1), 166/1(LU1Y/00010685/9), 167/2(LU1Y/00015269/2), 169(LU1Y/00035795/4), 170/2(LU1Y/00014427/1), 171/1(LU1Y/00018530/4), 172/2(LU1Y/00038574/0), 173/2(LU1Y/00007848/6), 174/4(LU1Y/00016447/1), 174/7(LU1Y/00002727/7), 175/2(LU1Y/00008156/5), 176/2(LU1Y/00036763/8), 177/4(LU1Y/00011092/2), 178/9(LU1Y/00017887/4), 178/7(LU1Y/00037733/6), 179(LU1Y/00012210/3), 180/11(LU1Y/00037733/6), 180/12(LU1Y/00036510/0), 180/3(LU1Y/00014917/3), 181/12(LU1Y/00012755/5), 181/10(LU1Y/00023002/2), 181/9(LU1Y/00006816/6), 182/3(LU1Y/00013206/9), 183/1(LU1Y/00031116/3), 183/5(LU1Y/00031116/3), 184(LU1Y/00028971/0), 185(LU1Y/00017425/8), 186(LU1Y/00027399/9), 187/2(LU1Y/00013552/9), 187/3(LU1Y/00013519/6), 188(LU1Y/00009334/4), 189(LU1Y/00030650/1), 190(LU1Y/00009334/4), 191(LU1Y/00023101/6), 192(LU1Y/00010337/5), 193(LU1Y/00010337/5), 194/2(LU1Y/00033791/2), 195/2(LU1Y/00033791/2), 196(LU1Y/00028522/8), 197(LU1Y/00028522/8), 198/2(LU1Y/00028522/8), 199/3(LU1Y/00035886/9), 200/3(LU1Y/00003126/1), 201/1(LU1Y/00036095/4), 202(LU1Y/00007362/5), 203(LU1Y/00030236/3), 204(LU1Y/00002119/2), 205(LU1Y/00000042/7), 124(LU1Y/00012210/3), 155/4(LU1Y/00035236/8), 181/6(LU1Y/00012755/5), 158/4(LU1Y/00038381/0), 176/3(LU1Y/00035429/8), 158/12(LU1Y/00038380/3), 131/4(LU1Y/00002093/3);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Ryki, obręb Ryki, numery działek ewidencyjnych:
4585(LU1Y/00006309/9), 4600(LU1Y/00032536/0), 4586(LU1Y/00016709/6), 4601(LU1Y/00014426/4), 4602/1(LU1Y/00027138/2), 4602/2(LU1Y/00027139/9), 4587(LU1Y/00039323/3), 4602/3(LU1Y/00027140/9), 4588(LU1Y/00039323/3), 4603(brak KW), 4589(LU1Y/00014506/9), 4604/1(LU1Y/00010771/9), 4590/1(LU1Y/00016139/9), 4605/1(LU1Y/00010771/9), 4606(LU1Y/00007703/8), 4590/2(LU1Y/00008502/6), 4607(LU1Y/00034223/7), 4591/1(LU1Y/00023035/2), 4591/2(LU1Y/00023036/9), 4608(brak KW), 4592/4(LU1Y/00033451/7), 4609(LU1Y/00008071/5), 4592/5(LU1Y/00033451/7), 4610(LU1Y/00007802/2), 4593(LU1Y/00010337/5), 4611(LU1Y/00015679/9), 4594/1(LU1Y/00010338/2), 4612(LU1Y/00003644/8), 4594/2(LU1Y/00010338/2), 4613(LU1Y/00003754/2), 4595(LU1Y/00005073/8), 4614(LU1Y/00033866/9), 4596(LU1Y/00005073/8), 4615(LU1Y/00036436/7), 4616(brak KW), 4597(LU1Y/00008975/2), 4617(LU1Y/00013894/8), 4618(brak KW), 4598/1(LU1Y/00005776/6), 4619(brak KW), 4620(LU1Y/00032848/0), 4740(LU1Y/00012761/0), 4777/2(LU1Y/00003985/0), 4778/2(LU1Y/00012909/0), 4778/6(LU1Y/00008562/4), 5097(LU1Y/00008965/9), 5002/1(LU1Y/00008965/9), 5001(LU1Y/00028704/8), 5000(LU1Y/00028247/6), 4999(LU1Y/00008965/9), 5096/1(LU1Y/00008965/9), 5208/2(LU1Y/00009196/4), 5208/3(LU1Y/00009121/8), 5208/4(LU1Y/00008965/9), 5208/5(LU1Y/00009140/7), 5208/6(LU1Y/00036132/6), 5208/7(LU1Y/00012936/8), 5208/10(LU1Y/00017151/6), 5208/8(LU1Y/00004621/8), 5208/11(LU1Y/00004621/8), 5208/9(LU1Y/00012938/2), 5088(LU1Y/00008965/9), 5193(LU1Y/00008965/9), 5141(LU1Y/00008965/9), 4856/3(LU1Y/00024122/6), 4857/3(LU1Y/00034834/3), 4858/4(LU1Y/00036097/8), 4858/5(LU1Y/00004638/0), 4858/14(LU1Y/00035877/3), 4859/8(LU1Y/00006267/2), 4860/2(LU1Y/00036499/6), 4861/3(LU1Y/00005335/3), 4875(LU1Y/00003470/7), 4877(LU1Y/00008965/9), 4876(LU1Y/00008965/9), 4874(LU1Y/00003470/7), 4891(LU1Y/00008965/9), 4913(LU1Y/00003470/7), 4916(LU1Y/00028246/9), 4917(LU1Y/00003858/1), 4927(LU1Y/00003892/1), 4551(LU1Y/00003470/7), 4970(LU1Y/00007555/5), 4971(brak KW), 4972(LU1Y/00010792/2), 5194(LU1Y/00008965/9), 4926(LU1Y/00027337/7), 4928(LU1Y/00003892/1), 4982/1(LU1Y/00017151/6), 5208/1(LU1Y/00009139/7), 4858/9(LU1Y/00004638/0), 4998(LU1Y/00009129/4), 4986(LU1Y/00009139/7), 4892(LU1Y/00008965/9)

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Stężyca, obręb Stężyca, numery działek ewidencyjnych:
1199/2(LU1Y/00010735/5), 1198/2(LU1Y/00010735/5), 1197/2(LU1Y/00010735/5), 1196/2(LU1Y/00010735/5), 1154/2(LU1Y/00010735/5), 1154/3(LU1Y/00029065/3), 1153/1(brak KW), 1152(LU1Y/00014959/9), 1151(brak KW), 1150(LU1Y/00031828/7), 1149(brak KW), 1148(brak KW), 1147(LU1Y/00024506/2), 1146(LU1Y/00024506/2), 1145(LU1Y/00005413/4), 1144(brak KW), 1143(LU1Y/00008245/6), 1142(LU1Y/00006558/9), 1141(LU1Y/00014656/5), 1140(LU1Y/00014295/6), 1138(LU1Y/00009038/9), 1203/2(brak KW),

Kraj/34427178

eprasa.pl 755fec0d03

1331/5(LU1Y/00013712/9), 966/2(LU1Y/00004752/5), 955(LU1Y/00029065/3), 949(LU1Y/00032219/2), 948(LU1Y/00007127/6), 947(LU1Y/00007129/0), 946/1(LU1Y/00003183/8), 945(LU1Y/00021901/0), 944(LU1Y/00009676/3), 943(brak KW), 942(brak KW), 1071(LU1Y/00031827/0), 1993(LU1Y/00032923/0), 1218(LU1Y/00037459/1), 883(LU1Y/00013118/5), 876(LU1Y/00035508/6), 875(LU1Y/00035288/7), 874(LU1Y/00003575/3), 873(brak KW), 840(LU1Y/00029065/3), 831(LU1Y/00024013/9), 830(LU1Y/00005943/8), 833(brak KW), 832(brak KW), 834(LU1Y/00017120/0), 829(LU1Y/00024595/2), 828(LU1Y/00013483/4), 827(LU1Y/00024526/8), 818(LU1Y/00029065/3), 811(brak KW), 810(brak KW), 809(LU1Y/00010155/5), 808(LU1Y/00010155/5), 807(LU1Y/00010155/5), 806(LU1Y/00010155/5), 805(LU1Y/00010155/5), 804(LU1Y/00010155/5), 803(LU1Y/00010155/5), 802(LU1Y/00010155/5), 777(LU1Y/00029065/3), 761(LU1Y/00003029/1), 760(LU1Y/00010155/5), 759(LU1Y/00006077/3), 758(LU1Y/00014721/2), 757(LU1Y/00005727/8), 756(LU1Y/00018533/5), 755(LU1Y/00031827/0), 548/2(LU1Y/00025084/4), 548/3(LU1Y/00025084/4), 547/2(LU1Y/00012592/4), 1153/2(LU1Y/00010735/5), 826(brak KW), 1203/1(LU1Y/00009061/9);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Ryki, obręb Swaty, numery działek ewidencyjnych:
845/2(LU1Y/00008789/1), 846/2(brak KW), 847/4(brak KW), 847/6(brak KW), 848/2(LU1Y/00007502/9), 849(LU1Y/00038827/9), 850(LU1Y/00011454/8), 851(LU1Y/00011454/8), 852(LU1Y/00011454/8), 853(LU1Y/00011454/8), 854/3(brak KW), 854/4(LU1Y/00005216/3), 854/2(LU1Y/00005216/3),855/1(LU1Y/00011197/8), 855/2(LU1Y/00025505/2),855/3(LU1Y/00025503/8), 856(brak KW), 857(LU1Y/00007463/3), 858(LU1Y/00008789/1), 859(LU1Y/00035939/6), 860(LU1Y/00035939/6), 861(LU1Y/00010894/7), 862/3(LU1Y/00007807/7), 863(LU1Y/00012071/6), 868(brak KW), 866(LU1Y/00037045/6), 867(LU1Y/00008181/9), 869(brak KW), 904/1(LU1Y/00012018/7), 915(LU1Y/00003087/5), 914/2(brak KW), 938(LU1Y/00028162/6), 937(brak KW), 936/2(LU1Y/00038324/3), 936/1(LU1Y/00032850/7), 934/3(LU1Y/00008775/0),934/2(LU1Y/00016067/3), 944(LU1Y/00012018/7), 958(LU1Y/00029637/4), 959(brak KW), 960/1(LU1Y/00008293/7), 960/2(LU1Y/00033662/9), 961(LU1Y/00033662/9), 962(LU1Y/00012627/9), 963(LU1Y/00008293/7), 964(LU1Y/00005224/2), 957(LU1Y/00012018/7), 951(LU1Y/00016931/1), 965/3(LU1Y/00005224/2), 952(LU1Y/00016931/1), 953(LU1Y/00012930/6), 954/1(LU1Y/00017526/6), 954/3(LU1Y/00017528/0), 955(LU1Y/00009374/6), 956/1(LU1Y/00037717/8).

Działki na których realizowana jest inwestycja objęte są skutkami, o których mowa w art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2 i 3 oraz art. 22 ust. 1 w związku z ust. 5 *ustawy.*
Na części działek objętych inwestycją Inwestor posiada tytuł prawny do nieruchomości. W związku z powyższym działki te zostały wyłączone z zakresu w stosunku do którego decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji ma wywołać skutek, o którym mowa w art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2 i 3 oraz art. 22 ust. 1 w związku z ust. 5 *ustawy.*

Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 1 i ust. 5 *ustawy*, nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, nie mogą być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami do dnia, w którym decyzja stała się ostateczna. Czynność prawna z naruszeniem art. 7 ust. 2 pkt 1 *ustawy* jest nieważna.

Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 2 i 3 *ustawy*, w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, do dnia w którym decyzja stała się ostateczna, nie wydaje się decyzji o pozwoleniu na budowę oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a toczące się postępowania ulegają zawieszeniu z mocy prawa.

Zgodnie z art. 7 ust. 4 *ustawy*, w przypadku gdy po doręczeniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania o ustalenie lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, nastąpi:

1) zbycie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej przedmiotowym wnioskiem,
2) przeniesienie wskutek innego zdarzenia prawnego własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej przedmiotowym wnioskiem,

- nabywca a w przypadku, o którym mowa w pkt 1, nabywca i zbywca są obowiązani do zgłoszenia właściwemu wojewodzie danych nowego właściciela lub użytkownika wieczystego. Niedokonanie zgłoszenia i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania.

Zgodnie z art. 7 ust. 1a *ustawy* oraz art. 10 i art. 73 *Kpa*, do czasu wydania decyzji, strony postępowania mogą zapoznać się osobiście lub przez pełnomocnika ze zgromadzonym materiałem i dowodami, wypowiedzieć się co do ich zawartości, składać wnioski oraz uzyskać wyjaśnienia dotyczące rozpatrywanej sprawy w Wydziale Infrastruktury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, ul. Lubomelska 1-3, pok. 1007 (X piętro), tel.: 81 74 24 368, za wyjątkiem środy.

Stosownie do art. 49 *Kpa* zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne ogłoszenie poprzez obwieszczenie na tablicy ogłoszeń w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, a także na tablicy ogłoszeń i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Stężyca, Urzędu Miasta Dęblin, Urzędu Miejskiego w Rykach oraz w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Data publicznego obwieszczenia: **27 marca 2026 r.**

Kraj/34427179

Prezydent Wrocławia

ogłasza

drugi przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego

TERAZ NIŻSZA CENA

ul. Piastowska 30 m. 1-1A

Powierzchnia lokalu	-	**93,76 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**724 500,00 zł**
Wadium	-	**72 450,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 11.05.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 12.05.2026 r., w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 13.05.2026 r., w godz. 12^{00} – 14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Centrum Obsługi Mieszkańca, ul. Namysłowska 8, tel. 71 323-57-38.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, **o godz. 12:00** dnia **28 maja 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 21 maja 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 148, tel. 71 777 77 59.

Kraj/34426931

Prezydent Wrocławia

ogłasza

drugi przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego

TERAZ NIŻSZA CENA

ul. Grunwaldzka 60 m. 9

Powierzchnia lokalu	-	**92,61 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**758 700,00 zł**
Wadium	-	**75 870,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 11.05.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 12.05.2026 r., w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 13.05.2026 r., w godz. 12^{00} – 14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Centrum Obsługi Mieszkańca, ul. Namysłowska 8, tel. 71 323-57-38.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, **o godz. 12:00** dnia **28 maja 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 21 maja 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 148, tel. 71 777 77 59.

Kraj/34426928

WYCIĄG Z GŁOSZENIA

o przetargu na zbycie nieruchomości

Burmistrz Miasta Szczecinek ogłasza:

przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej oznaczonej jako **działki nr: 466/2, 465/3 i 465/4 o łącznej pow. 1,0698 ha, położonej w obrębie 07 przy ul. Kołobrzeskiej** w Szczecinku. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „Kołobrzeska" działki nr: 466/2 i 465/3 przeznaczone są pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, natomiast działka nr 465/4 stanowi teren komunikacji wewnętrznej. W Sądzie Rejonowym w Szczecinku działka nr 466/2 w obrębie 07 wpisana jest do księgi wieczystej nr KO1I/00022503/8, natomiast działki nr : 465/3 i 465/4 w obrębie 07 wpisane są do księgi wieczystej nr KO1I/00047193/2.

Przez nieruchomość przebiegają podziemne sieci uzbrojenia tj.: wodociąg, sieć energetyczna, sieć telekomunikacyjna, kanalizacja deszczowa, sieci kanalizacji sanitarnej, sieci ciepłownicze z infrastrukturą towarzyszącą, w tym wyłączone z eksploatacji komory z kanałami ciepłowniczymi przeznaczone do likwidacji na koszt nabywcy oraz kabel teletechniczny stanowiący własność Miejskiej Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinku. Nabywca nieruchomości zobowiązany będzie do ustanowienia nieograniczonej w czasie nieodpłatnej służebności przesyłu na rzecz Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółki z o.o. z siedzibą w Szczecinku i jego następców prawnych na działkach nr : 466/2, 465/3 i 465/4 w obr. 07 zgodnie z przebiegiem sieci kanalizacji sanitarnej oraz na działkach nr 465/3 i 465/4 w obr. 07 zgodnie z przebiegiem wodociągu, polegającą na prawie wstępu wymienionego przedsiębiorcy na nieruchomość obciążoną służebnością przesyłu w celu swobodnego dostępu, do wybudowanych urządzeń przesyłowych (sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągu), w tym dojazdu specjalistycznego sprzętu, w przypadku konieczności dokonywania wszelkich napraw, remontów, konserwacji i modernizacji na czas eksploatacji tych urządzeń z prawem dostępu do nich w pasie gruntu zgodnie z przebiegiem sieci z zastrzeżeniem, że uprawniony zobowiązany jest niezwłocznie po zakończeniu każdorazowych czynności i prac na gruncie przywrócić grunt do stanu pierwotnego. Nabywca nieruchomości zobowiązany będzie do ustanowienia na działkach nr : 465/3 i 465/4 w obr. 07 nieograniczonej w czasie nieodpłatnej służebności przesyłu na rzecz Miejskiej Energetyki Cieplnej Spółki z o. o. z siedzibą w Szczecinku i jego następców prawnych polegającą na prawie wstępu wymienionego przedsiębiorcy na nieruchomość obciążoną służebnością przesyłu w celu swobodnego dostępu, do wybudowanego urządzenia przesyłowego (ciepłociągu) oraz przewodu teletechnicznego, w tym dojazdu specjalistycznego sprzętu, w przypadku konieczności dokonywania wszelkich napraw, remontów, konserwacji i modernizacji na czas eksploatacji tych urządzeń z prawem dostępu do nich w pasie gruntu zgodnie z przebiegiem sieci z zastrzeżeniem, że uprawniony zobowiązany jest niezwłocznie po zakończeniu każdorazowych czynności i prac na gruncie przywrócić grunt do stanu pierwotnego. Ponadto nabywca nieruchomości zobowiązany będzie do wyrażenia zgody Miastu Szczecinek na swobodny dostęp do przebiegającej przez teren działki nr 465/4 w obr. 07 sieci kanalizacji deszczowej, w tym na dojazd specjalistycznego sprzętu, w przypadku konieczności dokonywania wszelkich napraw, remontów, konserwacji i modernizacji na czas eksploatacji tych urządzeń z prawem dostępu do nich w pasie gruntu zgodnie z przebiegiem sieci z zastrzeżeniem, że uprawniony zobowiązany jest niezwłocznie po zakończeniu każdorazowych czynności i prac na gruncie przywrócić grunt do stanu pierwotnego. Jeżeli projektowana zabudowa będzie kolidowała z przebiegiem sieci na nieruchomości, wymagane jest ich przełożenie staraniem i na koszt nabywcy działki w porozumieniu i za zgodą właścicieli w/w sieci. Z lokalizacją sieci można zapoznać się w Wydziale Nieruchomości pok. 203.

Cena wywoławcza – 2.700.000,00 zł netto (do ceny ustalonej w przetargu zostanie doliczony podatek VAT w stawce obowiązującej w dniu podpisania umowy notarialnej)

Wadium – 270.000,00 zł

Minimalne postąpienie – 27.000,00 zł

Miasto Szczecinek nie posiada badań geologicznych działek ujętych w ogłoszeniu o przetargu.

Przetarg na sprzedaż w/w nieruchomości zostanie przeprowadzony **w dniu 03 czerwca 2026 r. o godz. 10-tej** w siedzibie Urzędu Miasta Szczecinka przy Placu Wolności 13 w sali nr 104. Osoby zainteresowane winny dokonać wpłaty wadium na konto Miasta Szczecinek **numer 06 8935 0009 1300 4758 2000 0170** w Banku Spółdzielczym w Jastrowiu w taki sposób, aby na koncie Miasta wpłata znalazła się **najpóźniej w dniu 28 maja 2026 r.**

Miejsce wywieszenia publikacji ogłoszenia o przetargu:
– www.szczecinek.pl – Nieruchomości – Nieruchomości przeznaczone do zbycia,
– www.bip.szczecinek.pl – Nieruchomości do sprzedaży,
– tablica ogłoszeń Wydziału Nieruchomości w Urzędzie Miasta.

Szczegółowe informacje o przetargu można uzyskać w Wydziale Nieruchomości Urzędu Miasta Szczecinka Plac Wolności 13, pok. nr 203 (II p.) lub telefonicznie pod numerem (094) 371-41-41(40).

Kraj/34427132

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl** lub użyj kodu QR

eprasa.pl 755fec0d03

Gigant chce przejąć Ligę Mistrzów

Na początku marca rozpoczął się przetarg o prawa do pokazywania w Polsce europejskich pucharów piłkarskich. Według naszych informacji do bitwy o Ligę Mistrzów stanęła duża platforma, która do tej pory na sport nie stawiała. I trzeba traktować ją poważnie.

Kacper Sosnowski

Czy w nowym roku zmieni się w Polsce układ sił wśród nadawców pokazujących najatrakcyjniejsze, międzynarodowe rozgrywki piłkarskie? Wiele wskazuje, że z przetargiem na prawa do pokazywania Ligi Mistrzów, Ligi Europy i Ligi Konferencji UEFA od sezonu 2027/28 do 2030/31 duże nadzieje wiąże platforma streamingowa Paramount+, w Polsce funkcjonująca od lutego 2023 roku w ramach serwisu SkyShowtime.

Paramount+ sportem w Europę

Paramount+ w jednej ze strategii pozyskiwania widzów ma stawiać właśnie na sport – coś, co do tej pory w Polsce platforma odkładała na dalszy plan. Ostatnio głośniej było jedynie o dokumencie „Krychowiak: krok od szczytu", który nie jest typowym serialem o sportowcu. Z drugiej strony, w dużych europejskich krajach, gdzie Paramount+ obecny jest nieco dłużej, topowy sport staje się dla niego coraz ważniejszą pozycją.

Przypomnijmy, że w listopadzie ubiegłego roku rozstrzygnięto już przetargi na piłkarskie europejskie puchary na pięciu największych rynkach Starego Kontynentu. Paramount+ jako debiutant zgarnął najlepsze pakiety w Niemczech i Wielkiej Brytanii, oferujące hit LM z jednego dnia oraz wszystkie pozostałe mecze tych rozgrywek poza hitem z dnia drugiego. Zapewnił sobie też oczywiście prawa do finału LM oraz skrótów meczów. Champions League to był jego priorytet. Rozgrywki Ligi Europy i Ligi Konferencji padły na tych rynkach łupem innych nadawców. Według naszych informacji, to również Liga Mistrzów jest głównym, choć być może nie jedynym celem SkyShowtime w Polsce!

Przetargi na prawa do pokazywania najbardziej ekskluzywnych piłkarskich rozgrywek rozpoczęły się zresztą na kilkunastu europejskich rynkach. Wśród nich są Austria, Belgia, Bułgaria, Czechy, Dania, Finlandia, Norwegia, Portugalia, Irlandia, Rumunia, Słowacja, Szwecja i Szwajcaria. SkyShowtime jest obecny w większości tych krajów. Możliwe zatem, że piłka nożna pomoże w ekspansji firmy również w innych częściach Europy.

Pewne jest, że nowy przetarg na europejskie puchary ma być finansowo rekordowy. To również dlatego UEFA w porozumieniu z klubami zrezygnowała z dotychczasowego pośrednika przy sprzedaży praw -firmy TEAM Marketing. Zastąpiła ją amerykańska agencja Relevent Sports, która ma dobre relacje ze streamingowymi platformami i obsługiwała już ich sportowe kontrakty.

O czym już informowaliśmy, w pierwszym przetargu na największe rynki Europy Relevent pozwolił nadawcom składać oferty łączone, obejmujące kilka krajów. Wprowadził też pakiety, które ułatwiły podział praw między telewizje a serwisy streamingowe i przestawił akcent w przydzielaniu praw na te drugie. Patrząc na wspomniane Włochy, Niemcy, Wielka Brytanię, Hiszpanię i Francję – tam licencje na europejskiej rozgrywki trafiły też do Prime Video i DAZN. Cena praw na tamtych rynkach, według szacunków branżowych mediów, wzrosła z około 2,3 mld dolarów za sezon w poprzednim przetargu do 2,8 mld dolarów za sezon obecnie. Amerykanie z Relevent obiecywali swym mocodawcom około 10-procentowy wzrost wartości kontraktów. Po pierwszej fazie przetargów widać, że plan wypełniają z nawiązką.

Straszak na telewizję

Co zmiana pośrednika i włączenie się do bitwy o europejskie puchary platformy streamingowej (być może nie tylko tej jednej) oznacza dla polskiego kibica? Po pierwsze, że jeden produkt (np. Liga Mistrzów) może zostać łatwiej rozczłonkowany i znaleźć się u dwóch różnych, płatnych nadawców. Po drugie, że w konsekwencji dostęp do całości rozgrywek może być sumarycznie droższy. Obecna subskrypcja SkyShowtime w Polsce to koszt 24,99 zł, w opcji standard z reklamami, 34,99 w opcji standard bez reklam oraz 49,99 w opcji premium, bez promocji. Raczej łatwo się domyślić, gdzie trafiłyby ekskluzywne rozgrywki piłkarski. Inna kwestia, czy ceny by wtedy nie wzrosły. Do tej pory Liga Mistrzów (w całości) jest w Polsce nadawana w Canal+, w pakiecie Super Sport dostępnym, za od 65 do 69 zł. Tyle że w tym pakiecie jest też Premier League, Ekstraklasa, pół La Liga, żużel, WTA czy KSW. Sublicencje na jeden mecz LM w kolejce ma też TVP.

Oczywiście nie jest powiedziane, że taki Paramount+ okaże się realnym zagrożeniem dla telewizji sportowych. Podczas przetargów o prawa do pokazywania europejskich pucharów we Francji czy w Hiszpanii, gdzie platformy streamingowe też ponoć próbowały ukroić dla siebie kawałek sportowego tortu, obronili się tradycyjni nadawcy. Liga Mistrzów, ale też Liga Europy i Liga Konferencji zostały we francuskim Canal+, w Hiszpanii te same prawa zgarnęła Telefonica. Jednak oba te podmioty musiały głęboko sięgnąć do kieszeni. Dodajmy, że wszystko rozegrało się przy medialnej narracji, że globalne prawa do jednego meczu w kolejce LM chce mieć Netflix.

– Relevent był na tyle sprytny, że wykorzystał groźbę zakupu jednego pakietu przez globalne platformy, tworząc zagrożenie dla istniejących nadawców, wywierając na nich presję i ostatecznie zarabiając więcej pieniędzy – tłumaczył „The Athletic" Francois Godard, analityk ds. mediów i telekomunikacji w Enders Analysis, brytyjskiej firmie zajmującej się europejskim rynkiem mediów. – Wygląda na to, że odniósł sukces na rynku, który od prawie 10 lat jest w kryzysie – dodał.

Scenariusz z USA

Dlaczego Paramount+ rzucił się nagle na futbol w Europie? Bo podobny scenariusz przyniósł mu korzyści w Stanach Zjednoczonych. Na rynku, gdzie piłka nożna jest przeciętną atrakcją, przedstawiciele firmy stwierdzili, że europejska Liga Mistrzów była jednym z pięciu głównych źródeł subskrypcji przez większość czasu współpracy z UEFA, czyli od 2020 roku.

Podobnie zadowoleni ze wzrostu liczby klientów i sprzedaży pakietu Super Sport byli przedstawiciele polskiego Canal+. Z sygnałów, które do nas docierają wynika, że będą oni brać udział w najbliższym przetargu i próbować zachować prawa do produktu premium, a nawet rozszerzyć go o dwa pozostałe puchary – czyli powtórzyć plan z Francji.

Z drugiej strony, prawami do Ligi Mistrzów, ale też Ligi Europy i Ligi Konferencji zainteresowany jest Polsat (mecze tych dwóch ostatnich rozgrywek obecnie prezentuje). Przedstawiciele stacji zasugerowali nam, że biorą udział w trwającym przetargu i liczą na korzystne rozstrzygnięcie, przynajmniej co do części praw. Centrala SkyShowtime nie odpowiedziała na nasze pytania o możliwe inwestycje w sport w Polsce.

Termin składania ofert na prawa do pokazywania europejskich rozgrywek pucharowych upływa 21 kwietnia, ale rozstrzygnięcie tej bitwy poznamy najpewniej w maju. ●

• Zmiana pośrednika i włączenie się do bitwy o europejskie puchary platformy streamingowej może oznaczać, że dostęp do całości rozgrywek będzie sumarycznie droższy

FOT. REUTERS/PAUL CHILDS

SPORT.PL
Po meczu barażowym Polska Albania – analizy, komentarze, wywiady, opinie
Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na Sport.pl

OGŁOSZENIE BEZPŁATNE Kraj/34425852

PODARUJ MI 1,5% SWOJEGO PODATKU

Jestem Aleksander, urodziłem się 13.06.2013 roku jako wcześniak z zespołem Downa. Na co dzień zmagam się z opóźnionym rozwojem psychoruchowym, niedosłuchem prawostronnym. Jestem po operacyjnym leczeniu wrodzonej wady serca, a także operacji niedrożności dwunastnicy. Zmagam się z niedoczynnością tarczycy, dysfunkcją narządu ruchu, wynikającymi z bardzo obniżonego napięcia mięśniowego. Zebrane środki zostaną przeznaczone na dalsze leczenie, rehabilitację oraz turnusy rehabilitacyjne i logopedyczne.

Przekazując 1,5% podatku lub darowiznę Fundacji Avalon z dopiskiem ŚLIWA, 12842 wspieracie mnie w codziennym funkcjonowaniu i walce o zdrowie.

Numer konta do wpłaty darowizny: 62 1600 1286 0003 0031 8642 6001

KRS: 0000270809

34425386

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
Telefon: 22 555 66 00 (czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.
NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl 755fec0d03

wyborcza

CO JEST GRANE
NA MAZOWSZU

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktorka prowadząca **Kamilla Sierocka**

Wyborcza.pl

FOT. KRZYSZTOF BIELIŃSKI

eprasa.pl 755fec0d03

Nowy Teatr

Dotrzeć do źródeł własnej tożsamości

Monumentalne, powstające przez kilkanaście lat, dzieło nagrodzone Angelusem. Jedna z najbardziej interesujących nowych powieści wydanych w Polsce.

Agnieszka Bociek

Pulverkopf to złożona, intertekstualna próba poszukiwania własnej tożsamości, scalenia jej z różnych wątków, rozgrywających się na wielu planach czasowych i przestrzennych.

Zrozumieć siebie

Poprzez zgromadzone w powieści archiwum zapisków, szkiców, notatek i przypadkowych zdjęć, główny bohater Patryk Werhunt pragnie dotrzeć do źródeł własnej tożsamości, ułożyć ją niczym perecowską układankę i w końcu zrozumieć siebie. Tam jednak, gdzie pojawiają się brakujące elementy faktografii, swoiste luki w historii, pojawia się też wyobraźnia, która przynosi paradoksalne odkrycia. To za jej pośrednictwem nieustanna gra z własną tożsamością przybiera formę autokreacji, dotkliwej, bo podyktowanej chorobą i procesem umierania.

Historia życia

Tekst zapleciony na historii życia kompozytora Norberta von Hanneheima to konsekwentny wybór reżyserki zafascynowanej tworzeniem teatralnych esejów o poszukiwaniu tożsamości i napięć między biografią i twórczością. Patryk Werhunt, nastoletni bohater, dorasta w Międzyrzeczu (Meseritz), jednym z najstarszych polskich miast, zagarniętym przez Niemców i wyzwolonym w 1945 r. Pewnego dnia trafia na pływające w Obrze ciało jednego z sąsiadów. Okoliczności śmierci są niejasne, a cień podejrzenia pada na wkraczającego w dorosłość chłopaka. Traumatyczne wydarzenie staje się pretekstem do snucia rozległej i skomponowanej misternie niczym fuga opowieści o splątanych losach: Polaków, Żydów, Niemców, Sowietów oraz ich potomków. Opowieści, której motywem przewodnim jest obsesyjne poszukiwanie prawdy o losach niemieckiego kompozytora Norberta von Hannenheima.

– Misternie skonstruowana, wciągająca, wielopoziomowa, intertekstualna. Trzeba powiedzieć wprost i krótko: Pulverkopf Pasewicza to powieść wybitna. Być może jedna z najlepszych, jak nie najwybitniejsza polska powieść ostatnich lat. Jeśli czekaliście i czekałyście na „wielką polską powieść", która opowie o naszych, polskich problemach z historią i tożsamością, w której zarówno postaci męskie jak i kobiece będą napisane tak, że na długo zostaną wam pod powiekami, oto jest – pisał Wojciech Szot. To są Buddenbrookowie, Doktor Faustus i Szpital przemienienia w jednym – mówi Michał Merczyński, dyrektor Nowego Teatru. ●

Pulverkopf to złożona, intertekstualna próba poszukiwania własnej tożsamości, scalenia jej z różnych wątków, rozgrywających się na wielu planach czasowych i przestrzennych

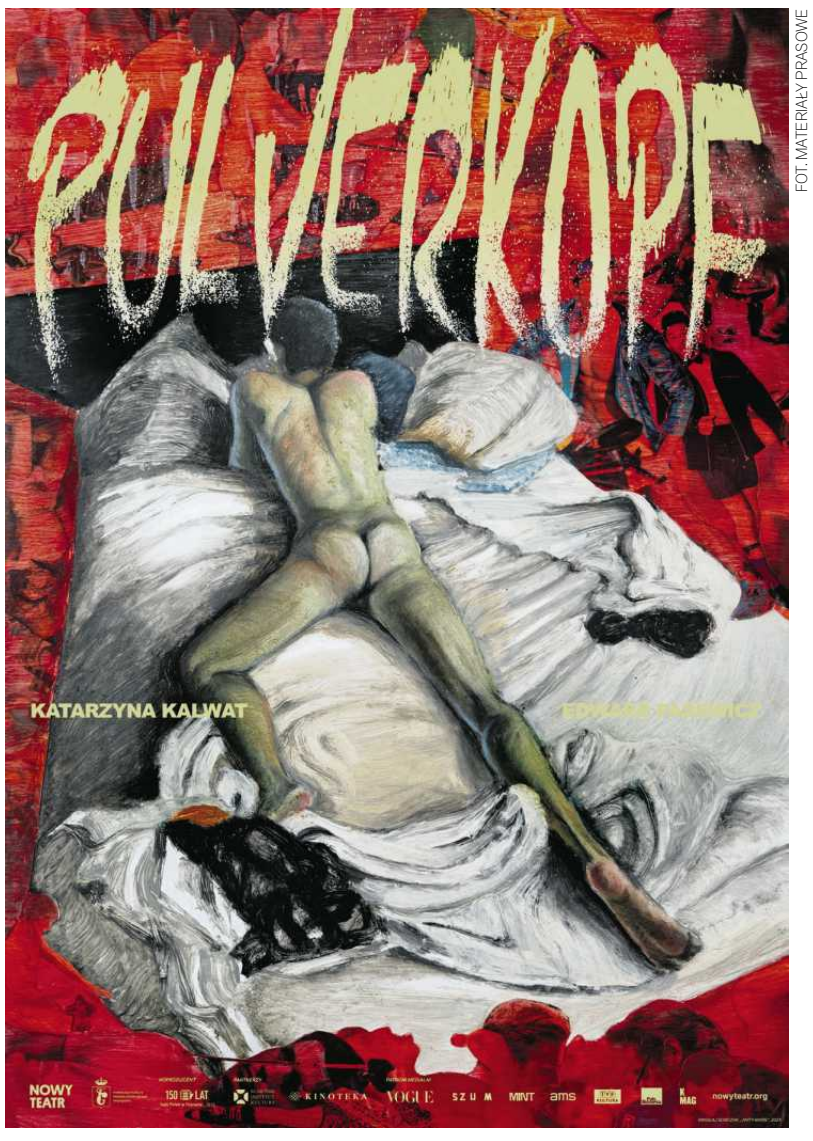

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Reżyseria: Katarzyna Kalwat; **Adaptacja:** Krzysztof Szekalski, Edward Pasewicz; **Muzyka:** Fryderyk Lutyński; **Scenografia:** Aleksandra Wasilkowska; **Kostiumy:** Tasha Katsuba; **Współpraca choreograficzna:** Wojciech Grudziński; **Światła:** Paweł Zabel, Katarzyna Parczewska-Białek; **Występują:** Jacek Poniedziałek, Alona Szostak, Bogusława Schubert, Piotr Kaźmierczak, Wojciech Kalarus, Denis Kudijenko, Hiroaki Murakami, Krzysztof Oleksyn, Barbara Krasińska, Karolina Rzepa, Fryderyk Lutyński; **Koprodukcja:** Nowy Teatr i Teatr Polski w Poznaniu; **Premiera:** 9 kwietnia 2026

OCH-Teatr i Teatr Polonia

Teatralna wiosna na dwóch scenach Krystyny Jandy

Kwiecień w OCH-Teatrze i Teatrze Polonia zapowiada się jako miesiąc intensywny, różnorodny i pełen spotkań z teatrem, który łączy publiczność o bardzo różnych wrażliwościach

Na obu scenach nie zabraknie tytułów już dobrze znanych i cenionych, a także najnowszych spektakli, wspaniale przyjmowanych przez widownię i krytykę.

W OCH-Teatrze Widzowie zobaczą m.in. „Klub kawalerów" – klasyczną komedię Michała Bałuckiegow reżyserii Krystyny Jandy z plejadą gwiazd wysmakowanego komediowego aktorstwa. W kwietniowym repertuarze także „Ferdydurke", brawurowa adaptacja arcypowieści Witolda Gombrowicza, która z powodzeniem mierzy się z jednym z najważniejszych tekstów polskiej literatury, zachowując jego przewrotny i niepokorny ton.

Obok nich pojawią się „Czułe słówka" – teatralna wersja wielkiego kinowego hitu obsypanego Oscarami, opowieść o relacjach, emocjach i tym, co najtrudniejsze do wypowiedzenia. W rolach Aurory i Emmy Greenway: Aleksandra Popławska i Eliza Rycembel.

Zaproszenie do refleksji nad współczesnością to „Koniec czerwonego człowieka", spektakl na podstawie sztuki Daniela Majlinga, inspirowany reportażem Swietłany Aleksijewicz, poruszający temat pamięci, historii i doświadczenia życia w cieniu wielkich ideologii. Przedstawienie wyreżyserowane przez Krystynę Jandę to również popis genialnego dramatycznego aktorstwa. Na scenie m.in Agnieszka Warchulska, Dorota Nowakowska, Lidia Sadowa, Grażyna Sobocińska, Tomasz Borkowski, Stanisław Brejdygant, Przemysław Sadowski i Grzegorz Warchoł.

W Teatrze Polonia na początku miesiąca, 1 i 2 kwietnia, odbędą się ostatnie spektakle „Pana Hoho" – tytułu, z którym Teatr Polonia żegna się po lach szczęśliwego grania. To okazja, by zobaczyć przedstawienie, które przez długi czas budowało komentarz do najnowszych wydarzeń i było ostrzeżeniem, by nie lekceważyć rzeczywistości, do której przywykliśmy. Bo może znaleźć się ktoś, kto zmieni ją w koszmar.

• **Krystyna Janda** FOT. ROBERT JAWORSKI

W kwietniu widzowie będą mogli także zobaczyć „Co po Grace?" – najnowszą marcową premierę, która spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem publiczności. Ogromne zainteresowanie kolejnymi spektaklami po premierowym secie potwierdzają jego sukces.

Na afiszu pozostaje również „Na rauszu" – dynamiczne, brawurowe przedstawienie, genialna zagrana sceniczna wersja wielkiego filmowego hitu.

Obie sceny konsekwentnie łączą repertuar oparty na literaturze, komedii i teatrze zaangażowanym, tworząc program, który odpowiada na różne potrzeby widzów – od lekkiej rozrywki po bardziej wymagające, refleksyjne doświadczenia.

Teatr to nie tylko przedstawienie, ale też próby... W Teatrze Polonia trwają przygotowania do premiery „Zapętlonej", wyjątkowej sztuki, którą przygotowuje Krystyna Janda. To błyskotliwa, pełna napięcia opowieść o wielkiej gwieździe kina i jednym – wydawałoby się prostym – zdaniu, którego nie sposób nagrać...

Akcja przenosi widzów do studia nagraniowego w 1965 roku. Legendarna hollywoodzka aktorka Tallulah Bankhead zostaje wezwana, by dograć jedną kwestię dialogową do swojego ostatniego filmu. Techniczna drobnostka szybko przeradza się w wielogodzinną konfrontację temperamentów, ambicji i frustracji. W zamkniętej przestrzeni studia spotykają się dwie silne osobowości: ekscentryczna diva i młody, profesjonalny inżynier dźwięku.

Tytułowa „pętla" – nawiązująca do techniki loopingu, czyli wielokrotnego nagrywania tej samej kwestii – staje się metaforą utknięcia w przeszłości, powtarzalności błędów i niemożności pogodzenia się z przemijaniem. Autor buduje dramat z błyskotliwych dialogów i precyzyjnie prowadzonych starć słownych, łącząc komediowy nerw z gorzką refleksją o cenie sławy i samotności artysty.

Reżyserii polskiej inscenizacji podjęła się Krystyna Janda, która wystąpi również w roli głównej. Partnerować jej będą Paweł Ciołkosz i Adam Tomaszewski.

„Zapętlona" zapowiada się jako aktorski pojedynek najwyższej próby – kameralne, intensywne spotkanie z legendą kina i z pytaniem o to, co pozostaje z wielkości, gdy gaśnie blask reflektorów. Premiera 1 maja. ●

agab

Szczegóły i bilety dostępne na stronach www.ochteatr.com.pl i teatrpolonia.pl

1 WA

eprasa.pl 755fec0d03

4/2026

TEATR POLONIA

REPERTUAR

OCH TEATR

Data	Dzień	Godz.	Tytuł	Scena
01.04	śr	19:00	Pan Hoho	D
02.04	cz	19:00	Pan Hoho – pożegnanie z tytułem	D
03.04	pt	—	—	—
04.04	sb	—	—	—
05.04	nd	—	Wielkanoc	—
06.04	pn	20:00	Poniedziałek Wielkanocny Aleja Zasłużonych	D
07.04	wt	19:00	Piosenki, które lubię – koncert Michała Bajora	D
08.04	śr	19:00	Żar	D
09.04	cz	19:00	Żar	D
10.04	pt	19:00	Żar	D
11.04	sb	15:30	Pogo	M
11.04	sb	19:00	Extasy Show	D
12.04	nd	15:30	Extasy Show	D
12.04	nd	19:00	Pogo	M
13.04	pn	19:00	My Way	D
14.04	wt	19:00	Co po Grace?	D
15.04	śr	19:00	Co po Grace?	D
16.04	cz	19:00	Sztuka wywiadu	D
17.04	pt	19:00	Sztuka wywiadu	D
18.04	sb	19:00	Na rauszu	D
19.04	nd	17:00	Na rauszu	D
20.04	pn	—	—	—
21.04	wt	19:00	Shirley Valentine	D
22.04	śr	19:00	Dzieła wszystkie Szekspira (w nieco skróconej wersji)	D
23.04	cz	19:00	Słoneczna linia	D
24.04	pt	19:00	Słoneczna linia	D
25.04	sb	19:00	Życie pani Pomsel	D
26.04	nd	—	—	—
27.04	pn	—	—	—
28.04	wt	—	—	—
29.04	śr	—	—	—
30.04	cz	—	—	—

Data	Dzień	Godz.	Tytuł	Scena
01.04	śr	19:00	Klub kawalerów	D
02.04	cz	19:00	Klub kawalerów	D
03.04	pt	—	—	—
04.04	sb	—	—	—
05.04	nd	—	Wielkanoc	—
06.04	pn	17:00	Poniedziałek Wielkanocny Koniec czerwonego człowieka	D
07.04	wt	19:00	Koniec czerwonego człowieka	D
08.04	śr	19:00	Ferdydurke	D
09.04	cz	12:00	Ferdydurke	D
09.04	cz	19:00	Ferdydurke	D
10.04	pt	19:00	Czułe słówka	D
11.04	sb	15:30	Czułe słówka	D
11.04	sb	19:00	Czułe słówka	D
12.04	nd	15:30	Pomoc domowa – 300. spektakl	D
12.04	nd	19:00	Pomoc domowa	D
13.04	pn	—	—	—
14.04	wt	19:00	Słoneczni chłopcy	D
15.04	śr	19:00	Ciemny grylaż	D
16.04	cz	19:00	Ciemny grylaż	D
17.04	pt	19:00	Lily	D
18.04	sb	15:30	Krzysztof Daukszewicz – Hrabia wrócił	M
18.04	sb	19:00	Lily	D
19.04	nd	17:00	Lily	D
20.04	pn	12:00	Stowarzyszenie Umarłych Poetów	D
20.04	pn	19:00	Stowarzyszenie Umarłych Poetów	D
21.04	wt	19:00	Zemsta	D
22.04	śr	12:00	Zemsta	D
22.04	śr	19:00	Zemsta	D
23.04	cz	12:00	Ożenek	D
23.04	cz	19:00	Ożenek	D
24.04	pt	19:00	Pomoc domowa	D
25.04	sb	19:00	Pomoc domowa	D
26.04	nd	15:30	Pomoc domowa	D
26.04	nd	19:00	Pomoc domowa	D
27.04	pn	19:00	Coś tu nie gra	D
28.04	wt	19:00	Coś tu nie gra	D
29.04	śr	19:00	Wspólnota mieszkaniowa	D
30.04	cz	19:00	Wspólnota mieszkaniowa	D

D — Duża Scena | M — Mała Scena

REPERTUAR MOŻE ULEC ZMIANIE. BIEŻĄCY REPERTUAR NA STRONIE WWW.TEATRPOLONIA.PL ORAZ WWW.OCHTEATR.COM.PL

Bilety online: www.teatrpolonia.pl i www.ochteatr.com.pl Telefon do kasy: 22 622 21 32 i 22 589 52 00

Kasa i foyer Teatru Polonia są wynajmowane od m.st. Warszawy – Dzielnicy Śródmieście.

Premiery dofinansowane przez
Patroni medialni: wyborcza.pl, VIVA!, Rzeczpospolita, Gazeta.pl
Patron medialny Teatru Polonia: Nowy Świat
Patron medialny Och-Teatru: radio kolor
Doradca prawny teatrów: CMS law-tax-future
Mecenas technologiczny teatrów: Bellenium
Partner premier: Aristo
Projekt graficzny: progressivo
Partnerzy: Mezze, SHUK
Partner Och-Teatru: IMAX FILM

34427139

eprasa.pl 755fec0d03

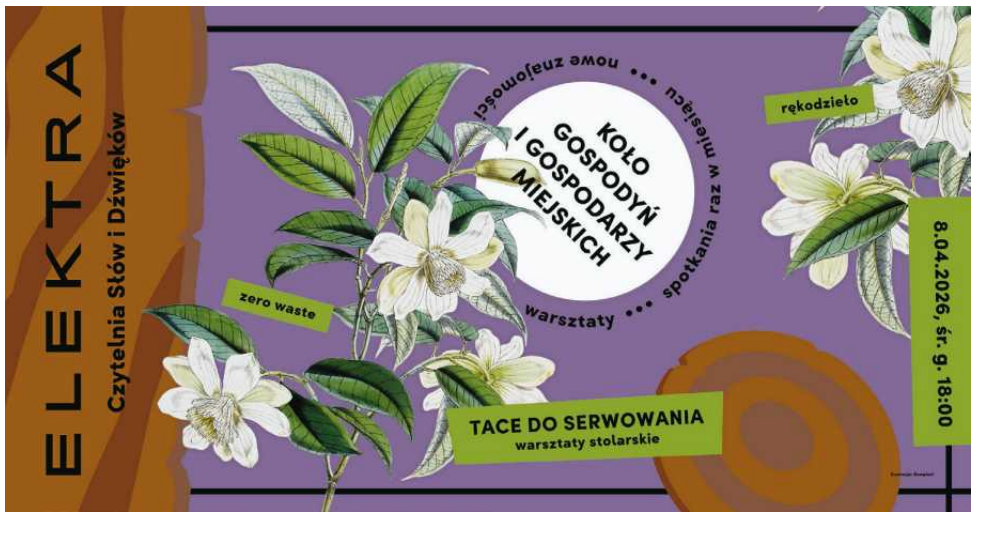

Mazowiecki Instytut Kultury

Szkoła komiksu, Space off Jazz i galerie

MIK edukuje, bada kulturę a także prezentuje sztukę.
W kwietniu zaprasza na wiele ciekawych imprez.

1.04 (ŚR.) 18:00

• DYSKUSYJNY KLUB PŁYTOWO-KSIĄŻKOWY

Grunge – bękarty z Seattle Piotra Jegielskiego

• wydarzenie bezpłatne

Kwietniowe spotkanie z cyklu DKPK poświęcimy Kurtowi Cobainowi i Layne'owi Staleyowi – dwóm muzycznym geniuszom, którzy trochę mimo woli stali się głosem zapomnianego pokolenia końca XX wieku i złotymi literami zapisali się w historii muzyki rockowej.

8.04 (ŚR.) 18:00

• KOŁO GOSPODYŃ I GOSPODARZY MIEJSKICH

Tace do serwowania

• warsztaty stolarskie z Damą z wiertarką, wydarzenie bezpłatne, obowiązują zapisy

Zapraszamy na zajęcia stolarskie z Damą z wiertarką, w czasie których poznacie tajniki działania z elektronarzędziami i wykonacie drewniane tace do serwowania.

11.04 (SOB.) 11:00-16:00

• SZKOŁA KOMIKSU. ELEKTRA

Katarzyna „Panna N" Witerscheim

• wydarzenie płatne

Każdy komisowy artysta wie, że do każdego dzieła jest potrzebny dobry research – ale jak to zrobić, by właśnie nie popełnić głupich błędów?

Na warsztatach spróbujemy odkryć tajniki dobrego researchu do komiksów (szczególnie tych historycznych...), jak wykorzystać zdobyta wiedzę w narracji obrazkowej.

12.04 (NIEDZ.) 10:00–14:00

• DZIECIĘCY UNIWERSYTET SZTUKI

Teatralne zakamarki. Sekrety zza kulis

• zajęcia w Teatrze Syrena

• wydarzenie płatne, obowiązują zapisy

Podczas spotkania poznamy zakamarki Teatru Syrena. Uczestnicy i uczestniczki odwiedzą miejsca na co dzień niedostępne dla widzów: pracownie (m.in. charakteryzacji), magazyny kostiumów i rekwizytów, garderoby aktorów czy zaplecze sceny. Będzie to niepowtarzalna okazja, by zajrzeć za kulisy i odkryć teatralne tajemnice. Dzieci dowiedzą się, jak wygląda codzienna praca w teatrze, kto odpowiada za przygotowanie spektaklu i jak wiele osób – poza aktorami – pracuje nad jego realizacją.

14.04 (WT.) 18:00

• ORBITA LITERACKA

Reading Party. Spotkanie #3

• wydarzenie bezpłatne

„Imprezy czytelnicze" w Nowym Jorku to od 2023 roku trend, który zyskuje rosnącą grupę odbiorców na całym świecie, również w Warszawie. To ciche sesje czytania (każdy swojej książki) w przestrzeniach publicznych lub prywatnych, w knajpkach, parkach czy na dachach kamienic, po których następują dyskusje, budujące poczucie wspólnoty i spokojnej więzi w tętniącym życiem mieście, często przy akompaniamencie muzyki.

14.04 (WT.) 19:00

• SCENA START

Maryla – ku przestrodze

• Teatr Fuzja, spektakl w reż. Anny Rozmianiec, wydarzenie biletowane

Czy jako jednostki nie mamy żadnego wpływu na otaczającą nas rzeczywistość, czy pozostajemy bezsilni, czy chcemy pozostać bezsilni. Czy jeden pojedynczy, osamotniony gest może być punktem zapalnym większej zmiany?

15.04 (ŚR.) 19:00

• SPACE OF JAZZ

koncert Jazzpospolita

• wydarzenie biletowane

Jazzpospolita od samego początku istnienia działa na przekór: skojarzeniom, modom, a nawet własnej nazwie. Dzięki nieustannemu balansowaniu pomiędzy gatunkami grupie udało się stworzyć własne charakterystyczne brzmienie. Post, avant, pre, trans, prog, soft, hard? Jazz, rock, ambient, minimal, trip-hop? Wszystkie etykietki, którymi opatrzono twórczość Jazzpo (jak bywają nazywani), naprawdę trudno wymienić. Czy da się je wszystkie spiąć jazzową klamrą?

16.04 (CZW.) 19:00

• SZTUKA NOWA

× MIK Doba

• spektakl taneczny w reż. Dawida Żakowskiego, wydarzenie biletowane

Aleksander Doba wyrusza z Lizbony kajakiem w Ocean Atlantycki, by pokonać siebie i dowieść niemożli-

eprasa.pl 755fec0d03

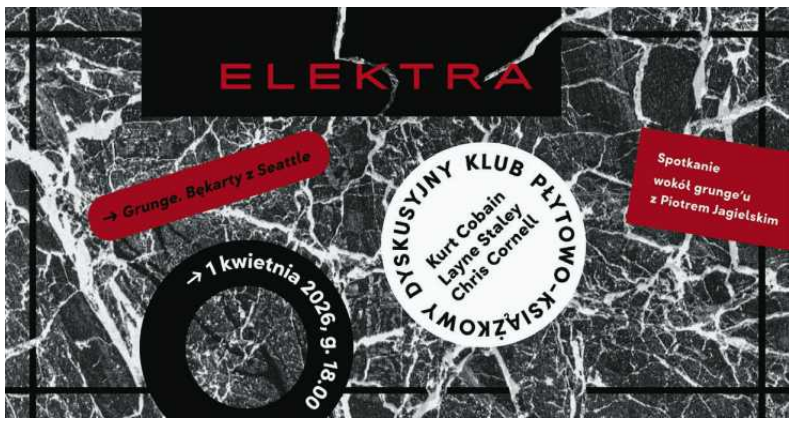

wego – przepłynięcia 3623 mil morskich jedynie za pomocą mięśni. Telemach, syn Odyseusza, wypływa z Itaki w poszukiwaniu ojca, powszechnie uważanego za nieżywego. Aktor, performer wchodzi do garderoby, przygotowując się do przejścia i przeistoczenia. Spotykają się w Trójkącie Bermudzkim. Tu doświadczenia psychoemocjonalne i fizyczne są silnie związane z ekstremalnym stresem, dezorientacją percepcyjną oraz reakcjami ciała na nieprzewidywalne warunki. To między innymi poczucie utraty kontroli, derealizacja i poczucie surrealizmu, zniekształcenie czasu, halucynacje sensoryczne czy zakłócenia rytmów dobowych.

20.04 (PON.) 19:00

• SWING CLUB On the Way

Grażyna Auguścik Chicago Quintet

• koncert, wydarzenie biletowane

20 kwietnia przed publicznością Swing Club wystąpi Grażyna Auguścik Chicago Quintet z programem zatytułowanym „On The Way". Kiedy Grażyna Auguścik pojawia się na scenie, od pierwszych dźwięków wiadomo, że wydarzy się coś niezwykłego. Jej głos prowadzi publiczność w podróż, która zawsze zaczyna się znajomo, lecz kończy w miejscach, o których wcześniej nawet nie myśleliśmy...

26.04 (NIEDZ.) 12:00

• SCENA MŁODEGO WIDZA

Zmień się

• Olsztyński Teatr Lalek, spektakl w reż. Lucii Vrany Svobodovej i warsztaty dla dzieci 4+, wydarzenie biletowane

Gąsienica Zuza chce się zmienić – chce być inna, lepsza. Inne gąsienice już dawno zawinęły się w kokon, a niektóre już nawet są pięknymi motylami. Żuk gnojarz Ziuta uważa, że zmiana to fanaberia. Po co się zmieniać? Trzeba tylko toczyć swoją kulkę kupy. Takie jest życie. Która ma rację? A może obie ją mają? „Zmień się" to współczesna baśń o tym, że wszystko się zmienia.

27.04 (PON.) 19:00

• OPEN SOUND

Błażej Król

• koncert, wydarzenie biletowane

Ósma solowa płyta artysty to autorefleksyjna historia, pełna obserwacji na temat ulotności życia i upływającego czasu, w której na pewno każdy znajdzie coś dla siebie. W warstwie muzycznej usłyszymy brzmienia gitarowe, od których artysta w ostatnim czasie starał się uciekać w stronę syntezatorów. **agab**

Wystawy i kino

GALERIA TEST
ul. Marszałkowska 34/50

• **KRYSTYNA WOJTYNA-DROUET.** Tkanina i poezja
• do 10.04 | dostępność: audiodeskrypcja
• finisaż i premiera katalogu 8.04, godz. 19:00 | dostępność finisażu: tłumaczenie PJM

• **ANNA BUJAK, ANTONINA JOSZCZUK, BARTOSZ RADZISZEWSKI, MAREK KULIG, WOJCIECH PUKOCZ, MICHAŁ MAREK.** W czerni kopię jak szpadlem w ziemi z nadzieją przejścia na drugą stronę
• 22.04–22.05 | dostępność: audiodeskrypcja
• wernisaż 22.04, godz. 19:00 | dostępność wernisażu: tłumaczenie PJM

GALERIA FOKSAL
ul. Foksal 1/4

• **IRMINA RUSICKA, KASPER LECNIM.** Wyrosną nie tylko kwiaty. Instalacja
• do 30.04
• finisaż 30.04, godz. 18:00

LUNA Kino Studyjne
ul. Marszałkowska 28

• **Repertuar:** www.kinoluna.waw.pl, wybrane filmy w aplikacji Kino Dostępne

REKLAMA 34424484

04 2026
program

1.04 (śr.) 18:00 Ż
DYSKUSYJNY KLUB PŁYTOWO-KSIĄŻKOWY
Grunge – bękarty z Seattle Piotra Jagielskiego

8.04 (śr.) 18:00 Ż
KOŁO GOSPODYŃ I GOSPODARZY MIEJSKICH
Tace do serwowania

11.04 (sob.) 11:00–16:00 Ż
SZKOŁA KOMIKSU. ELEKTRA
Katarzyna „Panna N" Witerscheim

12.04 (ndz.) 10:00–14:00 Ż
DZIECIĘCY UNIWERSYTET SZTUKI
Teatralne zakamarki. Sekrety zza kulis zajęcia w Teatrze Syrena

14.04 (wt.) 18:00 Ż
ORBITA LITERACKA Reading Party. Spotkanie #3

14.04 (wt.) 19:00
SCENA START Maryla – ku przestrodze
monodram Anny Rozmianiec

15.04 (śr.) 19:00
SPACE OF JAZZ Jazzpospolita

16.04 (czw.) 19:00 Ż Ż
SZTUKA NOWA × MIK Doba

20.04 (pon.) 19:00
SWING CLUB On the Way koncert Grażyna Auguścik Chicago Quintet

26.04 (ndz.) 12:00
SCENA MŁODEGO WIDZA Zmień się Olsztyński Teatr Lalek

27.04 (pon.) 19:00
OPEN SOUND Błażej Król

Dostępność:
dostępność
pętla indukcyjna
tłumaczenie PJM
Ż na życzenie

WYSTAWY

GALERIA TEST ul. Marszałkowska 34/50
KRYSTYNA WOJTYNA-DROUET *Tkanina i poezja* do 10.04
WYSTAWA ZBIOROWA *W czerni kopię jak szpadlem w ziemi w nadziei przejścia na drugą stronę* 22.04–22.05

GALERIA FOKSAL ul. Foksal 1/4
IRMINA RUSICKA, KASPER LECNIM *Wyrosną nie tylko kwiaty* do 30.04

LUNA KINO STUDYJNE ul. Marszałkowska 28
repertuar: www.kinoluna.waw.pl, wybrane filmy w aplikacji Kino Dostępne

MAZOWIECKI INSTYTUT KULTURY
JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
Mazowsze. serce Polski
Więcej informacji na mik.waw.pl

1 WA

eprasa.pl 755fec0d03

Multikino

Magia Cirque du Soleil w aż trzech odsłonach

Multikino zaprasza widzów na wyjątkowy cykl projekcji filmowych prezentujący trzy widowiska legendarnego „Cirque du Soleil", założonego w Baie-Saint-Paul w 1984 przez byłych artystów ulicznych: Guya Laliberté i Gilles'a Ste-Croix

„Luzia" zabiera widzów w surrealistyczną podróż do wyimaginowanego Meksyku – barwnego świata zawieszonego między snem a jawą. Spektakl zachwyca rozmachem wizualnym i wyjątkowym wykorzystaniem wody w choreografiach akrobatycznych, co było przełomowym elementem w historii produkcji Cirque du Solei

To niepowtarzalna okazja, aby doświadczyć magii światowej sławy artystów w kinowej jakości obrazu i dźwięku, gdzie każdy ze spektakli przenosi widzów do innego, niezwykłego świata, łącząc akrobatykę najwyższych lotów z teatralną opowieścią i zachwycającą oprawą wizualną.

Cirque du Soleil: Luzia

• reż. Adrian Wills, premiera 16 kwietnia 2026, czas trwania 82 min.

„Luzia" zabiera widzów w surrealistyczną podróż do wyimaginowanego Meksyku – barwnego świata zawieszonego między snem a jawą. Spektakl zachwyca rozmachem wizualnym i wyjątkowym wykorzystaniem wody w choreografiach akrobatycznych, co było przełomowym elementem w historii produkcji Cirque du Soleil. Na ekranie zobaczymy m.in. efektowne występy na trapezie, kole cyrkowym, pasach powietrznych czy zapierające dech w piersiach numery kontorsjonistyczne i żonglerskie.

Cirque du Soleil: Kooza

• reż. Mario Janelle, David Shiner, premiera: 16 lipca 2026, czas trwania 90 min.

„Kooza" to powrót do korzeni sztuki cyrkowej w nowoczesnym, widowiskowym wydaniu. Spektakl balansuje między humorem a napięciem, siłą a delikatnością, opowiadając historię poszukiwania własnej tożsamości. W energetycznym, pełnym kolorów świecie artyści prezentują imponujące numery, w tym chodzenie po linie, koło śmierci, balans na krzesłach, akrobacje na monocyklu oraz widowiskowe występy z diabolo.

Cirque du Soleil: Kurios – Gabinet osobliwości

• reż. Michel Laprise, premiera: 15 października 2026, czas trwania 89 min.

„Kurios – Gabinet osobliwości" przenosi widzów do fantastycznego świata inspirowanego estetyką dawnych gabinetów cudów. To wizualnie olśniewająca opowieść o potędze wyobraźni, w której nauka spotyka się z magią. Wśród niezwykłych numerów znajdują się m.in. akrobatyczna siatka, rower powietrzny, kontorsjonizm, pasy powietrzne czy spektakularne układy zespołowe, tworzące hipnotyzujące widowisko.

Pokazy w ramach cyklu to propozycja zarówno dla wieloletnich fanów Cirque du Soleil, jak i dla widzów, którzy do tej pory nie mieli okazji go poznać i dopiero zamierzają odkryć fenomen tej wyjątkowej formy sztuki scenicznej. ●

agab

Bilety są już dostępne w kasach kin, na stronie www.multikino.pl oraz w aplikacji mobilnej

REKLAMA 34426630

1 WA

eprasa.pl 755fec0d03

Teatr Ateneum

Artysta w nowym mieście

W kwietniu w teatrze można zobaczyć „Chamowo" Mirona Białoszewskiego w reżyserii Mikołaja Grabowskiego którego premiera miała miejsce w marcu tego roku.

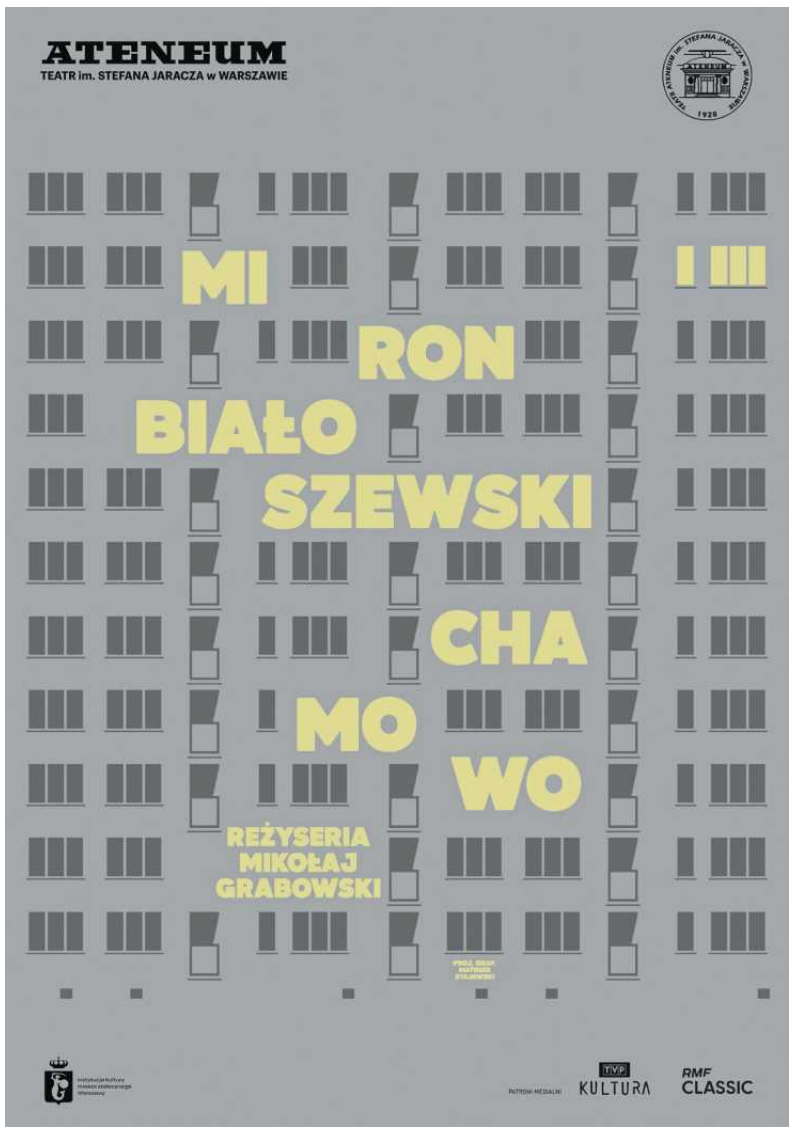

Spektakl powstał na podstawie dziennika poety z lat 1975-1976. Reżyser Mikołaj Grabowski stworzył intensywny portret artysty próbującego urządzić sobie życie po swojemu w mieście, które przytłacza i inspiruje jednocześnie. To także opowieść o Warszawie w momencie gwałtownej przemiany – mieście bloków, rusztowań i nieustannego hałasu, które do dziś pozostaje bliskie współczesnemu doświadczeniu mieszkańców.

Autorem „Chamowa" jest jeden z najwybitniejszych poetów i pisarzy współczesnych, Miron Białoszewski, oryginał i outsider. W połowie 1975 roku przeprowadził się z centrum Warszawy na drugą stronę Wisły, na Saską Kępę. Ale nie tę historyczną, od przedwojnia uchodzącą za dzielnicę warszawskiej inteligencji, tylko do jednego z nowych tzw. gierkowskich bloków. Starzy mieszkańcy Saskiej Kępy szybko nadali tej dobudówce z wielkiej płyty nieco pogardliwe miano Chamowa. Białoszewski długo oswajał się z nowym miejscem i temu oswajaniu poświęcił tom zapisków-refleksji pod tym samym tytułem. Towarzyszymy mu w wędrówkach po piętrach surowego budynku, urzędach publicznych, nieznanej sobie Pradze. Z mieszkania na Lizbońskiej zrobił sobie azyl, gdzie zapraszał przyjaciół, z którymi próbował urządzić sobie życie na marginesie panoszącej wszędzie polityki. Czy dziś może z tego płynąć jakaś nauka dla nas, żyjących w niespokojnych czasach Putina i Trumpa? ●

agab

Studio Koncertowe Polskiego Radia

KONCERT NADZWYCZAJNY

27 kwietnia Sinfonia Varsovia wystąpi pod batutą Marka Janowskiego
To światowej sławy niemiecki dyrygent polskiego pochodzenia. W Studiu Koncertowym Polskiego Radia im. Lutosławskiego zabrzmi VII Symfonia Brucknera oraz Uwertura i bacchanale Venusberg Musik z opery Tannhäuser Wagnera. ●
agab

REKLAMA 34426685

Multikino®

WIDOWISKO NA WIELKIM EKRANIE

LUZIA
16 KWIETNIA 2026

KOOZA
16 LIPCA 2026

KURIOS
15 PAŹDZIERNIKA 2026

Wszystkie filmy wyświetlane są z polskimi napisami. Data wydarzenia z przyczyn niezależnych od Multikina może ulec zmianie.
Aktualny repertuar sprawdź na stronie multikino.pl/wydarzenia

Bezcenne Chwile

CIRQUE DU SOLEIL

1 WA

eprasa.pl 755fec0d03

Muzeum Łazienki Królewskie

Miasto zwierząt do maja

W kwietniu Muzeum Łazienki Królewskie zaprasza na wystawę czasową „Miasto Zwierząt. Domicella Bożekowska".

FOT. MUZEUM ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE W WARSZAWIE

FOT. PIOTR CERAFICKI/MUZEUM ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE W WARSZAWIE (3)

Domicella Bożekowska, prezentującą rzeźby i rysunki jednej z najciekawszych postaci polskiej sztuki animalistycznej XX wieku. To pierwszy od lat tak obszerny pokaz twórczości artystki, która niemal całe swoje twórcze życie poświęciła wnikliwym studiom nad zachowaniami zwierząt. Wystawa w Koszarach Kantonistów potrwa do 10 maja 2026 r.

Wystawa „Miasto zwierząt..." to zaproszenie do świata artystki, w którym połączyły się fascynacja naturą, talent i doskonały warsztat. W dziełach Bożekowskiej można dostrzec dociekliwość godną przyrodnika. Potrafiła ona celnie uchwycić zarówno ruch, jak i statyczną pozę obserwowanego zwierzęcia. Tworzyła wizerunki wielu gatunków zwierząt: bawoła, słonia, lisa, konia, jelenia czy tygrysa. Przedmiotem jej szczególnej fascynacji były jednak wilki. Niektóre z portretowanych zwierząt należały do rodziny artystki.

W swoich pracach Bożekowska rezygnowała z realistycznych detali na rzecz syntetycznych form, dzięki czemu udało jej się uchwycić unikalny charakter i „duszę" zwierzęcia. Stworzone przez nią wizerunki zwierząt świadczą też o jej znakomitej wiedzy anatomicznej.

Częścią ekspozycji będzie też dokumentacja fotograficzna twórczości artystki, pochodząca z jej prywatnego archiwum, a także trzy dłuta, którymi posługiwała się podczas swojej kariery.

Kuratorkami ekspozycji są Kalina Cukrowska i Anna Szary.

Wystawę organizuje Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa – oddział Muzeum Łazienki Królewskie. ●

agab

Godziny otwarcia i wstęp na wystawę

• Wystawę będzie można oglądać od wtorku do środy w godz. 9.00-16.00, od czwartku do soboty w godz. 10.00-18.00 oraz w niedzielę w godz. 10.00-16.00. Wstęp w ramach biletu do Koszar Kantonistów: 30 zł – bilet normalny, 15 zł – ulgowy, 20 zł – dorośli z Kartą Dużej Rodziny, 1 zł – dzieci od lat 7 i młodzież do 26. roku życia, członkowie Klubu Przyjaciół Muzeum Łazienki Królewskie – bezpłatnie. W piątki można zwiedzać bezpłatnie. Więcej informacji na stronie Muzeum Łazienki Królewskie: https://www.lazienki-krolewskie.pl/pl/wydarzenia/miasto-zwierzat-2

• **Mecenas Muzeum:** PZU, Fundacja PZU

• **Partnerzy Muzeum:** ORLEN, PKO Bank Polski

• **Organizator Muzeum:** Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

eprasa.pl 755fec0d03

eprasa.pl 755fec0d03

Resursa Obywatelska

Kulturalne inspiracje w Radomiu

Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” zaprasza w kwietniu na szereg wydarzeń.

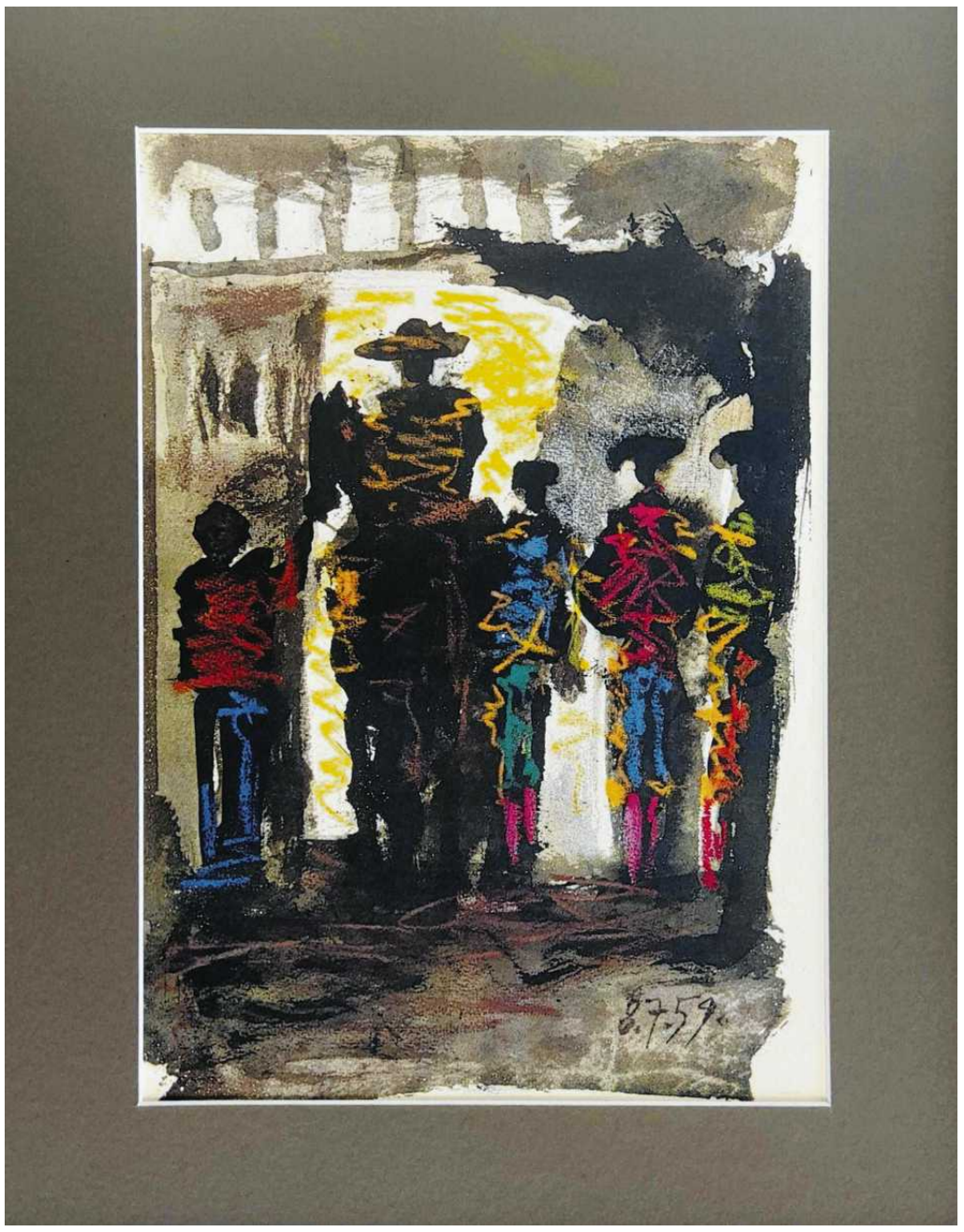

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Rozmowy o poezji (nie) tylko radomskiej

• 7 kwietnia, godz. 17.00

Gościem kwietniowego spotkania będzie Iwona Barbara Bitner. Urodziła się w Siemianowicach Śląskich, mieszka w Kozienicach. Pracowała jako nauczyciel biologii. Wiersze zaczęła pisać w wieku czternastu lat. Zadebiutowała w 1990 r. w antologii grupy literackiej Radomskie Stowarzyszenie Twórców Kultury Ziemi Radomskiej To moje słowa. Od 1998 r. należy do Grupy Poetyckiej „Erato” działającej w Kozienickim Domu Kultury im. Bogusława Klimczuka. W 2004 r. ukazał się jej autorski tomik W obłokach, a w 2018 r. kolejny – Samotna chwila. Jej wiersze znalazły się także w wielu antologiach. Jest laureatką wyróżnień, m.in. w Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim im. Stanisława Grochowiaka, Ogólnopolskim Konkursie Poezji im. Zbigniewa Herberta oraz XV Międzynarodowym Konkursie Poetyckim „O wstęgę Orzyca”.

Spotkaniu będzie towarzyszył pokaz animacji autorstwa Mikołaja Turczyka.

Poprowadzenie: dr Adrian Szary.

Wstęp wolny

Bądź mądry i pisz wiersze – zajęcia literackie dla seniorów

• 9 kwietnia, godz. 17.00

To spotkanie z literaturą w formie zabaw słownych adresowane do seniorów. Zajęcia obejmują różnorodne metody: bajkoterapię, dramę, trening pamięci i kalambury tematyczne pobudzające wyobraźnię. Ich celem jest wspieranie osób starszych, wspomaganie ich umiejętności emocjonalno-społecznych. To spotkanie dla wszystkich, którzy kochają książki i dla których ciekawa lektura jest sposobem na dobre życie.

Słodki poczęstunek zapewnia piekarnia Fogiel&Fogiel.

IX Regionalny Zlot Kolekcjonerski

• 11 kwietnia 2026 roku, godz. 10.00-14.00

Dziewiątej edycji zlotu towarzyszyć będzie premiera szóstego numeru „Filokartysty Radomskiego” – pisma Radomskiej Inicjatywy Pocztówkowej. Tym razem jego tematem będzie herb Radomia w przestrzeni miejskiej. Przeróżnych odniesień do heraldyki nie zabraknie także podczas całego wydarzenia.

Podobnie jak przed rokiem, coś specjalnego przygotowali członkowie Grupy Rekonstrukcji Historycznej Policji Państwowej z Radomiu. Tym razem wcielą się w rolę policji z... Paryża. W ramach ich „francuskiej niespodzianki” będzie można zobaczyć mundury tamtejszych stróżów porządku z końca lat 30. i z lat 50. XX w. (z charakterystyczną peleryną).

Udział w wydarzeniu, zarówno dla wystawców, jak i dla zwiedzających jest bezpłatny. Zainteresowanych Resursa prosi o kontakt.

Bajkowa niedziela

• 12 kwietnia 2026 roku, godz. 11.00

Resursa zaprasza na spektakl Teatru Tup Tup Pan Abrakadabra i nowa asystentka. Ulubiony czarodziej najmłodszych powraca! Ale tym razem... coś się zmieniło. Pan Abrakadabra i jego nowa asystentka to barwne widowisko, które rozbawi nie tylko dzieci, ale i dorosłych. Bo kiedy magia spotyka muzykę – dzieją się rzeczy naprawdę niezwykłe. Spektakl muzyczno–iluzjonistyczny jest przeznaczony dla dzieci od 3. roku życia. Po jego zakończeniu odbędą się warsztaty.

Wstęp płatny – 20 zł

Retrospotkanie 77

• 14 kwietnia 2026 roku godz. 18.00

Historia broni czarnoprochowej i broni białej. Organizator, zachęcony zainteresowaniem, jakie wzbudził ubiegłoroczny „Hubertus w Resursie”, pierwsze wiosenne Retrospotkanie postanowił poświęcić tematyce związanej z kulturą łowiecką. Gośćmi i prelegentami spotkania będą Krzysztof Grosicki i Dariusz Knap, od pokoleń związani z łowiectwem, ochroną przyrody i strzelectwem myśliwskim.

Tym razem tematem IX Regionalnego Zlotu Kolekcjonerski będzie herb Radomia w przestrzeni miejskiej

Wystawa stała Picasso. Twórca i inspirator

• Po raz pierwszy w Radomiu można zobaczyć prace jednego z najwybitniejszych artystów XX w. i poznać go nie tylko jako ikonę świata sztuki, ale przede wszystkim jako mistrza, który do dziś inspiruje kolejne pokolenia twórców.

Wystawa dzieli się na dwie części. Pierwsza z nich pozwala zapoznać się z różnorodną twórczością Picassa. To między innymi szkicowe grafiki i awangardowe, pełne koloru litografie. Artysta potrafił jednym pociągnięciem nadać kształt emocji, co widać np. w minimalistycznych przedstawieniach hiszpańskich toreadorów. Zwiedzający zobaczą również akwaforty i heliograwiury Picassa oraz rzadko prezentowaną unikatową ceramiczną sowę.

Na drugą cześć wystawy składają się prace inspirowane twórczością autora Panien z Awinionu, a zarazem perły polskiego designu. Znajdą się tu słynne „pikasiaki”, czyli ceramiczne formy z lat 50. i 60. XX w. tworzone m.in. we Włocławku i w Chodzieży. Pozwolą odkryć, jak odważna wyobraźnia artysty wpłynęła na polską ceramikę. Będzie to spotkanie ze sztuką, które dowiedzie, że idee Picassa przenikały do tworzenia przedmiotów codziennego użytku, zmieniając je w dzieła o ponadczasowym charakterze.

Wystawa przypomina także wizytę mistrza w Polsce w 1948 r. podczas Światowego Kongresu Intelektualistów w Obronie Pokoju. To wydarzenie, które pozostawiło trwały ślad w historii kultury. Unikatowe archiwalne fotografie pozwalają zajrzeć za jego kulisy i zobaczyć artystę w momentach, które dziś są bezcennym świadectwem epoki.

Picasso. Twórca i inspirator to propozycja dla tych, którzy chcą zrozumieć wpływ wielkiej sztuki na różne nurty kultury i zobaczyć, jak światowa awangarda spotyka się z polskim rzemiosłem.

Na wystawie, czynnej do 31 maja, prezentowane są prace z Muzeum Narodowego w Lublinie, Epicentrum Art Gallery w Opolu, Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chodzieży.

Wystawie towarzyszą warsztaty dla grup zorganizowanych. Koszt: 20 zł od osoby (w cenie zwiedzanie wystawy).

Wstęp płatny: bilet normalny – 30 zł, ulgowy – 15 zł.

Muzeum czynne: poniedziałek-piątek oraz niedziela: 10.00-18.00, sobota: nieczynne. W Niedzielę i Poniedziałek Wielkanocny (5 i 6 kwietnia) muzeum nieczynne.

Ostatnie wejście zwiedzających o godz. 17:00. Grupy zorganizowane proszone są o wcześniejsze zapisy pod nr tel.: 48 377 80 15.

• Budynek Kamienicy Deskurów, Rynek 14

Słodki poczęstunek zapewnia piekarnia Fogiel&Fogiel.

Wstęp wolny

Spacer „Mityczny Radom”

• 25 kwietnia 2026 roku, godz. 10.00

Tym razem Resursa proponuje odkrywanie takich miejsc wpisanych w przestrzeń miasta, które odwołują się do postaci, wydarzeń czy symboli o pochodzeniu często nie do końca udokumentowanym źródłowo. Okazuje się, że na elewacjach kamienic, na ich klatkach schodowych i w wielu innych, czasami zaskakujących lokalizacjach, można odnaleźć – w postaci detali – odwołania do baśni, legend czy greckich i rzymskich mitów.

Start: dworzec autobusowy przy ul. Prażmowskiego

Wstęp wolny

Bajkowa niedziela

• 26 kwietnia 2026 roku, godz. 11.00

Spektakl Teatru TAK Śmieciaki ratują świat. To przedstawienie o tematyce ekologicznej porusza ważny i aktualny problem dotyczący sytuacji naszej planety. Czyni to w sposób przystępny dla wyobraźni dziecka. Akcja spektaklu rozgrywa się w niedalekiej przyszłości, w której żyją już tylko tytułowe Śmieciaki. Od nich dzieci dowiadują się, jak świat wyglądał kiedyś, dlaczego wszystko się zepsuło i co zrobić, żeby to naprawić. Wspólnie przygotowują paradę pełną ekologicznych haseł, które wspólnie skandują i szybko zapamiętują.

Po spektaklu odbędą się warsztaty.

Wstęp płatny – 20 zł

agab

1 WA

eprasa.pl 755fec0d03

30. Wielkanocny Festiwal *Ludwiga van Beethovena*

Warszawa, 22.03–3.04.2026

beethovenfestiwal.pl

ORGANIZACJA Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena · Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego · Narodowy Instytut Muzyki i Tańca · Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Muzyka", realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca · projekt współfinansuje miasto stołeczne Warszawa

PARTNER GŁÓWNY LOTTO · MECENAS ORLEN · PARTNER G City · T

PATRON MEDIALNY wyborcza.pl

34425592

1 WAT

eprasa.pl 755fec0d03

Filharmonia Narodowa

Dyrektor Naczelna
Zofia Zembrzuska

Dyrektor Artystyczny
Krzysztof Urbański

2025/2026

4

repertuar

KONCERTY SYMFONICZNE

9.04
czwartek / 19:00

70-lecie pracy artystycznej Jerzego Maksymiuka

Sinfonia Varsovia
Orkiestra i Chór Filharmonii Narodowej
Jerzy Maksymiuk – dyrygent
Bartosz Michałowski – dyrygent
Krzysztof Urbański – dyrygent

Strawiński, Sibelius, Ravel, Kilar

10.04
piątek / 19:30

11.04
sobota / 18:00
Sala Koncertowa

Orkiestra Filharmonii Narodowej
Krzysztof Urbański – dyrygent
Nemanja Radulović – skrzypce

Szostakowicz, Czajkowski, Beethoven

Bank Polski
Na koncerty zaprasza
Strategiczny Mecenas Roku
Filharmonii Narodowej

17.04
piątek / 19:30

18.04
sobota / 18:00
Sala Koncertowa

Orkiestra i Chór Filharmonii Narodowej
Courtney Lewis – dyrygent
Aleksandra Kubas-Kruk – sopran
Hanna Hipp – mezzosopran
Petr Nekoranec – tenor
Łukasz Goliński – bas-baryton
Bartosz Michałowski – dyrektor chóru

Schubert, Beethoven

PKP INTERCITY
Na koncerty zaprasza
Partner Filharmonii Narodowej

24.04
piątek / 19:30

25.04
sobota / 18:00
Sala Koncertowa

Orkiestra Filharmonii Narodowej
Cornelius Meister – dyrygent

Bruckner

KONCERTY KAMERALNE

14.04
wtorek / 19:00
Sala Kameralna

Scena Muzyki Polskiej

Duo Bartosz Koziak i Krzysztof Książek

Chopin, Laks, Ryterband, Tansman

współorganizacja
MKiDN
Narodowy Instytut Muzyki i Tańca

21.04
wtorek / 19:00
Sala Koncertowa
(parter)

Orkiestra Kameralna Filharmonii Narodowej
Jan Lewtak – kierownik artystyczny
Krzysztof Malicki – flet
Piotr Lis – obój
Grzegorz Wołczański – klarnet
Andrzej Budejko – fagot
Gabriel Czopka – waltornia
Bogumił Soroka – trąbka

Mozart, Vivaldi, Marcello, Spohr, Cherubini, Neruda

26.04
niedziela / 18:00
Sala Koncertowa

Recital fortepianowy
Marc-André Hamelin

Haydn, Zappa, Wolpe, Oswald, Medtner, Rachmaninow

KONCERTY DLA DZIECI

niedziela
11:00 / 14:00

PGE
Na koncerty zaprasza
Mecenas Roku
Filharmonii Narodowej

12.04
Sala Koncertowa

Rozśpiewane melodie

19.04
Sala Kameralna

Smakołyki na cztery smyki

KONCERTY CZWARTKOWE

16.04
czwartek / 19:00
Sala Koncertowa

Co słychać u Beethovena?

prowadzenie: **Agata Kwiecińska**

Orkiestra Filharmonii Narodowej
Courtney Lewis – dyrygent

---

filharmonia.pl

Filharmonia Narodowa ul. Jasna 5 / 00-950 Warszawa

Organizator
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Strategiczny Mecenas
Bank Polski

Mecenas
PGE

Partnerzy
CAROLINA TOYOTA WOLA
Melon Catering 35 LAT WYDARZEŃ Z PASJĄ
PKP INTERCITY

Patron medialny
Bilety24
dwójka Polskie Radio

34427006

WAT 1

eprasa.pl 755fec0d03

DODATEK SPECJALNY › SPADKI I TESTAMENTY

CO ROBIĆ, KIEDY OKAZUJE SIĘ, ŻE ODZIEDZICZYLIŚMY DŁUGI?

GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktor prowadzący Marcin Stelmasiak | Cena gazety 13,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 72.11171, 1

Nakład 91 tys. + 322 tys. prenumerat cyfrowych

Atak na Iran

Trump blefuje, wojna trwa

Donald Trump upiera się, że rozmawia z Irańczykami i stawia twarde warunki, **Teheran** nadal blokuje Cieśninę Ormuz i ostrzeliwuje kraje regionu, **a Izraelczycy** bombardują irańskie cele i zabijają kolejnych irańskich przywódców.

Marta Urzędowska

„Lepiej niech potraktują to poważnie zanim będzie za późno, bo nie będzie już odwrotu i zrobi się bardzo niefajnie" – wygrażał w czwartek Donald Trump w swoim serwisie Truth Social. Amerykanin jest wściekły, bo – choć od kilku dni zapewnia świat, że rozmawia z Irańczykami o zakończeniu trwającej od blisko miesiąca wojny – nic nie zapowiada końca groźnej eskalacji.

Trump: Rozpętam piekło

Konflikt rozpętali 28 lutego Amerykanie i Izraelczycy, atakując cele w Iranie i zabijając najwyższego przywódcę Iranu, Alego Chameneiego. Od tego czasu trwa nieustanne bombardowanie, w którym zginęło już 1,4 tys. Irańczyków. Iran odpowiada ostrzałem Izraela, gdzie ofiar jest kilkanaście, i krajów arabskich Zatoki Perskiej, gdzie zginęło kilkunastu żołnierzy US Army i kilkunastu miejscowych cywilów. W połączeniu z blokowaniem Cieśniny Ormuz, którą arabska ropa pływa w świat, sprawia to, że ceny surowca szaleją. Dodatkowo wojna rozlewa się na Liban, gdzie Izrael bombarduje cele irańskiego sojusznika – Hezbollahu i dodatkowo prowadzi kampanię lądową. Na miejscu zginęło już

FOT. REUTERS/JONATHAN ERNST

Trump jest wściekły, bo – choć od kilku dni zapewnia świat, że rozmawia z Irańczykami o zakończeniu wojny – nic nie zapowiada końca groźnej eskalacji

ponad tysiąc osób, a milion uciekło z domów.

W ostatnich dniach USA przekazały Irańczykom warunki ewentualnego rozejmu, z których najważniejsze to rezygnacja z irańskiego programu nuklearnego i mocne ograniczenie arsenału pocisków. Choć Biały Dom zapewniał, że Iran ustąpi, bo jego siły zostały „zmiażdżone", reżim „szuka drogi wyjścia", a Trump jest gotów „rozpętać mu piekło", Irańczycy nie odpuszczają. – Nie ugniemy się, zakończymy tę wojnę kiedy będziemy chcieli i wyłącznie na własnych warunkach – odparowało irańskie MSZ. I przedstawiło irańskie warunki: Amerykanie mają wypłacić Irańczykom reparacje i uznać, że kontrola nad Cieśniną Ormuz na zawsze pozostanie w rękach Irańczyków. Jednocześnie, choć Irańczycy grają niedostępnych, „New York Times" potwierdza, że zakulisowo sygnalizują gotowość do wstępnych negocjacji.

W region zmierzają tysiące marines, Izrael nasila naloty

Póki co o rozejmie nie ma mowy, a sytuacja eskaluje. Amerykanie podali w środę, że od początku wojny uderzyli w ponad 10 tys. celów, niszcząc 92 proc. irańskiej floty i trzy czwarte fabryk pocisków, dronów i okrętów. Do tego wczoraj wysłali w region kilka tysięcy marines, którzy zapewne spróbują przejąć wyspę Chark, gdzie Irańczycy mają największy naftowy terminal, choć jasne jest, że w ten sposób nie zakończą wojny, za to wystawią się na pewny ostrzał.

Irańczycy nie pozostają dłużni – wczoraj irańskie drony i pociski kolejny raz poleciały na Izrael i kraje arabskie – Arabię Saudyjską, Kuwejt i Abu Dabi, co jeszcze bardziej oddala szansę na utrzymanie przez Emiratczyków opinii bezpiecznej oazy w niespokojnym regionie.

Także Izraelczycy, wyraźnie bojąc się, że Trump zakończy wojnę, zanim zdążą do reszty zniszczyć irański potencjał nuklearny i balistyczny, wyraźnie nasilają ataki. W środę zapowiedzieli nową wielką kampanię nalotów, a dzień później zabili dowódcę floty Irańskiej Gwardii Rewolucyjnej – Alirezę Tangsiriego, który osobiście nadzorował blokadę Cieśniny Ormuz. Jednocześnie, choć w kolekcji zabitych ważnych Irańczyków mają już ministrów obrony i wywiadu, dowódców Gwardii Rewolucyjnej, ajatollahów i ich doradców, niespodziewanie obiecali, że zrobią wyjątek. Nie zabiją szefa MSZ Abbasa Aragdżiego i przewodniczącego parlamentu Muhammada Bagera Galibafa, choć obaj panowie byli już na liście do odstrzału. Odpuścić kazali im Amerykanie, którzy najwyraźniej boją się, że kiedy Trump przestanie blefować i faktycznie umówi się na rozmowy o rozejmie, krzesło po irańskiej stronie stołu pozostanie puste. ●

• **Ile Donald Trump wie o wojnie w Iranie? ▶ 8**

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X 13>
9 770860 908150
1 RP

Ralph Kaminski dla „Wyborczej"

NIE ROBIĘ MUZYKI, ŻEBY BIĆ REKORDY

FOT. ADAM BURAKOWSKI/EAST NEWS

Czuję się dojrzały. Na pewno dojrzalszy i jest mi z tym jakoś lepiej. Choć gdy pisałem te piosenki, zdarzyło mi się zatęsknić za młodością. Zazdrościłem tym wszystkim, którzy debiutują i mają w sobie tę naiwność, siłę i wiarę w siebie, które bardzo, bardzo pomagają na tym pierwszym etapie, a przemijają wraz z dojrzałością i większą wiedzą. Swoją drogą, to ciekawe, czy jeśli dożyję starości i będę miał ochotę wydać płytę, to nazwę ją „Starość"?
▶ 16-17

Temat dnia

Niemal sto prób odwołania władz

Referenda straszakiem na prezydentów w całej Polsce. Już dwa razy próbowano doprowadzić do referendum we Wrocławiu, ważą się losy prezydenta Krakowa. W Polsce coraz częściej słychać wezwania do odwoływania władz miejskich **▶ 4-5**

Kraj

Pułapka na Nawrockiego

Tusk z Czarzastym znów przeciwko Nawrockiemu. Razem z kibicami, którym prezydent naraził się, gdy odmówił podpisania zmian w Kodeksie postępowania karnego. – Nie jesteś jednym z nas – usłyszał na piłkarskich stadionach **▶ 6-7**

eprasa.pl 755fec0d03

Bartosz T. Wieliński

Gdzie leci, a gdzie nie pojechał Nawrocki

Z informacji z Pałacu Prezydenckiego wynika, że w weekend Karol Nawrocki odwiedzi fabrykę Lockheeda w Fort Worth w Texasie. Tam z taśmy schodzą kolejne zamówione przez polskie lotnictwo myśliwce F-35.

Rozumiem prezydenta, że chce usiąść w kokpicie takiej maszyny i zrobić sobie kilka zdjęć. F-35 to najnowocześniejszy samolot świata. W tym roku w Polsce wylądują pierwsze takie maszyny z szachownicami na statecznikach.

Problem w tym, że do tej pory Nawrocki nie był w żadnej fabryce zbrojeniowej w Polsce. W Hucie Stalowa Wola mógłby zrobić sobie zdjęcia z Borsukiem, najnowszym polskim bojowym wozem piechoty. Albo ze sprawdzoną w walkach na Ukrainie haubicą samobieżną Krab. Mógłby odwiedzić zakłady MESKO w Skarżysku Kamiennej, gdzie produkuje się pociski przeciwlotnicze Piorun, które stają się polskim hitem eksportowym.

Polski prezydent już kilka razy pokazał się jako amerykański wasal i najwyraźniej brnie w to dalej

Ale z wiadomych przyczyn w najbliższym czasie Nawrocki będzie się od nich trzymać z daleka. Pod presją amerykańskich lobbystów zawetował przecież ustawę wprowadzającą unijny program SAFE, z którego Polska miała otrzymać około 200 mld zł niskooprocentowanej pożyczki. Nic dziwnego, że podczas pobytu w USA wykona gest pod adresem tamtejszej zbrojeniówki. Gest niemały, wizyta głowy państwa, które jest 20. gospodarką świata i dysponuje trzecią armią w NATO, to cenna reklama dla firmy, która żyje z eksportu.

W dobie coraz bardziej nieprzewidywalnej i coraz groźniejszej dla zachodniego świata polityki Donalda Trumpa powszechnie odczuwamy (wystarczy spojrzeć na sondaże) potrzebę zmiany polityki wobec USA. Nie mam na myśli zerwania relacji transatlantyckiej. Myślę o jej przewartościowaniu, dążeniu do uczciwego partnerstwa między Stanami Zjednoczonymi a Europą, tak by zmniejszać uzależnienie od amerykańskiego wsparcia.

Nawrocki, opierając swoją prezydenturę na relacji z Trumpem i jego otoczeniem, popełnił błąd. Naciski ze strony USA nie obaliły rządu Koalicji 15 Października, a ostentacyjne wsparcie Trumpa dla europejskich populistów wcale ich nie uskrzydla. W niektórych krajach jest wręcz pocałunkiem śmierci.

Polski prezydent już kilka razy pokazał się jako amerykański wasal (gdy bronił Trumpa, który zarzucał żołnierzom NATO w Afganistanie tchórzostwo, czy gdy przebierał nogami, by zostać członkiem powołanej przez Trumpa Rady Pokoju) i najwyraźniej brnie w to dalej.

Brak asertywności wygląda coraz gorzej, do tego Trump pochlebstw nie docenia. Gwoździem programu wyjazdu Nawrockiego miało być spotkanie z prezydentem USA na kongresie konserwatystów CPAC. Do spotkania nie dojdzie, bo Trump ma inne plany. ●

Wrocław
Zoo: Nie dokarmiać zwierząt!

FOT. KRZYSZTOF ŻATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

25.03.2026 r., Wrocław, ogród zoologiczny – lemury na wybiegu. Zoo apeluje do zwiedzających, by przestali dokarmiać zwierzęta. Ludzie wrzucają do wybiegów wszystko: od chleba i ciastek po hamburgery. Co gorsza, do zwierząt trafiają też przypadkowe przedmioty, takie jak czapki, zabawki czy folie. To zagraża życiu podopiecznych zoo.

Cytat dnia

Rząd wprowadza paliwowy pakiet CPN – Ceny Paliw Niżej

PREMIER DONALD TUSK

▶ wyborcza.biz

Katarzyna Włodkowska
Nominowana do prestiżowej nagrody

Katarzyna Włodkowska została nominowana do tegorocznej edycji Nagrody im. Jarosława Ziętary za dziennikarstwo śledcze. Nominację przyniósł jej reportaż „Nietykalna", opublikowany w magazynie „Duży Format"

Reportaż „Nietykalna" jest efektem ośmiomiesięcznego śledztwa, które obnażyło fałszywą biografię polskiej psychoterapeutki Wioletty Rebeckiej. Przedstawiając się jako psychoanalityczka z Nowego Jorku i ekspertka od gwałtu wojennego, polska Żydówka, badaczka z dwoma doktoratami oraz wnuczka jednej z „Króliczek z Ravensbrück", zbudowała międzynarodową pozycję i zdobyła zaufanie niemal wszystkich polskich mediów.

Punktem wyjścia do reportażu było własne przeoczenie – Katarzyna Włodkowska należała do dziennikarzy, którzy dali się zwieść tej historii, i jako jedyna postanowiła zweryfikować jej elementy.

Śledztwo objęło analizę dokumentów, zdjęć i archiwów w Polsce oraz za granicą. Autorka weryfikowała życiorys, wykształcenie, licencje zawodowe i rzekome badania prowadzone w Afryce, dotarła też do członków rodziny Rebeckiej oraz świadków w USA i Demokratycznej Republice Konga.

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Niemal każdy z kluczowych elementów publicznej narracji Rebeckiej okazał się nieprawdziwy. Publikacja przyniosła natychmiastowe skutki – instytucje zerwały współpracę, a środowiska terapeutyczne wszczęły postępowania dyscyplinarne.

Katarzyna Włodkowska zadebiutowała w 2003 roku w pomorskim „Dzienniku Bałtyckim", dwa lata później związała się z „Gazetą Wyborczą". Od grudnia 2017 roku jest reporterką „Dużego Formatu", magazynu „Gazety Wyborczej". Specjalizuje się w tematyce śledczej i społecznej. Jej teksty były wielokrotnie nagradzane i nominowane do najważniejszych polskich nagród dziennikarskich. ● **red.**

Andrzej rysuje

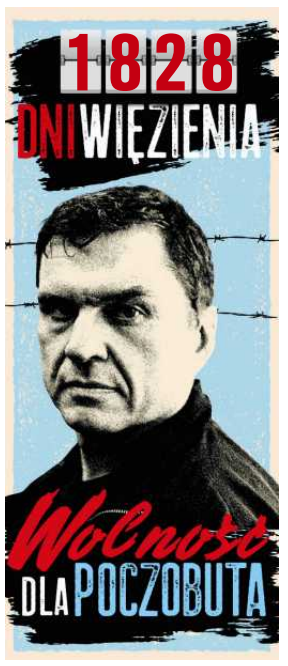

OGŁOSZENIE Kraj/34425903

WE WTOREK W WYBORCZEJ DODATEK SPECJALNY

Gdynia. Miasto dobrego wzoru

REKLAMA
PARTNERZY

100 1926 GDYNIA 2026
PORT GDYNIA

1 RP

eprasa.pl 755fec0d03

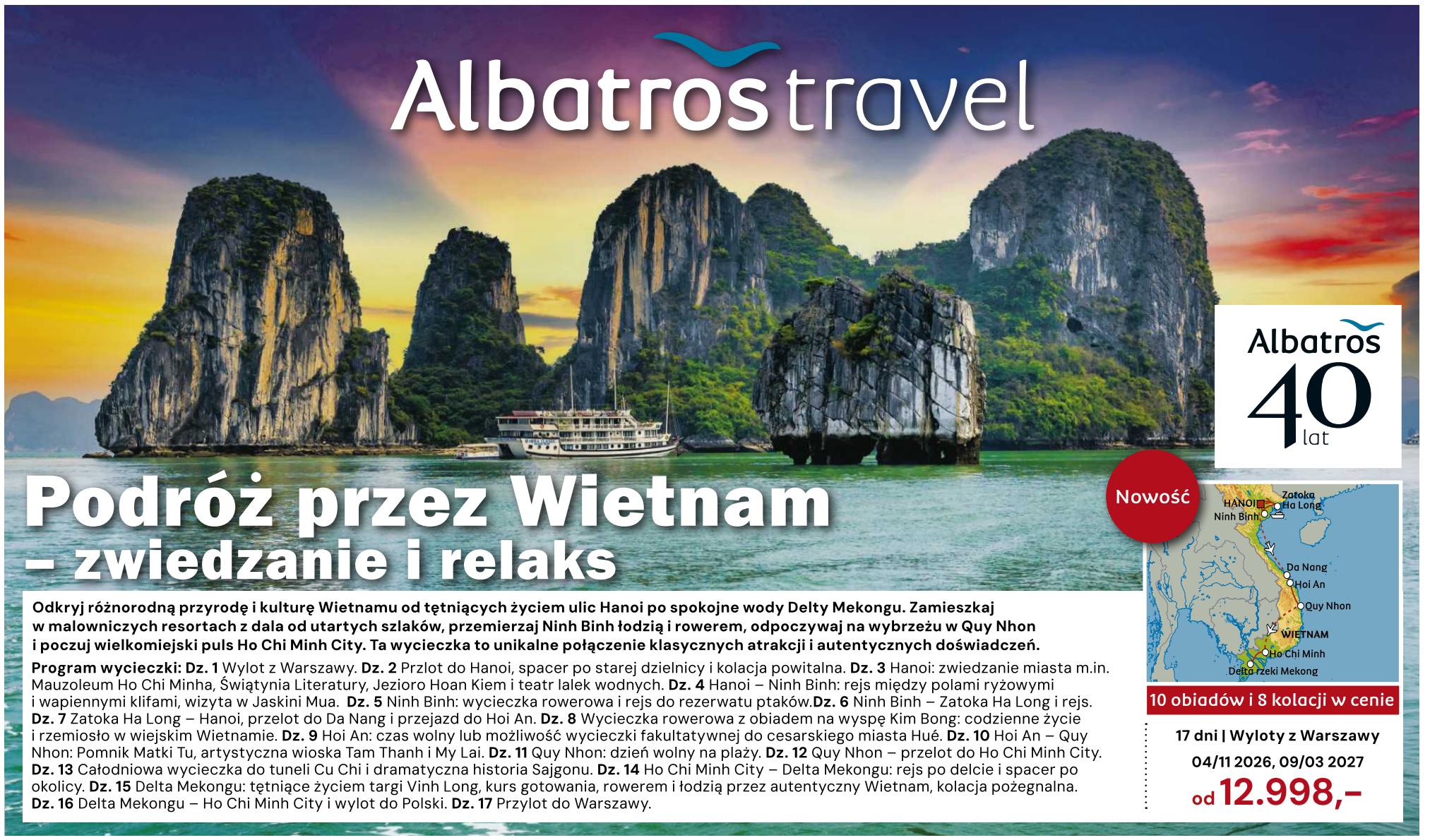

Podróż przez Wietnam – zwiedzanie i relaks

Odkryj różnorodną przyrodę i kulturę Wietnamu od tętniących życiem ulic Hanoi po spokojne wody Delty Mekongu. Zamieszkaj w malowniczych resortach z dala od utartych szlaków, przemierzaj Ninh Binh łodzią i rowerem, odpoczywaj na wybrzeżu w Quy Nhon i poczuj wielkomiejski puls Ho Chi Minh City. Ta wycieczka to unikalne połączenie klasycznych atrakcji i autentycznych doświadczeń.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy. **Dz. 2** Przlot do Hanoi, spacer po starej dzielnicy i kolacja powitalna. **Dz. 3** Hanoi: zwiedzanie miasta m.in. Mauzoleum Ho Chi Minha, Świątynia Literatury, Jezioro Hoan Kiem i teatr lalek wodnych. **Dz. 4** Hanoi – Ninh Binh: rejs między polami ryżowymi i wapiennymi klifami, wizyta w Jaskini Mua. **Dz. 5** Ninh Binh: wycieczka rowerowa i rejs do rezerwatu ptaków.**Dz. 6** Ninh Binh – Zatoka Ha Long i rejs. **Dz. 7** Zatoka Ha Long – Hanoi, przelot do Da Nang i przejazd do Hoi An. **Dz. 8** Wycieczka rowerowa z obiadem na wyspę Kim Bong: codzienne życie i rzemiosło w wiejskim Wietnamie. **Dz. 9** Hoi An: czas wolny lub możliwość wycieczki fakultatywnej do cesarskiego miasta Hué. **Dz. 10** Hoi An – Quy Nhon: Pomnik Matki Tu, artystyczna wioska Tam Thanh i My Lai. **Dz. 11** Quy Nhon: dzień wolny na plaży. **Dz. 12** Quy Nhon – przelot do Ho Chi Minh City. **Dz. 13** Całodniowa wycieczka do tuneli Cu Chi i dramatyczna historia Sajgonu. **Dz. 14** Ho Chi Minh City – Delta Mekongu: rejs po delcie i spacer po okolicy. **Dz. 15** Delta Mekongu: tętniące życiem targi Vinh Long, kurs gotowania, rowerem i łodzią przez autentyczny Wietnam, kolacja pożegnalna. **Dz. 16** Delta Mekongu – Ho Chi Minh City i wylot do Polski. **Dz. 17** Przylot do Warszawy.

Nowość

10 obiadów i 8 kolacji w cenie

17 dni | Wyloty z Warszawy
04/11 2026, 09/03 2027
od 12.998,–

Zakwaterowanie w hotelu 4*

Opera w Weronie

Dwa wieczory z klasyką muzyki operowej spędzone w amfiteatrze w Weronie, połączone z wycieczkami do Brescii, Borghetto i nad jezioro Como.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Mediolanu. Jezioro Como oraz czas wolny. Nocleg w okolicach Werony. **Dz. 2** Wizyta w winiarni (dodatkowo płatna). Werona – zwiedzanie i czas wolny. Wieczór z operą. **Dz. 3** Renesansowa Mantua, średniowieczne miasto Borghetto oraz opera. **Dz. 4** Krótka wizyta w Brescii. Powrót z Mediolanu do Warszawy.

4 dni | Wyloty z Warszawy

La Boheme i Nabucco | 16/07 2026 | od 4.998,–

Nabucco i La Traviata | 27/08 2026 | od 4.698,–

Aida i Turandot | 09/09 2026 | od 4.998,–

Degustacja serów, ostryg i Calvadosa

Normandia i Bretania z Mont St. Michel

Poznaj północne wybrzeże Francji z jej słynnymi plażami oraz uroczymi zakątkami pachnącymi calvadosem, serem camembert i ostrygami.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Paryża. W drodze do Caen zwiedzanie ogrodów Moneta w Giverny w Normandii. Kolacja w normandzkiej restauracji. **Dz. 2** Caen – Bayeux i miejsca związane z desantem wojsk alianckich w Normandii w 1944 roku. **Dz. 3** Caen. Degustacja normandzkich serów, calvadosa i cydru. Zwiedzanie urokliwego Honfleur. **Dz. 4** Z Normandii w kierunku Bretanii. Ogród Christiana Diora w Granville i wyjątkowa wyspa Mont St. Michel. **Dz. 5** Mont St. Michel. Ostrygi w Cancale, zwiedzanie otoczonego murami obronnymi pirackiego miasta Saint-Malo oraz domy szachulcowe w Dinan **Dz. 6** Normandia – Chartres ze słynną katedrą – Paryż. **Dz. 7** Paryż. Wylot do Warszawy

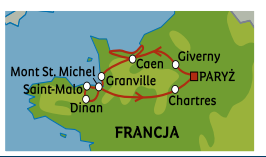

7 dni | Wyloty z Warszawy 13/05,

17/06, 20/09, 11/10, 18/10 2026

od 6.698,–

Nowość

Szwajcarska Riwiera – szlakiem wina, czekolady i alpejskich szczytów

Wyjątkowa podróż wzdłuż jeziora Genewskiego – gdzie malownicze krajobrazy i eleganckie miasta pełne historii łączą się z kulturą prawdziwego celebrowania życia.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy. Przylot do Szwajcarii. **Dz. 2** Zwiedzanie Lozanny i degustacja czekolady. **Dz. 3** Château de Chillon, Montreux i winnice Lavaux wpisane na listę UNESCO. **Dz. 4** Wjazd pociągiem na szczyt Rochers-de-Naye. **Dz. 5** Dzień wolny lub opcjonalna wycieczka do Gruyères – sery, średniowieczny klimat i alpejska sielanka. **Dz. 6** Powrót z lotniska w Genewie.

6 dni | Wylot z Warszawy

18/10 2026 | od 8.498,–

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81

Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Kod reklamy: GW12

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, ubezpieczenie podstawowe.

Kraj/34422757

eprasa.pl 755fec0d03

Samorząd

Niemal sto prób odwołania władz

FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Już dwa razy próbowano doprowadzić do referendum we Wrocławiu, ważą się losy prezydenta Krakowa. W Polsce coraz częściej słychać wezwania do odwoływania władz miejskich.

Przemysław Jedlecki

– Referendum! – takie komentarze zaczęły krążyć wśród mieszkańców Świętochłowic na Górnym Śląsku zaraz po tym, gdy się okazało, że w tutejszym ośrodku pomocy społecznej wykryto nieprawidłowości.

W pobliskich Gliwicach ktoś zlecił pracowni opinii społecznej sondaż na temat potencjalnego referendum w sprawie odwołania Katarzyny Kuczyńskiej-Budki (KO). Ankieterzy pytali mieszkańców: Czy jesteś za rozpisaniem referendum? Czy zagłosujesz za odwołaniem prezydenta miasta?

W Częstochowie, gdzie prokuratorzy przedstawili zarzuty prezydentowi miasta, opozycyjny PiS stawia warunek: rezygnacja ze stanowiska albo referendum. W Łodzi o odwołaniu prezydent Hanny Zdanowskiej rozmawiają działacze Konfederacji: – Jeśli będą sprzyjające nastroje społeczne, wesprzemy zbiórkę podpisów.

Z kolei w Krakowie bez problemu zebrano ponad 130 tys. podpisów pod wnioskiem o odwołanie prezydenta Aleksandra Miszalskiego (KO).

Ryszard Terlecki z PiS przekonuje, że referenda są też przygotowywane w Poznaniu czy Gdańsku, ale organizatorzy czekają na rozwój wypadków w Krakowie, gdzie referendum może być oceną nie Miszalskiego, ale rządów Koalicji Obywatelskiej.

– W Kanadzie politolodzy zbadali, że jeżeli wyborcy źle oceniają rząd, to obrywa burmistrz lub prezydent miasta z tej samej partii. Staje się naturalnym chłopcem do bicia – mówi prof. Jarosław Flis, socjolog z Uniwersytetu Jagiellońskiego. – Taka sama zależność jak w Kanadzie jest i w Polsce.

Ponad trzydzieści referendów od ostatnich wyborów...

W tej kadencji samorządu (2024-29) odbyło się już 31 lokalnych referendów. Tylko jedno z nich było merytoryczne. Mieszkańcy wsi Kałowice na Dolnym Śląsku decydowali w 2025 r., czy zmienić jej nazwę na Przylesie. 34 mieszkańców chciało zostać przy starej nazwie, 32 poparło zmianę, oddano również dwa głosy nieważne. W efekcie na mapach wciąż mamy Kałowice.

Pozostałe referenda miały charakter odwoławczy. Mieszkańcy 30 miast i gmin próbowali odwoływać wójtów, burmistrzów, prezydentów oraz rady gmin lub miast.

Zwolennicy zmian odnieśli połowiczny sukces tylko w Zabrzu. „Rządzący zachowują się jak okupanci – odmienne zdanie jest tępione, atmosfera strachu wśród pracowników samorządowych paraliżuje miasto, a skrzywiona narracja władzy jest propagowana z pomocą środków publicznych" – pisał przed głosowaniem opozycyjny radny Kamil Żbikowski i namawiał do odwołania prezydentki Agnieszki Rupniewskiej. W sieci pisano do niej: „Wykur... na śmietnik", „Ropucha", „Zrobiła z Zabrzan biedaków bez honoru, niech ona już wypier...".

11 maja 2025 roku prezydentka Agnieszka Rupniewska (KO) została odwołana, ale z powodu zbyt małej frekwencji nie udało się doprowadzić do odwołania rady miasta. Nowym prezydentem jest teraz Kamil Żbikowski.

...a wkrótce kolejne głosowania

Z danych delegatur Krajowego Biura Wyborczego rozsianych po Polsce można się dowiedzieć, że wkrótce przed nami kolejne referenda. Inicjatywy w sprawie odwołania wójtów, burmistrzów czy prezydentów zgłoszono ostatnio w 20 gminach i miastach, daty głosowań wyznaczono do tej pory w pięciu z nich. Szóstym miastem z wyznaczonym terminem referendum będzie Kraków.

Już wiadomo, że 29 marca odbędzie się głosowanie w sprawie odwołania burmistrza Czaplinka, 12 kwietnia rozstrzygnie się los rady gminy Nowosolna, 19 kwietnia wójta Przechlewa, 10 maja wójta Lanckorony, a dwa tygodnie wcześniej – 26 kwietnia – mieszkańcy Sobótki zdecydują o odwołaniu burmistrza i rady miejskiej. Burmistrz z radnymi zdecydowali o kupnie Hotelu „Miś" na nową siedzibę urzędu. Mieszkańcy protestowali, argumentując, że władza nie inwestuje w drogi czy kanalizację.

Wkrótce dowiemy się, czy do referendów dojdzie m.in. w Będzinie, Chorzowie, Bytomiu, Kalwarii Zebrzydowskiej, Trzebnicy czy Ciechocinku. Wszędzie tu trwają zbiórki podpisów pod inicjatywą w sprawie odwołania burmistrzów lub prezydentów.

Dla porównania: w kadencji 2018-23 odbyło się 79 referendów odwoławczych, a w kadencji 2014-18 zaledwie 60.

Inicjatywy, które spaliły na panewce

W tej kadencji samorządów do referendów odwoławczych próbowano doprowadzić w 28 gminach i miastach. Najgłośniej było o Wrocławiu, gdzie dwa razy zbierano podpisy pod wnioskiem o odwołanie prezydenta Jacka Sutryka i za każdym razem okazywało się, że podpisów koniecznych do ogłoszenia referendum było za mało. Do głosowania nie udało się też doprowadzić np. we Władysławowie, w Strzelcach Opolskich czy Zakopanem – zwykle z powodu za małej liczby podpisów pod wnioskiem o referendum.

Zdaniem prof. Flisa, wbrew temu, co często sugerują zwolennicy odwołania burmistrzów i prezydentów, samorządy wcale nie są zabetonowane: – Tylko 15 proc. wójtów, burmistrzów i prezydentów przetrwało na stanowisku przez cztery kadencje. Owszem, urzędujący burmistrz ma już na starcie 20 proc. sondażowej przewagi nad konkurentami w kolejnych wyborach, ale to jednorazowy bonus. Może go dobrze wykorzystać, ale z czasem poczucie „bezkarności" po-

eprasa.pl 755fec0d03

Samorząd

woduje, że burmistrz jednak traci władzę. Wybory to ostra selekcja.

Po co się wycinać w pierwszej turze?

Prof. Flis dodaje, że w przypadku referendów odwoławczych przeciwnicy prezydenta miasta kalkulują, że skoro z racji bycia przy władzy ma on znaczącą przewagę, to może warto go usunąć. – Myślą, że skoro pierwsza tura wyborów to swoiste prawybory, rywalizacja o to, kto wejdzie z urzędującym prezydentem do drugiej tury, to po co się „wycinać" i osłabiać, skoro można się go pozbyć w referendum? A jak się uda, to się zobaczy, co dalej – mówi prof. Flis.

Efekt może być taki jak w Zabrzu: referendum, pierwsza tura przedterminowych wyborów prezydenckich, a dwa tygodnie później dogrywka, czyli druga tura.

– To kosztowna operacja. Kolejne głosowania kosztują gminę miliony. Może warto się zastanowić, czy wraz z referendum odwoławczym nie powinna się odbywać pierwsza tura wyborów? Przyniosłoby to nie tylko oszczędności, ale zwiększyłoby frekwencję – mówi prof. Flis.

Socjolog krytykuje też wymóg decydujący o ważności głosowania. By referendum odwoławcze było ważne, musi w nim wziąć udział 60 proc. głosujących w wyborach samorządowych.

– To głupota, dowodzi tego przykład z 2012 roku z Bytomia. Osoby, które głosowały w referendum przeciwko odwołaniu rady miasta, zwiększały frekwencję, przyczyniając się do jej odwołania. Ich głos miał siłę negatywną. To niedopuszczalne. Moim zdaniem do wymogu frekwencyjnego powinno się wliczać tylko głosy za odwołaniem rady czy prezydenta – mówi prof. Flis.

Zwraca też uwagę na inny kłopot z referendami: każdy i właściwie bez ograniczeń może prowadzić kampanię referendalną. Fikcją bywa też tajność głosowania. – Łatwo można sprawdzić, kto głosował, a kto nie, co daje pole do nadużyć. Prezydent może przecież zagrozić: „Niech mi tylko któryś urzędnik zagłosuje!" – dodaje prof. Flis.

Skąd popularność referendów?

Pytany o popularność referendów mówi, że to „konkurencja zastępcza" przeciwników urzędującego burmistrza czy prezydenta.

– Problem w tym, że referenda są przekombinowanymi operacjami politycznymi. Przeciwnicy urzędującego prezydenta łatwo się nakręcają, angażują energię w referendum, ale na koniec i tak zwykle nic z tego nie wychodzi. Uważam, że lepiej by było, gdyby opozycja, zamiast iść drogą na skróty, miała sensownego lidera i dobry program. Referenda nie mają zbyt wiele sensu, są kosztowne, dają pola do nadużyć, generują więcej problemów niż korzyści. Jedną z nich może być to, że burmistrz, którego próbowano odwołać, zacznie się trochę bardziej starać – ocenia profesor.

Jego zdaniem referenda to nic więcej jak kosztowny (zabrzańskie referendum kosztowało prawie 700 tys. zł) i niezbyt skuteczny straszak. – Marnuje energię, buduje napięcie, zachęca do kombinowania. Uważam, że należy zmienić przepisy w tej sprawie – podsumowuje.

Dr Tomasz Słupik, politolog z Uniwersytetu Śląskiego, dodaje, że popularność referendów to efekt kalkulacji ich pomysłodawców. Przypomina, że w 2024 r. frekwencja w wyborach samorządowych w całej Polsce wyniosła około 52 proc., z kolei w wyborach parlamentarnych w 2023 roku było to ponad 74 proc., zaś w 2025 roku w wyborach prezydenckich przekroczyła 71 proc.

– Skoro ważność referendum zależy od frekwencji, inicjatorzy wierzą, że niski próg głosów to dla nich szansa – ocenia.

Jego zdaniem za referendami niekoniecznie stoją partie opozycyjne. – Owszem, mogą się dołączyć, co w niektórych miejscach robi Konfederacja czy osoby związane z tym ugrupowaniem, ale zwykle referendum to inicjatywa przegranych w ostatnich wyborach. Wbrew pozorom referendów nie chcą „grupy obywatelskie" czy „ruchy miejskie", dlatego inicjatyw referendalnych nie należy przeceniać. Zwykle kończą się niczym, ale zastrzegam, że po Zabrzu, o którym przez chwilę było głośno w całej Polsce, ewentualny sukces referendystów w Krakowie będzie dużym wydarzeniem – mówi dr Słupik.

Prof. Adam Gendźwiłł, socjolog polityki z Uniwersytetu Warszawskiego i ekspert Fundacji Batorego, zauważa, że referenda nie budują wspólnoty lokalnej: – Raczej ją dzielą, co może być szczególnie widoczne w małych gminach. Podziały to ryzykowny produkt uboczny referendów.

Dodaje, że wadą referendów jest też to, że są instrumentami demokracji negatywnej. Służą „ukaraniu" władzy, ale nie bardzo wiadomo, czy ta nowa zmieni coś na lepsze.

– Jeżeli lokalna elita jest niewydolna, to referendum nie przyniesie ozdrowienia. Może być jedynie symbolicznym wydarzeniem – ocenia prof. Gendźwiłł.

Uważa, że referendum powinno być też rozwiązaniem ostatecznym, gdy inne metody „dyscyplinowania" prezydenta czy burmistrza zawodzą.

– Problem w tym, że nie ma narzędzia, które pozwoliłoby mieszkańcom lepiej kontrolować władzę. Mamy za mało kolegialności w zarządzaniu samorządami, zachłysnęliśmy się wizją troskliwego gospodarza miejscowości, a gmina jest scentralizowana wokół niego. Jeżeli burmistrzem czy prezydentem będzie człowiek konfliktu, to w mieście prędzej czy później zacznie dziać się źle. Myślę, że w miastach i gminach bardziej od referendów przydałyby się szersze i częstsze rzetelne konsultacje z mieszkańcami – dodaje profesor.

W Kanadzie politolodzy zbadali, że jeżeli wyborcy źle oceniają rząd, to obrywa burmistrz czy prezydent miasta z tej samej partii. Staje się naturalnym chłopcem do bicia. Taka sama zależność jak w Kanadzie jest i w Polsce

PROF. JAROSŁAW FLIS

Co ma demokracja do referendum?

Eksperci Fundacji Batorego na podstawie kilkunastu wskaźników z trzech obszarów tematycznych (transparentność, czyli informowanie obywateli o planach i efektach działań, otwartość i responsywność, czyli mechanizmy słuchania mieszkańców i reagowania na ich głos, aktywność i upodmiotowienie, czyli zaangażowanie obywateli w organizacje i inicjatywy) pokazują, jak na co dzień działa lokalna demokracja.

Najlepiej w badaniu wypadły duże miasta. Czołówka to Wrocław (99 punktów), Toruń (93), Katowice (92), Lublin (91), Szczecin (91), Łódź (88), Warszawa (87), Kraków (86) oraz Opole (86), Olsztyn i Gdańsk (85).

Z kolei najniższe noty odnotowały małe gminy jak Szreńsk (9), Szulborze Wielkie czy Gózd (12).

Wśród gmin, w których w tej kadencji odbyły się referenda odwoławcze, nie ma tych, które w badaniu miały najwyższe noty. Zabrze i Cieszyn zdobyły 63 pkt na 100 możliwych. W pozostałych gminach, gdzie odbyły się referenda, lokalna demokracja była w jeszcze gorszej kondycji. Jeśli jednak referendum w Krakowie doprowadzi do odwołania urzędującego prezydenta, ta reguła zostanie przełamana. ●

Kraj/34426888

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA PREZYDENTA MIASTA ŁODZI o ustnych przetargach nieograniczonych (licytacjach) na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Miasta Łodzi położonych:

- **w Łodzi przy ul. Rybnej 17, oznaczonej w obrębie B-46 jako działka nr 253 o powierzchni 686 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00012727/3.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **960 000 zł (słownie: dziewięćset sześćdziesiąt tysięcy złotych) brutto.** Sprzedaż działki zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 w związku z art. 29a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811). Wadium wynosi **96 000 zł (słownie: dziewięćdziesiąt sześć tysięcy złotych).**

- **w Łodzi przy ul. Wędkarskiej 30, oznaczonej w obrębie G-39 jako działka nr 107 o powierzchni 1454 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00027813/1.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **560 000 zł (słownie: pięćset sześćdziesiąt tysięcy złotych) brutto** w tym podatek VAT wg obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi **56 000 zł (słownie: pięćdziesiąt sześć tysięcy złotych).**

- **w Łodzi przy ul. Liściastej bez numeru, oznaczonej w obrębie B-1 jako działki nr 2/2 i 3/2 o łącznej powierzchni 8561 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00010379/4.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **595 000 zł (słownie: pięćset dziewięćdziesiąt pięć tysięcy złotych) brutto,** w tym podatek VAT według obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi **59 500 zł (słownie: pięćdziesiąt dziewięć tysięcy pięćset złotych).**

- **w Głownie przy ul. Zagajnikowej 25, oznaczonej jako działka nr 107 w obrębie Głowno 3 o powierzchni 619 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1G/00098370/5.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **65 000 zł (słownie: sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych) brutto**, w tym podatek od towarów i usług według obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi **13 000 zł (słownie: trzynaście tysięcy złotych).**

- **w Głownie przy ul. Zagajnikowej 27 oznaczonej jako działka nr 108 w obrębie Głowno 3 o powierzchni 620 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1G/00098370/5.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **65 000 zł (słownie: sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych) brutto**, w tym podatek od towarów i usług według obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi **13 000 zł (słownie: trzynaście tysięcy złotych).**

- **w Łodzi przy ulicach płk. dr Stanisława Więckowskiego 16 i 18 oraz Zachodniej 97, oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków jako działki nr 350 i 351 w obrębie S-1, o łącznej powierzchni 3249 m², uregulowanych w księgach wieczystych nr: LD1M/00005126/8 i LD1M/00004964/7.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **10 800 000 zł (słownie: dziesięć milionów osiemset tysięcy złotych) brutto.** Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt. 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811).
Wadium wynosi **1 080 000 zł (słownie: jeden milion osiemdziesiąt tysięcy złotych).**

- **w Konstantynowie Łódzkim przy ul. Bocianiej 15 i przy drodze polnej, oznaczonej w obrębie K-9 jako działki nr: 23/26, 23/27 i 23/28 o powierzchni 3556 m², dla której urządzona jest księga wieczysta nr LD1P/00023581/0.**

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **562 500 zł (słownie: pięćset sześćdziesiąt dwa tysiące pięćset złotych) brutto**, w tym podatek VAT od sprzedaży działek nr 23/26 i 23/27 w obrębie K-9 wg obecnie obowiązującej stawki 23%. Sprzedaż działki nr 23/28 zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 w związku z art. 29a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811).
Wadium wynosi **56 250 zł (słownie: pięćdziesiąt sześć tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych).**

Przetargi odbędą się w dniu 29 maja 2026r. o godz. 10.00 w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi, Łódź, ul. Piotrkowska 104 – Duża Sala Obrad.

OGŁOSZENIE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI O PRZETARGACH zawierające szczegółowe informacje dotyczące przetargu wywieszone jest na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem UMŁ, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104 (IV p.).
Ogłoszenie publikowane jest również w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem:
https://bip.uml.lodz.pl/urzad-miasta/przetargi/sprzedaz-nieruchomosci/ oraz na stronie internetowej pod adresem: https://uml.lodz.pl/dla-biznesu/nieruchomosci-na-sprzedaz/sprzedaz-nieruchomosci/. Szczegółowe informacje dotyczące przetargu dostępne są również w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, (IV p., pok. 457a lub 457) oraz pod numerami telefonów: (42) 638-43-31, 638-54-73, 638-44-14.

eprasa.pl 755fec0d03

Tusk i Czarzasty ponownie zast

Tusk z Czarzastym znów przeciwko Nawrockiemu. Razem z kibicami, którym prezydent naraził się, gdy odmówił podpisania zmian w kodeksie postępowania karnego. – Nie jesteś jednym z nas – usłyszał na piłkarskich stadionach.

• **Włodzimierz Czarzasty i Donald Tusk** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Agata Kondzińska
Iwona Szpala

W cieniu głośnej rozgrywki o pieniądze z unijnego programu SAFE na zbrojenia, prezydent Nawrocki zawetował też nowelizację kodeksu postępowania karnego. To jego 29 weto opisane przez wetomat.pl – internetową stronę zliczającą odmowy prezydenta: „Swoim wetem Karol Nawrocki odebrał obywatelom gwarancję ochrony przed bezpodstawnym aresztowaniem" – napisano.

Kibice przeciwko Nawrockiemu. „Nie jesteś jednym z nas"

Ruch prezydenta, o którym mało dyskutowali politycy w mediach, nagłośniły środowiska kibicowskie. W weekend na kilku stadionach piłkarskiej Ekstraklasy pojawiły się transparenty uderzające w Nawrockiego, do tej pory pierwszego kibica Lechii Gdańsk.

Na transparentach napisano: „Prezydencie zapomniałeś dzięki kogo głosom wygrałeś. Jak Judasz nasze ideały dla prezesa zaprzedałeś", „Nie jesteś jednym z nas", „Lech Poznań pamięta prokuratorskie zapędy Prezydenta" czy „Karol Nawrocki niekończące się areszty, nielegalne dowody a krzywdzącym ludziom organom przyznajesz swobody, nie jesteś jednym z nas".

Teraz emocje związane z tym tematem chcą wywołać politycy. Marszałek Sejmu Włodzimierz Czarzasty zapowiedział, że w piątek 27 marca Sejm będzie głosował prezydenckie weto. Rządzący wiedzą, że nie będą mieli większości, by zmienić decyzję Nawrockiego, ale mają inny, sprawdzony już cel. Do parlamentarnej debaty chcą wciągnąć szefa Kancelarii Prezydenta Zbigniewa Boguckiego, od którego będą domagali się wyjaśnień, przedstawienia merytorycznych argumentów.

Ruch prezydenta, o którym mało dyskutowali politycy w mediach, nagłośniły środowiska kibicowskie. W weekend na kilku stadionach piłkarskiej Ekstraklasy pojawiły się transparenty uderzające w Nawrockiego, do tej pory pierwszego kibica Lechii Gdańsk

Nawrocki zawetował m.in zakaz korzystania z nielegalnych dowodów tzw. „owoców zatrutego drzewa" czy ograniczenia tymczasowych aresztów. Bogucki wprawdzie nie odbierał koalicji dobrych intencji, ale wyjaśnił, że rząd nie poradził sobie z reformą, dlatego musiał wkroczyć prezydent.

– Trzeba jasno powiedzieć, że ograniczając tymczasowe aresztowanie i stosowanie aresztów wydobywczych, w czym specjalizuje się ta władza, należy mieć na uwadze cały system i wszystkich pokrzywdzonych. Tego bardzo mocno zabrakło. Mamy do czynienia z sytuacją, w której najmniejsi nie mogą liczyć na pełną ochronę – stwierdził szef Kancelarii Prezydenta.

Dowodził również, że nowe zapisy będą chronić pedofilów oraz rozpijających nieletnich. A to nie koniec. – Jeden z przepisów zakwestionowanej przez prezydenta ustawy wskazywał, że nie można stosować tymczasowego aresztowania w przypadku podejrzanego oskarżonego o czyn z art. 157a, a więc „uszczerbek prenatalny" – wyjaśniał Bogucki.

Nowe starcie między koalicją rządzącą i Pałacem Prezydenckim

Natychmiast zareagował minister sprawiedliwości Waldemar Żurek, który stwierdził, że ktoś tu ma skłonność do ustroju innego niż demokra-

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34427262

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427233

Z głębokim żalem przyjąłem wiadomość o śmierci

Cezarego Króla

Dyrektora Biura Ministra Ambasadora tytularnego

w latach 2011-2015
Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego
Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Słowenii

Żonie oraz Bliskim Zmarłego

składam wyrazy współczucia

Radosław Sikorski
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Spraw Zagranicznych

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427172

Pani Monice Gawlik

Dyrektor Departamentu Spółek Paliwowo-Energetycznych

w Ministerstwie Aktywów Państwowych

wyrazy wsparcia i głębokiego współczucia z powodu śmierci

Matki

składają

Zarząd i Pracownicy PGE Polskiej Grupy Energetycznej

2 RP

eprasa.pl 755fec0d03

awiają pułapkę na Nawrockiego

cja. – To jest jawna obrona starego myślenia o państwie: im mniej praw ma obywatel, tym wygodniej dla władzy. Takie rządy już nie wrócą, Panie Prezydencie (Wetomacie) – skomentował na portalu X.

I dopytywał, czy po prostu nie chodzi o obronę narzędzia, z którego obóz PiS przez lata chętnie korzystał, także w polityce.

W sejmowych kuluarach mówi się, że PiS chce aresztów wydobywczych, by z nich korzystać, jeśli partia wróci do władzy.

Dlatego w piątek Pałac Prezydencki ponownie usłyszy zarzuty, że weto to tylko ochrona narzędzi, które PiS wprowadził podczas swoich rządów, by dopadać politycznych przeciwników.

W Sejmie będzie to już trzecie starcie pomiędzy koalicją rządową i prezydentem. Próba sił nie będzie przypadkowa, gdyż rządzący świadomie wybierają projekty, które rezonują w społeczeństwie. Tak było z ustawą o uwolnieniu psów z łańcuchów. Tę inicjatywę obywatelską poparło ponad pół miliona ludzi. Gdy prezydent odmówił podpisu, internet zalały zdjęcia psiej krzywdy i masowo pojawiały się komentarze, w których tysiące osób zarzucało Nawrockiemu brak empatii.

A Tusk retorycznie pytał prezydenta: „Co ci psy zawiniły?".

W emocjonalnym sporze nie przebijały się wówczas wyjaśnienia prezydenckich ministrów o technicznych przyczynach weta, czyli kojcach wielkości miejskich kawalerek.

Mizerne były efekty przekazu z Pałacu Prezydenckiego, by wolne od łańcuchów psy miały odpowiednie budy. Nieco inaczej później rozegrano sprawę weta do ustawy o kryptowalutach. Najpierw zarządzono zamknięte posiedzenie tylko dla posłów, którzy mają dostęp do tajemnic, a potem doszło do publicznego sporu na sali plenarnej.

Tusk od początku budował napięcie. – Powiedzieć, że weto prezydenta w sprawie kryptowalut jest dwuznaczne, to nic nie powiedzieć. W tle wielkie pieniądze, afery i śledztwa, tajemnicze zaginięcie „króla kryptowalut", wspieranie kampanii radykalnej prawicy z udziałem prezydentów Dudy i Nawrockiego. Źle to wygląda" – komentował premier na portalu X.

Tego samego dnia do akcji weszła prokuratura. Wystawiła list gończy za Rosjaninem, który stworzył w Polsce grupę przestępczą, pomagał FSB w zakładaniu portfeli kryptowalutowych i opłacaniu tą walutą dywersantów. PiS wietrzył podstęp i wyczuwał, że atak zostanie skierowany na prezydenta, bo rano tajne informacje trafiły tylko do wybranych, a na potem zaplanowano otwartą debatę nad wetem i głosowanie.

• **Prezydent Karol Nawrocki** FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Po tajnych obradach politycy PiS bagatelizowali przekazane informacje. Krytykowali, że są nieważne, że to PR-owa zagrywka, ale i tak byli na przegranej pozycji. Bo opinia publiczna słyszała, kiedy w części jawnej premier Tusk podkreślał: – Czy do was dociera, że w tle są zaginieni ludzie, pranie brudnych pieniędzy, rosyjska kasa?

Pałac Prezydencki ponownie usłyszy zarzuty, że weto to tylko ochrona narzędzi, które PiS wprowadził podczas swoich rządów, by dopadać politycznych przeciwników

Poza tym radził prawicy, by się zdecydowała, kogo chce w Polsce chronić. – Ludzkie pieniądze, interesy najdrobniejszych inwestorów, bezpieczeństwo państwa czy ruską mafię, która inwestuje w te przedsięwzięcia?

I atakował: – O tym jest to głosowanie, o niczym więcej. Proszę w imię bezpieczeństwa państwa: nie popełnijcie po raz kolejny tego błędu. Tej hańby z siebie nie zmażecie, jeśli zrobicie to kolejny raz.

Koalicja przegrała głosowania nad tym wetami, ale narzuciła swoją opowieść. ●

WYJAŚNIENIE

• W przesłanym do redakcji oświadczeniu, nawiązującym do artykułu pt.: „Czy uda się przesłuchać Leszka Czarneckiego?" („Gazeta Wyborcza" z 26.02.2026 r.), jego autorzy zapewniają, że Cerberus Capital Management L.P., Cerberus ani żadna z jego spółek zależnych lub pracowników nie byli w żaden sposób zaangażowani w działalność biznesową Jeffreya Epsteina ani w żadną inną działalność. **Redakcja**

REKLAMA
Kraj/34426753

eprasa.pl 755fec0d03

Ile Donald Trump wie o wojnie w Iranie?

Każdego dnia prezydent USA ogląda zmontowane w Pentagonie dwuminutowe wideo pokazujące największe udane ataki na cele w Iranie. A potem gromi media, że fałszywie relacjonują „praktycznie wygraną" wojnę.

Robert Stefanicki

• **Izraelscy żołnierze obok billboardu zamówionego przez grupę ewangelicką, ze zdjęciem prezydenta USA Donalda Trumpa i napisem „Dziękuję Bogu i Donaldowi Trumpowi", Tel Awiw, 12 marca 2026 roku**

FOT. REUTERS / NIR ELIAS

Dziennikarze NBC News potwierdzili istnienie klipów z Pentagonu u kilku urzędników administracji Donalda Trumpa. Jeden z nich opisał te filmy jako serię „wybuchających rzeczy". Pokazywane są wyłącznie udane uderzenia na cele w Iranie, nigdy skutki ataków odwetowych Iranu.

Rozmówcy stacji mówią o obawach wśród niektórych sojuszników Trumpa, że może on nie otrzymywać – lub nie przyswajać – pełnego obrazu wojny, która trwa już czwarty tydzień. Zauważają też, że nagrania te potęgują frustrację prezydenta związaną z relacjami medialnymi z wojny. Trump miał pytać swoich współpracowników, dlaczego media nie podkreślają tego, co on widzi.

Ile prezydent USA wie o wojnie w Iranie?

Joe Kent, który do niedawna kierował Narodowym Centrum Antyterrorystycznym, stwierdził, że Trump ma ograniczony dostęp do szerszego spektrum odmiennych poglądów na temat starcia z Iranem.

-Wielu decydentów nie miało możliwości wyrażenia swojej opinii w obecności prezydenta – powiedział w wywiadzie dla Tuckera Carlsona: – Nie było ożywionej debaty.

Sekretarz prasowa Białego Domu odrzuciła tezę, jakoby Trump nie otrzymywał pełnych informacji, zarówno o sukcesach, jak i porażkach. – Każdy, kto był obecny podczas rozmów z prezydentem Trumpem, wie, że aktywnie zabiega on o opinie wszystkich obecnych i oczekuje pełnej szczerości od wszystkich swoich doradców – zapewniła Karoline Leavitt.

Również jeden z urzędników rządowych powiedział NBC News, że chociaż dyskusje na temat delikatnych operacji wojskowych ograniczają się do wąskiego grona, prezydent zachęca każdego uczestnika do szczerego wyrażania swoich opinii. Dodał, że Trump często odbiera telefony od szerokiego grona zewnętrznych doradców i regularnie słucha ich opinii.

Inni urzędnicy twierdzą, że utrzymuje on regularne kontakty z zagranicznymi przywódcami, zwłaszcza z premierem Izraela Benjaminem Netanjahu, z którym rozmawia niemal codzienne, a także często dyskutuje z przywódcami państw Zatoki Perskiej.

Dyrektor CIA John Ratcliffe powiedział w zeszłym tygodniu podczas przesłuchania w Kongresie, że informuje Trumpa o ważnych kwestiach bezpieczeństwa narodowego około 10 do 15 razy w tygodniu. Zasadne jest pytanie, ile z tego Trump przyswaja. Ratcliffe i szefowa wywiadu Tulsi Gabbard zeznali, że Biały Dom otrzymał przed wojną oceny wywiadowcze, zgodnie z którymi w przypadku ataku Iran prawdopodobnie odpowie atakami na obiekty energetyczne na Bliskim Wschodzie i zagrozi żegludze handlowej w Cieśninie Ormuz, co może mieć negatywny wpływ na ceny ropy naftowej i gospodarkę światową. Ten scenariusz się potwierdza. Tymczasem Trump wyjawił w zeszłym tygodniu, że reakcja Iranu była dla niego zaskoczeniem i że „żaden ekspert" jej nie przewidział.

Jak prezydent USA przyswaja wiedzę o świecie?

Donald Trump jest znany z tego, że przyswaja głównie obrazy, co stanowi pewne wyzwanie dla ośrodków, które powinny go informować o sytuacji. Jak to wyglądało podczas pierwszej kadencji, opisał Chris Whipple w książce „Arcyszpiedzy", traktującej o dyrektorach CIA.

„Każdy prezydent korzysta z danych wywiadowczych na własny sposób: Barack Obama lubił dostawać je na iPada i dokładnie czytał, robił szczegółowe notatki i zadawał pytania. Ronald Reagan wolał oglądać filmy – dlatego CIA tworzyła dlań krótkie materiały wideo dotyczące światowych przywódców. Nigdy jednak nie było prezydenta takiego jak Trump. On nie słuchał. Nie czytał. Pozostawał niedoinformowany. W trakcie kampanii stało się jasne, że nigdy nie słyszał o triadzie nuklearnej. Nie interesował się. Uważał, że wie wszystko, co trzeba wiedzieć".

Źle przeprowadzony briefing mógł się zakończyć katastrofą. Trump był tak impulsywny, że groziło, iż pod wpływem jakiejś informacji nakaże np. bombardowanie jakiegoś kraju. Dlatego dyrektorzy służb starali się unikać dawania mu „półproduktu stymulującego do jakichś działań" i ograniczali się do krótkiego przekazu opatrzonego jasnym komentarzem. Tak przynajmniej było w poprzedniej kadencji, gdy jeszcze Trump nie otaczał się samymi potakiwaczami.

– Trump niczego nie chciał czytać, nie chciał, żeby mu czytano, nie lubił, kiedy się mu coś mówiło – twierdził Bruce Riedel, były ekspert od antyterroryzmu z CIA. I dodawał: – Chętnie natomiast oglądał zdjęcia, a jeśli pokazywało mu się właściwe, można go było skłonić do działania.

Sprawozdawcy urządzali więc dla Trumpa coś w rodzaju lekcji poglądowych okraszonych fotografiami. Prezydent wolał, kiedy ukazywały rzeczy znajome, najchętniej kultowe miejsca z Nowego Jorku albo charakterystyczne obiekty Florydy. Żeby pomoc mu zrozumieć skalę północnokoreańskiego programu jądrowego, zbudowano model tamtejszej podziemnej instalacji nuklearnej i umieszczono w nim miniaturę Statuy Wolności.

Główną trudność sprawiało mówienie Trumpowi czegoś, co podważało jego przekonania. – To niebezpieczne, kiedy służby wywiadowcze boją się przekazywać złe wiadomości facetowi, który powinien znać ich jak najwięcej – stwierdził Steven Hall, były szef wydziału ds. rosyjskich.

> *To niebezpieczne, kiedy służby wywiadowcze boją się przekazywać złe wiadomości facetowi, który powinien znać ich jak najwięcej*
>
> **STEVEN HALL**
> były szef wydziału ds. rosyjskich

Trump nie został poinformowany o stratach zadanych przez Iran

Świeżym przykładem może być niedawna sytuacja, kiedy pięć samolotów tankujących Sił Powietrznych USA zostało trafionych podczas irańskiego ataku na bazę lotniczą Prince Sultan w Arabii Saudyjskiej. Jeden z urzędników powiedział NBC News, że Trump nie został poinformowany o atakach, dowiedział się o nich z doniesień medialnych. Kiedy o to zapytał, powiedziano mu, że samoloty nie zostały poważnie uszkodzone.

Dodatkowym problemem jest zalew deep fake'ów, częściowo sporządzanych przez Iran w ramach wojny propagandowej. Trump powiedział, że zadzwonił do generała po tym, jak zobaczył nagranie przedstawiające płonący okręt „USS Abraham Lincoln". Generał powiedział mu, że Iran sfabrykował to nagranie za pomocą sztucznej inteligencji. Trump powiedział również, że widział fałszywe nagrania płonących budynków w Tel Awiwie, a także w Katarze i Arabii Saudyjskiej. – One się nie paliły – przekonywał. I dodawał: -

Nie zostały trafione. To wszystko była sztuczna inteligencja.

W tym kontekście należy odczytywać jego osobliwe stwierdzenie, że wojna z Iranem jest już wygrana, ale Amerykanie o tym nie wiedzą, bo media (które powinny zostać oskarżone o zdradę stanu) rozpowszechniają dezinformacje fabrykowane w Iranie.

„Faktem jest, że Iran jest dziesiątkowany, a jedyne bitwy, które „wygrywają", to te, które kreują za pomocą sztucznej inteligencji i rozpowszechniają skorumpowane media", napisał Trump na swoim portalu. „Radykalna prasa lewicowa doskonale o tym wie, ale nadal szerzy fałszywe historie i KŁAMSTWA".

Biały Dom nie pozostaje dłużny i rozpowszechnia filmy, które łączą prawdziwe nagrania nalotów bombowych z wizualizacjami zaczerpniętymi z gier wideo i filmów akcji. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427183

21 marca 2026 roku zmarł w wieku 84 lat

Krzysztof Muszyński

architekt, nauczyciel wielu roczników studentów architektury i urbanistyki

Politechniki Łódzkiej i Akademii Techniczno-Artystycznej w Warszawie.

Kochany Mąż, Ojciec i Dziadek.

Pogrzeb odbędzie się 1 kwietnia 2026 roku o godzinie 11:30

na Starym Cmentarzu w Łodzi przy ulicy Ogrodowej 43

w części ewangelickiej.

1 RP

eprasa.pl 755fec0d03

Pomorze Zachodnie

Od pierwszego rozdziału do mistrzowskiego finału

Przemysław Kowalewski

Marek Stelar

Od kilku pierwszych rozdziałów pisanych przy komputerze do miejsca wśród cenionych autorów polskich kryminałów – taką drogę przeszli Przemysław Kowalewski i Marek Stelar. Kiedy zaczynali pracę nad swoimi powieściami, trudno było przewidzieć, że właśnie wtedy rozpoczyna się nie tylko literacka przygoda, ale także nowy rozdział w ich życiu zawodowym.

Szczecin i jego okolice potrafią zaskakiwać. Z jednej strony to miasto zieleni, szerokich alei i wody. Z drugiej przestrzeń pełna historii, starych murów, portowych nabrzeży i miejsc, które po zmroku nabierają zupełnie innego charakteru. Takie właśnie miejsca pojawiają się w książkach Przemysława Kowalewskiego i Marka Stelara. Ich historie prowadzą czytelników przez Szczecin, ale też przez pobliskie miejscowości – jak choćby Nowe Warpno – pokazując region z mniej oczywistej, bardziej tajemniczej strony. Właśnie tutaj powstają opowieści, które potrafią trzymać w napięciu do ostatniej strony.

Intrygujące fabuły

Przemysław Kowalewski w swoich kryminałach noir przywraca do życia powojenny Szczecin. Na kartach jego powieści miasto staje się czymś więcej niż tylko tłem wydarzeń – jest pełnoprawnym bohaterem, z historią zapisaną w murach kamienic i napięciem ukrytym w zaułkach. Dzięki temu książki Kowalewskiego wciągają nie tylko misterną intrygą, lecz także sugestywną podróżą w czasie do powojennego Szczecina.

– *Na początku pisanie miało być sposobem na opowiedzenie mojemu synowi o moim mieście. O jego skrywanych grzechach i demonach ukrywających się w starych poniemieckich kamienicach. Później stało się formą terapii i sposobem, żeby nie zwariować od nadmiaru emocji i pytań, na które nie ma prostych odpowiedzi. To też rozmowa z samym sobą i z miejscem, w którym żyję. Każda powieść zaczyna się od jakiegoś pęknięcia – historii, która nie daje spokoju, dopóki jej nie opowiem* – mówi Przemysław Kowalewski.

Pierwszą powieścią, którą napisał w 2023 roku, był „Kozioł". Książka zabiera czytelników w mroczne realia PRL-u, a punktem wyjścia dla fabuły stała się sprawa Rzeźnika z Niebuszewa – jednego z pierwszych seryjnych morderców w powojennej Polsce. – *Tak naprawdę opowiadałem o mieście na krawędzi – o powojennym chaosie, dzikim zachodzie, pionierach przybywających na tzw. Ziemie Odzyskane, strachu, rebelii przeciwko Sowietom i o tym, jak rodził się nowy porządek* – opowiada.

Z jednego rozdziału, zrodziła się cała seria ze śledczym Ugne Galantem w roli głównej. – *W drugiej część serii pt. „Szóstka" autentyczna katastrofa tramwajowa, która miała miejsce w grudniu 1967 roku, była tylko pretekstem, żeby pokazać skutki antysemickiej nagonki i to, jak historia potrafi zmieniać ludzi i miejsca. W „Sierocińcu" wróciłem do przestrzeni, które zniknęły – do budynków, cmentarzy, ulic, instytucji, które przestały istnieć, ale wciąż są obecne w pamięci miasta* – podkreśla autor.

Oprócz pięciotomowej serii, której bohaterem jest „Ugne Galant", Przemysław Kowalewski kontynuuje przygody archeologa Nikity Wajdy. 25 marca premierę miała jego najnowsza powieść – „Księga grzechu".– *Opowiada o miejscach na Pomorzu Zachodnim, które dla mieszkańców naszego regionu są niemal święte. Definiują ich tożsamość a jednocześnie mają wymiar uniwersalny dla każdego czytelnika, nienależnie skąd pochodzi* – wyjaśnia autor. Inspiracją do powstania fabuły było odnalezienie w 2025 roku podczas renowacji kościoła w Dąbiu, kapsuły czasu w krzyżu. W literackiej wersji znalezisko okazuje się jeszcze bardziej niepokojące: fragmenty księgi zakazanej przez kościół katolicki stają się zapalnikiem dla całej historii.

Hobby, które przerodziło się w zawód

W mroczne miejsca swoich czytelników zabiera również Marek Stelar, autor powieści kryminalnych. Debiutował w 2015 roku powieścią „Rykoszet". Zanim napisał pierwszy rozdział, przez kilka lat pracował w biurze projektowym jako architekt. Dzisiaj projektuje swoje książki, konstruując postaci i zwracają uwagę na każdy, nawet najdrobniejszy szczegół.

– *Po trzydziestce pojawiło się nowe hobby, któremu zacząłem poświęcać coraz więcej czasu. Opowiadanie historii, głównie kryminalnych. Okazało się, że mogę robić coś, co sprawia mi jeszcze więcej przyjemności, w dodatku jestem w tym absolutnie niezależny. A kiedy po latach pojawiła się możliwość, że będę mógł z tego żyć, nie mogłem się oprzeć pokusie przejścia na zawodowstwo, choć nie mam pewności, ile ta dobra passa potrwa* – mówi Marek Stelar.

Jego najnowsza powieść „Kryształowy deszcz" to kryminał retro, który przenosi czytelników w późną jesień 1938 roku, do Stettina w cieniu rosnącej potęgi III Rzeszy. Do rozwikłania jest zagadka morderstwa emerytowanego generała Ernsta von Mannschwitz.

Marek Stelar ma w głowie kolejne historie. Jak mówi, pisanie jest dla niego formą ekspresji, która pozwala uporać się z kotłującymi się w nim emocjami. Inspiracje znajduje na co dzień, w różnych zakątkach Szczecina i poza miastem.

Uczenie się przez całe życie

Przemysław Kowalewski i Marek Stelar nie snują opowieści o odległych krainach, lecz o miejscach, które są im bliskie – o ulicach, budynkach i historiach ukrytych w miejskiej przestrzeni. W ich książkach Szczecin oraz całe Pomorze Zachodnie przestają być jedynie tłem dla wydarzeń. Zyskują rolę jednego z bohaterów – miejsca pełnego zagadek, przemilczanych wątków i śladów przeszłości, które czekają, aż ktoś odkryje je na nowo.

Losy obu autorów pokazują, że życie nie zawsze musi przebiegać według jednego, z góry ustalonego planu. Obaj, zanim napisali pierwszy rozdział, mieli już rozwinięte kariery zawodowe – Marek Stelar pracował jako architekt, Przemysław Kowalewski – samorządowiec. Nowa pasja i odwaga, by spróbować czegoś nieznanego, zaprowadziły ich w zupełnie nowe miejsca. Taka jest idea uczenia się przez całe życie, którą promuje kampania „Pomorze Zachodnie – Możesz Wszystko". Przemysław Kowalewski i Marek Stelar jako jej bohaterowie udowadniają, że czasem wystarczy uważniej przyjrzeć się temu, co wokół, by znaleźć inspirację do rozpoczęcia zupełnie nowego etapu.

Kampania realizowana przez Województwo Zachodniopomorskie/Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie w ramach projektu pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych.

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY
Rzeczpospolita Polska
Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU
Pomorze Zachodnie

eprasa.pl 755fec0d03

Rosyjskie służby szukały dywersantów

Federalna Służba Bezpieczeństwa publikowała na portalach społecznościowych i komunikatorach nietypowe oferty pracy dla Rosjan.

Wiktoria Bieliaszyn

Z ogłoszeń wynikało, że poszukiwane są osoby, które w zamian za wynagrodzenie pieniężne gotowe będą dokonać aktu dywersji na terenie Federacji Rosyjskiej. „Łatwa praca, na kilka godzin". Wykonawcy mogli liczyć na pełną anonimowość, sam zleceniodawca również nie był w ofercie wymieniany.

Szybko okazało się jednak, że za ogłoszeniem stoi FSB. Za ujawnieniem tej informacji nie stoją jednak dziennikarze śledczy, ale same służby bezpieczeństwa. W poniedziałek, 23 marca, Jelena Dokuczajewa, przedstawicielka zarządu Federalnej Służby Bezpieczeństwa w obwodzie swierdłowskim oświadczyła w wywiadzie dla telewizji OTV, że ogłoszenie było „eksperymentem społecznym".

Jego wyniki mają być następujące: ogłoszenie z propozycją przejścia do anonimowego bota w celu omówienia ewentualnej pracy „na kilka godzin" dotarło do 28 tysięcy osób.

• **Czerwona legitymacja FSB**
FOT. SHUTTERSTOCK

176 z nich przeszło do bota i nacisnęło przycisk „start".

– Na pierwszym etapie, gdy bot poinformował, że chodzi o zarobek „nie do końca legalnym sposobem", z czatu wyszło 40 osób – powiedziała przedstawicielka FSB. Na drugim etapie rekrutacji proponowano „kilka form pracy". – W jednym przypadku była to dostawa kurierska. Oferowano za nią wynagrodzenie w wysokości około 50–60 tysięcy rubli [ok. 2,2 tys. zł] za pracę dodatkową. Natomiast druga praca była już poważniejsza: dokonywanie dywersji w obiektach infrastruktury, za którą wykonawca miał otrzymać nawet do trzech milionów rubli [ok. 130 tys. zł] – wyjaśniała.

Na tym etapie rekrutację przerwało 56 osób. – Do końca dotarło 10 obywateli – tłumaczyła Dokuczajewa. Nie wyjaśniła przy tym, w którym momencie i dlaczego z procesu zrezygnowało kolejnych 70. – W ciągu trzech godzin znaleźliśmy 10 osób gotowych za pieniądze wykonać dowolną pracę, w tym także dywersję – powiedziała z dumą.

Nie wiadomo, czym zakończy się dla nich ten „eksperyment". Niektóre portale informacyjne donoszą jednak, że dane tych osób „zostały przekazane organom ścigania w celu podjęcia odpowiednich działań".

Funkcjonariusze FSB organizują prowokacje

Kontrowersyjna prowokacja ze strony FSB, o której rosyjskie służby mówią dziś oficjalnie, nie jest wcale nową praktyką ani tym bardziej „eksperymentem społecznym".

Portal śledczy The Insider opisywał w lipcu 2025 roku, powołując się na swoje ustalenia, że „znaczna część spraw o dywersję w Rosji stanowi prowokacje organizowane przez samą FSB:

Celem służb bezpieczeństwa ma być potrzeba wykazania własnej efektywności

służba specjalna werbuje wykonawców, a następnie wszczyna przeciwko nim postępowania karne". Celem służb bezpieczeństwa ma być potrzeba wykazania własnej efektywności.

Od początku wojny do stycznia 2025 roku w Rosji odnotowano co najmniej 280 podpaleń siedzib komisji wojskowych oraz innych obiektów infrastruktury wojskowej i administracyjnej.

Znaczna część takich przypadków, opisują dziennikarze, to prowokacje organizowane przez FSB. „Ofiary otrzymują bardzo surowe wyroki: 20 maja 2025 roku mieszkaniec Nowosybirska Ilja Baburin został skazany na 25 lat więzienia za rzekome przygotowanie podpalenia komisariatu wojskowego. Przy czym nie było ani rzeczywistego podpalenia, ani przygotowań do niego: funkcjonariusze stworzyli dekorację komisariatu, podpalili ją i nagrali na wideo" – czytamy na łamach portalu The Insider.

Sam Baburin w przeszłości często bywał w Ukrainie, był bowiem w związku małżeńskim z Ukrainką, ale para rozstała się przed wybuchem pełnoskalowej wojny. Mężczyzna do inwazji odnosić miał się jednak bardzo krytycznie, mimo że nie brał udziału w protestach. Fantazjami o chęci podpalenia siedziby komisji wojskowej podzielił się ze znajomymi. Początkowo oni również mieli mieć podobne marzenia, ale jeden z nich, jak wynika z materiałów śledztwa, doniósł na Baburina do FSB.

Sam Baburin miał w tym czasie hamować kolegów i tłumaczyć im, że nie weźmie udziału w żadnym zamachu czy dywersji. Funkcjonariusze służb zmusili donosiciela, by „poprosił Baburina o pomoc" i stworzył wrażenie, że skoro on nie chce dokonać dywersji, to niech przynajmniej mu w tym pomoże i da mu potrzebne do podpalenia materiały. Baburin zrobił to przez wspólnego znajomego, odmawiając przy tym jakiegokolwiek kontaktu z „dywersantem".

Służbom, które z ukrycia obserwowały przekazanie butelki z materiałem wybuchowym, to wystarczyło. Krótko później Ilja Baburin został zatrzymany i oskarżony o organizację zamachu terrorystycznego.

Na celowniku przeciwnicy wojny i władz

O podobnych przypadkach alarmowało też Stowarzyszenie Memoriał, zwracając przy okazji uwagę, że praktyka fabrykowania przez rosyjskie służby spraw karnych dotyczących dywersji czy terroryzmu ma długą tradycję. Ofiarami prowokacji służb są najczęściej Rosjanie, którzy zamieszczają w Internecie antywojenne komentarze, szukający informacji o walczącym po stronie ukraińskiej legionie „Wolność Rosji" oraz ci usiłujący skontaktować się z osobami z Ukrainy.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34427239

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

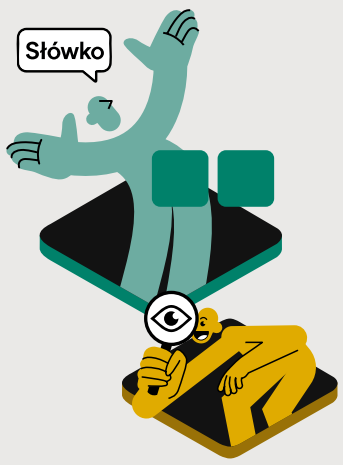

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427166

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, oznaczonej jako **dz. nr 2/21,** położonej w obrębie Nowy Dwór, gmina Koronowo, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie sieci elektroenergetycznej kablowej niskiego napięcia wraz ze złączem kablowo- pomiarowym.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.6.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427162

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, oznaczonej jako **dz. nr 1328/51,** położonej w m. Koronowo, gmina Koronowo, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie sieci elektroenergetycznej kablowej niskiego napięcia wraz ze złączem kablowo- pomiarowym.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.7.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427283

Burmistrz Miasta Augustowa

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399) podaje do publicznej wiadomości, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Augustowie na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: bip.um.augustow.pl i stronie internetowej Urzędu: urzad.augustow.pl, został zamieszczony na okres od 27.03.2026 r. do 17.04.2026 r. wykaz nieruchomości położonych w Augustowie:

1) przeznaczonych do sprzedaży:
- nieruchomość składającą się z działek oznaczonych numerami geodezyjnymi 4005/35, 4005/36, 4005/37, 4005/38, 4005/32, 4005/19, o łącznej pow. 3,0055 ha, położoną przy ul. Turystycznej.

2) przeznaczonych do oddania w dzierżawę na okres do 5 miesięcy:
- grunt o pow. 100 m² stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3196/3, położonej przy Rynku Zygmunta Augusta;
- grunt o pow. 100 m² stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3196/3, położonej przy Rynku Zygmunta Augusta.

3) przeznaczonych do oddania w użyczenie na okres od 01.05.2026 r. do 30.09.2026 r.:
- grunt o pow. 450 m² stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3197, Rynek Zygmunta Augusta.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Augustowie ul. Młyńska 35, pokój Nr 303, tel. 87 643 42 23, 532 401 967.

Burmistrz Miasta Augustowa

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427112

WM.6840.44.2022 WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

Prezydent Miasta Gniezna

ogłasza VI przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości położonej w Gnieźnie przy ul. Żeromskiego 15.

I. Dane dotyczące przedmiotu przetargu:

Przedmiotem przetargu jest nieruchomość położona w Gnieźnie przy ulicy Żeromskiego, oznaczona geodezyjnie jako działka nr 2811 o powierzchni 0.1264 ha. Dla nieruchomości Sąd Rejonowy w Gnieźnie prowadzi księgę wieczystą pod oznaczeniem PO1G/00001558/8.

Działka gruntu zabudowana jest nieużytkowanym budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym i warsztatowo – socjalnym. Nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym w technologii tradycyjnej, zabudowie bliźniaczej o dwóch kondygnacjach – (parter + piętro/poddasze), podpiwniczonym o powierzchni użytkowej wynoszącej 196,93 m². Na parterze w korytarzu, salonie i kuchni na podłogach płytki, w pokojach parkiet do wymiany. Na piętrze na podłogach parkiet. Budynek gospodarczy (warsztatowy)niepodpiwniczony, adaptowany częściowo na cele socjalno – mieszkalne o powierzchni użytkowej 378,44 m². Wyposażony w instalację elektryczną, wodociągową, gazową, kanalizacyjną, c.o. piec na opał stały eko – groszek, c. w. bojler elektryczny.

Obecnie jest zawarta na czas nieoznaczony umowa najmu lokalu użytkowego (warsztatowego) z 3 – miesięcznym okresem wypowiedzenia.

Możliwość dokonania oględzin nieruchomości po uprzednim umówieniu terminu z administratorem nieruchomości – Urbis Sp. z o.o. tel. 61 424 58 75.

II. Przetarg odbędzie się dnia 2 czerwca 2026 roku o godz. 10:30 w budynku Urzędu Miejskiego w Gnieźnie, ul. Lecha 6, parter, sala nr 9.

III. Cena wywoławcza, wadium :

Cena wywoławcza wynosi: **735 000,00 zł.** Wartość rynkowa wynosi 980 000,00 zł.

Wadium: 140 000,00 zł.

Wadium w wyżej wskazanej wysokości należy wpłacić na rachunek bankowy Urzędu Miejskiego w Gnieźnie, nr: 07 9065 0006 0000 0000 6956 0009, w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie z takim wyprzedzeniem, aby w dniu 29 maja 2026 roku środki znajdowały się na tym koncie. **Na przelewie należy wpisać „Wadium – sprzedaż Żeromskiego".**

IV. Warunki przetargu:

W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i prawne, które:
- w terminie wpłacą wadium w podanej wyżej wysokości;
- przedłożą komisji przetargowej przed otwarciem przetargu: dowód wniesienia wadium, w przypadku osób fizycznych dowód tożsamości, w przypadku osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, a podlegających wpisowi do rejestrów aktualny wpis, właściwe pełnomocnictwa, dowody tożsamości osób reprezentujących podmiot;
- w przypadku uczestnictwa w przetargu i zamiaru nabycia nieruchomości w ramach wspólności ustawowej małżeńskiej, do przetargu muszą przystąpić oboje małżonkowie, chyba że zostanie przedłożona przez uczestnika przetargu pisemna zgoda na nabycie nieruchomości przez drugiego współmałżonka,
- oświadczą, że dokonały wizji lokalnej w terenie oraz zdobyły konieczne informacje o przedmiocie przetargu i zapoznały się z warunkami przetargu.
- Prezydent Miasta Gniezna może odwołać przetarg z ważnych powodów, niezwłocznie podając informacje o odwołaniu przetargu do publicznej wiadomości, poprzez wywieszenie w siedzibie Urzędu Miejskiego w Gnieźnie, ogłoszenie w prasie, a także na stronie internetowej Urzędu Miejskiego, podając przyczynę odwołania przetargu.

V. Publikacja:

Ogłoszenie o przetargu wywiesza się na okres 60 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Gnieźnie oraz ukazuje się na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Gnieźnie.

Szczegółowych informacji można zasięgnąć w Urzędzie Miejskim w Gnieźnie, Wydział Majątku Miasta, tel. 61 426 04 91.

2 RP

eprasa.pl 755fec0d03

Kraj/34424054

1

eprasa.pl 755fec0d03

System kaucyjny do poprawki

Klienci skarżą się na przepełnione butelkomaty i problemy ze zwrotem pieniędzy za vouchery, a przed sklepami rosną sterty plastiku. Ministerstwo Klimatu zapowiada szybkie poprawki, w tym włączenie do systemu „małpek" po wódce i kartonów.

• **Voucher z butelkomatów Biedronki możemy zrealizować tylko w sieci tych sklepów**
FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Leszek Kostrzewski

Nowy system kaucyjny obowiązuje w Polsce w pełni od 1 stycznia 2026 r. Każdy punkt handlowy, który ma w sprzedaży butelki czy puszki, musi naliczać na nie kaucję. Z kolei każde opakowanie objęte tą opłatą musi posiadać specjalne oznakowanie – charakterystyczny znaczek kaucyjny na etykiecie.

Po wypiciu napoju kaucję możemy odebrać, kiedy zwrócimy butelkę do sklepu (teoretycznie do dowolnego punktu i bez konieczności okazywania paragonu). Mamy tu dwie możliwości:
• bezpośrednio przy kasie – sprzedawca odda nam pieniądze w gotówce lub obniży rachunek za bieżące zakupy o kwotę kaucji;
• przez butelkomat – urządzenie wyda nam odpowiedni voucher.

Jak się jednak okazuje, ze zwrotami jest największy problem. Z marcowych badań przeprowadzonych przez Instytut Badania Opinii IQS dla firmy ALPLA wynika, że 41 proc. ankietowanych jako główny mankament systemu kaucyjnego wymienia nieczynne butelkomaty. Z kolei dla 32 proc. problemem jest brak możliwości zwrotu opakowań w bliskiej okolicy oraz wiecznie zapchane maszyny.

– Mamy o 100 proc. więcej zbiórki plastikowych butelek niż wcześniej w żółtych pojemnikach. W praktyce oznacza to ogromne obciążenie dla infrastruktury, która nie była przygotowana na tak duży napływ opakowań – mówiła niedawno ministra klimatu Paulina Hennig-Kloska. – Logistykę trzeba poprawić. Poprosiłam Departament Gospodarki Odpadami o przygotowanie rekomendacji. Chcę się też spotkać z operatorami systemu – szefowa resortu zapowiedziała zmiany.

Rozważane działania to zwiększenie liczby butelkomatów w sklepach oraz usprawnienie harmonogramów odbioru odpadów przez firmy obsługujące system. To właśnie opóźnienia logistyczne są dziś jedną z głównych przyczyn zatorów.

Inna zmiana, którą rozważa rząd, to włączenie do systemu butelek po wódce, czyli „małpek, które w powszechnym obiegu traktowane są jako jednorazówki.

Do końca czerwca rząd zdecyduje również o losie opakowań kartonowych, które dziś nie są objęte kaucją. Z tego powodu kilka firm, m.in. Oshee czy Maspex, coraz chętniej stawia właśnie na kartony. Warto jednocześnie dodać, że do 2028 r. z systemu kaucyjnego wyłączone są browary korzystające ze szklanych butelek zwrotnych, pod warunkiem że będą one samodzielnie zbierać swoje opakowania.

Sojusz producenta ze sklepem

Tymczasem własne akcje wspierające system kaucyjny organizują producenci napojów w porozumieniu ze sklepami. 25 marca ogłoszono taki sojusz między Coca-Colą a siecią Carrefour. W 136 sklepach sieci Carrefour przez miesiąc będzie można otrzymać specjalną torbę na butelki pod warunkiem zarejestrowania w specjalnej aplikacji zwrotu co najmniej 20 opakowań. Wszystko to w ramach kampanii „Wypij, oddaj, powtórz".

Jest to bezpośrednia odpowiedź na badania zrealizowane przez pracownię Kantar na zlecenie Coca-Coli i Carrefour Polska. Wynika z nich, że choć aż 67 proc. Polaków ocenia swoją wiedzę na temat systemu kaucyjnego jako wysoką lub bardzo wysoką, a 73 proc. uważa zwrot opakowań za korzystny dla środowiska, to zaledwie co trzeci respondent deklaruje regularne odnoszenie butelek.

Badanie pokazuje również, że ponad połowa ankietowanych (57 proc.) zwraca jednorazowo więcej niż pięć opakowań. Sprawia to, że kwestia wygodnego przechowywania i przenoszenia plastiku oraz puszek ma ogromny wpływ na ogólną ocenę systemu. Jednocześnie co trzeci konsument przyznaje, że dodatkowe zachęty – takie jak programy lojalnościowe i drobne gadżety – mogłyby skłonić go do częstszych zwrotów.

Akcja promująca system kaucyjny ma również za zadanie przybliżyć nas do unijnych wymogów. Zgodnie z nimi poziom selektywnej zbiórki opakowań po napojach w poszczególnych krajach członkowskich ma wynieść 77 proc. do 2025 roku i aż 90 proc. do 2029 roku. Polska ma na tym polu jeszcze wiele do zrobienia, ponieważ obecnie udaje nam się odzyskać zaledwie 45 proc. butelek. Dla porównania – w krajach bałtyckich poziom ten sięga już 91 proc.

Voucher z butelkomatu

Wielu czytelników zwraca nam uwagę na jeszcze jeden istotny problem związany z działaniem systemu kaucyjnego. Chodzi o realizację voucherów wydawanych przez maszyny. W teorii wrzucenie opakowania to jedyne, co klient musi zrobić. Maszyna zajmuje się wszystkim sama i po pomyślnym zeskanowaniu kodów drukuje nam papierowy voucher. Z takim kwitem możemy udać się do kasy po odbiór gotówki albo wykorzystać go podczas zakupów, pomniejszając całkowity rachunek.

Wiele osób próbowało jednak zrealizować voucher z butelkomatu jednego sklepu w innej placówce. Okazało się to niemożliwe, co mocno zniechęca konsumentów, którzy woleliby mieć pełną swobodę wyboru.

Postanowiłem sprawdzić, czy tak jest w rzeczywistości. Wybrałem się do kilku popularnych dyskontów i pobrałem paragony z tamtejszych butelkomatów. I tak voucher z butelkomatów Biedronki rzeczywiście możemy zrealizować tylko w sieci tych sklepów.

Potwierdza to Dagmara Łakoma, starszy menedżer ds. ochrony środowiska w sieci Biedronka. Na pytanie, dlaczego nie można go spieniężyć poza tą siecią, przedstawicielka dyskontu już jednak nie odpowiedziała. Podobne zasady obowiązują w Kauflandzie.

Jeszcze bardziej restrykcyjne reguły wprowadzono w Lidlu oraz Żabce. Tutaj kupon z butelkomatu możemy wymienić na gotówkę tylko i wyłącznie w tym konkretnym sklepie, z którego urządzenia skorzystaliśmy. Nie można pobrać vouchera pod jednym Lidlem, a pieniędzy odebrać w drugim. Dlaczego tak się dzieje?

„Jest to podyktowane uwarunkowaniami technicznymi oraz koniecznością zapewnienia pełnego bezpieczeństwa obiegu danych między butelkomatem a systemem kasowym" – odpisała nam Aleksandra Robaszkiewicz, dyrektorka ds. Relacji Korporacyjnych Lidl Polska. Niewykluczone jednak, że model ten ulegnie zmianie.

A jak tłumaczy to Żabka? „Zwrot kaucji – w formie gotówki lub poprzez obniżenie wartości rachunku przy zakupach – możliwy jest w sklepie, w którym dokonano zwrotu opakowań, co wynika ze sposobu rozliczeń z operatorem systemu kaucyjnego" – odpisało nam Biuro Prasowe Żabka Polska.

Nie ma tego w przepisach

Michał M. Sieczkowski, ekspert od systemów kaucyjnych oraz opakowań zwrotnych, przyznaje, że ograniczone możliwości realizacji voucherów wynikają wprost z systemów IT, które zainstalowały poszczególne sieci handlowe.

Ponad połowa ankietowanych w badaniu pracowni Kantar na zlecenie Coca-Coli i Carrefoura zwraca jednorazowo więcej niż pięć opakowań. Kwestia ich wygodnego przechowywania i przenoszenia ma więc ogromny wpływ na ogólną ocenę systemu

Firma OK Operator Kaucyjny, czyli jeden z kilku operatorów systemu kaucyjnego (których zadaniem jest zorganizować cały proces zbiórki opakowań), zapewnił nas z kolei, że „ograniczenie możliwości realizacji bonu kaucyjnego wyłącznie do sklepu, w którym dokonano zwrotu opakowań (jak w przypadku np. Lidla), wynika zarówno z uwarunkowań technicznych, jak i z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa obiegu danych oraz ochrony systemu przed potencjalnymi nadużyciami".

„Jednocześnie bon kaucyjny wydany w jednej sieci handlowej nie może zostać zrealizowany w innej sieci, ponieważ systemy kasowe oraz infrastruktura IT poszczególnych podmiotów nie są ze sobą zintegrowane, co uniemożliwia wymianę danych dotyczących realizacji bonu oraz wypłaty kaucji" – dodaje OK Operator Kaucyjny.

Jacek Wodzisławski z Fundacji RECAL przyznaje, że przepisy w ogóle milczą na temat możliwości realizacji paragonu z jednego sklepu w drugim. Prawo nie precyzuje również terminu ważności takiego vouchera, a więc czasu, jaki mamy na wymienienie go na gotówkę lub rabat.

– Zazwyczaj mamy na nim podaną informację, że powinniśmy odebrać kaucję w ciągu 30 dni. Ale w odgórnych przepisach nie jest to w żaden sposób uregulowane – mówi Wodzisławski.

Mobilne butelkomaty

Ten uciążliwy problem rozwiązałoby zainstalowanie w butelkomatach czytników kart płatniczych. Wtedy po oddaniu butelki moglibyśmy po prostu przyłożyć kartę lub telefon, a kaucja automatycznie trafiałaby na nasze konto bankowe. Na razie jednak żadna z sieci i żaden z operatorów nie zdecydowali się na takie udogodnienie.

– Jedyny znany mi przypadek takiego systemu to Australia, gdzie każdy stan ma swojego centralnego operatora. Funkcjonują tam specjalne karty lojalnościowe, na które automatycznie naliczane są punkty. W Europie nie znam takiego rozwiązania – zauważa Michał M. Sieczkowski.

Polscy operatorzy wprowadzili za to inną innowację. W niektórych miastach pojawiły się butelkomaty mobilne. Ich praca przypomina do pewnego stopnia działanie kuriera. Pracownik podjeżdża vanem wyposażonym w urządzenia typu reverse vending pod dany sklep, odbiera zebrane butelki od kasjera, przelicza je, niszczy na miejscu, a następnie rozlicza kaucję z właścicielem punktu.

Zalety takiego rozwiązania? Przede wszystkim małe sklepy nie muszą wydzielać cennej powierzchni na ręczne gromadzenie worków z opakowaniami. Gdy zbiorą odpowiednią ich liczbę, po prostu dzwonią po mobilny butelkomat i sprawa jest załatwiona.

Będzie ROP

Warto dodać, że w 2026 r. Ministerstwo Klimatu zamierza sfinalizować wdrażanie jeszcze jednego systemu związanego z odpadami. Chodzi o rozszerzoną odpowiedzialność producenta (ROP). Zgodnie z założeniami tego sytemu to producenci wprowadzający na rynek produkty w opakowaniach będą ponosić odpowiedzialność (zarówno finansową, jak i częściowo organizacyjną) za ich selektywną zbiórkę, sortowanie, recykling i unieszkodliwianie odpadów powstałych po ich produktach.

To szerszy system ogólnoopakowaniowy. Obejmuje więcej frakcji (papier, szkło, różnego rodzaju plastiki) niż w systemie kaucyjnym.

– W Polsce ROP i system kaucyjny budowane są w dużej mierze oddzielnie, co rodzi kosztową i organizacyjną kakofonię dla gmin i całej gospodarki odpadami. Najpierw powinien działać ROP oparty na zasadzie „zanieczyszczający płaci", co niejako zmusiłoby producentów do ekoprojektowania i tworzenia opakowań nadających się do recyklingu, a dopiero w drugiej kolejności system kaucyjny – ocenia Janusz Kamiński z firmy Eneris, ekspert rynku gospodarki odpadami i transformacji energetycznej, a także rzecznik prasowy operatora systemu kaucyjnego Reselekt. ●

1 RP

eprasa.pl 755fec0d03

Rolex i hamak pod palmą

CBA w asyście funkcjonariuszy Straży Granicznej zatrzymało na warszawskim lotnisku prezesa spółki, która przeprowadzała termomodernizacje w ramach „Czystego powietrza”. Wyborcza.biz ustaliła, kim jest zatrzymana osoba i jaką firmę prowadziła.

Justyna Sobolak

W przestrzeni publicznej zaczęły rozprzestrzeniać się informacje, że może chodzić o Dawida Zielińskiego, prezesa Columbus Energy. Informację taką podała Olga Malinkiewicz, była prezeska Saule Technologies, firmy skonfliktowanej z Columbus. Dawid Zieliński szybko zdementował te informacje.

Z danych, jakie posiada Wyborcza.biz, wynika, że zatrzymanym jest Mateusz H., prezes firmy Nord Energy. W maju 2025 roku opisywaliśmy problemy osób, które zdecydowały się skorzystać z usług tej firmy.

Jak wyglądał schemat oszustwa? Firma podpisywała z klientami umowy, pobierała od nich wkłady własne oraz prefinansowania z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a nie rozpoczynała żadnych prac wykonawczych.

Wszyscy klienci zwracali uwagę na styl życia prezesa firmy, który w serwisach społecznościowych fotografował się z luksusowymi autami i pokazywał z drogim zegarkiem. Pytany o sprawy klientów przyznał, że firma ma kłopoty, a te spowodowane są zatorami płatniczymi po stronie wojewódzkich funduszy. Zapewniał jednak, że z każdym klientem rozmawia i ustala najlepsze rozwiązania.

Klienci wzywani do zwrotu środków

Mijały jednak miesiące, a klienci alarmowali, że Nord Energy nadal nie oddaje pobranych pieniędzy. Beneficjenci zaczęli natomiast odbierać listy z wojewódzkich funduszy wzywające do oddawania zaliczek. Choć pieniądze wpływały na konto firmy, to umowy z funduszem zawierali właściciele nieruchomości i to oni są zobowiązani do ich zwrotu.

– Skąd mamy wziąć pieniądze, skoro te trafiły na konto firmy? Kwalifikowaliśmy się do najwyższej formy wsparcia, co wskazuje, jak niskie są nasze dochody – mówi mi jedna z klientek i bezradnie rozkłada ręce. Liczy, że działania służb pozwolą rozwiązać ten finansowy impas. Pokazuje nam zdjęcia prezesa Mateusza H. z Tajlandii. – My nie mamy z czego spłacać zobowiązań, a prezes wypoczywa w najlepsze – mówi.

Wcześniej także prezes Nord Energy chwalił się w serwisach społecznościowych swoim luksusowym życiem. Fotografował się na tle drogich aut czy relacjonował kupowanie zegarka marki Rolex.

„Miałem czekać rok, czekałem półtora roku na to, żeby ukoronować zrealizowany przez siebie cel. Tak smakuje satysfakcja” – mówi na filmiku, na którym widać, jak nabywa Rolexa. Na innym pokazuje poukładane pliki banknotów. „Lipiec 2022. 242 tys. zł – tyle zarobiłem ze sprzedaży w tym miesiącu. 2024 – cel 100 mln zł. Dzisiaj mam w firmie ludzi, którzy dochodzą do zarobków powyżej 100 tys. zł w miesiącu” – zapewnia.

Te nagrania były ciosem dla klientów, którzy stracili pieniądze i szansę na termomodernizację.

Dane jak na tacy

Klienci zgłosili sprawy na policję i do prokuratury. Służby, jak ustaliśmy, doskonale wiedziały, kiedy Mateusz H. może wrócić do Polski, bo chwalił się tym w serwisach społecznościowych. 4 marca w serwisach społecznościowych poinformował, że przekroczył czas legalnego pobytu w Tajlandii o jeden dzień. Na dokumentach widnieje data, że pobyt został mu przedłużony do 21 marca. To oznaczało, że przed tym terminem musi wrócić do Polski.

– Działania CBA i Straży Granicznej zostały przeprowadzone bezpośrednio na lotnisku w Warszawie – informuje osoba znająca kulisy sprawy.

Wszyscy klienci firmy Mateusza H. zwracali uwagę na styl życia jej prezesa, który w serwisach społecznościowych fotografował się z luksusowymi autami i pokazywał z drogim zegarkiem. Pytany o sprawy klientów przyznał, że firma ma kłopoty, ale pieniędzy im nie oddawał

Jednocześnie, jak mówi, w tym czasie, gdy doszło do zatrzymania, funkcjonariusze pojawili się w kilku różnych lokalizacjach, zabezpieczając komputery i telefony oraz szereg dokumentów. Te informacje potwierdza w komunikacie samo CBA.

Sprawa w Prokuraturze Europejskiej

Funkcjonariusze CBA działali na wniosek Prokuratury Europejskiej (EPPO) w Gdańsku. EPPO informuje, że Mateuszowi H. postawiono zarzuty oszustwa oraz niegospodarności w zakresie środków publicznych.

Dlaczego sprawę prowadzi Prokuratura Europejska? Bo rządowy program „Czyste powietrze” współfinansowany jest przez Europejską Agencję Wykonawczą ds. Klimatu, Środowiska i Infrastruktury (CINEA) w ramach programu na lata 2021-2027.

EPPO podaje, że decyzją Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe wobec prezesa Nord Energy zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres trzech miesięcy.

„Działając jednocześnie jako wykonawca oraz przedstawiciel beneficjentów, spółka składała wnioski o dofinansowanie do organów krajowych, uzyskując ponad 1,6 mln euro (6 965 250,14 zł) ze środków unijnych i krajowych. Z ustaleń wynika, że środki te były przekazywane bezpośrednio spółce, która w wielu przypadkach nie rozpoczęła prac lub przerywała je na wczesnym etapie, mimo deklarowania ich zakończenia” – podaje EPPO. Dodaje, że „podejrzana działalność przestępcza spółki mogła dotknąć 37 beneficjentów programu. Uważa się, że co najmniej 470 000 euro (2 001 446,30 zł) środków publicznych oraz środków beneficjentów zostało wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem”. EPPO informuje, że trwają przesłuchania kolejnych beneficjentów w celu ustalenia pełnej skali podejrzanej działalności przestępczej oraz ewentualnego udziału innych podejrzanych.

Rozliczanie „Czystego powietrza”

EPPO podaje, że sprawa Nord Energy jest jedną z wielu prowadzonych przez Prokuraturę Europejską w związku z programem „Czyste powietrze”.

Działania służb to nadzieja dla wielu innych osób, które wpłaciły zaliczki, a którym firmy nie wykonały prac. Z dostępnych danych wynika, że kwota nierozliczonych zaliczek sięga 285 mln zł i może dotyczyć 8 tys. osób.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska przygotowało projekt ustawy o pomocy poszkodowanym. Wprowadza on możliwość zawieszenia dochodzenia nierozliczonych zaliczek, o ile faktycznie firma nie wywiązała się z umowy. Nie wiadomo jednak, kiedy ustawa wejdzie w życie.

Do zwrotu WFOŚiGW pobranych zaliczek zobowiązała się kilka dni temu firma Columbus Energy. Łącznie przekaże do kasy 10 mln zł z należnymi odsetkami. Zwroty dotyczą przypadków, w których umowy o dofinansowanie zawarte pomiędzy beneficjentem a WFOŚiGW zostały rozwiązane lub wypowiedziane. Columbus w komunikacie twierdzi, że jest to odpowiedź na działanie funduszy, które nie chcą potrącać kwoty 10 mln zł z pieniędzy, które powinny wypłacić firmie za zrealizowane inwestycje.

W ocenie zarządu bezwarunkowe uregulowanie 100 proc. kwestionowanych zaliczek wraz z odsetkami eliminuje po stronie Columbusa ewentualne ryzyka prawne i wizerunkowe. Działanie to czyni bezprzedmiotowymi zarzuty dotyczące rzekomych nieprawidłowości w dysponowaniu środkami publicznymi, ostatecznie udowadniając transparentność Columbusa i zabezpieczając interesy jego akcjonariuszy.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427201

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, oznaczonej jako **dz. nr 2/46,** położonej w obrębie Nowy Dwór, gmina Koronowo, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie sieci elektroenergetycznej kablowej niskiego napięcia wraz ze złączem kablowo- pomiarowym.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.4.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427098

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. *o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych* (t.j. Dz.U. z 2024 poz.1199 ze zm.), art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 1691 ze zm.),

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia, że 24 marca 2026 r. **została wydana decyzja znak: WI-IV.747.4.1.2026** zmieniającą ostateczną decyzję z dnia 5 lutego 2024 r., znak: WI-IV.747.4.1.2024 o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej dla inwestycji pn. *Przebudowa rozdzielni 220kV i 110kV, wraz z budową nowego budynku potrzeb własnych dla potrzeb wymiany transformatora stacji 220/110 kV Siersza oraz dostosowaniem infrastruktury technicznej*, po rozpatrzeniu wniosku inwestora: Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. (ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin – Jeziorna), działającego przez pełnomocnika.

Wojewoda doręcza decyzję wnioskodawcy oraz zawiadamia pozostałe strony o jej wydaniu, w drodze obwieszczenia, w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację tej inwestycji, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach podmiotowych urzędów tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Właścicielom i użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej zawiadomienie o wydaniu decyzji wysyła się na adres określony w katastrze nieruchomości. Doręczenie zawiadomienia na adres wskazany w katastrze nieruchomości jest skuteczne.

W przypadku nieuregulowanego stanu prawnego nieruchomości objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej lub braku w katastrze nieruchomości danych pozwalających na ustalenie danych osobowych, w szczególności adresu zamieszkania właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości zawiadamia się o decyzji poprzez obwieszczenie.

Decyzja Wojewody Małopolskiego podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy prawa.

Strony lub ich pełnomocnicy, legitymujący się pełnomocnictwem sporządzonym zgodnie z art. 32 i 33 Kodeksu postępowania administracyjnego mogą zapoznać się z treścią decyzji osobiście w Wydziale Infrastruktury Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, pokój 18, ul. Basztowa 22, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu drogą telefoniczną: (12 39 26 12).

Zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło obwieszczenie w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim.

Stronie postępowania przysługuje prawo złożenia odwołania od decyzji Wojewody Małopolskiego. Odwołanie wnosi się do Ministra Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego – w terminie 14 dni od dnia, w którym zawiadomienie o jej wydaniu w drodze obwieszczenia w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim uważa się za dokonane.

Odwołanie od decyzji powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia Wojewodzie Małopolskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej wiąże właściwe organy przy sporządzaniu planu ogólnego (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej jest wiążąca dla właściwych organów w zakresie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz pozwolenia na budowę.

Ostateczna decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej stanowi podstawę do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i w katastrze nieruchomości. Wpisy dokonywane są na wniosek złożony przez wojewodę.

Obwieszczenie podlega publikacji na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, Urzędu Miasta w Trzebini oraz w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

eprasa.pl 755fec0d03

Wymiar sprawiedliwości

Prawica nie zrozumiała wyroku TSUE

Wyrok TSUE z 24 marca w sprawie sędzi S. C. nie oznacza, jak chcieliby prawicowi publicyści, że „nie ma żadnych neosędziów". Oznacza jedynie, że należy przyjrzeć się kontekstowi i wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności przy rozstrzyganiu konkretnej sprawy.

Sadurski

Ogłoszony 24 marca wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) spowodował wybuch radości po stronie szeroko rozumianej prawicy – miłośników neo-KRS, neosędziów i neo-Izby w Sądzie Najwyższym. Waldemar Żurek „dostał od TSUE prawniczy cios między oczy" – pisał prawnik, poseł Paweł Jabłoński (PiS). I dodawał: „Nie ma żadnych »neosędziów« – a Żurek powinien podać się do dymisji i zapaść pod ziemię że wstydu". „To orzeczenie to cios w samo serce polityki Waldemara Żurka i części środowiska prawniczego domagającego się wyrzucenia sędziów z zawodu" – zmienił nieco metaforę adw. Bartosz Lewandowski z Ordo Iuris.

Przytoczone opinie opierają się na niezrozumieniu tego, co powiedział luksemburski sąd. A jeśli autorzy tych interpretacji wyrok przeczytali i zrozumieli, to świadomie wprowadzają w błąd opinię publiczną. Postaram się te fałsze tu wyprostować.

Na wstępie należy podkreślić specyficzny gatunek samego wyroku, który jest odpowiedzą na tzw. pytanie prejudycjalne, zadane przez sąd krajowy (tu: Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto). Wyroki takie mają zupełnie inny cel niż wyroki w odpowiedzi na np. skargi Komisji o naruszenie prawa Unii przez państwo członkowskie. Wyrok, będący odpowiedzią na pytanie prejudycjalne ma charakter niejako warunkowy. Ma on strukturę: „Jeśli uznacie (wy, sąd krajowy), że to i to (stan faktyczny), to wykładnia prawa unijnego wymaga, byście przyjęli, że to i tamto". Ostateczna decyzja należy więc do pytającego sądu krajowego. Trybunał jedynie podsuwa właściwą wykładnię prawa europejskiego, stosującego się do tej sprawy.

Trybunał podkreśla zresztą tę „skromność" orzeczenia, pisząc w nim, że procedura prejudycjalna „upoważnia Trybunał nie do stosowania przepisów prawa Unii w określonej sprawie, lecz wyłącznie do orzekania w kwestii wykładni traktatów". A zatem, uprzedza Trybunał, „w ostatecznym rozrachunku to do sądu odsyłającego [czyli do polskiego sądu zadającego pytanie] będzie zatem należało wypowiedzenie się (...) czy całokształt okoliczności, w jakich nastąpiło powołanie sędzi S. C. (...) ma prowadzić do stwierdzenia, że sędzi tej nie można uznać za niezawisły i bezstronny sąd".

Nie zdziwiłbym się, gdyby uradowani wyrokiem nie dotarli do tych stwierdzeń, bo występują one w akapitach

• **Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej konsekwentnie wzywa Polskę do systemowej naprawy wymiaru sprawiedliwości** FOT. SHUTTERSTOCK

79-80, a zatem dość późno w tekście. Ale warto się w nie wczytać, bo pokazują, jak ograniczone w gruncie rzeczy zastosowanie ma ten wyrok w obecnej sytuacji gruntownego zdemolowania wymiaru sprawiedliwości w Polsce przez deformy Zbigniewa Ziobry. Należy przyjrzeć się kontekstowi – mówi Trybunał – i trzeba wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności przy rozstrzyganiu konkretnej sprawy, w tym przypadku poznańskiej sędzi pani S. C.

Pełna zgoda. W tym akurat przypadku, należała ona do grupy sędziów startujących w tej profesji. Jej powołanie nie jest więc skażone takim defektem, jaki niosą powołania do Sądu Najwyższego lub cudowne awanse z sądów średniego rzędu do wyższych, nie mówiąc już o prokuratorach, adwokatach, czy profesorach, którzy nagle poczuli w sobie zew sędziowski.

Łagodny stosunek TSUE do tej konkretnej sprawy wynika ze specyficznych okoliczności, które towarzyszyły powołaniu Pani S. C. Była przed powołaniem starszą asystentką sędziego w Sądzie Okręgowym w Poznaniu. Została pozytywnie zaopiniowana przez Kolegium Sądu i Zgromadzenie przedstawicieli sędziów okręgu. Pozostali uczestnicy postępowania nominacyjnego nie zakwestionowali powołania tej sędzi. A zatem w odniesieniu do niej, niewątpliwa wadliwość powołania (niekwestionowana przez TSUE) nie musi negować jej statusu jako sędzi.

Ale nie zawsze tak musi być. Doskonale streszcza to w niedawnym komentarzu w „Polityce" Ewa Siedlecka przypominając: „Nieprawidłowości przy powoływaniu czy awansowaniu sędziów popieranych przez władzę PiS było mnóstwo. Procedura opiniowania trwała czasem kilka minut, nie wyłączali się z głosowania nad nią członkowie KRS, którzy np. zawdzięczali tej osobie mianowanie do tej Rady. Kandydaci praktycznie bez doświadczenia zawodowego, czy z bardzo miernym dorobkiem orzeczniczym, wygrywali z kandydatami z tytułami naukowymi i wieloletnim sędziowskim doświadczeniem. Albo brak było opinii kolegiów sądowych o kandydacie".

Ten instytucjonalny kontekst, kluczowy dla oceny powołań, kieruje uwagę w stronę nowej KRS. Trybunał nie pozostawia na tej PiS-owskiej instytucji suchej nitki, przypominając swoje wcześniejsze orzeczenie, które podkreślało, że „KRS w nowym składzie" (jak neo-Radę nazywa Trybunał) powstała w wyniku bezprawnego skrócenia 4-letniej konstytucyjnej kadencji poprzedniego składu, a 23 z 25 członków KRS w nowym składzie zostało wskazanych przez polską władzę wykonawczą i ustawodawczą – i że wszystko to może budzić „uzasadnione wątpliwości co do niezależności i roli KRS w procesie nominacyjnym" sędziów.

Nie jest więc tak, że KRS, wypaczona przez deformy Ziobry, została w jakikolwiek sposób „zrehabilitowana" przez Trybunał. Wprost przeciwnie. To samo dotyczy arcyszkodliwej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Trybunał w swym orzeczeniu jest bezlitosny wobec ziobrowego pomysłu, by wszystkie sprawy związane z zarzutami dotyczącymi bezstronności sędziów były zmonopolizowane przez Izbę Kontroli. Trybunał pisze, że niezgodne z prawem europejskim są przepisy, „które przyznają określonemu organowi wyłączną kompetencję do orzekania w przedmiocie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu okoliczności jego powołania". A takim właśnie organem jest Izba Kontroli.

Trybunał idzie dalej: każdy sędzia krajowy ma prawo do oceny prawidłowości powołania innych sędziów w rozpatrywanej sprawie, a jeśli przepisy prawa krajowego lub orzecznictwo sądu konstytucyjnego (chodzi tu o Trybunał Julii Przyłębskiej, który tak ustanowił) wykluczają taką kompetencję sędziowską – to sąd krajowy ma obowiązek takie przepisy i takie orzecznictwo zignorować. Cytuję in extenso: „Sąd krajowy, do którego wpłynął taki wniosek o wyłączenie [sędziego], powinien odstąpić od stosowania tych uregulowań [zakazujących sędziom badania legalności powołań] zgodnie z ich wykładnią zawartą w tym orzecznictwie i samodzielnie zbadać zgodność z prawem powołania tego sędziego, w szczególności poprzez sprawdzenie, czy sędzia ten spełnia wymóg »sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy«". Wszyscy polscy sędziowie powinni sobie tę maksymę zawiesić nad biurkiem.

Tak przeszliśmy od jednostkowej sprawy sędzi S. C, do spraw o charakterze systemowym. I to jest najważniejszy wymiar orzeczenia TSUE, który przeinaczyli prawicowi entuzjaści tego wyroku. Polska, pisze TSUE, uchybiła swym zobowiązaniom wynikającym z prawa europejskiego, zakazując sądom badania, czy inni sędziowie spełniają „wynikające z prawa Unii wymogi dotyczące niezawisłości", a „z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał (...) wynika, że wadliwe powołania na stanowiska sędziowskie mają w Polsce charakter systemowy". A zatem „biorąc pod uwagę systemowy charakter wadliwych powołań, indywidualna ocena (...) nie może co do zasady wystarczyć dla zapewnienia pełnego poszanowania" wymogów prawa unijnego. Ergo: „problemy systemowe wymagają zastosowania przez państwo polskie odpowiednich środków prawodawczych (...) mających na celu rozwiązanie problemów związanych z niezależnością sądownictwa wynikających z reform przeprowadzonych z tym państwie".

Polska, pisze TSUE, uchybiła swym zobowiązaniom, zakazując sądom badania, czy inni sędziowie spełniają „wynikające z prawa Unii wymogi dotyczące niezawisłości"

Z czego zatem, poza wielkodusznym użyciem słowa „reformy", mogą cieszyć się obrońcy Ziobrowego status quo w sądownictwie? ●

Wojciech Sadurski

Wojciech Sadurski

• jest profesorem prawa na Uniwersytecie Sydnejskim i profesorem w Centrum Europejskim UW. Członek Rady Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka i Rady Instytutu Spraw Publicznych. Członek Komisji Weneckiej od 11 marca 2026. Artykuł reprezentuje poglądy autora, a nie Komisji Weneckiej. ●

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

eprasa.pl 755fec0d03

Co powiedziałaby Pytia z Delf o dalszych losach ataku na Iran? Spróbujmy pofantazjować...

Wielka Szachownica 2026

Staszek Smuga-Otto

Autor mieszka w Brytyjskiej Kolumbii w Kanadzie, syn żołnierza Armii Krajowej

Wystarczyły te trzy zimowe miesiące, gdy zarzuciłem plecak na grzbiet, opuściłem moje biurko, komputer w górskim zaciszu i powędrowałem przez tropikalne dżungle Ameryki Środkowej. Odcięcie od codziennego internetu to wspaniała kuracja na mocno nadszarpnięte nerwy.

A jednak... te trzy miesiące wystarczyły, by na globalnej szachownicy „się nawyrabiało". Nie będę wymieniał zbyt wielu faktów i zdarzeń, bo znacie je lepiej.

Skoncentruję się tym razem na jednym światowym teatrze, na Iranie.

Choć koncentrując się nie zapominajmy, że ten „teatr" nie ma szczelnych ścian, a w budowie scenariusza i rozwoju akcji udział biorą inni wielcy animatorzy, że to nie tylko USA, Izrael i Iran. Bez przyjęcia perspektywy „wielkiej szachownicy" próby zrozumienia politycznych i militarnych decyzji i posunięć w „teatrze", na niewiele się zdadzą. A to niestety często powtarzający się błąd wielu analityków.

Cofnijmy się więc o parę miesięcy do czasu, gdy komitet noblowski odmówił przyznania pokojowej nagrody temu „geniuszowi", co to ponoć zakończył 8 wojen. Ta decyzja wprowadziła „geniusza" w szał. „On im wszystkim pokaże!".

Myślał o zbombardowaniu Oslo, ale jego najbardziej zaufani: zięć – nieoficjalny ambasador Izraela, kumpel od handlu nieruchomościami – nieoficjalny ambasador Moskwy w Waszyngtonie, oraz religijny świr w mundurze generała stojący na czele ministerstwa wojny „powiedzieli mu", że to nie Norwegia, a Iran stanowi zagrożenie dla istnienia USA.

Po paru tygodniach Iran deklaruje gotowość prowadzenia długiej wojny, a jako jej zakończenie, stawia warunek: likwidacja wszystkich amerykańskich baz wojskowych na Bliskim Wschodzie!

Ufając doradcom, bez informowania Rady Bezpieczeństwa ONZ i wierząc w swą wszechmoc, bez pytania Kongresu o autoryzację, nie konsultując się z NATO wydał rozkaz ataku...

Nie nazwał tego wojną, lecz... specjalną operacją. Czy to przyjaciel z Kremla mu podpowiedział?

Po dwóch tygodniach: cieśnina Ormuz zablokowana przez Irańczyków, których armia i flota – według buńczucznych oświadczeń „geniusza" – zostały zlikwidowane w stu procentach. Jednak przez selektywnie zablokowaną cieśninę, bez żadnych przeszkód, płyną tankowce chińskie i irańskie.

Iran deklaruje gotowość prowadzenia długiej wojny, a jako jej zakończenie, stawia warunek: likwidacja wszystkich amerykańskich baz wojskowych na Bliskim Wschodzie!

Biały Dom, pomimo wszystkich oświadczeń o pełnej likwidacji reżymu Iranu i jego armii – panikuje. Szef Pentagonu wydaje swej armii rozkaz nie brania jeńców. „Zabijajcie wszystkich!". „Geniusz" żebrze o pomoc mulitarną Chiny, Anglię, Francję, Koreę Południowa, Japonię. Żebrze i grozi partnerom z NATO.

Znosi sankcje na rosyjską ropę, by dołożyć swemu pryncypałowi z Kremla wiele miliardów dolarów na dozbrojenie i kontynuację zbrodniczej agresji na Ukrainę. A może i na jej następny etap?

Klęska to ostateczna, kompromitacja i ponura groteska.

Tyle na dzisiaj, ale co dalej? Co powiedziałaby Pytia z Delf? Spróbujmy pofantazjować...

Rosja i Putin: nigdy dotąd nie mieli tak wspaniałej okazji, by w samej Rosji „odzyskać twarz" i pokazać całemu światu paraliż NATO. Jeśli zdecydują się na blitzkrieg, w którymś z państw bałtyckich, wyzwolą swych gnębionych rodaków. Odzyskają połączenie z Królewcem – artykuł 5 Paktu zadziała jedynie ostrymi protestami.

Pekin – Xi: pomoże „Geniuszowi" zakończyć „specjalną operację", ale warunkiem będzie obojętność Ameryki w sprawie aneksji Tajwanu, czyli wycofania Jankesów z tej strefy Pacyfiku. Tylko co dalej z Koreą Południową, Japonią?

No i wycofanie – dobrowolne lub wymuszone baz ze strefy Bliskiego Wschodu.

Czy mogły sobie, Rosja i Chiny, wymarzyć lepszy rozwój sytuacji?

Warto też zdawać sobie sprawę, że likwidcja amerykańskich baz na Bliskim Wschodzie, to koniec obecności Zachodu w tej strefie – a „wielka szachownica" nie znosi próżni!

A wreszcie... zbliżające się w USA tzw. wybory cząstkowe do Kongresu. Coraz to bardziej Amerykanom bielmo MAGA spada z oczu. Notowania Republikanów lecą w dół. Ciekawe, kiedy wreszcie zięć i kumpel od sprzedaży nieruchomości uzmysłowią Trumpowi, że je przegra. A razem z nim przegrają i partnerzy – animatorzy libertariańscy, panowie Thiel, Vance et consortes.

Że jedynym ratunkiem może okazać się... nieprzeprowadzenie tych wyborów, np. dzięki wprowadzeniu stanu wyjątkowego w kraju.

Tyle Pytia Delficka – pożyjemy, zobaczymy.

Czy jednak nie za szybko wróciłem z tropikalnej dżungli krokodyli, ryczących małp, wężów i wulkanów do tzw. cywilizacji i do internetu?

Czekam na Wasze komentarze...

wyborcza to wy

• **Wyborcza to Wy. Piszcie: listy@wyborcza.pl**

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34426722

Jak polscy innowatorzy ratują zasoby planety?

Biznes w Polsce udowadnia, że kluczem do sukcesu nie jest wyłącznie pozyskiwanie nowego, lecz inteligentne projektowanie tego, co już mamy w obiegu. Projekty zgłoszone do IX edycji Stena Circular Economy Award-Lider Gospodarki Obiegu Zamkniętego pokazały, że cyrkularność przestała być jedynie ekologicznym dodatkiem, a stała się solidnym fundamentem, na którym nowoczesne firmy budują swoją działalność.

IX edycja konkursu Stena Circular Economy Award

Zjawisko znane jako urban mining uświadamia nam, że nasze otoczenie to potężne źródło cennych surowców. Pozwala ono odzyskiwać pierwiastki z produktów już raz wprowadzonych na rynek, co znacząco ogranicza potrzebę eksploatacji środowiska naturalnego. Projektowanie wyrobów tak, by dało się je łatwo rozebrać na części i odzyskać zasoby, to jeden ze sposobów na ochronę przyrody. Pozwala ono firmom również uniezależnić się od niepewnych dostaw surowców z zewnątrz i chroni planetę przed skutkami nadmiernego wydobycia.

Poznaj liderów IX edycji SCEA

W tegorocznej odsłonie konkursu, który istnieje od 2017 roku, rywalizacja była wyjątkowo zacięta. Kapituła stanęła przed trudnym zadaniem – spośród blisko 80 zgłoszeń wyłoniono 3 Liderów GOZ oraz przyznano 5 wyróżnień. O znaczeniu tegorocznych projektów dla polskiego rynku mówi Piotr Bruździak, dyrektor ds. Sprzedaży i Operacji w Stena Recycling:

"Tegoroczna edycja udowodniła, że zamykanie obiegu i efektywne gospodarowanie zasobami przekłada się na konkretne efekty środowiskowe, takie jak wzrost poziomu recyklingu i ograniczenie ilości odpadów. Nagrodzone projekty pokazują, że przejście na wyższe poziomy hierarchii postępowania z odpadami może być jednocześnie korzystne dla środowiska i biznesu. To rozwiązania, które budują przewagę konkurencyjną i z powodzeniem mogą być wdrażane na dużą skalę."

Liderzy i wyróżnieni w IX edycji:

- Kategoria Przedsiębiorstwa wdrażające praktyki GOZ: Tytuł Lidera GOZ przyznano firmie Decathlon za projekt „Cyrkularne modele biznesowe w Decathlon Poland", obejmujący naprawę, wypożyczenia i odsprzedaż produktów. Wyróżnienia otrzymały: Enverde oraz Żabka Polska.
- Kategoria Start-upy wdrażające cyrkularne rozwiązania: Liderem został Rebench za rozwiązanie wspierające firmy w wydłużaniu cyklu życia wyposażenia biurowego poprzez cyfrową inwentaryzację i renowację. Wyróżnienie otrzymał TerraLight.
- Kategoria Studencka: Tytuł Lidera zdobył Mateusz Rembowski za projekt „Aqua-Loop" – innowacyjny system odzysku wody w gospodarstwach domowych. Kapituła wyróżniła również projekty Julii Agaty Czyż oraz Marceliny Reminger.

Sukces tegorocznych laureatów potwierdza, że cyrkularność stała się nowym standardem polskiej innowacyjności. Niezależnie od skali działania – od lokalnych startupów po rynkowych gigantów – każdy krok w stronę cyrkularności ma kluczowe znaczenie dla przyszłości naszej planety i portfeli konsumentów. Konkurs Stena Circular Economy Award od dziewięciu lat tworzy platformę wymiany wiedzy i promuje praktyki, które przybliżają nas do gospodarki jutra: wolnej od marnotrawstwa i opartej na szacunku do każdego grama surowca, który już jest na rynku.

1 RP

eprasa.pl 755fec0d03

ROZMOWA Z
RALPHEM KAMINSKIM

Ralph Kaminski dla „Wyborczej”

NIE ROBIĘ MUZYKI, ŻEBY BIĆ REKORDY

– Nie musiałem szczekać. Wygodniej byłoby robić rzeczy bezpieczne i podobać się wszystkim, tylko nie na tym polega zadanie artysty – opowiada nam Ralph Kaminski.

FOT. DAWID GRZELAK

JAREK SZUBRYCHT: Skoro dałeś swojej nowej płycie taki sam tytuł jak Gorillaz, zacznę od tego samego pytania, które im zadałem: góra, na którą nas zaprosiłeś, to miejsce, do którego się ucieka, czy szczyt, którego osiągnięcie jest celem i nagrodą?
RALPH KAMINSKI*: Postrzeganie robienia muzyki – w ogóle pracy w show-biznesie – jako drogi na szczyt jest czymś najgorszym, co można sobie zrobić. Mnie nie chodzi o to, żeby zdobyć jeden szczyt, tylko żeby spacerować po różnych pagórkach. Niektóre są wyższe, inne niższe, zdarzają się też zejścia w doliny.

Góra w tytule mojego albumu ma znaczenie symboliczne – równie dobrze można by tu wstawić jakieś imię, choć to byłoby zbyt dosłowne. Tak się też złożyło, że mój pierwszy album nazywał się „Morze”, więc teraz jest „Góra”, która zamyka moją pierwszą dekadę w show-biznesie. Nie, przepraszam, ja nie jestem w show-biznesie. Przede wszystkim jestem w muzyce.

Po przesłuchaniu płyty odnoszę wrażenie, że na tej swojej górze nie tylko jesteś sam, ale wręcz samotny.
– Muszę zaznaczyć, że to nie jest album o aktualnym mnie. Zanim piosenki zostały napisane, nagrane i wytłoczone na płycie, minęło sporo czasu. Ale masz rację – pisałem je z samotnego, pustego miejsca, znajdującego się wtedy wewnątrz mnie. Piosenkami próbowałem wysłać sygnał, jak się czuję. Nie chodzi o to, że nie miałem się do kogo odezwać, ale sam ze sobą czułem się przeraźliwie samotny. Można powiedzieć, że to paradoks, prawda? Jak mogę czuć się samotny, skoro mam 200 tysięcy followersów na Instagramie?

Moje poczucie samotności nie wynikało z pracy – ona idealnie zagłusza samotność, a przy okazji kontakt z samym sobą. Dla wielu ludzi praca staje się ucieczką od samotności, od problemów. Dlatego na jakiś czas świadomie przestałem pracować i wtedy pojawiło się dużo trudnych emocji, rzeczy, których wcześniej nie miałem czasu przeżywać albo do których nie miałem dostępu. Poczucie samotności było jedną z nich.

Zostałeś gwiazdą i wokół się przerzedziło?
– Nie, to nie to. Wyobrażam sobie, że ktoś staje się zbyt wielki i niedostępny dla swojego otoczenia. Czuje się samotny, bo już nikt go nie rozumie, tak wielką jest gwiazdą i wybitnym kreatorem. Mnie to nie dotyczy. Zawsze robiłem, co mogłem, żeby do tego nie doprowadzić – żeby moi najbliżsi nie patrzyli na mnie przez pryzmat mojej pracy.

Na zewnątrz mogę wydawać się kimś innym i ten wizerunek pewnie zawiera jakąś część mnie, ale dopiero ktoś, kto zna mnie prywatnie, wie, kim naprawdę jestem. O oddzielaniu tego, co publiczne, od życia prywatnego śpiewam w piosence „Pocałunki w deszczu”: „Chcę być chciany – nie jak idol, lecz przez ciebie”.

A zatem sukces jednak rzuca cień na twoje życie prywatne.
– Na pewno trudniej jest znaleźć kogoś bliskiego, nawet przyjaciela. Trudniej komuś zaufać. Jedna z bliskich mi osób – z tych stosunkowo niedawno poznanych – przyznała, że nie była na „Balu u Rafała”, że nigdy tego nie widziała – i byłem tym zachwycony.

Oczywiście tworzę po to, żeby być słuchanym i chcę, żeby ludzie mnie kojarzyli i cenili, ale dobrze, że jest ktoś, dla kogo nie jestem przede wszystkim postacią ze sceny.

Nawet jeśli na swojej „Górze” jesteś samotny, masz towarzystwo – duchów. Niektóre z nich mają imiona i konkretne historie, inne są anonimowe, ale przemykają gdzieś w tle. Dużo w tych piosenkach śmierci i strachu przed śmiercią.
– Temat śmierci towarzyszył mi od bardzo wczesnego dzieciństwa, dużo było wokół... niespodziewanych końców. Raczej od tego uciekałem, nie chciałem o tym myśleć, za bardzo mnie to przerażało. Dopiero śmierć Ani Dombalskiej, mojej profesor od śpiewu, coś zmieniła. Ta śmierć była rozciągnięta w czasie, zamieniona w długie pożegnanie, bo Ania wiedziała, że umrze, chorowała, mówiła o tym bardzo otwarcie.

To było dla mnie nowym doświadczeniem – nie mogłem już uciekać, zostałem zmuszony do zmierzenia się nie tylko z jej odchodzeniem i żałobą, ale w ogóle z naszą ludzką śmiertelnością. Z tematami, od których współczesna kultura zwykle ucieka. Przyjrzenie się temu z bliska było dla mnie czymś trudnym i zarazem bardzo ważnym. Myślę, że wręcz przełomowym.

Słyszę w twoim nowym materiale kontynuację płyty „Młodość” z 2019 roku. Właściwie to „Góra” mogłaby równie dobrze mieć tytuł „Dojrzałość”.
– Czuję się dojrzały. Na pewno dojrzalszy i jest mi z tym jakoś lepiej. Choć pisząc te piosenki, zdarzyło mi się zatęsknić za młodością. Za-

Może ja w środku jestem starym dziadem? Wydając taki album, czuję, że znowu idę pod prąd. Już od debiutu tak mam

zdrościłem tym wszystkim ludziom, którzy debiutują i mają w sobie tę naiwność, siłę i wiarę w siebie, które bardzo, bardzo pomagają na tym pierwszym etapie, a przemijają wraz z dojrzałością i większą wiedzą. Swoją drogą, to ciekawe, czy jeśli dożyję starości i będę miał ochotę wydać płytę, to nazwę ją „Starość”?

Znasz wiersz „Polały się łzy” Adama Mickiewicza?
– Tak, kojarzę.

Krótki, piękny, mądry i mniej więcej o tym, co wyśpiewujesz w swoich nowych piosenkach.
– Piękny. Mógłbym powiedzieć, że ten wiersz doskonale opisuje moje doświadczenia. Wiesz, ja zbyt często nie płaczę, właściwie to w ogóle. Jestem na to zbyt zajęty. Kiedy zrobiłem sobie wspomnianą już przerwę od pracy i skazałem się na zbyt dużą ilość wolnego, okazało się jednak, że natura zwyciężyła – mój organizm domagał się równowagi.

Jak zacząłem płakać, to nie mogłem przestać. Płakałem codziennie, aż stało się to męczące i już sam z siebie żartowałem, że odwodnię się od tego płakania. Moje emocje upomniały się o swoje. Tak, ten wiersz Mickiewicza najlepiej oddaje mój ówczesny stan.

Kiedy po raz pierwszy słuchałem „Góry” i doszedłem do piosenki „Nie bój się na zapas!”, sprawdziłem, czy komputer nie przełączył mi się przypadkiem na jakieś inne źródło dźwięku. To rzecz z innego świata.
– Rzeczywiście, ten utwór odbiega stylistycznie od reszty. Zaczęło się od założenia, że napiszę pogodną płytę...

Coś poszło nie tak.
– No, nie wyszło mi – życie zweryfikowało plany. Zostało z nich tylko to, że po raz pierwszy większość utworów skomponowałem na gitarze akustycznej, w tym „Nie bój się na zapas!”, utwór prawie rockandrollowy. Świetnie sprawdza się na żywo, totalnie przy nim szalejemy. Poprzedzające go utwory są poważne, wręcz smutne i nie wyobrażam sobie zagrania całego takiego koncertu. Takiego wielkiego, napompowanego balona, który zaraz pęknie.

Brzmi jakbyś dał się przyłapać na tym płakaniu i zawstydzony chciał nas zapewnić, że wszystko jest w porządku, nie musimy się niepokoić.
– Wiele z pozostałych piosenek nie było jeszcze gotowych, a ja już wiedziałem, że chcę mieć na płycie taki utwór jak „Nie bój się na zapas!” – niesiony przez rytm i gitarową energię. Chciałem spróbować wytańczyć w nim swój lęk. Bez niego ta płyta byłaby zbyt ciężka, za dużo byłoby w niej rozpaczy.

Czemu tak bardzo zależy ci na tym, żeby twoje płyty były zamkniętymi konceptami, a nie po prostu zbiorami udanych piosenek? Jesteś sporo młodszy, więc wiesz lepiej ode mnie, że coraz mniej ludzi ma cierpliwość do wysłuchiwania płyt od początku do końca, że wybiera-

eprasa.pl 755fec0d03

ją po piosence. Ba, dobrze, jeśli po piosence, a nie poprzestają na 30-sekundowym, przyspieszonym refrenie na TikToku.
– Może ja w środku jestem starym dziadem? Wydając taki album, czuję, że znowu idę pod prąd. Już od debiutu tak mam. Wiem, że ludziom podobają się inne rzeczy i powinienem to wziąć pod uwagę, żeby osiągnąć tak zwany sukces.

Tylko ja nie robię muzyki po to, żeby bić rekordy. Tworzę muzykę do słuchania.

Ten album wymaga skupienia, bo widocznie miałem potrzebę, żeby taki nagrać. Jeśli kiedyś poczuję, że powinienem zrobić hity z satelity, to będą hity. Nie mogę kalkulować, choć oczywiście mam nadzieję, że „Góra" się spodoba, że znajdzie swoich słuchaczy i zostanie doceniona. Byłbym idiotą, gdybym tego nie chciał. Myślę o słuchaczu, ale zarazem wierzę, że są jeszcze ludzie, którzy słuchają całych płyt. O nich myślę. Chcę ich wzruszać, a kiedy to się udaje, czuję się artystą spełnionym.

Płyta wypełniona balladami oznacza, że odpuściłeś sobie wyścig o stadiony? Byłeś, śpiewałeś i co – nie podobało ci się?
– Przed COVID-em prowadziłem podcast z Arturem Rawiczem i kiedyś przyszedł do nas Dawid Podsiadło. Był przed wydaniem „Małomiasteczkowego", tej swojej wielkiej płyty. Pamiętam, że byliśmy oczarowani informacją, że wyprzedał Torwar, a chwilę później – trzy z rzędu. Nie mogliśmy uwierzyć, że polski artysta tego dokonał, że ludzie kupili tyle biletów.

Kilka lat później i ja swój Torwar zagrałem – to było bardzo ciekawe doświadczenie, ale nie czuję potrzeby bicia kolejnych rekordów. Nigdy nie marzyłem o tym, żeby zagrać na stadionie, i nie marzę teraz. To nie jest moja droga.

Jestem wdzięczny Dawidowi za to, że dzięki jego zaproszeniu miałem możliwość przekonać się, jakie to uczucie. Stadion robi wrażenie. Nie powiem, że nie. Ta liczba ludzi jest niesamowita, tylko emocji, które przeżywasz za pierwszym razem, już nie doświadczysz za kolejnym.

Nie czuję też stadionów jako fan muzyki. Byłem niedawno na stadionie na Harrym Stylesie, zapłaciłem dużo pieniędzy i uważam, że wyrzuciłem je w błoto, bo nie czułem żadnych emocji. Nic w tym dźwięku dla siebie nie usłyszałem.

Przy okazji apeluję do niektórych moich koleżanek i kolegów marzących o stadionach, żeby zastanowili się, czemu tak bardzo tego chcą. Dawid gra stadiony, bo ma taką możliwość, odniósł ogromny sukces komercyjny i w innych obiektach wszystkich chętnych nie pomieści. Ale jeżeli ktoś marzy o graniu na stadionach, bo myśli, że się tym dowartościuje, zostanie artystą spełnionym, to chyba nie tędy droga.

Możesz dopieszczać każdy dźwięk i słowo, oczekiwać od słuchaczy skupienia, ale kiedy piosenka idzie w świat, tracisz nad nią kontrolę. Można na przykład wyciąć jedną linijkę z refrenu i zrobić z tego mema. Hau hau hau.
– Nie spodziewałem się, że „Pies" wzbudzi aż takie kontrowersje. Zainspirował mnie utwór „One Hit" The Knife, w którego refrenie jest „how how how", brzmiące nie jak słowa, ale jak szczekanie, zwierzęce odgłosy. Genialny motyw, bardzo ekspresyjny. Postanowiłem zrobić coś podobnego w swojej piosence. Wiedząc, jak ludzie kochają zwierzęta i jak te zwierzęta kochają ludzi, chciałem opowiedzieć metaforycznie o samotności. Myślałem też o psach mojej mamy, które były dla nas bardzo ważne.

Moi odbiorcy to zrozumieli, ale byłem zaskoczony tym, co wydarzyło się w innych kręgach, gdzie przedstawiano mnie w pejoratywny sposób, a przesłanie piosenki bardzo spłycono. Łatwo było wyśmiać szczekającego artystę. Zdaję sobie jednak sprawę z tego, że teledyskiem dolałem oliwy do ognia. Nawiązywałem w nim do mistrzów kina – do „Pociągu" Kawalerowicza, ale i do „Salò, czyli 120 dni Sodomy" Pasoliniego. Dlatego mam na sobie suknię ślubną.

Dalszą częścią spektaklu były Fryderyki, gdzie też pojawiłem się w tej sukni. Kiedy opublikowano artykuł „10 najbardziej kontrowersyjnych momentów na 30-lecie Fryderyków", okazało się, że dwa należą do mnie. Dzisiaj nikt nie pamięta, kto wtedy dostał nagrodę, tylko to, że byłem w sukience. O to chodziło. Odbiłem sobie w ten sposób brak Fryderyków za „Bal u Rafała". Nie musiałem, jak Vito Bambino, wieszać na statuetkach papieru toaletowego.

Awantura o suknię była sprowokowana i spodziewana, ale nigdy bym nie przypuszczał, że niewinny psi refren wywoła taką burzę.
– Widziałeś memy, w których moje „hau hau" zestawiano z tekstem Jacka Kaczmarskiego? Z tym nie wygram. Chociaż ktoś w odpowiedzi zrobił mema, dając inny mój tekst i obok jakiś prostszy tekst Kaczmarskiego. Nie wiem tylko, do czego tym pytaniem zmierzasz. Czy wstydzę się tego utworu? Czy żałuję? Absolutnie nie.

Wstydzić się nie masz czego, ale czy nie żałujesz? Nie dość, że zostałeś obśmiany przez internetowy tłum, to jeszcze wciągnięto cię w wojny kulturowe.
– Jakiś polityk oburzał się, że szczekam w amfiteatrze w Opolu.

Bo na tym swoim obłudnym oburzeniu próbował zbić kapitał polityczny. Podsunąłeś mu piękny przykład upadku sztuki, wręcz zdrady polszczyzny. Kiedyś na opolskiej scenie swoje wiersze śpiewali Kaczmarski i Młynarski, a teraz jakiś przebieraniec szczeka na ludzi. Koniec świata!
– Przykro mi było. Nie przypuszczałem, że szczekanie będzie kontrowersyjne. Uważałem na języku polskim, gdzie uczono mnie, czym jest metafora i że może przybierać różne formy, ale łączy je brak dosłowności. Martwi mnie, że ludzie wszystko dziś odbierają dosłownie, nawet żarty. To dowodzi, że edukacja artystyczna w naszym kraju jest na bardzo słabym poziomie, że jest coraz mniejsza otwartość na sztukę, która teoretycznie powinna być wolna.

Oczywiście nie musiałem szczekać. Wygodniej byłoby robić rzeczy bezpieczne i podobać się wszystkim, tylko nie na tym polega zadanie artysty. To jest nuda. Sztuka nie musi każdemu się podobać, musi budzić emocje.

Czyli „Pies" spełnił swoje zadanie, nie masz na co narzekać.
– Czasami algorytm, który podawał dalej te memy, docierał do ludzi, którzy mnie nie znali. Zainteresowali się, polubili moją muzykę. Częściej jednak docierał do tych, którzy dowartościowują się, szydząc z ludzi czy wręcz otwarcie i niesprawiedliwie ich atakując.

W zeszłym roku jednego takiego hejtera podałem do sądu. Został skazany, musiał mnie przeprosić i zapłacić grzywnę na cele charytatywne. To pokazało, że nie ma bezkarności w sieci i że jeżeli poczuję, iż ktoś przekracza granice, mam prawo go pozwać. Trzeba walczyć z hejtem. Wiadomo, że to studnia bez dna, ale ten wybraniec trafił na mój gorszy dzień i nie odpuściłem. Może dzięki temu ktoś inny zastanowi się pięć razy, zanim coś napisze, bo i z nim mogę spotkać się w sądzie.

Z twojej nowej płyty dowiedziałem się, że wciąż masz marzenia. Jakie?
– Marzę o tym, żeby dalej móc wykonywać swój zawód i żeby zdrowie mi na to pozwalało. Chciałbym też, żeby nowy album dotarł do słuchaczy i powoli w nich dojrzewał, bo wiem, że ta muzyka potrzebuje czasu. ●

Ralph Kaminski

Góra
Universal Music Polska

*Ralph Kaminski

• (ur. w 1990 r.) wokalista, kompozytor i producent działający na pograniczu popu i alternatywy dla wrażliwców. Zadebiutował 10 lat temu płytą „Morze", teraz wydał swój czwarty album autorski, czyli „Górę". W międzyczasie m.in. zdobywał liczne nagrody, śpiewał piosenki Kory i hymn Męskiego Grania, koncertował z Dawidem Podsiadłą i nagrywał z Marylą Rodowicz

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427203

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieregulowanych stanach prawnych, oznaczonych jako **dz. nr 56/2** oraz **57,** położonych w obrębie Wudzyn, gmina Dobrcz, bez oznaczenia hipotecznego, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie podziemnej linii kablowej nn 0,4 kV.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.3.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34426773

Zwierzyniecka Spółdzielnia Mieszkaniowa w Krakowie
z siedzibą w Krakowie ul. J. Lea 92
ogłasza

PRZETARG NIEOGRANICZONY
- PISEMNE SKŁADANIE OFERT

Przedmiotem przetargu jest sprzedaż prawa odrębnej własności **samodzielnego lokalu o innym przeznaczeniu niż mieszkalny (użytkowy) nr 1U** o pow. 460,97 m² położonego w poziomie piwnic, na parterze i I piętrze w budynku **ul. Karola Szymanowskiego 15** w Krakowie, stanowiącego mienie Spółdzielni, dla którego prowadzona jest odrębna księga wieczysta. DZIAŁ IV KW dla lokalu jest wolny od wpisów, DZIAŁ III KW jest wolny od wpisów innych niż opisane w **Ważne informacje o lokalu.**
Wskaźniki rocznego zapotrzebowania na energię użytkową = 96,32kWh/(m² · rok), energię końcową = 128,79kWh/(m² · rok), nieodnawialną energię pierwotną = 185,71 kWh/(m² · rok), udział odnawialnych źródeł energii w rocznym zapotrzebowaniu na energię końcową = 0,00%, jednostkową wielkość emisji CO_2=0,4034 t CO_2/(m² · rok).
Lokal można oglądać od dnia 13.04.2026r.po uprzednim telefonicznym uzgodnieniu terminu pod nr telefonu: 12 637 85 60).

Cena wywoławcza lokalu nr 1U: **3 919 000 zł**, wysokość **wadium: 400 000 zł.**
Termin wpłaty wadium: **do 27.04.2026r.** - wpłata na rachunek bankowy Sp-ni: PKO BANK POLSKI SA II O/Kraków 17 1020 2906 0000 1602 0013 8008. Decyduje data wpływu środków na rachunek bankowy Spółdzielni.
Pisemne oferty wraz z **Oświadczeniem** warunkującym udział w przetargu (o którym mowa w „Regulaminie (…)" **można składać do godz. 12:00 w dniu 28.04.2026r** w siedzibie Spółdzielni – parter – dziennik podawczy - w zaklejonej kopercie z dopiskiem „ Oferta – przetarg na lokal nr 1U".
Oferta powinna zawierać dane oferenta, jego adres, oferowaną cenę, ew. nr telefonu, nr rachunku do zwrotu wadium, podpis oferenta.

Komisyjne otwarcie ofert (bez udziału oferentów) nastąpi o godz. 12:30 w dniu 28.04.2026r.

Informacja Spółdzielni dla oferentów w sprawie wyboru oferty: w dniu 28.04.2026r. o godz. 14:00 w siedzibie Spółdzielni – Sekretariat. Zawiadomienie oferenta o przyjęciu oferty dokonuje się niezwłocznie – pisemnie. Oferenta nieobecnego w siedzibie Spółdzielni – zawiadamia się pisemnie na wskazany adres za potwierdzeniem odbioru.
Osoba, której oferta zostanie przyjęta (wygra przetarg) ma obowiązek w terminie **do 28.05.2026r. wpłacić na konto Spółdzielni zaoferowaną kwotę** (cenę nabycia) pomniejszoną o wpłacone wadium (decyduje data wpływu środków na rachunek bankowy Spółdzielni).
Bezskuteczny upływ tego terminu powoduje przepadek wadium na rzecz Spółdzielni.
Pozostałym osobom wadium zwraca się w dniu następnym po otwarciu ofert na wskazany przez uprawnionego nr rachunku bankowego w wysokości wniesionej kwoty.
Z „Regulaminem w sprawie zasad organizowania przetargów na lokale w Zwierzynieckiej Spółdzielni Mieszkaniowej (…)" można zapoznać się w siedzibie Spółdzielni w dziale członkowsko-mieszkaniowym (parter) w dniach przyjęć stron lub na stronie internetowej **www.zsm.krakow.pl w zakładce Przetargi.**
Zawarcie umowy notarialnej i wydanie lokalu nastąpi w terminie 14 dni od spełnienia przez oferenta wszystkich warunków określonych w ogłoszeniu o przetargu. Zawiadomienie oferenta o przyjęciu oferty oznacza zobowiązanie do zawarcia umowy.
Osoba, która wygra przetarg pokrywa wszelkie opłaty wynikające z aktu notarialnego.
W przypadku uchylenia się od zawarcia umowy wadium przepada.
Spółdzielnia zastrzega sobie prawo odwołania a także unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Ważne informacje o lokalu
Lokal składa się z 26 pomieszczeń użytkowych. Wynikający z w/w powierzchni ułamkowy udział we współwłasności nieruchomości budynkowej oraz w prawie własności gruntu wynosi 46097/236454. Budynek ul. Karola Szymanowskiego 15 posadowiony jest na działce nr 641/22 obręb 4.

W poziomie piwnic ww lokalu znajduje się m.in. pomieszczenie hydroforni (26,22 m²), która obsługuje budynek ul. Szymanowskiego 15 i Szymanowskiego 14. W dziale III kw prowadzonej dla lokalu nr 1U wpisana jest nieodpłatna służebność korzystania z lokalu nr 1U, której zakres ograniczać się będzie do korzystania z pomieszczenia, w którym znajduje się hydrofornia, na rzecz każdoczesnych właścicieli i posiadaczy nieruchomości, składającej się z działek nr 641/15, nr 641/17, nr 641/20 i nr 641/23, zabudowanej budynkiem wielomieszkaniowym przy ul. Szymanowskiego numer 14 w Krakowie. Przy umowie sprzedaży lokalu 1U zostanie ustanowiona analogiczna służebność na rzecz każdoczesnych właścicieli i posiadaczy nieruchomości, składającej się z działki nr 641/22, zabudowanej budynkiem wielomieszkaniowym przy ul. Szymanowskiego numer 15 w Krakowie.

W 2012 r. budynek **Szymanowskiego 15** został docieplony oraz dokonano kompleksowego remontu instalacji wewnętrznej centralnego ogrzewania. Nakłady na ten cel zostały sfinansowane dwoma kredytami. Spłata kredytów wraz z odsetkami dokonywana jest w stawce opłaty na fundusz remontowy przez osoby posiadające tytuł prawny do lokalu w tej nieruchomości. Termin całkowitej spłaty kredytów przypada w dniu 01.12.2028r. Bliższych informacji w tej sprawie można uzyskać w dziale członkowsko-mieszkaniowym Spółdzielni.
Dodatkowe informacje można uzyskać pod nr tel. 12 637-11-05.

Zarząd Spółdzielni

eprasa.pl 755fec0d03

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

POZA ULOTKĄ

Dziewczynka zmarła po niecałej dobie. O tym, że lekarze zastosowali leczenie lekiem pozarejestrowym, rodzice dowiedzieli się dopiero pół roku później.

Przed wojną ona zarządzała marketami spożywczymi i dorabiała jako księgowa, on prowadził firmę i zajmował się przetwórstwem oraz sprzedażą malin.

Na wojnie Vasyl walczył w Donbasie, potem w rejonie Charkowa i na granicy z Białorusią. Dwa razy został ranny. Przeżył, ale do dalszych walk się nie nadawał. – Krzyczałem na lekarza, że muszę wracać na front – wspomina. Nie pomogło, został zdemobilizowany. Kiedy Anna zaszła w ciążę, wyjechali do Polski. Zamieszkali w Gdyni. Tu 23 stycznia 2025 roku w Szpitalu Morskim urodziła im się córeczka, Eva Marija.

Noworodka oceniono na 10 na 10 punktów w skali Apgar, chociaż dziewczynka miała niewłaściwie rozwinięte naczynia krwionośne w lewej nodze i zrośnięte dwa palce u stopy. Czerwoną plamę na skórze, sięgającą do pośladka, lekarze zdiagnozowali jako malformację naczyniową żylną. To anomalia rozwojowa, która – co do zasady – nie zagraża życiu dziecka, ale wymaga leczenia.

Evę przewieziono do Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku. W szpitalu była od 28 do 31 stycznia. Wyniki badań pokazały, że w razie zastosowania standardowej terapii immunosupresyjnej, może dojść u dziecka do powikłań. Stwierdzono m.in. niedokrwistość, problemy z krzepnięciem krwi i niestabilność metaboliczną. Anna: – Po trzech dniach wypisali nas do domu. Córka nie miała żadnych infekcji, jadła i przybierała na wadze.

Vasyl: – Pozostała nam jeszcze jedna wizyta w szpitalu. Ale powiedziano nam, że córka jest zdrowa i wszystko będzie dobrze.

LEKARZE DECYDUJĄ SIĘ NA LECZENIE OFF-LABEL

Po ponad miesiącu w domu, małżeństwo wrócili z dzieckiem do UCK. 3 marca Eva została planowano przyjęta do kliniki pediatrii, hematologii i onkologii na oddział patologii noworodka, niemowlęcia i chorób metabolicznych, by kontynuować leczenie malformacji naczyniowej. Przeszła badania kontrolne i lekarz prowadzący podjął decyzję o podaniu dziecku leku o nazwie Sirolimus. To silny antybiotyk immunosupresyjny, który stosuje się głównie w transplantologii. Podaje się go także przy malformacji naczyniowej u noworodków.

Kluczowe jest to, że podanie tego specyfiku na chorobę Evy, określane jest jako leczenie „off-label", czyli „poza ulotką" albo „poza etykietą". Co to znaczy? Że lek jest podawany na inną chorobę, w innych dawkach lub dla innych grup pacjentów, niż wskazuje producent w oficjalnej ulotce. To legalna i powszechna na całym świecie praktyka, szczególnie w onkologii, psychiatrii, ale także pediatrii. Wzięła się z braku alternatywnych, zarejestrowanych leków na niektóre schorzenia. Bywa, że są nawet dowody naukowe, wskazujące na skuteczność leku przy innych chorobach, ale producent nie zdążył jeszcze uzupełnić tego w procesie rejestracji leku. Nie jest to więc leczenie eksperymentalne.

Co jednak istotne, aby zastosować procedurę off-label, rodzic bądź opiekun prawny dziecka, powinien wyrazić świadomą zgodę na leczenie i wiedzieć o wszelkich ryzykach po zastosowaniu leku. Takie są przepisy.

W przypadku rodziców Evy był z tym problem. – Wręczono nam plik dokumentów po polsku – opowiada Anna. – Lekarka powiedziała, żebyśmy użyli translatora w internecie, by sobie to przetłumaczyć. Próbowaliśmy, ale tłumaczenie nie odpowiedziało na wszystkie pytania, w tym podstawowe. Gdybym wiedziała, że podanie leku niesie ryzyko dla zdrowia córki, nigdy bym się na to nie zgodziła. A o tym, że było to leczenie off-label, dowiedzieliśmy się dopiero pół roku później w kancelarii prawniczej, która zajęła się naszą sprawą i przeanalizowała dokumentację medyczną.

Vasyl: – Nie wiedzieliśmy, co podpisujemy. Ale byliśmy pewni, że w szpitalu nas przecież nie oszukają.

O tym, że rodzice nie zostali skutecznie poinformowani o konsekwencjach wybranej przez lekarzy metody leczenia, świadczą także ewidentne błędy w dokumentacji. Nawet podpisy na zgodzie na terapię złożyli nie w tym miejscu, w którym trzeba; nie wpisali daty i godziny, nie zaznaczyli swoich zgód w niektórych wymaganych polach.

Anna: – Potem przyszła pani ze strzykawką i powiedziała, że teraz „podamy dziecku witaminy". Na moje pytanie, czy jest jakieś ryzyko dla zdrowia córki, odpowiedziała: „nie".

Była godz. 20, gdy Eva dostała zastrzyk.

„MÓDLCIE SIĘ DO SWOJEGO BOGA, A MY BĘDZIEMY DO SWOJEGO"

– Córka od rana mocno płakała. Przestała przyjmować pokarm. Zadzwoniłam do męża i poprosiłam, żeby przyjechał, bo z dzieckiem dzieje się coś niedobrego. Była godz. 6 rano. Poszłam do pielęgniarek, prosiłam, by coś zrobiły. Uspokajały mnie, że „to normalne, że dziecko ma gazy". Za chwilę poszłam znowu, ale ponownie mnie odesłały. O godz. 6.30 podały dziecku papawerynę, środek rozkurczowy. Ale Eva nie przestawała płakać. Aż w końcu zaczęła ciężko oddychać – mówi Anna i pokazuje, z jakim trudem dziewczynka łapała każdy oddech.

Mówi dalej: – O godz. 8 rano weszła lekarka z grupą studentów na obchód. Przyglądali się córce, widzieli, jak z trudem oddycha. Lekarka powiedziała, że to kolki. I wyszli. A ja mam dwójkę dzieci i wiem, jak wyglądają kolki. To nie było to.

Dziecko zrobiło się blade, miało napęczniały brzuszek. Anna wzięła je na ręce, chodziła po szpitalnym korytarzu, płakała i prosiła o pomoc.

– Ale lekarz powiedział, że histeryzuję. Pielęgniarki podały córce paracetamol. Nie zrobili żadnych badań, nie podłączyli żadnej aparatury, nie było żadnej diagnostyki. Później mąż chciał zmienić pieluszkę i zobaczył, że z plamy na nóżce cieknie krew – opisuje Anna.

Dopiero o godz. 14.25 lekarz pilnie zlecił badanie USG. Wykazało ostrą niewydolność wielonarządową. Serce nie pompowało krwi. Zlecono pilną konsultację kardiologiczną. Kiedy transportowano dziewczynkę między oddziałami, doszło do zatrzymania krążenia. Kardiolog, natychmiast zaczął resuscytację. Wezwano zespół lekarzy wczesnego reagowania. Była 14.50 – dziesięć godzin od zgłoszenia przez matkę pierwszych problemów z dzieckiem. O godz. 17.04 niemowlę zostało przyjęte na dziecięcy OIOM w stanie krytycznym, nieprzytomne, niezdolne do samodzielnego oddychania. Akcja serca zwalniała.

– Wyszła do nas lekarka i powiedziała: „Módlcie się do swojego boga, a my będziemy do swojego". Zapamiętam te słowa do końca życia. Po kilku minutach wyszła ponownie. Powiedziała, że dziecko zmarło. I że jeśli chcę zobaczyć córkę, to teraz. Próbowała nas jeszcze pocieszać. Mówiła: „Zrobicie sobie kolejne dziecko" – opowiada Anna.

Zgon Evy stwierdzono o godzinie 17.27.

PROKURATURA BADA SPRAWĘ

– Gdybyśmy wiedzieli, że leczenie wiąże się z ryzykiem, nigdy bym się nie zgodziła. To nie było leczenie ratujące życie córki, które trzeba było podjąć – mówi Anna.

Zawiadomienie po śmierci dziewczynki złożyła w prokuraturze kancelaria prawnicza mecenas Elżbiety Bansleben z Sopotu. 19 grudnia 2025 roku Prokuratura Rejonowa Gdańsk-Wrzeszcz wszczęła śledztwo w sprawie nieumyślnego spowodowania śmierci dziecka.

Zawiadomienie dotyczy trzech lekarzy:
- lekarki przyjmującej dziecko na oddział i przyjmującej zgodę na leczenie off-label;
- lekarza prowadzącego z oddziału intensywnej terapii dzieci oraz
- lekarza prowadzącego z oddziału patologii noworodka.

Prawnicy wskazali, że mogły zostać popełnione przestępstwa z art. 192 KK (który mówi o wykonaniu zabie-

Wyszła do nas lekarka i powiedziała: „Módlcie się do swojego boga, a my będziemy do swojego". Zapamiętam te słowa do końca życia

ANNA
mama Evy, która zmarła w szpitalu w Gdańsku

PAWEŁ WOJCIECHOWSKI

eprasa.pl 755fec0d03

• **Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku**
FOT. BARTOSZ BAŃKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

gu leczniczego bez wymaganej zgody) oraz z art.155 (dotyczącego nieumyślnego spowodowania śmierci).

Śledztwo jest prowadzone „w sprawie", czyli nikomu prokuratura nie postawiła zarzutów. Śledczy sprawdzą, czy doszło do błędów medycznych, czy lekarze uzyskali świadomą zgodę rodziców na leczenie off-label, czy leczenie było właściwe, czy dziecko zostało dostatecznie zbadane przed podaniem leku oraz czy wcześniejsza interwencja lekarska – zaraz po wystąpieniu niepokojących objawów – uratowałaby życie Evy.

– Przesłuchano już kilka osób z personelu pielęgniarsko-lekarskiego, który zajmował się pokrzywdzoną i oczekuje się na przesłuchanie kolejnych – przekazuje prokurator Mariusz Duszyński, rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej w Gdańsku. Po przesłuchaniu prokuratura zdecyduje, czy i jakich biegłych powołać.

Zwróciłem się z dziewięcioma pytaniami do dyrekcji UCK w Gdańsku. Zapytałem:

• czy rodzice Evy wyrazili świadomą zgodę na leczenie Sirolimusem;
• czy szpital dysponuje zgodami na leczenie w języku ukraińskim;
• czy zaproponowano rodzicom tłumacza do dokumentów;
• czy dziecko przed podaniem leku zostało dostatecznie zbadane, a jego stan był należycie monitorowany;
• czy można uznać, że dziecku podano lek mimo negatywnych wyników badania krwi;
• dlaczego interwencja kliniczna została podjęta przez lekarzy dopiero po 10 godzinach od zgłoszeń o złym stanie dziecka;
• czy leczenie Sirolimusem było niezbędne do zastosowania
• i czy malformacja naczyniowa zagrażała życiu dziecka.

Na żadne z tych pytań dyrektor naczelny szpitala, prawnik, dr nauk o zdrowiu Jakub Kraszewski, wprost nie odpowiedział. Chwilę przed upływem czasu przewidzianego w ustawie o prawie prasowym, dostaliśmy oświadczenie. Czytam w nim, że „UCK nie jest upoważnione do udzielenia odpowiedzi na pytania, które mogłyby doprowadzić do naruszenia tajemnicy prawnie chronionej". Dyrektor stwierdza też, że publiczne ujawnianie okoliczności zdarzenia jest „niepożądane", bo trwają „postępowania prawne".

W dalszej części oświadczenia dyrektor Kraszewski tłumaczy, jak się stosuje leczenie off-label i jakie są korzyści z zastosowania leku Sirolimus w leczeniu malformacji naczyniowych. Podkreśla też, że taka „jest akceptowana przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, objęta refundacją i powszechna w ochronie zdrowia", choć rzeczywiście odbywa się w trybie off-label.

I podkreśla, że zgon pacjenta w wyniku stosowania terapii substancją Sirolimus jest powikłaniem niezwykle rzadkim, praktycznie nieujawnionym w praktyce klinicznej i piśmiennictwie, dlatego też dotychczas pacjentom kwalifikowanym do terapii Sirolimusem nie wskazywano ryzyka zgonu wśród możliwych do przewidzenia następstw poddania się leczeniu.

A skoro o rozmowie z pacjentem lub jego bliskich mowa – dyrektor zapewnia, że przy terapii off-label „lekarz udziela [pacjentowi] wyczerpującej informacji o wskazaniach do zastosowania leczenia i ryzyku wiążącym się z takim postępowaniem, w tym w szczególności wskazuje zgodne z aktualnymi standardami i rekomendacjami medycznymi, a także posiadanym doświadczeniem klinicznym, najczęściej występujące następstwa i powikłania, które mogą się pojawić w związku z użyciem leku". Tak samo jak o tym, że „szpital zapewnia niezbędne zasoby" osobom, które nie znają języka polskiego, a muszą udzielić świadomej zgody.

W oświadczeniu są też wyrazy współczucia dla bliskich zmarłego dziecka. „Zdaję sobie sprawę, że żadne słowa nie są w stanie ukoić bólu, który im towarzyszy. Zapewniam, że nagła utrata życia przez pacjenta jest wstrząsająca dla całego personelu mojego szpitala, zaangażowanego w niesienie pomocy najmłodszym chorym. Zaistniała sytuacja ma dla nas nadzwyczajny charakter" – zapewnia dyrektor Kraszewski.

PROBLEMY W RELACJI PACJENT-LEKARZ

Mec. Elżbieta Bansleben, która reprezentuje rodziców Ewy, zwraca uwagę na dwa problemy, które powszechnie pojawiają się w relacjach między pacjentami a personelem medycznym. I które przed śmiercią Evy także miały miejsce.

– W tej sprawie, jak właściwie we wszystkich sprawach medycznych, które trafiają do naszej kancelarii, jest bardzo charakterystyczny rys: pacjenci i ich bliscy bardzo często mówią o byciu niewysłuchanym czy zbagatelizowanym w procesie leczenia – zaczyna.

I dodaje: – Jest jeszcze za wcześnie, by ferować jednoznaczne oceny co do przyczyn i skutków tej tragedii. Już teraz można jednak powiedzieć, że brak wysłuchania rodziców może w tej sprawie mieć doniosłe znaczenie, bo pojawia się w dwóch kluczowych momentach.

Pierwszy to udzielenie zgody na leczenie. I to bez względu na pochodzenie pacjenta, który może nie znać języka polskiego.

– Nawet gdy rodzice dziecka są cudzoziemcami, obowiązkiem personelu nie jest samo odebranie podpisu [pod zgodą na terapię], ale takie wyjaśnienie planowanego leczenia, aby było ono dla nich rzeczywiście zrozumiałe. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji szczególnie wrażliwych, obejmujących leczenie niestandardowe – tłumaczy mecenas. – Problem powraca, gdy matka sygnalizuje pogarszający się stan dziecka, a jej niepokój nie zostaje potraktowany z należytą powagą i nikt nie zleca badań diagnostycznych. Powstaje pytanie, czy brak tej diagnostyki pozbawił pacjentkę szansy na wyleczenie.

Zdaniem prawniczki, jeżeli te okoliczności się potwierdzą, może to oznaczać więcej niż problem komunikacyjny.

– Zaniechanie może rodzić odpowiedzialność prawną. W sprawach medycznych brak należytego wysłuchania nie jest tylko kwestią dobrych manier, lecz stanowić może podstawę do przypisania podmiotowi leczniczemu odpowiedzialności za niepowodzenie leczenia, zwłaszcza wtedy, gdy następstwem zaniechań jest śmierć pacjenta – podsumowuje mec. Elżbieta Bansleben.

JAKIE PRAWA MA PACJENT?

Także biuro Rzecznika Praw Pacjenta – w odpowiedzi na pytania „Wyborczej" – nie ma wątpliwości, że według przepisów, pacjent – w tym opiekunowie leczonych dzieci – ma prawo do informacji dotyczących swojego stanu zdrowia i metod leczenia. Także chory, który nie posługuje się językiem polskim.

„Zgoda musi być udzielona w sposób świadomy, a więc po przekazaniu pacjentowi pełnej informacji o stanie jego zdrowia" – czytamy w piśmie RPP.

Nie ma jednak po stronie szpitali obowiązku ani prowadzenia dokumentacji medycznej w obcym języku (zwłaszcza że na terytorium RP obowiązuje język polski i dokumentację medyczną także trzeba prowadzić tylko w języku polskim), ani zapewnienia tłumacza języka obcego.

„Choć dobrą praktyką jest zawarcie umowy z osobami posługującymi się często spotykanymi językami [jako tłumacze]" – dodaje RPP.

Przypomina też, że personel medyczny nie jest pozbawiony wsparcia w kontaktach z pacjentami ukraińskojęzycznymi. Komunikację z nimi ułatwia aplikacja LikarPL, przygotowana specjalnie z myślą o pacjentach z Ukrainy oraz ich polskich lekarzy. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ"

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

TO NIE JEST ŚWIAT DLA MŁODYCH LUDZI
Co mamy do zaoferowania nastolatkom, gdy odbierzemy im tik toka?

VIRGINIA GIUFFRE
Dlaczego nie uciekła od Epsteina?

MIASTECZKO WILANÓW
W kolejkach do Dino i Pepco

1 RP

eprasa.pl 755fec0d03

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

lek. dent. Maria Miedzianowska*

...opryszczki ze współdzieleniem pasty do zębów

Podczas chorowania należy utrzymać codzienną rutynę szczotkowania. Zachęcam też do picia wody! To przysłuży się zarówno wychodzeniu z choroby, jak i znormalizuje pH w jamie ustnej oraz wypłucze resztki pokarmowe. Jest to szczególnie ważne przy gorączce, która powoduje zmniejszenie ilości wydzielanej śliny.

Na czas choroby warto wybrać szczoteczkę z miękkim włosiem, która nie będzie podrażniać wrażliwych błon śluzowych. Po każdym użyciu najlepiej bardzo dokładnie wypłukać przybory i pozwolić im dobrze wyschnąć. Po całkowitym powrocie do zdrowia szczoteczkę manualną lub końcówkę elektryczną należy wymienić na nową.

Szczególnej dyscypliny wymaga również aktywne zakażenie wirusem opryszczki. Podczas mycia zębów należy unikać bezpośredniego dotykania zmian chorobowych włosiem szczoteczki. W tym czasie absolutnie nie wolno też współdzielić z nikim pasty do zębów (wirusy mogą przenieść się przez wylot tubki) ani samej szczoteczki, a po całkowitym wygojeniu pęcherzyków konieczna jest jej wymiana na nową. ● **Not. ET**

*stomatolożka z Centrum S-Dent Medicover Stomatologia w Łodzi

PRAWDA CZY MIT

Margit Kossobudzka

Czy znamy granicę długowieczności człowieka?

Od ponad półtora wieku średnia długość życia stale rośnie w najbogatszych krajach. W XX w. odnotowano spektakularny wzrost długowieczności, związany ze spadkiem zachorowań na choroby zakaźne i postępem medycyny sercowo-naczyniowej.

Jednak od kilku lat eksperci dręczą się pytaniem: kiedy ten mechanizm się wyczerpie?

Niektórzy badacze uważają, że zmierzamy w kierunku „biologicznego pułapu ludzkiej długowieczności", podczas gdy inni szacują, że wciąż istnieje pole do poprawy.

Za średnią długością życia w danym kraju kryją się bardzo zróżnicowane, regionalne realia. Właśnie to ujawniły wyniki badania, opublikowane niedawno w czasopiśmie „Nature Communications". Analizując dane zebrane w latach 1992–2019, naukowcy skupili się na 450 regionach Europy Zachodniej, liczących prawie 400 mln mieszkańców.

Zebrano dane dotyczące śmiertelności i dane demograficzne z urzędów statystycznych w 13 krajach Europy Zachodniej, w tym w Hiszpanii, Danii, Portugalii i Szwajcarii. Następnie przeliczono roczny wzrost oczekiwanej długości życia w chwili urodzenia dla każdego regionu w latach 1992–2019. ●

Liczba

60

PROC.
• polskich dzieci doświadcza problemów psychicznych – wynika z raportu Galileo Medical

Książka

W księgarniach dostępne jest już drugie wydanie dwutomowej „Seksuologii" – jednego z najbardziej kompleksowych kompendiów wiedzy o zdrowiu seksualnym w Polsce. Redakcją naukową publikacji zajęli się: Michał Lew-Starowicz, Maria Beisert oraz Bartosz Grabski. Książka powstała we współpracy z blisko 70 ekspertami z zakresu medycyny, psychologii i nauk społecznych.

„Seksuologia. Tom 2"

Maria Beisert, Michał Lew-Starowicz, Bartosz Grabski

Wydawnictwo Lekarskie PZWL

Leczenie

Niepożądane

Jeśli mamy wrażenie, że lek wywołuje u nas działania niepożądane, nie powinniśmy ciągnąć terapii dalej. Trzeba powiedzieć o tym lekarzowi i zgłosić taką reakcję oficjalnie do urzędu.

Margit Kossobudzka

Definicja działania niepożądanego leku jest dość prosta. Są to wszystkie niechciane i niezamierzone efekty, o szkodliwym lub nieprzyjemnym działaniu dla pacjenta, które prawdopodobnie są związane ze stosowaniem leku.

Wiele osób, które doświadczają takich objawów, zwraca się z nimi do lekarza i prosi o zmianę leku. Najczęściej nic więcej z tym nie robi. Takie podejście ma jednak swoje wady – nie dajemy szansy producentowi na zweryfikowanie ewentualnych problemów.

Specjaliści od zdrowia zachęcają do zgłaszania takich przypadków.

Dopuszczenie leku do użytku to nie jest ostatni moment monitorowania jego bezpieczeństwa. Lek trafiając na rynek, dociera do setek tysięcy, a nawet milionów pacjentów. Taka skala pozwala wykryć choćby bardzo rzadkie działania niepożądane oraz możliwe interakcje z lekami, produktami spożywczymi lub wpływ leków na inne choroby, których nie udało się wyłapać podczas badań klinicznych.

Zgodnie z obowiązującą ustawą „Prawo farmaceutyczne" może to zrobić każdy pacjent, ale także jego przedstawiciel ustawowy lub opiekun. Mogą to zgłosić także sami lekarze.

Działanie niepożądane leku może pojawić się na każdym etapie leczenia. Jednak najczęściej dokuczają one pacjentom tuż po rozpoczęciu terapii lub po zwiększeniu dawki. Część działań niepożądanych może ujawnić się w interakcji z innym lekiem lub jedzeniem!

OD CZĘSTYCH PO BARDZO RZADKIE

W Polsce za monitorowanie działań niepożądanych produktów leczniczych, czyli zbierania raportów oraz informacji o niepożądanych działaniach, odpowiedzialny jest Prezes Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Jeśli istnieje uzasadnione podejrzenie, że stosowanie danego leku wywołuje ciężkie niepożądane działanie, zmieniające stosunek korzyści do ryzyka, Główny Inspektor Farmaceutyczny, na wniosek Prezesa Urzędu, wydaje decyzję o czasowym zakazie wprowadzania tego produktu do obrotu, o wstrzymaniu obrotu tym produktem lub o wycofaniu go z rynku.

Wyjątkiem są informacje dotyczące niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteria ich rozpoznawania. Te zbierane są przez jednostki Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podział działań niepożądanych jest różny.

Najczęściej dzieli się je ze względu na częstotliwość występowania:

• bardzo częste – powyżej 1 na 10 przypadków;
• częste – od 1 na 100 do 1 na 10 przypadków;
• niezbyt częste – od 1 na 1000 do 1 na 100 przypadków;
• rzadkie – od 1 na 10000 do 1 na 1000 przypadków;
• bardzo rzadkie – poniżej 1 na 10000 przypadków;
• o nieznanej częstości.

Inna klasyfikacja wiąże się z intensywnością objawów, np. lekkie działanie niepożądane jak ból głowy, nudności lub biegunka albo poważne i zagrażające życiu, m.in. niewydolność narządowa i zawał serca.

Jeszcze inny podział opiera się farmakologii samego leku. Na przykład:

• typ A to reakcje możliwe do przewidzenia (związane są z dawką i mechanizmem działania leku),
• typ B to reakcje nietypowe – trudne do przewidzenia i niezwiązane z działaniem leku.

Jeśli mamy wrażenie, że lek wywołuje u nas działania niepożądane, nie powinniśmy „ciągnąć" terapii dalej. Trzeba w pierwszej kolejności powiedzieć o tym lekarzowi, a potem zgłosić taką reakcję oficjalnie do Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, Departamentu Monitorowania Niepożądanych Działań Produktów Leczniczych (adres: Al. Jerozolimskie 181C, 02-222 Warszawa).

Możemy także zgłosić takie zdarzenie przez **platformę ePUAP lub pocztą elektroniczną na adres ndl@urpl.gov.pl.**

Wiele osób przed zgłoszeniem takiej reakcji zadaje sobie pytanie, czy oby na pewno była ona skutkiem ubocznym leku. Niepotrzebnie, bo pacjenci nie muszą tego sami rozstrzygać! Zdarzenie warto zgłosić, a oceną ryzyka zajmie się odpowiednia jednostka medyczna.

Część zawodów medycznych ma obowiązek zgłaszania działań niepożądanych leków, jeśli są świadomi ich wystąpienia. Są to:

• lekarze;
• pielęgniarki;
• położne;
• farmaceuci;
• ratownicy medyczni.

To nieprawda, że nasze pojedyncze zgłoszenie niczego nie zmieni. Dane z poszczególnych krajów przesyłane są dalej, np. do struktur unijnych. To poprawia bezpieczeństwo terapii i jakość życia innym pacjentom.

A MOŻE TYLKO JA TAK MAM?

Istnieje też tzw. osobnicza wrażliwość na leki. To indywidualna podatność organizmu na działanie substancji leczniczych. Sprawia ona, że ta sama dawka leku u różnych osób może wywołać odmienny efekt: od braku działania, przez działanie terapeutyczne, aż po poważne skutki uboczne.

Reakcje te są zróżnicowane i mogą wynikać z czynników genetycznych, fizjologicznych lub patologicznych.

Nadwrażliwość na leki może wystąpić po przyjęciu niemal każdego preparatu i nie zawsze

eprasa.pl 755fec0d03

działania leków

FOT. GETTY IMAGES

W wielu przypadkach różnice w reakcji na leki mogą wynikać z szybszego lub wolniejszego metabolizmu leku

Wrażliwość osobnicza jest ważnym czynnikiem w medycynie. Od lat mówi się o niej w kontekście personalizacji terapii.

A DLACZEGO DANY LEK NA NAS DZIAŁA?

Częściowo odpowiedź leży w naszych genach. Istnieje wiele czynników, które wpływają na naszą reakcję na leki, w tym masa ciała, ostatnio spożywane pokarmy, które wpływają na wchłanianie, oraz inne przyjmowane przez nas leki. Nasze geny mogą również mieć duży wpływ na to, czy lek działa na nas i jak podatni jesteśmy na działania niepożądane.

W wielu przypadkach różnice w reakcji na leki mogą wynikać z szybszego lub wolniejszego metabolizmu leku.

Sporo badań koncentruje się na poszukiwaniu wariantów genetycznych powiązanych z metabolizmem. Zajmuje się tym specjalna gałąź nauki – farmakogenomika.

Na przykład, w 2021 r. producenci leku rozrzedzającego krew – klopidogrelu – zostali postawieni przed sądem przez stan Hawaje i zobowiązani do zapłaty ponad 834 mln dol za nieujawnienie, że lek może mieć zmniejszone lub żadne działanie u dużej liczby osób pochodzących z wysp Pacyfiku.

Wariant genetyczny, który powoduje nieskuteczność leku, występuje jedynie u około 2,5 proc. populacji pochodzenia europejskiego, ale u około 45 proc. mieszkańców wysp Pacyfiku i około 60 proc. mieszkańców Azji Południowej.

Wykryto to na późnym etapie, bo badania kliniczne tego leku przeprowadzono głównie na osobach pochodzenia europejskiego.

CZY LEKI GENERYCZNE MOGĄ DZIAŁAĆ INACZEJ NIŻ ORYGINALNE?

W 2017 r. Kanadyjskie badanie opublikowane w „Circulation: Cardiovascular Quality and Outcomes" wykazało, że u pacjentów, którzy przyjmowali generyczne wersje trzech różnych leków na nadciśnienie w miesiącach po ich wprowadzeniu na rynek, zaobserwowano częstsze występowanie działań niepożądanych związanych z przyjmowanymi lekami. Autorzy badania twierdzą, że może to sugerować różnice w skuteczności między lekami markowymi a generycznymi.

– Ważne jest jednak, aby umieścić te wyniki w odpowiednim kontekście. Większość wcześniejszych badań wykazała niewielką różnicę między lekami generycznymi a oryginalnymi, a w tym badaniu mogły występować inne czynniki wpływające na wyniki – komentowała na łamach prasy uniwersytetu Harvarda dr Dr Niteesh K. Choudhry, profesor medycyny w Harvard Medical School i dyrektor wykonawczy Centrum Nauk o Świadczeniu Usług Zdrowotnych w Brigham and Women's Hospital.

Aby uzyskać aprobatę organizacje zajmujące się dopuszczaniem leków na rynek: amerykańska FDA czy europejska EMA, lek generyczny musi być „bioekwiwalentny" w stosunku do swojego oryginalnego odpowiednika.

Oznacza to, że pod względem chemicznym oba leki muszą być praktycznie identyczne, chociaż producenci mogą dopuszczać 20 proc. różnic w składzie substancji czynnej w stosunku do oryginalnej formuły.

Firmy muszą zatem zbliżyć skład chemiczny leku generycznego do oryginału, ale nie muszą wykazywać, że obie wersje są równoważne terapeutycznie, co oznacza, że nie muszą przeprowadzać testów, aby upewnić się, że pacjenci reagują na te leki w taki sam sposób, jak na wersję markową.

– Na przykład, producent generycznego leku na nadciśnienie nie musiałby udowadniać, że jego lek również obniża ciśnienie krwi – mówi dr Choudhry. Ponieważ jednak skład chemiczny leku jest taki sam, organy regulacyjne uważają, że można z dużym prawdopodobieństwem założyć, że mają podobne działanie.

I dodawał: Zawsze jest możliwe, uczciwie mówiąc, że zdarzy się coś nietypowego. Być może postać generyczna została wyprodukowana z inną substancją nieaktywną, która powodowała u pacjentów więcej skutków ubocznych. A może niewielka zmiana w składzie chemicznym powodowała odmienną reakcję u pacjentów. Jednak wzrost liczby zdarzeń niepożądanych związanych z lekami mógł również wynikać z problemów z badaniem i populacją pacjentów, którą obserwowali badacze.

Mając to na uwadze, trudno jednoznacznie stwierdzić, że różnice między lekami markowymi a generycznymi były przyczyną tych zdarzeń.

Mimo to, jeśli przejdziesz na lek generyczny i zauważysz nowe lub niepokojące objawy, zdecydowanie warto o tym porozmawiać z lekarzem.

W rzadkich przypadkach zamienniki leków mogą działać na danego pacjenta inaczej niż lek oryginalny, mimo że zawierają tę samą substancję czynną.

Wynika to z faktu, że o ile substancja czynna jest taka sama, o tyle wypełniacze, barwniki, otoczki mogą się różnić.

Substancje pomocnicze z kolei wpływają na to, jak lek się wchłania, jak szybko zaczyna działać i jak jest tolerowany. U niektórych osób inna otoczka tabletki lub wypełniacz może powodować:

- alergie lub nietolerancję (np. na laktozę czy barwniki), co objawia się bólami brzucha lub wysypką,
- nieco inne tempo wchłaniania, co może mieć znaczenie przy lekach np. na tarczycę i przeciwpadaczkowych.

Ważna jest też forma przyjmowania leku. Na przykład, zmiana leku o przedłużonym działaniu na inny odpowiednik może skutkować tym, że substancja czynna będzie uwalniana zbyt szybko lub zbyt wolno. Niektórzy pacjenci są bardziej wrażliwi na zmiany w składzie tabletki. Bywa, że zmiana formy z tabletki na kapsułkę lub zmiana producenta zawiesiny (inny smak/konsystencja) może wpływać na subiektywne odczucia pacjenta.

ma podłoże alergiczne. Na różną reakcję organizmu wpływają m.in. wiek, płeć, choroby współistniejące, stan narządów (wątroba, nerki) oraz predyspozycje genetyczne (farmakogenetyka).

Objawy takiej nietolerancji to często złe samopoczucie, uczucie otępienia, lub reakcja alergiczna/skórna.

W przypadku podejrzenia nadwrażliwości na leki (np. antybiotyki), konieczna jest konsultacja lekarska i diagnostyka, w tym alergologiczna.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427095

sygn. akt 1 Ns 530/25

OGŁOSZENIE

W Sądzie Rejonowym Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w 1 Wydziale Cywilnym toczy się sprawa o sygn. akt 1 Ns 530/25

o stwierdzenie nabycia spadku po Alfonsie Gornowiczu, zmarłym w dniu 22 kwietnia 2018 r. w Poznaniu,

a mającym ostatnie miejsce zwykłego pobytu w Poznaniu. Z posiadanych informacji wynika, że spadkodawca była właścicielem bądź współwłaścicielem nieruchomości. Sąd wzywa wszystkich spadkobierców po Alfonsie Gornowiczu, aby **w terminie 3 miesięcy od daty ukazania się ogłoszenia** zgłosili się do Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu do sprawy o sygn. akt I Ns 530/25 i udowodnili swe prawa do spadku po wskazanym spadkodawcy, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

1 RP

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427153

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, oznaczonej jako **dz. nr 2/43,** położonej w obrębie Nowy Dwór, gmina Koronowo, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie sieci elektroenergetycznej kablowej niskiego napięcia wraz ze złączem kablowo- pomiarowym.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.5.2026.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427205

OBWIESZCZENIE STAROSTY BYDGOSKIEGO
z dn. 23.03.2026 r.

na podstawie art. 124 a ust. 1 w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 114 ust. 3 i 4 Ustawy z dn. 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2024.1145 ze zm.).

z a w i a d a m i a m

o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieregulowanych stanach prawnych, oznaczonych jako **dz. nr 6/25, 6/20, 96**, położonych w obrębie Wałdowo Królewskie, gmina Dąbrowa Chełmińska, bez oznaczenia hipotecznego, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie kanalizacji sanitarnej.

Postępowanie administracyjne zostanie wszczęte jeżeli w terminie **dwóch miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia nie zgłoszą się do Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy – Wydziale Nieruchomości przy ul. Zygmunta Augusta 16, III piętro, pok. nr 301 lub telefonicznie pod numerem **52 5810286** powołując się na numer sprawy WN.6821.2.2.2026.

eprasa.pl 755fec0d03

WOJEWODA LUBELSKI

IF-II.747.1.3.2026.I

KLublin, dnia 25 marca 2026 r.

OBWIESZCZENIE WOJEWODY LUBELSKIEGO

o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej

Działając na podstawie art. 7 ust.1, art. 7 ust. 1c ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1199) – zwanej dalej *ustawą* oraz art. 61 i art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572) – zwanej dalej *Kpa*, zawiadamiam, że na wniosek pełnomocnika substytucyjnego PGE Dystrybucja S.A. ul., Garbarska 21A, 20-340 Lublin, wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej polegającej na przebudowie istniejącej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji GPZ Dęblin–GPZ Ryki.

Zakresem objęto działki o numerach ewidencyjnych:

-województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Stężyca, obręb Brzeziny, numery działek ewidencyjnych:
77/4(LU1Y/00003092/3), 78/3(LU1Y/00010788/1), 1355(LU1Y/00014644/8), 77/2(LU1Y/00012750/0), 78/1(LU1Y/00010788/1), 78/2(brak KW), 1352(LU1Y/00014644/8), 48/1(LU1Y/00021844/2), 48/2(LU1Y/00007149/6), 48/8(LU1Y/00006452/6), 48/5(LU1Y/00008709/7), 1351(LU1Y/00014644/8), 49/2(LU1Y/00006004/1), 50(LU1Y/00005449/5), 51/1(LU1Y/00022934/7), 51/3(LU1Y/00022934/7, 51/4(LU1Y/00021844/2), 52/1(brak KW), 52/2(LU1Y/00029635/0), 53/1(brak KW), 53/3(brak KW), 53/4(LU1Y/00011667/4), 1356(LU1Y/00013361/3), 54/1(LU1Y/00033135/6), 55/1(brak KW), 56(LU1Y/00024077/5), 57(LU1Y/00010048/2), 58/1(LU1Y/00007560/3), 58/2(LU1Y/00007224/6), 59/1(LU1Y/00003247/5), 59/2(LU1Y/00013644/1), 60/1(LU1Y/00036046/6), 60/2(LU1Y/00003247/5), 61(LU1Y/00005888/4), 62(LU1Y/00006251/7), 63/1(LU1Y/00000902/4), 63/2(LU1Y/00000705/3), 64/1(LU1Y/00007137/9), 64/2(LU1Y/00007137/9), 64/3(LU1Y/00007137/9), 65/1(LU1Y/00033003/2), 65/3(LU1Y/00039404/5), 65/4(LU1Y/00039405/2), 66(LU1Y/00009844/2), 68/3(LU1Y/00034208/6), 68/4(LU1Y/00032019/0), 69/5(LU1Y/00026414/4), 69/2(LU1Y/00030110/4), 69/3(LU1Y/00032427/3), 70/3(LU1Y/00032427/3), 70/4(LU1Y/00022387/7), 1361(LU1Y/00014643/1), 71/6(LU1Y/00007818/7), 71/7(LU1Y/00008153/4), 72/1(brak KW), 72/2 (LU1Y/00008355/0), 72/3(LU1Y/00008355/0), 73(LU1Y/00028533/8), 72/11(brak KW), 346(LU1Y/00035127/1), 343(LU1Y/00008153/4), 318(LU1Y/00014644/8), 344/1(LU1Y/00008153/4), 409/2(LU1Y/00012164/5), 411/4(LU1Y/00010433/8), 412/2(LU1Y/00001491/6), 413/2(LU1Y/00002697/7), 414/2(LU1Y/00030373/5), 415(LU1Y/00004150/5), 416(LU1Y/00032049/9), 417(LU1Y/00022016/6), 418(brak KW), 419(LU1Y/00008355/0), 421/1(LU1Y/00013361/3), 431(brak KW), 430(LU1Y/00005174/6), 429 (LU1Y/00013374/7), 428(LU1Y/00013374/7), 426(LU1Y/00008097/3), 425(LU1Y/00030444/4), 422(LU1Y/00014644/8), 72/13(brak KW), 1357/3(LU1Y/00014644/8), 410(LU1Y/00010678/7), 420(LU1Y/00011454/8), 432(LU1Y/00031099/7);

-województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Stężyca, obręb Nadwiślanka, numery działek ewidencyjnych:
264(LU1Y/00005935/9), 263(LU1Y/00021887/5), 262(brak KW), 261(LU1Y/00003634/5), 260(LU1Y/00003634/5), 259(LU1Y/00023874/5), 258(LU1Y/00014001/9), 257/1(LU1Y/00034623/1), 368/1(LU1Y/00011706/0), 255(LU1Y/00028337/4), 254/1(LU1Y/00008126/6), 253/1(brak KW), 252/1(LU1Y/00011007/0), 251/1(brak KW), 250/1(LU1Y/00015772/1), 249/1(brak KW), 248/1(LU1Y/00025802/4), 247/1(LU1Y/00025802/4), 247/2(LU1Y/00010735/5), 246/2(LU1Y/00010735/5), 246/1(LU1Y/00034259/8), 373/2(LU1Y/00010735/5), 373/4(LU1Y/00033159/0), 164/12(LU1Y/00034147/0), 164/13(LU1Y/00010155/5), 164/2(LU1Y/00013643/4), 164/19(LU1Y/00026859/5), 82(LU1Y/00013539/2), 367/3(LU1Y/00004752/5), 248/2(LU1Y/00010735/5), 249/2(LU1Y/00010735/5)

-województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Stężyca, obręb Stara Rokitnia, numery działek ewidencyjnych:
2272(LU1Y/00017579/2), 1401/2(LU1Y/00022532/9), 1400/2(LU1Y/00022532/9), 1399/2(LU1Y/00000815/7), 1398/2(LU1Y/00007007/9), 1397/2(LU1Y/00000815/7), 1396/2(LU1Y/00014707/8), 1395/2(LU1Y/00008011/7), 1394/2(LU1Y/00017050/8), 1393/2(LU1Y/00036823/7), 1392/2(LU1Y/00011831/5), 1391/2(LU1Y/00028159/2), 1390/2(LU1Y/00017457/1), 1389/2(brak KW), 1388/2(LU1Y/00032183/0), 1387/2(LU1Y/00017457/1), 1386/2(LU1Y/00003412/3), 1385/2(LU1Y/00017458/8), 1384/2(LU1Y/00008363/9), 1383/2(LU1Y/00008363/9), 1382/2(LU1Y/00002700/2), 1381/2(LU1Y/00013520/6), 1380/6(LU1Y/00012819/2), 1380/5(LU1Y/00010973/5), 1379/2(LU1Y/00022248/1), 1378/2(LU1Y/00022248/1), 1377/2(LU1Y/00003238/9), 1376/2(LU1Y/00011312/1), 1375/2(LU1Y/00024542/6), 1374/2(LU1Y/00011359/2), 1373/2(LU1Y/00023652/3), 1372/2(LU1Y/00002837/1), 1371/2(LU1Y/00002837/1), 1370/2(LU1Y/00013521/3), 1369/2(LU1Y/00023656/1), 1368/2(LU1Y/00023493/0), 1367/2(LU1Y/00023494/7), 1366/2(LU1Y/00006714/1), 1432/2(LU1Y/00012649/9), 1365/2(LU1Y/00002432/2), 1364/2(LU1Y/00016978/2), 1363/2(LU1Y/00004265/4), 1362/2(LU1Y/00036609/1), 1361/2(LU1Y/00009856/9), 1360/2(LU1Y/00006286/1), 1359/2(LU1Y/00032334/4), 1358/2(LU1Y/00010194/0), 1357/2(LU1Y/00032049/9), 1356/2(LU1Y/00035939/6), 1355/6(LU1Y/00003164/9), 1355/5(LU1Y/00003165/6), 1354/2(LU1Y/00035939/6), 1353/2(LU1Y/00008403/2), 1352/2(brak KW), 1351/2(brak KW), 1350/2(LU1Y/00014077/2), 1349/2(LU1Y/00006692/0), 2409(brak KW), 1348/2(LU1Y/00014501/4), 1350/1(LU1Y/00014077/2), 1349/1(LU1Y/00006692/0), 1348/1(LU1Y/00014501/4), 1347/1(brak KW), 1346/1(LU1Y/00013549/5), 1345/1(LU1Y/00012714/6), 1344/1(LU1Y/00034088/8), 1343/1(LU1Y/00008387/3), 1342/1(LU1Y/00025319/1), 1341/1(LU1Y/00025319/1), 1340/1(LU1Y/00027588/1), 1339/1(LU1Y/00006798/3), 1338/1(LU1Y/00002432/2), 1337/1(LU1Y/00002432/2), 1336/1(LU1Y/00025686/4), 1335/1(LU1Y/00009418/7), 1334/1(LU1Y/00009418/7), 1333/1(LU1Y/00002684/3), 1332/1(LU1Y/00002684/3), 1331/1(LU1Y/00027869/5), 1330/1(LU1Y/00002027/0), 1329/1(LU1Y/00012325/2), 1328/1 (brak KW), 1327/1(LU1Y/00030405/9), 1326/1(LU1Y/00014252/3), 1325/1(LU1Y/00022025/2), 1324/1(brak KW), 1323/1(LU1Y/00015104/8), 2406(LU1Y/00013331/4), 249(LU1Y/00013119/2), 683(brak KW), 682(LU1Y/00032183/0), 681(LU1Y/00035378/5) 680(LU1Y/00038130/6), 679(LU1Y/00038130/6), 678(LU1Y/00035464/5), 677(LU1Y/00038130/6), 676(LU1Y/00017731/6), 674(LU1Y/00029412/1), 673(LU1Y/00039125/5), 672(LU1Y/00005698/5), 671(LU1Y/00009953/9), 670(LU1Y/00030588/5), 669(LU1Y/00007838/3), 668(LU1Y/00026120/6), 667(LU1Y/00002268/1), 666(LU1Y/00034593/1), 665(LU1Y/00030904/7), 664(LU1Y/00017163/3), 663(LU1Y/00010432/1), 662(LU1Y/00023124/3), 661(LU1Y/00013605/6), 660(LU1Y/00004244/1), 659(LU1Y/00021761/6), 658(brak KW), 657(LU1Y/00007780/1), 656(LU1Y/00021761/6), 655(LU1Y/00004312/9), 654(LU1Y/00016334/6), 653(LU1Y/00016351/1), 652(LU1Y/00011312/1), 651(LU1Y/00023576/6), 650(LU1Y/00022532/9), 649(LU1Y/00022532/9), 648(LU1Y/00000815/7), 647(LU1Y/00037896/6), 646(LU1Y/00000815/7), 645(LU1Y/00014707/8), 644(LU1Y/00034038/3), 643(LU1Y/00008015/5), 642(LU1Y/00011831/5), 641(LU1Y/00017582/6), 640(brak KW), 639(LU1Y/00017457/1), 638(LU1Y/00017457/1), 637/2(LU1Y/00028486/3), 636(LU1Y/00017458/8), 635(LU1Y/00009220/2), 634(LU1Y/00004233/1), 633(LU1Y/00017458/8), 632(LU1Y/00010326/5), 631(LU1Y/00010326/5), 630(LU1Y/00013520/6), 629/2(LU1Y/00030839/0), 629/1(LU1Y/00012819/2), 628(LU1Y/00032183/0), 627(LU1Y/00014433/6), 625(LU1Y/00006343/9), 624(brak KW), 623(LU1Y/00003238/9), 622(LU1Y/00030721/0), 621(LU1Y/00011359/2), 620(LU1Y/00037712/3), 619(LU1Y/00011312/1), 618(LU1Y/00033204/1), 617(LU1Y/00023493/0), 616(LU1Y/00023494/7), 615(LU1Y/00012648/2), 614/1(LU1Y/00016094/1), 613/2(LU1Y/00039012/0), 612/1(LU1Y/00039012/0), 611/1(LU1Y/00023260/8), 568(LU1Y/00013331/4), 612/2(LU1Y/00039012/0), 611/2(LU1Y/00023260/8), 567(brak KW), 482(LU1Y/00023260/8), 481(LU1Y/00016978/2), 480(LU1Y/00004265/4), 479(LU1Y/00036609/1), 478(LU1Y/00010964/9), 477/2(LU1Y/00008801/2), 471(LU1Y/00030935/3), 470/2(LU1Y/00008674/2), 469/2(LU1Y/00035764/8), 469/1(brak KW), 468(LU1Y/00003164/9), 467/2(LU1Y/00003165/6), 466(LU1Y/00011129/1), 465(LU1Y/00038600/2), 464/2(LU1Y/00008403/2), 463/2(brak KW), 462(brak KW), 461(LU1Y/00005339/1), 459(LU1Y/00014502/1), 447(LU1Y/00013332/1), 385(LU1Y/00004764/2), 384(LU1Y/00004764/2), 383/2(LU1Y/00004764/2), 382(LU1Y/00022296/2), 381(LU1Y/00034088/8), 380(LU1Y/00008387/3), 379(LU1Y/00002432/2), 378/1(LU1Y/00008296/8), 377(LU1Y/00011090/8), 376(LU1Y/00030446/8), 375(LU1Y/00027588/1), 374/2(LU1Y/00015055/9), 373/1(LU1Y/00028486/3), 363/1(LU1Y/00025686/4), 362(LU1Y/00012773/7), 361(LU1Y/00005817/6), 271(LU1Y/00008898/8), 270/2(LU1Y/00008898/8), 269(brak KW), 1347/2(brak KW), 965(LU1Y/00006692/0), 1351/1(brak KW), 270/4(brak KW), 1322/1(LU1Y/00013840/5), 831/1(LU1Y/00006135/8), 1346/2(LU1Y/00013549/5), 830/1(LU1Y/00006135/8), 458(LU1Y/00008878/2);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Dęblin, obręb Dęblin, numery działek ewidencyjnych:
4057/9(LU1Y/00038383/4), 4291/8(LU1Y/00004203/2), 4054/34(LU1Y/00023264/6), 4054/12(LU1Y/00023431/8), 4054/33(LU1Y/00023431/8), 3233/1(LU1Y/00001411/2), 4046/2(LU1Y/00029167/8), 4046/1(LU1Y/00011035/5), 4045/2(LU1Y/00001411/2), 4045/3(LU1Y/00001411/2), 4318/1(LU1Y/00001411/2), 4044/1(LU1Y/00001411/2), 3177(LU1Y/00001411/2), 3178(LU1Y/00001411/2), 3106(LU1Y/00030292/3), 3107(LU1Y/00012304/9), 3108(LU1Y/00005723/0), 3109(LU1Y/00007609/9), 3110(LU1Y/00026658/6), 3111(LU1Y/00008066/7), 3112(LU1Y/00022507/5), 3113(LU1Y/00000747/9), 3114(LU1Y/00027760/1), 3115(brak KW), 3116/2(LU1Y/00023431/8), 3117(brak KW), 3118/1(LU1Y/00030521/8), 3119(brak KW), 3120(LU1Y/00030800/8), 3121(brak KW), 3122/1(brak KW), 3123(LU1Y/00028391/0), 3124(brak KW), 3125(LU1Y/00027143/0), 3126(LU1Y/00028984/4), 3127/10(LU1Y/00016013/0), 3127/9(LU1Y/00016013/0), 3128/10(LU1Y/00036672/3),3128/9(LU 1Y/00036672/3), 3129/10(LU1Y/00036672/3), 3129/9(LU1Y/00036672/3), 3130/10(LU1Y/00001425/3), 3130/9(LU1Y/00001425/3), 3131(LU1Y/00028894/6), 3132(LU1Y/00028894/6), 3135/3(LU1Y/00026963/7), 3135/4(LU1Y/00014658/9), 3206/1(LU1Y/00030940/1), 3138/1(LU1Y/00003267/1), 3139/11(LU1Y/00034077/8), 3139/10(LU1Y/00034077/8), 3140/6(brak KW), 3140/5(brak KW), 3141/10(LU1Y/00013524/4), 3141/9(LU1Y/00013524/4), 3142/10(LU1Y/00016259/6), 3142/9(LU1Y/00016259/6), 3144(LU1Y/00003628/0), 4324/9(LU1Y/00029232/5),3149/19(LU 1Y/00032958/4), 3149/18(LU1Y/00033015/9), 3150/10(LU1Y/00014658/9), 3150/9(LU1Y/00033015/9), 3151/4(LU1Y/00014658/9), 3151/3(LU1Y/00033015/9), 3155/7(LU1Y/00005140/9), 3155/6(LU1Y/00005140/9), 3155/1(LU1Y/00005140/9), 2901(LU1Y/00016037/4), 3135/5(LU1Y/00014658/9), 3139/9(LU1Y/00034077/8);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Dęblin, obręb Michalinów, numery działek ewidencyjnych:
297(brak KW), 310(LU1Y/00016795/5) 296(LU1Y/00013773/4), 293(LU1Y/00010365/0), 292(LU1Y/00014833/0), 291(LU1Y/00014833/0), 287(brak KW), 281(LU1Y/00006644/9), 280/3(LU1Y/00006513/2), 277(LU1Y/00006732/3), 271(LU1Y/00029285/1), 268/8(LU1Y/00029285/1), 268/7(LU1Y/00024933/4), 267(LU1Y/00038750/8), 266(LU1Y/00002375/4), 265(LU1Y/00002375/4), 309(LU1Y/00024554/3);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Ryki, obręb Kolonia Swaty, numery działek ewidencyjnych:
128/1(LU1Y/00005341/8), 129(LU1Y/00021814/3), 132/4(LU1Y/00015656/2), 133/6(LU1Y/00015656/2), 133/8(LU1Y/00032105/0), 134/6(LU1Y/00014407/5), 135/1(LU1Y/00008091/1), 136/2(LU1Y/00021762/3), 137/1(LU1Y/00014528/9), 138(LU1Y/00022229/2), 139/1(LU1Y/00007462/6), 140(LU1Y/00004642/1), 141(LU1Y/00004642/1), 142(LU1Y/00004642/1), 143(LU1Y/00032017/6), 144(brak KW), 145(LU1Y/0 0027506/3),146(LU1Y/00006628/1), 147(brak KW), 148(LU1Y/00012210/3), 149/2(LU1Y/00036473/8), 149/3(LU1Y/00009770/2), 150/2(LU1Y/00038650/7), 151/2(LU1Y/00038562/3), 152/2(LU1Y/00006221/8), 153/2(LU1Y/00007481/5), 154/7(LU1Y/00015476/6), 154/9(LU1Y/00015478/0), 155/2(LU1Y/00004608/1), 156/2(LU1Y/00011386/0), 158/2(LU1Y/00022383/9), 158/11(LU1Y/00022383/9), 159/2(LU1Y/00007081/1), 160/2(LU1Y/00038828/6), 161/3(LU1Y/00037702/0), 162/2(LU1Y/00002172/1), 163/2(LU1Y/00002172/1), 164/1(LU1Y/00002172/1), 165/3(LU1Y/00002172/1), 166/1(LU1Y/00010685/9), 167/2(LU1Y/00015269/2), 169(LU1Y/00035795/4), 170/2(LU1Y/00014427/1), 171/1(LU1Y/00018530/4), 172/2(LU1Y/00038574/0), 173/2(LU1Y/00007848/6), 174/4(LU1Y/00016447/1), 174/7(LU1Y/00002727/7), 175/2(LU1Y/00008156/5), 176/2(LU1Y/00036763/8), 177/4(LU1Y/00011092/2), 178/9(LU1Y/00017887/4), 178/7(LU1Y/00037733/6), 179(LU1Y/00012210/3), 180/11(LU1Y/00037733/6), 180/12(LU1Y/00036510/0), 180/3(LU1Y/00014917/3), 181/12(LU1Y/00012755/5), 181/10(LU1Y/00023002/2), 181/9(LU1Y/00006816/6), 182/3(LU1Y/00013206/9), 183/1(LU1Y/00031116/3), 183/5(LU1Y/00031116/3), 184(LU1Y/00028971/0), 185(LU1Y/00017425/8), 186(LU1Y/00027399/9), 187/2(LU1Y/00013552/9), 187/3(LU1Y/00013519/6), 188(LU1Y/00009334/4), 189(LU1Y/00030650/1), 190(LU1Y/00009334/4), 191(LU1Y/00023101/6), 192(LU1Y/00010337/5), 193(LU1Y/00010337/5), 194/2(LU1Y/00033791/2), 195/2(LU1Y/00033791/2), 196(LU1Y/00028522/8), 197(LU1Y/00028522/8), 198/2(LU1Y/00028522/8), 199/3(LU1Y/00035886/9), 200/3(LU1Y/00003126/1), 201/1(LU1Y/00036095/4), 202(LU1Y/00007362/5), 203(LU1Y/00030236/3), 204(LU1Y/00002119/2), 205(LU1Y/00000042/7), 124(LU1Y/00012210/3), 155/4(LU1Y/00035236/8), 181/6(LU1Y/00012755/5), 158/4(LU1Y/00038381/0), 176/3(LU1Y/00035429/8), 158/12(LU1Y/00038380/3), 131/4(LU1Y/00002093/3);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Ryki, obręb Ryki, numery działek ewidencyjnych:
4585(LU1Y/00006309/9), 4600(LU1Y/00032536/0), 4586(LU1Y/00016709/6), 4601(LU1Y/00014426/4), 4602/1(LU1Y/00027138/2), 4602/2(LU1Y/00027139/9), 4587(LU1Y/00039323/3), 4602/3(LU1Y/00027140/9), 4588(LU1Y/00039323/3), 4603(brak KW), 4589(LU1Y/00014506/9), 4604/1(LU1Y/00010771/9), 4590/1(LU1Y/00016139/9), 4605/1(LU1Y/00010771/9), 4606(LU1Y/00007703/8), 4590/2(LU1Y/00008502/6), 4607(LU1Y/00034223/7), 4591/1(LU1Y/00023035/2), 4591/2(LU1Y/00023036/9), 4608(brak KW), 4592/4(LU1Y/00033451/7), 4609(LU1Y/00008071/5), 4592/5(LU1Y/00033451/7), 4610(LU1Y/00007802/2), 4593(LU1Y/00010337/5), 4611(LU1Y/00015679/9), 4594/1(LU1Y/00010338/2), 4612(LU1Y/00003644/8), 4594/2(LU1Y/00010338/2), 4613(LU1Y/00003754/2), 4595(LU1Y/00005073/8), 4614(LU1Y/00033866/9), 4596(LU1Y/00005073/8), 4615(LU1Y/00036436/7), 4616(brak KW), 4597(LU1Y/00008975/2), 4617(LU1Y/00013894/8), 4618(brak KW), 4598/1(LU1Y/00005776/6), 4619(brak KW), 4620(LU1Y/00032848/0), 4740(LU1Y/00012761/0), 4777/2(LU1Y/00003985/0), 4778/2(LU1Y/00012909/0), 4778/6(LU1Y/00008562/4), 5097(LU1Y/00008965/9), 5002/1(LU1Y/00008965/9), 5001(LU1Y/00028704/8), 5000(LU1Y/00028247/6), 4999(LU1Y/00008965/9), 5096/1(LU1Y/00008965/9), 5208/2(LU1Y/00009196/4), 5208/3(LU1Y/00009121/8), 5208/4(LU1Y/00008965/9), 5208/5(LU1Y/00009140/7), 5208/6(LU1Y/00036132/6), 5208/7(LU1Y/00012936/8), 5208/10(LU1Y/00017151/6), 5208/8(LU1Y/00004621/8), 5208/11(LU1Y/00004621/8), 5208/9(LU1Y/00012938/2), 5088(LU1Y/00008965/9), 5193(LU1Y/00008965/9), 5141(LU1Y/00008965/9), 4856/3(LU1Y/00024122/6), 4857/3(LU1Y/00034834/3), 4858/4(LU1Y/00036097/8), 4858/5(LU1Y/00004638/0), 4858/14(LU1Y/00035877/3), 4859/8(LU1Y/00006267/2), 4860/2(LU1Y/00036499/6), 4861/3(LU1Y/00005335/3), 4875(LU1Y/00003470/7), 4877(LU1Y/00008965/9), 4876(LU1Y/00008965/9), 4874(LU1Y/00003470/7), 4891(LU1Y/00008965/9), 4913(LU1Y/00003470/7), 4916(LU1Y/00028246/9), 4917(LU1Y/00003858/1), 4927(LU1Y/00003892/1), 4551(LU1Y/00003470/7), 4970(LU1Y/00007555/5), 4971(brak KW), 4972(LU1Y/00010792/2), 5194(LU1Y/00008965/9), 4926(LU1Y/00027337/7), 4928(LU1Y/00003892/1), 4982/1(LU1Y/00017151/6), 5208/1(LU1Y/00009139/7), 4858/9(LU1Y/00004638/0), 4998(LU1Y/00009129/4), 4986(LU1Y/00009139/7), 4892(LU1Y/00008965/9)

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Stężyca, obręb Stężyca, numery działek ewidencyjnych:
1199/2(LU1Y/00010735/5), 1198/2(LU1Y/00010735/5), 1197/2(LU1Y/00010735/5), 1196/2(LU1Y/00010735/5), 1154/2(LU1Y/00010735/5), 1154/3(LU1Y/00029065/3), 1153/1(brak KW), 1152(LU1Y/00014959/9), 1151(brak KW), 1150(LU1Y/00031828/7), 1149(brak KW), 1148(brak KW), 1147(LU1Y/00024506/2), 1146(LU1Y/00024506/2), 1145(LU1Y/00005413/4), 1144(brak KW), 1143(LU1Y/00008245/6), 1142(LU1Y/00006558/9), 1141(LU1Y/00014656/5), 1140(LU1Y/00014295/6), 1138(LU1Y/00009038/9), 1203/2(brak KW),

Kraj/34427178

eprasa.pl 755fec0d03

1331/5(LU1Y/00013712/9), 966/2(LU1Y/00004752/5), 955(LU1Y/00029065/3), 949(LU1Y/00032219/2), 948(LU1Y/00007127/6), 947(LU1Y/00007129/0), 946/1(LU1Y/00003183/8), 945(LU1Y/00021901/0), 944(LU1Y/00009676/3), 943(brak KW), 942(brak KW), 1071(LU1Y/00031827/0), 1993(LU1Y/00032923/0), 1218(LU1Y/00037459/1), 883(LU1Y/00013118/5), 876(LU1Y/00035508/6), 875(LU1Y/00035288/7), 874(LU1Y/00003575/3), 873(brak KW), 840(LU1Y/00029065/3), 831(LU1Y/00024013/9), 830(LU1Y/00005943/8), 833(brak KW), 832(brak KW), 834(LU1Y/00017120/0), 829(LU1Y/00024595/2), 828(LU1Y/00013483/4), 827(LU1Y/00024526/8), 818(LU1Y/00029065/3), 811(brak KW), 810(brak KW), 809(LU1Y/00010155/5), 808(LU1Y/00010155/5), 807(LU1Y/00010155/5), 806(LU1Y/00010155/5), 805(LU1Y/00010155/5), 804(LU1Y/00010155/5), 803(LU1Y/00010155/5), 802(LU1Y/00010155/5), 777(LU1Y/00029065/3), 761(LU1Y/00003029/1), 760(LU1Y/00010155/5), 759(LU1Y/00006077/3), 758(LU1Y/00014721/2), 757(LU1Y/00005727/8), 756(LU1Y/00018533/5), 755(LU1Y/00031827/0), 548/2(LU1Y/00025084/4), 548/3(LU1Y/00025084/4), 547/2(LU1Y/00012592/4), 1153/2(LU1Y/00010735/5), 826(brak KW), 1203/1(LU1Y/00009061/9);

- województwo lubelskie, powiat rycki, gmina Ryki, obręb Swaty, numery działek ewidencyjnych:
845/2(LU1Y/00008789/1), 846/2(brak KW), 847/4(brak KW), 847/6(brak KW), 848/2(LU1Y/00007502/9), 849(LU1Y/00038827/9), 850(LU1Y/00011454/8), 851(LU1Y/00011454/8), 852(LU1Y/00011454/8), 853(LU1Y/00011454/8), 854/3(brak KW), 854/4(LU1Y/00005216/3), 854/2(LU1Y/00005216/3),855/1(LU1Y/00011197/8), 855/2(LU1Y/00025505/2),855/3(LU1Y/00025503/8), 856(brak KW), 857(LU1Y/00007463/3), 858(LU1Y/00008789/1), 859(LU1Y/00035939/6), 860(LU1Y/00035939/6), 861(LU1Y/00010894/7), 862/3(LU1Y/00007807/7), 863(LU1Y/00012071/6), 868(brak KW), 866(LU1Y/00037045/6), 867(LU1Y/00008181/9), 869(brak KW), 904/1(LU1Y/00012018/7), 915(LU1Y/00003087/5), 914/2(brak KW), 938(LU1Y/00028162/6), 937(brak KW), 936/2(LU1Y/00038324/3), 936/1(LU1Y/00032850/7), 934/3(LU1Y/00008775/0),934/2(LU1Y/00016067/3), 944(LU1Y/00012018/7), 958(LU1Y/00029637/4), 959(brak KW), 960/1(LU1Y/00008293/7), 960/2(LU1Y/00033662/9), 961(LU1Y/00033662/9), 962(LU1Y/00012627/9), 963(LU1Y/00008293/7), 964(LU1Y/00005224/2), 957(LU1Y/00012018/7), 951(LU1Y/00016931/1), 965/3(LU1Y/00005224/2), 952(LU1Y/00016931/1), 953(LU1Y/00012930/6), 954/1(LU1Y/00017526/6), 954/3(LU1Y/00017528/0), 955(LU1Y/00009374/6), 956/1(LU1Y/00037717/8).

Działki na których realizowana jest inwestycja objęte są skutkami, o których mowa w art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2 i 3 oraz art. 22 ust. 1 w związku z ust. 5 *ustawy.*
Na części działek objętych inwestycją Inwestor posiada tytuł prawny do nieruchomości. W związku z powyższym działki te zostały wyłączone z zakresu w stosunku do którego decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji ma wywołać skutek, o którym mowa w art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2 i 3 oraz art. 22 ust. 1 w związku z ust. 5 *ustawy.*

Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 1 i ust. 5 *ustawy*, nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, nie mogą być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami do dnia, w którym decyzja stała się ostateczna. Czynność prawna z naruszeniem art. 7 ust. 2 pkt 1 *ustawy* jest nieważna.

Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 2 i 3 *ustawy*, w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, do dnia w którym decyzja stała się ostateczna, nie wydaje się decyzji o pozwoleniu na budowę oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a toczące się postępowania ulegają zawieszeniu z mocy prawa.

Zgodnie z art. 7 ust. 4 *ustawy*, w przypadku gdy po doręczeniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania o ustalenie lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, nastąpi:

1) zbycie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej przedmiotowym wnioskiem,
2) przeniesienie wskutek innego zdarzenia prawnego własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej przedmiotowym wnioskiem,

- nabywca a w przypadku, o którym mowa w pkt 1, nabywca i zbywca są obowiązani do zgłoszenia właściwemu wojewodzie danych nowego właściciela lub użytkownika wieczystego. Niedokonanie zgłoszenia i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania.

Zgodnie z art. 7 ust. 1a *ustawy* oraz art. 10 i art. 73 *Kpa*, do czasu wydania decyzji, strony postępowania mogą zapoznać się osobiście lub przez pełnomocnika ze zgromadzonym materiałem i dowodami, wypowiedzieć się co do ich zawartości, składać wnioski oraz uzyskać wyjaśnienia dotyczące rozpatrywanej sprawy w Wydziale Infrastruktury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, ul. Lubomelska 1-3, pok. 1007 (X piętro), tel.: 81 74 24 368, za wyjątkiem środy.

Stosownie do art. 49 *Kpa* zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne ogłoszenie poprzez obwieszczenie na tablicy ogłoszeń w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, a także na tablicy ogłoszeń i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Stężyca, Urzędu Miasta Dęblin, Urzędu Miejskiego w Rykach oraz w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Data publicznego obwieszczenia: **27 marca 2026 r.**

Kraj/34427179

Prezydent Wrocławia

ogłasza

drugi przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego

TERAZ NIŻSZA CENA

ul. Piastowska 30 m. 1-1A

Powierzchnia lokalu	-	**93,76 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**724 500,00 zł**
Wadium	-	**72 450,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 11.05.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 12.05.2026 r., w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 13.05.2026 r., w godz. 12^{00} – 14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Centrum Obsługi Mieszkańca, ul. Namysłowska 8, tel. 71 323-57-38.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, **o godz. 12:00** dnia **28 maja 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 21 maja 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 148, tel. 71 777 77 59.

Kraj/34426931

Prezydent Wrocławia

ogłasza

drugi przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego

TERAZ NIŻSZA CENA

ul. Grunwaldzka 60 m. 9

Powierzchnia lokalu	-	**92,61 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**758 700,00 zł**
Wadium	-	**75 870,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 11.05.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 12.05.2026 r., w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 13.05.2026 r., w godz. 12^{00} – 14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Centrum Obsługi Mieszkańca, ul. Namysłowska 8, tel. 71 323-57-38.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, **o godz. 12:00** dnia **28 maja 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 21 maja 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 148, tel. 71 777 77 59.

Kraj/34426928

WYCIĄG Z GŁOSZENIA

o przetargu na zbycie nieruchomości

Burmistrz Miasta Szczecinek ogłasza:

przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej oznaczonej jako **działki nr: 466/2, 465/3 i 465/4 o łącznej pow. 1,0698 ha, położonej w obrębie 07 przy ul. Kołobrzeskiej** w Szczecinku. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „Kołobrzeska" działki nr: 466/2 i 465/3 przeznaczone są pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, natomiast działka nr 465/4 stanowi teren komunikacji wewnętrznej. W Sądzie Rejonowym w Szczecinku działka nr 466/2 w obrębie 07 wpisana jest do księgi wieczystej nr KO1I/00022503/8, natomiast działki nr : 465/3 i 465/4 w obrębie 07 wpisane są do księgi wieczystej nr KO1I/00047193/2.

Przez nieruchomość przebiegają podziemne sieci uzbrojenia tj.: wodociąg, sieć energetyczna, sieć telekomunikacyjna, kanalizacja deszczowa, sieci kanalizacji sanitarnej, sieci ciepłownicze z infrastrukturą towarzyszącą, w tym wyłączone z eksploatacji komory z kanałami ciepłowniczymi przeznaczone do likwidacji na koszt nabywcy oraz kabel teletechniczny stanowiący własność Miejskiej Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinku. Nabywca nieruchomości zobowiązany będzie do ustanowienia nieograniczonej w czasie nieodpłatnej służebności przesyłu na rzecz Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółki z o.o. z siedzibą w Szczecinku i jego następców prawnych na działkach nr : 466/2, 465/3 i 465/4 w obr. 07 zgodnie z przebiegiem sieci kanalizacji sanitarnej oraz na działkach nr 465/3 i 465/4 w obr. 07 zgodnie z przebiegiem wodociągu, polegającą na prawie wstępu wymienionego przedsiębiorcy na nieruchomość obciążoną służebnością przesyłu w celu swobodnego dostępu, do wybudowanych urządzeń przesyłowych (sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągu), w tym dojazdu specjalistycznego sprzętu, w przypadku konieczności dokonywania wszelkich napraw, remontów, konserwacji i modernizacji na czas eksploatacji tych urządzeń z prawem dostępu do nich w pasie gruntu zgodnie z przebiegiem sieci z zastrzeżeniem, że uprawniony zobowiązany jest niezwłocznie po zakończeniu każdorazowych czynności i prac na gruncie przywrócić grunt do stanu pierwotnego. Nabywca nieruchomości zobowiązany będzie do ustanowienia na działkach nr : 465/3 i 465/4 w obr. 07 nieograniczonej w czasie nieodpłatnej służebności przesyłu na rzecz Miejskiej Energetyki Cieplnej Spółki z o. o. z siedzibą w Szczecinku i jego następców prawnych polegającą na prawie wstępu wymienionego przedsiębiorcy na nieruchomość obciążoną służebnością przesyłu w celu swobodnego dostępu, do wybudowanego urządzenia przesyłowego (ciepłociągu) oraz przewodu teletechnicznego, w tym dojazdu specjalistycznego sprzętu, w przypadku konieczności dokonywania wszelkich napraw, remontów, konserwacji i modernizacji na czas eksploatacji tych urządzeń z prawem dostępu do nich w pasie gruntu zgodnie z przebiegiem sieci z zastrzeżeniem, że uprawniony zobowiązany jest niezwłocznie po zakończeniu każdorazowych czynności i prac na gruncie przywrócić grunt do stanu pierwotnego. Ponadto nabywca nieruchomości zobowiązany będzie do wyrażenia zgody Miastu Szczecinek na swobodny dostęp do przebiegającej przez teren działki nr 465/4 w obr. 07 sieci kanalizacji deszczowej, w tym na dojazd specjalistycznego sprzętu, w przypadku konieczności dokonywania wszelkich napraw, remontów, konserwacji i modernizacji na czas eksploatacji tych urządzeń z prawem dostępu do nich w pasie gruntu zgodnie z przebiegiem sieci z zastrzeżeniem, że uprawniony zobowiązany jest niezwłocznie po zakończeniu każdorazowych czynności i prac na gruncie przywrócić grunt do stanu pierwotnego. Jeżeli projektowana zabudowa będzie kolidowała z przebiegiem sieci na nieruchomości, wymagane jest ich przełożenie staraniem i na koszt nabywcy działki w porozumieniu i za zgodą właścicieli w/w sieci. Z lokalizacją sieci można zapoznać się w Wydziale Nieruchomości pok. 203.

Cena wywoławcza – 2.700.000,00 zł netto (do ceny ustalonej w przetargu zostanie doliczony podatek VAT w stawce obowiązującej w dniu podpisania umowy notarialnej)

Wadium – 270.000,00 zł

Minimalne postąpienie – 27.000,00 zł

Miasto Szczecinek nie posiada badań geologicznych działek ujętych w ogłoszeniu o przetargu.

Przetarg na sprzedaż w/w nieruchomości zostanie przeprowadzony **w dniu 03 czerwca 2026 r. o godz. 10-tej** w siedzibie Urzędu Miasta Szczecinka przy Placu Wolności 13 w sali nr 104. Osoby zainteresowane winny dokonać wpłaty wadium na konto Miasta Szczecinek **numer 06 8935 0009 1300 4758 2000 0170** w Banku Spółdzielczym w Jastrowiu w taki sposób, aby na koncie Miasta wpłata znalazła się **najpóźniej w dniu 28 maja 2026 r.**

Miejsce wywieszenia publikacji ogłoszenia o przetargu:
– www.szczecinek.pl – Nieruchomości – Nieruchomości przeznaczone do zbycia,
– www.bip.szczecinek.pl – Nieruchomości do sprzedaży,
– tablica ogłoszeń Wydziału Nieruchomości w Urzędzie Miasta.

Szczegółowe informacje o przetargu można uzyskać w Wydziale Nieruchomości Urzędu Miasta Szczecinka Plac Wolności 13, pok. nr 203 (II p.) lub telefonicznie pod numerem (094) 371-41-41(40).

Kraj/34427132

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl** lub użyj kodu QR

eprasa.pl 755fec0d03

Gigant chce przejąć Ligę Mistrzów

Na początku marca rozpoczął się przetarg o prawa do pokazywania w Polsce europejskich pucharów piłkarskich. Według naszych informacji do bitwy o Ligę Mistrzów stanęła duża platforma, która do tej pory na sport nie stawiała. I trzeba traktować ją poważnie.

Kacper Sosnowski

Czy w nowym roku zmieni się w Polsce układ sił wśród nadawców pokazujących najatrakcyjniejsze, międzynarodowe rozgrywki piłkarskie? Wiele wskazuje, że z przetargiem na prawa do pokazywania Ligi Mistrzów, Ligi Europy i Ligi Konferencji UEFA od sezonu 2027/28 do 2030/31 duże nadzieje wiąże platforma streamingowa Paramount+, w Polsce funkcjonująca od lutego 2023 roku w ramach serwisu SkyShowtime.

Paramount+ sportem w Europę

Paramount+ w jednej ze strategii pozyskiwania widzów ma stawiać właśnie na sport – coś, co do tej pory w Polsce platforma odkładała na dalszy plan. Ostatnio głośniej było jedynie o dokumencie „Krychowiak: krok od szczytu", który nie jest typowym serialem o sportowcu. Z drugiej strony, w dużych europejskich krajach, gdzie Paramount+ obecny jest nieco dłużej, topowy sport staje się dla niego coraz ważniejszą pozycją.

Przypomnijmy, że w listopadzie ubiegłego roku rozstrzygnięto już przetargi na piłkarskie europejskie puchary na pięciu największych rynkach Starego Kontynentu. Paramount+ jako debiutant zgarnął najlepsze pakiety w Niemczech i Wielkiej Brytanii, oferujące hit LM z jednego dnia oraz wszystkie pozostałe mecze tych rozgrywek poza hitem z dnia drugiego. Zapewnił sobie też oczywiście prawa do finału LM oraz skrótów meczów. Champions League to był jego priorytet. Rozgrywki Ligi Europy i Ligi Konferencji padły na tych rynkach łupem innych nadawców. Według naszych informacji, to również Liga Mistrzów jest głównym, choć być może nie jedynym celem SkyShowtime w Polsce!

Przetargi na prawa do pokazywania najbardziej ekskluzywnych piłkarskich rozgrywek rozpoczęły się zresztą na kilkunastu europejskich rynkach. Wśród nich są Austria, Belgia, Bułgaria, Czechy, Dania, Finlandia, Norwegia, Portugalia, Irlandia, Rumunia, Słowacja, Szwecja i Szwajcaria. SkyShowtime jest obecny w większości tych krajów. Możliwe zatem, że piłka nożna pomoże w ekspansji firmy również w innych częściach Europy.

Pewne jest, że nowy przetarg na europejskie puchary ma być finansowo rekordowy. To również dlatego UEFA w porozumieniu z klubami zrezygnowała z dotychczasowego pośrednika przy sprzedaży praw -firmy TEAM Marketing. Zastąpiła ją amerykańska agencja Relevent Sports, która ma dobre relacje ze streamingowymi platformami i obsługiwała już ich sportowe kontrakty.

O czym już informowaliśmy, w pierwszym przetargu na największe rynki Europy Relevent pozwolił nadawcom składać oferty łączone, obejmujące kilka krajów. Wprowadził też pakiety, które ułatwiły podział praw między telewizje a serwisy streamingowe i przestawił akcent w przydzielaniu praw na te drugie. Patrząc na wspomniane Włochy, Niemcy, Wielka Brytanię, Hiszpanię i Francję – tam licencje na europejskiej rozgrywki trafiły też do Prime Video i DAZN. Cena praw na tamtych rynkach, według szacunków branżowych mediów, wzrosła z około 2,3 mld dolarów za sezon w poprzednim przetargu do 2,8 mld dolarów za sezon obecnie. Amerykanie z Relevent obiecywali swym mocodawcom około 10-procentowy wzrost wartości kontraktów. Po pierwszej fazie przetargów widać, że plan wypełniają z nawiązką.

Straszak na telewizję

Co zmiana pośrednika i włączenie się do bitwy o europejskie puchary platformy streamingowej (być może nie tylko tej jednej) oznacza dla polskiego kibica? Po pierwsze, że jeden produkt (np. Liga Mistrzów) może zostać łatwiej rozczłonkowany i znaleźć się u dwóch różnych, płatnych nadawców. Po drugie, że w konsekwencji dostęp do całości rozgrywek może być sumarycznie droższy. Obecna subskrypcja SkyShowtime w Polsce to koszt 24,99 zł, w opcji standard z reklamami, 34,99 w opcji standard bez reklam oraz 49,99 w opcji premium, bez promocji. Raczej łatwo się domyślić, gdzie trafiłyby ekskluzywne rozgrywki piłkarski. Inna kwestia, czy ceny by wtedy nie wzrosły. Do tej pory Liga Mistrzów (w całości) jest w Polsce nadawana w Canal+, w pakiecie Super Sport dostępnym, za od 65 do 69 zł. Tyle że w tym pakiecie jest też Premier League, Ekstraklasa, pół La Liga, żużel, WTA czy KSW. Sublicencje na jeden mecz LM w kolejce ma też TVP.

Oczywiście nie jest powiedziane, że taki Paramount+ okaże się realnym zagrożeniem dla telewizji sportowych. Podczas przetargów o prawa do pokazywania europejskich pucharów we Francji czy w Hiszpanii, gdzie platformy streamingowe też ponoć próbowały ukroić dla siebie kawałek sportowego tortu, obronili się tradycyjni nadawcy. Liga Mistrzów, ale też Liga Europy i Liga Konferencji zostały we francuskim Canal+, w Hiszpanii te same prawa zgarnęła Telefonica. Jednak oba te podmioty musiały głęboko sięgnąć do kieszeni. Dodajmy, że wszystko rozegrało się przy medialnej narracji, że globalne prawa do jednego meczu w kolejce LM chce mieć Netflix.

– Relevent był na tyle sprytny, że wykorzystał groźbę zakupu jednego pakietu przez globalne platformy, tworząc zagrożenie dla istniejących nadawców, wywierając na nich presję i ostatecznie zarabiając więcej pieniędzy – tłumaczył „The Athletic" Francois Godard, analityk ds. mediów i telekomunikacji w Enders Analysis, brytyjskiej firmie zajmującej się europejskim rynkiem mediów. – Wygląda na to, że odniósł sukces na rynku, który od prawie 10 lat jest w kryzysie – dodał.

Scenariusz z USA

Dlaczego Paramount+ rzucił się nagle na futbol w Europie? Bo podobny scenariusz przyniósł mu korzyści w Stanach Zjednoczonych. Na rynku, gdzie piłka nożna jest przeciętną atrakcją, przedstawiciele firmy stwierdzili, że europejska Liga Mistrzów była jednym z pięciu głównych źródeł subskrypcji przez większość czasu współpracy z UEFA, czyli od 2020 roku.

Podobnie zadowoleni ze wzrostu liczby klientów i sprzedaży pakietu Super Sport byli przedstawiciele polskiego Canal+. Z sygnałów, które do nas docierają wynika, że będą oni brać udział w najbliższym przetargu i próbować zachować prawa do produktu premium, a nawet rozszerzyć go o dwa pozostałe puchary – czyli powtórzyć plan z Francji.

Z drugiej strony, prawami do Ligi Mistrzów, ale też Ligi Europy i Ligi Konferencji zainteresowany jest Polsat (mecze tych dwóch ostatnich rozgrywek obecnie prezentuje). Przedstawiciele stacji zasugerowali nam, że biorą udział w trwającym przetargu i liczą na korzystne rozstrzygnięcie, przynajmniej co do części praw. Centrala SkyShowtime nie odpowiedziała na nasze pytania o możliwe inwestycje w sport w Polsce.

Termin składania ofert na prawa do pokazywania europejskich rozgrywek pucharowych upływa 21 kwietnia, ale rozstrzygnięcie tej bitwy poznamy najpewniej w maju. ●

• Zmiana pośrednika i włączenie się do bitwy o europejskie puchary platformy streamingowej może oznaczać, że dostęp do całości rozgrywek będzie sumarycznie droższy

FOT. REUTERS/PAUL CHILDS

SPORT.PL
Po meczu barażowym Polska Albania – analizy, komentarze, wywiady, opinie
Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na Sport.pl

OGŁOSZENIE BEZPŁATNE Kraj/34425852

PODARUJ MI 1,5% SWOJEGO PODATKU

Jestem Aleksander, urodziłem się 13.06.2013 roku jako wcześniak z zespołem Downa. Na co dzień zmagam się z opóźnionym rozwojem psychoruchowym, niedosłuchem prawostronnym. Jestem po operacyjnym leczeniu wrodzonej wady serca, a także operacji niedrożności dwunastnicy. Zmagam się z niedoczynnością tarczycy, dysfunkcją narządu ruchu, wynikającymi z bardzo obniżonego napięcia mięśniowego. Zebrane środki zostaną przeznaczone na dalsze leczenie, rehabilitację oraz turnusy rehabilitacyjne i logopedyczne.

Przekazując 1,5% podatku lub darowiznę Fundacji Avalon z dopiskiem ŚLIWA, 12842 wspieracie mnie w codziennym funkcjonowaniu i walce o zdrowie.

Numer konta do wpłaty darowizny: 62 1600 1286 0003 0031 8642 6001

KRS: 0000270809

34425386

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
Telefon: 22 555 66 00 (czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.
NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl 755fec0d03

wyborcza

WARSZAWA TYGODNIK

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktor prowadzący **Wojciech Tymowski**

warszawa.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: xxxxxxx@wyborcza.pl

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Janusz Rozum z Warszawy

Biegacz 75+ właśnie pobił rekord Polski

▶ 5

Uczelnie

Badaczka: WUM przejął mój projekt

Warszawski Uniwersytet Medyczny bada skuteczność innowacyjnej terapii wymierzonej w agresywną postać raka płuc. Projekt napisała dr hab. Joanna Zawacka, która teraz oskarża uczelnię o jego przywłaszczenie. W tle zwolnienie dyscyplinarne, donos o fałszowaniu dokumentów i afera ze szwedzkim Instytutem Karolinska ▶ **2-3**

Mieszkańcy się burzą

Znikają parkingi przy stacjach PKP

Żeby nie wjeżdżać samochodami do centrum Warszawy, mieszkańcy jej obrzeży chcieliby parkować u siebie przy stacjach PKP. Tylko że albo nie ma gdzie, jak na Białołęce, albo zostanie tylko co piąte miejsce, bo zaczyna się remont linii otwockiej. Gniew na peryferiach rośnie ▶ **4-5**

Zaprojektowane po ludzku

Czasem i deweloperowi się uda

Nawet komercyjna inwestycja może stać się częścią tkanki miejskiej. Sekret tkwi w tym, że musi to być architektura otwarta na ludzi. W Warszawie jest sporo przykładów, że na takim projektowaniu wszyscy mogą zyskać ▶ **6-7**

Smacznie tu jak diabli!

Maciej Nowak w Warszawskim Tygrysie na Placu Konstytucji ▶ **7**

eprasa.pl 755fec0d03

• **Warszawski Uniwersytet Medyczny przy ul. Żwirki i Wigury 61** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Badaczka oskarża Warszawski Uniwersytet Medyczny

Przejęli moje badania o raku płuc

Warszawski Uniwersytet Medyczny bada skuteczność innowacyjnej terapii wymierzonej w agresywną postać raka płuc. Projekt napisała dr hab. Joanna Zawacka, która teraz oskarża uczelnię o jego przywłaszczenie.

Magda Roszkowska

Kiedy opowiadam naukowcom Instytutu Karolinska, co spotkało mnie na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym, nie dowierzają. Prorektor rości sobie prawa do projektu, którego nie wymyślił, nie zaplanował i o którym nie ma bladego pojęcia, bo tak specyficzne badania jak moje prowadzi może kilkanaście grup badawczych na świecie i żadna z WUM – podkreśla docent Joanna Zawacka.

O tym, co wydarzyło się na WUM, powiadomiła Ministerstwo Zdrowia, Komisję ds. Etyki w Nauce przy Polskiej Akademii Nauk, Rzecznika Praw Obywatelskich i Państwową Inspekcję Pracy. W październiku 2025 roku złożyła zawiadomienie do prokuratury.

JEDYNA AUTORKA

Oskarżyła w nim prorektora Marcina Sobczaka oraz kierowniczkę Katedry i Zakładu Biochemii Martę Strugę o stosowanie gróźb i przymuszenie do złożenia podpisu. Oboje mieli pomówić Joannę Zawacką o fałszowanie list obecności. Według niej to uczelnia nie dopełniła szeregu obowiązków.

W lutym 2026 roku w kolejnym zawiadomieniu poinformowała prokuraturę, że pracownicy WUM przywłaszczyli sobie projekt naukowy, którego jest jedyną autorką. „Projekt jest obecnie realizowany przez WUM bez mojej zgody i z przypisaniem kierownictwa osobom, które nie brały udziału w jego tworzeniu" – napisała.

W kwietniu 2025 roku prorektor Marcin Sobczak, zwalniając Zawacką dyscyplinarnie z WUM-u, argumentował: „Pani zachowanie stanowi ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych". „Działała pani w złej wierze i w celu uniknięcia konsekwencji swojego działania m.in. polegającego na niewykonywaniu poleceń służbowych" – to z kolei fragment odpowiedzi uczelni z czerwca 2025 roku, w której WUM odrzuca prośbę Zawackiej, by przyznać jej status sygnalistki po tym, jak jej była przełożona – kierowniczka Katedry i Za-

OGŁOSZENIE Wrocław/34424939

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

Zgłoś do plebiscytu
najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów!

Czytaj więcej na
Wyborcza.pl/Supermiasta

REKLAMA
PARTNERZY GŁÓWNI
DOLNY ŚLĄSK Warszawa
PARTNERZY
Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
BB 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1 WA

eprasa.pl 755fec0d03

kładu Biochemii – udostępniła projekt badaczki wraz z jej danymi wrażliwymi osobom trzecim.

„STRAŻNIK GENOMU"

Projekt, o który toczy się spór, Zawacka napisała w 2019 r., gdy nie miała jeszcze nic wspólnego z WUM-em. Współpracowała wtedy z Instytutem Karolinska. To uniwersytet medyczny i jeden z największych w Szwecji ośrodków specjalizujących się w badaniach biomedycznych. Komitet Instytutu przyznaje Nobla z medycyny.

Zawacka, by zdobyć fundusze na realizację projektu, startowała w europejskich i szwedzkich konkursach grantowych. Bezskutecznie. By ubiegać się o dofinansowanie w Narodowym Centrum Nauki, potrzebowała polskiej instytucji, z którą zrealizuje badania. Naukowiec z Uniwersytetu Warszawskiego polecił jej Katedrę i Zakład Biochemii WUM. – Kierowniczce spodobał się mój pomysł. Wkład merytoryczny WUM w projekt ograniczył się do odpowiedzi na moje pytanie o sprzęt laboratoryjny, z którego mogłabym korzystać na terenie uczelni, oraz o dostępne linie komórkowe do badań. W 2020 roku zgłosiłam projekt do konkursu OPUS20 organizowanego przez NCN. Nie byłam wtedy zatrudniona na WUM – relacjonuje badaczka.

Tytuł projektu – „Repozycjonowanie leków w celu aktywacji białek z rodziny p53 do ulepszenia leczenia przerzutującego raka płuca z mutacjami w genie TP53 i EGFR" – niewiele mówi laikowi, ale Zawacka potrafi o nim prosto opowiadać. Od 20 lat zajmuje się białkiem p53, które zostało odkryte w latach 80. i jest nazywane „strażnikiem genomu". Gdy w komórce dochodzi do poważnego uszkodzenia, p53 odpowiada za jego rozpoznanie i uśmiercenie komórki. W ten sposób chroni organizm przed rozwojem nowotworów. Problem pojawia się, gdy mutacji ulegnie gen odpowiedzialny za produkcję samego p53. Wówczas zmutowani strażnicy nie tylko tracą właściwości ochronne, ale wręcz wspierają rozrost guzów.

– Już podczas doktoratu na Uniwersytecie Gdańskim badałam działanie różnych leków na białko p53 – mówi badaczka. Najistotniejsza dla rozwoju jej kariery była współpraca ze szwedzkim naukowcem Klasem Wimanem, odkrywcą związku o nazwie Eprenetapopt. W skrócie: związek ten przekształca strukturę zmutowanych strażników tak, by znów niszczyły komórki nowotworowe. W 2018 roku Wiman z Zawacką i innymi badaczami opisali mechanizm jego działania.

Projekt, o którego przywłaszczenie Zawacka oskarża WUM, jest kontynuacją tamtych badań. Zamierzała weryfikować skuteczność działania Eprenetapoptu w kombinacji z lekami dostępnymi na rynku. – Chodziło o znalezienie dobrej kombinacji tych związków. Tak powstały „koktajl terapeutyczny" o niskiej toksyczności miał prowadzić do śmierci komórek wyjątkowo agresywnego drobnokomórkowego raka płuca – wyjaśnia Zawacka.

TRÓJSTRONNA UMOWA

W 2021 roku Narodowe Centrum Nauki przyznało na badania Zawackiej 2,5 mln zł do wykorzystania przez cztery lata. Projekt miał się zakończyć w grudniu 2025 roku. Trójstronną umowę pomiędzy NCN, WUM i Zawacką podpisano w grudniu 2021 r. Ona została kierowniczką projektu, a za jego realizację odpowiadał WUM. Uczelnia na czas jego trwania zatrudniła Zawacką na pół etatu w Katedrze i Zakładzie Biochemii. Co kluczowe w tej sprawie, ma ona podwójne obywatelstwo i od kilkunastu lat mieszka z dziećmi w Szwecji. W czasie gdy podpisywała umowę z NCN i WUM, miała etat w Instytucie Karolinska, z którego nie chciała rezygnować.

– O mojej sytuacji życiowej i zawodowej poinformowałam WUM. Uczelnia chciała realizować ten projekt pomimo mojej sytuacji życiowej. Zaproponowała następujące rozwiązanie: miałam przebywać w Polsce przez 50 proc. czasu trwania projektu, a jednocześnie mogłam w tym czasie pracować zdalnie. Dodatkowo WUM planował do tych 50 proc. w Polsce wliczyć podróże służbowe niezbędne do realizacji projektu, np. do Instytutu Karolinska – wyjaśnia Zawacka. I na dowód pokazuje umowę z WUM, w której jest taki zapis. Na takie warunki pracy zgodę wyraził też NCN.

LABORATORIUM W SZWECJI

Od stycznia 2022 r. w ramach projektu Zawacka prowadziła badania w laboratorium Instytutu Karolinska. Dostęp do niego był darmowy. W tamtym czasie badała, jak kombinacje Eprenetapopt z różnymi lekami działają na białko p53. Z wniosku przesłanego do NCN wynika, że ta faza badań od początku miała być realizowana w Szwecji, bo WUM nie miał odpowiedniego sprzętu.

Zawacka otrzymywała z WUM listy obecności, które miała uzupełniać, podpisywać i odsyłać. – Wypełniałam je zgodnie z wytycznymi działu kadr i mojej bezpośredniej przełożonej, kierowniczki Katedry i Zakładu Biochemii – wyjaśnia badaczka. I dodaje, że z czasem wytyczne się zmieniały. Najpierw miała zaznaczać, ile godzin przepracowała w danym dniu. Potem zaznaczała tylko przepracowane dni. – Na końcu na listach miałam zaznaczać tylko urlopy i weekendy – utrzymuje Zawacka, wobec której obecnie toczy się postępowanie dyscyplinarne w sprawie fałszowania właśnie tych list.

W tamtym czasie komisja, w której zasiadali też przedstawiciele WUM, zatrudniła do projektu dwie naukowczynie z zagranicy. Zawacka pytała WUM, czy dla NCN nie będzie problemem, że nowe pracowniczki mieszkają w Szwecji. Usłyszała, że w umowie grantowej nie ma wymogu, by przebywały w Polsce. WUM podpisał z nimi umowę.

Tymczasem laboratorium, z którego dotąd za darmo korzystała Zawacka, okazało się zbyt małe dla trzyosobowego zespołu badawczego. WUM już odpłatnie wynajął więc inną przestrzeń w Instytucie Karolinska. Zgodnie z harmonogramem prac rozpisanym w projekcie ten etap badań wciąż miał być prowadzony w Szwecji i we współpracy z Instytutem Karolinska. Tyle że budżet przedstawiony wcześniej w NCN nie przewidywał wynajmu laboratorium poza Polską.

– Byłam tego świadoma, dlatego poprosiłam WUM, by zwrócił się do NCN o zgodę na taki wydatek – mówi Zawacka. Pokazuje maila, którego wysłała do niej pracowniczka Działu Projektów WUM: „Temat [wynajmu powierzchni] był szeroko konsultowany i z trzech niezależnych źródeł – w tym od kontrolerów NCN – mamy potwierdzenie prawidłowości wypracowanego rozwiązania".

W nowej przestrzeni i z nowymi pracownikami badania trwały kilkanaście miesięcy. – Uzyskaliśmy naprawdę obiecujące wyniki – ocenia Zawacka. Ale 12 września 2024 r. NCN wstrzymał finansowanie projektu.

KONTROLA PROJEKTU

NCN prowadził kontrolę projektu Zawackiej od czerwca do grudnia 2024 r. Finansowanie wstrzymał już we wrześniu, bo kontrolerzy zakwestionowali wszystkie kluczowe decyzje administracyjno-finansowe, na które zgodę wydał WUM.

Niesłuszne okazało się: •oddelegowanie całego zespołu badawczego do pracy w Instytucie Karolinska, •przebywanie Zawackiej w Szwecji i niedopełnienie zobowiązania o spędzeniu 50 proc. czasu w Polsce, •wynajmowanie laboratorium w Szwecji, co generowało koszty.

Kontrolerzy stwierdzili, że taki sposób prowadzenia projektu był niezgodny z etosem NCN, i wystawili mu negatywną ocenę.

O komentarz poprosiłam rzeczniczkę instytucji Annę Korzekwę-Józefowicz. „Finansujemy projekty, które mają realnie wzmacniać naukę uprawianą w Polsce. Kierownik projektu powinien budować zespół, kształcić młodszych badaczy i aktywnie uczestniczyć w polskim życiu naukowym. Trudno budować polską szkołę badawczą, jeśli kierownik grantu przebywa głównie za granicą. Warunek obecności to także mechanizm chroniący interes polskiego podatnika – gwarantuje, że publiczne pieniądze wzmacniają potencjał badawczy bezpośrednio w kraju" – napisała.

PLAN NAPRAWCZY

– Pod koniec listopada 2024 r. NCN zaprosił prorektora WUM Marcina Sobczaka, by porozmawiać o ujawnionych nieprawidłowościach. W spotkaniu uczestniczyła także dyrektorka ds. naukowo-dydaktycznych. To właśnie ją w 2023 r. prosiłam, by zapytała NCN o zgodę na wynajem laboratorium w Szwecji. Jak się okazało, umowę wynajmu podpisała bez uzyskania takiego pozwolenia – referuje Joanna Zawacka. Na dowód pokazuje dokument z podpisem dyrektorki.

Joanna Zawacka zajmuje się białkiem p53, które jest nazywane „strażnikiem genomu". Gdy w komórce dochodzi do poważnego uszkodzenia, p53 odpowiada za jego rozpoznanie i uśmiercenie komórki

8 stycznia 2025 r. WUM wysłał do NCN plan naprawczy. Zakładał on usunięcie Joanny Zawackiej ze stanowiska kierowniczki projektu. Uczelnia uzasadniała, że utraciła do niej zaufanie. Wskazała też, że nie może ona przenieść się do Polski. Badaczka zaprzecza, by taka deklaracja w ogóle padła w obecności kontrolera. Tymczasem WUM zobowiązał ją do przekazania nowemu kierownikowi projektu wyników uzyskanych z badań w Instytucie Karolinska. Zadeklarował też, że badania zostaną natychmiast przeniesione do Polski, a termin ich zakończenia przedłuży się o rok.

– Zgodziłam się na zmianę kierownika. Jako autorka projektu miałam objąć stanowisko jego głównego wykonawcy. Potem atmosfera gęstniała. Prorektor co prawda deklarował, że zostanę zatrudniona przez WUM, ale nigdy nie przedstawił mi warunków nowej umowy. W końcu stwierdził, że jeśli nie podpiszę zgody na zmianę kierownika projektu, WUM rozwiąże umowę z NCN i obarczy mnie poniesionymi kosztami wraz z odsetkami. Wtedy to było ponad 1 mln zł. Podpisałam – wspomina Joanna Zawacka.

WUM oskarża Zawacką NCN nie zgodził się jednak, by Zawacka jako główny wykonawca projektu – dostawała wynagrodzenie z grantu. Na tym stanowisku musiałby ją więc zatrudnić WUM i wypłacać jej pensję z własnych środków.

– Zupełnie nie wiedziałam, na czym stoję. Do tego Instytut Karolinska, który w 2022 r. udostępniał na potrzeby projektu laboratorium, uznał, że wg prawa uzyskane wtedy dane mogę przekazać WUM-owi wyłącznie, gdy warszawska uczelnia podpisze z nim umowę o współpracy. Prorektor Sobczak kategorycznie odmówił – opowiada Zawacka.

LISTA OBECNOŚCI

14 kwietnia 2025 roku rektor WUM złożył na Joannę Zawacką doniesienie do rzecznika dyscyplinarnego uczelni. Powód: „rozbieżności w ewidencjonowaniu czasu pracy". Chodziło o listy obecności. Joanna Zawacka utrzymuje, że wypełniała je zgodnie z wytycznymi. Były zatwierdzane.

Marta Struga na pytanie o tę kwestię odpowiedziała tak: „Akceptowałam listy obecności pracownika zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i wytycznymi z Działu Kadr. Pani dr Zawacka miała pozwolenie na pracę zdalną, była samodzielnym pracownikiem kierującym projektem i nie miałam podstaw, aby ich nie podpisać".

Dwa tygodnie później prorektor zwolnił Zawacką dyscyplinarnie za „ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych", gdyż nie przekazała uczelni uzyskanych w Instytucie Karolińska wyników badań.

Dlaczego po zwolnieniu nie poszła do sądu pracy? Miała na to 21 dni. – Byłam kompletnie przygnieciona tą sytuacją, wyczerpana psychicznie. To był błąd – mówi.

Zapytałam WUM, jaki wkład twórczy miała uczelnia w wymyśleniu i stworzeniu projektu, o którego finansowanie ubiegała się wraz z Joanną Zawacką w NCN. „We wniosku o dofinansowanie pani dr hab. Zawacka oświadczyła, że jest autorką opisu projektu. W treści wniosku nie wskazano żadnych współautorów" – napisał rzecznik WUM, Jarosław Kulczycki.

Nie odpowiedział, dlaczego WUM realizuje dalej ten projekt bez zgody jego autorki, a także, dlaczego zgodził się wynająć laboratorium w Szwecji i zatrudnił dwoje pracowników z zagranicy. Nie dowiedziałam się także, czy wobec pracowników WUM, którzy akceptowali wadliwe decyzje podejmowane w projekcie, zostały wyciągnięte konsekwencje ani dlaczego WUM nie przedstawił Joannie Zawackiej nowych warunków zatrudnienia po usunięciu jej z funkcji kierownika projektu.

Stanowisko uczelni, które przesłał rzecznik, referuje przedstawiony już bieg zdarzeń. Po kontroli NCN Zawacka nie zadeklarowała powrotu do Polski, m.in. dlatego WUM wyznaczył nowego kierownika projektu. Według uczelni w projekcie złożonym do NCN nie było mowy o partnerach zagranicznych. Przewidziano w nim okazjonalną współpracę międzynarodową. Z tego też powodu WUM nie zgodził się, by wyniki uzyskane w badaniach udostępnić Instytutowi Karolinska.

Natomiast Zawacka – zdaniem uczelni – poświadczyła nieprawdę w ewidencji swojego czasu pracy i dlatego sprawą zajmuje się rzecznik dyscyplinarny uczelni.

Kulczycki podkreśla, że według Departamentu Rozwoju Kadr Medycznych Ministerstwa Zdrowia działania WUM wobec Joanny Zawackiej miały uzasadnienie faktyczne i prawne. Z kolei w odpowiedzi Ministerstwa Zdrowia czytam, że WUM miał prawo zwolnić badaczkę dyscyplinarnie. Natomiast realizacja i nadzór uczelni nad projektem „mógł być niewystarczający i opóźniony czasowo".

Nowym kierownikiem projektu od blisko roku jest dr hab. Alicja Chrzanowska, pracowniczka Katedry i Zakładu Biochemii. Na stronie katedry wśród prowadzonych przez siebie badań nie wymienia projektu napisanego przez Joannę Zawacką. Nie ma doświadczenia w pracy z białkiem p53. Nie pracowała też ze związkiem „Eprenetapopt". Wcześniej nie kierowała grantem NCN. Ma jednak wieloletnie doświadczenie w badaniach biochemicznych i molekularnych komórek nowotworowych, szczególnie w ich modelowaniu 3D. Chrzanowska napisała mi, że projekt Zawackiej był zbyt skomplikowany, więc go znacznie uprościła.

– To był ambitny i nowatorski projekt, wysoko oceniony przez recenzentów NCN. Pracownicy WUM nie mają o nim pojęcia – ripostuje Zawacka. Obecnie pracuje w Szwecji. Na stronie Katedry i Zakładu Biochemii WUM wciąż widnieje jako kierowniczka swojego autorskiego projektu.

eprasa.pl 755fec0d03

Mieszkańcy są wściekli

Znikają parkingi przy stacjach

Żeby nie wjeżdżać autami do centrum Warszawy, mieszkańcy obrzeży chcieliby parkować u siebie przy stacjach PKP. Tyle że albo nie ma gdzie, albo zostanie co piąte miejsce, bo zaczyna się remont linii otwockiej.

• **Parking przy stacji kolejowej Warszawa-Miedzeszyn** FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jarosław Osowski

W Warszawie przesiadamy się prawie dwa miliony razy dziennie – wynika z raportu, który przygotowała organizacja Clean Cities Campaign Polska. W całym mieście działa ponad 200 węzłów komunikacyjnych. Niestety, większość z nich jest niewygodna dla pasażerów, którzy muszą nadkładać drogi. Może to przesądzać o tym, czy w drodze do pracy wybieramy komunikację miejską, czy jednak samochód.

Jest też możliwy wariant mieszany. Dojazd prywatnym autem (albo na rowerze) do peryferyjnej stacji SKM-ki lub Kolei Mazowieckich. Co jakiś czas rządowe spółki PKP i Polskie Linie Kolejowe informują o nowych parkingach przesiadkowych z programu przystankowego. Na Mazowszu obejmuje on 22 miejsca.

PLACE PARKINGOWE

W 2025 r. oddano miejsca postojowe blisko peronów w podwarszawskiej Zielonce. Trwa budowa w sąsiednich Ząbkach za 7,5 mln zł, a Unia Europejska przekaże ponad połowę tej kwoty. Tam przy stacji kierowcy zastaną wkrótce 50 miejsc postojowych (12 dla rowerów), docelowo będzie też garaż dla 112 aut.

Z tego samego źródła warszawski Zarząd Transportu Miejskiego pozyskał fundusze na 141 miejsc postojowych w Rembertowie. Powstaną wiaty dla 40 rowerów. Wszystko ma być gotowe w 2027 r., niestety, w pewnym oddaleniu od peronu kolejowego. I niestety, nie będzie to zapowiadany pierwotnie garaż w tej dzielnicy.

Zawsze to i tak lepiej niż pozostająca wciąż tylko na papierze taka budowla przy następnym przystanku na linii PKP do Mińska Mazowieckiego. W 2019 r. opisywaliśmy w „Stołecznej" koncepcję, którą po dekadzie planowania ZTM przedstawił mieszkańcom Wesołej. Miał tam powstać aż pięciokondygnacyjny garaż dla 310 samochodów. Wybrano dla niego lokalizację przy rondzie u zbiegu ul. Okuniewskiej i ul. 1 Praskiego Pułku, czyli u wylotu tunelu pod linią PKP, którego budowa ma się zacząć w drugim kwartale tego roku. Jednak po siedmiu latach od prezentacji koncepcji słuch o wielopiętrowym garażu w Wesołej zaginął.

LISTA POSTULATÓW

Wkrótce zaś kilkaset miejsc postojowych stracą koło przystanków i stacji kolejowych mieszkańcy linii otwockiej. Spółka PLK zaczyna właśnie jej rozbudowę za 1,5 mld zł z dwóch do czterech torów. W tym tygodniu na zawsze zamknięto przejazd w Falenicy, gdzie od 2028 r. ma działać tunel. Mieszkańcy skrzyknęli się na „Ostatnie stanie przy szlabanie". W trzy dni zebrali ponad 1000 podpisów pod petycją do ministrów infrastruktury, kultury oraz klimatu i środowiska z żądaniem: „Stop dalszej destrukcji! Mówimy to nie tylko jako mieszkańcy naszych małych ojczyzn, ale jako obywatelki i obywatele, którzy mają dość państwa »modernizującego się« wbrew ludziom".

Lista postulatów od Wawra, przez Józefów do Otwocka jest długa ale wszędzie mieszkańcy chcą utrzymania parkingów przesiadkowych. Wzdłuż torów i jak najbliżej peronów.

Tak to działa dzisiaj przy każdym przystanku PKP od Gocławka aż po Otwock. Dzięki temu setki kierowców wyruszających często z odległych, wąskich ulic, gdzie trudno skierować linie autobusowe, docierają samochodem do stacji kolejowej. Tutaj wygodnie przesiadają się do pociągów docierających w ok. 30 minut do centrum. Niestety, w najbliższych tygodniach w samej Warszawie znikną parkingi przy stacjach w Międzylesiu, Radości, Miedzeszynie i Falenicy. – Teraz mamy 600 miejsc postojowych, a w perspektywie jest utworzenie tylko około 120. Robi się kłopot. Mieszkańcy obawiają się o zastawianie samochodami bocznych ulic przy peronach tymczasowych. To realny problem, który czeka nas oprócz armagedonu związanego z remontem linii otwockiej – mówił w tym tygodniu wybrany w Wawrze wiceprzewodniczący Rady Warszawy Sławomir Potapowicz (KO) na wyjazdowym spotkaniu komisji infrastruktury i inwestycji w siedzibie ZTM.

> *– Rozmowy trwają już 14 lat, a sprawy nie posunęły się nawet o krok do przodu. Mieszkańcy są wściekli na tę sytuację – mówił o sytuacji przy stacji Płudy Filip Pelc (Partia Zieloni)*

Szefowa ZTM Katarzyna Strzegowska zapowiedziała nowy garaż w Międzylesiu, ale nie bezpośrednio koło peronu PKP, lecz z dojściem od skrzyżowania ulic Mrówczej i Zwoleńskiej. Zmieści się tam 128 aut. W 2026 r. urzędnicy ogłoszą przetarg na projekt i budowę tego obiektu za ok. 21 mln zł. Ma być gotowy dopiero pod koniec 2028 r.

POTRZEBNY TEREN

A co z parkowaniem w trakcie przebudowy linii otwockiej? Obecne miejsca postojowe staną się nieprzydatne także dlatego, że w Radości, Miedzeszynie i Falenicy perony będą przesunięte o kilkaset metrów. Czy jest szansa na wyznaczenie parkingów w nowych miejscach? Burmistrz Wawra Paweł Michalec (KO) zapewnia „Stołeczną": – Mamy wytypowanych siedem lokalizacji przy każdej stacji. Sprawdzamy plany miejscowe, stan własności gruntów, możliwości wjazdów i wyjazdów na ul. Patriotów z uwzględnieniem projektowanej właśnie wzdłuż niej drogi rowerowej.

Jednak radny Potapowicz przyznaje, że chodzi o ewentualne przywrócenie parkowania po zakończeniu rozbudowy torów kolejowych. Również od urzędników, którzy biorą udział w rozmowach w sprawie parkingów przesiadkowych, słyszymy, że nie ma mowy o ich budowie wcześniej niż w 2028 r. – Bo teren przy stacjach i torach będzie potrzebny wykonawcy prac – zastrzega nasz informator.

Rozmówcy „Stołecznej" powtarzają, że pewne rezerwy mają parkingi przesiadkowe koło przystanków w Aninie (tu średnio jest tylko 20 proc. zajętych miejsc) i w Wawrze (50 proc.). Trzeba jednak zapłacić za postój, kupując przynajmniej dobowy bilet komunikacji miejskiej za 15 zł. Urzędnicy podnoszą też inny problem: – Nie mamy pewności, że wydamy pieniądze na nowe parkingi przesiadkowe dla naszych mieszkańców, a miejsca będą zajmować kierowcy spoza Warszawy. Już teraz przyjeżdżają trzema, czterema samochodami np. z gminy Wiązowna albo jeszcze dalej z powiatu mińskiego, zostawiają je koło wawerskich stacji PKP, ale przesiadają się nie do pociągu, tylko do jednego z aut, którym jadą już razem do centrum – opowiada jeden z samorządowców.

„MISSION IMPOSSIBLE"

Inny problem mają na Białołęce. W tej dzielnicy ZTM oddał w 2022 r. (z półtorarocznym poślizgiem) plac postojowy przy stacji Żerań u zbiegu ul. Płochocińskiej i Marywilskiej. Jest 235 miejsc dla samochodów i 140 dla rowerów pod wiatami. Niestety, lokalizacja okazała się niewypałem. Dojazd do parkingu jest tak skomplikowany, a dojście do peronu, przy którym zatrzymują się tylko wybrane pociągi, tak długie i niewygodne, że w tym miejscu zbiera się tylko garstka chętnych.

Za to koło następnego przystanku PKP w Płudach nie ma gdzie wcisnąć szpilki. Kierowcy od lat parkują tam na dziko, czasem straż miejska sypie mandatami, a urzędnicy wciąż deliberują, jak opanować ten żywioł. – To paranoja, że rozmowy trwają już 14 lat, a sprawy nie posunęły się nawet o krok do przodu. Mieszkańcy są wściekli na tę sytuację – mówił na marcowym spotkaniu komisji nadzwyczajnej komisji ds. rozwoju komunikacji szynowej na terenie Białołęki jej przewodniczący radny Filip Pelc (Partia Zieloni).

Marek Chmurski, miejski pełnomocnik ds. rozwoju infrastruktury kolejowej, zapewniał jednak, że są szanse, by wejść z robotami na działkę od strony ul. Cokołowej. – Przy czym nie byłoby

eprasa.pl 755fec0d03

PKP

to rozwiązanie na wypasie, lecz wciąż parking tymczasowy, bo linia PKP ma być rozbudowywana o czwarty tor i trzeba wyznaczyć linie rozgraniczające tę inwestycję. Dla kierowców zostałoby ok. 150 miejsc parkingowych – szacował.

Chodzi o grunt po wschodniej stronie torów PKP pod oddanym na początku poprzedniej dekady wiaduktem na ul. Klasyków. Okazuje się, że po kilkunastu latach budowla ta nadal nie została przekazana miastu przez kolejarzy.

Ta trwająca od dawna prowizorka wynika z tego, że kolejarze oczekiwali od miasta zapłaty za grunty, które wcześniej przejęli od niego, by postawić wiadukt. „Mission impossible" – oceniła Renata Kaznowska, wiceprezydentka Warszawy i mieszkanka Białołęki, która już dziesięć lat temu próbowała uregulować formalności, by wybudować legalne parkingi koło peronu kolejowego. Pociągi dojeżdżają stąd w kilkanaście minut do Dworca Gdańskiego, gdzie można się przesiąść do metra, a niektóre składy bezpośrednio do centrum.

TERENY KOLEJOWE

Jeszcze w zeszłym roku miejscy urzędnicy chcieli wydzierżawić tereny kolejowe w Płudach pod parking. Teraz przedstawili radnym nowy pomysł: rządowa spółka Polskie Linie Kolejowe zrzeknie się prawa do wieczystego użytkowania nieruchomości. Problem w tym, że ich część pozostaje we władaniu innej spółki – PKP. Jest więc następna strona, z którą trzeba wszystko ustalać od nowa. Według Marka Chmurskiego w 2016 r. było już blisko porozumienia z kolejarzami, ale po wyborach władzę w kraju przejął PiS i zmienił się zarząd w PKP i PLK. Po wyborach w 2023 r. przyszli tam nowi ludzie i negocjacje trzeba było zaczynać od początku.

Radni nie byli więc zachwyceni aktualnymi informacjami od przedstawicieli ratusza. – Chcecie powiedzieć, że w państwowych spółkach nie ma ciągłości decyzyjnej? Jesteśmy w tym samym miejscu co wiele lat temu, a nowa procedura może być długa – ocenił Dariusz Olszewski (Razem dla Białołęki).

Anna Auksel-Sekutowicz (KO) dosadnie gromiła miejskich urzędników: – Wypadacie słabo. Za kilka tygodni pójdziecie do kolejarzy i wymyślicie jeszcze inny sposób, żeby przejąć grunty, a mieszkańcy nadal muszą brodzić w parkingowym syfie. Jeszcze straż miejska będzie przyjeżdżać z mandatami.

Jak więc skończy się batalia o wygodne i legalne parkowanie przy stacji w Białołęce? Marek Chmurski przyznał: – Dla strony społecznej może to być trudne do zrozumienia, ale pojawiło się delikatne zielone światełko, że jednak podpiszemy porozumienie ze stroną kolejową. ●

• **Więcej o sytuacji komunikacyjnej podczas remontu linii otwockiej** ▶ **8**

Janusz Rozum, rekordzista Polski

Zacząłem biegać, mając 61 lat. To zmieniło moje życie

– Schudłem, zacząłem gotować, cieszę się bieganiem – mówi komentator i sędzia sportowy Janusz Rozum. Ma 75 lat i właśnie pobił rekord Polski na 5 km.

Jakub Chełmiński

Z panem Januszem rozmawiamy krótko przed jego treningiem na stadionie Poloneza na Bródnie. Dziś w planach ma 10 razy po 200 m w szybkim tempie. – Ćwiczenie na szybkość – mówi.

Pan Janusz ostatnio nie zwalnia tempa. 15 marca biegową Polskę obiegła wiadomość, że Janusz Rozum pobił rekord Polski na 5 km, w – uwaga! – kategorii 75+, czyli powyżej 75 lat. Biegaczom dużo powie też jego wynik: 22:35, co oznacza tempo 4:31 min na km. Większość 30-latków nie osiąga takiego tempa, jeśli w ogóle jest w stanie przebiec 5 km. Pan Janusz nie widzi w swoim bieganiu niczego niezwykłego.

– Na Żoliborzu w Parkrunie startuje pan, który ma 80 lat, w Krakowie 92-latek – mówi.

Do setki, a nawet dłużej

Rozum wspomina też Stanisława Kowalskiego, który zaczął biegać w wieku 104 lat, by rok później zdobyć mistrzostwo Europy w swojej kategorii wiekowej. Z perspektywy kategorii 105+ rzeczywiście 75+ pana Janusza nie dziwi. – Chcieliśmy wprowadzić na zawodach specjalnie dla pana Stanisława kategorię 110+. Przeszkodziła nam wówczas pandemia – wspomina Rozum. Kowalski zmarł w wieku 112 lat, był najstarszym Polakiem i Europejczykiem.

Janusz Rozum jest doskonale znany kibicom polskiej lekkoatletyki, choć bardziej z głosu niż twarzy. Od lat jest komentatorem tego sportu w telewizji, aktualnie w Eurosporcie. Jest też międzynarodowym sędzią lekkoatletycznym i statystykiem tego sportu. – Tyle lat oglądam bieganie, że w końcu sam nauczyłem się biegać – powiedział na mecie rekordowego biegu BeMore5K na Bemowie redakcji Maratonczyk.pl.

Opowiada i nam: – Zacząłem biegać późno, bo w wieku 61 lat, wcześniej prawie nie uprawiając sportu – tłumaczy. Początkowo nie mógł znaleźć trenera: – Znam mnóstwo trenerów lekkoatletyki, ale śmiali się z mojego pomysłu na bieganie w tym wieku. Pytali, „po co ci to Janusz".

• **Janusz Rozum, komentator sportowy i biegacz** FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Gdy po latach sędziowania stwierdziłem, że sam spróbuję biegania, to pomógł mi parkrun – niezwykłe zjawisko

Cztery miesiące temu zaczął trenować pod okiem Marcina Nagórka i tak przyszły sukcesy. Rekord pobił tuż po 75. urodzinach. – Marcin rozumie, czym jest bieganie w moim wieku. To dzięki niemu na Bemowie pobiegłem 43 sek szybciej niż rok wcześniej – opowiada rekordzista.

Wyznaje jednak, że kluczowe w zmianie życia było co innego: cosobotnie parkruny. – Gdy po latach sędziowania stwierdziłem, że sam spróbuję biegania, to pomógł mi właśnie parkrun. I to o nim proszę napisać, nie o mnie, bo to jest niezwykłe zjawisko – mówi 75-latek w rozmowie z „Wyborczą".

O co chodzi w parkrunach

O inicjatywie Parkrun pisaliśmy już na tych łamach kilka razy, bo rzeczywiście inicjatywa jest wyjątkowa. Co tydzień, w sobotę o godz. 9, kilka milionów ludzi w 22 krajach od Namibii po Japonię, spotyka się w parkach, by przebiec wspólnie 5 km. Biegi są za darmo, bez presji wyniku, stają się po prostu spotkaniami towarzyskimi. – Integracja po biegu jest ważnym elementem. W Anglii lekarze przepisują parkrun w zaleceniach, szczególnie osobom starszym i samotnym. 3-4 spotkania i już masz nowych znajomych. Bo o bieganiu można rozmawiać bez końca – tłumaczy pan Janusz.

W Polsce parkruny są już organizowane w 106 lokalizacjach, w Warszawie w kilku: •na Kępie Potockiej na Żoliborzu; •w Parku Skaryszewskim na Pradze-Południe; •w Parku Bródnowskim; •w Parku przy Bażantarni na Ursynowie; •na Polu Mokotowskim; •w Forcie V Włochy. A do tego pod Warszawą w: •Jabłonnie, •Pruszkowie, •Lesie Malcanów koło Wiązowny, •Grodzisku Mazowieckim, •Żyrardowie

Nie trzeba się ścigać

Pan Janusz zaczynał 12 lat temu na Saskiej Kępie, gdzie wtedy mieszkał. – Ważne, by przy parkrunie była kawiarnia. Tam mamy taką ulubioną, która z okazji urodzin parkrunu serwuje nam tort – opowiada. Na koncie ma już 260 przebiegniętych parkrunów, ale jak mówi, to nie dużo, bo są osoby, które mają po 500.

Teraz mieszka na Bródnie i częściej startuje w tutejszym parku. – Zaczynaliśmy lata temu w kilkanaście osób. Teraz co sobota jest około setki – wylicza. – Tu jest zupełnie inna trasa niż na Saskiej Kępie, mnóstwo zakrętów, ale to nie przeszkadza. Jest kawiarnia – mówi i zapewnia: – W parkrunie nie trzeba się ścigać. Są osoby w różnym wieku, sporo starszych. Znam osoby, które nie były w stanie przebiec 5 km, ale zaczęły chodzić na parkrun – bo można też przejść trasę, zajmuje to ok. 50 minut – i z tygodnia na tydzień, z miesiąca na miesiąc, szło im coraz lepiej i teraz już biegają – opowiada rekordzista Polski.

Mówi, że bieganie zmieniło całkiem jego życie: – Zmieniłem sposób życia, odżywiania. Dwa lata temu zacząłem sam gotować. Podstawa dnia to owsianka z dodatkami na śniadanie, do tego zero alkoholu, wcześniej różnie bywało. Schudłem do 77 kg przy wzroście 188 cm. Żyje się zupełnie inaczej – mówi Rozum.

W tym sezonie chce jeszcze zmierzyć się z rekordem 3 tys. m w hali. – A potem wracam do spokojnego biegania parkrunów. Do bicia rekordów wrócę za 5 lat, w nowej kategorii wiekowej – zapowiada. ●

OGŁOSZENIE Warszawa/34423138

PLEBISCYT „WYBORCZEJ"

STOŁEK I NOGA OD STOŁKA 2025

Głosuj na **Warszawa.Wyborcza.pl**

ORGANIZATOR wyborcza.pl WARSZAWA

PATRONAT MEDIALNY TVP3 WARSZAWA

SPONSOR BBI Development

REKLAMA PARTNER Warszawa

1 WA

eprasa.pl 755fec0d03

Szkoda, że to się tylko czasem udaje

I deweloper może zrobić dobrą przestrzeń miejską

Nawet komercyjna inwestycja może stać się częścią tkanki miejskiej. Sekret tkwi w tym, że musi to być architektura otwarta na ludzi. W Warszawie jest sporo przykładów, że na takim projektowaniu wszyscy mogą zyskać.

Michał Wojtczuk

• **Wizualizacja parku Ogrody Towarowa 22, widok z lotu ptaka od strony planowanej ul. Miedzianej, w głębi zrewitalizowany pawilon Domu Słowa Polskiego** FOT. MATERIAŁY INWESTORA

Ta inwestycja wystartuje lada chwila.

Przy ul. Miedzianej zacznie się urządzanie hektarowego terenu zielonego, w który wkomponowany zostanie zabytkowy pawilon dawnej drukarni Domu Słowa Polskiego. Zieleń będzie przenikać sąsiedni szkielet konstrukcyjny dawnych hal drukarni, przekształcony w coś w rodzaju gigantycznej altany ogrodowej.

POZYTYWNY WKŁAD

Architekci z pracowni JEMS oraz Landscape Practice zaprojektowali ogólnodostępny teren zielony, jakiego dotąd w Warszawie jeszcze nie było. Jest częścią inwestycji, której kształt żmudnie wynegocjowali ze stołecznym ratuszem deweloperzy stojący za tzw. superkwartałem Towarowa 22: firmy AFI, Echo Investment i Archicom. To najnowszy przykład tego, jak prywatne inwestycje mogą dawać pozytywny wkład w rozwój Warszawy.

Oczywiście to nie jest norma. Wielu deweloperów kieruje się krótkoterminowym rachunkiem zysków, chce zbudować projekt i sprzedać. Nie myślą kategoriami przestrzeni publicznej,

Jak się okazuje, są projekty inwestycji, które choć zdarzają się rzadko, są zyskiem zarówno dla inwestora jak i dla miasta i jego mieszkańców

a stołeczni urzędnicy nie zawsze potrafią i nie zawsze mają podstawy, by negocjować z inwestorem i próbować go przekonać do rozwiązań dobrych dla miasta.

Ale czasami się to udaje. Jednym ze starszych przykładów inwestycji, która dała coś od siebie, zamiast tylko zabierać, był biurowiec Metropolitan przy pl. Piłsudskiego (projekt: pracownia Normana Fostera wspieranego przez architektów z pracowni JEMS). Integralnym elementem tej inwestycji, oddanej do użytku w 2003 r. był okrągły dziedziniec z wpuszczoną w posadzkę „tańczącą" fontanną oraz posadzonymi po obwodzie 13 dębami czerwonymi.

Powstał żywy miejski plac, który zakrzywiał trasy spacerów ludzi przechodzących w okolicy. Po tym można poznać dobrą architekturę. Niestety, na początku 2025 r. nowy właściciel biurowca, globalny bank Morgan Stanley rozpoczął modernizację budynku. Jej elementem była wycinka wszystkich drzew na dziedzińcu. Teoretycznie ma się tam pojawić nowa zieleń, ale po roku od rozpoczęcia prac wciąż jej nie widać. Na razie mamy do czynienia z estetycznym regresem o trzy dekady.

PLAC EUROPEJSKI POD ZNAKIEM ZAPYTANIA

Trochę podobny był przypadek Placu Europejskiego, urządzonego przed wieżowcem Warsaw Spire. W ubiegłej dekadzie powstało tam koliste oczko wodne obsadzone drzewami (projekt: Wirtz International Landscape Architects). W 2017 r. plac dostał nawet nagrodę publiczności w konkursie o nagrodę architektoniczną prezydenta miasta.

Część drzew jednak zniknęła, bo inwestor, firma Ghelamco, zbudował przy placu Europejskim kolejny wieżowiec, The Bridge. Posadzono nowe i utworzono nową sadzawkę, ale mniejszą niż poprzednia i schowaną głębiej między budynkami. Plac wciąż jest odgrodzony od narożnika Grzybowskiej i Wroniej, bo tam Ghelamco planuje kolejny wieżowiec o nazwie Chopin Tower.

Finalny kształt placu Europejskiego pozostaje pod pewnym znakiem zapytania. Ale widać, że jakaś otwarta przestrzeń publiczna została. A sam wieżowiec Warsaw Spire można wskazać jako jedną z inwestycji, które odmieniły okolicę: to był pionierski wieżowiec w rejonie ronda Daszyńskiego, przy którym teraz w niebo strzela kilka drapaczy chmur. Oczywiście, biura w ten rejon przyciągnęła druga linia metra, ale komercyjny sukces Warsaw Spire ośmielił innych inwestorów. Dziś to jeden z obszarów o największej koncentracji biur w Warszawie, a nawet w Polsce.

KONESER POKAZYWAŁ KIERUNKI

Pod kilkoma względami pionierski był także projekt Centrum Praskiego Koneser przy ul. Ząbkowskiej. To zespół biurowców i apartamentowców, dopełnionych przez hotel, Muzeum Polskiej Wódki i centrum konferencyjne. Powstał na pięciohektarowym terenie dawnej fabryki wódek.

Przygotowania i uzgodnienia ciągnęły się latami. Inwestycja wystartowała w 2013 r. Wtedy jeszcze nie było normą pieczołowita rewitalizacja starych pofabrycznych zabudowań. Inwestor – firmy BBI Development oraz Liebrecht&wooD podeszły do postindustrialnego dziedzictwa z szacunkiem. Udało się zachować balans pomiędzy odrestaurowanymi starymi budynkami a nową architekturą (projekty Juvenest i Bulanda&Mucha).

Koneser odegrał ważną rolę w zdejmowaniu odium z Pragi-Północ jako gorszej dzielnicy. Bo to w tym kompleksie w 2015 r. ulokowany został kampus startupów firmowany przez globalny koncern Google. Choć dziś trochę razi brak zieleni na terenie inwestycji, kompleks wciąż się broni.

– Miejsce żyje, ma dobry miks funkcji na różną kieszeń. Są i dobre restauracje, i Biedronka, i biurowce, i ogólnodostępny plac Konesera, na którym latem są imprezy, a zimą lodowisko – ocenia Krzysztof Michalski, praski społecznik i radny Porozumienia dla Pragi.

To był pierwszy, ale nie jedyny w Warszawie mariaż zabytków, nowoczesnej architektury i przestrzeni publicznej. Dzięki komercyjnym inwestycjom enklawą ruin wyciętą z miasta przestała być elektrownia przy Dobrej. Inwestycja na Powiślu, zaprojektowana przez architektów z pracowni APA Wojciechowski dla firm Tristan Capital Partners oraz White Star Real Estate, składa się z biur, hotelu mieszkań na wynajem oraz nietypowej galerii handlowej urządzonej w odrestaurowanej elektrociepłowni.

Elektrowni Powiśle można zarzucić, że jest elementem gentryfikacji Powiśla, czyli dość gwałtownego procesu przekształcania miasta w lokalizację nasyconą drogimi usługami. Tym niemniej przywrócono tam tkankę miejską, miejsce żyje. A przy okazji uratowano starą elektrownię, której groziła rozbiórka.

Podobnie stało się z dawnymi zakładami Norblina przy ul. Prostej. Powstał tam kompleks biurowo-usługowo-gastronomiczny (inwestor: grupa Capital Park, projekt: PRC Architekci), pieczołowicie eksponujący pozostałości zabytkowych zabudowań. Mam słabość do pasażu wytyczonego równolegle do Prostej, między starymi budynkami a nowymi biurowcami, obsadzonego szpalerem platanów. Spacerują tam ludzie, nawet o godzinie 11, nawet zimą. W tym pasażu jest wielkomiejski widok na wieżowce przy Prostej. Cenię Norblin także za to, że otworzono w nim wielosalowe kino Kinogram, choć jest ono jednym z najdroższych multipleksów w Warszawie.

Nie można mówić o rewitalizacji postindustrialnych kompleksów w Warszawie nie wspominając o Browarach Warszawskich, pięciohektarowym rejonie między Grzybowską a Chłodną. Dziś już z niedowierzaniem patrzymy na

OGŁOSZENIE Warszawa/34423140

eprasa.pl 755fec0d03

zdjęcia sprzed półtorej dekady, na których widać wycięte z miasta gołoborze z pojedynczymi zachowanymi budynkami.

Teraz w tym miejscu jest gęsty kompleks zabudowań: biurowców, apartamentowców, mieszkań na wynajem (które właśnie przekształcane są w zwykłe mieszkania i sprzedawane). Żadnych płotów, teren przecięty jest ulicami o miejskim charakterze, z usługami w parterach. I jedyną w swoim rodzaju halą gastronomiczną urządzoną w ponadstuletnich piwnicach, w których kiedyś leżakowało piwo.

To nie jest projekt wolny od wad, pierwsza z brzegu – jest tu drogo. Ale inwestorowi, firmie Echo Investment oraz projektantom z pracowni JEMS Architekci udało się stworzyć żywy kawałek miasta.

NAMIASTKA RYNKU W MIASTECZKU WILANÓW

Ta pracownia architektoniczna czuje miasto, wiele jej projektów urbanistycznie zszywa Warszawę i przyciąga ludzi. Tak jest także z biurowcem Royal Wilanów (inwestor: Capital Park) u zbiegu ulic Klimczaka i Przyczółkowej. Ten budynek stał się namiastką rynku Miasteczka Wilanów, restauracje w parterach są oblegane, a półkolisty plac jest jednym z najbardziej malowniczych punktów tej części Warszawy (czy kiedyś doczekamy się dobudowania brakującej połowy tego placu, na terenie, którym włada obecnie firma deweloperska Robyg?...)

Czasami nie potrzeba bardzo dużych pieniędzy, żeby przy okazji komercyjnej inwestycji wykreować przyjazną przestrzeń. Tak się stało na marginesie inwestycji firmy Archicom przy ul. Wołoskiej. W trybie lex deweloper ta firma zburzyła stare biurowce i zbudowała w tym miejscu osiedle. Tryb, z którego skorzystała, obligował inwestora m.in. do budowy nowej szkoły podstawowej przy ul. Konstruktorskiej, a także do wytyczenia terenów zielonych i rekreacyjnych. I tak powstał zielony pasaż między ulicami Suwak a Postępu. To miejsce, w którym spaceruje się z przyjemnością.

Pieszy pasaż obsadzony zielenią, zszywający dwa rozcięte kawałki miasta, łączący Nowogrodzką i Aleje Jerozolimskie powstał także przy okazji budowy biurowca Nowogrodzka Square (inwestycja firmy Yareal, projekt: HRA). Ci sami architekci stworzyli ponadto jedną z najbardziej nietypowych przestrzeni publicznych w Warszawie: ogólnodostępny taras na dachu niższego skrzydła biurowca Forest przy ul. Burakowskiej.

W innej lidze gra taras widokowy na szczycie wieżowca Varso Tower. To właściwie dwa tarasy: zabudowany na wysokości 230 metrów i odkryty – na 205 m. Ten niższy jest bardziej przestronny i atrakcyjny, jest obsadzony zielenią skomponowaną przez pracownię RS Architektura Krajobrazu. To już jest stricte komercyjny obiekt, na wjazd na taras trzeba kupić bilet. Ale powstała nowa atrakcja turystyczna Warszawy.

Szacunek dla zabytków i urbanistyki, zieleń, usługi w parterach, gastronomia, brak grodzeń – to cechy, które sprawiają, że komercyjna architektura może być wartością dodaną w mieście. Projekty takie, jak Towarowa 22 pokazują, że warto o taką architekturę walczyć. I że może być ona zyskiem zarówno dla miasta, jak i dla inwestora. ●

Pełną gębą

Pięknie tu i smacznie jak diabli!

Maciej Nowak

PEŁNA GĘBA

Warszawskie tygrysy, lamparty i inne kotki z pazurkami po manikurze mają od kilku dni nowy azyl gastronomiczny. I to w jednej z najbardziej efektownych, a jednocześnie lekceważonych lokalizacji miasta.

Restauracja Warszawski Tygrys zajęła przestrzeń dawnego sklepu muzycznego na Pl. Konstytucji. Od 70 lat wieńczy go efektowny neon w kształcie płyty gramofonowej, lśniący tuż obok kultowej Koszykarki. Przy feerii form i kolorów neonowej Warszawy lat PRL współczesne iluminacje wyglądają dość siermiężnie. Określenia tego używam z pełną premedytacją, gdyż należy do stałego zestawu epitetów wykorzystywanych do deprecjonowania estetyki tamtych lat.

Tymczasem jest dokładnie odwrotnie. W porównaniu z jakością detali i faktur z dawnego sklepu muzycznego współczesne nam wnętrza to w większości paździerz.

Z MARMURU KIELECKIEGO

Wejdźcie do Tygrysa i spójrzcie na monumentalne płyty z marmuru kieleckiego, którymi wyłożone są ściany. Docencie wydobytą na światło dzienne spod warstw badziewia lat 90. kostkę marmurową na podłodze. I intarsjowane drzwi z motywem róży wiatrów, i okna w obramieniu pionowych, drewnianych glifów, i jeszcze kutą z żelaza barierkę półpiętra. A wszystko zwieńczone wspaniałym, współczesnym już, fryzem-płaskorzeźbą zainstalowaną pod antresolą.

Jej autorką jest Ola Niepsój, na której dzieła zwracam uwagę w tych tekstach nie po raz pierwszy. Jej efektowne realizacje zachwycały nas już w Wyraju w Browarach Warszawskich i Cicchetti na Waryńskiego. W Tygrysie zwróćcie też uwagę na zaprojektowaną przez tę samą artystkę pyszną wykładzinę dywanową w tygrysie prążki.

Dbałość o tzw. decorum, czyli instalowanie dzieł sztuki w remontowanych i budowanych obiektach, w wielu krajach jest obowiązkiem inwestorów. Tak było w czasach naszego ancien regime'u, tak też zdarza się i teraz wśród świadomych swej społecznej misji przedsiębiorców. I Warszawski Tygrys troskliwie zaprojektowany przez zespół w składzie Aleksandra Nyz, Piotr Maciaszek i Karol Pasternak, jest tego koronnym przykładem. Idźcie i jedzcie tam. Bo pięknie i smacznie jak diabli.

I jeszcze jeden drobiazg. W historii warszawskiej architektury połowy XX wieku złotymi zgłoskami zapisała się grupa architektoniczna Tygrysy. Harmonijnie łączyli przedwojenną modernę z wymogami ideologicznymi pierwszych lat PRL. Siedziba Warszawskiego Tygrysa na pl. Konstytucji nie ma nic wspólnego z dorobkiem owych drapieżników poza jednym – zespół gmachów MDM powstawał w tej samej burzliwej epoce, co tygrysi Dom Partii. W tym kontekście szyld nowej restauracji z Pl. Konstytucji rozumiem jako hołd dla całej formacji estetycznej tamtych lat. I jej swoistą rehabilitację.

• **Maciej Nowak w Warszawskim Tygrysie** FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA

Warszawski Tygrys

• Pl. Konstytucji 5, tel. 512 014 558, czynne wt.-sob. 12-23, ndz. 12-17, pon. nieczynne; można płacić kartą.

PTASZYNA FUSION

A teraz już sztućce w dłoń i do boju! Paradoksalnie najbardziej dyskusyjnie wypadło to, co w pierwszym momencie wydawało się ukoronowaniem tygrysiego menu, czyli kaczka warszawsko-pekińska (92 zł).

Intuicja szefa kuchni jest trafna, ptaszyna fusion, łącząca nadwiślańskie tradycje z azjatyckim vibem to właściwy strzał. Tyle że wymaga dopracowania, bo na razie nie bardzo wiadomo, co zrobić z całą górą pysznego mięsa.

Kelner zdejmuje je z kaczego uda w tempurze i podaje z naleśniczkami. Mocno rozdrobnione włókna stanowią jednak zbyt obfite wyzwanie dla kilku malutkich placuszków podanych w bambusowym parowarze oraz pokrojonych w zapałkę świeżych ogórków, dymki i imbiru. Kopiasta góra mięsa bardziej przypominała pulled-duck niż wytworną pekinkę, będącą inspiracją dla tego dania. Zdaje się, że łatwo to naprawić. Wystarczy podać więcej naleśników, więcej różnorodnych smarowideł i dodatków, a danie zalśni blaskiem, na jaki zasługuje.

Taką chińsko-warszawską wersję kaczki można interpretować w kontekście trendu Chinamaxxing, jaki opanował w ostatnich miesiącach portale społecznościowe. Internauci korzystają w swobodny sposób z elementów kultury chińskiej, miksując z inspiracjami zachodnimi. Tak też jest w Warszawskim Tygrysie.

Spróbujcie tylko orientalnej mizerii (19 zł), czyli miażdżonych ogórków z karmelizowaną cebulą. Albo kiszonej fasoli Jaś z plastrami marchwi, imbirem i papryką (11 zł). Jedno i drugie wspaniałe, tylko cierpiące na dotkliwą maliznę.

Zaraz potem stawiły się trzy chrupiące, smażone w głębokim tłuszczu wontony, wypełnione swojskim czarnym kawiorem, czyli kaszanką z dodatkiem musztardy (40 zł).

Do godnego pojedynku o pierwszeństwo dołączył filet na różowym pstrągu podany z kaszotto z bulguru, zaprawionym wiejską śmietaną (47 zł). Do tego kawałki marynowanego, pikantnego rabarbaru i podniebienie wpada w trans.

Kolejne pierożki w stylu wschodnim wypełniono wieprzowiną i ugotowano na parze (47 zł). Podano w pikantno-kwaśnej zalewie z sezamem, kolendrą, karmelizowaną cebulą i chilli.

Zadbałem oczywiście też o siostry i braci z zakonu W i na stół wjechał kapuśniak z kimchi i pakchoy, podany z udonem (36 zł). Do tego miso, połówka jajka na półtwardo, siekana dymka i chilli, a usta zapłonęły z rozkosznego bólu i dusza rwała się do lotu.

AZJATYCKI TWIST

A ponieważ kapusty nigdy dość wjechała jeszcze w formie pieczonej na lekko rozgniecionych ziemniakach (47 zł). Do tego grzyby w tempurze i mieliśmy prawdziwe spotkanie na szczycie. Pyra w czułym związku z kapuchą! Oto prawdziwy przełom ludowy w nadwiślańskiej kuchni gourmet.

Warszawski Tygrys należy do imperium gastronomiczno-winiarskiego Beaty Gawędy i Daniela Pawełka, a tutejszą kuchnią rządzi doświadczony szef Sebastian Wełpa. Absolwent Poznańskiej, mieszał już z sukcesem w garach wielu stołecznych knajp. Zdecydował się na Chinamaxxing, bo lubi kuchnię rodzimą, ale wie, że PT Publisia ma obecnie słabość do azjatyckiego twistu.

Zorientalizował nawet klasyczne polskie desery. Słynne waflowe rurki Krupa z bitą śmietaną podał w asyście świeżego mango (32 zł), a domową wuzetkę osadził w misce pełnej sosu wiśniowego wzmocnionego yuzu (32 zł). I tak się snuje dzisiejszy warszawski sen o Oriencie. ●

Maciej Nowak

Ocena końcowa:
4 stoliczki na 5

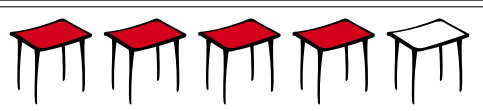

eprasa.pl 755fec0d03

Prezydent Trzaskowski ogłosił decyzję w sprawie trasy linii 521

Znikają pociągi, będą autobusy

Pasażerowie z Wawra i spod Warszawy z niepokojem czekają na objazdy i rozkłady autobusów podczas zamknięcia dla pociągów dużego fragmentu linii otwockiej w kwietniu, a potem przez cały rok.

Jarosław Osowski

• **W siedzibie ZTM wiceprzewodniczący Rady Warszawy Sławomir Potapowicz (KO) przy wyświetlaczach ze skróconym wariantem linii autobusowej 521 z Falenicy do Ronda Wiatraczna**

FOT. JAROSŁAW OSOWSKI

Rozbudowa linii PKP Warszawa – Otwock rozpoczęta. Na początku tygodnia zamknięto na zawsze przejazd kolejowy w Falenicy – do 2028 r. w tym miejscu powstanie tunel. Autobusy zaczęły kursować objazdem przez węzeł południowej obwodnicy Warszawy. Piesi mogą jeszcze korzystać z przejścia podziemnego na stacji, ale ono też wkrótce zostanie wyłączone z ruchu.

O sytuację komunikacyjną w Wawrze dopytywali w tym tygodniu miejscy radni z komisji infrastruktury i inwestycji. Gorącym tematem obrad były objazdy autobusów i komunikacja zastępcza podczas całkowitego zamknięcia torów PKP w przyszłym miesiącu. Radni interesowali się też losem petycji mieszkańców ze sprzeciwem wobec planowanego skrócenia trasy linii **521**.

Szefowa ZTM Katarzyna Strzegowska przekazała informacje w tej sprawie.

REMONT I ZMIANY

Najpierw jednak jej zastępca Artur Zając podał najnowsze ustalenia, gdy od 12 do 26 kwietnia kolejarze wstrzymają ruch pociągów między stacjami Wawer i Otwock:

– na całym tym odcinku będą kursowały autobusy zastępczej linii **ZS1** co 10 min w szczycie, które po drodze zatrzymają się m.in. przy wszystkich przystankach kolejowych;

– autobusy linii **521** będą mieć więcej kursów (co 5 min w szczycie) między Falenicą a Wawrem;

– z Wawra w kierunku Śródmieścia pociągi w porach największego ruchu mają odjeżdżać co 10 min – po dwie SKM-ki i po cztery składy Kolei Mazowieckich na godzinę szczytu.

– Zachęcam pasażerów dojeżdżających do stacji Wawer autobusami, by przesiadali się tu do pociągów. Spodziewamy się większego ruchu na ulicach bliżej centrum, a pierwszym miejscem, gdzie autobusy mogą stać dłużej w korkach, będzie już Węzeł Marsa – przewiduje wicedyrektor ZTM.

12 kwietnia ruszy też nowa linia autobusowa **229** z Falenicy przez ul. Patriotów do Miedzeszyna, stąd ul. Przewodową do Wału Miedzeszyńskiego, Mostem Anny Jagiellonki na południowej obwodnicy Warszawy, z której skręci w ul. Przyczółkową do Miasteczka Wilanów i tędy dotrze do stacji metra Imielin na Ursynowie. Będzie to linia całotygodniowa z kursami w godzinach szczytu co 15 min.

W sprawie linii 521, którą ZTM chciał skrócić do Ronda Wiatraczna, wpłynęła petycja. Zareagował Rafał Trzaskowski

Podobną częstotliwość ZTM utrzyma na linii **319** (Międzylesie – Metro Imielin). Oznacza to, że na wspólnym odcinku z linią **229**, czyli od ul. Przewodowej w Miedzeszynie, autobusy zaczną jeździć w kierunku metra na Ursynowie co 7-8 min w szczycie.

– Z uporem maniaka będę walczył, żeby linia **319** kursowała też w weekendy – powiedział wiceprzewodniczący Rady Warszawy Sławomir Potapowicz (Koalicja Obywatelska). Na razie udało się uzyskać tyle, że autobusy na tej trasie jeżdżą nie tylko w godzinach szczytu, ale przez cały dzień od poniedziałku do piątku. Radny upomniał się też o wyprostowanie trasy planowanej linii **229.** – Były apele i petycja, którą podpisało 700 osób, o bezpośrednią, ekspresową linię z Falenicy do metra. Jestem przekonany, że nie woziłaby powietrza. Meandrowanie autobusów po osiedlach w Wilanowie zajmuje dużo czasu – przekonywał Sławomir Potapowicz.

Rzeczywiście pokonanie odcinka PKP Miedzeszyn – Metro Imielin zajmuje kierowcom linii **319** aż 28 minut. Zgodnie z rozkładem, bo autobusy tracą nawet 10 min w korkach po zjeździe z południowej obwodnicy do Miasteczka Wilanów, mimo że istnieje prosta droga łącząca trasę ekspresową z Ursynowem. Z tego odcinka korzystają ekspresowe autobusy do metra, które uruchomiły władze podwarszawskiego Otwocka.

Artur Zając deklarował, że ZTM będzie obserwować sytuację komunikacyjną po zamknięciu linii otwockiej. Dotychczasowe doświadczenia według niego są takie, że linia **319** ma najmniejszą frekwencję od Międzylesia do Miedzeszyna, a więc wzdłuż torów PKP, a najwięcej pasażerów z Wawra wysiada z autobusów w Miasteczku Wilanów.

Wiceszef ZTM poinformował, że od 27 kwietnia pociągi wrócą na linię otwocką, ale przez rok mają kursować wahadłowo między Wawrem a Otwockiem tylko po jednym torze z mijanką w Falenicy. Będzie tam po jednej SKM-ce i po dwa pociągi Kolei Mazowieckich w każdym kierunku w godzinach szczytu, w pozostałych porach po jednym składzie każdego przewoźnika na godzinę do Otwocka i do Śródmieścia. Niektóre perony zostaną przesunięte w tymczasowe miejsca z dala od obecnych przystanków PKP.

– Po 27 kwietnia utrzymamy całotygodniowe kursowanie nowej linii autobusowej **229** z Falenicy, a linia **521** zacznie kursować co 7-8 min – przekazał Artur Zając.

– Tylko dlaczego ZTM chce skrócić jej trasę do Ronda Wiatraczna? Ponad 1000 osób poparło apel, by zostały kursy do Dworca Centralnego – upominał się radny Potapowicz.

OMIJAJĄC KORKI

Tyle że w Wawrze jest zameldowanych niemal 89 tys. mieszkańców, a linia **521** przejeżdża jeszcze przez Gocławek, Grochów i Saską Kępę. W dodatku według ZTM na odcinku Wiatraczna – Dworzec Centralny autobusy kursujące tędy tylko raz na pół godziny wiozą najmniej pasażerów. Większość z nich przesiada się na Grochowskiej do tramwajów linii **9** i **24** zmierzających dokładnie tą samą trasą do centrum i omijających korki przed Rondem Wiatraczna, przed Rondem Waszyngtona czy na Moście Poniatowskiego.

– Dostaliśmy petycję, pochylimy się nad nią i w tym tygodniu podejmiemy ostateczną decyzję – stwierdziła dyrektor Katarzyna Strzegowska. – Mamy świadomość pewnych uciążliwości dla pasażerów po skróceniu wszystkich kursów linii **521** do Ronda Wiatraczna, ale wycofanie autobusów z odcinka do Dworca Centralnego pozwoli nam zagęścić odjazdy w rozkładzie jazdy na jej trasie przy nieczynnych torach między Falenicą a Wawrem.

Już raz ZTM próbował oddzielić autobusy linii **521** od tramwajów, bo ich trasy dublowały się na bardzo długim odcinku od Gocławka, przez Saską Kępę i Śródmieście aż do skrzyżowania ul. Grójeckiej i Banacha na Ochocie. Tak to wyglądało od 1959 r., gdy powstała pospieszna linia **C** wydłużana potem stopniowo do Międzylesia, Radości i Falenicy (1965 r.). Na jej trasie w 1993 r. ZTM utworzył linię **521.**

W 2008 r. przekierował ją od Ronda Wiatraczna przez Trasę Łazienkowską na Ochotę, ale protesty były tak duże, że już pięć dni później urzędnicy przywrócili jej dawną trasę przez Most Poniatowskiego. Tyle że z bardzo nieatrakcyjną częstotliwością kursów co pół godziny. W dodatku są zawieszane w czasie ferii szkolnych i podczas większych demonstracji w centrum. A w 2025 r. linia **521** przestała kursować między Dworcem Centralnym a pętlą Szczęśliwice. Powód: budowa nowej linii tramwajowej na Ochocie do Dworca Zachodniego.

Na pytanie o koszty utrzymywania pustych autobusów linii **521** wzdłuż torów tramwajowych dyrektor Strzegowska odparła, że 1 km to 16 zł. Między Rondem Wiatraczna a Dworcem Centralnym w obu kierunkach jest 8 km, każdego dnia ZTM puszcza tu 35 kursów, co z uwzględnieniem ich zawieszania w sumie na trzy miesiące wiąże się z wydatkami na poziomie 1,2 mln zł rocznie. Według urzędników obsługa odcinka linii **521**, którym jeżdżą też tramwaje wymaga pięciu autobusów.

AUTOBUSY DUBLUJĄ TRAMWAJE

A na tym samym spotkaniu z dyrekcją ZTM radna Agnieszka Borowska (KO) narzekała, że urzędnicy nie realizują obietnic składanych mieszkańcom nowych osiedli w północnej części Zielonej Białołęki: – Linia **326** do metra kursuje tylko co 20 min w szczycie i co 30 min w pozostałych godzinach, a w weekendy wcale. Nie powstała też nowa linia wzdłuż ul. Ruskowy Bród do stacji metra Kondratowicza – wypominała.

– Nie jeżdżę transportem publicznym, choć do przystanku przy Trakcie Lubelskim mam kilkadziesiąt metrów i jest tam siedem aż linii autobusowych. Mimo to z mojego punktu widzenia korzystanie z nich czasowo wypada nieekonomicznie – wyznała radna Sandra Spinkiewicz (KO) z Wawra.

Przypomniała: – Dziesięć lat temu powstał komunikacyjny plan dla Wawra, który podobał się mieszkańcom i radnym, ale poza jedną nową linią **319** nic więcej nie zyskaliśmy. Linie **161** i **213** robią osiem kółek po dzielnicy i trzykrotnie przecinają tory PKP. Chciałabym jeździć komunikacją miejską i np. poczytać książkę w czasie jazdy, ale dla mnie to problem, żeby dostać się do stacji SKM-ki, bo kursy autobusów są nieregularne. Potrzebujemy nowy, kompleksowy plan zmian w trasach autobusów dla całego Wawra z uwzględnieniem rozbudowanej linii PKP i planowanego tramwaju na Gocław. Trzeba zachęcić mieszkańców dzielnic obrzeżnych, żeby przesiedli się do transportu publicznego.

Radny Potapowicz poradził: – To może zacznij od siebie?

W czwartek 26 marca wkrótce po ukazaniu się naszej relacji z wtorkowego spotkania radnych z kierownictwem ZTM prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski ogłosił: linia 521 zostaje na trasie Falenica – Dworzec Centralny z dotychczasową częstotliwością kursowania co pół godziny. ●

eprasa.pl 755fec0d03

Informator usług funeralnych

WOLA

DOM POGRZEBOWY „BABICE”

ul. Okulickiego 5C, 05-082 Stare Babice
tel. całodobowy 602 11 89 49
www.babice.com.pl

34410523

MPUK 1945

Zakład Pogrzebowy Miejskie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.

Punkty usług pogrzebowych:
Wola, Żoliborz, Mokotów, Śródmieście, Praga, Bielany, Targówek

24 h - 693 503 720
mpuk.pl

34389197

WOLA

Exitus

Al. Solidarności 147,
dyżur całodobowy tel. 22 620 24 18,
vis a vis Urzędu Warszawa Wola

34412457

WOLA

AMBER

Młynarska 52,
tel. całodobowy 501 796 471

34410530

W dniu 17 marca 2026 roku zmarł w wieku 86 lat

ŚP

Krzysztof Mokrzyszewski

Msza święta żałobna odprawiona zostanie
dnia 30 marca 2026 roku o godzinie 13:20
w kościele św. Wincentego (drewniany) na Bródnie,
po czym nastąpi odprowadzenie na cmentarz miejscowy
do grobu rodzinnego.

O czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

Beata i Paweł

Organizatorem uroczystości pogrzebowej
jest Dom Pogrzebowy "Służew"

www.nekrologi.wyborcza.pl/34426344

Z ogromnym smutkiem przyjęłam wiadomość o śmierci
bardzo drogiej i bliskiej mojemu sercu

ŚP

Barbary Kocyłowskiej

Córce Dominice i wnuczkom

składam najszczersze wyrazy współczucia i żalu

Anna Niżyńska z rodziną

www.nekrologi.wyborcza.pl/34426633

Pamięci mojego Wnuczka

Klemcia Niziołek

Ukochanego, Najcudowniejszego.

Dzisiaj mija 13 lat od tragicznej,
niewyobrażalnie bezsensownej śmierci Klemcia.
Miał 7 lat. Był uczniem drugiej klasy.
Miał wiele wyjątkowych darów.
Pozostawił niczym niezastąpioną pustkę

babcia Alicja

Kocham Cię Klemciu dzisiaj bardziej niż wczoraj,
ale nie bardziej niż jutro.

Koleżanki i Kolegów Klemcia proszę,
pamiętajcie o moim Wnuczku.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34425580

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Barbary Lewandowskiej Kondei

Rodzinie

składam szczere wyrazy współczucia oraz słowa otuchy.

Pozostanie w naszych sercach na zawsze.

Kinga Baumann

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427238

w dniu 24 marca 2026 roku zmarła w wieku 90 lat

dr Elżbieta Topolnicka

Żegnamy Wspaniałego Człowieka

Msza święta żałobna odprawiona zostanie
dnia 31 marca 2026 roku o godzinie 12:00
w kościele św. Karola Boromeusza na Starych Powązkach.

Maja, Małgosia, Magda i Marek

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427246

Ze smutkiem i głębokim żalem żegnamy naszą Kochaną Ciocię

ŚP

Hannę Lecyk

lekarza stomatologa

Jej odejście - Seniorki rodu - zamyka całe dzieje naszego życia rodzinnego.
Zawsze będziemy o Niej pamiętać i wspominać.

Agata i Paweł Czerscy

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427106

Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Ojca

naszej drogiej Koleżanki

Anety Wilczyńskiej

W tych trudnych chwilach łączymy się w bólu,
składając wyrazy szczerego współczucia, wsparcia i otuchy

Rodzinie oraz Bliskim

Zarząd oraz Pracownicy Polypharm S.A.

34426932

Naszej Drogiej Koleżance

Ani Miernickiej-Szulc

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Mamy

składają

Zarząd oraz Koleżanki i Koledzy
z Grupy KDPW

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427037

Łącząc się w żałobie i smutku
składamy wyrazy głębokiego współczucia

Kasi Kulik-Lodkowskiej

z powodu śmierci

Mamy

Rada, Zarząd oraz koleżanki i koledzy
z Fundacji Auschwitz-Birkenau

www.nekrologi.wyborcza.pl/34426629

Naszej drogiej koleżance

Annie Grot

z powodu śmierci

Taty

wyrazy głębokiego współczucia

składają

Koleżanki i Koledzy z Pekao Banku Hipotecznego S.A.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427018

Naszemu Koledze

Christianowi Lainer

wyrazy głębokiego współczucia

i słowa otuchy z powodu śmierci

Taty

składają

Dyrektor, koleżanki i koledzy z TIMEX S.A.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427036

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Ambasadora

Cezarego Króla

Cenionego dyplomaty, b. Ambasadora RP w Słowenii,
zacnego kolegi, dobrego człowieka.

Składamy serdeczne kondolencje

Rodzinie Zmarłego

Żegnamy Cię, Czarku, pozostaniesz w naszej pamięci.

Magda i Leszek Soczewica
z zespołem Ambasady RP w Lublanie

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427275

eprasa.pl 755fec0d03

Z wielkim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Pana Docenta

Andrzeja Chodkowskiego

Prodziekana Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego
w latach 1981-1985,
wieloletniego wykładowcy Instytutu Muzykologii, naszego dobrego Kolegi.

Rodzinie i Bliskim

składamy wyrazy głębokiego współczucia

Dziekan i społeczność Wydziału Nauk o Kulturze i Sztuce
Uniwersytetu Warszawskiego

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427270

Drogiemu Koledze

Zbigniewowi Michalczykowi

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Mamy

składają

Dyrekcja oraz koleżanki i koledzy z Instytutu Sztuki PAN

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427306

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Żyją, póki pamiętamy

Serdeczne wyrazy współczucia

po śmierci

Pana

Wojciecha Ziółka

mojego wieloletniego współpracownika i przyjaciela.

Dla Syna Kajetana i pozostałych Bliskich

Bernard Ściechowski z żoną

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427351

W dniu 4 marca 2026 roku zmarł, przeżywszy 73 lata

ŚP

Grzegorz Kuczyński

Producent muzyczny i filmowy

Uroczyste pożegnanie odbędzie się
30 marca 2026 roku o godzinie 11:00
w Domu Pogrzebowym „Styks" na Bródnie, ul. Wincentego 79,
po którym nastąpi odprowadzenie do grobu rodzinnego
na cmentarzu miejscowym.

O czym zawiadamia pogrążona w głębokim smutku

rodzina

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427321

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

ŚP

Pani Lidii Miernickiej

długoletniej i zasłużonej Pracownicy
Instytutu Podstaw Informatyki PAN

Rodzinie i Najbliższym

składają

Dyrekcja i Pracownicy
Instytutu Podstaw Informatyki PAN

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427312

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 25 marca 2026 roku
zmarł w spokoju nasz ukochany Mąż, Tata i Dziadek

ŚP

Jerzy Gajewski

mgr inż., absolwent Politechniki Warszawskiej

Zmarł w wieku 92 lat.

Msza żałobna odbędzie się
we wtorek, 31 marca 2026 roku o godzinie 11:00
w Kościele św. Karola Boromeusza na Powązkach.

O czym zawiadamiają

żona Eliza, córki Ewa i Monika
oraz wnuki Franciszek, Maria, Antoni, Grzegorz, Jan oraz Mateusz

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427296

Wyrazy głębokiego żalu
i serdeczne słowa otuchy
naszemu drogiemu Koledze

Krzysztofowi Leśniewskiemu

po stracie

Mamy

składają

Koleżanki i Koledzy
z Grupy Dom Development

www.nekrologi.wyborcza.pl/34427317

Wejdź na serwis
odeszli.pl

eprasa.pl 755fec0d03

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

STAROSTA WARSZAWSKI ZACHODNI

05-850 Ożarów Mazowiecki
ul. Poznańska 129/133

tel. 22 733-72-00
fax. 22 733-72-01

Znak sprawy: AB.673.11.2025.IS

Ożarów Maz. dnia 24 marca 2026 roku

O B W I E S Z C Z E N I E nr 11/z/2026

na podstawie art. 10 § 1 w związku z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691 t.j.) oraz art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. *o szczególnych zasadach przygotowywania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych* (Dz. U. z 2024 r. poz. 311 t.j.),

Starosta Warszawski Zachodni zawiadamia,
że w dniu 23 marca 2026 roku na wniosek zarządcy drogi:
Wójta Gminy Leszno

z siedzibą w Lesznie przy Al. Wojska Polskiego 21,
reprezentowanego przez pełnomocnika Pana Bartłomieja Małetkę,

została wydana decyzja nr 196/zrid/2026 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.:
„Rozbudowa dróg gminnych 9KD-L i 26KD-D w Lesznie, gm. Leszno".
Decyzji tej nadano rygor natychmiastowej wykonalności.
PONADTO STAROSTA WARSZAWSKI ZACHODNI
zawiadamia,

że strony niniejszego postępowania lub ich przedstawiciele i pełnomocnicy, mogą zapoznać się z treścią decyzji w siedzibie Starostwa Powiatu Warszawskiego Zachodniego, w Wydziale Architektury i Budownictwa przy ul. Poznańskiej 129/133 w Ożarowie Mazowieckim – w godzinach przyjęć interesantów: w poniedziałki w godzinach 13:00-17:00, oraz w środy w godzinach 12:00-16:00 oraz wtorki i piątki w godzinach 8:00-12:00. Czwartki są dniami zamkniętymi pracy wewnętrznej wydziału.

Sposób udostępnienia akt sprawy należy uzgodnić w Wydziale Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Prosimy o wcześniejsze umówienie się telefoniczne: – *22 733-72-27* lub mailowo: *architektura@pwz.pl*

Od decyzji służy stronie odwołanie do Wojewody Mazowieckiego, za pośrednictwem Starosty Warszawskiego Zachodniego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji przez wnioskodawcę lub zawiadomienia stron o jej wydaniu.

Zgodnie z art. 11f. ust. 3 ustawy *o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych* decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej doręcza się wnioskodawcy, natomiast pozostałe strony zawiadamia się o wydaniu decyzji w drodze obwieszczenia.

Zgodnie z art. 49 Kpa w zw. art. 11f. ust. 3 ustawy, w przypadku zawiadomienia stron przez obwieszczenie, zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie, inne publiczne ogłoszenie lub udostępnienie pisma w Biuletynie Informacji Publicznej. Dzień publicznego obwieszczenia **25 marca 2026 r.**

Zgodnie z art. 18 ust. 1e ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych w przypadku, w którym dotychczasowy właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości objętej decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej odpowiednio wyda tę nieruchomość lub wyda nieruchomość i opróżni lokal oraz inne pomieszczenia niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 30 dni od dnia:

1) doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji, o której mowa w art. 17,
2) doręczenia postanowienia o nadaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej rygoru natychmiastowej wykonalności albo
3) w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stała się ostateczna

– **wysokość odszkodowania powiększa się o kwotę równą 5% wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego.**

Jeśli wykazują Państwo gotowość do wydania nieruchomości, w celu udokumentowania powyższego faktu winni Państwo wysłać oświadczenie do Inwestora: Wójta Gminy Leszno w Lesznie przy Al. Wojska Polskiego 21.

Warszawa/34427181

Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy

pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa, tel. 22 443 10 01, faks 22 443 10 02
sekretariatprezydenta@um.warszawa.pl, um.warszawa.pl

Znak sprawy: Znak sprawy: UD-I-WAB-A.6740.84.2025.ECZ

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 311) oraz zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691),

zawiadamiam,

że **w dniu 5 marca 2026 r. na wniosek Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy**, działającego przez Pana Macieja Wójtowicza – Zastępcę Burmistrza Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy na podstawie upoważnienia nr GP-OR.0052.1760.2024 z dnia 3 czerwca 2024 r.,

została wydana z upoważnienia Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy **decyzja nr 25/BEM/ZRID/2026 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na budowie fragmentu drogi gminnej oznaczonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Chrzanowa symbolem 8 KD-L , fragmentu drogi gminnej oznaczonej symbolem 19KD-L wraz**

z placem miejskim oznaczonym jako 2K-P/KD-L (ETAP II) w Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy,

na działkach ewid. nr: 3/8 (3/9, **3/10, 3/11, 3/12**), 4/8 (4/10, **4/11, 4/12**) 5/6 (5/11, **5/12, 5/13**)

z obrębu 6-13-04, dz. ewid. nr : 11/2 (11/4, **11/5, 11/6**), 16/5, 16/6 (**16/8**, 16/9), 17 (**17/3**, 17/4)

z obrębu 6-13-07 w jedn. ewid. 146502_8, Dzielnicy Bemowo, w Warszawie.

(numery ewidencyjne działek usytuowania obiektu – drogi; w nawiasach – numery działek po podziale; tłustym drukiem – numery działek przeznaczonych pod inwestycję).

Decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zatwierdzono projekt zagospodarowania terenu, projekt architektoniczno-budowlany oraz zatwierdzono podział działek ewidencyjnych.

Informujemy, że strony mogą zapoznać się z treścią ww. decyzji w Wydziale Architektury i Budownictwa dla Dzielnicy Bemowo, w godzinach przyjęć interesantów tj.: poniedziałki w godz. 8^{00}-15^{30} i czwartki w godz. 8^{00}-15^{30}, po wcześniejszym telefonicznym umówieniu się na wizytę.

Zgodnie z art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, o wydaniu decyzji pozostałe strony zawiadamia się w drodze obwieszczenia.

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572 ze zm.) decyzję uważa się za doręczoną po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Od decyzji służy prawo wniesienia odwołania do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem organu wydającego decyzję, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

z up. Prezydenta m.st. Warszawy
/-/ Bartosz Czarnecki
p.o. Kierownika Referatu
Administracji Architektoniczno-Budowlanej
w Wydziale Architektury i Budownictwa
dla Dzielnicy Bemowo

Warszawa/34425572

Prezydent miasta stołecznego Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem") toczy się postępowanie administracyjne z wniosku datowanego na dzień **15 lutego 1949** r. złożonego przez **Irenę Zalewską i Władysławę Wiśniewską** zamieszkałych **w Warszawie** (ostatnie znane Urzędowi miejsca zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym") dla nieruchomości położonej **w Warszawie** przy **ul. Bolecha 48, ozn. hip. nr 1081b – zgodnie z mapą z 1936 r. hip. nr 10816** (zwanej dalej „Nieruchomością"). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Warszawa/34426501

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

Literówka · Quizy
Sudoku · Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

eprasa.pl 755fec0d03

W Parku Bródnowskim

Toaleta płatna ma odstraszać

Kawa droższa niż w centrum miasta i płatna toaleta w środku osiedlowego parku – takie są efekty inwestycji w Parku Bródnowskim.

Rafał Górski

Asfalt na alejkach popękał, ławki i latarnie niszczeją, nie ma gdzie napić się kawy ani pójść za potrzebą, a fontanny częściej są wyłączone, niż działają" – pisaliśmy w „Stołecznej" w 2018 r. o Parku Bródnowskim. Od tamtej pory urząd dzielnicowy na Targówku zainwestował w bródnowski „central park" prawie 10 mln zł. Przy czym remont poprzedziły masowe protesty mieszkańców, którzy obawiali się, że zamiast zieleni urzędnicy wyleją beton.

Mieszkańców wspomagały ruchy miejskie, które zrzeszyły się pod hasłem: „Nie dla zabudowy Parku Bródnowskiego". Główną osią sporu było postawienie pawilonu gastronomicznego, który dla przeciwników rewitalizacji miał być synonimem betonozy.

Dzielnica argumentowała, że ma on przede wszystkim pełnić funkcję toalety. Brak miejsca, gdzie można załatwić potrzeby fizjologiczne czy przewinąć małe dzieci, plasował się wysoko na liście priorytetów, które mieszkańcy zgłaszali podczas konsultacji społecznych przed rozpoczęciem rewitalizacji Parku Bródnowskiego. Oprócz tego wskazywali, że przydałaby się tu kawiarnia, a także poprawa bezpieczeństwa związanego ze spożywaniem alkoholu przez osoby spędzające czas w parku wieczorami.

Mimo protestów burmistrz Targówka Krzysztof Miszewski (KO) postawił na swoim i doprowadził do budowy pawilonu gastronomicznego. W oficjalnych komunikatach urząd twierdził, że działają w nim ogólnodostępne toalety. Budynek o powierzchni 160 m kw. kosztował 2,6 mln zł. A w styczniu 2025 r. wyłoniono najemcę, który za 10,1 tys. zł miesięcznie poprowadzi lokal.

TOALETA ZA 5 ZŁ

Zwycięzcą okazała się firma BiS Aleksandry Wierzbickiej. Umowa została podpisana do 9 stycznia 2028 r. W pawilonie powstał lokal o nazwie Fontis. Można tu zjeść pizzę (od 29 do 48 zł), burgery (48 zł) czy gofry i napić się piwa (16 zł). Zgodnie z obietnicą urzędników da się też skorzystać z toalety, choć – jak się okazuje – próby czasu nie przetrwała deklaracja, że ubikacja będzie ogólnodostępna.

W miniony wtorek w Fontisie zamawiam kawę z automatu za 20 zł, a więc w cenie wyższej niż w modnych śródmiejskich kawiarniach. Goście odbijają się od drzwi zamkniętej na cztery spusty toalety. Ta jest bowiem płatna dla osób, które nie korzystają z oferty gastronomicznej w Fontisie. Wejście do ubikacji kosztuje 5 zł, a kluczyk można pobrać u barmanki. – Cena jak w Zakopanem, tylko nie widać, żeby za kontuarem stali górale – żartuje przy barze mężczyzna, z którym dzielę się obserwacją.

• **Płatna toaleta w Parku Bródnowskim rozgrzewa mieszkańców na osiedlowych forach internetowych** FOT. RAFAŁ GÓRSKI

Dzielnica argumentowała, że pawilon w parku ma przede wszystkim pełnić funkcję toalety

Co ciekawe, toalety, mimo że płatne, zostały faktycznie zaprojektowane na przyjęcie większej liczby gości. W męskiej są dwie kabiny i dwie umywalki.

Płatna toaleta w Parku Bródnowskim rozgrzewa mieszkańców na osiedlowych forach internetowych. „Że płatne, to rozumiem. Ale 5 zł? Bezczelne wymuszanie kupienia czegokolwiek, byle nie iść za potrzebą w krzaki" – pisze Malwina.

Zgadza się z nią inna mieszkanka Bródna Monika: „5 zł, żeby iść za potrzebą, to jest za duża kwota. Jeśli będzie trzeba iść drugi raz do toalety...". „Cóż szkodzi obiecać" – podsumowuje Marek, nawiązując do deklaracji władz dzielnicy sprzed budowy pawilonu.

W urzędzie Targówka pytam, dlaczego wzorem chociażby Bulwarów Wiślanych czy Parku Agrykola, gdzie dzierżawcy miejskich lokali są zobowiązani do udostępniania darmowej toalety, w Parku Bródnowskim nie jest bezpłatna. Paulina Borzecka, rzeczniczka urzędu Targówka, zapewnia, że toaleta jest darmowa dla wszystkich. – Zgodnie z wcześniejszymi deklaracjami dzierżawcy toalety w pawilonie gastronomicznym w Parku Bródnowskim są bezpłatne – stwierdza.

Podkreśla jednak, że w ostatnich tygodniach powtarzały się akty wandalizmu i właściciel lokalu zdecydował się wprowadzić opłaty. – Dochodziło do wykorzystywania toalet niezgodnie z przeznaczeniem i do dewastacji. W związku z tym dzierżawca umieścił informację o płatności za toaletę, która jest wyłącznie formalna. Goście Parku Bródnowskiego, poza osobami zidentyfikowanymi jako korzystający z toalet niezgodnie z przeznaczeniem i dopuszczający się ich niszczenia, mogą korzystać bez opłaty niezależnie od tego, czy są klientami pawilonu – przekonuje rzeczniczka.

I dodaje: – Mieszkanki i mieszkańcy nie są ograniczeni do jednej toalety. Na terenie dzielnicy działa system „Mapa WC", który wskazuje najbliższe dostępne toalety publiczne – informuje.

DZIELNICA CO INNEGO, LOKAL CO INNEGO

Weryfikuję słowa rzeczniczki. „Mapa WC", o której wspomina, nie wskazuje żadnej bezpłatnej toalety, w której za potrzebą mogą pójść osoby korzystające z Parku Bródnowskiego. Jest tam miejska toaleta, ale opłata wynosi 2 złote. Pawilon gastronomiczny, który miał służyć mieszkańcom jako toaleta, a dziś działa w nim prywatny biznes, nie jest zaznaczony na mapie.

Próbuję skontaktować się z szefostwem lokalu, ale nie otrzymuję odpowiedzi. Kiedy dzwonię na numer wskazany na stronie internetowej, pracownica Fontisa twierdzi, że toaleta jest zamknięta, bo „kąpią się w niej menele i narkomani". – Nie mamy w umowie z dzielnicą zapisu, że musimy wpuszczać ludzi za darmo do toalety – twierdzi i zapewnia: – Kiedy przychodzą matki z dziećmi, nie ma problemu. ●

REKLAMA Warszawa/34426150

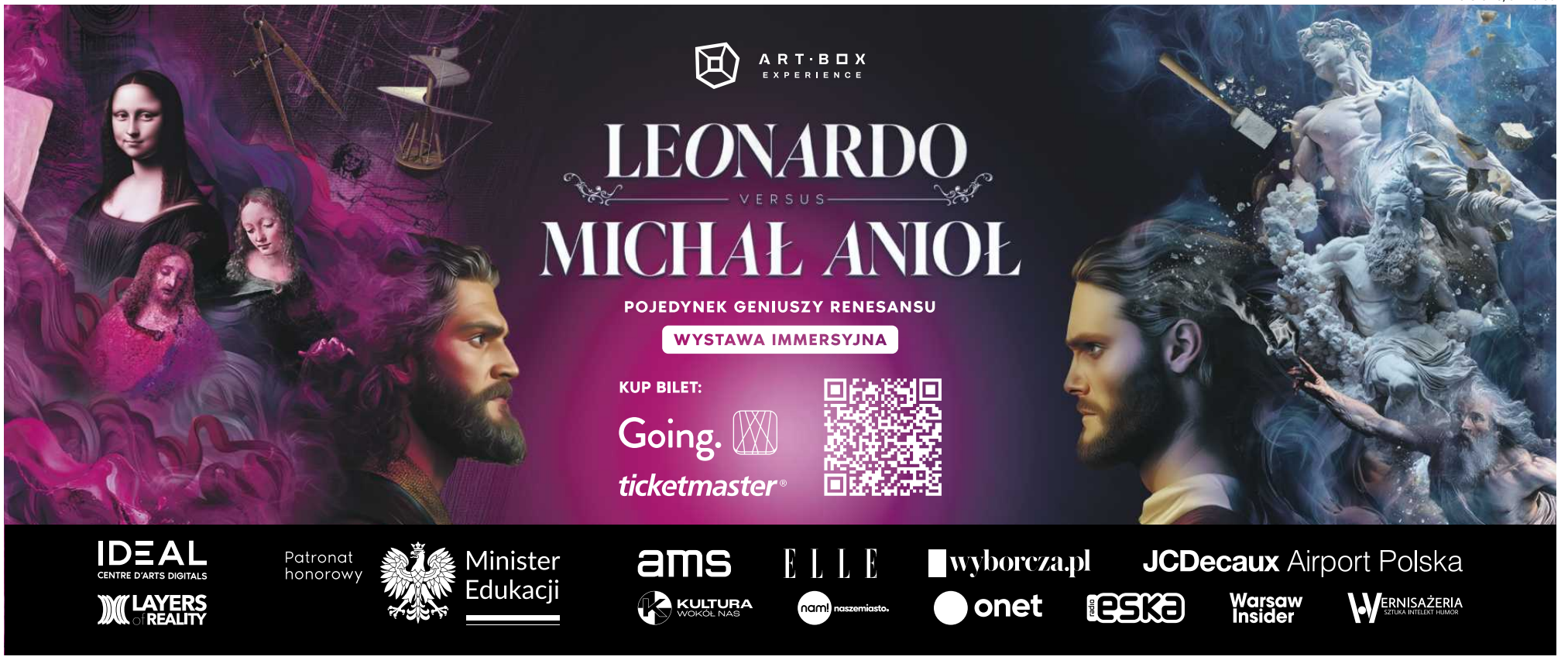

1 WA

eprasa.pl 755fec0d03

wyborcza

BIZNES LUBELSKI

SPONSOR WYDANIA 34426845

aliplast
aluminium systems

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktor prowadzący **Jacek Brzuszkiewicz** wyborcza.pl

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Marcin Dmowski

Miasto piętnastominutowe

▶ 6-7

eprasa.pl 755fec0d03

(Nie)obiektywnie

Wypaleni naukowcy, przeciążeni presją na wyniki i ciągłym ocenianiem

Uczelnie nie istnieją po to by mieć piękne budynki i je remontować, ale po to, aby prowadzić badania i kształcić. Do czego ma przekonać rządzących nowa strategia nauki i szkolnictwa wyższego?

Pastuszak

W dyskusji o wizji rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce padły już wszystkie argumenty. Ustalono, że nie jest dobrze, ale nikt nie czuje się winny. Podkreślana jest konieczność zwiększenia finansowania, rozwój wsparcia dla osób ze szczególnymi potrzebami, dyskutujemy o nacisku na jakość kształcenia i dostosowaniu uczelni do zmieniającej się populacji studentów (połowa ma ponad 25 lat – studia częściej służą przekwalifikowaniu, a to wymaga elastyczniejszych form kształcenia).

W swoich diagnozach MNiSW wskazuje na: drop-out, starzenie się kadry akademickiej, niedofinansowanie, zróżnicowany poziom jakości jednostek, konieczność stworzenia lepszych warunków rozwoju dla młodych badaczy, wzmocnienia społecznej odpowiedzialności uczelni i ich roli w gospodarce.

•

Wiemy więc wszystko, ale sytuacja od wielu lat nie ulega znaczącej poprawie; polskie szkolnictwo wyższe trwa w stagnacji. Można zacytować Roberta Więckiewicza z filmu „Lech Wałęsa. Człowiek z nadziei": „diagnozę macie dobrą, ale wykonanie do...". Czy jest to wynikiem problemów obiektywnych, czy też polskie środowisko akademickie ponosi trochę winy za ten stan?

Oczywiście jako podstawowy problem wskazywane jest niedofinansowanie systemu, utrudniające proces podnoszenia jakości dydaktyki i prowadzenia badań na światowym poziomie.

Ale czy na pewno? Odwiedzając ośrodki akademickie widzimy nowoczesne obiekty, nowe aule, laboratoria, obiekty sportowe i kulturalne. W porównaniu do lat 90. XX w. polskie uczelnie wyraźnie się doposażyły i wypiękniały, choć to tylko jedna strona medalu.

W tym samym czasie nastąpił bardzo wyraźny spadek autorytetu naukowców i wzrosła zewnętrzna konkurencja edukacyjna. Uczelnie straciły pozycję głównego źródła wiedzy na rzecz platform internetowych, influencerów i kursów komercyjnych, nie zawsze odpowiedniej jakości i rzadko odwołujących się do twardych podstaw metodycznych.

Do osłabienia roli uniwersytetów w społeczeństwie i na rynku pracy, przyczyniły się nie tylko nowe technologie, ale także my sami, naukowcy, dając się uwikłać w polityczne spory i wykorzystując autorytet naukowy w dywagacjach niezwiązanych z zainteresowaniami naukowymi. Zbyt często widzimy w mediach „profesorów-polityków" – podpierających irracjonalne poglądy stopniami i tytułami naukowymi, czy „profesorów-ekspertów", komentujących wydarzenia w sposób urągający wiedzy naukowej. Słuchamy socjologów mówiących o cenach ropy albo technologów mleczarstwa wyjaśniających przypadki medyczne. Brakuje samokontroli i odpowiedzialności nas naukowców.

Nie ma też przypadków piętnowania przez środowisko akademickie tych swoich członków, którzy wbrew złożonemu ślubowaniu doktorskiemu, że: „non sordidi lucri causa nec ad vanam captandam gloriam" („nie dla nieczystego zysku, ani dla próżnej chwały" będą pilnie uprawiali badania naukowe i rozwijali naukę, lecz po to aby „szerzyć prawdę i aby jej światło niosło dobro ludzkości") – dla partykularnych interesów są w stanie każdą bzdurę podpisać tytułem naukowym. Czyja to wina? Nasza wina.

•

Naukowcy są wypaleni i sfrustrowani, przeciążeni presją na wyniki, ciągłym ocenianiem i brakiem środków. Niskie wynagrodzenia i ograniczone możliwości rozwoju prowadzą do spadku motywacji. Jeśli sprawna sprzątaczka może zarobić w jeden dzień tyle, ile zarobi asystent w miesiąc – frustracja się potęguje, a zainteresowanie pracą akademicką spada.

Wynagrodzenia pochłaniają nawet 80 proc. budżetu uczelni, reszta przeznaczana jest na: utrzymanie licznych obiektów, energię, remonty, inwestycje itd. W efekcie na badania trafia realnie kilkanaście procent subwencji, co przy niskim finansowaniu badań z NCN i NCBiR pogłębia problem. A żeby aplikować o środki zagraniczne – trzeba mieć odpowiedni potencjał. I koło się zamyka.

•

Uczelnie coraz bardziej przypominają biurokratyczne urzędy, z macierzowymi strukturami organizacyjnymi, silosami kompetencyjnymi i wszechobecnym prawem zamówień publicznych. Administracja w obliczu rosnących wymagań technicznych, bhp, p.poż., cyberbezpieczeństwa, prawa pracy itd. ma inne priorytety niż kadra naukowa.

Rozbudowane struktury uczelni zamiast wspierać podstawowy proces badań, kształcenia i współpracy z otoczeniem – przerzucają obowiązki na pracowników naukowych, którzy zamiast badać, kształcić, pisać, patentować, wyjeżdżać i pozyskiwać projekty – wypełniają tabelki, szkolą się z RODO, zgłębiają meandry ERP, USOS, EZD czy KSEF.

Oczywiście to jest ważne, ale także zajmuje czas i frustruje, bo żeby myśleć – trzeba mieć czas, spokój i energię. „Myślenie" odbywa się więc poza pracą, z „doskoku", kosztem życia prywatnego. Jak tu zachować równowagę?

Odnoszę wrażenie, że cały system działa tylko dlatego, że naukowcy pracują wbrew przeciwnościom, bo są odpowiedzialni. Bo mają studentów, bo muszą karmić dżdżownice w laboratorium, bo eksperymentu nie można zatrzymać na weekend, bo recenzja do jutra, a poprawki artykułu dziś do północy, bo projekt się kończy i za chwilę zamkną raport w OSF itd.

Ale przez to działają „na pół gwizdka".

Co by było, gdyby mogli poświęcić sto procent czasu na podstawowe obowiązki? Gdzie byłaby Polska na naukowej mapie świata? Ale jest, jak jest.

•

Zapominamy, że uczelnie nie istnieją po to by mieć piękne budynki i je remontować, ale po to, aby prowadzić badania i kształcić. Fundusze infrastrukturalne UE zamiast poprawić sytuację – przez brak polityki naukowej doprowadziły do tego, że zamiast pracy w konsorcjach uczelni w jednym centrum badawczym o światowym poziomie – indywidualne uczelnie budowały i budują własne laboratoria (często ze wsparciem ministerstwa, ze skromnych środków publicznych), na których rozwój i wykorzystanie brakuje budżetu.

Uczelnie coraz bardziej przypominają biurokratyczne urzędy, z macierzowymi strukturami organizacyjnymi, silosami kompetencyjnymi i wszechobecnym prawem zamówień publicznych

Pomyliliśmy priorytety. System zachłysnął się możliwościami i złapał zadyszkę. Mamy drogą w utrzymaniu i niedociążoną infrastrukturę, ale brakuje badaczy, którzy mogliby prowadzić nowatorskie badania i dbać o jej rozwój.

A badaczy brakuje dlatego, że starsi nie są już tak innowacyjni, a młodsi – nie są zainteresowani pracą za minimalną płacę, z perspektywą wzrostu wynagrodzenia po awansie o 300 zł brutto. Czyja to wina? Nasza – ustawodawców, ministrów, kadry zarządzającej uczelniami.

Brakuje długoterminowej strategii rozwoju państwa, jej integracji z nauką i badaniami; brakuje szacunku dla naukowców.

•

Prezydent RP wręcza nominacje tylko trzem grupom najwyżej wykształconych obywateli: profesorom, sędziom i generałom. W Polsce w 2025 r. mieliśmy: 10 tys. profesorów, 9 tys. sędziów i 129 generałów. Miesięczne wynagrodzenie zasadnicze generała to 11,8-22,6 tys. zł, sędziego: 14,3-20 tys. zł, a profesora: 9 650 zł brutto.

Polskie państwo nie docenia ludzi, którzy budują jego potencjał intelektualny. Czyja to wina? Nasza wina – właściciela (państwa) oraz zarządzających polską nauką i uczelniami.

W znanym mi od 40 lat polskim środowisku naukowym nie dokonano żadnej istotnej zmiany strukturalnej. Trwamy, a kolejne strategie to trwanie podtrzymują.

Dla rządzących bardziej opłacalne politycznie są decyzje mające konsekwencje tu i teraz, niż strategiczne, z efektami za kilkadziesiąt lat. Efekt? Mizerne nakłady, starzejąca się kadra naukowa, głęboka luka międzypokoleniowa, lokalność i biurokratyzacja. Czyja to wina? Nasza wina.

•

W chrześcijaństwie „mea culpa" to początek odkupienia. Jeśli jako naukowcy nie uznamy błędów, nie skupimy się na nich, nie powiemy sobie „nostra maxima culpa" i nie podejmiemy stosownych, choć trudnych decyzji – będziemy współodpowiedzialni za spadek innowacyjności naszego kraju i jego społeczno-gospodarczą deprecjację w przyszłości.

Prace nad nową strategią nauki i szkolnictwa wyższego trwają i jest to dobry moment. Musimy go wykorzystać. Nowa strategia musi przekonać rząd do eliminacji skrajnego niedofinansowania, być może drogą zmniejszenia liczby uczelni, nietworzenia nowych i ograniczenia zatrudnienia osób, które minęły się z akademickim powołaniem.

Musimy zatrzymać drenaż mózgów do biznesu i za granicę, patologię promowania w ewaluacji grup interesów, czasopism drapieżnych i „papierni".

Trzeba wspierać współpracę międzynarodową i mobilność. Najpewniej musi się zmienić algorytm podziału subwencji, trzeba promować i wspierać restrukturyzację jednostek a nie przyznawać IDUB (ministerialny program Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza) będący w moim przekonaniu rażącym przykładem petryfikacji status quo i nierównego traktowania dyscyplin naukowych. Jeśli nie wykorzystamy tego momentu do głębokich zmian w systemie szkolnictwa to czyja to będzie wina? Tylko nasza wina. Nasza bardzo wielka wina.

Zbigniew Pastuszak

Prof. Zbigniew Pastuszak jest wykładowcą UMCS, prorektorem ds. rozwoju i współpracy z gospodarką

eprasa.pl 755fec0d03

REKLAMA

Lublin Airport

NOWOŚCI 2026

#latajzLublina

Odkryj wyjątkowe piękno chorwackiego wybrzeża nad Adriatykiem. Szybkie i komfortowe połączenia sprawią, że **wyjątkowy klimat** poczujesz już od pierwszych chwil podróży. Zarezerwuj lot i rozpocznij niezapomnianą przygodę pełną słońca, smaków i relaksu.

Chorwacja
Rijeka

Holandia
Maastricht

Maastricht oferuje **doskonałą lokalizację** w samym sercu regionu przygranicznego. Blisko stąd do wielu ważnych miast w Holandii, Belgii i Niemczech, co czyni je wygodnym punktem dla podróży prywatnych i biznesowych. To praktyczny wybór dla tych, którzy cenią szybki dostęp do różnych kierunków.

Wybierz lot do Trapani i zanurz się w magii słonecznej Sycylii - wyspy pełnej kontrastów i zachwycających krajobrazów. Turkusowe morze, złote plaże i wyjątkowa kuchnia tworzą idealne warunki na **niezapomniane wakacje**. Poznaj jedno z najpiękniejszych miejsc nad Morzem Śródziemnym."

Włochy
Trapani

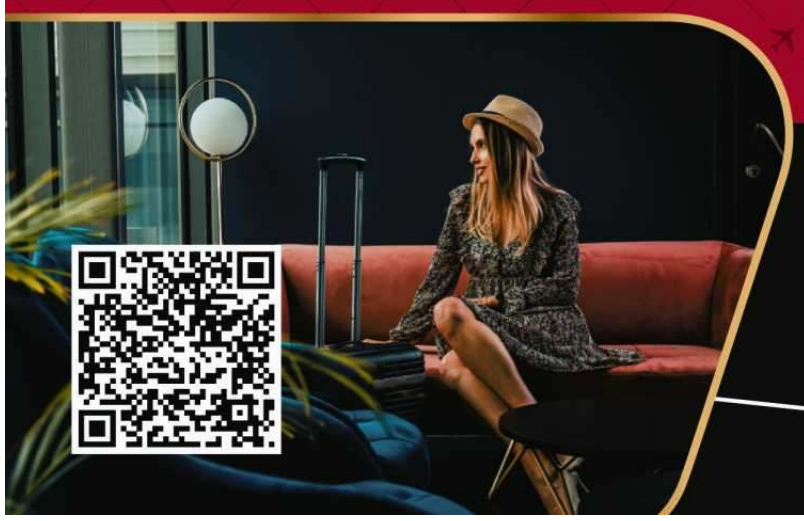

rozpocznij podróż
w KOMFORCIE
BUSINESS EXECUTIVE LOUNGE

eprasa.pl 755fec0d03

Port Lotniczy Lublin

Citybreak w Maastricht

Startuje nowe połączenie z Portu Lotniczego Lublin. Od poniedziałku polecimy do Maastricht w Holandii. Bilety w obie strony już od 225 zł.

Jacek Brzuszkiewicz

• **Stare miasto w Maastricht** FOT. SERGEY NOVIKOV/SHUTTERSTOCK

Nowe, całoroczne połączenie do Maastricht w południowej części Holandii startuje w poniedziałek, 30 marca. Będzie obsługiwane przez budżetowy WizzAir dwa razy w tygodniu, w poniedziałki i piątki.

Podróż do Mastricht będzie trwała ok. dwóch godzin. Z Lublina samoloty będą startować o godz. 17:35, a z Holandii o godz. 14:35.

Sprawdziliśmy cenę biletów na trzydniowy citybreak, od piątku, 14 kwietnia do poniedziałku, 20 kwietnia.

Jest tanio. Bilet w obie strony to wydatek rzędu 225 zł i 30 gr. (w tamtą stronę – 151 zł i 10 gr., z powrotem – 74 zł i 20 gr.

Kierunek skazany na sukces

– Nowy kierunek to odpowiedź na oczekiwania rodzin i osób podróżujących służbowo, ale także ciekawa destynacja turystyczna. Wielu mieszkańców Lubelszczyzny pracuje i mieszka w Holandii, Belgii czy zachodniej części Niemiec. Bezpośrednie połączenie lotnicze bardzo ułatwi komunikację z krajami Beneluksu – mówi prezes Portu Lotniczego Lublin Dariusz Krzowski.

I dodaje: – Warto podkreślić, że połączenie lotnicze do Maastricht z polskich lotnisk oferują wyłącznie Lublin i Katowice. To czyni nową trasę wyjątkową na mapie krajowych i międzynarodowych połączeń.

Loty z lubelskiego lotniska będą obsługiwane większymi samolotami, Airbus-ami A321, które mogą pomieścić 230 pasażerów. To oznacza, że węgierski przewoźnik już na samym starcie zakłada, że połączenie będzie cieszyło się dużym powodzeniem.

Patrząc wstecz połączenie do Maastricht to trzeci kierunek z Lublina do państw Beneluksu. W latach 2016-2018 do Eindhoven w Holandii latał WizzAir, a od maja 2019 r. do stycznia 2020 r. linia TUIfly obsługiwała trasę do Antwerpii w Belgii.

Najstarsze miasto Holandii

Port Lotniczy Maastricht Aachen jest położony w miejscowości Beek, zaledwie 12 km. na północny wschód od centrum Maastricht. Dojazd do samego miasta zapewniają autobusy komunikacji miejskiej, a podróż trwa ok 15-20 minut.

Niespełna 130-tysięczne Maastricht leży na samym południu Holandii tuż przy granicy z Belgią i Niemcami. Jest stolicą prowincji Limburgia i przecina je rzeka Mozą.

Istnieje spór, czy Maastricht jest najstarszym miastem Holandii. Według niektórych tytuł ten powinien przypaść miastu Nijmegen, jako że było ono pierwszą osadą w Holandii, która otrzymała rzymskie prawa miejskie. Maastricht nigdy takich praw nie otrzymało, ale jako osada jest znacząco starsze.

Co więcej, Maastricht było nieprzerwanie zamieszkane od czasów rzymskich, co potwierdzają znaleziska archeologiczne. Zostało założone przez cesarza rzymskiego Oktawiana Augusta, na przełomie naszej ery, czyli przed ponad 2 tysiącami lat.

Maastricht to malownicze stare miasto i mury obronne. W krypcie bazyliki św. Serwacego znajduje się grób świętego, pierwszego biskupa Holandii, który zmarł w 384 r. n.e. W bazylice znajduje się też słynny pozłacany relikwiarz, który jest niesiony wokół murów starego miasta co siedem lat. To także tam, w innym zabytkowym, gotyckim kościele, znajduje się Boekhandel Dominicanen, jedna z najwspanialszych i najstarszych księgarni na świecie.

Warto wspomnieć, że miasto w 1985 r. odwiedził papież Jan Paweł II, a siedem lat później został tam podpisany przez Radę Europejską traktat tworzący Unię Europejską. Wszedł on w życie w listopadzie 1993 r.

Amsterdam, Bruksela, Dortmund...

W okolicy Maastricht znajdują się liczne zamki, trasy rowerowe i parki krajobrazowe. Bliskość granicy umożliwia szybkie wycieczki.

Z Maastricht do Akwizdranu (Aachen) w Niemczech jest tylko 38 km, a do belgijskiego Liege w Walonii – 28 km. To najstarsze miasta w tej części Europy.

Można się tam dostać koleją. Pociągi do Liege i Akwizdranu odjeżdżają co godzinę. Maastricht Centraal Station znajduje się w sąsiedztwie starego miasta.

Maastricht to także doskonały punkt do dalszych podróży. Miasto jest świetnie skomunikowane – z Amsterdamem, gdzie można dotrzeć pociągiem w ok. dwie godziny, z Dortmundem w Zagłębiu Rurhy niemal tyle samo, a do Brukseli w Belgii w nieco ponad godzinę.

Rozbudowana infrastruktura kolejowa także drogowa pozwala na szybkie i wygodne przemieszczanie się zarówno do dużych metropolii, jak i urokliwych miejscowości na pograniczu Holandii, Niemiec i Belgii. ●

PLL. Oferta wakacyjna

• Maastricht to jedna z trzech tegorocznych nowości w siatce połączeń Portu Lotniczego Lublin.

Zaledwie dzień po uruchomieniu trasy do Holandii budżetowy Ryanair startuje z połączeniem do Trapani w zachodniej części Sycylii. Loty do Włoch będą odbywać się dwa razy w tygodniu, we wtorki i soboty, począwszy od 31 marca.

Z kolei 9 czerwca startuje kolejne połączenie linii WizzAir, do Rijeki w północno-zachodniej części Chorwacji, nad Adriatykiem. Tak jak w przypadku Trapani loty będą odbywały się we wtorki i soboty.

Przy okazji warto przypomnieć o innych stałych kierunkach wakacyjnych z Portu Lotniczego Lublin. WizzAir oferuje loty do Burgas w Bułgarii i Splitu na południu Chorwacji, a Ryanair do – Gdańska (od 29 marca), Barcelony-Girony i Mediolanu-Bergamo (połączenia całoroczne).

Do tego w wakacyjnej ofercie PLL są czartery: do Turcji (Antalya), Tunezji (Monastir), Egiptu (Hurghada) i Grecji (Kreta) oraz całoroczne połączenie z Egiptem (Sharm El Sheikh).

Kolej

Gorąco w spółce PKP LHS

Marcin Protas po czterech miesiącach zrezygnował z funkcji prezesa spółki PKP Linia Hutniczo-Szerokotorowa.

Protas to człowiek PSL i Krzysztofa Hetmana, eurodeputowanego chłopskiej partii. Protas podał się do dymisji 18 marca. Od czasu objęcia rządu przez Koalicję 15 października i wyrzucenia z pracy nominata PiS-u Zbigniewa Tracichleba to już trzecia dymisja w PKP LHS.

Tracichleba w sierpniu 2024 r. zastąpił Łukasz Górecki, bezpartyjny fachowiec, radca prawny, ekspert w dziedzinie restrukturyzacji. Znał PKP LHS jak własną kieszeń, bo za koalicji PO-PSL zasiadał w radzie nadzorczej kolejowej spółki.

– Wydawało się, że PKP LHS to samograj. Blisko 50 proc. wartości przewozów to ruda żelaza transportowana ze wschodu. Także paliwa i nawozy sztuczne. Koniunkturę podbiła wojna w Ukrainie. Ale wiedzieliśmy, że hossa nie będzie trwać wiecznie i PKP LHS chcąc się rozwijać, musi przekształcić się w europejską firmę o profilu logistyczno-transportowym z ekologicznymi lokomotywami i nowoczesnymi hubami przeładunkowymi. W przeciwnym razie zaczną się kłopoty – opowiadają współpracownicy Góreckiego.

Górecki PKP LHS zaczął reformować i po roku bez podania przyczyn został odwołany. O jego komforcie pracy niech świadczy fakt, że w ciągu niecałego roku, aż sześciokrotnie wymieniano członków zarządu kolejowej spółki. Ludzi z różnych opcji politycznych.

W listopadzie 2025 r. Góreckiego zastąpił Marcin Protas. Przy okazji prezesa komisja konkursowa wybrała także jego zastępcę Bogusława Bogdanowicza, specjalistę ds. ekonomiczno-finansowych. To miał być wybór na lata.

Protas to prawnik, od zawsze związany z lokalnymi strukturami PSL, ale nie mający większego doświadczenia z koleją. Z kolei Bogdanowicz – kojarzony z Koalicją Obywatelską – do Zamościa przyjechał ze Szczecina. Był tam związany m.in. z branżą zbożową i budowlaną.

Bogdanowicz złożył w lutym tego roku dymisję z powodów kiepskich wyników finansowych. Pracownicy kolejowej spółki wiązali spadki przewozów także z jego postawą w stosunku do ukraińskich partnerów.

Słabnące szerokie tory

• Spółka PKP Linia Hutniczo Szerokotorowa to największa firma na Zamojszczyźnie, która zatrudnia ponad 1,3 tys. osób. Zarządza najdłuższym w kraju, 400-kilometrowym szlakiem szerokotorowym, łączącym Hrubieszów przy granicy z Ukrainą ze Sławkowem k. Sosnowca.

W zeszłym roku spółka osiągnęła tylko 6 mln zł zysku netto, podczas gdy w 2024 r. – 43 mln, 2023 r – 60 mln, a w 2022 – 77 mln zł.

– Byłem na jednym ze spotkań. Traktował Ukraińców ostro, co przy wybuchowym charakterze członka zarządu potrafi zrobić na partnerze złe wrażenie. Efekt był taki, że na trasach, gdzie jeździli w Ukrainie nasi partnerzy, rozpoczynały się dziwne, nieplanowane remonty, co utrudniało nam robotę i spadały przewozy – opowiadali Wyborczej pracownicy PKP LHS.

Jednak mimo dymisji Bogdanowicza, sytuacja w PKP LHS się nie poprawiła.

Po odejściu Bogdanowicza i Protasa zarząd PKP LHS liczy tylko jednego członka. To Aleksandra Adamska-Ziętek, która w spółce karierę zaczęła robić za rządów Zbigniewa Tracichleba. Była wtedy pełnomocnikiem zarządu ds. przewozów intermodalnych (kontenerów). ● **Jacek Brzuszkiewicz**

eprasa.pl 755fec0d03

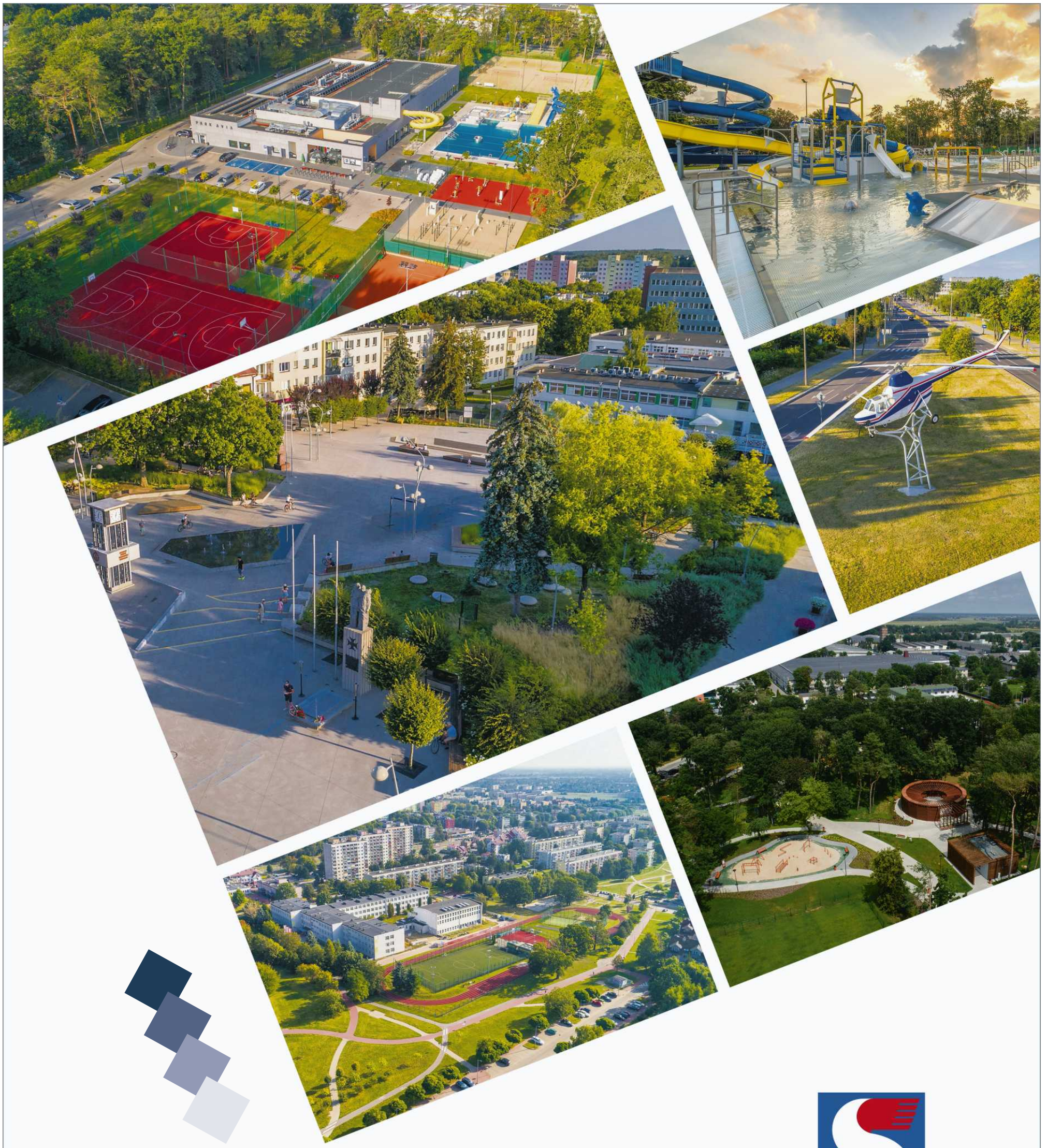

34426643

eprasa.pl 755fec0d03

Świdnik

Miasto piętnastominutowe

Tańsze mieszkania, dobra praca, ekologiczny transport i zaplecze sportowo-rekreacyjne. Sposób Świdnika na miasto 15-minutowe.

Jacek Brzuszkiewicz

Niespełna 40-tysięczny Świdnik to po Lublinie, Zamościu, Chełmie, Białej Podlaskiej i Puławach szóste pod względem liczby mieszkańców miasto Lubelszczyzny.

Dotąd oddalony o 15 km od centrum Lublina Świdnik był kojarzony przede wszystkim z sypialnią stolicy regionu.

– Powoli, ale systematycznie odchodzimy od tego obrazu. Świdnik staje się coraz lepszym miejscem do życia. Miastem nowoczesnym, wygodnym, ekologicznym, pietnastominutowym, gdzie wszędzie jest blisko. Miastem atrakcyjnym, by młodzi ludzie nie chcieli z niego wyjeżdżać. A jeśli już wyjadą na studia, zawsze chcieli do niego wracać – tłumaczy burmistrz Świdnika Marcin Dmowski.

Dlaczego Świdnik jest tańszy

W Świdniku jest taniej. Podczas, gdy w Lublinie ceny nowych mieszkań są coraz droższe, w Świdniku własne „m" można kupić średnio o 15-18 proc. taniej. Nie za 11-12 tys. zł za metr, tylko za 9,2-9,5 tys. I to, w dobrym standardzie wykończenia, atrakcyjnej lokalizacji, praktycznie siedem minut piechotą od centrum miasta.

– Ceny materiałów budowlanych, robocizny są oczywiście takie same. Na niższe ceny nowych mieszkań gotowych do sprzedaży wpływają przede wszystkim wartości gruntów, które są w Świdniku nawet o 30-40 proc. od tych na lubelskim Węglinie, Czubach, Czechowie, czy Wrotkowie. A odległość wspomnianych lokalizacji od centrum Lublina to często różnica jedynie dwóch, trzech kilometrów – tłumaczy jeden z lubelskich deweloperów.

W Świdniku jest i będzie taniej, bo w mieście na potrzeby budownictwa wielorodzinnego przewidziano prawie dwuhektarową parcelę wzdłuż al. Jana Pawła II. Przy wjeździe do miasta od strony węzła Felin, w rejonie nowego dyskontu Biedronki. Zainteresowanie tą parcelą wyraziło już kilku dużych graczy z branży deweloperskiej.

Plusem tej lokalizacji jest sąsiedztwo ekspresówki S17 i znajdującego się po drugiej stronie al. Jana Pawła II kompleks leśny – Rejkowizna. To zielone płuca miasta, które swoją powierzchnią obejmują jedną piątą część Świdnia. Świdnik przyciąga deweloperów, bo staje się atrakcyjnym miejscem do życia m.in. dzięki bezemisyjnej komunikacji miejskiej, proekologicznym rozwiązaniami, nowym parkom i skwerom. Instalacje fotowoltaiczne powstają na szkołach, przedszkolach, żłobkach, na kolejnych budynkach należących do samorządu, także blokach mieszkalnych.

Najlepszym przykładem jest wzniesione praktycznie od podstaw a otwarte w zeszłe wakacje miejskie targowisko Eko-Targ. Targowisko zostało pokryte dachem z instalacją fotowoltaiczną (widać je z estakady wiodącej w stronę Portu Lotniczego Lublin).

– Ale to nie tylko sztuka dla sztuki, bo wszystko przełoży się na tańsze rachunki za prąd – zwraca uwagę burmistrz Dmowski, rodowity Świdniczanin.

Ponad sześć tysięcy miejsc pracy

Jeszcze kilka lat temu obowiązywała stała zasada, że mieszkańcy Świdnika rano jadą do szkół, na studia, do pracy do Lublina. Bo tam są lepsze etaty, w urzędach, instytucjach, czy firmach. A po południu, wieczorem wszyscy wracają do sypialni.

Ale to się zmieniło, bo w Świdniku ulokowały swoje siedziby największe światowe koncerny. A wszystko dzięki powstałej przed sześciu laty świdnickiej strefie ekonomicznej (Strefa Aktywności Gospodarczej), która sąsiaduje z północną obwodnicą Lublina, czyli ekspresówką S12 i S17.

I tak, swoją fabrykę otworzył tam Trilux, producent oświetlenia LED. Światowy koncern uruchomił w Świdniku także swój zakład badawczo-rozwojowy, gdzie już są wdrażane innowacyjne technologie.

W strefie swoją siedzibę ma logistyczny gigant firma DB Schenker, która do Świdnika wprowadziła się jako pierwsza. Po sąsiedzku z terenem należącym do DB Schenker produkowane są innowacyjne autobusy spółki Polski Autobus Wodorowy (Nesobus), czyli pojazdy całkowicie bezemisyjne. Biznes należy do imperium Zygmunta Solorza, właściciela Polsatu i Plus GSM. Firma produkuje autobusy, przede wszystkim dla miejskich przewoźników.

Swoją fabrykę w Świdniku ma też grupa KOSTAL – Automobil Electrik, gdzie powstają zaawansowane technologicznie podzespoły elektroniczne, elektromechaniczne i mechatroniczne dla przemysłu motoryzacyjnego.

Świdnik to także centrum logistyczne giganta InPost i firmy Blachy Pruszyński (pokrycia dachowe). To także fabryka grupy AmerPharma (producent żywności funkcjonalnej i odżywek dla sportowców).

– W powstałych w Świdniku firmach pracuje dziś ponad 1,5 tys. specjalistów, a w sumie pracę znajdzie tam ponad dwa tysiące osób – tłumaczy Marcin Dmowski.

Ale Świdnik to przede wszystkim tradycje lotnicze i fabryka helikopterów Leonardo (PZL), gdzie powstają maszyny bojowe dla polskiej armii. Dziś pracuje tam ponad 3 tys. osób

• **Multifunkcyjne Centrum Rozwoju pomieści 2,2 tys. widzów** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Po sąsiedzku przy Porcie Lotniczym Lublin – Ministerstwo Obrony Narodowej planuje budowę Stałej Bazy Lotnictwa Śmigłowcowego Wojsk Lądowych. Strategiczna inwestycja powstanie na parceli o powierzchni 60 hektarów. Baza wzmocni wschodnią flankę NATO i będzie ośrodkiem szkoleniowych na pilotów śmigłowców. Tam z kolei finalnie pracę znaleźć ma nawet tysiąc wojskowych i pracowników cywilnej administracji.

– W sumie nasza strefa ekonomiczna, PZL i baza śmigłowcowa, to ponad 6 tys. miejsc pracy dla specjalistów, pracy dobrze i bardzo dobrze płatnej, co oznacza że Świdnik w perspektywie najbliższych lat będzie rósł, także pod względem liczby mieszkańców – ocenia burmistrz Dmowski.

Piłkarski awans

Świdnik to także sport. W pierwszy czwartek marca o klubie Avia usłyszała cała sportowa Polska, a jej mecz ćwierćfinałowy piłkarskiego Pucharu

eprasa.pl 755fec0d03

• **Burmistrz Świdnika Marcin Dmowski**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Eko-Targ Świdnik**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Polski z Rakowem Częstochowa można było obejrzeć w TVP Sport. Gospodarze postawili się wicemistrzom kraju, którzy swoją wyższość udokumentowali dopiero w dogrywce.

Tu trzeba przypomnieć, że w ostatnich trzech dekadach zeszłego wieku Avia regularnie grała na zapleczu Ekstraklasy rozgrywając tam w latach 1973-1999 aż 21 sezonów. Ba, w sezonie 1981/1982 wręcz biła się o awans. Potem, po zaprzestaniu finansowania klubu przez PZL przyszły kłopoty, organizacyjne i finansowe.

Dziś piłkarze ze Świdnika już od 20 lat tkwią w III lidze (to dopiero czwarty poziom rozgrywkowy). Wszystko ma się zmienić w obecnym sezonie, gdzie Avia, klub miejski, jest jednym z faworytów do awansu.

Ważna jest infrastruktura. Piłkarze Avii od dziewięciu lat grają na stadionie, który już wymaga modernizacji. Gotowe jest już opracowanie koncepcyjne. W pierwszym etapie trybuny otrzymają tam estetyczne zadaszenie a stadion – osiem masztów

oświetleniowych. W kolejnym etapie powstanie trybuna zachodnia z szatniami i zapleczem administracyjny. Ostatni etap to podgrzewana murawa, czyli wymóg niezbędny do gry na zapleczu Ekstraklasy, bo taki jest plan klubu. Modernizacja stadionu przy ul. Sportowej pochłonie w sumie 25 mln. zł.

Następcy Tomasza Wójtowicza

W latach 70. siatkarze Avii zdobywali medale mistrzostw Polski. W Świdniku grał Tomasz Wójtowicz, pochodzący z Lublina najwybitniejszy polski siatkach, mistrz olimpijski z Montrealu w 1976 r.

Stara hala sportowa, zlokalizowana niedaleko siedziby PZL Świdnik, gdzie swoje największe triumfy świętowali siatkarze Avii już nie istnieje. W tym miejscu powstał Park Avia, czyli kompleks basenów kąpielowych, które mało kto wie, ale od czasu otwarcia w 2020 r. odwiedziło już ponad milion osób.

Dlatego siatkarze PZL Leonardo Avii Świdnik marzący o awansie do Plus Ligi (sukcesy w niej święci już LUK Bogdanka Lublin) swoje mecze rozgrywają w jednej z miejskich szkół, „siódemce".

Ale we wrześniu tego roku, to już stanie się historią, bo przy ul. Generała „Grota" -Roweckiego (boczna ul. Armii Krajowej) we wschodniej części miasta dobiega końca budowa supernowoczesnej hali, nie tylko dla siatkarzy.

Multifunkcyjne Centrum Rozwoju pomieści 2,2 tys. widzów, Będzie miało prawie 7 tys. m. kw. powierzchni i ponad 72 tys. m. sześć. przestrzeni. Świdnik Arena, oprócz imprez sportowych, służyć ma też do organizacji koncertów i imprez kulturalnych. Inwestycja będzie kosztować ok. 80 mln zł, ale dzięki środkom zewnętrznym miasto wyda na swoją arenę tylko połowę tej kwoty.

Świdnik to także sport młodzieżowy. W siatkarskiej akademii Avii trenuje 150 następców Tomasza Wójtowicza, a w piłkarskiej akademii Avii – ponad pół tysiąca młodych futbolistów. Warto podkreślić, że na początku marca miasto podpisało umowę o partnerstwie z Akademią Piłkarską Świdniczanki, gdzie trenuje 150 młodych piłkarzy. Świdniczanka to prywatny klub, którego seniorska drużyna – tak jak Avia – gra dziś w III lidze.

W sumie w 300 milionowym budżecie Świdnika wydatki na sport, ten młodzieżowy, także profesjonalny to ponad 10 mln zł. ●

Rynek pracy

Informatycy przenoszą się do Lublina

Lublin zyskuje na atrakcyjności jako potencjalne miejsce relokacji specjalistów – wynika z badań firmy Antal, która zajmuje się rekrutacją i doradztwem personalnym.

330-tysięczny Lublin jest pierwszym wyborem jeśli chodzi o zmianę miejsca pracy na całej ścianie wschodniej. Wyprzedza Rzeszów, Białystok i Przemyśl.

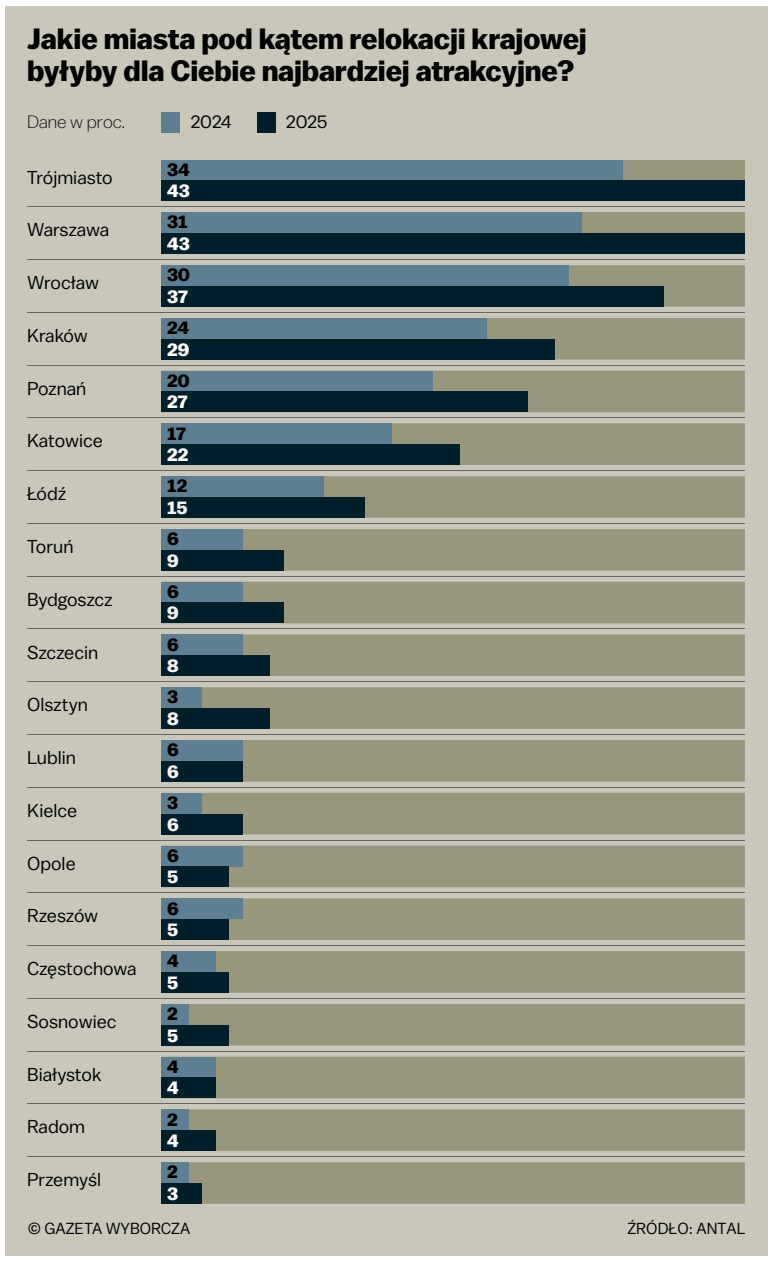

Stabilizacja ponad mobilność

Antal to firma będąca liderem rekrutacji i doradztwa personalnego. Od 15 lat bada aktywność zawodową specjalistów i menedżerów m.in. w kontekście ich zmiany miejsca pracy, czyli przeprowadzki.

Generalnie, w badaniu przeprowadzonym na próbie 1626 polskich specjalistów i menedżerów widoczny jest postępujący trend spadkowy wśród specjalistów i menedżerów, jeśli chodzi o pozytywne nastawienie do relokacji ze względu na pracę.

I tak, o trzy punkty wzrósł procent respondentów, którzy deklarują całkowitą niechęć do relokacji. Z 34 proc. do 37 proc. Wynika to przede wszystkim z ich potrzeby stabilizacji.

– Choć 54 proc. badanych otrzymało w ostatnim roku podwyżkę, w miejscu zatrudnienia coraz większego znaczenia nabierają czynniki pozafinansowe – przede wszystkim stabilność zatrudnienia, jakość zarządzania i atmosfera w miejscu pracy – przedstawiają autorzy raportu.

I jeszcze jeden ważny argument przemawiający przeciwko przeprowadzkom.

Okazuje się, że aż 90 proc. badanych zadeklarowało chęć podjęcia pracy zdalnej u pracodawcy spoza swojego miasta, w tym 70 proc. zarówno w Polsce, jak i za granicą.

Warszawa, Trójmiastu, Wrocław...

Jednocześnie, dla osób gotowych podjąć pracę w innym rejonie kraju, coraz bardziej atrakcyjne stają się największe miasta z ich coraz lepszą ofertą samego zatrudnienia, jak i komfortu życia poza miejscem pracy.

Wśród osób otwartych na zmianę miejsca zamieszkania największym zainteresowaniem nadal cieszą się Warszawa i Trójmiasto (po 43 proc. wskazań).

Warszawa przyciąga skalą projektów, obecnością central firm oraz możliwościami awansu na najwyższych stanowiskach, natomiast Trójmiasto oferuje ambitne role zawodowe w połączeniu z wysoką jakością życia, bardziej zrównoważonym tempem pracy i niższymi kosztami codziennego funkcjonowania.

W praktyce kandydaci coraz częściej zestawiają oba rynki, a decyzje o przeprowadzce opierają się nie tylko na ścieżce kariery, lecz także na stylu życia, komforcie i równowadze między życiem zawodowym a prywatnym.

Na trzecim miejscu, kolejny rok z rzędu, znalazł się Wrocław (37 proc. wskazań). W dalszej kolejności uplasowały się Kraków (29 proc.), Poznań (27 proc.) oraz Katowice (22 proc.).

Lublin znalazł się na miejscu 12 z 7-proc. wskazań. Rok do roku to wzrost o jeden procent. Bardziej atrakcyjna dla respondentów wydała się Łódź, Toruń, Bydgoszcz, Szczecin i Olsztyn.

Co istotne, ponad jedna piąta badanych wskazało także zagraniczne miasta jako atrakcyjne miejsce do relokacji, co potwierdza utrzymującą się otwartość rynku na międzynarodowe możliwości rozwoju kariery.

Połowa firm będzie zatrudniać

Porównując poprzednią edycję badania (rok 2024 – red.) odnotowano wzrost zainteresowania Lublinem jako potencjalną lokalizacją przenosin wśród osób deklarujących gotowość do zmiany miejsca zamieszkania.

Wszystko dlatego, że wiele zlokalizowanych w Lublinie firm rozwija się i ogłasza nabory rekrutacyjne. Walczy o specjalistę i oferuje mu coraz lepsze warunki zatrudnienia.

Według badania 47 proc. firm w Lublinie planuje inwestycje w kapitał ludzki, w tym aż 67 proc. respondentów zakłada w latach 2025-2027 wzrost zatrudnienia większy niż 5 proc.. Najczęściej poszukiwani w związku z tym będą w Lublinie specjaliści i menedżerowie z obszaru IT oraz sprzedaży.

– Rozwinięta infrastruktura edukacyjna Lublina gwarantuje firmom dostęp do wykwalifikowanych specjalistów z różnorodnych branż, co w połączeniu z konkurencyjnymi kosztami pracy czyni miasto atrakcyjnym miejscem do relokacji zespołów. Niższe koszty życia w porównaniu z największymi ośrodkami miejskimi przyciągają do Lublina profesjonalistów z innych regionów, którzy szukają równowagi między jakością życia a możliwościami zawodowymi. Głównym wyzwaniem pozostaje jednak zatrzymanie młodych talentów w regionie oraz dalsza dywersyfikacja struktury gospodarczej. Są to kluczowe czynniki dla utrzymania konkurencyjności miasta w kontekście napływu nowych pracowników – analizuje Martyna Grunt-Mejer, team leader Antal. ●

eprasa.pl 755fec0d03

aliplast
aluminium systems

Nowoczesny system balustrad aluminiowych, charakteryzujący się nowoczesnym designem, lekkością, trwałością i łatwością montażu. Idealny wybór do nowoczesnych inwestycji.

- odporność na korozję i warunki atmosferyczne
- szybki i prosty montaż, dzięki innowacyjnym rozwiązaniom konstrukcyjnym
- szeroka paleta rozwiązań, doskonale wpisujących się we współczesne trendy architektoniczne
- dostępna szeroka gama kolorystyczna

Aliplast Sp. z o.o.
ul. Wacława Moritza 3
20-276 Lublin

Marcin Kryspin
+48 603 667 723
marcin.kryspin@aliplast.pl

www.aliplast.pl

34426846
1

eprasa.pl 755fec0d03

wyborcza

SPADKI I TESTAMENTY

Piątek, 27 marca 2026 | Redaktorka prowadząca **Beata Widłok-Żurek**

Wyborcza.pl

Przygotowanie ostatniej woli

Testament własnoręczny nic nie kosztuje

Można go spisać, ale w całości pismem odręcznym. O jego sporządzenie można poprosić notariusza.

Katarzyna Klukowska

Testament to nasza wola, co do rozporządzenia majątkiem, którą spisuje się za życia, a która zacznie obowiązywać dopiero po naszej śmierci. Ważnego prawnie testamentu nie może sporządzić małoletni ani osoba ubezwłasnowolniona. Nie ma też testamentów wspólnych np. babci i dziadka. Każdy z nich musi sporządzić osobny dokument i zapisać w nim spadkobiercy swój udział np. we wspólnej nieruchomości. Testamentu nie można też co do zasady sporządzić przez pełnomocnika – trzeba go spisać własnoręcznie albo osobiście udać się do kancelarii notarialnej.

Napisany bez nacisków

Testament własnoręczny i notarialny są tak samo ważne. Jednak mądrzej jest sporządzić testament notarialny. Z dwóch powodów: testament własnoręczny może zaginąć albo zostać zniszczony, a spadkobiercy nigdy się nie dowiedzą, jaka była ostatnia wola zmarłego. Testament notarialny zaś zawsze spoczywa w kancelarii, w której został sporządzony. Spadkobiercy mogą poprosić o jego kopię. Co więcej, informacja o nim zostanie umieszczona w elektronicznej bazie informatycznej.

Testament własnoręczny nic nie kosztuje, ale od pierwszej litery do ostatniej kropki powinien być spisany własną ręką oraz zawierać datę i podpis. Data może mieć charakter opisowy, np. „Niniejszy testament sporządziłem w dniu moich sześćdziesiątych piątych urodzin".

Podpis musi być złożony pod całym dokumentem. Jeśli jakieś postanowienie testamentu zostanie złożone poniżej podpisu, będzie niewiążące, ale może mieć znaczenie dla interpretacji testamentu. Testament własnoręczny musi być napisany świadomie, bez nacisków i gróźb ze strony osób trzecich, a także nie może zawierać zapisów windykacyjnych, czyli informacji o woli testatora, by bezpośrednio przekazać konkretny element jego majątku wskazanej przezeń osobie.

Testament może natomiast zawierać zapis zwykły, czyli swoiste polecenie dla spadkobiercy, by z majątku spadkodawcy przekazał zapisobiorcy przedmiot oznaczony co do tożsamości (np. cenny obraz, zabytkowe auto) albo określoną kwotę pieniędzy. Jednakże jest to tylko polecenie – samo w sobie nie przenosi wprost własności tego przedmiotu albo pieniędzy w ręce wybranego zapisobiorcy.

Testament własnoręczny jest ważny tylko wtedy, kiedy dzieli majątek procentowo („przekazuję mój majątek w częściach równych trójce moich synów"). Jeśli spadkodawca chce zapisać konkretne składniki majątku wybranym osobom, musi sporządzić testament notarialny. Testament może być także wypowiedziany ustnie przed urzędnikiem, który spisuje z tego protokół, w obecności dwóch świadków.

Testament notarialny

Za testament notarialny trzeba zapłacić taksę notarialną i podatek, ale dzięki temu zyskuje się pewność, że dokument nie zawiera błędów. Trudniej go także podważyć w sądzie. Testament notarialny nie jest nieodwoływalny. Można go odwołać w każdym czasie, np. sporządzając nowy, niekoniecznie notarialny, czy też sporządzając dokument odwołania testamentu u notariusza. Zniszczenie wypisu, który dostaliśmy z kancelarii, zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego uznawane jest za odwołanie testamentu.

Testament notarialny powinien być w zasadzie sporządzony w kancelarii, ale gdy spadkodawca z uzasadnionych przyczyn nie może się stawić u notariusza (np. ciężko chory leży w domu lub szpitalu), może złożyć oświadczenie woli poza kancelarią. Przed podpisaniem akt notarialny powinien być w całości odczytany przez notariusza a jego treść potwierdzona przez testatora.

• **Za testament notarialny trzeba zapłacić taksę notarialną i podatek, ale dzięki temu zyskuje się pewność, że dokument nie zawiera błędów**

FOT. SHUTTERSTOCK

Testament jest przechowywany w kancelarii notarialnej przez 10 lat. Po tym czasie zostaje przekazany do sądu, a stamtąd – do archiwum państwowego. Informacje o testamentach sporządzanych u notariusza są zwykle rejestrowane w Notarialnym Rejestrze Testamentów (może tam trafić również informacja o testamencie sporządzonym własnoręcznie).

Jeżeli testament zaginie lub zostanie zniszczony np. w pożarze, można odtworzyć jego treść innymi środkami dowodowymi, ale musiał być ważny w chwili sporządzania.

Wpis do rejestru testamentu sporządzonego przez notariusza nic nie kosztuje. W ten sposób po śmierci testatora spadkobiercy z łatwością dowiedzą się, u którego notariusza szukać testamentu. Każdy, kto okaże w dowolnej kancelarii notarialnej odpis aktu zgonu, uzyska informację o sporządzonych i zarejestrowanych testamentach określonego spadkodawcy lub o braku takich testamentów. Rejestracja testamentów nie jest obowiązkowa.

Spadek zapisany w testamencie?

Testament obowiązuje bezterminowo, chyba że zostanie zastąpiony przez nowe rozporządzenie spadkodawcy lub odwołany. Spadkobiercy testamentowi nabywają spadek z chwilą śmierci spadkodawcy i otwarcia spadku. Aby jednak potwierdzić swoje prawo do dziedziczenia, muszą oni ujawnić testament i przeprowadzić procedurę sądowego nabycia spadku lub sporządzić przed notariuszem akt poświadczenia dziedziczenia.

Gdy testament znajduje się u notariusza, po śmierci spadkodawcy powinien być otwarty i odczytany, przy czym notariusz w miarę możliwości informuje o tym osoby zainteresowane – te, których rozrządzenia testamentowe dotyczą. Jeśli notariusz ma wątpliwości np. co do treści testamentu i kręgu spadkobierców, nie wyda aktu poświadczenia dziedziczenia, lecz skieruje sprawę do sądu i to sąd będzie szukał spadkobierców.

Kiedy testament został otwarty i odczytany, można przystąpić do działu spadku. Jeśli nie ma wątpliwości, kto dziedziczy, a spadkobiercy wskazani w testamencie nie odrzucili spadku ani nie zrzekli się dziedziczenia, notariusz sporządzi akt poświadczenia dziedziczenia. Notariusz nie szuka spadkobierców testamentowych. Może to zrobić jedynie sąd, np. poprzez ogłoszenia w prasie. Jeżeli spadkobiercy się nie zgłoszą, majątek otrzyma gmina ostatniego zamieszkania zmarłego lub skarb państwa.

Komu przysługuje zachowek

Testament umożliwia rozporządzenie majątkiem zgodnie ze swoją wolą, ale przepisy prawa stoją na straży, by nie stało się to kosztem członków najbliższej rodziny. Swoistą rekompensatą dla najbliższych, których zmarły pominął w testamencie, jest zachowek. Uprawnionymi do zachowku są zstępni (dzieci, wnuki), małżonek i rodzice spadkodawcy. Pod warunkiem jednak, że byliby uprawnieni do spadku z ustawy.

Zachowek stanowi połowę udziału spadkowego, który przypadłby osobie bliskiej spadkodawcy, gdyby ten nie zostawił testamentu. Wysokość zachowku rośnie, gdy uprawniony do niego jest osobą trwale niezdolną do pracy albo jest nim małoletnie dziecko – wówczas jest to dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który należałby się przy dziedziczeniu ustawowym. Przy ustalaniu udziału spadkowego stanowiącego podstawę do obliczania zachowku uwzględnia się spadkobierców niegodnych oraz spadkobierców, którzy spadek odrzucili. Nie uwzględnia się natomiast spadkobierców, którzy zrzekli się dziedziczenia albo spadek odrzucili.

Roszczenia do zachowku przedawniają się z upływem pięciu lat od ogłoszenia testamentu. Jeśli zobowiązany do wypłacenia zachowku nie chce go wypłacić dobrowolnie, pozostaje droga sądowa. Pozew o zachowek kierujemy do sądu rejonowego lub okręgowego właściwego dla miejsca ostatniego zamieszkania spadkodawcy. ●

Testament obowiązuje bezterminowo, chyba że zostanie zastąpiony przez nowe rozporządzenie spadkodawcy lub odwołany

Konsultacja prawna: adwokat **Marzena Świeczkowska-Wójcikowska**

eprasa.pl 755fec0d03

Zmiany w podatkach od spadku i darowizn

Nawet bez zgłoszenia unikniemy zapłaty podatku

Rząd wprowadził dwie ważne zmiany w podatkach od spadków i darowizn. Dzięki nim Polacy mogą uniknąć odprowadzania do fiskusa tysięcy złotych.

• Wprowadzono dwie ważne zmiany w podatkach od spadków i darowizn. Fiskus chce być mniej rygorystyczny
FOT. SHUTTERSTOCK

Leszek Kostrzewski

Zmiany zaczęły obowiązywać od 7 stycznia 2026 roku. Zgodnie z przepisami musimy płacić podatek od spadków i darowizn.

Jaki jest podatek od darowizny między rodzicami a dziećmi?

Wysokość podatku zależy od stopnia pokrewieństwa łączącego spadkobiercę czy obdarowanego ze spadkodawcą bądź darczyńcą. Ważny jest tu podział na grupy podatkowe.

• **Grupa pierwsza**: są tu teściowie, synowa, zięć oraz najbliższa rodzina (małżonek), zstępni (dzieci, wnuki, prawnuki), wstępni (rodzice, dziadkowie), rodzeństwo, pasierb, ojczym, macocha.

• **Grupa druga**: to dalsza rodzina, m.in. zstępni rodzeństwa, np. dzieci brata, wnuki siostry, rodzeństwo rodziców, np. ciotki, wujowie, stryjowie, zstępni i małżonkowie pasierbów, małżonkowie rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie rodzeństwa, małżonkowie innych zstępnych, np. żona wnuka.

• **Grupa trzecia:** osoby niespokrewnione.

Podatek płaci się według specjalnej skali podatkowej. Najniższy podatek płacą osoby zaliczone do pierwszej grupy, najwyższy – te z trzeciej grupy.

Zgodnie z przepisami nieopodatkowane są darowizny (ale też spadki), które w ciągu pięciu lat nie przekroczą następujących kwot:

• 36 120 zł w przypadku, gdy nabywca jest zaliczany do I grupy podatkowej;
• 27 090 zł w przypadku, gdy nabywca jest zaliczany do II grupy podatkowej;
• 5733 zł w przypadku, gdy nabywca jest zaliczany do III grupy podatkowej.

Zmiany dotyczące podatku od darowizn w rodzinie

Choć wyżej napisaliśmy, że rodzina też płaci podatek od darowizn i spadków, to zgodnie z prawem może być – pod pewnymi warunkami – z niego zwolniona. To zwolnienie obejmuje osoby z tzw. I grupy – małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę.

Rodzice mogą więc dać synowi czy córce nawet milion złotych na zakup domu i dziecko podatku od darowizny nie będzie musiało płacić. Podobnie syn może po ojcu odziedziczy w spadku 2 mln zł i też podatku od spadku nie zapłaci.

Ale był warunek. Obdarowany czy spadkobiorca musiał w ciągu sześciu miesięcy od otrzymania pieniędzy zgłosić ten fakt naczelnikowi urzędu skarbowego (chodzi o darowizny lub spadek powyżej 36 120 zł, bo jeśli jest niższy, to nigdzie nie musimy go zgłaszać, aby uniknąć podatku).

Rząd zmienił ten warunek. – Chodzi o poprawę sytuacji płatników podatku od spadków i darowizn przez wprowadzenie możliwości przywrócenia terminu do zgłoszenia nabycia własności rzeczy lub praw majątkowych nabytych przez członków najbliższej rodziny – napisał w uzasadnieniu zmian jego pomysłodawca, czyli resort finansów.

O co chodzi? Otóż teraz po zmianach, nawet gdy nie zgłosimy w ciągu 6 miesięcy otrzymania od matki czy babci darowizny, czy spadku do urzędu skarbowego i tak będziemy mieli szansę uniknąć płacenia podatku. Obdarowany może wnieść do fiskusa wniosek o tzw. przywrócenie terminu do zgłoszenia. Oznacza to, że nawet gdy powiadomimy o darowiźnie np. po roku od jej otrzymania, będziemy mogli być zwolnieni z podatku.

Ale, aby wnieść o „przywrócenie terminu" trzeba spełnić określone warunki, Jakie?

Otóż trzeba udowodnić, że nie zgłosiliśmy się do skarbówki w ciągu 6 miesięcy z powodu „niezawinionych przez podatnika sytuacjach losowych". Pytanie jednak, co oznacza termin „niezawinione przez podatnika sytuacje losowe"?

– Co do zasady, są to sytuacje spowodowane przez siłę wyższą, czyli cztery rodzaje żywiołów, (ogień, wiatr, ziemię i wodę), a więc zaistniałe najczęściej na przykład w wyniku pożaru, huraganu, ulew czy powodzi – mówi Przemysław Hinc, doradca podatkowy i członek zarządu PJH Doradztwo Gospodarcze.

I dodaje. – Ale możemy też mówić o sytuacji losowej wskutek nagłego zachorowania, albo przewlekłej choroby, która uniemożliwia podjęcie określonego działania. Możemy też mówić o zdarzeniu losowym w przypadku włamania, rabunku i zniszczenia. Nie jest też wykluczone, że termin może nie zostać dochowany, gdy podatnik podjął racjonalnie uzasadnione kroki, by obowiązku dokonać, ale doszło do zdarzenia go niedotyczącego, mającego jednak wpływ na możliwość dochowania terminu, na przykład wypadku komunikacyjnego, co spowodowało zamknięcie dróg i nie można było skorzystać z objazdu lub drogi alternatywnej, ani wysłać zgłoszenia pocztą.

Podatek od spadków do zmiany

Zmiana dotyczy także tzw. momentu powstania obowiązku podatkowego. Jest on bardzo ważny, bo to od niego liczy się termin na złożenie zeznania i zapłatę podatku. Tutaj przepisy były do tej pory mało precyzyjne. Formalnie od śmierci danej osoby i przejęciu po niej spadku mieliśmy miesiąc na złożenie w urzędzie skarbowym zeznania podatkowego i zapłaty daniny. Problem w tym, że wielu osób mogło nie wiedzieć, że przejęło spadek i tym samym nie byli w stanie w odpowiednim terminie złożyć zeznania.

„Spadkobierca może przyjąć spadek w sposób nieuświadomiony, a więc zrealizowanie przez podatnika obowiązków takich jak złożenie zeznania w terminie miesiąca od dnia przyjęcia spadku, jest de facto niewykonalne. Ma to szczególnie negatywne skutki dla podatnika, biorąc pod uwagę konsekwencje karnoskarbowe" – napisano w uzasadnieniu wprowadzonych zmian.

– To mogło rodzić nieprzyjemne dla spadkobiercy konsekwencje, bo kodeks karny skarbowy przewiduje kary dla podatnika, który uchylając się od opodatkowania, nie ujawnia właściwemu organowi przedmiotu lub podstawy opodatkowania, lub nie składa deklaracji – wyjaśnia radczyni prawna Katarzyna Siwiec.

Teraz nawet gdy powiadomimy o darowiźnie np. po roku od jej otrzymania, będziemy mogli być zwolnieni z podatku

Zmiany wprowadzone 7 stycznia zakładają, że obowiązek podatkowy powstanie dopiero z chwilą uprawomocnienia się postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia u notariusza. I dopiero od tego momentu będziemy mieli miesiąc na złożenie zeznania i zapłatę podatku.

– Data przyjęcia spadku będzie zatem obojętna. Spadkobierca, który będzie dysponował orzeczeniem sądu, czy poświadczeniem dziedziczenia, a więc już w pełni świadomy nabycia spadku, będzie dopiero zobowiązany do złożenia zeznania. – dodaje Katarzyna Siwiec.

Jaki podatek płaci się od spadków i darowizn

Podatek płaci się według specjalnej skali podatkowej. Najniższy podatek płacą osoby zaliczone do pierwszej grupy, najwyższy – do trzeciej grupy.

Zgodnie z przepisami nieopodatkowane są darowizny, które w ciągu pięciu lat nie przekroczą następujących kwot:

• 36 120 zł w przypadku, gdy nabywca jest zaliczany do I grupy podatkowej;
• 27 090 zł w przypadku, gdy nabywca jest zaliczany do II grupy podatkowej;
• 5733 zł w przypadku, gdy nabywca jest zaliczany do III grupy podatkowej.

Powyższe to tzw. kwota wolna od podatku. Płacić trzeba, gdy się ją przekroczy. Ile? Oto jak obecnie wygląda skala podatkowa:

Dla I grupy podatkowej:

• do 11 833 zł powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 3 proc.;
• od 11 833 zł do 23 665 zł powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 5 proc. od nadwyżki ponad 11 833 zł plus 355 zł;
• 23 665 zł i więcej powyżej kwoty wolnej- podatek wynosi 7 proc. od nadwyżki ponad 23 665 zł plus 946 zł 60 gr.

Dla II grupy podatkowej:

• do 11 833 zł powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 7 proc.;
• od 11 833 zł do 23 665 zł powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 9 proc. od nadwyżki ponad 11 833 zł plus 828 zł 40 gr;
• 23 665 zł i więcej powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 12 proc. od nadwyżki ponad 23 665 zł plus 1893 zł 30 gr.

Dla III grupy podatkowej:

• do 11 833 zł powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 12 proc.;
• od 11 833 zł do 23 665 zł powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 16 proc. od nadwyżki ponad 11 833 zł plus 1420 zł;
• 23 665 zł i więcej powyżej kwoty wolnej – podatek wynosi 20 proc. od nadwyżki ponad 23 665 zł plus 3313 zł 20 gr.

Co to znaczy, że płaci się od nadwyżki od kwoty wolnej. Oto wyjaśnienie na przykładzie. Jeśli ktoś przekazuje osobie niespokrewnionej 10 tys. zł, to podatek musi zapłacić nie od całej tej sumy, ale od 4267 zł (bo 5733 zł stanowi, kwota wolna dla osób niespokrewnionych zaliczanych do III grupy).

1 RP

eprasa.pl 755fec0d03

Obywatel kontra państwo

Kupiła mieszkanie za pieniądze od babci i ma kłopoty

Joanna dostawała od babci spore przelewy. Gdy kupiła za te pieniądze mieszkanie, skarbówka zażądała wyjaśnień. Najpierw naliczyła kobiecie 40 tys. zł podatku, a gdy ta się odwołała, podatek urósł do kwoty blisko pół miliona złotych.

Justyna Sobolak

Joanna (imię zmienione) mieszka w jednej z nadmorskich miejscowości. Popularność tego miejsca przekłada się na ceny nieruchomości, które należą do najwyższych w Polsce. Podbijają je inwestorzy kupujący mieszkania jako drugi dom lub z przeznaczeniem na wynajem krótkoterminowy.

Joanna miała jednak sporo szczęścia. Dostała zastrzyk gotówki od babci, z którą mieszkała od urodzenia i była z nią bardzo związana. Pieniądze dostawała przez całe studia i zamiast lekkomyślnie je wydawać, trzymała z myślą o przyszłości. W sumie uzbierała 600 tysięcy złotych, co w 2007 roku pozwoliło jej na zakup mieszkania.

Radość z zakupu nie trwała długo.

Najpierw 40 tys. zł

W 2010 roku dostała wezwanie z urzędu skarbowego. – Skarbówka wyhodowała w tym czasie już sporą kwotę odsetek – mówi Marek Isański, prezes Fundacji Praw Podatnika, do której Joanna zgłosiła się po pomoc.

Skarbówka chciała wiedzieć, skąd Joanna miała pieniądze na zakup mieszkania. Kobieta, zgodnie z prawdą, przyznała, że dostała je od babci i przedstawiła na to dowody w postaci przelewów. – Urząd skarbowy wydał wtedy decyzję, nakładającą na kobietę kwotę 40 tys. zł podatku od otrzymanej przez nią darowizny od babci. Decyzja ta potwierdzała przekazanie darowizny – zwraca uwagę Marek Isański.

Joanna odwołała się od decyzji, żądając jej uchylenia. Dlaczego? Bo babcia, podobnie, jak mama, tata, rodzeństwo, należą do tzw. grupy zero – jeśli otrzymamy od nich darowiznę, jest ona zwolniona od podatku ze spadku i darowizn. Jest jeden haczyk: darowiznę, także taką od najbliższej rodziny, jeśli przekracza określoną kwotę, należy zgłosić w Urzędzie Skarbowym w ciągu maksymalnie sześciu miesięcy. Joanna zrobiła to dopiero po wezwaniu przez skarbówkę.

Kwota rośnie do blisko 500 tys. zł

Sprawa po odwołaniu trafiła na biurko dyrektora izby skarbowej. Organ uchylił decyzję urzędników, ale przekazał ją do ponownego rozpatrzenia. Takiego finału nikt się nie spodziewał. Urzędnicy zrezygnowali z podatku od darowizn, zaczęli się natomiast zastanawiać, czy aby na pewno pieniądze mogła przekazała Joannie babcia. – Urzędnicy wszczęli postępowanie w sprawie nieujawnionych dochodów. Uznali, że babcia Joanny nie potrafiła wykazać źródła pieniędzy, dlatego nałożyli na Joannę 75-procentowy podatek od darowizny – wyjaśnia Isański.

Skarbówka poprosiła o dowody na to, że pieniądze na pewno pochodziły od babci i że mogła ona mieć taki majątek. Joanna pieniądze dostała przelewami. Problem w tym, że babcia, zlecając płatności – a niemal 20 lat temu było to możliwe w placówkach banku lub na poczcie – nie podała swoich danych. Przelewy były, ale nie było wiadomo od kogo. Skarbówka nie dała wiary kobiecie. Nie uwierzyła też, że babcia mogła mieć kosztowności, które sprzedała. Babcia Joanny już dawno nie żyła, nie mogła więc sama złożyć wyjaśnień.

Ta historia bulwersuje. Państwo chciało od Joanny 40 tys. zł, a ponieważ odwołała się od tej decyzji, to nałożono na nią podatek 450 tys. zł

MAREK ISAŃSKI
prezes Fundacji Praw Podatnika

Sprawa trafiła do sądu. Ten stanął po stronie skarbówki. – Ale najgorsze jest to, że zaakceptował to również Naczelny Sąd Administracyjny – nie kryje zdenerwowania Marek Isański.

Twierdzi, że bulwersuje nie tylko zmiana wysokości podatku, ale także długość rozpatrywania sprawy kobiety. Jest pewien, że doszło do przedawnienia sprawy. – Przedawnienie w podatkach jest prawem obywatela do tzw. świętego spokoju. Ma gwarantować, że po określonym czasie organ nie będzie grzebał w starych rozliczeniach, bo im dalej od zdarzenia, tym trudniej mu wykazywać swoje racje, a jednocześnie coraz łatwiej wydać niekorzystną dla niego decyzję – twierdzi Isański.

Sprawa zakończyła się negatywnie po 16 latach od zakupu mieszkania. – Ta historia bulwersuje. Państwo chciało od Joanny 40 tys. zł, a ponieważ na odwołała się od tej decyzji, to nałożono na nią podatek 450 tys. zł. Dług jest tak duży, że kobieta ze skromnej pensji nie jest w stanie spłacać nawet ciągle rosnących odsetek, nie mówiąc już o podstawie podatku. Nie spłaci go do śmierci. Mało tego, przejdzie on na niepełnosprawne dziecko kobiety, a potem jego krewnych – mówi prezes Fundacji Praw Podatnika.

Gigantyczny podatek

Skarbówka może wezwać obywateli do złożenia wyjaśnień, jeśli zauważy wydatki wyższe niż uzyskiwane przychody. Może zapytać, skąd mieli pieniądze na zakup nieruchomości czy auta i poprosić o konkretne dowody.

Skąd skarbówka wie, że dana osoba żyje ponad stan? Do 2022 roku widziała to po kosztownych zakupach. Teraz ma dane jak na tacy, bo zmiany wprowadzone w Polskim Ładzie, które weszły w życie 1 lipca 2022 roku umożliwiły urzędom wgląd do rachunków bankowych.

W przypadku darowizn od bliskich trzeba mieć na to zawsze potwierdzenie. Najprościej prosić o przelewy. Darowizna od najbliższej rodziny: mamy, taty, dziadków, dzieci, wnuków, rodzeństwa, czyli tzw. zerowej grupy podatkowej, jest całkowicie zwolniona od podatku. Ale jeśli wysokość darowizn przekroczyła kwotę 36 120 zł (dane na rok 2026) w przeciągu ostatnich pięciu lat od osoby z zerowej grupy podatkowej, konieczne jest jej zgłoszenie do właściwego urzędu skarbowego za pomocą wniosku SD-Z2 oraz dokładne udokumentowanie tej darowizny. Jeśli wartość darowizny jest niższa od kwoty wskazanego limitu, zawiadamianie urzędu nie jest wymagane. ●

Nowość w prawie spadkowym

Testament nagrany na telefonie

Testament audiowizualny to nowość w prawie spadkowym. Pomysł wyszedł od ministerstwa sprawiedliwości, by ograniczyć fałszerstwa testamentów ustnych.

Nową formę wyrażenia ostatniej woli w testamencie audiowizualnym zakłada projekt Ministerstwa Sprawiedliwości. Aktualnie jest on po uzgodnieniach i konsultacjach publicznych. Jego celem jest nowelizacja prawa spadkowego, która będzie podążać za duchem cyfryzacji oraz zapobiegać fałszowaniu ustnych testamentów. Będzie on formą testamentu szczególnego, co oznacza, że muszą zaistnieć konkretne okoliczności, by z tej formy wyrażenia ostatniej woli skorzystać.

Bieg wydarzeń musi być „nagły”

Zgodnie z prawem, swoją ostatnią wolą co do rozporządzenia majątkiem na wypadek śmierci, można wyrazić w testamencie zwykłym oraz szczególnym. Jeżeli go nie sporządzimy albo zrobimy go błędnie, dojdzie do dziedziczenia ustawowego (czyli w pierwszej kolejności dziedziczą dzieci, małżonek, następnie pozostali krewni, jeśli dana osoba nie miała potomstwa/męża czy żony, a jeżeli krewnych nie ma – obdarowana zostanie gmina).

Testament audiowizualny będzie odmianą testamentu ustnego. Ta forma oświadczenia woli spadkodawcy polega na złożeniu oświadczenia co do rozporządzenia majątkiem w obecności co najmniej trzech świadków. Możliwość sporządzenia testamentu ustnego istnieje tylko, gdy występuje jedna z dwóch sytuacji: obawa rychłej śmierci, jeżeli wskutek szczególnych okoliczności zachowanie zwykłej formy testamentu jest niemożliwe lub bardzo utrudnione

Co ważne, jest to obecny stan prawny. Nowelizacja zaproponowana przez resort sprawiedliwości zakłada, że po zmianie przepisów będą musiały zaistnieć obie te przesłanki, by testament ustny był ważny, a nie jak dotychczas – tylko jedna z nich. Dodatkowo te „szczególne okoliczności” będą musiały wystąpić nagle.

Człowiek na nagraniu czy twór AI?

Wyjaśnijmy zatem, czym są „szczególne okoliczności”. – Książkowym przykładem jest wypadek. Osoba, która jemu uległa, wie, że rokowania zdrowotne są negatywne, a nie ma czasu, czy nawet kartki papieru, żeby spisać swoją ostatnią wolę. Wyraża ją więc ustnie w obecności świadków. Innym przykładem jest nagła, ciężka choroba, jak zawał serca. Natomiast choroba przewlekła, która także potencjalnie jest śmiertelna, nie będzie przesłanką szczególnych okoliczności, bo w przypadku dłuższego chorowania mamy czas na wezwanie notariusza, choćby do szpitala, czy też spisanie testamentu własnoręcznie – wyjaśnia mec. Marek Jarosiewicz z kancelarii Wódkiewicz Sosnowski.

Testament audiowizualny nie będzie nowym testamentem szczególnym, ale jedynie odmianą ustnego, z tym że wyróżniać go będzie jedynie forma utrwalenia woli testatora

Testament audiowizualny nie będzie nowym testamentem szczególnym, ale jedynie odmianą ustnego, z tym że wyróżniać go będzie jedynie forma utrwalenia woli testatora.

Zgodnie z projektem tą formą utrwalenia ma być trwały nośnik informacji, rejestrujący dźwięk i obraz. – W większości przypadków będzie to zapewne telefon komórkowy, ale może to być też zwykła kamera, nawet samochodowa, wyposażona w kartę pamięci. Ważne, żeby urządzenie rejestrowało zarówno dźwięk jak i obraz – mówi mec. Jarosiewicz. Nośnik nie musi należeć do testatora, może być od kogoś pożyczony. Co ważne, sporządzenie testamentu ustnego audiowizualnego będzie możliwe w sytuacjach, gdy sporządzenie testamentu ustnego w dotychczasowej „zwykłej” formie ustnej może być niemożliwe z powodu braku wystarczającej liczby świadków, utrudnione jest sporządzenie testamentu w formie pisemnej lub notarialnej, na przykład z uwagi na nagłość zdarzenia powodującego zagrożenie życia.

Testament audiowizualny będzie miał tę zaletę, że na nagraniu można zobaczyć, czy testator mógł działać w stanie wyłączonej świadomości – jeżeli taka osoba na przykład bełkocze, bo jest pod wpływem silnych leków, łatwiej będzie podważyć jej słowa, jeśli nabierzemy wątpliwości co do okoliczności powstania takiego testamentu. Jest też druga strona medalu: technologia rozwija się tak intensywnie, że można sobie wyobrazić próby fałszerstwa testamentu audiowizualnego za pomocą narzędzi sztucznej inteligencji. – W takim przypadku wzrośnie rola biegłych sądowych, którzy będą oceniać autentyczność nagrań. To specjaliści z dziedziny informatyki – mówi mec. Jarosiewicz. ●

Dominika Maciejasz

eprasa.pl 755fec0d03

Koperta finansowa

Rodzina w pudełku po butach znalazła 16,6 tys. zł

Znaleźli te pieniądze tylko dlatego, że chcieli oszczędzić na sprzątaniu mieszkania po zmarłej ciotce. Gdyby wynajęli ekipę sprzątającą albo taką do czyszczenia mieszkań po zmarłych, nie wiadomo, czy zobaczyliby tę gotówkę.

• W pudełku po butach krewni znaleźli ponad 16 tys. złotych
FOT. SHUTTERSTOCK

Anna Popiołek

Pani Krystyna świetnie sobie radziła, mieszkała sama, ale miała pomoc opiekunek, które codziennie ją odwiedzały. W lipcu zeszłego roku skończyłaby 90 lat. Pech chciał, że kilka miesięcy wcześniej mocno podupada na zdrowiu. Przewróciła się, co często dla starszych osób oznacza równię pochyłą. Zaczęła więc przygotowywać się na koniec.

Nie miała dzieci ani rodzeństwa. Jej mąż zmarł kilkanaście lat wcześniej, zostawiając jej na własność spore mieszkanie na Dolnym Śląsku i trochę oszczędności w banku. Przez lata nie musiała oszczędzać, a planując, co się stanie z dobytkiem po jej śmierci, mogła hojnie rozdysponować pieniądze, które miała na rachunkach. W pierwszym kroku umówiła się do notariusza i przepisała swoje mieszkanie dalekim kuzynom, zmieniając z resztą swoją ostatnią wolę kilka razy. Na tych, których finalnie wybrała, scedowała też obowiązek pochówku.

Nie zapomniała też o kwestiach organizacyjnych: powiedziała, gdzie leżą klucze, rachunki za prąd, wodę i gaz, żeby i z tym nie było problemu. Zakomunikowała też rodzinie, że w szafce w przedpokoju zostawia kopertę z kilkoma tysiącami złotych w gotówce, które można wykorzystać na koszty pogrzebu, które z pewnością przewyższą zasiłek pogrzebowy i bieżące płatności.

W testamencie upoważniła najbliższą rodzinę do podjęcia gotówki z konta w banku, informując od razu, do którego banku trzeba się udać. Ze względu na swój zaawansowany wiek nie miała już żadnych ubezpieczeń na życie.

Pani Krystyna po kilku tygodniach od wypadku już nie mogła sama funkcjonować. Miała duszności, trafiła do szpitala. Zgodziła się, żeby po ustabilizowaniu przewieźć ją do pobliskiego domu opieki, choć wcześniej wzbraniała się przeciw temu. Tym razem też ją to ominęło, zmarła w szpitalu.

Dzięki temu, że wszystko zaplanowała, kiedy była w miarę sprawna i trzeźwo myśląca, rodzinie sprawnie udało się dopełnić formalności. Po trzech miesiącach na podstawie testamentu stali się właścicielami mieszkania, wcześniej dostarczyli rachunki z pogrzebu do banku, a ten wypłacił pieniądze jeszcze przed rozprawą spadkową. Z pieniędzy z koperty umieszczonej w szafce w przedpokoju opłacali bieżące rachunki.

Świąteczna niespodzianka: dodatkowa gotówka w pudełku z butami

Kiedy przyszło do sprzedaży mieszkania, postanowili samodzielnie zająć się tym od początku do końca, żeby nie ponosić dodatkowych kosztów. Wysprzątali mieszkanie, porobili zdjęcia i umieścili ogłoszenie na portalu mieszkaniowym, nie chcieli żadnej agencji nieruchomości.

Tylko dlatego, że porządkowanie rzeczy wzięli na siebie, tuż przed świętami znaleźli jeszcze nieoczekiwany prezent od zmarłej ciotki. Segregując odzież, obuwie i inne tekstylia, w pudełku z butami znaleźli dodatkową gotówkę. Nie miliony, ale spora kwota, bo dokładnie 16,6 tys. zł.

Gdyby wynajęli ekipę sprzątającą albo taką do czyszczenia mieszkań po zmarłych, nie wiadomo, czy zobaczyliby tę gotówkę. To było dla nich o tyle zaskakujące, że wszystkie inne instrukcje i stan kont został precyzyjnie przez ciotkę spisany. Może o tym zapomniała?

Takiej sytuacji można było uniknąć. Mimo że w przypadku pani Krystyny i tak wszystko zostało dokładnie zaplanowane i opisane, to jeszcze łatwiej byłoby, gdyby oprócz testamentu i słownie przekazywanych instrukcji, na przykład we wspomnianej szufladzie w przedpokoju była koperta z instrukcjami finansowymi po śmierci, tzw. koperta finansowa.

To finansowy odpowiednik popularnej koperty życia, w której spisuje się kluczowe informacje o stanie zdrowia, takie jak przyjmowane leki, alergie, przebyte choroby, dane kontaktowe do najbliższych. Organizacje ratowników medycznych zalecają, żeby takie koperty umieszczać w lodówce. To inicjatywa skierowana głównie do osób starszych, przewlekle chorych oraz mieszkających samotnie.

Dlaczego w lodówce? Bo tam nie pomyli się jej z niczym innym.

Tak samo ma działać koperta finansowa. W niej warto umieścić wszystkie informacje dotyczące domowego budżetu, czyli produkty bankowe: rodzaj produktu, numer rachunku, nazwa banku; zobowiązania finansowe: kredyty, pożyczki i ich kwoty, terminy spłat, nazwa banku. A jeśli kredyt jest ubezpieczony, to zakres i suma ubezpieczenia; polisy ubezpieczeniowe: numery polis, zakres i okres ubezpieczenia, nazwy ubezpieczycieli, dane kontaktowe agentów; produkty inwestycyjne: akcje, fundusze inwestycyjne, obligacje, nieruchomości: dokumenty potwierdzające własność, informacje o hipotekach, umowy na media i usługi: prąd, gaz, woda, internet, telefon – numery umów, dane dostawców, terminy i kwoty płatności, inne bieżące zobowiązania i należności: subskrypcje, prenumeraty, odnawialne darowizny.

System OGNIVO służy spadkobiercom do odnajdywania rachunków bankowych zmarłych, umożliwiając złożenie wniosku w banku, który przekazuje zapytanie do Centralnej Informacji o Rachunkach (KIR), a ta odpowiada o istnieniu kont zmarłego, pomagając w formalnościach spadkowych

Kopertę finansową polecają banki. Jako dodatek do OGNIVO

Do stworzenia takich kopert finansowych namawiają swoich klientów banki. – Przygotowanie zarówno koperty życia, jak i koperty finansowej, to kroki, które mogą znacząco ułatwić działanie służbom ratunkowym oraz naszym bliskim w sytuacjach kryzysowych. To proste działania, które mogą mieć ogromne znaczenie w decydujących momentach życia – przekonują eksperci banku Credit Agricole.

I dodają: – Przygotowanie na nieprzewidziane sytuacje to wyraz odpowiedzialności, a nie pesymizmu. To nie jest rozwiązanie tylko dla seniorów. Kopertę życia powinien mieć każdy.

Czy to rzeczywiście konieczne? Teraz bliscy po śmierci mogą sprawdzić samodzielnie, gdzie dana osoba trzymała pieniądze. Do tego służy system OGNIVO. Choć to przede wszystkim elektroniczne narzędzie, które umożliwia przekazywanie danych pomiędzy bankami, administracyjnymi organami egzekucyjnymi, urzędami i innymi instytucjami, to jest przydatne także przy dziedziczeniu.

System OGNIVO w kontekście dziedziczenia służy spadkobiercom do odnajdywania rachunków bankowych zmarłych, umożliwiając złożenie wniosku w banku, który przekazuje zapytanie do Centralnej Informacji o Rachunkach (KIR), a ta odpowiada o istnieniu kont zmarłego, pomagając w formalnościach spadkowych, dzięki czemu łatwiej uzyskać dostęp do środków lub sprawdzić ich obecność.

To narzędzie jest jednak dostępne dopiero po rozprawie spadkowej, więc wydłuża czas oczekiwania na informacje. Działa to tak, że spadkobierca legitymujący się prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku lub zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia składa wniosek w dowolnym banku/SKOK-u. Następnie to zapytanie bank wysyła do Centralnej Informacji o Rachunkach, a KIR przesyła zapytanie do wszystkich banków. Te odpowiadają w ciągu trzech dni roboczych, informując o rachunkach zmarłego (numer, czy jest prowadzony, czy wspólny). Na koniec Centralna Informacja dostarcza zbiorczą informację do banku obsługującego wnioskodawcę, który następnie przekazuje ją spadkobiercy.

To w sumie rozwiązuje problem tzw. uśpionych i zapomnianych rachunków oraz jest odpowiedzią na potrzeby spadkobierców, którzy nie posiadają informacji o lokalizacji rachunku spadkodawcy.

Informacja o pieniądzach to jedno. Jak mieć do nich dostęp po śmierci bliskiej osoby?

Koperta finansowa daje odpowiedzi bliskim od razu. Jeszcze łatwiej jest, kiedy oprócz informacji w kopercie finansowej, zmarły ustanowi też wcześniej dostępy dla bliskich.

Jak?

Jako właściciel konta bankowego można zlecić w banku dyspozycję na wypadek śmierci. Wtedy bank wypłaci określoną kwotę pieniędzy. Prawo dokładnie precyzuje, kto może być tą bliską osobą: małżonek, wstępni (czyli np. rodzice, dziadkowie), zstępni (dzieci, wnuki) lub rodzeństwo. Wypłacona kwota nie wchodzi do spadku. Osoba, która wypłaciła pieniądze na podstawie dyspozycji na wypadek śmierci, powinna zgłosić ich przyjęcie do Urzędu Skarbowego.

Inna opcja? Bliskich można zabezpieczyć, ustanawiając ich współwłaścicielami konta lub nadając im określone pełnomocnictwa. Pełnomocnictwo pomaga w momencie, w którym nie jest się w stanie, np. z powodu choroby, zajmować się swoimi finansami. Wtedy pełnomocnik może opłacać rachunki, spłacać kredyt lub wypłacać gotówkę, w zależności od rodzaju upoważnienia. Wszystkie pełnomocnictwa wygasają z chwilą śmierci właściciela konta. Bezpieczniej jest więc ustawo nić kogoś współwłaścicielem konta, oczywiście pod warunkiem, że ufamy tej osobie na tyle, że nie spodziewamy się, że wyjęła całą gotówkę za naszego życia.

Jeszcze łatwiej jest w przypadku ubezpieczeń – tam zazwyczaj już na etapie podpisywania umowy ustanawiamy uposażonych.

Uprawnionego do otrzymania pieniędzy można także ustanowić w przypadku produktów strukturyzowanych (tj. ubezpieczenia połączonego z elementem inwestycyjnym), a także środków zgromadzonych na Indywidualnych Kontach Emerytalnych (IKE) lub Indywidualnych Kontach Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE).

Można też ustanowić dyspozycję na wypadek śmierci w domu maklerskim. Pozwoli ona na przekazanie środków zgromadzonych w funduszu inwestycyjnym wskazanej przez Ciebie osobie lub osobom bez konieczności przeprowadzenia postępowania spadkowego.

eprasa.pl 755fec0d03

Zrzeczenie się dziedziczenia

Co robić, kiedy okazuje się, że odziedziczyliśmy długi?

Czasy, gdy wnuczka automatycznie dziedziczyła wszystkie długi po dziadku, należą do przeszłości. Prawo chroni już spadkobierców przed niespodziewaną odpowiedzialnością za zobowiązania zmarłego.

• **Otwarcie spadku następuje po śmierci spadkodawcy. Wtedy spadkobierca nabywa spadek, ale tylko warunkowo** FOT. SHUTTERSTOCK

Katarzyna Klukowska

Spadkobiercy muszą spłacić tylko tyle, ile jest wart majątek pozostawiony przez zmarłego. Nawet jeśli nie skorzystają, to przynajmniej nie dołożą do schedy z własnej kieszeni. Fachowo nazywa się to przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

Jak się przyjmuje spadek

Otwarcie spadku następuje po śmierci spadkodawcy. Wtedy spadkobierca nabywa spadek, ale tylko warunkowo. Od tego momentu ma sześć miesięcy, by zdecydować, czy spadek przyjąć, czy też odrzucić (bo np. składają się na niego same długi).

Gdy w tym terminie nie złoży odpowiedniego oświadczenia przed sądem lub notariuszem, następuje przyjęcie spadku z tzw. dobrodziejstwem inwentarza, spadkobierca odpowiada za długi zmarłego tylko do wartości majątku, który faktycznie odziedziczył.

Potwierdzenie spadku

Po przyjęciu spadku mamy czas na potwierdzenie tego faktu przed sądem lub u notariusza. Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku należy złożyć do sądu rejonowego właściwego dla ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego. W treści postanowienia sąd wymienia spadkodawcę oraz z imienia i nazwiska spadkobierców, określając ich udziały w spadku (np. dla każdego z dzieci po połowie).

Uwaga! Zdarza się, że z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku występuje wierzyciel, urząd skarbowy, gmina, którym zmarły zalegał z zobowiązaniami. Zgodnie z przepisami może to zrobić każda osoba mająca interes prawny w uzyskaniu postanowienia sądu.

Przykład. Pani Katarzyna dostała wezwanie z sądu. Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym rok wcześniej mężu złożył urząd skarbowy. Na rozprawie (przedstawiciel fiskusa był nieobecny) sąd chciał wiedzieć, czy zmarły zostawił testament, a jeśli nie – kto zalicza się do kręgu jego spadkobierców. Okazało się, że do spadku po zmarłym ma prawo wdowa oraz dwoje dorosłych dzieci (po jednej trzeciej części każdy).

Gdy postanowienie sądu się uprawomocniło, każdy ze spadkobierców otrzymał z urzędu skarbowego wezwanie do zapłacenia zaległego podatku po zmarłym. Przy czym to, kto uiści daninę (jeden ze spadkobierców, każdy z nich do wysokości swojego udziału w spadku), urzędu skarbowego nie interesowało.

Co się dzieje po odrzucenie spadku

Spadkobierca, który odrzucił spadek, jest traktowany, jakby nie dożył jego otwarcia. Spadek można odrzucić tylko po śmierci spadkodawcy. Niechciany udział spadkowy przechodzi na dalszych spadkobierców, chyba że i oni zrzekną się dziedziczenia.

Uwaga! Spadku nie mogą odrzucić gmina ani skarb państwa.

Przykład. Bartosz, 29-letni bezdzietny kawaler, zginął w wypadku samochodowym. Osierocił rodziców, dziadków i rodzeństwo. Nie zostawił testamentu. Rodzina podejrzewa, że zmarły miał liczne długi, zarówno w bankach, firmach pożyczkowych, jak i u osób prywatnych. Nikt nie chce spłacać cudzych zobowiązań, dlatego bliscy zastanawiają się, co zrobić w tej sytuacji.

W chwili śmierci spadkodawcy to na spadkobierców przechodzi majątek zmarłego, na który składają się nie tylko aktywa (np. mieszkanie, samochód), ale też pasywa (np. niespłacone kredyty i pożyczki).

Jeśli zmarły nie zostawił testamentu (albo jest on nieważny lub wskazani spadkobiercy nie chcą przyjąć schedy), wtedy obowiązuje dziedziczenie ustawowe.

W pierwszej kolejności powołani do niego są współmałżonek i dzieci w częściach równych, z tym że część przypadająca współmałżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.

Jeśli spadkodawca był bezdzietnym kawalerem, dziedziczą jego rodzice. Rodzeństwo mogłoby dziedziczyć, gdyby któreś z rodziców lub oboje nie żyli, lub też nie mogli albo nie chcieli przyjąć spadku. Gdyby rodzeństwo (i jego dzieci) odrzuciło spadek, wtedy scheda po zmarłym przypadłaby dziadkom.

Jeśli rodzice zmarłego Bartosza zamierzają odrzucić spadek po nim, powinni powiadomić o swoim zamiarze całą rodzinę. Dlaczego? Bo niechciana scheda przechodzi na pozostałych spadkobierców. I tak: po rodzicach przejdzie na żyjących braci i siostry zmarłego; gdy i oni spadek odrzucą, przyjdzie kolej na ich dzieci (wnuki, prawnuki).

Po rodzeństwie i dzieciach rodzeństwa przyjdzie czas na dziadków. Gdy złożą stosowne oświadczenie odrzucające spadek, otworzy się kolejny krąg spadkobierców i kłopotliwy spadek może trafić do wujków, ciotek, kuzynostwa. Żeby nie spłacać cudzych długów, oni także będą musieli go odrzucić.

W tak szerokim kręgu uprawnionych do dziedziczenia zawsze może znaleźć się ktoś, kto zapomni (albo nie będzie wiedział, że i on może być spadkobiercą) złożyć na czas oświadczenie. Wtedy dostanie niechciany spadek, ale na szczęście będzie odpowiadał za długi tylko do wysokości aktywów spadku.

Ważne! Dla każdego spadkobiercy 6-miesięczny termin liczony jest od dnia, w którym dowiedział się o powołaniu do dziedziczenia – czyli najczęściej od dnia odrzucenia spadku przez poprzednio uprawnionego do dziedziczenia.

A co, gdy dzieci są małoletnie? Czy one też mogą odrzucić spadek?

W ich imieniu mogą to zrobić rodzice. Do niedawna potrzebne była do tego decyzja sądu (uchwała składu 7 sędziów SN z 22 maja 2018 r., sygn. akt III CZP 102/17). Jednak w 2023 roku prawo się zmieniło i to znacznie upraszczając tu procedury. Celem takiej zmiany było zapobieganie sytuacji, w której dziecko dziedziczyłoby długi.

Teraz wystarczy do odrzucenia spadku przez małoletniego tylko notariusz.

Jak wygląda procedura? Pani Aleksandra miała ojca Andrzeja. Ten jednak zmarł. Przez lata prowadził nierentowny biznes i zostały z niego długi w banku, na hipotece, w ZUS czy podatkach. Pani Aleksandrze żal oddawać rodzinny dom, to wie, że z długów się nie wygrzebie. Idzie do notariusza i rezygnuje ze spadku.

Ten w tym momencie przeszedłby na jej dzieci: Franka i Tosię. U notariusza w ich imieniu składa więc wniosek o to samo: odrzucenie spadku. Ważne! Musi to zrobić razem z mężem. Rodzice muszą być tu zgodni co do tego, że dzieci nie będą dziedziczyły. I oboje muszą stawić się u notariusza.

Druga ważna zasada: odrzucenie musi dotyczyć wszystkich, czyli jeśli Franek i Tosia mają jeszcze pełnoletnią już siostrę Katarzynę, to ona także musi odrzucić spadek.

Jeśli tak nie jest, to sprawę trzeba skierować do sądu.

Zrzeczenie się dziedziczenia

Spadkobierca może się zrzec prawa do spadku jeszcze za życia spadkodawcy. Ale uwaga! Musi to zrobić przed notariuszem, w formie aktu notarialnego. Inaczej zrzeczenie się będzie nieważne. Osoba, która zrzekła się dziedziczenia, oraz jej zstępni traktowani są tak, jakby nie dożyli otwarcia spadku (zmarli przed spadkodawcą). Żadna ze stron nie musi uzasadniać swojej decyzji. Zrzeczenie się dziedziczenia jest równoznaczne także ze zrzeczeniem się prawa do zachowku.

Spadkobierca może się zrzec prawa do spadku jeszcze za życia spadkodawcy. Ale uwaga! Musi to zrobić przed notariuszem, w formie aktu notarialnego. Inaczej zrzeczenie się będzie nieważne

Spadkobierca, który zrzeka się dziedziczenia, czyni to ze skutkiem dla swoich zstępnych, czyli dzieci i wnuków, prawnuków. Wszyscy oni będą traktowani tak, jakby nie dożyli otwarcia spadku.

Nie tylko nie dostaną udziału w spadku, który należałby się ich rodzicowi, ale też nie będą mogli wystąpić o zachowek. Strony mogą się jednak umówić, że zrzeczenie się nie obejmuje zstępnych spadkobiercy.

Przykład. Pani Zofia ma kilkanaście pożyczek. Wpadła w spiralę długów, z której nie może się wydostać. Komornik zabiera jej część niewielkiej emerytury, ale długów nie ubywa. Kobieta zajmuje mieszkanie komunalne, nie ma żadnych wartościowych ruchomości, które mogłaby zostawić córce. Dlatego zaproponowała, by córka zrzekła się dziedziczenia i w ten sposób uniknęła kłopotów ze spadkiem po jej śmierci.

Ważne! Zrzeczenie dotyczy tylko dziedziczenia ustawowego. Jeśli po zawarciu umowy spadkodawca sporządzi testament, w którym powoła tego, który zrzekł się dziedziczenia, to osoba ta nabywa spadek jako spadkobierca testamentowy (uchwała Sądu Najwyższego z 15 maja 1972 r., sygn. akt III CZP 26/72).

Warto też wiedzieć, że dopóki spadkodawca żyje, istnieje możliwość cofnięcia umowy o zrzeczenie się dziedziczenia – wymaga to podpisania kolejnej umowy, także w formie aktu notarialnego, w której strony uchylają poprzednio zawarte umowy.

Co musi zawierać oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku:

- imię i nazwisko spadkodawcy, datę i miejsce jego śmierci, ostatnie miejsce jego zamieszkania
- tytuł powołania do spadku (testament, dziedziczenie ustawowe)
- listę osób należących do kręgu spadkobierców ustawowych
- wypis aktu zgonu spadkodawcy (albo prawomocne orzeczenie sądu o uznaniu za zmarłego lub o stwierdzeniu zgonu).

Opłaty

- 100 zł – opłata sądowa za złożenie wniosku o odebranie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku (art. 49 ust. 1 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych)
- 50 zł netto – opłata notarialna za złożenie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku (par. 10a pkt 1 rozporządzenia ministra sprawiedliwości z 28 czerwca 2004 r. w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej).

Konsultacja prawna: adwokat **Marzena Świeczkowska-Wójcikowska**

eprasa.pl 755fec0d03

Postępowanie spadkowe

Nie ma testamentu? Dziedziczymy ustawowo

Kiedy zmarły zostawił ważny testament, to ma on pierwszeństwo przed ustawą. Wtedy spadkobiercami będą osoby lub organizacje, które testator wskazał w ostatniej woli. Jeżeli zmarły nie sporządził testamentu, następuje dziedziczenie ustawowe.

• **Postępowanie spadkowe przed sądem jest tańsze niż w kancelarii notarialnej, ale trwa znacznie dłużej**
FOT. 123RF

Katarzyna Klukowska

Po śmierci osoby bliskiej trzeba przeprowadzić postępowanie spadkowe. Zainicjować je może każdy, kto zalicza się do kręgu spadkobierców lub ma w tym interes prawny, np. wierzyciel spadkodawcy, ale również interes faktyczny, majątkowy czy moralny.

Postępowanie spadkowe przed sądem jest tańsze niż w kancelarii notarialnej, ale trwa dłużej. Postępowanie należy rozpocząć od złożenia wniosku w sądzie rejonowym właściwym dla ostatniego miejsca zamieszkania osoby zmarłej.

Wniosek powinien zawierać:

• dane osoby składającej wniosek (imię, nazwisko, adres zamieszkania), a także dane wszystkich pozostałych spadkobierców ustawowych;
• dane osoby zmarłej (imię, nazwisko, adres zamieszkania), datę i miejsce jej śmierci, akt zgonu;
• odpis wniosku w tylu kopiach, ilu jest uczestników postępowania spadkowego;
• odpisy skrócone aktów urodzenia spadkobierców, którzy są niezamężni/ nieżonaci;
• odpisy skrócone aktów małżeństwa spadkobierców, którzy zawarli związki małżeńskie;
• jeśli jakiś spadkodawca nie dożył otwarcia spadku – jego akt zgonu oraz akty dziedziczenia po nim: sądowe lub notarialne;
• ewentualnie oświadczenie o przyjęciu, odrzuceniu spadku lub zrzeczeniu się dziedziczenia, jeśli któryś ze spadkobierców je złożył.

Odpisy aktów stanu cywilnego nie mogą być starsze niż trzy miesiące. Opłata od wniosku o stwierdzenie nabycia spadku wynosi 100 zł. Dodatkowo każdy ze spadkobierców, jeżeli stwierdzenie nabycia spadku ma nastąpić w okresie 6 miesięcy od daty śmierci spadkodawcy, obowiązany jest uiścić 100 zł tytułem opłaty sądowej od oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. Opłata za wpis w Rejestrze Spadkowym w wysokości 5 zł.

W przypadku, gdy sytuacja materialna strony uniemożliwia opłacenie kosztów, może ona złożyć wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w całości lub w części.

Po rozpatrzeniu wniosku sąd stwierdza nabycie spadku i ustala krąg osób dziedziczących. W treści postanowienia sąd wymienia spadkodawcę oraz z imienia i nazwiska spadkobierców, określając ich udziały w spadku (np. dla każdego z dzieci po połowie).

Teraz każdy ze spadkobierców powinien zgłosić nabycie spadku do urzędu skarbowego. Ma na to sześć miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia sądu.

Kto i ile dziedziczy?

Po uprawomocnieniu się postanowienia sądu o nabyciu spadku można przystąpić do jego podziału. Dopóki spadek nie zostanie podzielony, wszyscy spadkobiercy są właścicielami całego spadku i wszystkich rzeczy wchodzących w jego skład.

Dział spadku można przeprowadzić na dwa sposoby: umownie albo sądownie. Pierwszy sposób jest dla spadkobierców, którzy są zgodni co do podziału schedy. Sądowy podział spadku będzie potrzebny, gdy choćby jeden ze spadkobierców nie zgadza się ze sposobem rozdysponowania majątku.

Są trzy możliwości podziału spadku:
• **Pierwszy** sposób zakłada fizyczny podział przedmiotów składających się na majątek zmarłego, w częściach zgodnych z wielkością udziału spadkodawców w spadku.
• **Drugi** sposób polega na przyznaniu przedmiotów będących majątkiem zmarłego tylko części spadkobierców (albo jednemu), z jednoczesnym obowiązkiem spłaty pozostałych dziedziczących (albo bez spłaty, bo np. wcześniej otrzymali darowizny).
• **Trzecie** rozwiązanie polega na zarządzeniu przez sąd (lub w wyniku zgodnej decyzji spadkobierców) sprzedaży przedmiotów zmarłego i wypłacie uzyskanej w ten sposób kwoty spadkobiercom, zgodnie z wielkością ich udziałów w spadku.

Kto dziedziczy spadek z ustawy?

Zasady dziedziczenia ustawowego są zapisane w Kodeksie cywilnym.
Jeśli zmarły był singlem albo osobą żyjącą w nieformalnym związku, dziedziczą po nim:
• rodzice w częściach równych;
• gdy jedno z rodziców nie dożyło otwarcia spadku – rodzeństwo w częściach równych;
• jeśli rodzeństwo nie żyje – dzieci lub wnuki rodzeństwa;
• jeśli nie ma powyższych – dziadkowie;
• jeżeli dziadkowie nie żyją – ich zstępni (wujowie, stryjenki, kuzyni);
• gdy singiel nie miał żadnej rodziny, dziedziczy gmina lub skarb państwa.
Gdy umiera jedno z małżonków, dziedziczą po nim:
• małżonek z dziećmi;
• gdy dzieci jest co najmniej czworo, owdowiały małżonek dziedziczy nie mniej niż jedną czwartą spadku;
• jeśli któreś z dzieci nie dożyło otwarcia spadku, dziedziczą jego dzieci.
Jeśli umiera jedno z bezdzietnych małżonków, a para nie pozostawała w separacji, dziedziczą po nim:
• małżonek w wysokości jednej drugiej udziału oraz rodzice zmarłego po jednej czwartej udziału;
• gdy któreś z rodziców nie dożyło otwarcia spadku, jego udział przejmuje rodzeństwo spadkodawcy;
• gdy rodzeństwo nie żyje – jego zstępni (siostrzeńcy, bratankowie zmarłego);
• gdy nie ma zstępnych rodzeństwa, wtedy 100 proc. spadku dziedziczy małżonek.

Nie dziedziczy małżonek po rozwodzie i w orzeczonej przez sąd separacji, a także, gdy spadkodawca wystąpił do sądu o orzeczenie rozwodu lub separacji, ale go nie doczekał. Jeżeli małżeństwo było w nieformalnej separacji, to małżonek dziedziczy.

Uwaga! Gdyby mimo wniosku o rozwód lub separację owdowiały małżonek przystąpił do spadku, pozostali spadkobiercy mogą wystąpić w ciągu pół roku do roku o wyłączenie go z dziedziczenia.

W najtrudniejszej sytuacji są konkubenci (partnerzy), którzy wychowują wspólne dzieci ze zmarłym. Partner żyjący w nieformalnym związku z ustawy nie dziedziczy. Do kręgu spadkobierców wejdą: dzieci w częściach równych, a jeśli któreś z dzieci nie dożyło spadku – jego dzieci lub wnuki.

Sprawa się komplikuje, gdy do spadku wchodzą małoletnie dzieci. Wtedy potrzebna jest zgoda sądu rodzinnego na zarządzanie jego częścią spadku, np. sprzedaż nieruchomości.

Postępowanie spadkowe przed notariuszem

Jeżeli spadkobiercy są zgodni, można je przeprowadzić praktycznie od ręki. W kancelarii notarialnej spotykają się wszyscy spadkobiercy, a notariusz sporządza w ich obecności akt poświadczenia dziedziczenia.

Potrzebne dokumenty to prócz dowodów osobistych: akt zgonu spadkodawcy, dane zmarłego: numer PESEL, ostatni adres zamieszkania, skrócone akty urodzenia lub skrócone akty małżeństwa wszystkich spadkobierców, skrócony akt małżeństwa owdowiałego małżonka oraz wykaz nieruchomości wraz z numerami ksiąg wieczystych, które posiadał zmarły.

Notariusz sporządza akt poświadczenia dziedziczenia i rejestruje go w Rejestrze Aktów Poświadczenia Dziedziczenia, po czym od razu wchodzi on w życie.

Grupy dziedziczenia ustawowego
• Grupa I: małżonek i dzieci.
• Grupa II: małżonek i rodzice.
• Grupa III: małżonek i rodzeństwo.
• Grupa IV: dziadkowie.
• Grupa V: pasierbowie.
• Grupa VI: gmina ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego lub skarb państwa.

Zrzeczenie dziedziczenia i odrzucenia spadku

Jedno i drugie ma taki skutek, że spadkobierca zostaje odsunięty od dziedziczenia. Odrzucenia spadku można dokonać po śmierci spadkodawcy. Zrzeczenie się dziedziczenia odbywa się za życia spadkodawcy. Odrzucenie spadku nie pozbawia dzieci i wnuków osoby odrzucającej prawa do spadku. Zrzeczenie się dziedziczenia pozbawia spadku także zstępnych, czyli dzieci i wnuki zrzekającego się, chyba że strony postanowią inaczej. Umowę o zrzeczeniu się dziedziczenia można cofnąć. Oświadczenia o odrzuceniu spadku nie można cofnąć.

Wysokość opłaty sądowej w sprawie o dział spadku wynosi:
• 500 zł od wniosku o dział spadku;
• 300 zł, jeżeli zawiera on zgodny projekt działu spadku;
• 1000 zł od wniosku o dział spadku połączony ze zniesieniem współwłasności;
• 600 zł od wniosku, jeśli zawiera on zgodny projekt działu spadku i zniesienia współwłasności. ●

W najtrudniejszej sytuacji są konkubenci (partnerzy), którzy wychowują wspólne dzieci ze zmarłym. Partner żyjący w nieformalnym związku z ustawy nie dziedziczy. Do kręgu spadkobierców wejdą: dzieci w częściach równych, a jeśli któreś z dzieci nie dożyło spadku – jego dzieci lub wnuki

Konsultacja prawna: adwokat **Marzena Świeczkowska-Wójcikowska**

1 RP

eprasa.pl 755fec0d03

Polecenie spadkowe

Sposób, aby spadkobierca wykonał ostatnią wolę

Zgodnie z obowiązującym prawem możemy w testamencie nałożyć na spadkobiercę lub zapisobiercę obowiązek określonego działania, lub niepodejmowania konkretnego działania.

• **Obowiązek wykonania ostatniej woli zmarłego spoczywa na spadkobiercy oraz na zapisobiercy**

FOT. 123RF

Ewa Furtak

Można to zrobić za pomocą polecenia testamentowego, zapisu zwykłego lub windykacyjnego.

Czym jest polecenie testamentowe?

Polecenie testamentowe pozwala spadkodawcy zobowiązać spadkobiercę lub zapisobiercę do określonego zachowania – podjęcia jakiegoś działania, np. dopilnowanie skremowania ciała, lub zaniechania jakiegoś działania, np. powstrzymanie się od kontaktów z określoną osobą.

Polecenie musi być zawarte w testamencie i może je zrobić wyłącznie spadkodawca, i tylko osobiście. Nikt poza nim nie może tego zmienić ani dookreślić polecenia. Ten rodzaj zapisu może zabezpieczać interes spadkodawcy, ale również osoby obciążonej poleceniem, osoby trzeciej czy też interes społeczny.

Przykład: Pan Andrzej jest osobą niewierzącą, nie chce pochówku w obrządku katolickim. Poleceniem testamentowym zobowiązał syna, którego uczynił w testamencie jednym ze swoich spadkobierców do zorganizowania świeckiej ceremonii pogrzebowej.

Na kogo można nałożyć polecenie testamentowe?

Może je nałożyć na spadkobiercę testamentowego, a także zapisobiercę oraz zapisobiorcę windykacyjnego i nie musi obciążać tylko jednej osoby. Beneficjentem polecenia może być osoba lub grupa osób, która ma odnieść korzyść w wyniku jego wykonania. Może to być każda osoba fizyczna, osoba prawna oraz tzw. ułomna osoba prawna (jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, czyli zdolność do bycia podmiotem praw i obowiązków – np. spółka prawa handlowego w organizacji).

Spadkodawca może też wyznaczyć konkretną osobę, która ma wykonać jego wolę, ale nie musi jej wskazywać.

Przykład: Pani Maria przepisała w testamencie cały swój majątek dorosłemu wnukowi, chce jednak także przekazać część majątku jednej z organizacji pomagających zwierzętom. W testamencie zawarła polecenie, że wnuk powinien przekazać darowiznę w określonej wysokości wybranej przez nią organizacji.

Co to jest zapis zwykły?

To jedno z rozrządzeń testamentowych, którym spadkodawca może zobowiązać spadkobiercę ustawowego lub spadkobiercę testamentowego do spełnienia określonego świadczenia na rzecz wyznaczonej przez niego osoby nazywanej zapisobiercą. Osoba ta, co prawda, nie nabywa, jak spadkobierca, przedmiotu zapisu w momencie postępowania spadkowego, ale pomiędzy nią i spadkobiercą powstaje tzw. stosunek zobowiązaniowy.

Przedmiotem zapisu zwykłego może być np. udział w spółce, nieruchomość, samochód, dzieło sztuki czy spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu. Osoba, na rzecz której dokonano zapisu zwykłego, nie staje się przez to spadkobiercą, a jedynie uzyskuje korzyść majątkową, której może dochodzić na drodze prawnej. Często dzieje się to kosztem majątku spadkowego, bo spadkodawca może np. umieścić w testamencie zapis o umorzeniu długu. Zapisobierca zaś może żądać od spadkobiercy wypełnienia zobowiązania ustanowionego przez spadkodawcę, ma prawo domagać się tego na drodze sądownej.

Jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, zapis obciąża ich w stosunku do wielkości ich udziałów spadkowych, chyba że spadkodawca postanowił inaczej.

Przykład: Pan Witold ma dwóch synów, to jego jedyni spadkobiercy. Jednemu z nich chce przekazać działkę, drugiemu mieszkanie. Może to zrobić za pomocą zapisu zwykłego. Osoba, na rzecz której dokonano zapisu zwykłego, nie staje się spadkobiercą, a jedynie uzyskuje korzyść majątkową, której może dochodzić.

Co to jest zapis windykacyjny?

To testamentowe rozporządzenie, w którym wskazana osoba nabywa konkretny przedmiot z chwilą otwarcia spadku. Taki zapis, który musi być sporządzony w formie testamentu notarialnego, pozwala spadkodawcy zrobić to, czego nie może zrobić, gdy wyznacza spadkobiercę, czyli przekazać konkretny składnik swojego majątku, a nie jego część. Nabywca takiego zapisu nie staje się spadkobiercą.

Przykład: Spadkodawca chce, by cały jego księgozbiór odziedziczył po nim najstarszy syn, który jest bibliofilem i na pewno nie wyrzuci żadnej książki na śmietnik. Może to zrobić za pośrednictwem zapisu windykacyjnego w testamencie sporządzonym notarialnie.

Zapis zwykły to jedno z rozrządzeń testamentowych, którym spadkodawca może zobowiązać spadkobiercę ustawowego lub spadkobiercę testamentowego do spełnienia określonego świadczenia na rzecz wyznaczonej przez niego osoby nazywanej zapisobiercą

Jakie mogą być życzenia spadkodawcy?

Jednym z częstych poleceń testamentowych jest zorganizowanie pogrzebu spadkodawcy. Pracownicy zakładów pogrzebowych opowiadają, że coraz częściej spotykają się z sytuacją, gdy osoby, zwłaszcza starsze, przychodzą do nich i pytają, jak zapewnić sobie kremację po śmierci czy zorganizowanie świeckiego pochówku z udziałem mistrza ceremonii pogrzebowej zamiast duchownego.

Przykład: Jolanta z Katowic jest po pięćdziesiątce. O własnym pogrzebie na razie wiele nie myśli, ale wie jedno: chce zostać po śmierci skremowana. To dla niej bardzo ważne. Mówi, że skremowany chciał być jej tata, ale sprzeciwiła się temu po jego śmierci najbliższa rodzina. Protestowała zwłaszcza siostra ojca, mówiąc, że bratu należy się godny pochówek, w trumnie. Dlatego pani Magdalena zrobiła w swoim testamencie odpowiedni zapis.

Spadkodawca może także nakazać spadkobiercy, np. wybudowanie z odziedziczonych pieniędzy pomnika na cmentarzu czy zniszczenie niektórych jego rzeczy osobistych, a także poprosić o przekazanie jakiejś część swojego majątku na rzecz organizacji charytatywnej.

Przykład: Mieszkająca w USA pani Renata miała rodzinę w Bielsku-Białej, do której przyjeżdżała. Ta wielka miłośniczka zwierząt kilka razy odwiedzała bielskie Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt, wspierała je też finansowo różnymi kwotami. Gdy zmarła, okazało się, że przekazała na rzecz schroniska 100 tysięcy dolarów, i teraz jej spadkobiercy są zobowiązaniu przekazać pieniądze schronisku.

Polecenie może dotyczyć także określonego zachowania, zmarły może zastrzec, np. że ktoś ma przyjąć pod swój dach jego żonę czy zaopiekować się jego psem.

Kto powinien wykonać polecenie testamentowe?

Obowiązek wykonania ostatniej woli zmarłego spoczywa na spadkobiercy oraz na zapisobiercy. Zapisobiorca może się jednak wstrzymać z wykonaniem polecenia do chwili zrobienia tego przez spadkobiercę. Jeśli spadkobierców jest kilku, to każdy z nich ma prawo żądać wykonania polecenia testamentowego, jak również wykonawca testamentu. Nie może tego jednak żądać osoba ani podmiot, na rzecz których polecenie ma być wykonane.

Przykład: Spadkodawca zażyczył sobie, by zniszczyć część jego rzeczy osobistych. Poleceniem testamentowym wskazał, że powinien to zrobić jego najstarszy syn. Mężczyzna nie kwapi się do tego. Pozostali spadkobiercy mogą zażądać od niego realizacji polecenia na drodze sądowej.

Jeżeli polecenie uwzględnia interes społeczny, wykonania polecenia może żądać także właściwy organ państwowy.

Przykład: Spadkodawca polecił spadkobiercy, by raz w miesiącu przez dwie godziny świadczył darmową pomoc w zakresie mediacji dla mieszkańców konkretnej gminy. Urząd może się domagać wykonania tego zapisu na rzecz mieszkańców.

Jak najlepiej zrobić polecenie testamentowe?

Polecenie, by było ważne, musi zostać zawarte w testamencie. Nie ma znaczenia forma testamentu. Nie musi to być testament notarialny spisywany przez notariusza. Jednak prawnicy mówią, że ta forma jest najbezpieczniejsza, ponieważ najtrudniej ją obalić. Warto pamiętać, że za sporządzenie dokumentu z poleceniem testamentowym lub zapisem zwykłym zapłacimy u notariusza więcej.

I tak:

- za sporządzenia testamentu to 50 zł;
- za testament zawierający zapis zwykły, polecenie lub pozbawienie uprawnionego prawa do zachowku zapłacimy 150 zł;
- za testament zawierający zapis windykacyjny 200 zł.

Zawarcie w testamencie nieważnego polecenia nie oznacza, że cały dokument staje się nieważny

Kiedy polecenie testamentowe jest nieważne?

Przede wszystkim dzieje się tak w sytuacji, gdy testament zostanie unieważniony w całości. Ale nie tylko. Nie można wykonać np. polecenia testamentowego, jeśli jest ono sprzeczne z prawem, zmierzające do obejścia prawa, nienadające się do wykonania, a także sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Warto pamiętać, że zawarcie w testamencie nieważnego polecenia nie oznacza, że cały dokument staje się nieważny.

Przykład: Nieważne będą np. polecenie rozsypania prochów zmarłego we wskazanym przez niego miejscu, trzymania urny z prochami w domu, życzenie, by spadkobierca lub zapisobierca ożenił się z żoną zmarłego.

Konsultacja prawna: adwokat **Marzena Świeczkowska-Wójcikowska**

eprasa.pl 755fec0d03

Wydziedziczenie niegodnych krewnych

Nie każdego musimy chcieć obdarować tak samo

Spadkodawca nie musi zostawiać majątku nawet osobom spokrewnionym. Testament daje mu możliwość wydziedziczenia osób niegodnych.

• **Wielu spadkobierców jest niezadowolonych z tego, jak zostali potraktowani w testamencie. Uważają zazwyczaj, że należało im się znacznie więcej, że spadkodawca ich skrzywdził** FOT. 123RF

Marcin Czyżewski

Jeżeli spadkodawca chce, by dziedziczyli po nim tylko spadkobiercy ustawowi, nie musi sporządzać testamentu. Gdy jednak decyduje się na spisanie ostatniej woli, może obdzielić, kogo tylko chce. Wola zawarta w testamencie zawsze znajduje się ponad zapisem ustawowym.

Taka wola testatora

Nie każdego z bliskich musimy chcieć obdarować tak samo. Jeżeli jedno dziecko opiekuje się rodzicem, pomaga im w chorobie i problemach, a drugie w ogóle nie utrzymuje kontaktu albo robi to sporadycznie i jest z rodzicem w konflikcie, to można sobie zadać pytanie, czy powinno odziedziczyć tyle samo, co dziecko opiekuńcze.

Spadkodawcy mogą również nie akceptować stylu życia ustawowych spadkobierców, np. nie chcieć zostawiać majątku osobom, które są uzależnione od alkoholu, hazardu lub aktywnie działają w organizacjach neofaszystowskich.

Testament daje spadkodawcy możliwość wyrażenia swej woli i wyjaśnienia, dlaczego jednemu spadkobiercy zostawia większy majątek niż innemu.

Spisanie testamentu nie tylko pozwala finansowo zabezpieczyć swoich bliskich, podziękować osobom, które okazują nam najwięcej życzliwości, ale również pokazać, jakie są nasze wartości.

Część osób w ten sposób decyduje się także wesprzeć organizacje charytatywne, które regularnie wspomaga w trakcie życia. Jeżeli uwzględniamy w testamencie przekazanie części majątku na takie cele, warto o tym poinformować bliskich i wyjaśnić im, że wspieranie potrzebujących jest dla nas ważne.

Komu należy się zachowek

Najbliższa rodzina, czyli np. dzieci, małżonek i rodzice, nie zostają jednak z niczym. Prawo zabezpiecza ich interesy majątkowe nawet wtedy, gdy spadkodawca pominął bliskich w testamencie. Najbliżsi mogą wystąpić do spadkobiercy o zapłatę zachowku, czyli części udziału spadkowego, który przypadałby konkretnej osobie przy dziedziczeniu ustawowym. Wypłaty zachowku można zażądać w ciągu pięciu lat od ogłoszenia testamentu.

Uwaga! Spadkodawca w sytuacji ostatecznej może w testamencie pozbawić zachowku ustawowych spadkobierców, którzy go zranili albo zawiedli, czyli ich wydziedziczyć. Oczywiście najlepiej jest podjąć próbę porozumienia się, niemniej kompromis może okazać się niemożliwy. W tych sytuacjach można skorzystać z rozwiązań, jakie daje nam prawo.

Zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należy się zachowek, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni – dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadał przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach – połowa wartości tego udziału.

Jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku w postaci darowizny uczynionej przez spadkodawcę lub powołania do spadku bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia.

Zgodnie z prawem przyczyna wydziedziczenia uprawnionego do zachowku powinna wynikać z treści testamentu. I nie ma znaczenia, czy testament został sporządzony w formie aktu notarialnego, czy też napisany własnoręcznie.

Zachowek należy się spadkobiercy, który został pominięty w testamencie, mimo że ustawowo powinien uczestniczyć w spadku. Spadkodawca może jednak w dokumencie pozbawić zstępnych (np. dzieci), małżonka i rodziców zachowku, czyli może ich wydziedziczyć. W takim przypadku spadkobiercy testamentowi nie będą zobowiązani do wypłacenia wydziedziczonemu zachowku.

Kiedy można kogoś wydziedziczyć

Spadkodawca może w testamencie pozbawić zstępnych (np. dzieci lub wnuki), małżonka i rodziców zachowku, czyli ich wydziedziczyć, jeżeli uprawniony do zachowku:

• wbrew woli spadkodawcy postępuje uporczywie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego. W tym przypadku postępowanie uprawnionego do zachowku z reguły musi odznaczać się łącznie występującymi przesłankami: musi być sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, musi być uporczywe (długotrwałość, wielokrotność nagannych zachowań) oraz musi być sprzeczne z wolą spadkodawcy, czyli spotykać się z jego sprzeciwem;
• dopuścił się względem spadkodawcy albo jednej z najbliższych mu osób umyślnego przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności albo rażącej obrazy czci;
• uporczywie nie dopełnia względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych. Obowiązki rodzinne, o których mowa, rozumiane są dość szeroko i obejmują nie tylko obowiązek alimentacyjny, ale też np. obowiązek pomocy czy pieczy w związku ze stanem zdrowia, starością lub innymi trudnościami życiowymi. W pojęciu uporczywego niedopełniania względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych mieści się np. zachowanie, które prowadzi do faktycznego zerwania kontaktów rodzinnych i ustania więzi uczuciowej, normalnej w stosunkach rodzinnych.

Przykład: Pani Zuzanna ma 65 lat, skromną emeryturę i mimo to musi sama utrzymywać dom, ponieważ syn, który z nią mieszka, nie ma zamiaru tego robić. Syn zarabia, ale lubi się bawić, imprezować i żeruje na matce. Czy ta ma prawo ją wydziedziczyć i jak może to zrobić? Jeżeli syn pani Zuzanny nie szanuje jej, jest wobec niej agresywny, oddany nałogom, nie pomaga w utrzymaniu – istnieją podstawy do wydziedziczenia.

Spadkodawca w sytuacji ostatecznej może w testamencie pozbawić zachowku ustawowych spadkobierców, którzy go zranili albo zawiedli, czyli ich wydziedziczyć. Oczywiście najlepiej jest podjąć próbę porozumienia się, niemniej kompromis może okazać się niemożliwy

Skuteczne wydziedziczenie

Przyczyna wydziedziczenia musi być obecna w świadomości spadkodawcy w chwili sporządzenia testamentu oraz istnieć w rzeczywistości.

Uwaga! Wydziedziczenie może nastąpić tylko w ważnym testamencie (wystarczy testament holograficzny, czyli ten w całości spisany odręcznie), w którym je zawarto. Testament może być albo ograniczony do wydziedziczenia, albo zawierać inne zapisy, w szczególności powołanie spadkobierców. Osoba, która ma być wydziedziczona, musi być określona w sposób niewątpliwy – najpewniejsze jest wskazanie jej z imienia i nazwiska, dopuszczalne jest także używanie sformułowań np. mój młodszy syn, żona. Możliwe jest równoczesne wydziedziczenie kilku uprawnionych, jednakże zawsze muszą oni być indywidualnie oznaczeni.

Gdy spadkodawca przebaczy

Zdarza się, że spadkodawcy, którzy w testamencie wydziedziczyli swoich najbliższych, w ostatniej chwili postanawiają darować im winy. Co wtedy?

Przykład: Pan Jan od lat był w konflikcie z córką, nie utrzymywali kontaktów. Postanowił wydziedziczyć córkę w testamencie sporządzonym przed notariuszem, jednak tuż przed śmiercią mu przebaczył. Nie zdążył jednak zmienić testamentu, ale powiedział o tym innym dzieciom. Czy wydziedziczony syn ma szansę na udział w spadku?

Spadkodawca nie może wydziedziczyć uprawnionego do zachowku, jeżeli mu przebaczył. Jeżeli w chwili przebaczenia spadkodawca nie miał zdolności do czynności prawnych, przebaczenie jest skuteczne, gdy nastąpiło z dostatecznym rozeznaniem (zgodnie z art. 1011 kodeksu cywilnego). Przebaczenie musi zostać uzewnętrznione, tzn. być dokonane w taki sposób, by mogło być odebrane przez inną osobę w chwili przebaczenia lub później, czyli jest to zachowanie polegające na puszczeniu w niepamięć doznanej krzywdy czy pretensji.

Ustawodawca nie zastrzegł jednak formy testamentowej dla przebaczenia, nie ma również konieczności złożenia go przed notariuszem. Skutkiem przebaczenia po wydziedziczeniu w testamencie jest zachowanie prawa do zachowku.

Spadkobiercy wydziedziczonych

Dziecko, które spadkodawca wydziedziczy, nie uczestniczy w podziale majątku. Wiele osób uważa, że jeśli sporządzą testament i wydziedziczą niegodnych ich zdaniem spadkobierców, będą mieli spokój. Tak jednak nie jest.

W miejsce osoby wydziedziczonej wchodzą jej dzieci i dalsi zstępni. Jeśli osoby te są małoletnie lub trwale niezdolne do pracy, dostaną jeszcze większy zachowek, niż przysługiwałby ich rodzicowi. Chyba że testator je także wydziedziczy lub same notarialnie zrzekną się prawa do zachowku bądź wcześniej dostały darowiznę od spadkodawcy w odpowiedniej wysokości.

Jak zrzec się dziedziczenia?

Spadkobierca jeszcze za życia spadkodawcy może się zrzec prawa do spadku. Trzeba to zrobić przed notariuszem, w formie aktu notarialnego. W innym wypadku zrzeczenie się będzie nieważne.

Osoba, która zrzekła się dziedziczenia, oraz jej zstępni traktowani są tak, jakby nie dożyli otwarcia spadku, czyli jakby zmarli przed spadkodawcą. Nie dostaną udziału w spadku, który należałby się ich rodzicowi, ale też nie będą mogli wystąpić o zachowek.

Zrzeczenie może jednak obejmować tylko zrzekającego się, co oznacza, że jego zstępni nie przestają być potencjalnymi spadkobiercami ustawowymi.

Zrzeczenie się dziedziczenia może być uchylone przez umowę między tym, kto zrzekł się dziedziczenia, a tym, po kim się dziedziczenia zrzeczono. Umowa zmieniająca wcześniejszą umowę o zrzeczeniu się dziedziczenia powinna być zawarta w formie aktu notarialnego. Co ważne, żadna ze stron nie musi uzasadniać swojej decyzji.

Spadkobierca, który zrzekł się dziedziczenia, traci także prawo do zachowku. Zarazem nie jest on uwzględniany przy ustalaniu prawa do zachowku należnego innym spadkobiercom. ●

Konsultacja prawna: adwokat **Marzena Świeczkowska-Wójcikowska**

1 RP

eprasa.pl 755fec0d03

wyborcza.pl

wyborcza TV

27 MARCA
2 KWIETNIA
2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

60 LAT STAR TREKA. DOKĄD ZMIERZASZ, GWIEZDNA FLOTO?
S. 4-5

4. SEZON HITU NETFLIKSA. MAMA BRIDGERTON MOJĄ BOHATERKĄ
S. 6

Brawurowy serial o słynnym detektywie
S. 2-3

MŁODY SHERLOCK

VOD

Pędź akcjo, PĘDŹ!

Czy młody Sherlock Holmes (z prawej) razem ze swoim przyjacielem Moriartym (z lewej) rozwiążą tajemnicę „mężczyzny z ptasim szponem", o którym opowiada matka detektywa?

FOT. DAN SMITH

Czy „Młody Sherlock" osłodzi oczekiwanie na trzeci film Guya Ritchiego o słynnym detektywie?

Od 15 lat czekam na trzeci, bezwstydnie rozrywkowy film Guya Ritchiego o Sherlocku Holmesie. Na pewno Państwo pamiętają pierwsze dwa – Robert Downey Jr., jego brawada, Jude Law jako Watson, sprytne fabuły i kino przygodowe najwyższych lotów. Ritchie owszem zrobił nowego Sherlocka, ale w wersji serialowej, w dodatku o młodości detektywa.

Przez pierwsze dwa odcinki byłam zaniepokojona – głównie bufonadą Ritchiego, który część epizodów wyreżyserował, a całość napisał i wyprodukował. A także dynamiką między parą głównych bohaterów: Sherlockiem Holmesem (Hero Fiennes Tiffin) i... Jamesem Moriartym (Dónal Finn, Mat), tu jego najlepszym kumplem z młodzieńczych lat, a w nowelach i opowiadaniach Arthura Conan Doylea – nemezis detektywa.

Sherlock Holmes jako gołowąs

Akcja toczy się tu w latach 60. XIX wieku i pędzi niczym powóz arystokratycznego utracjusza w kierunku West Endu, londyńskiej dzielnicy rozrywek.

Młody Sherlock ma właśnie kolejne kłopoty: usiłując zrozumieć, jak działają umysły przestępców, wpadł w czasie kradzieży i odsiaduje wyrok w więzieniu. Radzi sobie w nim nad wyraz dobrze, choć niewyparzona gęba i tu sprawia mu trudności. W czasie bójki ze współwięźniem zastaje go starszy brat, Mycroft, właśnie zaczynający swoją karierę w brytyjskim rządzie.

Dla „drogiego brata" Mycroft wymyśla rozwiązanie. Sherlock ma na jednej ze starych oxfordzkich uczelni za karę odbyć służbę. Na tę samą uczelnię przybywa chińska księżniczka Shou'an (Zine Tseng), która przywozi ze sobą drogocenny zwój ze „Sztuką wojenną" Sun Zi. Lecz ten – bo taka dola drogocennego zwoju – zostaje skradziony. Sherlock robi więc to, co umie najlepiej: rozwiązuje zagadkę.

eprasa.pl 755fec0d03

Uzbrojony w swój geniusz, urok osobisty, a także refleks nowego przyjaciela, pochodzącego z Irlandii, czarującego manipulatora Jamesa Moriarty'ego, szybko odkrywa, kto stoi za zwinięciem zwoju. Tyle że nie o to w tej opowieści chodzi.

Na tym etapie całość klimatem przypomina jeszcze pisane przez Andrew Lane'a młodzieżowe powieści z Holmesem w roli głównej. Serial zresztą ma być nimi rzekomo inspirowany, choć w pierwszym tomie Holmes ma 14 lat, a w serialu 19.

Gdzieś w trzecim odcinku następuje jednak odczuwalna zmiana, atmosfera opowieści się pogłębia. I mknie dalej bardziej w kierunku tego, co znają widzowie słynnej „Piramidy strachu" z 1985 roku, ponurej i melancholijnej produkcji o młodych latach Sherlocka, naznaczonych stratą i szybkim dorastaniem. Od tej pory zapomniałam o upływającym czasie.

Gra się zaczyna!

Serialowy Sherlock miał trudne dzieciństwo. Jego siostra utonęła w jeziorze nieopodal rodzinnej rezydencji, ojciec (Joseph Fiennes, prywatnie stryj Hero Fiennesa Tiffina) rzucił się w wir pracy, a matka (Natascha McElhone) odeszła od zmysłów i w szpitalu psychiatrycznym godzinami maluje, opłakuje stratę córki, a kiedy lepiej się czuje – opowiada synom o tym, że jest podsłuchiwana, a „mężczyzna z ptasim szponem" chce ją dopaść.

Idealne warunki, aby młody Sherlock Holmes sprawiał problemy. Albo by stał się genialnym detektywem.

Intryga w Oxfordzie się zagęszcza, szycha w ministerstwie, arogancki Hodge (zabawny Colin Firth) usiłuje zatuszować kradzież zwoju i oskarżyć o nią młodego Holmesa. Jaki ma w tym interes? Kim jest „mężczyzna z ptasim szponem", może wcale nie wytworem wyobraźni matki Sherlocka? I kiedy dokładnie James Moriarty przejdzie przemianę? Bo że przejdzie – widz może być pewny od chwili, kiedy ten mówiący z ciężkim irlandzkim akcentem sympatyczny obwieś się przedstawi.

Ritchie zabiera widzów w podróż po Europie. Ciska swoimi bohaterami po angielskich wrzosowiskach, wysyła ich do Paryża, w końcu lądują też w Konstantynopolu, gdzie Europa łączy się z Azją, a wszystkie wątki znajdują wreszcie rozwiązanie. Gra się zaczyna!

Jest w tym serialu urok dwóch filmów Ritchiego o Sherlocku, są zabawne dialogi i widowiskowe sceny, jest też wreszcie ciekawy estetycznie pomysł na pokazanie sposobu dedukcji detektywa. Widzowie zapewne pamiętają oryginalne sceny bijatyk z filmów Ritchiego, pokazywane raz w zwolnionym, a zaraz znów w przyspieszonym tempie. Z serialu dowiadujemy się m.in., jak i gdzie Sherlock nauczył się bić, poznajemy źródło jego irytującej nieraz nonszalancji.

Jak tłumaczą jednak twórcy – produkcja nie jest oficjalnym prequelem dwóch filmów Ritchiego, choć oczekiwania widzów filmów wobec serialu zapewne będą znaczne. Że serial i wcześniejsze „Sherlocki" Ritchiego nie są powiązane, sugeruje już ścieżka dźwiękowa. Do filmów, ekscentryczną, bałkańsko-irlandzką i zwariowaną, napisał ją Hans Zimmer, nominowany za swoją pracę do Oscara. W serialu więcej jest współczesnych hitów, a napisana przez Christophera Bensteada oryginalna muzyka nie ma tego wyrazu, co kompozycje Zimmera.

Największą zaletą „Młodego Sherlocka" są jednak bohaterowie – napisani starannie, spójni, dający się lubić. Jeśli miałabym się do czegoś doczepić, to jedynie do tego, że Ritchie czasami wykorzystuje klisze, których chyba nie chce mu się ogrywać. W tych momentach „Młody Sherlock" nieco traci tempo.

Hero Fiennes Tiffin jako młody Sherlock Holmes

Hero Fiennes Tiffin, siostrzeniec Josepha i Ralpha Fiennesów, pasuje do swojej roli. Lekko nadęty, ale wrażliwy, niezbyt lotny, jeśli chodzi o subtelne aluzje płci przeciwnej, w dodatku obdarzony niezłym wyczuciem komediowym.

Po pięciu częściach serii „After", ekranizacji hitu platformy Wattpad, stał się bożyszczem nastolatek. Można podejrzewać, że to one nabiły rekordowy wynik oglądalności pierwszego zwiastuna serialu. 28-letni aktor pokazuje jednak u Ritchiego gotowość na kolejne wyzwania aktorskie. I to, że rozumie specyficzny styl snucia opowieści: dynamiczny, improwizowany, w najlepszych momentach płynny i naturalny.

Ritchie w ostatnich latach nieco stracił formę i wraca do siebie w „Młodym Sherlocku" dopiero, gdy robi się nieco mroczniej. Z nowszych produkcji w jego reżyserii cenię sobie „Dżentelmenów", lubię też „Króla Artura: Legendę miecza", a liczę na to, że „Młody Sherlock" wróci z drugim sezonem, bo finał serialu zdecydowanie taką możliwość otwiera.

Jeszcze bardziej ucieszę się z trzeciego filmu z Robertem Downeyem Jr. Tam w Moriarty'ego wcielił się doskonały Jared Harris. Finałowe sceny „Sherlocka Holmesa: Gry cieni" na zawsze pozostaną dla mnie szczytowym osiągnięciem kina przygodowego ostatnich dwóch dekad. Oglądam ten film, kiedy chcę zapomnieć o kiepskich „Enolach Holmes" (o młodszej i sprytniejszej siostrze Sherlocka Holmesa) czy serialu „Ferajna z Baker Street" – o ulicznikach, których Holmes werbował w prozie Conan Doylea jako swoich agentów.

Drugie życie profesora

Holmes i Moriarty są jak dwie strony tej samej monety. Geniusz w służbie sprawiedliwości i mędrzec zbrodni. U Conan Doylea szanują się i nienawidzą jednocześnie. Szkocki pisarz stworzył profesora matematyki Moriarty'ego z egoistycznych pobudek. Miał już dość Sherlocka Holmesa, wymyślił mu więc arcywroga, który pociągnie za sobą Holmesa w przepaść. Całkiem dosłownie, bo w opublikowanym w 1893 roku opowiadaniu „Ostatnia zagadka" obaj spadają w toń szwajcarskiego wodospadu Reichenbach.

Pod naciskiem czytelników Conan Doyle wskrzesił jednak Holmesa i Moriarty'ego.

Łącznie Szkot napisał cztery większe nowele i 56 opowiadań o Holmesie, a po jego śmierci w 1930 roku niezliczona liczba autorów i autorek kontynuowała jego dzieło. O Moriartym świetną powieść napisał na przykład Anthony Horowitz, a niedawno swoją – o niechętnej współpracy dwóch geniuszy – wydał Gareth Rubin.

Ale Moriarty w popkulturze istnieje nawet bez Holmesa. T.S. Eliot inspirował się profesorem, tworząc czarny charakter swoich „Wierszy o kotach" – Macavity'ego, unieśmiertelnionego też przez musical „Koty", choć akurat niedawna filmowa wersja Moriarty'ego raczej by nie ucieszyła.

Watażka z „Gwiezdnych wojen", Nuso Esva, także inspirowany jest Moriartym, a Japończycy stworzyli mangę, w której wydarzenia znane z utworów o Holmesie przedstawione są z perspektywy profesora.

W Moriarty'ego wcielali się m.in. Orson Welles, Vincent D'Onofrio, Malcolm McDowell, fetowany przez fanów Andrew Scott (w kultowym już dziś serialu BBC „Sherlock"), a także Natalie Dormer, Ralph Fiennes, Paul Freeman, Laurence Olivier i Anthony Higgins.

Czy Dónal Finn po „Młodym Sherlocku" dołączy do tego zacnego grona jako wieczny, idealny przestępczy geniusz? Może być ciężko. Jak prawdziwy Moriarty, on też jest w „Młodym Sherlocku" w cieniu wielkiego detektywa.

Marta Górna

MŁODY SHERLOCK

serial przygodowy, Wielka Brytania 2026,
tw. Guy Ritchie, Matthew Parkhill,
wyk. Hero Fiennes Tiffin, Joseph Fiennes, Natascha McElhone, Zine Tseng, Colin Firth, Dónal Finn, Max Irons

1 sezon, Prime Video

eprasa.pl 755fec0d03

VOD

Dokąd zmierzasz, Gwiezdna Floto?

Kiedyś „Star Trek" był opowieścią o postępie i odkrywaniu kosmosu. Twórcy nowego serialu chyba o tym zapomnieli.

W 2026 r. mija 60 lat od premiery pierwszego serialu z jednego z największych uniwersów science fiction. „Star Trek: The Original Series" zadebiutował w telewizji 8 września 1966 r. Od tamtej pory powstało 11 seriali – zarówno aktorskich produkcji, jak i animacji – oraz 13 pełnometrażowych filmów.

Z okazji okrągłej rocznicy zaplanowano liczne wydarzenia promocyjne, pokazy i konwenty dla fanów z całego świata, a jedną z produkcji jubileuszowych jest serial „Akademia Gwiezdnej Floty".

Jesteśmy odkrywcami. Odkrywamy

Nie sposób chyba lepiej przekazać filozofii Star Treka. Jest XXIII–XXXII wiek, a największe wojny i katastrofy ludzkość ma już za sobą. Minęły także setki lat od pierwszego kontaktu z obcą cywilizacją (fani uniwersum świętują ten dzień 5 kwietnia). W efekcie powstała Federacja Zjednoczonych Planet, oparta nie na rywalizacji, lecz współpracy, badaniach i naukowym rozwoju.

„Świat Star Treka był zawsze spełnioną – lub niemal spełnioną – humanistyczną, liberalną utopią. Problem głodu czy ubóstwa znany był ludziom i ich sojusznikom z innych zamieszkujących galaktykę gatunków wyłącznie z historii" – pisał w „Wyborczej" Witold Mrozek.

I tu pojawia się Gwiezdna Flota – instytucja odpowiedzialna za badanie kosmosu, ochronę granic i budowanie relacji, a jej statki i ich załogi stanowią punkt wyjścia większości historii. Bohaterowie i ich historie przenikają się w całym uniwersum – niektóre produkcje kontynuują wątki swoich poprzedników, inne tworzą ich alternatywne wersje.

Pozytywna wizja cywilizacji

„Podążać tam, gdzie nie dotarł jeszcze nikt" to najważniejsza misja „Star Treka". Koncepcja Gene'a Roddenberry'ego od początku była przełomowa. Załogi statków to międzynarodowy zespół, w którym już w latach 60. ważną rolę odgrywała czarna kobieta – Nyota Uhura. Jej pocałunek z kapitanem Jamesem T. Kirkiem (Nichelle Nichols i William Shatner) uważany jest za jeden z pierwszych pocałunków między czarnoskórą kobietą a białym mężczyzną, pokazanych w amerykańskiej telewizji.

Star Trek stał się symbolem postępu społecznego. Ignorował stereotypy, promował ideę współpracy ponad politykę.

„Star Trek" miał także realny wpływ na świat – inspirował naukowców i inżynierów, zapowiadał technologie przyszłości: tablety, komunikatory czy replikatory. To jednak przede wszystkim pozytywna wizja cywilizacji – wiara w lepszych ludzi, świat bez wojen, naukę i wspólne cele. Istotą tego uniwersum jest dialog – to projekt dający nadzieję na przyszłość.

Czy daje ją nowy serial Josha Schwartza i Stephanie Savage? Po obejrzeniu dostępnych czterech z dziesięciu odcinków mam spore wątpliwości.

Przez trudy do gwiazd?

Tym razem przenosimy się do XXXII wieku. USS Enterprise, USS Discovery i ich legendarne załogi to już historia. Twórcy stawiają na gruntowne odświeżenie – Federacja chce budować lepszą przyszłość, szkoląc nowych uczniów, a tematem serialu ma być ich droga do elitarnej Gwiezdnej Floty.

eprasa.pl 755fec0d03

Kadetki i kadeci pochodzą z różnych światów, kultur i gatunków – inkluzywność jest w końcu wpisana w DNA Star Treka. Większość pierwszy raz odwiedzi Ziemię. To tam mieści się główna siedziba Akademii.

I na tym kończą się pozytywy. Postacie są płytkie, oparte na prostych kontrastach, bez głębszej psychologii i przekonującej historii. Dawniej Star Trek walczył ze stereotypami – teraz machinalnie powiela te, które są znane z większości szkolnych melodramatów dla nastolatków: od topornych podziałów klasowych po obowiązkowy atrakcyjny wygląd bohaterów.

Na pierwszym planie jest Caleb Mir (Sandro Rosta) – buntownik, który dołączył do Akademii, żeby odnaleźć matkę, z którą stracił kontakt przez Federację. Jego współlokatorem zostaje Darem Reymi (George Hawkins) – arogancki dupek z bogatej rodziny, otoczony grupą pochlebców. Rywalizuje z Genesis Lythe (Bella Shepard) – córką generała, która od lat musi udowadniać, że jest najlepsza we wszystkim. Obok kręci się SAM (Kerrice Brooks) – dziwaczka, która okazuje się pierwszą holograficzną studentką. Do kompletu dodajmy kapitan Nahlę Ake (Holly Hunter) – kierowniczkę tego edukacyjnego przedsięwzięcia, wyluzowaną niczym Albus Dumbledore, próbującą zmusić kadetów do samodzielnego myślenia.

Nadzieję na nieco głębszy rys psychologiczny daje jedynie Jay-Den Kraag (Karim Diane) – nieśmiały Klingon, który na przekór tradycji krwiożerczych przodków wybiera „honorowe życie zamiast honorowej śmierci". Choć oczywiście sama idea sprzeciwu wobec dawnych zasad nie jest już tak odkrywcza.

Do sztampowych postaci dodajmy jeszcze bardziej sztampową fabułę, i mamy pierwszy krok do katastrofy. Czy zwrotem akcji można nazwać błyskawiczną przemianę od zera do bohatera? Albo jakże wszystkim znane „od nienawiści do przyjaźni", wciśnięte pospiesznie w jeden odcinek? Fani banałów znajdą tu też zakazany romans rodem z szekspirowskich dramatów i zupełnie niespodziewaną międzyszkolną rywalizację.

Dla kogo ten serial?

Oglądając „Akademię Gwiezdnej Floty", cały czas zastanawiałam się, dla kogo powstał ten serial.

Jeśli najnowszy Star Trek miał faktycznie uczcić 60. rocznicę powstania uniwersum, to twórcy ponieśli porażkę. Fani znajdą tu co prawda kilka smaczków na poprawę humoru, ale to zbyt mało, by przekonać ich do obejrzenia dziesięciu ponadgodzinnych odcinków.

Jeśli „Akademia" miała poszerzyć grupę odbiorców o młodszą widownię, to obawiam się, że ta misja też nie zakończy się sukcesem. Nie sądzę, żeby w 2026 r. można było przekonać nastolatków tak banalnymi zabiegami. Pomimo młodych bohaterów, kilku przyjemnych wątków i lekkości fabuły, mnóstwo tu „dorosłego" patosu i łopatologicznego moralizatorstwa.

W „Akademii" zbyt wiele jest dosłowności. Gdy USS Athena ląduje na Ziemi, w tle słychać „San Francisco" Scotta McKenziego. Nie muszę chyba mówić, do którego miasta statek zawitał? Inny przykład: w trakcie bankietu, który ma doprowadzić do długo wyczekiwanego sojuszu, bohaterowie śpiewają duet Papageny i Papagena z opery „Czarodziejski flet" Mozarta, symbolizujący dozgonną miłość i ostateczne połączenie. Kogo chcą tym przekonać?

Patetyczna muzyka psuje też zakończenia odcinków – konstrukcja podkreślająca „wielkie wzruszenie" sprawdzała się może w finałach pierwszych części „Władcy Pierścieni", tu wywołuje jedynie pobłażliwy uśmiech.

Sto lat, kultowe science fiction!

60. urodziny wydają się pechowe dla kultowych produkcji science fiction. Nie tak dawno podobny jubileusz świętował brytyjski „Doktor Who", który obecnie notuje spadek oglądalności. Podobnie jak w „Akademii" twórcy postawili tam na młodszego odbiorcę i bardziej dydaktyczne treści. Nowa formuła słabo się przyjęła, pojawiły się nawet głosy o potencjalnym zakończeniu produkcji.

Pozostaje mieć nadzieję, że „Akademia Gwiezdnej Floty" to tylko małe potknięcie, a nie trwała zmiana kierunku. A fanom Star Treka pragnę powiedzieć: „Żyjcie długo i pomyślnie"*, w kosmosie jest jeszcze mnóstwo miejsc do zbadania.

Magdalena Birska

*Znane ze Star Treka wolkańskie pozdrowienie

STAR TREK: AKADEMIA GWIEZDNEJ FLOTY

serial przygodowy sci-fi, USA 2026, tw. Gene Roddenberry, Stephanie Savage, wyk. Holly Hunter, Sandro Rosta, Karim Diane, Kerrice Brooks, George Hawkins, Bella Shepard

1 sezon, SkyShowtime i Prime Video

Doktor (Robert Picardo) | Genesis Lythe (Bella Shepard) | Jett Reno (Tig Notaro) | Jay-Den Kraag (Karim Diane) | SAM (Kerrice Brooks)

FOT. BROOKE PALMER/PARAMOUNT+ (4), MILLER MOBLEY/PARAMOUNT+ 2

„WYBORCZĄ TV" redaguje zespół działu Kultura; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Magdalena Birska; **Wydawca:** Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl **Naświetlanie i druk:** Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** Prime Video; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

eprasa.pl 755fec0d03

VOD

Mama Bridgerton moją bohaterką

To ona w czwartym sezonie skradła show swojemu synowi.

Benedict (Luke Thompson), znany rozpustnik, którego złego prowadzenia się Violet Bridgerton (Ruth Gemmell) miała już powyżej uszu, poznał na balu maskowym tajemniczą Damę w Srebrze i natychmiast się zakochał. Dama jednak zniknęła bez śladu, a raczej wróciła na swoje miejsce, czyli do służbówki.

Bo panna Sophie Baek (Yerin Ha), nieślubna córka lorda, na co dzień jest pokojówką u swojej macochy i jej dwóch córek. Gdy Benedict spotyka ją ponownie, już w uniformie służącej, cierpiąc ewidentnie na zaćmienie umysłu, nie poznaje ani ust, które całował, ani głosu, którego słuchał, ani zapachu, który wdychał z bliska. Dopiero dotyk jej dłoni coś mu przypomina, ale gdy Sophie stanowczo ucina dywagacje, czy już się kiedyś nie spotkali, daje spokój. Im więcej jednak spędza z nią czasu, tym bardziej dziewczyna go zajmuje. W końcu prosi, by została jego kochanką. I dostaje kosza.

Emma Naomi jako Alice Mondrich (w środku)

FOT. LIAM DANIEL/NETFLIX

Ogródek mamy Bridgerton

Najciekawszą bohaterką, moją bohaterką tego sezonu, jest mama Bridgerton.

Już w spin-offie serialu, „Królowej Charlotcie", Violet zwierzała się swojej przyjaciółce, lady Danbury, że jej „ogródek" jest zaniedbany i że chciałaby, żeby ktoś się nim zaopiekował. W ten sposób sygnalizowała, że po latach skupienia na wychowaniu ósemki dzieci i dbaniu o ich potrzeby gotowa jest zadbać o własne.

I w trzecim sezonie pojawił się potencjalny ogrodnik w postaci brata lady Danbury, lorda Marcusa Andersona (Daniel Francis). Ta początkowo próbowała ich rozdzielić, była zwyczajnie zazdrosna, że brat odbierze jej przyjaciółkę. Ale elektryczność między Violet i Marcusem iskrzyła. I doprowadziła do spotkania w sypialni w tym sezonie.

Zanim to jednak nastąpiło Violet, zdobyła się na wyjątkowo szczere wyznanie. Violet mówi o swoim ciele, które zmieniło się po ośmiu ciążach i porodach. O tym, że z mężem łączyła ją namiętność i że nie miała po jego śmierci innego kochanka. Że się boi, ale chce spróbować. – Chcę być widziana, chcę być dotykana... przez ciebie – mówi Marcusowi. I on jej szczerość docenia.

Odwaga mamy Bridgerton jest godna naśladowania. Scena, w której ubrana w gustowny dezabil wypowiada słowa o „herbatce" zrobiła furorę w sieci i stała się memem, bo dla wielu okazała się ważna.

To, że kiczowaty serial postanowił pokazać, że dojrzałe kobiety też mają pragnienia i prawo do przyjemności, że w końcu dał swoim widzkom coś innego, sprawiło, że nabrałam do tego sezonu większej sympatii.

Zwłaszcza że to nie był koniec. Jeden z nowych odcinków niesie w sobie zaskakujący ładunek emocjonalny, tak momentami szczery i dojmujący, że wzruszyłam się do łez. A jest to ostatnia rzecz, jakiej się spodziewałam po „Bridgertonach".

Czwarty sezon potrafi zaskoczyć

Wracając do mamy Bridgerton. Ona w tym sezonie nie tylko w sypialni wykazuje się odwagą. Jest gotowa stawić czoła socjecie, zasadom i konwenansom. Podejmuje decyzje, które mogą mieć dalekosiężne skutki dla reputacji jej rodziny.

A reputacja to najważniejsza waluta londyńskiej śmietanki towarzyskiej. Odmienia ją przez przypadki Anthony Bridgerton, najstarszy z dzieci, dziedzic tytułu, który, ku radości wielu, wraca w końcu w nowych odcinkach z Indii ze swoją piękną żoną i małym synkiem.

Ozdobą tego sezonu jest także grająca Violet Ruth Gemmell. Dała swojej bohaterce głębię. Zmieniła się. Kiedyś chodziła po pokojach, wiercąc dzieciom dziury w brzuchach kwestią małżeństwa. Teraz jest osobą, z którą chce się spędzać czas, którą chce się bliżej poznać

I gdy wydawało mi się, że po pięciu latach trudno będzie „Bridgertonom" przekonać mnie do oglądania kolejnych, już zamówionych sezonów, po niespodziankach, jakie przyniósł czwarty, czekam na piąty. Oby również mnie zaskoczył.

Maja Staniszewska

BRIDGERTONOWIE
serial kostiumowy, USA 2020-, tw. Chris Van Dusen, wyk. Ruby Barker, Adoja Andoh, Julie Andrews, Phoebe Dynevor, Golda Rosheuvel, Luke Newton, Regé-Jean Page, Jonathan Bailey

4 sezony, Netflix

eprasa.pl 755fec0d03

PIĄTEK 27.03

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX JAPONII
2. sesja treningowa
06:55 | ELEVEN SPORTS 1
3. sesja treningowa
03:25 | ELEVEN SPORTS 1

HOKEJ NA LODZIE

• NHL
Buffalo Sabres – Detroit Red Wings
00:00 | TVP SPORT

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA KATALONII
UCI World Tour – 5. etap
14:20 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
AMW Arka Gdynia – Tauron GTK Gliwice
17:25 | POLSAT SPORT 2

LOTY NARCIARSKIE

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W PLANICY
1. konkurs indywidualny na skoczni HS 240
15:00 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW EUROPY DO LAT 21
Mecz w Radomiu: Polska – Armenia
17:50 | TVP SPORT

• MECZ TOWARZYSKI
Austria – Ghana
17:50 | POLSAT SPORT 3
Grecja – Paragwaj
19:50 | POLSAT SPORT EXTRA 2
Anglia – Urugwaj
20:35 | POLSAT SPORT 1
Holandia – Norwegia
20:35 | POLSAT SPORT 3, POLSAT SPORT PREMIUM 1 SUPER HD
20:35 | TVP SPORT
Szwajcaria – Niemcy
20:35 | POLSAT SPORT EXTRA 1
Chorwacja – Kolumbia
00:30 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• ATP 1000 – MIAMI OPEN
20:00 | POLSAT SPORT 2
20:00 | POLSAT SPORT EXTRA 3
00:00 | POLSAT SPORT 1
00:00 | POLSAT SPORT PREMIUM 1 SUPER HD

SOBOTA 28.03

BIEGI NARCIARSKIE

• SKI CLASSICS – REISTADLØPET
Bieg Setermoen – Bardufoss na 46 km
09:55 | TVP SPORT

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX JAPONII
Kwalifikacje
07:55 | ELEVEN SPORTS 1
Parada kierowców
04:55 | ELEVEN SPORTS 1

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA KATALONII
UCI World Tour – 6. etap
15:20 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Dziki Warszawa – Legia Warszawa
17:25 | POLSAT SPORT 2

LEKKOATLETYKA

• MAURIE PLANT MEET – MELBOURNE
World Athletics Continental Tour Gold
19:30 | POLSAT SPORT 2

LOTY NARCIARSKIE

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W PLANICY
Konkurs drużynowy na skoczni HS 240
09:30 | EUROSPORT 1

NARCIARSTWO DOW.

• PUCHAR ŚWIATA W GALLIVARE
12:15 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 2. LIGA
25. kolejka: Warta Poznań – Śląsk II Wrocław
17:25 | 18:30 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
Ćwierćfinał – 1. mecz
14:45 | POLSAT SPORT 1
17:30 | POLSAT SPORT 1

• TAURON LIGA
Ćwierćfinał – 2. mecz
12:30 | POLSAT SPORT 1
20:00 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• WTA 1000 – MIAMI OPEN
Finał
20:00 | CANAL+ SPORT2 HD

NIEDZIELA 29.03

BIEGI NARCIARSKIE

• SKI CLASSICS – GRAND FINALE SUMMIT 2 SENJA
Bieg Bardufoss – Finnsnes na 60 km
08:25 | TVP SPORT

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX JAPONII
Wyścig
06:55 | ELEVEN SPORTS 1

PIŁKA NOŻNA. Reprezentacja Polski U-21 rozegra w tym tygodniu dwa mecze eliminacji mistrzostw Europy – z Armenią i Czarnogórą. Transmisja w TVP Sport.
· FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA KATALONII
UCI World Tour – 7. etap
12:20 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
ORLEN Zastal Zielona Góra – Arriva LOTTO Twarde Pierniki Toruń
12:25 | POLSAT SPORT 2
WKS Śląsk Wrocław – PGE Start Lublin
17:25 | POLSAT SPORT 2

LOTY NARCIARSKIE

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W PLANICY
2. konkurs indywidualny na skoczni HS 240
10:00 | EUROSPORT 1

NARCIARSTWO DOW.

• PUCHAR ŚWIATA W GALLIVARE
Skicross
12:30 | EUROSPORT 1

• PUCHAR ŚWIATA W SILVAPLANIE
Halfpipe
13:20 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• MECZ TOWARZYSKI
Litwa – Gruzja
14:50 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
PGE Wybrzeże Gdańsk – Energa Bank PBS MMTS Kwidzyn
12:30 | POLSAT SPORT 1

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
Ćwierćfinał – 1. mecz
14:45 | POLSAT SPORT 1
17:30 | POLSAT SPORT 1

• TAURON LIGA
Ćwierćfinał – 2. mecz
20:00 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – MIAMI OPEN
Finał
21:00 | POLSAT SPORT 2

ŻUŻEL

• KRYTERIUM ASÓW POLSKICH LIG ŻUŻLOWYCH IM. MIECZYSŁAWA POŁUKARDA W BYDGOSZCZY
16:30 | TVP SPORT

PONIEDZIAŁEK 30.03

PIŁKA NOŻNA

• MECZ TOWARZYSKI
Cypr – Mołdawia
17:50 | POLSAT SPORT 2
Niemcy – Ghana
20:35 | TVP SPORT
20:35 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
Zepter KPR Legionowo – Rebud KPR Ostrovia Ostrów Wielkopolski
20:30 | POLSAT SPORT 2

WTOREK 31.03

HOKEJ NA LODZIE

• NHL
New Jersey Devils – New York Rangers
01:05 | 02:05 | 02:55 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW EUROPY DO LAT 21
Czarnogóra – Polska
13:55 | 15:00 | TVP SPORT

• ELIMINACJE MISTRZOSTW ŚWIATA STREFY UEFA
Baraż – finał
20:35 | TVP 1

• LIGA NARODÓW UEFA
Baraż – rewanż: Luksemburg – Malta
17:50 | POLSAT SPORT 2
Baraż – rewanż: Łotwa – Gibraltar
17:50 | POLSAT SPORT 3

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
Ćwierćfinał – ewentualny 3. mecz
17:30 | POLSAT SPORT 1
20:00 | POLSAT SPORT 1

ŚRODA 1.04

HOKEJ NA LODZIE

• TAURON HOKEJ LIGA
Finał – 1. mecz
17:55 | 18:50 | 19:35 | TVP SPORT

KOLARSTWO

• DWARS DOOR VLAANDEREN
UCI World Tour
13:45 | EUROSPORT 2

• DWARS DOOR VLAANDEREN KOBIET
UCI Women's World Tour
16:15 | EUROSPORT 2

SIATKÓWKA

• LIGA MISTRZÓW CEV
Ćwierćfinał – rewanż: BOGDANKA LUK Lublin – PGE Projekt Warszawa
17:45 | POLSAT SPORT 1
Ćwierćfinał – rewanż: Sir Sicoma Monini Perugia – CV Guaguas
20:15 | POLSAT SPORT 1

• PUCHAR CHALLENGE MĘŻCZYZN
Finał – rewanż: Allianz Mediolan – Lindemans Aalst
20:20 | POLSAT SPORT 2

CZWARTEK 2.04

HOKEJ NA LODZIE

• TAURON HOKEJ LIGA
Finał – 2. mecz
20:25 | 21:20 | 22:05 | TVP SPORT

KOSZYKÓWKA

• NBA
Oklahoma City Thunder – Los Angeles Lakers
03:30 | 04:50 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Wisła Kraków – Górnik Łęczna
17:55 | 19:00 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA MISTRZÓW CEV
Ćwierćfinał – rewanż: Aluron CMC Warta Zawiercie – Cucine Lube Civitanova
17:45 | POLSAT SPORT 1

eprasa.pl 755fec0d03

PIĄTEK 27.03

Od A do Z

7 UCZUĆ ★★★
komediodramat, Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura
22:05 | kino polska
Marek Koterski jeszcze raz o Adasiu Miauczyńskim – ironiczne, aczkolwiek niepozbawione nostalgii, spojrzenie na lata 60. XX wieku: czas dojrzewania i kształtowania postaw. Plus Michał Koterski jako Adaś.

CIEKAWY PRZYPADEK BENJAMINA BUTTONA ★★★
melodramat, USA 2008, reż. David Fincher, wyk. Brad Pitt, Cate Blanchett, Julia Ormond
23:55 | tvn 7
Wyczytana u F. Scotta Fitzgeralda historia człowieka, który urodził się starcem i zmarł jako niemowlę, pretekstem do rozważań o tym, że wszystko w ludzkim życiu – także uczuciowym – ma swój czas.

CZARNE BRACTWO. BLACKKKLANSMAN ★★★★
film biograficzny, USA/Chiny 2018, reż. Spike Lee, wyk. John David Washington, Adam Driver, Alec Baldwin
20:00 | hbo
Historia z lat 70. XX wieku – niewiarygodna, ale prawdziwa: dwaj policjanci, w tym czarnoskóry, podejmują się penetracji struktur rasistowskiego Ku Klux Klanu w Colorado Springs. Oscar za scenariusz.

DIG ★★
thriller, USA 2022, reż. K. Asher Levin, wyk. Thomas Jane, Liana Liberato, Harlow Jane
20:10 | ale kino+ hd
Do zajmowanego przez ojca i dorastającą córkę rozpadającego się domu na odludziu wdziera się zamaskowana para, gotowa za wszelką cenę dotrzeć do skarbu zakopanego pod budynkiem. Jednak rutyna.

EASY RIDER ★★★★★
dramat obycz., USA 1969, reż. Dennis Hopper, wyk. Peter Fonda, Dennis Hopper, Jack Nicholson
22:00 | tvp kultura
Początek „nowego kina amerykańskiego": opowieść o dwóch hipisach i handlarzach narkotyków, którzy swoim zachowaniem rzucają wyzwanie pruderyjnej Ameryce. Lektura obowiązkowa.

Tess

20:00 | cinemax
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Roman Polański czyta Thomasa Hardy'ego: przygnębiająca historia młodej kobiety zmuszonej przez despotycznego ojca do szukania swego miejsca wśród wyższej klasy. Oscary, Cezary i Nastassja Kinski.

MYZ

MELODRAMAT
FRANCJA/WLK. BRYTANIA 1979, REŻ. ROMAN POLAŃSKI, WYK. NASTASSJA KINSKI, PETER FIRTH, LEIGH LAWSON

ESKORTA ★★★
film sens., Chiny/USA/Kolumbia 2018, reż. Peter Berg, wyk. Mark Wahlberg, Iko Uwais, Lauren Cohan
23:55 | tv puls
Mark Wahlberg jako dowódca elitarnej jednostki CIA, która otrzymuje zadanie przetransportowania ważnego informatora z ambasady amerykańskiej w nieprzyjaznym kraju na lotnisko: czekają ich 22 mile grozy.

FANATYCZKA ★★
horror, Kanada 2024, reż. Sheldon Wilson, wyk. Ella Ballentine, Peter Mooney, Lauren Lee Smith
23:50 | canal+ premium
Pisarka zostaje zaatakowana przez przywódcę sekty, który ma przemożny wpływ na swoich współwyznawców. Po przebudzeniu w szpitalu jej zachowanie budzi wątpliwości: czy to ofiara napaści, czy fanatyczka?

JASON BOURNE ★★★
film sens., USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Islandia/Niemcy/Włochy 2016, reż. Paul Greengrass, wyk. Matt Damon, Tommy Lee Jones, Alicia Vikander
19:00 | canal+ premium
Powrót do zamkniętego już cyklu: były tajny agent CIA do zadań specjalnych odkrywa kolejne stopnie uwikłania w coraz bardziej przerażające – nielegalne – działania agendy rządu USA. Na ekranie oczywiście Matt Damon.

PAMIĘTNIK ★★★
dramat obycz., USA 2004, reż. Nick Cassavetes, wyk. Ryan Gosling, Rachel McAdams, James Garner
20:00 | tvn 7
Para zakochanych nastolatków zostaje rozdzielona przez rodziców obawiających się mezaliansu. Mimo to ich miłość przetrwała ponad pół wieku. Plus Gena Rowlands i James Garner do łzy ostatniej.

RING ★★★
horror, USA/Japonia 2002, reż. Gore Verbinski, wyk. Naomi Watts, Martin Henderson, David Dorfman
23:55 | stopklatka
Hollywoodzka wersja kultowego japońskiego „The Ring – Krąg" z Naomi Watts próbującą wyjaśnienia zagadki morderczej kasety wideo: realizatorska sprawność, ale nastroju lepiej szukać u Japończyków.

RÓŻYCZKA 2 ★★★
film historyczny, Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Magdalena Boczarska, Mateusz Banasiuk, Robert Więckiewicz
22:35 | tvp 1
Ubiegająca się o urząd prezydencki europosłanka staje wobec zarzutów wiążących jej matkę ze służbami czasu PRL. Kobieta podejmuje prywatne śledztwo i odkrywa mroczne tajemnice swej rodziny.

WSTRZĄS ★★★
dramat obycz., Wlk. Brytania/Australia/USA 2015, reż. Peter Landesman, wyk. Will Smith, Alec Baldwin, Albert Brooks
22:50 | cinemax
Na faktach: pochodzący z Nigerii i praktykujący w USA patolog odkrywa chorobę mózgu, dotykającą głównie futbolistów amerykańskich, co oznacza nieuchronny konflikt z potężnym związkiem sportowym.

WYSPA ★★★
film sens., USA 2005, reż. Michael Bay, wyk. Ewan McGregor, Scarlett Johansson, Djimon Hounsou
23:00 | tvn
Ewan McGregor i Scarlett Johansson jako członkowie utopijnej społeczności, którzy odkrywają, że są jedynie klonowanym na zamówienie bankiem organów swych zleceniodawców. Efektowna konfekcja.

ZAWÓD: SZPIEG ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Japonia/Francja 2001, reż. Tony Scott, wyk. Robert Redford, Brad Pitt, Catherine McCormack
21:45 | canal+ premium
Robert Redford bierze odwet na CIA za „Trzy dni kondora": jako odchodzący na emeryturę as wywiadu organizuje akcję mającą na celu wyciągnięcie z chińskiego więzienia swego ucznia i przyjaciela.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 755fec0d03

TVP1

07:30 Agape blisko Ciebie (124)
08:00 Serwis Info - magazyn
08:20 Zaraz wracam
08:45 Ranczo X - serial kom.
09:45 Komisarz Alex XXIV (12)
10:40 Ojciec Mateusz VIII
11:30 Okrasa łamie przepisy
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Program rolny
12:55 Dzika Argentyna (3/3)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (493)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5878)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 **Glina. Nowy rozdział** - serial krym. Polska 20
21:30 **Sekielski wieczorową porą** (31) - magazyn
22:35 **Różyczka 2** - film ★★★ hist. Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Magdalena Boczarska (115 min)
00:30 **Wojna zastępcza** - serial sens. Polska 26
01:25 **Czas zemsty (Dead Man Down)** ★★★ - film sens. USA 2013, reż. Niels Arden Oplev, wyk. Colin Farrell (125 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (436) - dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7506) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:40 Operacja zdrowie (74)
12:15 Którędy po sztukę (75)
12:30 Koło fortuny (2173)
13:15 Panna młoda (22/50)
14:05 Va banque (1034)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Przepis dnia (126)
16:00 Koło fortuny (2174)
16:35 Familiada (3061)
17:20 Panna młoda (23/50)
18:15 Va banque (1035)
18:50 Jeden z dziesięciu (15)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (127)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:45 **Kocham Cię, Polsko!** (4) - quiz Polska 2026
22:20 **Postaw na milion** (378) - teleturniej
23:15 **To jest grane** (85)
23:50 **Fatalna namiętność (Red Corner)** ★★★ - thriller USA 1997, reż. Jon Avnet (135 min)
02:05 **Ciasteczko dla księcia (The Royal Bake Off)** ★★ - komedia romantyczna Kanada/USA 2023 (95 min)

POLSAT

06:00 Nowy dzień - mag.
08:00 Halo tu Polsat (2712) - magazyn Polska 2024
11:30 Gliniarze XII (37—39/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (18) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5866) - mag. reporterów Polska 26
16:30 Na ratunek 112 XVIII (19) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (20) - serial fabularno-dok. Polska 2026, wyk. Aleksander Mackiewicz
18:00 Pierwsza miłość 50 (14) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Aneta Zając, Mateusz Kościukiewicz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (327)
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Farma** (180) - reality show Polska 2025
21:00 **Must Be The Music** (129) - show Polska 25
23:05 **Samarytanin (Samaritan)** ★★ - film s.f. USA 2022, reż. Julius Avery, wyk. Sylvester Stallone (125 min)
01:10 **Łowca i Królowa Lodu (The Huntsman: Winter's War)** ★★★ - film fantasy USA 2016, reż. Cedric Nicolas-Troyan, wyk. Chris Hemsworth (210 min)

TVN

05:35 Uwaga! (7958) - mag.
05:50 Ukryta prawda (7/40)
06:45 Kuchenne rewolucje: Łódź – Burger i Spółka XXVII (11) - reality show Polska 2023
07:45 Dzień Dobry TVN (5667)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Marysieńka", Babice koło Oświęcimia XVII (6) - reality show Polska 2018
12:35 Kuchenne rewolucje: Myślibórz – „Domowe obiady u rudej" 31 (8) - reality show
13:40 Ukryta prawda (14,15/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (31/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (20) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VI (20) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (7959) - mag.

20:00 **Furia (Fury)** ★★★ - dramat wojenny USA/Chiny 2014, reż. David Ayer, wyk. Brad Pitt, Shia LaBeouf, Logan Lerman, Michael Peña, Jon Bernthal (180 min)
23:00 **Wyspa (The Island)** ★★★ - film sens. USA 2005, reż. Michael Bay, wyk. Ewan McGregor, Scarlett Johansson, Djimon Hounsou, Sean Bean, Noa Tishby (160 min)
01:40 **Kuba Wojewódzki** (4) - talk-show Polska 26

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (2,3/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (11,13/15)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II (67) - serial obycz. Turcja 2011, wyk. Halit Ergenç
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz.
16:00 Ranczo IX (8,9) - serial komediowy Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (19,20) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Ochroniarz (Security)** ★★ - film akcji USA 17, reż. Alain Desrochers, wyk. Antonio Banderas, Ben Kingsley (115 min)
21:55 **Rambo III** ★★ - film sensacyjny USA 1988, reż. Peter MacDonald, wyk. Sylvester Stallone (120 min)
23:55 **Eskorta (Mile 22)** ★★★ - film sens. Chiny/USA/Kolumbia 18, reż. Peter Berg, wyk. Mark Wahlberg (125 min)
02:00 **Lombard XVIII** (14)

TVN7

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (10,36,37/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (54,9,10/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy
14:00 Detektywi (48/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (10) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (10) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (19/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (25/48) - serial fab.-dok. Polska 2024, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Pamiętnik (The Notebook)** ★★★ - dramat obycz. USA 2004, reż. Nick Cassavetes, wyk. Ryan Gosling, Rachel McAdams, James Garner (155 min)
22:35 **Królowa przetrwania** (4) - reality show
23:55 **Ciekawy przypadek Benjamina Buttona (The Curious Case of Benjamin Button)** ★★★ - melodramat USA 2008, reż. David Fincher (200 min)

MEZZO

11:50 Martha Argerich, Maxim Vengerov, Mischa Maisky wykonują utwory Beethovena i Saint-Saënsa
12:55 Intermezzo
13:30 Mikael Karlsson: Melancholia - opera Szwecja 23
16:00 Intermezzo
16:45 John Mc Laughlin i jego Mahavishnu Orchestra podczas Lugano Jazz Estival - koncert Szwajcaria 1986
17:30 Rafael Riqueni, ser flamenco - koncert Francja 2022
18:40 Nerja - taniec F 2022
20:30 Antonio Vivaldi: Les Quatre saisons dansées - balet Francja 2024, reż. O. Simonnet
21:40 Juan Diego Flórez, Sinfonía por el Perú: arie operowe i zarzuela - muzyka klas.
23:05 Giuseppe Verdi: Falstaff - opera Francja 2023

PULS 2

11:10 Gigantozaur (19,20/26)
11:30 Dinopociąg (20/40)
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (3,2/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (25,26/26)
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (21,22/52)
17:40 Świnka Peppa II (37/52)
17:45 Bing (71,72/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VIII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (20/30)
19:00 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (13)
20:00 Przepis na zbrodnię (9—12) - serial krym. Polska 2026, wyk. Andrzej Deskur
00:00 Bez wyjścia - horror USA 2022, reż. Damien Power, wyk. Havana Rose Liu

TV4

07:00 Strażnik Teksasu
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (8) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (2,3/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (20) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (20)
12:55 Trudne sprawy XXI (4,5,6/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (52, 533)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (19,20) - serial obycz.
20:00 A na deser... (5) - mag. kulinarny Polska 2026
20:05 Wyspa strachu - thriller USA 2009, reż. David Twohy, wyk. Steve Zahn
22:10 Gwiazdy kabaretu (172, 171) - kabaret i satyra
00:15 STOP Drogówka (365)
01:15 Love Island III

METRO

07:50 Sekrety życia (4/40)
08:45 Szpital (39,40/72)
10:45 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:45 Szkoła (15/67)
13:45 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (3, 4)
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (2/7) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty
19:00 Kartoteka VII (6)
20:00 Oszukać złodzieja - film sens. Hiszpania/Argentyna/Francja 2016, reż. Daniel Calparsoro, wyk. Luis Tosar
22:05 The Traitors. Zdrajcy (5) - reality show Polska 2026
23:45 Efekt motyla - thriller USA/Kanada 2004, reż. Eric Bress, J. Mackye Gruber
01:55 Formuła E: ePrix Madrytu – podsumowanie

eprasa.pl 755fec0d03

PIĄTEK 27.03

STOPKLATKA

08:35 **Wojciech Cejrowski – boso przez świat** (10)
09:00 **Robert Makłowicz** (134, 127) - magazyn
10:50 **Wojny magazynowe: Kanada** (6,7/12)
11:55 **Wojny kontenerowe** (1,2/16) - serial dok.
13:00 **Katastrofy w przestworzach XXV** (5,6/10) - serial dok.
16:00 **MacGyver VII** (12,13/14) - serial sensacyjny
18:00 **Wojny magazynowe: Kanada** (10,11/12)
19:10 **Wojny kontenerowe** (10,11/16) - serial dok.
20:00 **Nie ma róży bez ognia** ★★★ - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Halina Kowalska, Jerzy Dobrowolski (120 min)
22:00 **12 godzin (Stolen)** ★★ - film sens. USA 2012, reż. Simon West, wyk. Nicolas Cage, Josh Lucas, Malin Åkerman (115 min)
23:55 **Ring** - horror USA/ ★★★ Japonia 2002, reż. Gore Verbinski, wyk. Naomi Watts, Martin Henderson, David Dorfman, Brian Cox, Jane Alexander (165 min)

KINO POLSKA

08:00 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (2/8)
08:35 Polska Kronika Filmowa 14A/61 - film dok. Polska 1961
08:45 To nie ze mną II (8)
09:30 Pan Kleks w kosmosie, cz. 2: Misja Voltana - film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988, reż. Krzysztof Gradowski
10:45 1920. Bitwa Warszawska - dramat historyczny Polska 2011, reż. Jerzy Hoffman
13:00 Mała wielka miłość - komedia romant. Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska
15:40 Wielka majówka - film muzyczny Polska 1981, reż. Krzysztof Rogulski, wyk. Jan Piechociński
17:25 Pogranicze w ogniu (4,5)
20:00 Trick - film sensacyjny Polska 2010, reż. Jan Hryniak, wyk. Piotr Adamczyk, Karolina Gruszka, Andrzej Chyra, Robert Więckiewicz
22:05 7 uczuć - komedio-dramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński
00:45 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograf. Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz
03:25 Zakalec - film krótkometrażowy Polska 2024

ALE KINO+

09:25 **Pogrzeb panieństwa** - film krótkometrażowy Francja 2022 (50 min)
10:15 **Bestia** (3,4/6)
12:15 **Vera** (1/4) - serial krym.
14:05 **Opera! (The Opera!** ★★★ **Arie Per Un'eclissi)** - musical Francja/Włochy 2024, reż. Paolo Gep Cucco, Davide Livermore (135 min)
16:20 **Paw zwyczajny** ★★★ - komediodramat Austria/Niemcy 2024, reż. Bernhard Wenger, wyk. Albrecht Schuch, Anton Noori (120 min)
18:20 **Vera** (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2012
20:10 **Dig** - thriller USA 2022, ★★ reż. K. Asher Levin, wyk. Thomas Jane, Liana Liberato, Harlow Jane, Emile Hirsch (115 min)
22:05 **Walden** - thriller USA ★★★ 2023, reż. Mick Davis, wyk. Kelli Garner, Mick Davis, Shane West, Emile Hirsch, Tania Raymonde, David Keith (125 min)
00:10 **6 dni (Six jours)** - thriller ★★ Francja/Belgia 2024, reż. Juan Carlos Medina, wyk. Sami Bouajila, Julie Gayet (110 min)

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XVI (1,2)
10:25 Świat według Kiepskich
13:40 Pod słońcem Toskanii - komedia USA/Włochy 2003
16:00 Terminator: Ocalenie - film s.f. USA/Niemcy/Wlk. Brytania/Włochy 2009
18:25 Szklana pułapka 4.0 - film sens. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Len Wiseman
21:00 Pierwszy człowiek - film biograf. USA/Japonia/Chiny 2018, reż. Damien Chazelle
23:55 Kolekcjoner kości - thriller USA/Kanada 99, reż. Phillip Noyce, wyk. Angelina Jolie

KINO TV

07:35 Kojak II (21/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (3,4/13)
11:05 Poirot VI (2/4)
13:10 Panna Marple (3/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (5,6/13)
17:55 Poirot: Podwójny grzech II (7/10) - serial krym.
19:00 Poirot II (8/10)
20:00 Zombieland - czarna komedia USA 2009, reż. Ruben Fleischer, wyk. Jesse Eisenberg
21:55 Lot Feniksa - film sens. USA 2004, reż. John Moore
00:25 K-Pax - film s.f. USA/ Niemcy 2001, reż. Iain Softley

TVP KULTURA

08:20 **Stanisława Ryster – przerwana gra**
09:00 **Pan wzywał, Milordzie? III** (7/7)
10:00 **Statyści** - komedia ★★★ Polska 2006, reż. Michał Kwieciński (130 min)
12:10 **Autor Solaris** - film dok.
13:20 **Kulturalni** (10) - mag.
14:15 **Miłość po południu** ★★★★ **dniu (Love in the Afternoon)** - melodramat USA 1957 (140 min)
16:35 **Benefis Wojciecha Młynarskiego**
18:25 **Kolekcja** (10) - mag.
18:45 **Dzień, w którym umarła gwiazda rocka**
19:20 **Mistrzowie wideo** (6)
19:45 **Wydarzenie aktualne**
20:00 **Stara kobieta wysiaduje** - spektakl teatralny Polska 2025, wyk. Irena Jun
21:00 **Tygodnik kulturalny**
21:55 **Wstęp do filmu** (532)
22:00 **Easy Rider** - dramat ★★★★★ obycz. USA 1969, reż. Dennis Hopper (105 min)
23:45 **Przygody Sherlocka Holmesa** (4/13)
00:45 **Wstęp do filmu** (577)
00:50 **Tatarak** - dramat ★★★★ obycz. Polska 2009, reż. Andrzej Wajda (100 min)

WARNER TV

08:20 J.A.G. VI (21/24)
09:20 Bajer z Bel-Air V
10:20 Za głosem serca
11:20 Pełna chata II (15,16/22)
12:25 J.A.G. VI (22,23/24)
14:10 Bajer z Bel-Air V
16:10 Pełna chata II
18:15 Taxi II - komedia sensacyjna Francja 2000, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Samy Naceri
20:00 Godziny szczytu III - komedia USA/Niemcy 2007
21:35 Zabójcza broń - komedia sensacyjna USA 1987
23:45 Ostatni sprawiedliwy - film sensacyjny USA 1996

PARAMOUNT

09:00 Star Trek: Nemezis - film s.f. USA 2002
11:30 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
14:05 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott
16:30 Transformers: Wiek zagłady - film s.f. USA/Chiny/Hongkong 2014
20:00 Transfomers: Ostatni Rycerz - film s.f. USA/Chiny/ Kanada 2017, reż. Michael Bay
23:15 Uciekinier - film s.f. USA 1987, reż. Paul Michael Glaser
01:10 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013

HBO

09:15 **Władca Pierścieni:** ★★★★★ **Drużyna Pierścienia** - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2001 (175 min)
12:10 **Na planie** (13) - mag.
12:40 **Trenerzy** - komedia ★★ Włochy 2024, reż. Andrea Jublin (90 min)
14:10 **Rozważni i romantyczni – klub miłośników Jane Austen** ★★★ - komediodramat USA 2007 (105 min)
15:55 **Dobry chłopak z bronią** ★★ - thriller USA 2022, reż. John Mossman, wyk. Beck Nolan (115 min)
17:50 **Miami Vice** - film sens. ★★★ USA/Niemcy/Paragwaj/ Urugwaj 2006, reż. Michael Mann (130 min)
20:00 **Czarne bractwo.** ★★★★ **BlacKkKlansman** - film biograf. USA/Chiny 2018, reż. Spike Lee (130 min)
22:10 **W dzikim galopie** ★★★ - dramat obyczajowy USA 2024, reż. Daniel Minahan (115 min)
00:05 **28 dni później** - horror ★★ Wlk. Brytania/Hiszpania/ USA 2002 (110 min)
01:55 **28 tygodni później** ★★ - film s.f. Wlk. Brytania/ Hiszp./USA 07 (100 min)

CINEMAX

09:45 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy
11:25 Kuchenna rewolucja - komedia USA 2023
13:00 Dla niej wszystko - film sens. USA/Francja 2008
15:15 Sześć stóp pod ziemią - dramat obycz. Francja 2023
16:55 Wrześniowe dzieci - film sens. Szwajcaria 2024
18:30 Fremont - dramat obyczajowy USA 2023
20:00 Tess - melodramat Francja/Wlk. Brytania 1979
22:50 Wstrząs - dramat obycz. Wlk. Brytania/Australia/USA 15

ROMANCE TV

12:25 Inga Lindström: Śmiertelny wróg - film obycz. Niemcy 2024, reż. Julia Peters
14:20 Inga Lindström: Weekend w Söderholm - film obyczajowy Niemcy 2007
16:15 Następny zjazd „Szczęście": Najlepsze przyjaciółki - komedia romant. Niemcy 21
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz (4/7)
20:00 Statek marzeń
21:55 Inga Lindström: Najpiękniejsze miejsce na świecie - romans Niemcy/ Szwecja 21, reż. O. Dieckmann
23:50 Górski lekarz (4/7)

CANAL+ PREMIUM

09:05 **Benek** - komediodramat ★★ Polska/Austria 2007 (100 min)
10:45 **Miasto w blasku świąt** ★★ - komedia Wlk. Brytania 2025 (90 min)
12:15 **Kiler-ów 2-óch** ★★★ - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
14:10 **Łapu-Capu**
14:15 **The Office PL** (7,8/12)
15:15 **Prawda czy fałsz**
16:50 **Making of C+: Klangor 2** - film dok. Polska 2025
16:55 **Notting Hill** - komedia ★★★ romant. Wlk. Brytania/ USA 1999 (120 min)
18:55 **Łapu-Capu**
19:00 **Jason Bourne** - film ★★★ sensacyjny USA/Chiny/ Hiszpania/Japonia/ Islandia/Niemcy/ Włochy 2016 (120 min)
21:00 **Brygada II** (5/8) - serial sens. Francja 2025
21:45 **Zawód: szpieg** - film ★★★ sens. USA/Wlk. Brytania/ Niemcy/Japonia/ Francja 2001 (125 min)
23:50 **Fanatyczka** - horror ★★ Kanada 2024, reż. Sheldon Wilson (105 min)
01:35 **Cash Out 2: Wysoka stawka** ★★ - film sens. USA 2025 (105 min)

TVN FABUŁA

09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (20/26)
11:50 Magda M. (12,13)
13:50 Teraz albo nigdy! II (12)
14:50 19+ - serial fab.-dok.
15:25 Papiery na szczęście
16:30 Filmowe duety (4)
17:10 Nie wszystko złoto, co się świeci - komedia USA 2008
19:25 Ukryta prawda (17/17)
20:00 Nigdy w życiu! - komedia romantyczna Polska 2004
22:20 Wyzwanie dla kumpla: Idzie wiosna - komedia USA 23
00:15 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015

AMC

11:10 Zagadki Sfinksa - film s.f. Wlk. Brytania/Kanada 2008
13:00 10.5: Apokalipsa (1) - film katas. USA/Albania 2006
14:45 10.5: Apokalipsa (2) - film katas. USA/Albania 2006
16:25 Przepowiednia końca świata - film s.f. Kanada 2011
18:15 Iluzjonista - thriller USA/Czechy 2006
20:20 Rekiny z lawiny - horror Kanada 2014, reż. Scott Wheeler, wyk. Kate Nauta
22:00 Wolf Creek II - horror Australia 2013, reż. G. McLean
00:00 Alienoid - film s.f. Korea Południowa 2022

eprasa.pl 755fec0d03

AXN

08:20 Agenci NCIS XI (16/24)
09:15 Castle IV (4,5/23)
11:15 Detektyw Monk III (1,2/16) - serial krym. USA 05
13:15 Rekrut VII (9,10/18)
15:15 FBI: International III (6,7/13) - serial akcji
17:10 Castle IV (6,7/23)
19:05 FBI II (12,13/19) - serial sensacyjny USA 2019
21:05 Uprowadzona - thriller Francja/USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Pierre Morel
23:00 John Wick 4 - film sensacyjny USA/Niemcy 2023

EPIC DRAMA

08:40 Agenci NCIS XVII (1/20)
09:35 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (4/6)
10:35 Poirot XI (3/4)
12:35 Lekarze na start
13:20 Agenci NCIS XVII (1/20)
14:20 Panna Scarlet V (3/6)
15:30 Dalgliesh II (5/6)
17:30 Poirot: Rendez-vous ze śmiercią XI (4) - film kryminalny Wlk. Brytania 2008
19:20 Lekarze na start
20:05 Agenci NCIS XVII (2/20)
21:00 Kobiety na wojnie (2/8)
22:15 Sherlock i córka (2)
23:10 Robin Hood (2)
00:30 Lekarze na start

TVN STYLE

08:50 Zgłoś remont (1)
09:50 Wielkanoc palce lizać
10:25 Bez kompleksów (2)
11:25 Ugotowani (9, 10)
13:30 Kuchenne rewolucje (2, 1) - reality show Polska 19
15:35 Czas na zmianę (7, 8)
16:40 Jestem z Polski IX (3,11)
18:45 Kuchenne rewolucje (1, 2) - reality show Polska 25
20:50 Bitwa o gości (2) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski IX (10,14)
23:45 Niezwykłe Stany Prokopa VI (4/8) - serial dok.
00:45 Skąd pochodzę?

TVN TURBO

08:15 Nic do zgłoszenia V
09:15 Fani czterech kółek XVII
11:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4948)
18:15 Moto Fachury (4)
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (1) - mag.
19:45 Moto kombat (4) - mag.
20:30 Mobilni mechanicy (8)
21:15 Naprawy nie do naprawy
22:00 Raport Turbo (4948)
22:20 Z drugiej ręki (8) - mag.
23:05 Zawodowi handlarze (4)

BBC FIRST

08:40 Lewis IV (3/8)
09:45 Ojciec Brown VI (10/10)
10:40 Śmierć pod palmami III
11:45 Ludwig (2/6) - miniserial
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:45 Ojciec Brown (4/10)
15:50 Lewis IV (3/8)
16:50 My Life is Murder IV
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami III (5/8) - serial kryminalny
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre
22:00 Śmierć pod palmami XV
23:05 Tajemnice Brokenwood
00:55 Śmierć pod palmami III

FX

11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (19/22)
11:55 FBI II (4,5/19)
13:45 Alert: Wydział Osób Zaginionych (7,8/10)
15:35 Agenci NCIS (15,16/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (20/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (19,20/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (7,8/17)
22:00 Grey's Anatomy: Chirurdzy XXII (4) - serial obycz.
22:55 Byliśmy żołnierzami - dramat wojenny USA/Niemcy/Francja 2002

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata XIII
11:00 Zarobić na remoncie VI
11:55 Design w australijskim stylu (3/6) - serial dok. USA 23
12:55 Nieoczywiste miejsca II
14:00 House Hunters (8, 9)
15:10 Mieszkanie na miarę II
17:05 Polowanie na ogród IV
18:15 Weekendowa metamorfoza (8, 1) - reality show
20:10 Zróbmy sobie dom (4)
21:10 Zgłoś remont (1)
22:10 House Hunters (6, 1, 2, 3)

BBC LIFESTYLE

11:10 Wielkie brytyjskie wypieki (8, 9) - program rozrywk.
13:20 Hiszpański remont Amandy i Alana (1, 2)
14:40 Winnice Australii i Gary Barlow - serial dok.
15:55 Zapraszam do stołu: wielka porcja (10) - reality show
17:45 Hiszpański remont Amandy i Alana (3, 4)
18:50 Mistrzowie ceramiki (3)
19:55 Wielkie brytyjskie wypieki (10) - program rozrywk.
21:00 Hotel Four Seasons przy Park Lane - serial dok.
22:00 Hiszpański remont Amandy i Alana (5, 6)

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół IV (3,4/24)
08:55 Przyjaciele VIII (17—22/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI (23,24,1—4/24)
14:30 Dwóch i pół IV (5—8/24)
16:30 Przyjaciele VIII (23,24,1—4/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (5—10/24) - serial komediowy USA 2018
22:00 The Office PL II (2,3)
23:05 Comedy Club (6, 7)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (4/13)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex VII (9)
09:20 Rodzinka.pl II
09:50 Klan - telenowela
10:25 Ranczo III (3/13)
11:20 Rodzinka.pl XVIII (3,4)
12:20 Pan Mama (16/20)
13:00 Zaraz wracam
13:35 Ojciec Mateusz XXIV
15:30 Komisarz Alex VII (10)
16:20 Na sygnale (32)
17:25 Ranczo III (4,5/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXIV (10,1) - serial krym. Polska 20
21:30 Ranczo III (6,7/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXIV (11)
00:25 Lalka - dramat obyczajowy Polska 1968

CANAL+ KUCHNIA

13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 Tajemnice indyjskich smaków (6) - program rozrywk.
14:55 Zgrillowani (2, 3)
15:50 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (2, 3)
16:40 Azjatycka kuchnia Evy Pau (2, 3) - mag. kulinarny
17:35 Jamie Oliver (18)
18:05 Jakubiak rozgryza Włochy
18:30 Zgrillowani (8)
18:55 m jak mięso (6, 1, 2)
20:15 Donal: święta, post i uczta (1) - program rozrywk.
21:15 Anthony Bourdain VII
00:45 David w Europie (4)

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
12:05 Po pierwsze: lokalizacja!
14:00 Cudotwórcy VI (9)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Room service. Hotele od kuchni (5,6/6) - serial dok.
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
20:10 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy VI (10/26)
22:00 Wiejskie domy do liftingu (9, 10) - reality show
23:50 Pogromcy bałaganu (5)

PLANETE+

14:50 Cały rok z pandą - serial dok. Francja/Chiny 2022
15:50 Niezwykłe podróże koleją XI - serial dok. F 2022
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj?
18:10 Świat z góry XII
18:45 Tutanchamon: wielkie odkrycie - film dok.
19:45 Ernst Degner. Motocyklem po wolność
20:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (5/7) - serial dok.
21:50 Surfing. Historia nieznana - film dok. Francja 2024
23:00 Historia fantasy (1)

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów II (6/10)
10:00 Klan z Alaski III (15/32)
11:00 Potwór z Alaski (4/8)
12:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (1) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania VI (9/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Od samochodu do domu
17:00 Celnicy na straży Europy VII (13,14/20)
18:00 Operacja: LOT (4)
19:00 Złomowisko PL (1,2)
21:00 Truckerki III (8)
22:00 Bimbrownicy XIV (4)
23:00 Ed Stafford: inicjacja (6)

TVP HISTORIA

12:55 Starożytny Egipt – kroniki imperium (7/8)
14:00 Królowie (61)
14:35 Czterej pancerni i pies
15:40 Sensacje XX wieku (5, 6)
17:30 Czas honoru II (8/13)
18:20 Encyklopedia II wojny światowej (3, 4)
19:10 Polskie 100 lat (40)
19:40 Królowie (20)
20:15 Kochankowie roku tygrysa - film przyg. Polska/Chiny 2005, reż. Jacek Bromski
22:10 Historia w postaciach zapisana XVI (3/9) - serial dok.
00:10 Sensacje XX wieku (7, 8)

HISTORY

11:15 Wykute w ogniu (1)
12:10 Na lodowym szlaku XII
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 UFO: szlakiem bliskich spotkań (9/9) - serial dok.
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata V (5/18)
15:50 Gwiazdy lombardu XVII
16:15 Pogromca tajemnic III
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (1,4/11)
19:05 Starożytni kosmici XVI
22:00 Jak to wyjaśnić: tajemnice armii (4) - serial dok.
23:00 Najbardziej zabójcze historie świata - serial dok.
23:55 Jak to wyjaśnić III (16/20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic XI
15:00 Strażnicy z Karaibów
16:00 Skarby Tutanchamona
17:00 Tajemnice dawnych cywilizacji (1/3) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (3/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (5/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (5/10) - serial dok.
21:00 Premiera: II wojna światowa: historia przed trybunałem
22:00 Nieznani zbrodniarze III Rzeszy - film dok. F/Niemcy 24

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIII
12:00 Superfabryki (1/8)
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Niesamowite wynalazki starożytności IV (12,7/13)
16:00 Kryptonim szef – celebryci (8,2/10) - serial dok.
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Koszty wojny (5/6)
22:00 Potęga i mit hitlerowskiego SS (2) - serial dok.
00:00 Zełenski: historia prawdziwa - film dok. Francja 2022

BBC EARTH

09:20 W okowach mrozu V
11:20 Najwspanialsze rzeki: Missisipi (3/3) - film dok.
12:25 Błękitna Planeta II (4/7)
13:30 Zjawiskowa Ziemia (2/4)
14:35 W okowach mrozu XI
15:30 Życie na pustkowiu VIII
16:30 Królestwo zwierząt
17:35 Najwspanialsze rzeki świata: Missisipi (3/3)
18:40 Małe wielkie podróże
19:45 Program rozrywkowy
20:45 Planeta Ziemia III: kulisy
20:55 Życie na pustkowiu VIII
21:55 W okowach mrozu XI
22:55 Zabójcza pogoda VI (11)

POLSAT VIASAT HISTORY

13:15 II wojna światowa: cena imperium (1/13) - serial dok.
14:20 Historia Troi - serial dok.
15:30 Ciemna strona starożytnej Grecji (4) - serial dok.
16:45 Królowe areny: kobiety-gladiatorki - film dok.
17:55 Tajne bazy nazistów IV
18:55 DNA Hitlera: geny dyktatora (2) - serial dok.
20:00 Naziści: korzenie zła (5)
21:00 Historia sprawiedliwości (4) - serial dok. Kanada 25
21:55 Konkwistadorzy: powstanie i upadek (2/6)
22:55 Dziki Zachód (4/6) - serial dok. Wlk. Brytania 22

eprasa.pl 755fec0d03

SOBOTA 28.03

Od A do Z

ACH ŚPIJ KOCHANIE ★★
thriller, Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Chyra, Tomasz Schuchardt
21:50 | kino polska
Andrzej Chyra jako Władysław Mazurkiewicz – postać autentyczna: seryjny morderca z Krakowa, działający w latach 40. i 50., ścigany przez młodego milicjanta, borykającego się z zaskakującymi przeszkodami.

COLOMBIANA ★★★
film sens., USA/Francja/Wlk. Brytania 2011, reż. Olivier Megaton, wyk. Zoe Saldaña, Jordi Mollà, Lennie James
21:25 | tvp 1
Wychowywana w Bogocie, była świadkiem śmierci swoich bliskich, została morderczynią na zlecenie, a w czasie wolnym od wykonywania kontraktów szuka gangsterów, którzy zabili rodziców.

GUNMAN: ODKUPIENIE ★★
film sens., USA/Hiszpania/Wlk. Brytania/Francja 2015, reż. Pierre Morel, wyk. Sean Penn, Javier Bardem, Jasmine Trinca
22:20 | ale kino+ hd
Celny strzał strzelca wyborowego kończy życie kongijskiego ministra górnictwa i wznieca chaos w całym kraju, a gdy snajper wraca do Afryki, musi walczyć o życie własne i wspierających go ludzi.

HEARTBREAKER. LICENCJA NA UWODZENIE ★★★
komedia romantyczna, Francja/Monaco/USA 2010, reż. Pascal Chaumeil, wyk. Romain Duris, Vanessa Paradis, Julie Ferrier
23:45 | tvp 2
Rodzeństwo, które z rozbijania cudzych związków zrobiło sobie sposób na życie, dostaje zlecenie na niedopuszczenie do ślubu córki milionera, zaręczonej z idealnym partnerem. Szykują się kłopoty.

JOHN RAMBO ★★
film sens., Niemcy/USA/Tajlandia 2008, reż. Sylvester Stallone, wyk. Sylvester Stallone, Julie Benz, Paul Schulze
20:00 | tv puls
Sylvester Stallone po 25 latach powraca do postaci Johna Rambo – samotnego komandosa biorącego odwet za przegraną w Wietnamie, tym razem w starciu z reżimem birmańskich siepaczy. Dla wytrwałych.

Batman

22:50 | tvn 7
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Mroczniejsza niż zazwyczaj odsłona opowieści o legendarnym bohaterze. Tym razem z Robertem Pattinsonem, który odkrywa wstydliwy sekret z dziejów rodziny, mający wpływ na przestępczość w Gotham.

MYZ

FILM SENS.
USA 2022, REŻ. MATT REEVES, WYK. ROBERT PATTINSON, ZOË KRAVITZ, PAUL DANO

KINGSMAN: TAJNE SŁUŻBY ★★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Matthew Vaughn, wyk. Colin Firth, Taron Egerton, Samuel L. Jackson
22:00 | cinemax
Więcej niż jeszcze jeden komiks na ekranie - inteligentny pastisz kina sensacyjno-szpiegowskiego: wychowanek ulicy zostaje wybrany na następcę superszpiega. Majstersztyk w swojej klasie.

KRÓLESTWO ★★★
thriller, USA/Niemcy/Emiraty Arabskie 2007, reż. Peter Berg, wyk. Jamie Foxx, Ashraf Barhom, Jennifer Garner
22:55 | canal+ premium
Gorzka konstatacja: ropa rządzi światem. Plus historia śledztwa w sprawie zamachu terrorystycznego na amerykańskie osiedle w Arabii Saudyjskiej. I Jamie Foxx jako agent FBI w misji niemożliwej.

NIANIA W NOWYM JORKU ★★★
komedia romantyczna, USA 2007, reż. Shari Springer Berman, Robert Pulcini, wyk. Scarlett Johansson, Laura Linney, Paul Giamatti
21:45 | tvn
Absolwentka antropologii opisuje świat sławnych i bogatych nowojorczyków, do którego weszła jako opiekunka do dziecka jednej z rodzin z elity. Fabuła typowa do bólu, ale wnioski – przenikliwe.

OBECNOŚĆ 3: NA ROZKAZ DIABŁA ★★★
horror, USA 2021, reż. Michael Chaves, wyk. Patrick Wilson, Vera Farmiga, Ruairi O'Connor
23:50 | tvn
Z archiwum Eda i Lorraine Warrenów, najsłynniejszych w USA badaczy zjawisk paranormalnych: oskarżony o dokonanie morderstwa twierdzi, że dokonał swego czynu pod wpływem opętania przez diabła.

PRAWA LUDZI ★★
dramat wojenny, USA 2024, reż. Phil Blattenberger, wyk. Jacob Keohane, Jackson Rathbone, Dermot Mulroney
23:50 | hbo
Rok 1963. Agenci federalni, ścigający na pustyniach Nevady poszukiwanego listem gończym mordercy, wpadają na trop spisku, zagrażającego fundamentom amerykańskiego porządku prawnego.

SIEDMIU WSPANIAŁYCH ★★★★★
western, USA 1960, reż. John Sturges, wyk. Yul Brynner, Eli Wallach, Steve McQueen
21:05 | tvp historia
Kurosawa po hollywoodzku: siedmiu rewolwerowców broni ubogiej meksykańskiej wioski przed bandycką hordą. Lektura obowiązkowa w gwiazdorskiej obsadzie.

SKAZANI NA SHAWSHANK ★★★★
dramat psychologiczny, USA 1994, reż. Frank Darabont, wyk. Tim Robbins, Morgan Freeman, Bob Gunton
19:10 | warner tv
Stephen King inny niż zwykle: jak przetrwać ciężkie więzienie i ocalić siebie? Plus popisowe partie Tima Robbinsa i Morgana Freemana oraz siedem zasłużonych nominacji do Oscara.

SZKLANA PUŁAPKA ★★★
film akcji, USA 1988, reż. John McTiernan, wyk. Bruce Willis, Alan Rickman, Bonnie Bedelia
21:55 | polsat
Samotny policjant stawia czoła terrorystom okupującym budynek międzynarodowej korporacji, gdzie trwa świąteczne przyjęcie. Duże brawa dla Bruce'a Willisa w pierwszej roli amanta bohaterskiego.

THE ORDER: CICHE BRATERSTWO ★★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Justin Kurzel, wyk. Jude Law, Nicholas Hoult, Tye Sheridan
21:50 | hbo
Inspirowane faktami: agent federalny odkrywa, że seria napadów na banki nie jest wariackim dziełem grupy ryzykantów, ale celowym działaniem organizacji terrorystycznej, której celem jest przejęcie władzy.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 755fec0d03

SOBOTA 28.03

TVP1

05:10 Oko na świat (707)
05:45 Tacy byliśmy (2)
06:20 Balans bieli (129)
07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1158)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:50 Ranczo X (4/13)
09:50 Komisarz Alex XXIV (13)
10:40 Ojciec Mateusz VIII (9/13) - serial krym. Polska 12
11:30 Ingres kard. Konrada Krajewskiego do archikatedry łódzkiej - transmisja
13:35 Żubry wczoraj i dziś
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Sanatorium miłości (76)
16:05 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:35 Ojciec Mateusz 31 (6)
18:40 Jaka to melodia? (5837)
19:30 19.30 - wiadomości

20:25 **Komisarz Alex XXV** (4) - serial kryminalny Polska 2025
21:25 **Colombiana** - film ★★★ sens. USA/Francja/Wlk. Bryt. 2011, reż. Olivier Megaton, wyk. Zoe Saldaña (120 min)
23:25 **Uciekinier (Mud)** ★★★ - dramat psychologiczny USA 2012, reż. Jeff Nichols (140 min)
01:45 **Różyczka 2** - film ★★★ historyczny Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński (110 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7507) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7507) - mag. Polska 2026
11:25 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (4) - mag. kulinarny
12:10 W poszukiwaniu dobrego filmu (37) - mag. kulturalny
12:45 Dobre strony (4)
13:05 Panna młoda (23/50)
14:00 Familiada (3115)
14:35 Koło fortuny (2175)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (4) - show
16:20 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda (24)
18:15 Va banque (1036)
18:50 Słowo na niedzielę
19:00 Informacje kulturalne
19:25 Rodzinka.pl XVIII (4,5) - serial kom. Polska 2026

20:30 **The Voice Kids** (9, 10) - program rozrywkowy Polska 2026
22:50 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (4) - talk-show
23:45 **Heartbreaker.** ★★★ **Licencja na uwodzenie (L'Arnacœur)** - komedia romantyczna Francja/Monaco/USA 2010 (115 min)
01:40 **Fatalna namiętność (Red Corner)** ★★★ - thriller USA 1997, reż. Jon Avnet, wyk. Richard Gere (125 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
08:00 Halo tu Polsat (2719)
11:25 Ewa gotuje (565) - mag. kulinarny Polska 2026
12:00 Rolniczki (4) - serial dokumentalny Polska 2024
13:00 Karate Kid III - film sensacyjny USA 1989, reż. John G. Avildsen, wyk. Ralph Macchio, Pat Morita, Robyn Lively, Sean Kanan (150 min)
15:30 Ninja vs Ninja (83) - show Polska 2025
17:30 Awantura o kasę (278) - teleturniej Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (444) - program publicystyczny Polska 2026, program prowadzi Jarosław Gugała
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Kabaret na żywo. Chyba Czesuaf** (168) - kabaret i satyra
21:55 **Szklana pułapka (Die Hard)** ★★★ - film akcji USA 1988, reż. John McTiernan, wyk. Bruce Willis, Alan Rickman, Bonnie Bedelia, Reginald Veljohnson (175 min)
00:50 **Pamięć absolutna (Total Recall)** ★★★ - film s.f. USA/Kanada 2012, reż. Len Wiseman, wyk. Colin Farrell, Kate Beckinsale (170 min)

TVN

05:05 Jak to jest zrobione? X
05:40 Uwaga! (7959) - mag.
05:55 Kamil Stoch – najlepszy raz - reportaż Polska 2026
06:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Nusma", Lębork XXVII (12) - reality show
07:30 Dzień Dobry TVN (5668)
09:10 Studio Pucharu Świata
09:30 Loty narciarskie: Puchar Świata mężczyzn w Planicy (na żywo)
11:35 Studio Pucharu Świata
11:55 Wielkanoc palce lizać
12:30 Na Wspólnej
14:25 The Floor. VIP Challenge
15:25 Kate i Leopold - komedia romantyczna USA 2001, reż. James Mangold, wyk. Meg Ryan, Hugh Jackman (150 min)
17:55 Kuchenne rewolucje: Łódź 32 (4) - reality show
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **Mam Talent!** (6) - program rozrywkowy Polska 2026
21:45 **Niania w Nowym Jorku (The Nanny Diaries)** ★★★ - komedia romantyczna USA 2007, wyk. Scarlett Johansson (125 min)
23:50 **Obecność 3: Na rozkaz diabła** ★★★ - horror USA 2021, reż. Michael Chaves, wyk. Patrick Wilson, Vera Farmiga (145 min)
03:15 **Perła Kataru**

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XVII (2,10,9/15) - serial sensacyjny Niemcy 2013
09:00 Taki jest świat (13)
09:25 Wojciech Cejrowski. Boso – Meksyk/Paragwaj (12)
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz. Polska 2023, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski. Władek i jego wnuczka próbują ugasić palącą się na ich działce altanę, ale w sieci nie ma wody. Prezes ROD twierdzi, że brak wody jest chwilowy, nie chce też się zgodzić na ochronę. Namawia działkowiczów do sprzedaży ziemi starostwu.
20:00 **John Rambo (Rambo)** ★★ - film sensacyjny Niemcy/USA/Tajlandia 2008, reż. Sylvester Stallone (110 min)
21:50 **Uprowadzona II (Taken 2)** ★★★ - film sensacyjny Francja/USA/Turcja/Wlk. Brytania 2012 (110 min)
23:40 **Oczy smoka (Dragon Eyes)** ★★ - film sens. USA 2012, reż. John Hyams, wyk. Jean-Claude Van Damme (105 min)
01:25 **Lombard XVIII** (15)

TVN7

05:10 Ten moment
05:45 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie (9/14)
06:40 Bugs Bunny Builders
06:55 Kumple z dżungli - film animowany Francja 2017
09:00 Mówię Wam (7) - magazyn Polska 2026
10:15 Ukryta prawda (1—4/68) - serial fab.-dok.
14:35 Detektywi VI (9,10)
16:40 The Floor (5, 6)
17:55 W krzywym zwierciadle: Europejskie wakacje (National Lampoon's European Vacation) - komedia USA 1985, reż. Amy Heckerling, wyk. Chevy Chase, Beverly D'Angelo (125 min)
20:00 **Władca Pierścieni. Pierścienie władzy II** (1,2/8) - serial przyg. USA 2024, wyk. Charlie Vickers, Morfydd Clark, Robert Aramayo
22:50 **Batman** - film sens. ★★★★ USA 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano, Jeffrey Wright, Colin Farrell, Jayme Lawson, John Turturro (205 min)
03:15 **Żyjąc z potworem V** - serial dok. USA 2020

MEZZO

09:25 Intermezzo
10:00 Ludwig van Beethoven: Fidelio - opera Holandia 2024
12:30 Intermezzo
13:30 A to JazZ Festival 2019: John McLaughlin & The 4th Dimension - koncert
15:00 Marc Ribot – Banlieues Bleues - koncert Francja 2023
16:15 Paco de Lucía: Światło i cień - portret muzyka
17:10 Intermezzo
17:45 Suity dla cierpiącego świata: Tanja Tetzlaff
18:50 Pierre Boulez, Filharmonicy Wiedeńscy: Bruckner, Symfonia nr 8
20:30 Wolfgang Amadeus Mozart: Czarodziejski flet - opera Austria 2022
22:50 Orkiestra symfoniczna z Montrealu, Dalia Stasevska, Bruce Liu - muzyka klasyczna

PULS 2

08:00 Kacze opowieści
08:30 Tedi i poszukiwacze zaginionego miasta - film anim. Hiszpania/Francja 2012
10:05 Zadziwiający kot Maurycy - film anim. Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2022
12:00 Wojciech Cejrowski. Boso Luizjana - serial dok.
13:45 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (9, 10)
15:45 O soli cenniejszej niż złoto - film fantasy Niemcy 15
17:15 Uczeń czarnoksiężnika - film fantasy Niemcy 2017
19:00 OZI: Głos Deszczowego Lasu - film anim. Wlk. Brytania/Francja/USA 2023
20:50 Pan i pani Kiler - komedia sensacyjna USA 2010
22:45 Ostatni egzorcyzm - horror USA/Francja 2010
00:30 Wstydliwe choroby VI

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (322) - mag. Polska 2026
09:30 A na deser... (5) - mag. kulinarny Polska 2026
09:35 Galileo - program popularnonaukowy Polska 24
12:40 Czasy ostateczne: Pozostawieni - film s.f. USA/Kanada/Japonia/Wlk. Brytania 2014, reż. Vic Armstrong, wyk. Nicolas Cage, Cassi Thomson
14:55 Policjantki i policjanci XXIV (11—15) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (13—16) - serial krym. Polska 2026, wyk. Marek Włodarczyk, Michał Mrozek, Magdalena Margulewicz
00:00 Gwiazdy kabaretu (170)
01:05 STOP Drogówka (339)

METRO

07:05 Przystanek Bieszczady (2) - serial dok. Polska 2016
08:00 Klan z Alaski V (13,14/15) - serial dok.
10:00 The Floor (8)
11:05 Złomowisko PL III (7,8)
13:05 Gwiazdy lumpeksów (5)
13:55 Herkules (7,8/8) - serial kryminalny Polska 2022
15:55 Makłowicz w drodze (4)
16:30 Magda gotuje Internet (8) - talk-show Polska 2025
17:00 Mam Talent! (5)
18:55 Milionerzy (758, 759)
20:00 Cienie - thriller Francja/Belgia 2016, reż. Thomas Kruithof, wyk. François Cluzet
22:00 Hashima - film sensacyjny Korea Południowa 2017, reż. Ryoo Seung-wan
00:40 Kuba Wojewódzki (4)
01:50 Podsłuchane u fryzjera (2) - program rozrywkowy

eprasa.pl 755fec0d03

SOBOTA 28.03

STOPKLATKA DVB T

08:00 Komisarz Rex X (10,11/10) - serial krym.
10:00 Hudson i Rex IV (16,1/16) - serial krym.
12:00 Lassie - film przyg. USA ** 1994, reż. Daniel Petrie, wyk. Tom Guiry (115 min)
13:55 Ści(ą)gany (Wrongfully Accused) ** - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1998, reż. Pat Proft (105 min)
15:40 Klejnot Nilu (The Jewel of the Nile) ** - film przyg. USA 1985 (130 min)
17:50 Czterej pancerni i pies (1,2) - serial wojenny
20:00 Raport mniejszości (Minority Report) *** - film s.f. USA 2002, reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Cruise, Colin Farrell (180 min)
23:00 Obcy III (Alien³) ** - film s.f. USA 1992, reż. David Fincher, wyk. Sigourney Weaver, Charles S. Dutton (155 min)
01:35 Pachnidło: Historia mordercy (Perfume: The Story of a Murderer) **** - thriller Niemcy/Francja/Hiszpania/USA/Belgia 2006 (205 min)

KINO POLSKA

07:45 Syn szczęścia - film krótkometrażowy Polska 2024
08:05 Reksio II - serial anim.
08:35 Bolek i Lolek (9,10/13)
08:55 Skradziona kolekcja - komedia krym. Polska 1979
10:50 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
11:35 Moja - film krótkometrażowy Polska 2024
11:55 Chłopi: Boryna (1) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski
13:55 Chłopi: Jagna (2) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski
15:45 Hallo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy - komedia muz. Polska 1978
17:50 Piłsudski - film biograficzny Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc
20:00 Na układy nie ma rady - komedia Polska 2017, reż. Christoph Rurka, wyk. Grzegorz Małecki
21:50 Ach śpij kochanie - thriller Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Chyra
23:45 Demony wojny wg Goi - dramat wojenny Polska 1998, reż. Władysław Pasikowski
01:55 Game Over - dramat obycz. Polska 2024, reż. Paweł Powolny, Nicolas Durand

ALE KINO+

08:00 The Office PL II (7,8,9)
09:45 Stan wyjątkowy ** - komedia Czechy 2024, reż. Jan Hřebejk (125 min)
11:50 Trzy dni Kondora (Three Days of the Condor) *** - film sens. USA 1975 (140 min)
14:10 Storm - dramat obycz. *** Norwegia 2022, reż. Erika Calmeyer, wyk. Tamina Ali (115 min)
16:05 Konwój (Convoy) *** - komediodramat USA/Wlk. Brytania 1978, reż. Sam Peckinpah (130 min)
18:15 Winnetou III: Ostatnia walka *** - western Niemcy/F/Włochy/Jugosławia 65 (115 min)
20:10 Sztuka zbrodni (The Postcard Killings) ** - film krym. USA/Wlk. Bryt./Niemcy 2020, reż. Danis Tanović (130 min)
22:20 Gunman: Odkupienie (The Gunman) ** - film sensacyjny USA/Hiszpania/Wlk. Brytania/Francja 2015 (135 min)
00:35 Morderstwo na basenie (The Girl in the Pool) ** - thriller USA 2024, reż. Dakota Gorman (100 min)

POLSAT FILM

10:45 Hotel Transylwania: Transformania - film animowany USA 2022
12:35 Wyszczekani - komedia USA/Wlk. Brytania 2018
14:20 Szalone wakacje na kółkach - komedia Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2006
16:20 Tajni i fajni - film animowany USA 2019
18:40 Madame Web - film s.f. USA/Kanada/Meksyk 2024
21:00 Za szybcy, za wściekli - film sens. USA/Niemcy 2003
23:10 Ukojenie - thriller USA 2015, reż. Afonso Poyart

KINO TV

09:10 Rozbitkowie - komedia romantyczna USA 2005
11:05 Hudson Hawk - komedia sensacyjna USA 1991
13:10 Cztery wesela i pogrzeb - komedia romant. Wlk. Bryt. 94
15:45 Dziewięć miesięcy - komedia USA 1995
17:50 Francuski pocałunek - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1995
20:00 Istota - horror Kanada/Francja/USA 2009
22:10 Czas patriotów - film sensacyjny USA 1992
00:50 Omen - horror USA/Wlk. Brytania 1976

TVP KULTURA DVB T

09:20 Informacje kulturalne
09:50 Co nam w duszy gra
10:55 Kolekcja (10) - mag.
11:15 Giganci sztuki (1/3) - serial dok. Niemcy 21
12:20 Z biegiem lat, z biegiem dni - serial obycz.
13:40 Johannes Brahms – IV Symfonia e – moll op. 98 - koncert Niemcy 23
14:35 Wydarzenie aktualne
15:10 Była sobie muzyka - film dok. Francja 2020
16:20 Tamte lata, tamte dni
18:00 Dzień z życia artysty (3) - mag. kulturalny
18:40 Miłość po południu (Love in the Afternoon) **** - melodramat USA 1957, reż. Billy Wilder, wyk. Audrey Hepburn (140 min)
21:00 Przegląd Piosenki Aktorskiej 2026 (1) - koncert Polska 2026
23:15 Wstęp do filmu (532)
23:20 Easy Rider - dramat ***** obycz. USA 1969, reż. Dennis Hopper, wyk. Peter Fonda, Dennis Hopper (105 min)
01:05 Dobry tytuł (40) - mag.
01:45 Johannes Brahms – IV Symfonia e – moll op. 98 - koncert Niemcy 23

WARNER TV

09:55 Na słodko - komedia romantyczna USA 2023
11:35 Krzysztof - dramat obyczajowy Polska 2010
13:35 Dzień ojca - komedia romantyczna USA 1997
15:35 Godziny szczytu III - komedia USA/Niemcy 2007
17:10 Cisza - film obycz. Polska 2010, reż. Sławomir Pstrong, Natalia Siekierska
19:10 Skazani na Shawshank - dramat psycholog. USA 1994
22:00 Wrogie niebo II (10,1/10)
23:50 Oszukać przeznaczenie V - horror USA/Kanada 2011

PARAMOUNT

08:55 Polowanie na mysz - komedia sens. USA 1997
11:00 Dora i Miasto Złota - film przygodowy USA/Australia/Wlk. Brytania 2019
13:20 Psi Patrol: Film - film anim. Kanada/USA 2021
15:00 Poszukiwacze zaginionej arki - film przyg. USA 1981
17:30 Indiana Jones i Świątynia Zagłady - film przyg. USA 1984, reż. Steven Spielberg
20:00 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott, wyk. Tom Cruise, Kelly McGillis
22:25 Wyspa tajemnic - film sensacyjny USA 2010

HBO

08:10 Ciągnie świnki do... wilkołaka - film anim. USA 2011 (15 min)
08:25 Wojownicze żółwie ninja *** - film anim. USA/Hongkong 2007 (85 min)
09:50 Władca Pierścieni: Dwie wieże ***** - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2002 (175 min)
12:45 Czarne bractwo. BlacKkKlansman **** - film biograficzny USA/Chiny 2018 (135 min)
15:00 Schowek 234 - thriller ** USA 2024, reż. Andy Tennant (85 min)
16:25 Niesamowity Spider-Man *** - film s.f. USA 2012, reż. Marc Webb (135 min)
18:40 Dzielna banda i tajemnica zaginionego wujka *** - film anim. Hiszpania 2024 (80 min)
20:00 Holland - thriller ** USA 2025, reż. Mimi Cave (110 min)
21:50 The Order: Ciche braterstwo *** - thriller USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024 (120 min)
23:50 Prawa ludzi - dramat ** woj. USA 2024, reż. Phil Blattenberger (100 min)
01:30 Enigma - film dok.

CINEMAX

10:15 Fremont - dramat obyczajowy USA 2023
11:45 Tess - melodramat Francja/Wlk. Brytania 1979
14:35 Wstrząs - dramat obycz. Wlk. Bryt./Australia/USA 15
16:35 Dziewczyna z marzeniami - film obycz. USA 2009
18:25 Juno - komedio-dramat USA/Kanada 2007
20:00 Pan i pani Smith - komedia sens. USA 2005
22:00 Kingsman: Tajne służby - film sens. Wlk. Bryt./USA 15
00:10 Kingsman: Złoty krąg - film sens. Wlk. Bryt./USA 17

ROMANCE TV

14:20 Wielka prawdziwa miłość - komedia USA 2022
16:15 Następny zjazd „Szczęście": Prawdziwy ojciec - komedia Niemcy 2022
18:05 Rosamunde Pilcher: W siódmym niebie - romans Niemcy 21, reż. Marco Serafini
20:00 Lost w Fusecie – Kryminał z Portugalii - film kryminalny Niemcy 2022
21:55 Inga Lindström: Pisarz i ja - film obyczajowy Niemcy/Szwecja 2022
23:50 Inga Lindström: Ukochany wróg - film obycz. Niemcy/Szwecja 2022

CANAL+ PREMIUM

08:45 Chopin, Chopin! *** - dramat obyczajowy Polska 2025 (130 min)
10:55 Robin i obrońcy królestwa ** - film przyg. Wlk. Bryt./Irl. 2025 (100 min)
12:35 Łapu-Capu
12:50 Ostatni bój. Legenda 300 Spartan - film dok.
13:45 Making of C+: The Office 5 - film dok.
13:55 47 roninów - film fantasy USA/Wlk. Bryt./Jap./Węgry 2013 (115 min)
15:50 Krucjata Bourne'a *** - thriller USA/Niemcy 2004 (105 min)
17:35 Morderstwo w ambasadzie ** - film sens. Wlk. Brytania 2025, reż. Stephen Shimek (85 min)
19:00 Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1 ** - film fantasy USA 2011 (120 min)
21:00 Saga »Zmierzch«: Przed świtem, cz. 2 ** - film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon (115 min)
22:55 Królestwo - thriller *** USA/Niemcy/Emiraty Arabskie 2007 (110 min)
00:45 3000 metrów nad Ziemią ** - film sens. USA 2025 (90 min)

TVN FABUŁA

10:40 Pokemon: Detektyw Pikachu - film fantasy USA/Japonia/Wlk. Brytania/Kanada 2019, reż. Rob Letterman
12:55 Stowarzyszenie Wędrujących Dżinsów - komedia USA 2005
15:35 Dennis rozrabiaka - komedia USA 1993
17:40 Bumbleebee - film s.f. USA/Chiny 2018
20:00 Transformers: Przebudzenie bestii - film s.f. USA 23
22:45 Nieustraszeni bracia Grimm - film fantasy USA/Czechy/Wlk. Brytania 2005

AMC

08:00 Elżbieta I, Królowa Dziewica (2) - film historyczny Wlk. Brytania 2005
10:00 Kto pierwszy, ten lepszy - komedia romantyczna Niemcy/USA 2002
11:50 W 80 dni dookoła świata
17:30 Tristan i Izolda - melodramat USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Czechy 2006
20:00 Strzelec - thriller USA 2007, reż. Antoine Fuqua, wyk. Mark Wahlberg, Danny Glover
22:30 Negocjator - film sensacyjny USA/Niemcy 1998
01:20 Quest - film sensacyjny USA/Kanada 1996

eprasa.pl 755fec0d03

AXN

08:05 FBI VI (10/13)
09:05 FBI: Most Wanted III (22/22) - serial krym.
10:05 Detektyw Monk II (9—13/16) - serial krym.
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (16—20/24)
20:00 Uprowadzona II - film sens. Francja/USA/Turcja/Wlk. Bryt. 12, reż. Olivier Megaton
22:00 Underworld: Bunt Lykanów - film sensacyjny USA/Nowa Zelandia 2009
23:40 Hostel - horror USA/Czechy 2005, reż. Eli Roth

EPIC DRAMA

08:00 Lekarze na start
10:20 Poirot X (4,1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2006
14:30 Dalgliesh (2,5/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2021
18:15 Agenci NCIS XVI (21,22/24) - serial krym.
20:05 Grantchester IV (1/6) - serial krym. Wlk. Brytania 19
21:00 Komisarz Maigret: Maigret i jego nieboszczyk (2/2) - serial krym. Wlk. Bryt. 2016, wyk. Rowan Atkinson
22:55 Niebezpieczne związki (2/8) - serial obycz. USA 2022
00:10 Poirot XI (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2008

TVN STYLE

09:10 Babski biznes (7/8)
10:15 Kuchenne rewolucje
12:30 Jestem z Polski IX (4,6,8)
15:30 Ostre cięcie (1)
16:30 Zgłoś remont (2)
17:30 Bitwa o gości (2)
18:30 Wielkanoc palce lizać
19:05 Kuchenne rewolucje (2, 3) - reality show Polska 25
21:05 Królowa przetrwania (4) - reality show Polska 2026
22:30 Skok na głęboką wodę (4) - reality show Polska 2026
23:35 Wakacje dla bogaczy
00:40 Martyna i kobiety świata: Pani domu (5/8)

TVN TURBO

08:45 Fani czterech kółek XVII
09:45 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (1)
10:30 Moto kombat (4)
11:15 Ciężarówką przez Indie (4/12) - serial dok. Polska 2025
12:15 Moto Fachury (4)
13:00 Zawodowi handlarze (5, 6, 7, 8) - magazyn
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Ciężarówką przez RPA (7,8,9/9) - serial dok. Polska 23
21:00 Ciężarówką przez Indie (5,6/12) - serial dok. Polska 25
23:00 Jeździć, obserwować V - serial dok. Polska 2025
01:15 Zawodowi handlarze (5)

BBC FIRST

08:25 Duchy II (6/6)
09:10 Ale akcja! - serial kom.
10:25 Morderstwa w Midsomer
12:15 Ojciec Brown VII (10,5,5/10) - serial kryminalny
15:20 Zagadki doktora Blake'a
17:45 Z pamiętnika położnej
18:50 Śmierć pod palmami XV (2,6/8) - serial kryminalny
21:00 Diabelski szczyt (4/5)
22:05 Milczący świadek XXVII (7,8/10) - serial kryminalny
00:15 Zbrodnie Saint-Pierre (8/10) - serial krym. Kanada 25
01:15 Diabelski szczyt (4/5)

FX

08:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (13,14/24) - serial krym.
10:40 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (17,18,1/18)
13:25 Tropiciel III - serial krym.
14:20 Genialna Morgan (12/13)
15:15 Szklana pułapka - film akcji USA 1988
17:50 Anioły i Demony - thriller USA/Włochy 2009
20:35 Londyn w ogniu - film sens. USA/Wlk. Bryt./Bułgaria 2016, reż. Babak Najafi
22:45 Uprowadzona - thriller Francja/USA/Wlk. Bryt. 2008
00:35 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy

HGTV

08:15 Amerykański Wersal: Powrót na salony (1, 2)
09:55 Design w australijskim stylu (3/6) - serial dok.
10:55 Zróbmy sobie dom (4)
11:55 Odlotowy ogród (4, 5, 6)
13:40 Patent na dom (1, 2, 3)
16:35 House Hunters (6—9)
18:50 Zgłoś remont (1) - reality show Polska 2026
19:45 Weekendowa metamorfoza (2, 4) - reality show
21:40 Mieszkanie na miarę II (4,1) - serial dok. Polska 2022
23:35 Letnia chata na lata XIII - serial dok. USA 2023

BBC LIFESTYLE

08:25 Bake off: zawodowcy (5, 6) - program rozrywkowy
10:25 Hiszpański remont Amandy i Alana (3, 4, 5, 6)
12:30 Wielkie brytyjskie wypieki (6, 7, 8)
15:50 Mistrzowie ceramiki (10)
17:00 Zapraszam do stołu: wielka porcja (11) - reality show
18:50 Wielkie projekty VII
19:55 Bake off: zawodowcy
22:00 Winnice Australii i Gary Barlow - serial dokumentalny
23:15 Kobiety, skalpel i liposukcja (3/3) - serial dok.
00:20 Ratunek dla skóry (1/3)
01:20 Wstydliwe choroby IV

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu XI (8—17/24) - serial kom.
12:33 Teoria wielkiego podrywu XI (18,19/24)
13:30 Przyjaciele VII (23,24,1—8/24) - serial kom.
18:30 Przyjaciele VIII (9/24) - serial kom. USA 2001
19:00 DMV – Ci od prawka (4,7) - serial kom. USA 2025
21:00 Colin from Accounts (7,8/8) - serial obyczajowy
22:10 The Office PL II (4)
22:55 Comedy Club (8, 9)
00:00 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:00 Na sygnale
10:25 Na dobre i na złe
11:25 Komisarz Alex XXV (3)
12:15 Rodzinka.pl XVIII (3,4)
13:25 Ojciec Mateusz XXIV
15:15 U Pana Boga w Królowym Moście (2/12)
16:15 Ranczo III (1/13)
17:15 Czterdziestolatek (2)
18:05 Na sygnale
19:40 U Pana Boga w Królowym Moście (3/12)
20:35 Ojciec Mateusz XXIV (5,6) - serial krym. Polska 2020
22:30 Ranczo III (2,3/13) - serial kom. Polska 2008
00:25 Glina. Nowy rozdział

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Bosacka daje radę
14:45 Comfort Food
15:40 m jak mięso (6, 1, 2)
16:55 Gotuj taniej z Jamiem (2)
17:55 Jakubiak rozgryza Chorwację (3, 4) - magazyn
18:50 Tajemnice indyjskich smaków (7, 8)
19:50 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (2, 3) - magazyn
20:45 Podróż przez smaki Chin
21:45 Jakubiak rozgryza... (2)
21:55 Podróż przez smaki Chin
23:00 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (5)
23:30 Jamie Oliver (17, 18)

CANAL+ DOMO

14:05 Cuda z drewna (4/12)
15:00 Nasz nowy dom w Grecji
16:00 Przekopiemy Ci ogródek
16:30 Tomasz Pągowski (3)
17:05 Room service. Hotele od kuchni (6/6) - serial dok.
17:35 Dom w miesiąc (1)
18:00 Daleko od miasta XV
19:00 Podzielić M2 (5, 6)
20:00 Projekty marzeń – Nowa Zelandia (3/12)
21:00 Wielkie Projekty: Szwecja IV (2/6) - serial dok.
22:00 Kupiliśmy sobie zamek – damy radę (2) - reality show
22:55 Wiejskie domy do liftingu (2) - reality show Kanada 22

PLANETE+

14:40 Najbardziej niezwykłe konstrukcje zwierząt
15:50 Podróż do wnętrza chmur (2) - serial dok.
17:00 Premiera: Podróż do wnętrza chmur (3) - serial dok.
18:00 Świat z góry (1/14)
18:40 Polska z góry (6,7/12)
19:45 Penelope Cruz – blask namiętności - film dok.
20:50 Felix Kersten. Zagadka III Rzeszy - serial dok.
21:55 Catherine Denevue. W centrum kadru - film dok.
23:00 Skradzione dzieci NRD

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Ed Stafford: inicjacja (6)
09:00 Gorączka złota XVI
10:00 Złoto drwali II (7/8)
11:00 Od samochodu do domu
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:00 Złomowisko PL XI
15:00 Nic do zgłoszenia IV (3/8)
16:00 Lotnisko (7/8)
17:00 Polacy na tropie złota
18:00 Truckerki III (8)
19:00 Celnicy na straży Turcji
20:00 Bimbrownicy XIV (4)
21:00 Ed Stafford: inicjacja (6)
22:00 Dorwać komandosa
23:00 Morze złota XIII (7)
00:00 Najszybsze pościgi Ameryki (3/6) - serial dok.

TVP HISTORIA

12:00 Wszystkie kolory świata
13:00 Odkryć tajemnicę VII
14:00 Ex libris - mag. Polska 26
14:30 Złoto dezerterów - komedia Polska 1998
16:35 Tajemnice kultowych seriali (3) - mag. filmowy
17:30 Lalka (3/9)
19:00 Starożytne mocarstwa
20:00 Największe mity europejskich monarchii - serial dok.
21:05 Siedmiu wspaniałych - western USA 1960
23:25 Kochankowie roku tygrysa - film przyg. Polska/Chiny 2005, reż. Jacek Bromski

HISTORY

09:15 Straż graniczna: USA II
10:10 Wojny magazynowe XVI
11:10 Najbardziej zabójcze historie świata - serial dok.
12:05 Starożytni kosmici XVII
13:05 Straż graniczna: USA II
14:30 Wyjaśnić niewyjaśnione
15:20 Gwiazdy lombardu XXIV
16:15 Największe tajemnice świata VI (4/20) - serial dok.
17:10 Starożytni kosmici: najlepsze historie (3) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Starożytni kosmici: geneza II (8/12) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (4,15/22)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Ekstremalne zagrożenia
10:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny VI
15:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (6/10) - serial dok.
16:00 Premiera: Przetrwanie w kanadyjskiej dziczy II (1,2/8)
18:00 Złapać przemytnika: misja na Karaibach (9,10/10)
20:00 Megametro (2/4)
21:00 Złoto Hitlera (1,2/4)
23:00 Zapomniani bohaterowie II wojny światowej (4/4)
00:00 Ciemna strona świata V
01:00 Zawód: dziennikarka

FOCUS TV

09:00 Podglądacze przyrody
11:00 Świat z góry. Parki narodowe: Turcja (4)
12:00 Wioski wioseczki
13:00 Rolnicy. Podlasie VII
16:00 Kryptonim szef PL (5)
17:00 Wielkie wycieczkowce
18:00 Planeta skarbów (2/6)
19:00 Jak to wyjaśnić II (3/28)
19:25 TOP 10 Największe tajemnice świata - serial dok.
20:00 Poza kontrolą (3/17)
21:00 Koszty wojny (6/6)
22:00 Potęga i mit hitlerowskiego SS - serial dok.
00:00 Udowodnić niewyjaśnione (10/10) - serial dok.

BBC EARTH

11:05 Parki narodowe z lotu ptaka: Irlandia (1/3)
12:05 W okowach mrozu XI
13:05 Ziemia (2/5) - serial dok.
14:15 Planeta Ziemia III: kulisy
14:30 Brytyjskie fabryki IX
15:35 Mroczne dzieje Pompejów (2) - serial dok.
16:40 Program rozrywkowy
17:40 W okowach mrozu XI
18:40 Dziki połów (5/8)
19:55 Wielka kanadyjska przygoda - serial dok.
21:00 Ziemia (2/5) - serial dok.
22:05 W okowach mrozu XI
23:05 Królestwo zwierząt

POLSAT VIASAT HISTORY

09:15 Tajne bronie II wojny światowej (1/6) - serial dok.
10:25 Tajemnice machiny wojennej nazistów - serial dok.
11:25 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
18:05 Naziści: korzenie zła (7)
19:00 Życie prywatne przywódców Rzeszy (2/4)
19:55 Naziści: ściśle tajna nauka (4) - serial dok.
21:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
22:05 Tajemnice machiny wojennej nazistów - serial dok.
23:05 Tajne bronie II wojny światowej (1/6) - serial dok.

eprasa.pl 755fec0d03

Od A do Z

CZAS MROKU ★★★★
dramat historyczny, USA/Wlk. Brytania 2017, reż. Joe Wright, wyk. Gary Oldman, Kristin Scott Thomas, Ben Mendelsohn
21:35 | cinemax
Oscar dla popisu Gary'ego Oldmana w roli Winstona Churchilla – kontrowersyjnego polityka, który obejmując urząd premiera Wielkiej Brytanii w połowie 1940 r. musi zadecydować o wojnie lub pokoju.

DUNKIERKA ★★★★
dramat wojenny, Wlk. Brytania/USA/Francja/Holandia 2017, reż. Christopher Nolan, wyk. Fionn Whitehead, Mark Rylance, Tom Glynn-Carney
23:15 | tvn 7
Christopher Nolan mistrzowsko eksperymentuje z czasem ekranowym, ukazując z lądu, morza i powietrza ostatnie dni operacji "Dynamo" – ewakuacji brytyjskiego korpusu z Francji w czerwcu 1940 roku.

JOKER ★★
film sens., USA 2015, reż. Simon West, wyk. Jason Statham, Michael Angarano, Dominik García-Lorido
22:10 | tv puls
Jason Statham jako uzależniony od hazardu ochroniarz z Las Vegas, który zyskuje szansę życiowej naprawy – jeśli pomści zgwałconą przez potężnego mafiosa przyjaciółkę, nie ściągając przy tym podejrzeń.

KONSUL ★★★
komedia sensacyjna, Polska 1989, reż. Mirosław Bork, wyk. Piotr Fronczewski, Maria Pakulnis, Krzysztof Zaleski
22:50 | kino polska
Osnuta na faktach opowieść o brawurowym oszuście, celnie wykorzystującym PRL–owskie paradoksy. Jedna z najlepszych komedii w dziejach polskiego kina. Plus niezawodny Piotr Fronczewski.

MARZEC '68 ★★★
dramat obycz., Polska 2022, reż. Krzysztof Lang, wyk. Vanessa Aleksander, Ignacy Liss, Ireneusz Czop
22:25 | tvp 2
Między melodramatem i Historią: dwoje zakochanych studentów wobec okoliczności, sytuacji społeczno-politycznej i konsekwencji Marca '68, kiedy marzenia muszą przegrać z gorzką rzeczywistością.

O północy w Paryżu

22:45 | tvp 1
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

KOMEDIA ROMANTYCZNA
USA/HISZPANIA/FRANCJA 2011, REŻ. WOODY ALLEN, WYK. OWEN WILSON, RACHEL MCADAMS, KURT FULLER

Woody Allen prowadzi współczesnego Amerykanina przez fascynujący świat lat 20., gdy nad Sekwaną rządziła kolonia amerykańskich intelektualistów pod wodzą Hemingwaya i Gertrudy Stein. Ujmujące.

MYZ

OSTATNIA BATALIA ELLEN COLE ★★★
film przyg., USA 2023, reż. Clif Prowse, Derek Lee, wyk. Lin Shaye, Liz Caribel Sierra, Craig Tate
20:00 | cinemax
Gdy deweloper odkrywa, że na drodze do realizacji jego projektu stoi staruszka, która nie chce odsprzedać ziemi, każe ją przepędzić. Ale pani, niegdyś płatna zabójczyni, przepędzić się nie da.

PSZCZELARZ ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2024, reż. David Ayer, wyk. Jason Statham, Emmy Raver-Lampman, Josh Hutcherson
20:00 | tv puls
Kiedy sąsiadka agenta na emeryturze zabija się w wyniku internetowego oszustwa, Jason Statham postanawia ją pomścić. Nie wie, z kim zadarł, ale oni także nie wiedzą, jak bezwzględnym jest przeciwnikiem.

SIEDEM LAT W TYBECIE ★★
film biograficzny, USA/Wlk. Brytania 1998, reż. Jean-Jacques Annaud, wyk. Brad Pitt, David Thewlis, BD Wong
20:00 | tvp kultura
Niespełniona obietnica wielkiego kina na tle Himalajów: austriacki zwolennik Hitlera spotyka Dalajlamę. Jean–Jacques Annaud, Brad Pitt i wspaniałe góry to za mało, by ulepić z tego przebój.

WONDER WOMAN 1984 ★★
film fantasy, USA 2020, reż. Patty Jenkins, wyk. Gal Gadot, Chris Pine, Kristen Wiig
20:00 | tvn 7
Powtórka z rozrywki: Gal Gadot jako komiksowa Wonder Woman, która w latach 80. XX wieku broni magicznego kamienia przed zakusami szaleńca, marzącego o władzy nad światem. Przewidywalne w każdym kadrze.

WYJŚCIE AWARYJNE ★★
komedia, Polska 1982, reż. Roman Załuski, wyk. Bożena Dykiel, Jerzy Michotek, Maria Gładkowska
21:25 | tvn
Polska obyczajowość z przymrużeniem oka: ślub z opłaconym rozwodem okaże się dla ciężarnej dziewczyny kluczem do prawdziwej miłości, czego nie potrafi docenić jej matka. Plus świetna Bożena Dykiel.

ZA HORYZONTEM ★★
film przyg., USA 1992, reż. Ron Howard, wyk. Tom Cruise, Nicole Kidman, Thomas Gibson
20:00 | stopklatka
Pionierska saga o irlandzkich osadnikach w odcieniu romantycznym: jak pięknie przed laty kochali się Nicole Kidmam i Tom Cruise. Na cały scenariusz to jednak za mało.

ZABÓJCZA BROŃ II ★★★
film sens., USA 1989, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover, Joe Pesci
22:10 | warner tv
Klasyk kina akcji: dwaj niekonwencjonalni policjanci (Mel Gibson, Danny Glover) na tropie dyplomatów szmuglujących złoto i diamenty. Dorównuje – rzadkość! – pierwowzorowi.

ZAKOCHANY BEZ PAMIĘCI ★★★★
dramat, USA 2004, reż. Michel Gondry, wyk. Jim Carrey, Kate Winslet, Kirsten Dunst
21:00 | canal+ premium
Oscar za scenariusz dla Charliego Kaufmana: zaskakująca opowieść o parze zakochanych, która poddaje się eksperymentowi usunięcia z pamięci wspomnień o swoim związku. Plus Kate Winslet i Jim Carrey.

ZANIM SIĘ POJAWIŁEŚ ★★★
dramat obycz., Wlk. Brytania/USA 2016, reż. Thea Sharrock, wyk. Emilia Clarke, Sam Claflin, Janet McTeer
22:35 | polsat
Dziewczyna, która nieoczekiwanie traci ulubioną pracę, zostaje opiekunką zamożnego, aczkolwiek zgorzkniałego, młodzieńca – sparaliżowanego w wyniku wypadku. Do łzy ostatniej.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 755fec0d03

TVP1

06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1074)
08:30 Życie po „Sanatorium miłości" (3) - cykl reportaży
08:55 Zmiennicy (14)
10:05 Ojciec Mateusz VIII
11:00 Komisarz Alex XXV (4)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Nowe życie (3)
13:10 Ssaki (1) - serial dok.
14:30 Dom (3/4) - serial obycz.
16:05 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:35 Daję słowo – Maciej Orłoś (35) - talk-show
18:40 Jaka to melodia? (5879)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Wojna zastępcza** - serial sens. Polska 26
21:25 **Sanatorium miłości**
22:15 **„Sanatorium miłości" – kulisy programu VIII** (4) - felieton
22:20 **Życie po „Sanatorium miłości"** (4)
22:45 **O północy w Paryżu (Midnight in Paris)** ★★★★ - komedia romantyczna USA/Hiszpania/Francja 2011 (110 min)
00:35 **Colombiana** - film ★★★ sens. USA/Francja/Wlk. Bryt. 11 (115 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7508) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7508) - mag. Polska 2026
11:15 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:50 The Voice Kids (9, 10)
14:00 Familiada (3116)
14:35 Koło fortuny (2176)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (5) - show
16:15 Tak to leciało! (82) - teleturniej Polska 2025
17:15 Sandokan, książę piratów (3) - serial przyg. Włochy/Francja 2025, wyk. Can Yaman
18:20 Pan Mama - serial kom. Polska 2026, wyk. Paweł Domagała, Piotr Głowacki
18:55 Kocham Cię, Polsko! (4) - quiz Polska 2026

20:20 **Postaw na milion** (382) - teleturniej Polska 2026
21:20 **Kwiatki polskie duże** (4) - mag. Polska 2026
22:25 **Marzec '68** ★★★ - dramat obyczajowy Polska 2022, reż. Krzysztof Lang (130 min)
00:35 **Krucjata. Znak bliźniąt II** (3) - serial krym.
01:35 **Heartbreaker. Licencja na uwodzenie** ★★★ - komedia romantyczna Francja/Monaco/USA 2010 (115 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (2726)
11:50 Noc w muzeum - komedia USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Shawn Levy, wyk. Ben Stiller, Carla Gugino, Dick Van Dyke, Mickey Rooney
14:05 Must Be The Music (129) - show Polska 2025, program prowadzi Patricia Kazadi, Maciej Rock, Adam Zdrójkowski
16:15 Nasz nowy dom (355)
17:30 Awantura o kasę (279) - teleturniej Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:30 Państwo w państwie (606) - program publicystyczny Polska 2026, program prowadzi Przemysław Talkowski

19:55 **Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami** (178) - program rozrywkowy
22:35 **Zanim się pojawiłeś (Me Before You)** ★★★ - dramat obycz. Wlk. Bryt./USA 2016, reż. Thea Sharrock, wyk. Emilia Clarke (140 min)
00:55 **Zakochani** - komedia ★★★ romantyczna Polska 2000, reż. Piotr Wereśniak, wyk. Magdalena Cielecka, Bartosz Opania (140 min)

TVN

05:25 Uwaga! (7702) - mag.
05:40 Ukryta prawda (8/40)
06:35 Bitwa o gości (4) - reality show Polska 2026
07:30 Dzień Dobry TVN (5669)
09:45 Studio Pucharu Świata
10:00 Loty narciarskie: Puchar Świata mężczyzn w Planicy (na żywo)
12:00 Studio Pucharu Świata
12:55 Niezwykłe Stany Prokopa VI (5/8) - serial dok.
14:05 Co za tydzień (1237)
14:50 Mam Talent! (6) - program rozrywkowy Polska 2026, program prowadzi Janek Pirowski, Paulina Krupińska-Karpiel
16:50 Dzieciak rządzi (The Boss Baby) - film animowany USA 2017, reż. Tom McGrath (130 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **The Traitors. Zdrajcy** (6) - reality show Polska 2026
21:25 **Wyjście awaryjne** ★★ - komedia Polska 1982, reż. Roman Załuski, wyk. Bożena Dykiel, Jerzy Michotek (115 min)
23:20 **Ostatni skaut (The Last Boy Scout)** ★★★ - film sens. USA 1991, reż. Tony Scott, wyk. Bruce Willis (135 min)
01:35 **Superwizjer** (1339)
02:10 **Szpital św. Anny** (29/50) - serial obycz.

TV PULS

06:00 Taki jest świat (13)
06:30 Kobra – oddział specjalny XVIII (11,13/15)
08:35 Ranczo IX (9,10,12,13) - serial kom. Polska 2015
13:40 Był sobie pies 2 (A Dog's Journey) - film przyg. USA/Chiny/Indie/Hongkong 2019, reż. Gail Mancuso (130 min)
15:50 Instrukcji nie załączono (No se aceptan devoluciones) - komediodramat Meksyk 2013, reż. Eugenio Derbez, wyk. Eugenio Derbez (155 min)
18:25 Taxi III - komedia sensacyjna Francja 2003, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Samy Naceri, Frédéric Diefenthal, Bernard Farcy (95 min)
20:00 **Pszczelarz (The Beekeeper)** ★★★ - film sens. USA/Wlk. Brytania 2024, reż. David Ayer (130 min)
22:10 **Joker (Wild Card)** ★★ - film sens. USA 2015, reż. Simon West, wyk. Jason Statham, Michael Angarano (110 min)
00:00 **Jestem Bogiem (Limitless)** ★★★ - thriller USA 2011, reż. Neil Burger, wyk. Bradley Cooper (120 min)
02:00 **Dyżur II** (26)

TVN7

05:05 Szkoła (11/68)
06:05 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie (10/14)
07:00 Bugs Bunny Builders - serial anim. USA 2022
07:45 Kosmiczny mecz 2: nowa era - film anim. USA/Wlk. Brytania/Singapur/Kanada/Australia 2021
10:15 Ukryta prawda (5,6,7,8/68) - serial fab.-dok.
14:20 Detektywi VI (11,12)
16:20 The Floor (7, 8) - teleturniej Polska 2026
17:35 Zimowa opowieść (Winter's Tale) - dramat obycz. USA 2014, reż. Akiva Goldsman, wyk. Colin Farrell, Jennifer Connelly (145 min)
20:00 **Wonder Woman 1984** ★★ - film fantasy USA 2020, reż. Patty Jenkins, wyk. Gal Gadot, Chris Pine, Kristen Wiig, Pedro Pascal (195 min)
23:15 **Dunkierka (Dunkirk)** ★★★★ - dramat woj. Wlk. Bryt./USA/Francja/Hol. 2017, reż. Christopher Nolan (125 min)
01:20 **Godzina zemsty (Payback)** ★★★ - film sens. USA 1999, reż. Brian Helgeland, wyk. Mel Gibson (130 min)

MEZZO

12:05 Jimmy Witherspoon Quartet i Rozaa Wortham: Lugano Jazz Estival 1985
12:50 Intermezzo
13:30 London Symphony Orchestra pod batutą Simona Rattle'a: Jolas, Messiaen
15:10 London Symphony Orchestra pod batutą Simona Rattle'a wykonuje utwory Sibeliusa i Brucknera
17:00 Eugène-Auguste Ysaÿe: Wypadek: portret rodzinny - balet Czechy/Norwegia 2021
18:00 Hector Berlioz: Potępienie Fausta - opera Monaco 2022
20:30 Królewska Orkiestra Concertgebouw, Mirga Gražinytė-Tyla, Gabriela Montero: Šerkšnytė, Czajkowski, Wajnberg
22:10 Steinway & Sons

PULS 2

08:25 Aukcja w ciemno II (12/13) - serial dok. USA 2012
08:55 Wojciech Cejrowski. Boso – Ziemia Święta (1, 2, 7, 8)
11:20 Sławna restauracja - komedia Francja 1966
13:15 Hibernatus - komedia Francja/Włochy 1969
14:45 Dwie siostry - film fantasy Niemcy 2020
16:45 Przepowiednia dla księcia - film fantasy Czechy/Słowacja/Niemcy 2021
18:45 Królewska zagadka - film fantasy Niemcy 2009, reż. Wolfgang Eißler
20:00 Strażnicy grobowca - horror Australia/Chiny/Rosja/Tajlandia 18, reż. Kimble Rendall, wyk. Bingbing Li
22:05 Dzielnica strachu X (9,10,11) - serial kryminalny
01:05 Dzielnica strachu X (12)

TV4

07:50 Ewa gotuje (469)
08:20 Gwiazdy kabaretu (2)
08:30 Galileo - pr. popularn.
10:40 Dom - film anim. USA/Indie 2015, reż. Tim Johnson
12:35 Jak łyse konie - komedia Chiny/Hongkong 2023, reż. Larry Yang, wyk. Jackie Chan
15:15 Obłędny rycerz - film przyg. USA 2001, reż. Brian Helgeland, wyk. Heath Ledger, Rufus Sewell, Paul Bettany
17:55 Uroczysko V (13—16) - serial krym. Polska 2026, wyk. Antoni Królikowski
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (13—16) - serial krym. Polska 2026, wyk. Jerzy Zelnik, Artur Dziurman
00:00 STOP Drogówka (340)
01:00 Koszty wojny (3/6)
02:15 Powrót do przeszłości (6/12) - serial dok. USA 2022

METRO

07:05 Przystanek Bieszczady
08:00 Klan z Alaski V (15,1/15)
10:00 The Floor (9)
11:05 Uwolnić orkę II - film przyg. USA/Francja/Luksemburg 1995, reż. Dwight H. Little, wyk. Francis Capra
13:25 Kamil Stoch – najlepszy raz - serial dok. Polska 26
13:55 Milionerzy
15:30 Kryminalni III (8)
18:50 Milionerzy (765, 766)
20:00 Zagubieni w słońcu - thriller USA 2015, reż. Trey Nelson, wyk. Josh Duhamel
22:05 Spartakus: Krew i piach (7,8/13) - serial sens. USA 2010
00:20 Dziewczyny z Hollywood (12) - program rozrywk.
00:40 Formuła E: ePrix Madrytu – podsumowanie
01:45 Podsłuchane u fryzjera (3) - program rozrywkowy

eprasa.pl 755fec0d03

NIEDZIELA 29.03

STOPKLATKA

08:00 **Komisarz Rex XI** (1,2/12) - serial krym.
10:00 **Hudson i Rex V** (2,3,4/20) - serial krym.
13:00 **Czarny rumak (The Black Stallion)** *** - film przyg. USA 1979, reż. Carroll Ballard, wyk. Kelly Reno, Mickey Rooney, Teri Garr (160 min)
15:40 **Nie ma róży bez ognia** *** - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Halina Kowalska (120 min)
17:40 **Czterej pancerni i pies** - serial woj. Polska 1966
20:00 **Za horyzontem (Far and Away)** ** - film przyg. USA 1992, reż. Ron Howard, wyk. Tom Cruise, Nicole Kidman, Thomas Gibson (170 min)
22:50 **Z archiwum X (The X Files)** ** - thriller USA 1998, reż. Rob Bowman, wyk. David Duchovny, Gillian Anderson, John Neville (165 min)
01:35 **Juliusz** - komedia Polska *** 2018, reż. Aleksander Pietrzak, wyk. Wojciech Mecwaldowski, Jan Peszek, Anna Smołowik, Maciej Stuhr (125 min)

KINO POLSKA

08:15 Reksio II - serial anim.
08:50 Bolek i Lolek (11,12/13)
09:25 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski
11:30 Lekarstwo na miłość - komedia Polska 1966, reż. Jan Batory, wyk. Kalina Jędrusik
13:40 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film hist. Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Michał Żebrowski
15:50 Mała matura 1947 - dramat obycz. Polska 2010, reż. Janusz Majewski, wyk. Adam Woźniewski, Marek Kondrat
18:20 Poszukiwany, poszukiwana - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Wojciech Pokora
20:00 Polityka - dramat obycz. Polska 2019, reż. Patryk Vega, wyk. Iwona Bielska, Ewa Kasprzyk, Marcin Bosak
22:50 Konsul - komedia sensacyjna Polska 1989, reż. Mirosław Bork, wyk. Piotr Fronczewski, Maria Pakulnis
01:00 Ostatnia wieczerza - horror Polska 2022, reż. Bartosz M. Kowalski, wyk. Piotr Żurawski, Olaf Lubaszenko
02:55 Pianista - dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański

ALE KINO+

08:00 **The Office PL II** (10,11,12) - serial kom.
09:45 **Decydująca godzina (Lakewood)** ** - thriller USA 2022, reż. Phillip Noyce, wyk. Naomi Watts (110 min)
11:35 **Marokańskie wakacje** ** - komedia Hiszpania 23, reż. Álvaro Fernández Armero (125 min)
13:40 **W imię dziecka (The Children Act)** *** - dramat obycz. USA/Wlk. Brytania 2017, reż. Richard Eyre (130 min)
15:50 **Osiem kobiet (8 femmes)** *** - komedia kryminalna Francja/Włochy 02, reż. François Ozon, wyk. Danielle Darrieux (135 min)
18:05 **W sieci wojny (Fog of War)** ** - thriller USA 2025, reż. Michael Day, wyk. John Cusack, Brianna Hildebrand (125 min)
20:10 **Dobra rodzina** (1—6/6) - serial obycz. Finlandia 2022, wyk. Maria Sid, Samuli Edelmann, Elias Salonen, Tommi Korpela
01:45 **Warszawa, Holandia** - film krótkometrażowy Polska 2023 (20 min)

POLSAT FILM

08:15 Byli sobie odkrywcy
09:15 Tajni i fajni - film animowany USA 2019
11:25 Wspólna chata - komedia USA 2012
13:45 Parasol bezpieczeństwa - film sensacyjny USA 2003
15:35 Szklana pułapka 4.0 - film sens. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Len Wiseman
18:15 Godzilla - film sensacyjny USA/Japonia 1998
21:00 Kolekcjoner kości - thriller USA/Kanada 1999
23:30 21 Jump Street - komedia sensacyjna USA 2012

KINO TV

07:50 Przypadkowy bohater - komediodramat USA 1992
10:10 Następny (Next) - film sensacyjny USA 2007
12:10 Zaginione miasto Z - film biograficzny USA 2016
15:00 Lot Feniksa - film sens. USA 2004, reż. John Moore
17:15 Legenda Zorro - film przyg. USA 2005, reż. Martin Campbell, wyk. Alberto Reyes
20:00 Noe: wybrany przez Boga - film przygodowy USA 2014, reż. Darren Aronofsky
23:40 Fenomen - film obyczajowy USA 1996, reż. Jon Turteltaub, wyk. John Travolta

TVP KULTURA

08:00 **Nabożeństwo metodystyczne** - transmisja
09:05 **Przystań nad Biblią** (4)
09:25 **Wspólny dom** (21)
10:05 **Niezwykła historia Sebastiana Van Pirka**
11:20 **Pan wzywał, Milordzie? III** (7/7)
12:25 **Giganci sztuki** (1/3)
13:30 **W poszukiwaniu dobrego filmu** (38)
14:10 **Bliskie spotkania trzeciego stopnia** **** - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1977 (145 min)
16:35 **Dobry tytuł** (41)
17:15 **Studio Kultura** (694)
18:05 **Dotknięcie ręki** - film psycholog. Polska/Wlk. Bryt./Dania 92 (115 min)
20:00 **Siedem lat w Tybecie (Seven Years in Tibet)** ** - film biograf. USA/Wlk. Brytania 1998 (145 min)
22:25 **Kulturalni** (11) - mag.
23:20 **Powrót do domu**
00:50 **Ostatnie śniegi** - film krótkom. PL 20 (45 min)
01:35 **Aida** - dramat woj. ***** Bośnia-Hercegowina/Austria/Rum./Hol./Niemcy/Polska/F/Turcja/Norw./Chorwacja/Szwecja/Czarnogóra/Włochy 2020 (115 min)

WARNER TV

10:05 Willy Wonka i fabryka czekolady - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1971
12:10 Na słodko - komedia romantyczna USA 2023
13:55 Godziny szczytu III - komedia USA/Niemcy 2007
15:30 Taxi II - komedia sensacyjna Francja 2000
17:10 Raport Pelikana - thriller USA 1993, reż. Alan J. Pakula
20:00 San Andreas - film katas. USA/Australia 15, reż. Brad Peyton, wyk. Carla Gugino
22:10 Zabójcza broń II - film sensacyjny USA 1989

PARAMOUNT

08:20 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
11:20 Transfomers: Ostatni Rycerz - film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017, reż. Michael Bay
14:35 Indiana Jones i ostatnia krucjata - film przyg. USA/Włochy/Hiszpania/Wlk. Brytania/Jordania 1989
17:25 Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki - film przyg. USA 2008
20:00 Tomb Raider - film przygodowy Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Roar Uthaug
22:30 Straszny film - komedia USA 2000, wyk. Anna Faris

HBO

09:10 **Dzielna banda i tajemnica zaginionego wujka** *** - film anim. Hiszpania 2024 (85 min)
10:35 **Władca Pierścieni: Powrót króla** ***** - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2003, reż. Peter Jackson (200 min)
13:55 **Przypadek Harolda Cricka** **** - komedia USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Marc Forster (115 min)
15:50 **Niesamowity Spider-Man 2** *** - film s.f. USA 2014, reż. Marc Webb (140 min)
18:10 **Dotknięci miłością** ** - dramat obycz. Wlk. Bryt./Irlandia 2024, reż. Polly Steele (110 min)
20:00 **Wielka odważna piękna podróż** *** - film przyg. USA/Irlandia 2025, reż. Kogonada (110 min)
21:50 **Bękart** - film *** biograficzny Dania/Szwecja/Norwegia/Niemcy 2023 (130 min)
00:00 **Piekielne wakacje** ** - horror USA/Kanada 2023 (90 min)
01:30 **Królowa kości** - horror **** USA 2024, reż. Robert Budreau (90 min)

CINEMAX

10:50 Wielkie nic - kom. krym. Wlk. Brytania/Kanada/USA 06
12:15 Pan i pani Smith - komedia sensacyjna USA 2005
14:15 Po imprezie - dramat obyczajowy Czechy 2024
15:45 Niewidzialna walka - komedia Estonia/Grecja/Finlandia/Łotwa 2023
17:40 Nigdzie w Afryce - dramat obycz. Niemcy 2001
20:00 Ostatnia batalia Ellen Cole - film przyg. USA 2023
21:35 Czas mroku - dramat hist. USA/Wlk. Brytania 2017
23:40 Kontra (9,10/10)

ROMANCE TV

09:00 Rosamunde Pilcher: Nieprawdziwa zakonnica - film obyczajowy Niemcy 2012
10:55 Bella vita - komedia romantyczna Niemcy 2010
12:50 Duch w butelce - film fantasy Niemcy 2021
14:00 Piękna i książę - film fantasy Niemcy 2014
15:20 Kryminał z Bolzano
17:15 Następny zjazd „Szczęście": Powrót Jurija - komedia romantyczna Niemcy 2021
19:05 Statek marzeń
21:00 Rejs ku szczęściu
23:00 Dzikie fale — nic się nie ukryje (2/4) - serial obycz.

CANAL+ PREMIUM

09:15 **Kung Fu Panda** - film *** anim. USA 2008 (90 min)
10:45 **Łapu-Capu Extra** (3)
11:15 **Anna Karenina** *** - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2012, reż. Joe Wright (125 min)
13:20 **Inwazja** - film sens. ** Holandia 24, reż. Bobby Boermans (90 min)
14:50 **Premierowa jazda**
15:05 **Mamma Mia!** *** - komedia muzyczna USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008 (110 min)
16:55 **Mamma Mia! Here We Go Again!** *** - musical Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Ol Parker (110 min)
18:45 **Making of C+**
18:55 **Kaskader** - film *** sens. USA/Kanada/Australia 2024 (125 min)
21:00 **Zakochany bez pamięci** **** - dramat USA 2004, reż. Michel Gondry, wyk. Jim Carrey, Kate Winslet (105 min)
22:45 **Kruk** - thriller ** USA/Wlk. Brytania/Francja/Czechy/Niemcy 2024 (110 min)
00:35 **MaXXXine** - horror *** USA/Wlk. Brytania/Nowa Zelandia 2024 (105 min)

TVN FABUŁA

09:05 Brzydula - serial obycz.
10:20 Całe szczęście - komedia Polska 2019
12:35 Nie wszystko złoto, co się świeci - komedia USA 2008
15:00 Zatańcz ze mną - komedia USA 04, reż. Peter Chelsom
17:25 Transformers: Przebudzenie bestii - film s.f. USA 2023, reż. Steven Caple Jr.
20:00 Shrek Trzeci - film animowany USA 2007
21:55 Zaginione miasto - komedia sens. USA 2022
00:20 Wyzwanie dla kumpla: Idzie wiosna - komedia USA 23

AMC

09:00 10.5: Apokalipsa (1) - film katas. USA/Albania 2006
10:40 10.5: Apokalipsa (2) - film katas. USA/Albania 2006
12:20 Przepowiednia końca świata - film s.f. Kanada 2011
14:15 Zbroja boga - film sens. Hongkong/Jugosławia 1986
15:55 Przypadkowy bohater - komediodramat USA 1992
17:50 Wyścig z czasem - film s.f. USA 2011, reż. A. Niccol
20:00 Alienoid: Powrót do przyszłości - film s.f. Korea Południowa 2023
22:25 Nożownik - thriller USA 2003, reż. William Friedkin

eprasa.pl 755fec0d03

AXN

08:05 Doktor Larsen (8/10)
09:05 Zabójcza broń II (9/22)
10:05 Detektyw Monk II (14,15,16,1,2/16) - serial krym.
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (21—24,1/24)
20:00 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton
22:25 Underworld: Przebudzenie - horror USA/Kanada 2012, wyk. Kate Beckinsale
23:55 Hostel II - horror USA/Czechy/Włochy/Islandia/Słowacja 2007

EPIC DRAMA

08:20 Dalgliesh II (1/6)
10:15 Poirot XI (2,3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2008
14:10 Lekarze na start
17:15 Agenci NCIS XVI (23,24,1/24) - serial krym. USA 2018, wyk. Mark Harmon
20:00 Grantchester IV (2/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2019, wyk. James Norton
21:00 A.B.C. (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2018
22:00 Panna Marple: Noc w bibliotece (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2004
00:00 Grantchester IV (2/6)
01:00 Komisarz Maigret (2/2)

TVN STYLE

09:45 Wielkanoc palce lizać
10:20 Kuchenne rewolucje (3)
11:25 Ostre cięcie (2)
12:25 Babski biznes (8/8)
13:25 Jestem z Polski IX
16:35 Do zobaczenia II (4/11)
17:10 Bitwa o gości (3)
18:10 Ugotowani w parach (2)
19:10 Kuchenne rewolucje (4) - reality show Polska 2025
21:05 Ostre cięcie (2)
22:05 Skąd pochodzę?
23:15 Wakacje dla bogaczy (8/8) - serial dok. Australia 25
00:15 Niezwykłe Stany Prokopa III (3,4/8) - serial dok.

TVN TURBO

10:45 Wojny samochodowe (5)
11:45 Z drugiej ręki (9) - mag.
12:30 Jeździć, obserwować VII
13:15 Moto kombat (5) - mag.
14:00 Zawodowi handlarze
15:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (2) - magazyn
16:15 Mobilni mechanicy (9)
17:00 Raport końcowy (811)
17:30 Wojny samochodowe
19:30 Uwaga! Pirat (1)
20:15 Nic do zgłoszenia V (10)
21:15 Jeździć, obserwować VII
22:00 Moto kombat (5) - mag.
22:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (3/16) - serial dok.
23:15 Moto Fachury (5) - mag.

BBC FIRST

08:35 Śmierć pod palmami XV
09:45 Lewis V (5,6/4)
11:50 Co ludzie powiedzą? III
12:30 Ale akcja! - serial kom.
13:50 Śmierć pod palmami III
14:55 Zbrodnie Saint-Pierre
15:55 Tajemnice Brokenwood
17:50 Z pamiętnika położnej
18:55 Zabójcze arcydzieła (2/6) - serial kryminalny
19:55 Śmierć pod palmami III (7/8) - serial kryminalny
21:00 Tajemnice Brokenwood
22:55 Diabelski szczyt (4/5)
00:00 Milczący świadek XXVII

FX

10:05 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (2,3,4/17)
12:50 Elsbeth II (19/20)
13:45 Grey's Anatomy XXII (4)
14:40 9-1-1 IX (3) - serial obyczajowy USA 2025
15:35 Anioły i Demony - thriller USA/Włochy 2009
18:20 Faceci w czerni - komedia sensacyjna USA 1997
20:25 Uprowadzona II - film sens. Francja/USA/Turcja/Wlk. Bryt. 12, reż. wyk. Liam Neeson
22:10 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszp./Francja 14
00:25 Uliczny wojownik - film sensacyjny Japonia/USA 1994

HGTV

08:05 Remontujemy dom na plaży IX - serial dok. USA 2024
09:00 Nowa Maja w ogrodzie
10:05 Polowanie na ogród IV
11:40 Letnia chata na lata XIII
13:40 Zróbmy sobie dom (4)
14:40 Zgłoś remont (1)
15:35 Weekendowa metamorfoza (7) - reality show
16:35 House Hunters
18:35 Odlotowy ogród (5)
19:05 Dorota inspiruje (4, 5)
21:00 Patent na dom (2, 1, 2) - mag. poradnikowy Polska 20
23:50 Najdroższe rezydencje Ameryki (2,3/8) - serial dok.

BBC LIFESTYLE

10:20 Hiszpański remont Amandy i Alana (5, 6, 7, 8)
12:35 Wielkie brytyjskie wypieki (8, 9, 10)
15:50 Wielkie amerykańskie wypieki (1) - program rozrywk.
16:45 W 80 kilo dookoła świata
17:45 Hiszpański remont Amandy i Alana (2, 3)
18:50 Malezja dla smakoszy z Justine Schofield (4)
19:25 Wielkie projekty VII
20:25 Wielkie amerykańskie wypieki (1) - program rozrywk.
21:20 Hotel Four Seasons przy Park Lane - serial dok.
22:20 Busz i już - film dok.

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu XI (23,24,1—8/24)
12:40 Teoria wielkiego podrywu XII (9,10/24)
13:30 Przyjaciele VIII (14—22/24) - serial kom. USA 2001, wyk. Jennifer Aniston
18:00 Tata ma plan (9—12/22) - serial komediowy USA 2016
20:00 Tata ma plan (13—17/22) - serial kom. USA 17
22:00 Colin from Accounts (7,8/8) - serial obyczajowy
23:05 Comedy Club (10, 11)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:15 Janosik (5,6/13)
10:20 Lalka - dramat obyczajowy Polska 1968, reż. Wojciech Jerzy Has, wyk. Mariusz Dmochowski
13:10 Ojciec Mateusz XXIV (5,6) - serial krym. Polska 2020
15:10 Komisarz Alex XXV (4)
16:10 Ranczo III (4/13)
17:15 Janosik (7/13) - serial przygodowy Polska 1973
18:05 Na sygnale
19:40 Ojciec Mateusz XXIV (7,8,9) - serial krym. Polska 19
22:30 Ranczo III (5,6/13) - serial kom. Polska 2008
00:25 Rodzinka.pl XVIII (4,5)

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Sekrety świata przypraw III (2) - serial dok.
14:45 Tajemnice indyjskich smaków (7, 8)
15:40 Gotuj taniej z Jamiem (2)
16:35 Bosacka daje radę
17:30 Dzień dobry, obiad (4, 5)
18:25 Jakubiak rozgryza Maltę
19:45 Zgrillowani (1)
20:10 m jak mięso (3, 4)
21:00 Nie bój ryby! (3, 4)
21:50 W drodze z Carltonem McCoy'em - serial dok.
22:40 Podróż przez smaki Chin III (2,3) - serial dok.
00:35 Comfort Food

CANAL+ DOMO

11:25 Projekty marzeń — Nowa Zelandia (3/12) - serial dok.
12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:15 Wielkie Projekty: Szwecja IV (2/6) - serial dok.
15:15 Kupiliśmy sobie zamek — damy radę (2) - reality show
16:10 W mieście czy na wsi
17:05 Wiejskie domy do liftingu (2) - reality show
18:00 Tomasz Pągowski (3)
18:25 Daleko od miasta XV (6)
19:00 Ucieczka na wieś XXIV
21:00 Nasz nowy dom w Grecji
21:55 Wielkie projekty: transformacje (6) - reality show
23:00 Cudotwórcy VI (13)

PLANETE+

13:35 Zebra. Gwiazda w paski
14:40 Supermoce roślin
15:50 Podróż do wnętrza chmur (3) - serial dok.
17:00 Premiera: Podróż do wnętrza chmur (4) - serial dok.
18:00 Świat z góry (2/14)
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace (8,9/12)
19:45 Nicole Kidman. Oczy szeroko otwarte - film dok.
20:50 Keanu Reeves. Mesjasz popkultury - film dok.
22:00 Superheroes - film dok.
23:55 Felix Kersten - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Złomowisko PL XI
11:00 Kolejarze - serial dok.
12:00 Polacy na tropie złota
13:00 Ciężarówką przez Indonezję (3) - serial dok.
14:00 Gorączka złota XVI
15:00 Złoto drwali II (7/8)
16:00 Truckerki III (8)
17:00 Nic do zgłoszenia IV (3/8)
18:00 Od samochodu do domu
19:00 Jesus, brytyjski król kokainy (1/2) - serial dok.
20:00 Morze złota XIII (7)
21:00 Gorączka złota XVI
22:00 Najszybsze pościgi Ameryki (3/6) - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji

TVP HISTORIA

12:55 Wyspy Kanaryjskie (2/5)
13:55 Siedmiu wspaniałych - western USA 1960
16:15 Starożytny Egipt – kroniki imperium (7/8)
17:15 Lalka (4/9)
18:35 Flesz historii (754)
19:00 Kroniki Hitlera (5/13)
20:05 II wojna światowa w kolorze (5/10) - serial dok.
21:00 Wielcy polscy wynalazcy w II Rzeczypospolitej (9)
21:25 Wielki Tydzień - dramat obycz. Niemcy/F/Polska 1995
23:10 Złoto dezerterów - komedia Polska 1998

HISTORY

12:55 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (15/18)
13:55 Kursk: pierwsza katastrofa Putina (2/2) - serial dok.
14:50 Tajemnice Dolnego Śląska II (7) - serial dok.
15:20 Na lodowym szlaku XII
16:20 II wojna światowa: planeta w ogniu (4) - serial dok.
18:10 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka (2)
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Najbardziej zabójcze historie świata - serial dok.
22:00 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (2/11)
23:00 Starożytni kosmici XVI

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Megametro (3/4)
14:00 Miasta w liczbach (5/8)
15:00 Premiera: Klucz do przepowiedni (3) - serial dok.
16:00 Gladiatorzy: starożytni wojownicy (3/6) - serial dok.
17:00 Najdziwniejsze przedmioty III (5,6) - serial dok.
19:00 Zabić Hitlera (3/3)
20:00 Top Guns: następne pokolenie (4/6) - serial dok.
21:00 Katastrofa Challengera
22:00 Maszyny wagi ciężkiej IV
23:00 Tajemnicze wyspy (8/10)
00:00 Ostatni lot (9/10)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie V
09:00 Podglądacze przyrody
11:00 Z klimatem i z pasją (17)
11:30 Wojny magazynowe II
14:00 Galileo - pr. popularn.
16:00 Kryptonim szef XI (9/9)
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII (10,11,12,13) - serial dok.
21:00 Podglądacze przyrody (3) - mag. przyrodniczy
21:30 Górale IX - serial dok.
22:00 Łowcy wirusów: Zabójcze nietoperze - film dok.
23:00 Pogromcy mafii (9)
00:00 Największe śledztwa CBŚP - serial dok. Polska 2024
01:00 Rolnicy. Podlasie VII (19)

BBC EARTH

12:05 W okowach mrozu XI
13:05 Program rozrywkowy
14:05 Planeta Ziemia III: kulisy
14:20 Wielka kanadyjska przygoda - serial dokumentalny
15:25 Fenomeny współczesnego życia II (4/6) - serial dok.
16:35 Ziemia (2/5) - serial dok.
17:45 W okowach mrozu XI
18:45 Parki narodowe z lotu ptaka: Irlandia (1/3) - serial dok.
19:50 Dzikie Karaiby z Liz Bonnin (2/4) - serial dok.
21:00 Królestwo zwierząt
22:05 W okowach mrozu XI
23:05 Dziki połów (5/8)

POLSAT VIASAT HISTORY

12:20 Tajemnice mumii
13:15 Europejska kolebka ludzkości - film dok. Niemcy 19
14:30 Historia Troi - serial dok.
15:35 Ciemna strona starożytnej Grecji (4) - serial dok.
16:50 Królowe areny: kobiety-gladiatorki - film dok.
18:00 Historia sprawiedliwości (4) - serial dokumentalny
19:00 Konkwistadorzy (2/6)
20:00 Dziki Zachód (4/6)
21:00 Naziści: korzenie zła (7)
21:55 Życie prywatne przywódców Rzeszy (2/4)
22:55 Naziści: ściśle tajna nauka (4) - serial dokumentalny

eprasa.pl 755fec0d03

Od A do Z

16 PRZECZNIC ★★★
film sens., USA/Niemcy 2006, reż. Richard Donner, wyk. Bruce Willis, Mos Def, David Morse
20:00 | **tv puls**
Zbawca świata Bruce Willis sprowadzony do formatu niemal kieszonkowego: nowojorski policjant otrzymuje zadanie przeprowadzenia świadka z komisariatu do budynku sądu – przez tytułowe 16 przecznic.

BLADE RUNNER 2049 ★★★★
thriller, USA/Kanada/Hiszpania 2017, reż. Denis Villeneuve, wyk. Ryan Gosling, Harrison Ford, Ana de Armas
22:05 | **hbo**
Imponujący wizualnie, pozbawiony jednak wieloznaczności pierwowzoru sequel filmu Ridleya Scotta: po 30 latach nowy łowca androidów odkrywa sekret, który może zburzyć podstawy świata połowy XXI wieku.

BRUDNA SPRAWIEDLIWOŚĆ ★★
film sens., USA 2021, reż. Edward Drake, wyk. Devon Sawa, Bruce Willis, Luke Wilson
22:00 | **tv puls**
Były więzień, wrabiany w seryjne morderstwo czterech gwiazdek filmowych, podejmuje prywatne śledztwo w asyście dwóch detektywów (jednym z nich jest Bruce Willis) i wpada na trop koszmarnej intrygi.

DZIEDZICTWO BOURNE'A ★★★
film sens., USA/Japonia 2012, reż. Tony Gilroy, wyk. Jeremy Renner, Rachel Weisz, Edward Norton
22:30 | **canal+ premium**
Odprysk przebojowego cyklu – już bez Matta Damona: kolega Bourne'a na tropie prawdy o nielegalnym programie rządowym, którego celem jest kreowanie superagentów - bezwolnych maszyn do zabijania.

FIREWALL ★★
film sens., USA/Kanada/Australia 2006, reż. Richard Loncraine, wyk. Harrison Ford, Virginia Madsen, Carly Schroeder
22:00 | **warner tv**
Specjalista od zabezpieczeń bankowych ma się włamać do banku, który chroni, aby zapłacić porywaczom okup za rodzinę. Ale to Harrison Ford, więc trafiła kosa na kamień.

La Gomera

23:00 | | tvp kultura
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Rumuński policjant udaje się na Wyspy Kanaryjskie, by poznać tajemniczy język gwizdów, dzięki czemu może wyciągnąć zza krat więźnia, który jako jedyny wie, gdzie ukryto 30 mln skradzionych euro.

MYZ

GATUNEK **KOMEDIA KRYMINALNA,** REŻ. CORNELIU PORUMBOIU, AGUSTÍ VILLARONGA, CATRINEL MARLON, WYK. VLAD IVANOV, CATRINEL MARLON, RODICA LAZAR

KOCHANIE, CHYBA CIĘ ZABIŁEM ★★
film akcji, Polska 2014, reż. Jakub Nieścierow, wyk. Zbigniew Zamachowski, Arkadiusz Jakubik, Ireneusz Czop
22:45 | **kino polska**
Zbigniew Zamachowski jako warszawski księgowy i morderca z przypadku ścigany przez niezwykły tandem policjantów. I Arkadiusz Jakubik, który bezczelnie kradnie show w każdej swojej scenie.

NIEZAPOMNIANY ★★
thriller psychologiczny, USA 2017, reż. Denise Di Novi, wyk. Rosario Dawson, Katherine Heigl, Geoff Stults
21:00 | **tvn 7**
Małżonkowie rozstają się, pani cierpi, tymczasem pan szybko znajduje pocieszenie w ramionach innej kobiety. Ale pani nie zamierza się poddawać i postanawia zamienić życie rywali w piekło. Rutyna.

NIGDY NIE MÓW NIGDY ★★
film sens., Wlk. Brytania/USA/Niemcy 1983, reż. Irvin Kershner, wyk. Sean Connery, Klaus Maria Brandauer, Max von Sydow
20:00 | **tvp kultura**
Po 12 latach Sean Connery powraca jako 007 w remake'u „Operacji Piorun": film wyprodukowany bez udziału rodziny Broccoli, a więc nie należy do oficjalnej kolekcji przygód Jamesa Bonda.

NOVEMBER MAN ★★★
thriller, USA/Wlk. Brytania 2014, reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan, Olga Kurylenko, Luke Bracey
20:00 | **stopklatka**
Pierce Brosnan jako agent CIA, który wraca z emerytury, by wspomóc swoją dawną protegowaną, a w rezultacie wpada na trop amerykańskich powiązań najwyższego szczebla z działaniami Rosjan w Czeczenii.

OBŁAWA ★★★★★
dramat wojenny, Polska 2012, reż. Marcin Krzyształowicz, wyk. Marcin Dorociński, Maciej Stuhr, Sonia Bohosiewicz
22:10 | **stopklatka**
Po rozbiciu przez hitlerowców oddziału partyzanckiego, jedyny ocalały – wykonawca podziemnych wyroków – musi zadecydować, na kim – i jak – dokonać zemsty za pomordowanych kolegów. Plus wiele nagród.

OSTATNIA SZANSA HARVEYA ★★★
melodramat, USA 2008, reż. Joel Hopkins, wyk. Dustin Hoffman, Emma Thompson, Eileen Atkins
20:00 | **cinemax**
Jeszcze raz: dwoje życiowych rozbitków korzysta z ostatniej szansy na miłość. Oczywiście, że było już setki razy, ale nie we wspólnym wykonaniu Dustina Hoffmana i Emmy Thompson.

TANGO I CASH ★★★
film sens., USA 1989, reż. Andrey Konchalovskiy, wyk. Sylvester Stallone, Kurt Russell, Teri Hatcher
22:40 | **tvn**
Niespodzianka spod ręki Andrieja Konczałowskiego: Sylvester Stallone i Kurt Russell w klasycznym łubu-du – jako policjanci, którzy zadarli z mafią. Po latach ma swój klimat.

UCIECZKA Z PRETORII ★★★
thriller, Australia/RPA/Wlk. Brytania/USA/Niemcy 2020, reż. Francis Annan, wyk. Daniel Radcliffe, Daniel Webber, Ian Hart
20:10 | **ale kino+ hd**
Na faktach: w 1978 roku dwaj biali aktywiści z RPA, przeciwnicy apartheidu, trafiają do więzienia o zaostrzonym rygorze. Dobrze zorganizowana ucieczka będzie świadectwem ich niezłomności.

ZNACHOR ★★★
melodramat, Polska 2023, reż. Michał Gazda, wyk. Leszek Lichota, Maria Kowalska, Ignacy Liss
21:40 | **polsat**
Przebój Netflixa - trzecia wersja powieści Tadeusza Dołęgi-Mostowicza: wybitny chirurg, który doznaje amnezji po utracie żony, odnajduje się po latach jako znachor, przeprowadzający ryzykowne operacje.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 755fec0d03

PONIEDZIAŁEK 30.03

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (425)
08:00 Serwis Info - magazyn
08:30 Zaraz wracam
09:05 Ranczo X - serial kom.
10:00 Komisarz Alex (1)
11:00 Ojciec Mateusz VIII
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:50 Ssaki (1) - serial dok.
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (494)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5880)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Stan podgorączkowy - spektakl teatralny Polska 2026, reż. Nastazja Gonera
22:00 Postscriptum (49)
22:30 Jerozolima – budowniczowie świętego miasta - film dok.
23:40 Balans bieli (130)
00:25 Jan Paweł II (***) **(Pope John Paul II)** - film biograficzny Polska/Włochy/USA 2006, reż. John Kent Harrison, wyk. Cary Elwes (140 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7509) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7509) - mag. Polska 2026
11:40 Okrasa łamie przepisy
12:15 Kolekcja (5) - mag.
12:30 Koło fortuny (2176)
13:15 Panna młoda (24)
14:05 Va banque (1036)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Przepis dnia (127)
16:00 Koło fortuny (2177)
16:35 Familiada (3062)
17:20 Panna młoda (25)
18:15 Va banque (1037)
18:50 Jeden z dziesięciu (16)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (128)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość" (1654)
20:55 M jak miłość - serial obycz. Polska 2026
21:55 Na sygnale
22:55 Na przekór losowi (5/8) - serial obycz.
00:00 Kod Annie Parker (***) **(Decoding Annie Parker)** - dramat obycz. USA 2013, reż. Steven Bernstein (110 min)
01:50 Instynkt (13) - serial krym. Polska 2011

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy V (28,29) - serial fab.-dok.
09:30 Trudne sprawy XXI (25,26/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XII (40—42/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (19) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5867)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (20) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (21)
18:00 Pierwsza miłość 50 (15) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:18 Gość „Wydarzeń" (330)
19:25 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (77)

20:30 Farma (181) - reality show Polska 2025
21:40 Znachor (***) - melodramat Polska 2023, reż. Michał Gazda, wyk. Leszek Lichota, Maria Kowalska (180 min)
00:40 Samarytanin (**) **(Samaritan)** - film s.f. USA 2022, reż. Julius Avery, wyk. Sylvester Stallone (130 min)
02:50 8 części prawdy (***) **(Vantage Point)** - film krym. USA 2008, reż. Pete Travis (125 min)

TVN

05:10 Kto was tak urządził?
05:35 Uwaga! (7703) - mag.
05:50 Ukryta prawda (9/40)
06:45 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Gusto Kuchnia i Wino", Bydgoszcz 28 (1)
07:45 Dzień Dobry TVN (5670)
11:20 Doradca smaku (5)
11:25 Kuchenne rewolucje: Łódź 32 (4) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Tomaszów Mazowiecki – Toscania 31 (9) - reality show
13:40 Ukryta prawda (16,17) - serial fabularno-dok.
15:45 Młode gliny (32/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (21) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VI (21) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7960) - mag.

20:15 Na Wspólnej - serial obycz. Polska 2026
20:50 The Floor (9) - teleturniej Polska 2026
21:30 Bitwa o gości (5) - reality show Polska 2026
22:40 Tango i Cash - film (***) sensacyjny USA 1989, reż. Andrey Konchalovskiy, wyk. Sylvester Stallone (130 min)
00:50 Furia (Fury) - dramat (***) wojenny USA/Chiny 2014, reż. David Ayer, wyk. Brad Pitt, Shia LaBeouf (165 min)

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (3,4/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (13,12/15) - serial sens. Niemcy 2013
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II (20) - serial obycz. Turcja 2012
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz.
16:00 Ranczo IX (9,10) - serial komediowy Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (20,21) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 16 przecznic (***) **(16 Blocks)** - film sensacyjny USA/Niemcy 2006, reż. Richard Donner (120 min)
22:00 Brudna sprawiedliwość (Gasoline Alley) (**) - film sensacyjny USA 2021, reż. Edward Drake (120 min)
00:00 Wilk wojny (Zhan lang) (**) - film akcji Chiny 2015, reż. Jing Wu, wyk. Jing Wu, Nan Yu, Dahong Ni (115 min)
01:55 Dzielnica strachu X

TVN7

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (12,38,39/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (55,11,12/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
14:00 Detektywi (49/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (11) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (11) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (20/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (26/48) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 Hotel Paradise (17) - real tv Polska 2026
21:00 Niezapomniany (**) **(Unforgettable)** - thriller psycholog. USA 2017, reż. Denise Di Novi, wyk. Rosario Dawson (130 min)
23:10 Zanim odejdą wody (***) **(Due Date)** - komedia USA 2010, reż. Todd Phillips, wyk. Robert Downey Jr., Zach Galifianakis (125 min)
01:15 Skok na głęboką wodę (4) - reality show

MEZZO

11:40 London Symphony Orchestra pod batutą Simona Rattle'a wykonuje utwory Sibeliusa i Brucknera
13:30 Intermezzo
14:00 Wolfgang Amadeus Mozart: Wesele Figara - opera Austria 2023, reż. F.-R. Martin
16:55 Intermezzo
17:40 Tisseurs de sons: Ludovico Einaudi, Hauschka, Joep Beving, Hania Rani
18:30 Stan Getz: The Last Recording - koncert
20:30 Wielcy muzyczni rywale: Furtwängler vs Toscanini
21:20 Budapest Festival Orchestra, Iván Fischer, Nicolas Namoradze: Brahms
23:10 Orkiestra symfoniczna z Montrealu: Koncert otwierający sezon: Ravel, Mercure, Szostakowicz - muzyka klas.

PULS 2

11:10 Gigantozaur (22,15/26)
11:30 Dinopociąg (21/40)
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (4,3/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (1,2/26)
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (23,24/52)
17:40 Świnka Peppa II (29/52)
17:45 Bing (73,74/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VIII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (21/30)
19:00 Kacze opowieści
19:25 Ale numer! (13)
20:00 Dzielnica strachu X (13) - serial krym. Polska 2025
21:00 Przepis na zbrodnię (13)
22:00 Dzielnica strachu X (12)
23:00 Wstydliwe choroby VI
01:00 Dzielnica strachu X (10)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (17/24)
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (9) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (4,5/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (21,13) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (21)
12:55 Trudne sprawy XXI (7,8,9/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (53, 54)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (20,21) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (17) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (17)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (17) - serial krym.
22:40 Dziedzictwo - thriller USA/Wlk. Brytania 2020
00:55 Love Island III (11)

METRO

07:50 Sekrety życia (5/40)
08:45 Szpital (41,42/72)
10:45 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:45 Szkoła (16/67)
13:45 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi (106/143) - telenowela
15:40 The Floor (5, 6)
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (3/7) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty
19:00 Kartoteka VII (7,8) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni II (6) - serial kryminalny Polska 2005
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (9/22)
00:15 The Traitors. USA (5) - reality show USA 2023
01:25 Ach, ten ślub! (8)
02:25 Anka testuje internety (8) - magazyn Polska 2024

eprasa.pl 755fec0d03

PONIEDZIAŁEK 30.03

STOPKLATKA

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (11)
09:00 Robert Makłowicz (159, 122) - magazyn
10:55 Wojny magazynowe: Kanada (7,8/12)
12:00 Wojny kontenerowe (2,3/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (6,7,8/10) - serial dok.
16:00 MacGyver VII (13,1/14)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (11,12/12)
19:10 Wojny kontenerowe (11,12/16) - serial dok.
20:00 November Man ★★★ - thriller USA/Wlk. Brytania 2014, reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan, Olga Kurylenko, Luke Bracey, Eliza Taylor (130 min)
22:10 Obława - dramat ★★★★★ wojenny Polska 2012, reż. Marcin Krzyształowicz, wyk. Marcin Dorociński, Maciej Stuhr, Sonia Bohosiewicz (115 min)
00:05 Kroll - film sens. ★★★★ Polska 1991, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Olaf Lubaszenko, Bogusław Linda (150 min)

KINO POLSKA

08:05 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (3/8)
08:40 Polska Kronika Filmowa 22B/60 - reportaż Polska 1960
08:50 To nie ze mną II (9)
09:30 Pilotka - film krótkometrażowy Polska 2023
09:45 Paragon, gola! - komedia Polska 1969, reż. Stanisław Jędryka, wyk. Józef Nalberczak
11:50 Pan Wołodyjowski - film hist. Polska 68, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki, Magdalena Zawadzka
15:05 Agent nr 1 - dramat wojenny Polska 1971, reż. Zbigniew Kuźmiński, wyk. Karol Strasburger
17:15 Pogranicze w ogniu (5,6)
20:00 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograficzny Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
22:45 Kochanie, chyba cię zabiłem - film akcji Polska 2014, reż. Jakub Nieścierow, wyk. Zbigniew Zamachowski, Arkadiusz Jakubik
00:20 Cicha noc - dramat obyczajowy Polska 2017, reż. Piotr Domalewski, wyk. Dawid Ogrodnik, Tomasz Ziętek
02:45 Leben - film krótkometrażowy Polska 2024

ALE KINO+

09:20 Pogrzeb panieństwa - film krótkom. Francja 2022 (55 min)
10:15 Bestia (5,6/6)
12:15 Vera (2/4) - serial krym.
14:05 Paw zwyczajny ★★★ - komediodramat Austria/Niemcy 2024, reż. Bernhard Wenger (125 min)
16:10 Ponad wszelką wątpliwość (Beyond a Reasonable Doubt) ★★★ - dramat krym. USA/Arabia Saudyjska 09, reż. Peter Hyams (130 min)
18:20 Vera (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2012
20:10 Ucieczka z Pretorii (Escape From Pretoria) ★★★ - thriller Australia/RPA/Wlk. Bryt./USA/Niemcy 20, reż. Francis Annan (130 min)
22:20 Igrając z ogniem (Un coup de dés) ★★ - thriller Francja/Belgia 2023, reż. Yvan Attal, wyk. Yvan Attal (105 min)
00:05 Za rzekę, w cień drzew (Across the River and Into the Trees) ★★★ - dramat wojenny Wlk. Brytania 2022, reż. Paula Ortiz (120 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VI (6/8)
08:30 Przyjaciółki XVI (3,4)
10:25 Świat według Kiepskich
13:45 Za szybcy, za wściekli - film sens. USA/Niemcy 2003
15:55 Madame Web - film s.f. USA/Kanada/Meksyk 2024
18:30 Zabójcze maszyny - film sensacyjny USA/Nowa Zelandia/Japonia/Chiny 2018
21:00 Ukojenie - thriller USA 2015, reż. Afonso Poyart, wyk. Anthony Hopkins
23:05 Max Payne - film sensacyjny USA/Kanada 2008
01:15 Gliniarze VI (29)

KINO TV

07:30 Kojak II (22/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (5,6/13)
11:05 Poirot VI (3/4)
13:10 Panna Marple (4/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (7,8/13)
17:50 Poirot II (9/10)
18:55 Poirot II: Gwiazda zachodu (8) - film kryminalny Wlk. Brytania 1990
20:00 Walkiria - dramat woj. USA/Niemcy/Włochy/Hiszp./Francja/Jap./Wlk. Bryt. 2008
22:35 Zombieland - czarna komedia USA 2009, reż. Ruben Fleischer, wyk. Jesse Eisenberg

TVP KULTURA

08:20 W poszukiwaniu dobrego filmu (38)
09:00 Pogranicze w ogniu (23)
10:05 Wieczór u Abdona ★★ - dramat obyczajowy Polska 1976 (50 min)
10:55 Siedem lat w Tybecie ★★ - film biograf. USA/Wlk. Brytania 1998 (145 min)
13:20 Była sobie muzyka
14:20 Dobre strony (4)
14:35 Tamte lata, tamte dni
15:15 Kamizelka - film krótkom. Polska 71 (55 min)
16:10 Party przy świecach ★★★ - komedia Polska 80, reż. Antoni Krauze (65 min)
17:15 Pogranicze w ogniu (24)
18:25 Tygodnik kulturalny
19:20 Poszukiwacze zaginionych arcydzieł
20:00 Nigdy nie mów nigdy (Never Say Never Again) ★★ - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA/Niemcy 1983, reż. Irvin Kershner (140 min)
22:20 Porozmawiajmy szczerze (12)
23:00 La Gomera - komedia ★★★★ kryminalna Rumunia/Francja/Niemcy/Szwajcaria/Szwecja 2019 (115 min)
00:55 Dzień z życia artysty

WARNER TV

07:55 J.A.G. VI (22/24)
08:55 Bajer z Bel-Air V
09:55 Za głosem serca
10:55 Pełna chata II (17,18/22)
11:55 J.A.G. VI (23,24/24)
13:50 Bajer z Bel-Air V
15:50 Pełna chata II
17:50 Kochaj i tańcz - komedia romantyczna Polska 2008
20:20 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
22:00 Firewall - film sens. USA/Kanada/Australia 2006
00:15 Upadek - thriller USA/Francja/Wlk. Brytania 1993

PARAMOUNT

07:30 Elementary VI (6/21)
08:25 Pingwiny z Madagaskaru II (5/39)
09:00 Wielki Gatsby - dramat USA 2013, reż. Jack Clayton
12:10 Dziewczyny z drużyny - komedia USA 2000
14:20 Transformers: Zemsta Upadłych - film s.f. USA 2009
17:30 Tomb Raider - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2018
20:00 Ojciec chrzestny - film sensacyjny USA 1972
23:45 Straszny film II - komedia USA/Kanada 2001
01:25 Nasz Lazaret - thriller USA 2024, reż. Alec Tibaldi

HBO

08:55 Grinch - film animowany ★★★ Francja/Japonia/USA 2018 (85 min)
10:20 Królowa moich snów ★★★ - komediodramat Kanada/Pakistan 2023 (100 min)
12:00 Detektyw Monk: Ostatnia sprawa ★★★ - komedia kryminalna USA 2023 (100 min)
13:40 Człowiek z bieguna ★★★ - komediodramat USA 2014 (85 min)
15:05 Te dni - komedia USA 2025, reż. Lawrence Lamont (100 min) ★★★
16:45 Locke - dramat obyczajowy Wlk. Brytania/USA 2013 (85 min) ★★★
18:10 Wielka odważna piękna podróż ★★★ - film przyg. USA/Irlandia 2025, reż. Kogonada (110 min)
20:00 Chętni na seks (5) - serial kom. USA 2026
21:00 Rooster (4) - serial kom.
21:35 Wielki powrót III (2/8) - serial kom. USA 2026
22:05 Blade Runner 2049 ★★★★ - thriller USA/Kanada/Hiszpania 2017 (160 min)
00:45 Źródło - film s.f. USA/Kanada 06, reż. Darren Aronofsky (95 min) ★★★

CINEMAX

12:55 Pan od muzyki - dramat Francja/Szwajcaria/Niemcy 04
14:30 Je'vida - dramat obycz. Finlandia 23, reż. K. Gauriloff
16:15 Ziemia naszych braci - dramat obycz. F/Iran/Hol. 24
17:50 Mission: Impossible – Rogue Nation - film sens. USA 2015, wyk. Tom Cruise
20:00 Ostatnia szansa Harveya - melodramat USA 08
21:35 Seks - dramat obyczajowy Norwegia 2024
23:30 Sen o Iwach - komedia Portugalia/Hiszpania/Brazylia 24, reż. Paolo Marinou-Blanco

ROMANCE TV

10:25 Rosamunde Pilcher: Rocznica ślubu - film obycz. Niemcy 22, reż. Karola Meeder
12:20 Inga Lindström: Farma nad jeziorem Mälar - film obyczajowy Niemcy 2004
14:15 Zabójcza układanka (3)
16:15 Wydział zabójstw Stambuł (8/20) - serial krym.
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz
20:00 Dora Heldt: Nierozłączni - komedia romant. Niemcy 14
21:55 Käthe i ja: Śpiąca Królewna - dramat obycz. Niemcy 19, reż. Philipp Osthus
23:50 Górski lekarz

CANAL+ PREMIUM

08:40 Łapu-Capu
08:55 Kiler - komedia Polska ★★★★ 1997, reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura (105 min)
10:40 Król kręgli - komedia ★★ USA 2024, wyk. D'Arcy Carden (90 min)
12:10 Fuks - komedia sens. ★★★ Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz (85 min)
13:35 The Office PL (8,9/12)
14:35 Charlie Chaplin: duch włóczęgi - film dok.
16:05 Hollywood Buzz (43)
16:35 Jutro będzie nasze ★★★★ - komediodramat Włochy 2023, reż. Paola Cortellesi (115 min)
18:30 Łapu-Capu
18:35 Czarna woda - film krótkom. PL 23 (20 min)
18:55 Azyl - film biograficzny ★★ USA/Wlk. Brytania/Czechy 2017 (125 min)
21:00 Godzina zero (3,4/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2025
22:30 Dziedzictwo Bourne'a ★★★ - film sensacyjny USA/Japonia 2012, reż. Tony Gilroy (130 min)
00:40 Niepokalana - horror ★★ USA/Włochy 2024, reż. Michael Mohan (90 min)

TVN FABUŁA

08:35 Seriaale Top 5 (7)
08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (21/26)
11:50 Magda M. (14,15)
13:50 Teraz albo nigdy! II (13)
14:50 19+ - serial fab.-dok.
16:00 Absolwenci (3)
16:40 Zatańcz ze mną - komedia USA 2004
19:00 Szpital św. Anny (1/26)
20:00 Sherlock Holmes: Gra cieni - film krym. USA/Niemcy 2011, reż. Guy Ritchie
22:50 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015

AMC

11:55 Elżbieta I, Królowa Dziewica (1) - film historyczny Wlk. Brytania 2005
14:00 Elżbieta I, Królowa Dziewica (2) - film historyczny Wlk. Brytania 2005
16:05 Zagadki Sfinksa - film s.f. Wlk. Brytania/Kanada 2008
18:00 Zbroja boga - film sens. Hongkong/Jugosławia 1986
19:40 Wojna światów - film s.f. USA/Japonia 2005
22:00 Szepty mroku IV (7)
22:55 W odwecie za śmierć - thriller USA 2010
00:50 Strzelec - thriller USA 2007, reż. Antoine Fuqua

eprasa.pl 755fec0d03

AXN

08:20 Agenci NCIS XI (18/24)
09:20 Castle IV (6,7/23)
11:20 Detektyw Monk III (3,4/16) - serial kryminalny
13:20 Rekrut VII (11,12/18)
15:10 FBI: International III (8,9/13) - serial akcji
17:10 Castle IV (8,9/23) - serial krym. USA 2011
19:10 FBI II (14,15,11/19) - serial sens. USA 2020
22:05 FBI: Most Wanted IV (1/22) - serial krym. USA 2022
23:00 Castle IV (8,9/23)
00:45 FBI II (14/19)

EPIC DRAMA

08:15 Lekarze na start
09:00 Agenci NCIS XVII (2/20)
09:50 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (5/6)
10:50 Poirot: Rendez-vous ze śmiercią XI (4) - film kryminalny Wlk. Brytania 2008
12:40 Lekarze na start
13:25 Agenci NCIS XVII (2/20)
14:15 Panna Scarlet V (4/6)
15:30 Dalgliesh III (1/6)
17:20 Poirot XII (2/4)
19:20 Lekarze na start
20:10 Agenci NCIS XVII (3/20)
21:00 Robin Hood
22:10 A.B.C. (2/4)
23:00 Panna Marple (2/4)

TVN STYLE

08:00 Makłowicz w drodze (1)
08:30 Dorota was urządzi III (3,4/13) - serial dok. Polska 15
10:00 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (3, 4) - reality show
11:25 Ugotowani (11, 12)
13:30 Kuchenne rewolucje (8, 7) - reality show Polska 19
15:35 Bitwa o gości (9)
16:40 Jestem z Polski IX (5,4)
18:45 Kuchenne rewolucje (5) - reality show Polska 2025
20:50 Babski biznes (8/8)
21:50 Jestem z Polski IX (15,1)
23:45 Hotel Paradise (17)
00:45 Apetyt na miłość (9)

TVN TURBO

08:15 DeFacto (12, 13)
09:15 Fani czterech kółek XV
11:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4949)
18:15 Wojny samochodowe (5)
19:15 Gadżet 4.0 (1) - mag.
19:45 Ciężarówką przez Indie
20:45 Naprawy nie do naprawy (1) - mag. motoryzacyjny
21:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (3/16) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (4949)
22:20 Wojny samochodowe (6)

BBC FIRST

08:45 Lewis IV (4/8)
09:40 Ojciec Brown VII (1/10)
10:40 Śmierć pod palmami XV
11:45 Ludwig (3/6) - miniserial
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:45 Ojciec Brown (5/10)
15:50 Lewis IV (4/8)
16:50 My Life is Murder IV
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami III (8,3/8) - serial kryminalny
22:05 Blackshore (1,2/6)
00:10 Zabójcze arcydzieła (2/6) - serial krym. Irlandia 25
01:10 Śmierć pod palmami III

FX

08:15 Dr House V (17/23)
09:10 Kości X (19,20/22)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (20/22)
11:55 FBI II (5,6/19)
13:45 Alert: Wydział Osób Zaginionych (9,10/10)
15:35 Agenci NCIS (17,18/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (21/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (21,22/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (9,10/17)
22:00 Tropiciel III (8)
22:55 Szklana pułapka II II - film akcji USA 1990

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży (2/13) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VI
12:00 Tu jest pięknie VIII (8/8)
12:45 Wielkanoc palce lizać
13:15 Wielkanocne metamorfozy Doroty Szelągowskiej
13:55 House Hunters (4, 5)
15:05 Mieszkanie na miarę III
17:00 Zróbmy sobie dom (4)
18:00 Weekendowa metamorfoza (1, 2) - reality show
19:55 Zgłoś remont (1)
20:55 Dorota was urządzi V
22:25 House Hunters (4—7)

BBC LIFESTYLE

11:55 Wielkie brytyjskie wypieki (9, 10) - program rozrywk.
14:10 Hiszpański remont Amandy i Alana (4)
14:45 Hotel Four Seasons przy Park Lane - serial dok.
15:45 Zapraszam do stołu: wielka porcja (12) - reality show
17:45 Hiszpański remont Amandy i Alana (5, 6)
18:45 Mistrzowie ceramiki (4)
19:45 Wielkie australijskie wypieki V (1) - serial dok.
21:00 Hiszpański remont Amandy i Alana (7, 8)
22:15 Sekrety kobiecego orgazmu - film dok. Wlk. Bryt. 2023

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół IV (7,8/24)
08:55 Przyjaciele VIII (23,24,1—4/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (5—10/24)
14:30 Dwóch i pół IV (9—12/24) - serial kom. USA 06
16:30 Przyjaciele IX (5—10/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (11—16/24) - serial kom. USA 2019, wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL II (5,6)
23:05 Comedy Club (12, 1)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (6/13)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex VII (10)
09:30 Rodzinka.pl II
10:00 Klan - telenowela
10:35 Ranczo III (4/13)
11:30 M jak miłość
12:25 Komisarz Alex XXV (4)
13:25 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz" (5) - felieton
13:35 Ojciec Mateusz XXIV (9,10) - serial krym. Polska 20
15:30 Komisarz Alex VII
16:25 Na sygnale (32)
17:30 Ranczo III (5,6/13)
19:35 Ojciec Mateusz XXIV (11,2) - serial krym. Polska 20
21:30 Ranczo III (7,8/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXIV (13)

CANAL+ KUCHNIA

12:25 Jamie Oliver (3/4)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania — kuchnia meksykańska (9) - mag.
14:55 Zgrillowani (3, 4)
15:50 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (3, 4)
16:40 Jakubiak rozgryza... (6)
17:05 Jamie Oliver (17, 1)
18:30 Jakubiak rozgryza Włochy (1, 2) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (2, 3)
20:15 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (2, 3) - magazyn
21:15 Anthony Bourdain VIII
00:45 David w Europie (5)

CANAL+ DOMO

09:00 Ucieczka na wieś XXIV
10:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
12:05 Po pierwsze: lokalizacja!
14:00 Cudotwórcy VI (10/26)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2, 3)
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty XI
20:10 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy VI (11/13)
22:00 Wielkie Projekty: Szwecja IV (2/6) - serial dok.
22:55 Cuda z drewna (5/12)

PLANETE+

13:45 Planeta Kalifornia (1/2)
14:50 Dzikie psy - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją - serial dokumentalny
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (33—36)
18:15 Mam zamek III (3)
18:45 Premiera: Mam zamek III
19:15 Ogień. Azjatycka tradycja (3/4) - serial dok.
19:45 Liban 1982 - film dok.
20:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (5/7) - serial dok.
22:00 Premiera: Niewolnicy Kanału Panamskiego - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów II (7/10)
10:00 Klan z Alaski III (16/32)
11:00 Potwór z Alaski (5/8)
12:00 Od samochodu do domu
13:00 Nagi instynkt przetrwania VI (10/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Od samochodu do domu
17:00 Celnicy na straży Turcji
18:00 Operacja: LOT (5)
19:00 Złomowisko PL (3,4)
21:00 Nic do zgłoszenia IV (4/8)
22:00 Od samochodu do domu II (2) - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji
00:00 Gorączka złota XVI

TVP HISTORIA

10:00 Dziewczyny z jednej celi. Więźniarki - film dok.
11:35 Odkryć tajemnicę VII
12:35 Starożytne mocarstwa
13:35 Królowie (62)
14:10 Czterej pancerni i pies
15:15 Sensacje XX wieku
17:15 Czas honoru II (9/13)
18:20 Zagrabiony, odnaleziony, odzyskany - film dok.
19:20 Królowie (21)
20:00 07 zgłoś się (3)
21:20 Narodziny nazizmu II
22:20 Myśliciele — sylwetki polskie - serial dok. Polska 23
22:30 Kroniki Hitlera (5/13)

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki II (8)
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Starożytny Egipt: kosmiczna ingerencja? (3)
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (9/11)
15:50 Gwiazdy lombardu XVII
16:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki (7) - serial dok.
17:10 Naziści na tropie skarbów (3/6) - serial dok.
18:10 Na lodowym szlaku XII
19:05 Starożytni kosmici XVI
22:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (16,3/18)
23:55 Jak to wyjaśnić III

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic XI
15:00 Strażnicy z Karaibów
16:00 Skarby Tutanchamona
17:00 Tajemnice dawnych cywilizacji (2/3) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (4/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (1/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (6/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Katastrofa w przestworzach XXV (1)
22:00 Premiera: Ikony lotnictwa (2) - serial dok.

FOCUS TV

08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIII
12:00 Superfabryki (2/8)
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Potęga i mit hitlerowskiego SS (2) - serial dok.
16:00 Kryptonim szef — celebryci (6,4/10) - serial dok.
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Krwawe pieniądze: tajemnice gospodarki nazistów - serial dok. Francja 2020
22:00 Potęga i mit hitlerowskiego SS - serial dok. USA 21
00:00 Starożytni kosmici XV

BBC EARTH

08:10 Błękitna Planeta II (5/7)
09:15 W okowach mrozu V (1)
11:15 Najwspanialsze rzeki świata II (1/3) - serial dok.
12:25 Błękitna Planeta II (5/7)
13:30 Zjawiskowa Ziemia (3/4)
14:35 W okowach mrozu XI
15:35 Życie na pustkowiu VIII
16:35 Program rozrywkowy
17:35 Najwspanialsze rzeki świata II (1/3) - serial dok.
18:40 Małe wielkie podróże
19:45 Ziemia (3/5) - serial dok.
20:55 Życie na pustkowiu VIII
21:55 W okowach mrozu XI
22:55 Program rozrywkowy

POLSAT VIASAT HISTORY

10:55 Dziki Zachód (4/6)
11:55 Tajne bazy nazistów IV
12:55 Podziemna armia
13:55 II wojna światowa: cena imperium (2/13) - serial dok.
15:05 Historia sprawiedliwości (4) - serial dok. Kanada 25
16:00 Konkwistadorzy: powstanie i upadek (2/6)
17:00 Dziki Zachód (4/6)
18:00 Tajne bazy nazistów IV
18:55 Projekt Manhattan: w kolorze - film dok.
20:00 Naziści: korzenie zła
21:55 Życie prywatne przywódców Rzeszy (3,1/4)
23:55 Wszystko, co zobaczyli

eprasa.pl 755fec0d03

WTOREK 31.03

Od A do Z

57 SEKUND ★★
film s.f., USA 2023, reż. Rusty Cundieff, wyk. Morgan Freeman, Josh Hutcherson, Greg Germann
23:50 | tv puls
Zdarta płyta: bloger, który dotarł do guru współczesnej technologii (Morgan Freeman, a jakże), wchodzi w posiadanie pierścienia dającego możliwość cofnięcia się w czasie o niespełna minutę.

BARABASZ ★★
film biblijny, Włochy/USA 2012, reż. Richard Fleischer, wyk. Anthony Quinn, Silvana Mangano, Vittorio Gassman
23:15 | tvp 1
Billy Zane zamiast Anthony'ego Quinna z klasycznego filmu z początku lat 60.: biblijny złoczyńca ukrzyżowany wraz z Chrystusem – i uniewinniony – doznaje iluminacji.

EGZORCYSTA PAPIEŻA ★★★
horror, USA/Hiszpania/Wlk. Brytania 2023, reż. Julius Avery, Nicholas D. Johnson, wyk. Russell Crowe, Daniel Zovatto, Alex Essoe
23:35 | polsat
Inspirowana życiem i zapiskami ojca Gabrielle'a Amorotha, autentycznego egzorcysty watykańskiego, opowieść o kapłanie, zmagającym się z demonem, który opętał 10-letniego chłopca. Plus Russell Crowe.

FOXCATCHER ★★★★
dramat obycz., USA 2014, reż. Bennett Miller, wyk. Steve Carell, Channing Tatum, Mark Ruffalo
21:35 | cinemax
Na faktach: Steve Carrell na poważnie jako John du Pont – amerykański milioner, który próbując przekuć swoje nadmierne ambicje w rzeczywistość założył ośrodek treningowy dla zapaśniczej kadry USA.

KWIAT WIŚNI I CZERWONA FASOLA ★★★★
dramat obycz., Japonia/Francja/Niemcy 2015, reż. Naomi Kawase, wyk. Kirin Kiki, Masatoshi Nagase, Kyara Uchida
21:25 | tvp kultura
Właściciel małej naleśnikarni przyjmuje do pracy starszą panią, nieświadomie podejmując jedną z najważniejszych decyzji w swoim życiu – interes kwitnie, a jego życie nabiera intensywności.

Nieukończony film

21:00 | canal+ premium
★★★★

· FOT. YINGFILMS PTE. LTD., ESSENTIAL FILMPRODUKTION GMBH

W 2019 roku ekipa filmowa wraca do Wuhan, gdy dokończyć po 10 latach przerwy gejowski melodramat. Gdy wreszcie krystalizuje się koncepcja i można zacząć zdjęcia na nowo, zaczyna się covid i lockdown.

MYZ

DRAMAT OBYCZ.
SINGAPUR/NIEMCY/USA 2024, REŻ. YE LOU, WYK. HAO QIN, XIAORUI MAO, XI QI

MOTYLEM JESTEM, CZYLI ROMANS CZTERDZIESTOLATKA ★★
komedia, Polska 1976, reż. Jerzy Gruza, wyk. Andrzej Kopiczyński, Anna Seniuk, Irena Jarocka
20:00 | kino polska
Kinowa kontynuacja popularnego serialu: inżynier Karwowski wśród gwiazd show–biznesu. Plus Irena Jarocka w jedynej roli filmowej. Sympatyczne wspomnienie średniego Gierka.

OCHRONIARZ ★★
film akcji, USA 2017, reż. Alain Desrochers, wyk. Antonio Banderas, Ben Kingsley, Liam McIntyre
22:00 | tv puls
Antonio Banderas jako były agent specjalny na posadzie nocnego stróża, który roztacza opiekę nad jedenastolatką uciekającą przed gangsterami, przeciwko którym ma zeznawać w sądzie. Rutyna, niestety.

OSTATNIA BATALIA ELLEN COLE ★★★
film przyg., USA 2023, reż. Clif Prowse, Derek Lee, wyk. Lin Shaye, Liz Caribel Sierra, Craig Tate
20:00 | cinemax
Gdy deweloper odkrywa, że na drodze do realizacji jego projektu stoi staruszka, która nie chce odsprzedać ziemi, każe ją przepędzić. Ale pani, niegdyś płatna zabójczyni, przepędzić się nie da.

PIERWSZA SPRAWA ★★
dramat obycz., Francja 2023, reż. Victoria Musiedlak, wyk. Noée Abita, Anders Danielsen Lie, Alexis Neises
23:45 | hbo
Wkrótce po ukończeniu studiów prawniczych dziewczyna zostaje poproszona przez dziewiętnastolatka z sąsiedztwa o pomoc prawną po tym, kiedy w jego mieszkaniu znaleziono ciało zamordowanej kobiety.

PODWÓJNA TOŻSAMOŚĆ ★★
film sens., USA/Niemcy 2007, reż. John Herzfeld, wyk. Paul Walker, Laurence Fishburne, Olivia Wilde
22:20 | ale kino+ hd
Były komandos po przejściach dostaje drugą szansę: opuści więzienie, jeśli przyjmie tożsamość dilera, który ma szansę dotrzeć do narkotykowego bossa, poszukiwanego przez prawo.

PRZYBYSZ Z DALEKA ★★★
western, USA 1996, reż. Charles Haid, wyk. Ed Harris, Amy Madigan, Henry Thomas
22:00 | warner tv
Poezja pogranicza wyczytana z kart Zane'a Greya: młodziutką dziedziczkę ojcowskiego rancza, która weszła w konflikt z zaborczym sąsiadem, wspiera jeździec znikąd. Plus Amy Madigan i Ed Harris.

RAPORT PELIKANA ★★
thriller, USA 1993, reż. Alan J. Pakula, wyk. Denzel Washington, Julia Roberts, Sam Shepard
19:10 | warner tv
Julia Roberts i Denzel Washington na tropie spisku, wymierzonego przez CIA w ostatnich sprawiedliwych establishmentu. Szkoda czasu na kino według scenariusza gry komputerowej.

SKOK STULECIA II ★★★
film sens., USA/Kanada/Hiszpania 2025, reż. Christian Gudegast, wyk. Gerard Butler, O'Shea Jackson Jr., Evin Ahmad
22:45 | canal+ premium
Do ilu razy sztuka? Gerard Butler planuje wielki skok na światową giełdę diamentów, mając za przeciwnika wyspecjalizowany gang złodziei diamentów, ukrywający się pod kryptonimem Pantera.

W BLASKU EKRANU ★★★
horror, USA/Wlk. Brytania 2024, reż. Jane Schoenbrun, wyk. Justice Smith, Brigette Lundy-Paine, Ian Foreman
22:00 | hbo
U schyłku lat 90. XX wieku dwoje zagubionych nastolatków nawiązuje relację, której osią jest nadawany nocą mroczny serial fantasy, kształtujący spojrzenie pary na otaczającą ją rzeczywistość.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 755fec0d03

TVP1

08:00 Serwis Info, pogoda
08:25 Zaraz wracam
09:00 Ranczo X - serial kom.
10:00 Komisarz Alex (2)
11:00 Ojciec Mateusz VIII
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Program rolny
12:50 Norwegia. Zew natury
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (495)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5881)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:25 Studio piłki nożnej

20:35 **Piłka nożna: Eliminacje Mistrzostw Świata strefy UEFA**: Baraż – finał (na żywo)
23:15 **Barabasz (Barabbas)** ** - film biblijny Włochy/USA 2012, reż. Richard Fleischer, wyk. Anthony Quinn (145 min)
01:40 **O północy w Paryżu (Midnight in Paris)** **** - komedia romantyczna USA/Hiszpania/Francja 2011, reż. Woody Allen, wyk. Owen Wilson (105 min)

TVP2

05:25 M jak miłość
06:20 Przystań nad Biblią
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7510) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7510) - mag. Polska 2026
11:40 Rosół polski (29)
12:15 Którędy po sztukę
12:30 Koło fortuny (2177)
13:15 Panna młoda (25)
14:05 Va banque (1037)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Przepis dnia (128)
16:00 Koło fortuny (2178)
16:35 Familiada (3063)
17:20 Panna młoda (26)
18:15 Va banque (1038)
18:50 Jeden z dziesięciu (17)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (129)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1655)
20:55 **M jak miłość**
21:55 **Na sygnale**
22:25 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
23:25 **Tonia** - dramat obycz. *** Polska 2023, reż. Marcin Bortkiewicz, wyk. Adam Bobik (90 min)
00:55 **Marzec '68** - dramat *** obyczajowy Polska 2022, reż. Krzysztof Lang (135 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy V (30,31) - serial fabularno-dokumentalny
09:30 Trudne sprawy XXI (27,28/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XII (43—45/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (20)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5868)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (21) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (22) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (16) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (331)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (78)

20:30 **Farma** (182) - reality show Polska 2025
21:30 **Ninja vs Ninja** (84) - show Polska 2025
23:35 **Egzorcysta papieża (The Pope's Exorcist)** *** - horror USA/Hiszpania/Wlk. Bryt. 23, reż. Julius Avery, Nicholas D. Johnson (140 min)
01:55 **Nie oddychaj 2 (Don't Breathe 2)** *** - thriller USA 2021, reż. Rodo Sayagues, wyk. Stephen Lang, Madelyn Grace (130 min)

TVN

05:10 Kto was tak urządził?
05:35 Uwaga! (7960)
05:50 Ukryta prawda (10/40)
06:45 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Karpielówka", Warszawa 28 (2) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5671)
11:20 Doradca smaku (6)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Kwadratowy talerz", Wrocław XVII (7)
12:35 Kuchenne rewolucje 31 (10) - reality show Polska 2025
13:40 Ukryta prawda (18,19/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (33/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (22) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VI (22) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7961) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (10) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Skok na głęboką wodę** (5) - reality show
22:40 **Kuba Wojewódzki** (5) - talk-show Polska 26
23:40 **Superwizjer** (1340)
00:15 **Obecność 3: Na rozkaz diabła (The Conjuring: The Devil Made Me Do It)** HD *** - horror USA 2021, reż. Michael Chaves, wyk. Patrick Wilson (150 min)

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (4,5/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (12,14/15) - serial sens. Niemcy 2013
10:00 Triumf miłości (88) - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2012
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz.
16:00 Ranczo IX (10) - serial komediowy Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (21,22) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **W odwecie za śmierć (Born to Raise Hell)** ** - thriller USA 2010, reż. Lauro Chartrand, wyk. Steven Seagal (120 min)
22:00 **Ochroniarz (Security)** ** - film akcji USA 2017, reż. Alain Desrochers, wyk. Antonio Banderas, Ben Kingsley (110 min)
23:50 **57 sekund (57 Seconds)** ** - film s.f. USA 2023, reż. Rusty Cundieff, wyk. Morgan Freeman (125 min)
01:55 **Dzielnica strachu X**

TVN7

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (13,40,41/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (56,13,14/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2012
14:00 Detektywi (50/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (12) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (12) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (21/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (27/48) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 **Hotel Paradise** (18) - real tv Polska 2026
21:00 **Ostatni skaut (The Last Boy Scout)** *** - film sens. USA 1991, reż. Tony Scott, wyk. Bruce Willis, Damon Wayans, Chelsea Field (135 min)
23:15 **Smętarz dla zwierząków (Pet Sematary)** *** - horror USA/Kanada 2019, reż. Kevin Kölsch, Dennis Widmyer (130 min)
01:25 **Hotel Paradise** (17)
02:30 **Żyjąc z potworem V**

MEZZO

10:10 Intermezzo
10:30 Hector Berlioz: Potępienie Fausta - opera Monaco 2022
12:45 Intermezzo
13:15 Orkiestra symfoniczna z Montrealu, Dalia Stasevska, Bruce Liu - muzyka klasyczna
14:50 Steinway & Sons
15:05 Lucas Debargue w Filharmonii Paryskiej
17:00 Yehudi Menuhin, skrzypce stulecia
18:55 B'Rock Orchestra, René Jacobs: Bach, Pergolesi
20:30 Pyotr Ilyich Tchaikovsky, Alfred Shnitke, Cat Stevens: Anna Karenina - balet Niemcy 2022
23:05 Brahms: Trio na klarnet, fortepian i wiolonczelę – Wenzel Fuchs, Jelena Baszkirowa, Dietmar Schwalke

PULS 2

11:10 Gigantozaur (17,18/26)
11:30 Dinopociąg (22/40)
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (5,4/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (9,5/26)
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (25,26/52)
17:40 Świnka Peppa II (32/52)
17:45 Bing (75,76/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VIII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (22/30)
19:00 Kacze opowieści
19:25 Ale numer! (14)
20:00 Dzielnica strachu X (14)
21:00 Przepis na zbrodnię
22:00 Dzielnica strachu X (13)
23:00 Hotel Artemis - film sens. Wlk. Brytania/USA 2018
01:00 Dzielnica strachu X (11)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (19/24)
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (1) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (6,7/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (22,14) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (22)
12:55 Trudne sprawy XXI (10,11,12/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (54, 55)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (21,22) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (18) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (18)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (18) - serial krym.
22:40 Purpurowe rzeki - thriller Francja 2000
00:50 Love Island III (12)

METRO

07:50 Sekrety życia (6/40)
08:45 Szpital (43,44/72)
10:45 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:45 Szkoła (17/67)
13:45 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi (107/143) - telenowela
15:40 The Floor (7, 8)
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (4/7) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty
19:00 Kartoteka VII (9,10) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni II - serial kryminalny Polska 2005
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (10/22) - serial krym. USA/Kanada 2011
00:15 The Traitors. USA (6)
01:20 Ach, ten ślub! (9)
02:20 Anka testuje internety (9) - magazyn Polska 2024

eprasa.pl 755fec0d03

WTOREK 31.03

STOPKLATKA

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (12)
09:00 Robert Makłowicz (121, 181) - magazyn
10:55 Wojny magazynowe: Kanada (8,9/12)
11:55 Wojny kontenerowe (3,4/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (7,3,1/10) - serial dok.
16:00 MacGyver (2,3/22) - serial sens. USA/Kanada 1985, wyk. Richard Dean Anderson
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (12/12)
19:10 Wojny kontenerowe (12,13/16) - serial dok.
20:00 Jennifer 8 - dramat ★★ krym. Kanada/USA/Wlk. Brytania 1992, reż. Bruce Robinson, wyk. Andy Garcia, Uma Thurman, Lance Henriksen, John Malkovich, Kathy Baker (160 min)
22:40 Kryptonim Banshee (Code Name Banshee) ★ - film sens. USA 2022, reż. Jon Keeyes, wyk. Antonio Banderas, Jaime King, Tommy Flanagan, Catherine Davis, Keil Wayne Pyle (260 min)

KINO POLSKA

08:05 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (4/8)
08:40 Polska Kronika Filmowa 48B/66 - film dok. Polska 1966
08:50 To nie ze mną II (10)
09:20 Rachunek szczęścia
11:00 Pan Kleks w kosmosie, cz. 1: Porwanie Agnieszki - film przyg. Polska/Czechosł. 1988
12:50 Pan Kleks w kosmosie, cz. 2: Misja Voltana - film przyg. Polska/Czechosł. 1988
14:25 Wierna rzeka - melodramat Polska 1983, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Małgorzata Pieczyńska, Olgierd Łukaszewicz
17:15 Pogranicze w ogniu (6,7)
20:00 Motylem jestem, czyli romans czterdziestolatka - komedia Polska 1976, reż. Jerzy Gruza, wyk. Andrzej Kopiczyński, Anna Seniuk, Irena Jarocka, Irena Kwiatkowska
21:55 Skrzydlate świnie - film obycz. Polska 2010, reż. Anna Kazejak, wyk. Paweł Małaszyński, Piotr Rogucki
23:55 Na układy nie ma rady - komedia Polska 2017, reż. Christoph Rurka, wyk. Grzegorz Małecki
01:55 Hiacynt - dramat krym. Polska 2021, reż. Piotr Domalewski, wyk. Tomasz Ziętek, Hubert Miłkowski

ALE KINO+

09:30 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (45 min)
10:15 Bestia II (1,2/6)
12:15 Vera (3/4) - serial krym.
14:05 Winnetou III: Ostatnia walka ★★★ - western Niemcy/F/Włochy/Jugosławia 65 (120 min)
16:05 Opera! (The Opera! Arie Per Un'eclissi) ★★★ - musical Francja/Włochy 2024, reż. Paolo Gep Cucco, Davide Livermore (135 min)
18:20 Vera (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2012
20:10 Sztuka zbrodni (The Postcard Killings) ★★ - film kryminalny USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2020, reż. Danis Tanović, wyk. Jeffrey Dean Morgan (130 min)
22:20 Podwójna tożsamość (The Death and Life of Bobby Z) ★★ - film sens. USA/Niemcy 2007, reż. John Herzfeld, wyk. Paul Walker (115 min)
00:15 Mauretańczyk (The Mauritanian) ★★★★ - thriller Wlk. Brytania/USA 2021, reż. Kevin Macdonald, wyk. Tahar Rahim, Jodie Foster (135 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VI (7/8)
08:30 Przyjaciółki XVI (5,6)
10:25 Świat według Kiepskich
13:50 Święty interes - komedia Polska 2010, reż. Maciej Wojtyszko
15:40 Godzilla - film sensacyjny USA/Japonia 1998
18:35 Jumanji: Następny poziom - film przyg. USA 2019
21:00 21 Jump Street - komedia sensacyjna USA 2012, reż. Phil Lord, Christopher Miller
23:25 It Ends With Us - dramat obycz. USA 2024, reż. Justin Baldoni, wyk. Blake Lively

KINO TV

07:30 Kojak II (23/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (7,8/13)
11:00 Poirot VI (4/4)
13:10 Panna Marple II (1/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (9,10/13)
17:50 Poirot II (1,2/10)
20:00 Czarny pies - film sens. USA/Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/Japonia 98, reż. Kevin Hooks, wyk. Patrick Swayze
21:55 Fenomen - film obycz. USA 1996, reż. Jon Turteltaub
00:35 Bałkańska vendetta - film sens. USA 2017, wyk. Jean-Claude Van Damme

TVP KULTURA

08:20 Dobry tytuł (41)
09:00 Pogranicze w ogniu (24) - serial sens.
10:10 Kamizelka - film krótkom. Polska 71 (55 min)
11:05 Party przy świecach ★★★ - komedia Polska 80, reż. Antoni Krauze (70 min)
12:15 Poszukiwacze zaginionych arcydzieł
12:50 Dobre strony (11)
13:20 Hala odlotów (54)
14:20 Lalka - dramat obycz. ★★★ Polska 68, reż. Wojciech Jerzy Has, wyk. Mariusz Dmochowski (165 min)
17:05 Chłopi (1/13)
18:10 Mody Polskie (5)
18:50 Życie to coś pięknego - film dok. Polska 2020
20:00 Noc czerwcowa - spektakl teatralny Polska 2001, reż. Andrzej Wajda, wyk. Grażyna Szapołowska
21:25 Kwiat wiśni i czerwona fasola (Sweet Bean) ★★★★ - dramat obycz. Japonia/Francja/Niemcy 15, reż. Naomi Kawase, wyk. Kirin Kiki (130 min)
23:35 Bez stałego adresu – Bob Dylan - film dok.
01:50 W poszukiwaniu dobrego filmu (38)

WARNER TV

07:35 J.A.G VI (23/24)
08:30 Bajer z Bel-Air V
09:30 Za głosem serca
10:35 Pełna chata II (19,20/22)
11:35 J.A.G. VI (24,24/24)
13:25 Bajer z Bel-Air V
15:25 Pełna chata II
17:30 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996
19:10 Raport Pelikana - thriller USA 1993, reż. Alan J. Pakula
22:00 Przybysz z daleka - western USA 1996
23:55 San Andreas - film katas. USA/Australia 2015

PARAMOUNT

07:30 Elementary VI (7,8/21)
09:30 Niania w Nowym Jorku - komedia romant. USA 2007
11:55 Mama i ja - komedia USA 2012, reż. Anne Fletcher
14:00 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay
17:25 Star Trek - film s.f. USA/Niemcy 2009, reż. J.J. Abrams
20:00 Książę w Nowym Jorku - komedia USA 1988, reż. John Landis, wyk. Eddie Murphy
22:30 Straszny film III - komedia USA/Kanada 2003
00:00 Ojciec chrzestny - film sens. USA 72, reż. Francis Ford Coppola, wyk. Marlon Brando

HBO

09:00 Obóz wspomnień ★★ - komedia USA 24 (95 min)
10:35 Nieoczekiwane szczęście ★★ - film obycz. USA 2023 (85 min)
12:00 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (6)
12:45 Christmas in the Spotlight ★★ - komedia romantyczna USA/Indie 2024 (85 min)
14:10 Romans pachnący drewnem ★★★ - romans USA 2024 (85 min)
15:35 Gerta Schnirch (1) ★★★ - dramat obycz. Czechy/Niemcy 2026 (85 min)
17:00 Gerta Schnirch (2) ★★★ - dramat obycz. Czechy/Niemcy 2026 (90 min)
18:30 The Last Showgirl ★★★ - dramat obyczajowy USA 2024 (90 min)
20:00 Gorąca rywalizacja (1/6) - serial obycz.
20:55 Ród smoka (7/10)
22:00 W blasku ekranu ★★★ - horror USA/Wlk. Brytania 2024 (105 min)
23:45 Pierwsza sprawa - dramat obycz. F 23 (105 min) ★★
01:30 30 dni mroku - horror ★★★ USA/Nowa Zelandia 2007 (115 min)

CINEMAX

12:50 Biały budynek - dramat obycz. Kambodża/F/Chiny 21
14:25 Rivière - dramat obycz. Szwajcaria/Francja 2023
16:10 Niemcy - dramat obycz. Argentyna/Niemcy/Hiszp. 23
17:35 Mission: Impossible – Fallout - film sens. USA 2018
20:00 Ostatnia batalia Ellen Cole - film przyg. USA 2023
21:35 Foxcatcher - dramat obyczajowy USA 2014
23:50 Ingeborg Bachmann – Wyprawa na pustynię - film biograficzny Szwajcaria/Austria/Niemcy/Luks. 2023

ROMANCE TV

10:40 Tak łatwo się nie umiera - komedia Niemcy 2019
12:30 Rosamunde Pilcher: Mężczyzna moich marzeń - film obycz. Niemcy/Austria 07
14:25 Wiza do miłości - komedia USA 24, reż. Brian Brough
16:15 Rodzina Andersów (1/4)
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz
20:00 Rosamunde Pilcher: Pióra na wietrze - romans Niemcy/Austria 2003
21:50 Rosamunde Pilcher: Pralinki na śniadanie - film obyczajowy Niemcy 2019
23:45 Górski lekarz

CANAL+ PREMIUM

09:00 Moje pieczone kurczaki ★★★ - film obycz. Polska 2002 (65 min)
10:05 Łapu-Capu
10:10 Heidi ratuje rysia ★★★ - film anim. Niemcy/Hiszp./Belgia 25 (80 min)
11:30 Pieniądze to nie wszystko ★★★ - komedia Polska 2000 (105 min)
13:15 The Office PL (9,10/12)
14:15 Hollywoodgate
15:50 Making of C+
16:00 Notting Hill ★★★ - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1999, reż. Roger Michell (120 min)
18:00 Łapu-Capu
18:05 Ultimatum Bourne'a ★★★★ - film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)
20:00 Spartakus: Dom Azura (1/10) - miniserial USA 2025
21:00 Nieukończony film ★★★★ - dramat obycz. Singapur/Niemcy/USA 2024 (105 min)
22:45 Skok stulecia II ★★★ - film sens. USA/Kanada/Hiszpania 2025 (130 min)
00:55 June i John ★★ - komedio-dramat Francja 2025, reż. Luc Besson (90 min)

TVN FABUŁA

08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (22/26)
11:50 Magda M. II (1,2)
13:50 Teraz albo nigdy! III (1)
14:50 19+ - serial fab.-dok.
16:00 Artystki (4)
16:55 Dennis rozrabiaka - komedia USA 1993
19:00 Szpital św. Anny (2/26)
20:00 Sherlock Holmes: Gra cieni - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2011
22:50 Zaginione miasto - komedia sensacyjna USA 22, reż. Adam Nee, Aaron Nee

AMC

08:45 W 80 dni dookoła świata (1,3/3) - serial przygodowy
14:25 10.5: Apokalipsa (1) - film katas. USA/Albania 2006
16:05 10.5: Apokalipsa (2) - film katas. USA/Albania 2006
17:50 I tak, i nie - komedia Kanada 2004, reż. Kelly Makin
19:40 Operacja Kondor - komedia sensacyjna Hongkong 91, reż. Jackie Chan
22:00 Domowe piekło - horror USA 2008, reż. Eric Red
23:55 Życie przed oczami - dramat obycz. USA 2007
01:35 Peacemaker - film sens. USA 1997, reż. Mimi Leder

eprasa.pl 755fec0d03

AXN

08:15 Agenci NCIS XI (20/24)
09:15 Castle IV (8,9/23)
11:15 Detektyw Monk III (5,6/16) - serial krym. USA 05
13:15 Rekrut VII (13,14/18)
15:10 FBI: International III (10,11/13) - serial akcji
17:10 Castle IV (10,11/23)
19:10 FBI II (16,17/19)
21:05 Rekrut VII (15/18) - serial krym. USA 2025
22:05 Walker: Strażnik Teksasu III (8/13) - serial krym.
23:00 Castle IV (10,11/23)
00:40 FBI II (16/19)

EPIC DRAMA

08:05 Lekarze na start
08:50 Agenci NCIS XVII (3/20)
09:45 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (6/6)
10:45 Poirot XII (2/4)
12:40 Lekarze na start
13:30 Agenci NCIS XVII (3/20)
14:20 Panna Scarlet V (5/6)
15:30 Dalgliesh III (3/6)
17:30 Poirot XII (3/4)
19:20 Lekarze na start
20:10 Agenci NCIS XVII (4,5/20) - serial krym. USA 19
22:00 Niebezpieczne związki
23:05 Jane Eyre (2/4)
00:15 Kobiety na wojnie (2/8)
01:20 Lekarze na start

TVN STYLE

08:30 Dorota was urządzi III (5,6/13) - serial dok. Polska 15
10:00 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (5, 6) - reality show
11:25 Ugotowani (13, 14)
13:30 Kuchenne rewolucje (10, 9) - reality show Polska 19
15:35 Bitwa o gości (10)
16:40 Jestem z Polski IX (7,6)
18:45 Kuchenne rewolucje (6) - reality show Polska 2025
20:50 Ostre cięcie (2) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski X (3)
23:45 Hotel Paradise (18)
00:45 Apetyt na miłość (10)

TVN TURBO

08:45 Najdziwniejsze samochody świata (4) - magazyn
09:15 Fani czterech kółek XV
11:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4950)
18:15 Z drugiej ręki (9) - mag.
19:00 Moto kombat (5) - mag.
19:45 Moto Fachury (5) - mag.
20:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (2) - mag.
21:15 Jeździć, obserwować VII
22:00 Raport Turbo (4950)
22:20 Wojny samochodowe (7)

BBC FIRST

08:40 Lewis IV (5/8)
09:40 Ojciec Brown VII (2/10)
10:45 Śmierć pod palmami III
11:50 Ludwig (4/6) - miniserial
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown (6/10)
15:50 Lewis IV (5/8)
16:50 My Life is Murder IV
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami IV (1/8) - serial kryminalny
21:00 Zabójcze arcydzieła
22:00 Blackshore (3,4/5)
00:05 My Life is Murder II
01:00 Śmierć pod palmami IV

FX

09:10 Kości X (21,22/22)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (21/22)
11:55 FBI II (6,7/19)
13:45 Alert: Wydział Osób Zaginionych II (1,2/10)
15:35 Agenci NCIS (19,20/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (22/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (23,24/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (11,12/17)
22:00 9-1-1 IX (4)
22:55 Byliśmy żołnierzami - dramat wojenny USA/Niemcy/Francja 2002

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży (4/13) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VI
12:05 Wielkanocne metamorfozy Doroty Szelągowskiej
12:50 Nieoczywiste miejsca II
13:55 House Hunters (6)
14:30 Wielkanoc palce lizać
15:05 Mieszkanie na miarę III
17:00 Polowanie na ogród VI
18:10 Zróbmy sobie dom (4)
19:05 Zgłoś remont (1)
20:05 Dorota inspiruje (7)
21:00 Dorota was urządzi V
22:30 House Hunters (8—11)

BBC LIFESTYLE

09:15 Ekskluzywne hotele
11:30 Wielkie brytyjskie wypieki
12:35 Wielkie australijskie wypieki V (1) - serial dok.
13:55 Hiszpański remont Amandy i Alana (6)
14:35 Mistrzowie ceramiki (10)
15:40 Zapraszam do stołu (13)
17:45 Hiszpański remont Amandy i Alana (7, 8)
18:45 Mistrzowie ceramiki (5)
19:45 Wielkie australijskie wypieki V - serial dok.
21:00 Winnice Australii i Gary Barlow (4) - serial dok.
22:00 Kulisy looksmaxingu
23:05 Wstydliwe choroby IV

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół IV (11,12/24)
08:55 Przyjaciele IX (5—10/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (11—16/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół IV (13—16/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele IX (11—16/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (17—22/24) - serial kom. USA 2019, wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL II (7,8)
23:05 Comedy Club (2, 3)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (8/13)

TVP SERIALE

08:40 Komisarz Alex VII
09:30 Rodzinka.pl II
10:00 Klan - telenowela
10:35 Ranczo III (5/13)
11:25 M jak miłość
12:25 Pan Mama (17/20)
13:00 Zaraz wracam
13:35 Ojciec Mateusz XXIV (10,11) - serial krym. Polska 20
15:30 Komisarz Alex VII (12)
16:20 Na sygnale
17:25 Ranczo III (6,7/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXIV (13,3) - serial krym. Polska 19
21:30 Ranczo III (8,9/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXV
00:30 Na dobre i na złe

CANAL+ KUCHNIA

12:25 Jamie Oliver (4/4)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania — kuchnia meksykańska (10) - mag.
14:55 Zgrillowani (4, 5)
15:50 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (4, 5)
16:40 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (7)
17:05 Jamie Oliver (18, 2)
18:30 Jakubiak rozgryza Włochy (2, 3) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (3, 4)
20:15 Jamie gotuje w Gruzji
21:15 Anthony Bourdain VIII
00:45 David w Europie (6)

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
12:05 Po pierwsze: lokalizacja!
14:00 Cudotwórcy VI (11/13)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Przekopiemy Ci ogródek
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: transformacje (1) - reality show
20:10 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy VI
22:00 Pokochaj lub sprzedaj — Wielka Brytania (8)
22:55 Wiejskie domy do liftingu (9) - reality show

PLANETE+

12:35 Rok z dziką przyrodą
13:45 Wielka ucieczka chińskich słoni - film dok.
14:50 Dzikie psy - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją - serial dok. Francja 22
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (37—40)
18:15 Świat z góry XII
19:00 Alfred Hitchcock — mistrz suspensu - film dok.
20:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (7/7) - serial dok.
21:50 Krótka historia miłości
23:05 Życie i śmierć z kosmosu

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski III (17/32)
11:00 Potwór z Alaski (6/8)
12:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (2/6) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania VI (16/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Od samochodu do domu
17:00 Celnicy na straży Europy VII (15,16/20)
18:00 Operacja: LOT (6)
19:00 Złomowisko PL II (1,2)
21:00 Najszybsze pościgi Ameryki (6/6) - serial dok.
22:00 Jesus, brytyjski król kokainy (2/2) - serial dok.
23:00 Bimbrownicy XIV (5)

TVP HISTORIA

11:30 Wyspy Kanaryjskie (2/5)
12:30 Narodziny nazizmu II
13:30 Niezwykłe historie Biało-Czerwonych (7)
13:50 Królowie (63)
14:25 Czterej pancerni i pies
15:25 Sensacje XX wieku
17:25 Czas honoru II (10/13)
18:20 O zwierzętach i ludziach
19:30 Królowie (22)
20:05 07 zgłoś się (4)
21:25 Nieznana wojna na Północy (2/6) - serial dok.
22:25 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa (5/10) - serial dok.

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Tajne akta UFO: nowe otwarcie (1/8) - serial dok.
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (14/18)
15:50 Gwiazdy lombardu XVII
16:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki (8) - serial dok.
17:10 Naziści na tropie skarbów (4/6) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (7/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
21:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (2/11)
22:00 Klątwa Wyspy Dębów XIII (11) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic XI
15:00 Strażnicy z Karaibów II
16:00 Skarby Tutanchamona
17:00 Tajemnice dawnych cywilizacji (3/3) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (5/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (6/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (3/10) - serial dok.
21:00 Sekrety Strefy 51
22:00 Krwawe zagadki przeszłości (2/8) - serial dok.
23:00 Tajemnicze wyspy

FOCUS TV

08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIV
12:00 Superfabryki (3/8)
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Potęga i mit hitlerowskiego SS - serial dok. USA 21
16:00 Kryptonim szef — celebryci (3,9/10) - serial dok.
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Krwawe pieniądze: tajemnice gospodarki nazistów - serial dok. Francja 2020
22:00 I wojna światowa w liczbach (1,2/6) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici XV

BBC EARTH

11:15 Najwspanialsze rzeki świata II (2/3) - serial dok.
12:20 Błękitna Planeta II (6/7)
13:25 Zjawiskowa Ziemia (4/4)
14:30 W okowach mrozu XI
15:30 Życie na pustkowiu VIII
16:30 Mroczne dzieje Pompejów (2) - serial dok.
17:35 Najwspanialsze rzeki świata II (2/3) - serial dok.
18:40 Małe wielkie podróże
19:45 Królestwo zwierząt
20:55 Życie na pustkowiu VIII
21:55 W okowach mrozu XI
22:55 Jenningsowie kontra Alzheimer - film dokumentalny

POLSAT VIASAT HISTORY

12:50 Podziemna armia
13:50 II wojna światowa: cena imperium (3/13) - serial dok.
14:55 Naziści: korzenie zła (8)
15:55 Życie prywatne przywódców Rzeszy (3/4)
16:55 Naziści: ściśle tajna nauka (5) - serial dok.
17:55 Tajne bazy nazistów IV
18:55 Hiroszima: za kulisami
20:00 Naziści: korzenie zła (7)
21:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
22:05 Tajemnice machiny wojennej nazistów (2/4)
23:10 Życie prywatne przywódców Rzeszy (2/4)

eprasa.pl 755fec0d03

ŚRODA 1.04

Od A do Z

CIVIL WAR ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Finlandia 2024, reż. Alex Garland, wyk. Kirsten Dunst, Wagner Moura, Cailee Spaeny
22:40 | canal+ premium
W obliczu wojny domowej, jaka toczy się w USA przyszłości, grupa dziennikarzy przedziera się z Nowego Jorku do Waszyngtonu, by zdążyć przeprowadzić wywiad z prezydentem, zanim zostanie obalony.

DWÓCH MĘŻCZYZN W MIEŚCIE ★★
dramat obycz., Francja/Belgia/Algieria/USA 2014, reż. Rachid Bouchareb, wyk. Forest Whitaker, Harvey Keitel, Ellen Burstyn
23:40 | cinemax
Zwolniony warunkowo po 18 latach przechodzi na islam i próbuje rozpocząć nowe życie, w czym skutecznie przeszkadzają duchy przeszłości. Na szczęście, z nieoczekiwaną pomocą zjawia się pani kurator.

HALLOWEEN ★★★
horror, USA 2007, reż. Rob Zombie, David Gordon Green, wyk. Malcolm McDowell, Brad Dourif, Tyler Mane
21:50 | cinemax
Rob Zombie próbuje remake'u kultowego dzieła Johna Carpentera w chichotliwym stylu obecnej dekady i zaciera koszmarne wrażenie, jakie zostało po siedmiu (!) chybionych sequelach.

IMMORTALS. BOGOWIE I HEROSI ★★
film przyg., USA/Wlk. Brytania/Kanada 2011, reż. Tarsem Singh, wyk. Henry Cavill, Mickey Rourke, Freida Pinto
23:00 | tv puls
Szalony władca Hyperion rusza na podbój Grecji, by zdobyć łuk Aresa i zawładnąć światem. Czy powstrzyma go waleczny Tezeusz cieszący się zaufaniem Zeusa? Niekoniecznie.

KONTAKT ★★★
film s.f., USA 1997, reż. Robert Zemeckis, wyk. Jodie Foster, Matthew McConaughey, James Woods
19:05 | warner tv
Jodie Foster szuka w kosmosie śladów życia i inteligencji. Solidne s.f. dla myślących, wbrew kinu efektów specjalnych, choć ich nie pozbawione.

Nieznajomi z pociągu

22:00 | warner tv
★★★★★

· FOT.BE&W

Wielki Hitchcock czyta Patricię Highsmith w ujęciu scenarzysty Raymonda Chandlera: przysługa za przysługę – śmierć za śmierć. Arcydzieło gatunku dla konesera, dla każdego – kawał kina chwytającego za gardło.
MYZ

THRILLER
USA 1951, REŻ. ALFRED HITCHCOCK, WYK. FARLEY GRANGER, RUTH ROMAN, ROBERT WALKER

KRÓL ZŁODZIEI ★★
film krym., Wlk. Brytania/Belgia/USA 2018, reż. James Marsh, wyk. Michael Caine, Olivia Le Andersen, Tom Courtenay
21:20 | tvp 1
Drugi raz, po „Skoku na Hatton Garden", o tym samym: gang emerytowanych włamywaczy dokonuje zuchwałego skoku, ale gdy przychodzi do dzielenia ogromnego łupu, budzą się uśpione przez lata upiory.

NOE: WYBRANY PRZEZ BOGA ★★★
film przyg., USA 2014, reż. Darren Aronofsky, wyk. Russell Crowe, Jennifer Connelly, Ray Winstone
20:00 | tv puls
Pełna epickiego rozmachu ekranizacja biblijnej przypowieści o potopie: Russell Crowe jako Noe, który na polecenie Boga buduje arkę, dzięki której uda się ocalić życie na Ziemi.

PIANISTA ★★★★★
dramat wojenny, Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann, Frank Finlay
20:00 | kino polska
Złota Palma dla Romana Polańskiego i wiele innych nagród za ekranizację okupacyjnych wspomnień Władysława Szpilmana. Muzyka, który przeżył zagładę getta, przetrwał powstanie i wegetował w ruinach opustoszałej Warszawy.

POCAŁUNEK ŚMIERCI ★★★
dramat krym., USA 1995, reż. Barbet Schroeder, wyk. David Caruso, Samuel L. Jackson, Nicolas Cage
20:00 | stopklatka
Sam wobec zła: w wyniku pechowego splotu okoliczności były więzień zostaje policyjnym informatorem, na którym szuka zemsty przestępca psychopata. Barbeta Schroedera ćwiczenie z filmu noir.

POD WULKANEM ★★★
dramat obycz., Polska 2024, reż. Damian Kocur, wyk. Sofia Berezovska, Roman Lutskyi, Anastasiya Karpenko
20:00 | tvp kultura
Ukraińska rodzina spędza wakacje na Wyspach Kanaryjskich, gdy ostatniego dnia przed powrotem dowiaduje się o pełnoskalowej inwazji Rosji na ich kraj. Co robić? Pytanie coraz bardziej nie tylko ukraińskie.

WAŁĘSA. CZŁOWIEK Z NADZIEI ★★★★
film biograficzny, Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
23:00 | kino polska
Nakreślona przez Andrzeja Wajdę biografia polityczna i rodzinna Lecha Wałęsy od grudnia '70: może i niejednoznaczna, ale za to z wielkimi kreacjami Roberta Więckiewicza i Agnieszki Grochowskiej.

WIELKA ODWAŻNA PIĘKNA PODRÓŻ ★★★
film przyg., USA/Irlandia 2025, reż. Kogonada, wyk. Margot Robbie, Colin Farrell, Kevin Kline
20:00 | hbo
Mężczyzna, korzystający w wypożyczonego auta, spotyka kobietę, z którą – wbrew woli - odbywa tajemniczą podróż szlakiem swoich i jej wspomnień, by u kresu stanąć przed decyzją, czy to ta jedyna.

WIELKI TYDZIEŃ ★★
dramat obycz., Niemcy/Francja/Polska 1995, reż. Andrzej Wajda, wyk. Beata Fudalej, Wojciech Malajkat, Magdalena Warzecha
23:20 | tvp 1
Andrzej Wajda szuka w prozie Jerzego Andrzejewskiego analizy polskich postaw wobec Żydów w chwili wybuchu powstania w getcie. Do refleksji.

WYKIWAĆ KLAWISZA ★★
komedia, USA 2005, reż. Peter Segal, wyk. Adam Sandler, Chris Rock, Burt Reynolds
22:45 | polsat
Powrót po 30 latach do „Najdłuższego jardu" Roberta Aldricha: Adam Sandler na czele futbolowej drużyny więźniów, która gra mecz ze strażnikami. Plus Burt Reynolds – gwiazda oryginału – jako trener.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 755fec0d03

ŚRODA 1.04

TVP1

07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info - magazyn
08:25 Zaraz wracam
09:05 Ranczo X - serial kom.
10:00 Komisarz Alex (3)
11:00 Ojciec Mateusz VIII
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Program rolny
12:55 Lis, który uratował wyspę - film dok. Francja 2025
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (496)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5882)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (10) - teleturniej Polska 2026
21:20 **Król złodziei (King of Thieves)** ★★ - film krym. Wlk. Brytania/Belgia/USA 2018 (120 min)
23:20 **Wielki Tydzień** ★★ - dramat obycz. Niemcy/Francja/Polska 95, reż. Andrzej Wajda (105 min)
01:05 **Morderstwa w Cognac (Meurtres à...)** ★★★ - film krym. Francja 2020, reż. Adeline Darraux (100 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Pożyteczni.pl (375)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7511) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:40 Gwiazdorska kuchnia Ani (14) - mag. kulinarny
12:10 Rzecz Polska (5)
12:30 Koło fortuny (2178)
13:15 Panna młoda (26)
14:05 Va banque (1038)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Przepis dnia (129)
16:00 Koło fortuny (2179)
16:35 Familiada (3064)
17:20 Panna młoda (27)
18:15 Va banque (1039)
18:50 Jeden z dziesięciu (18)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (130)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Przepis dnia**
20:55 **Na dobre i na złe** - serial obycz. Polska 2026
21:55 **Na sygnale**
22:55 **Peaky Blinders VI** (5/6) - serial gangsterski Wlk. Brytania 2022
00:05 **Przepis na miłość (Les émotifs anonymes)** ★★★ - komedia romantyczna Francja/Belgia 2010 (85 min)
01:30 **Na przekór losowi** (5/8) - serial obycz.

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy V (32,33) - serial fabularno-dokumentalny
09:30 Trudne sprawy XXI (29,30/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XII (46—48/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (21) - serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5869)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (22) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (23)
18:00 Pierwsza miłość 50 - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:20 Gość „Wydarzeń" (401)
19:40 Pogoda - Polska 2026
19:55 Milionerzy (79)

20:30 **Farma** (183) - reality show Polska 2025
21:30 **Bez pudru, czyli Kabaret plus...** (5) - program rozrywkowy
22:45 **Wykiwać klawisza (The Longest Yard)** ★★ - komedia USA 2005, reż. Peter Segal, wyk. Adam Sandler, Chris Rock (140 min)
01:05 **Jak zostać gwiazdą** ★★ - komedia erot. Polska 20, reż. Anna Wieczur-Bluszcz, wyk. Maciej Zakościelny (155 min)

TVN

05:40 Uwaga! (7961) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (11/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Rybnik – Don Martinez 28 (3) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5672)
11:20 Doradca smaku (7)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Helios", Czerwionka-Leszczyny XVII (8) - reality show Polska 2018
12:25 Kuchenne rewolucje: Wisła 31 (11) - reality show
13:30 Ukryta prawda (20,21/60) - serial fab.-dok.
15:30 Młode gliny (34/50) - serial krym. Polska 2026
16:30 Skoki narciarskie: Red Bull Skoki w Punkt w Zakopanem (na żywo)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7962) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (11) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Królowa przetrwania** (5) - reality show
23:00 **Wyzwanie dla kumpla: Idzie wiosna (Buddy Games: Spring Awakening)** ★★ - komedia USA 2023, reż. Josh Duhamel, wyk. Dan Bakkedahl (120 min)
01:00 **Szpital św. Anny** (33/50) - serial obycz.
02:05 **Uwaga!** (7962) - mag.

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (5,6/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (14,8/15) - serial sens. Niemcy 2013
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz.
16:00 Ranczo IX (12) - serial komediowy Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (22,23) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Noe: wybrany przez Boga (Noah)** ★★★ - film przygodowy USA 2014, reż. Darren Aronofsky, wyk. Russell Crowe (180 min)
23:00 **Immortals. Bogowie i herosi (Immortals)** ★★ - film przygodowy USA/Wlk. Brytania/Kanada 2011 (130 min)
01:10 **Dawid i Goliat (David and Goliath)** ★ - film akcji USA 2016, reż. Wallace Brothers, wyk. Matt Berberi (105 min)

TVN7

05:25 Ten moment
05:55 Szkoła (42,43,44/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (57,15,16/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2012
14:00 Detektywi (51/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (13) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (13) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (22/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (28/48) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 **Hotel Paradise** (19) - real tv Polska 2026
21:00 **Ciekawy przypadek Benjamina Buttona (The Curious Case of Benjamin Button)** ★★★ - melodramat USA 2008, reż. David Fincher (210 min)
00:30 **Godziny szczytu II (Rush Hour 2)** ★★ - film sens. USA/Hongkong 2001, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan, Chris Tucker (105 min)
02:15 **Hotel Paradise** (18)

MEZZO

09:00 Verdi: Requiem
10:20 Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège, Gergely Madaras: „Błogosławieństwa" Césara Francka - muzyka klas.
12:30 Intermezzo
13:00 Glenn Gould: Poza czasem - portret muzyka
14:45 Théotime Langlois de Swarte, Orkiestra Opery Królewskiej w Wersalu: Bach
16:05 Intermezzo
16:35 Orkiestra Paryska, Esa-Pekka Salonen, Gautier Capuçon - muzyka klasyczna
18:10 Felix Mendelssohn-Bartholdy, György Ligeti: Sen nocy letniej - balet Niemcy 21
20:30 Léo Delibes: Lakmé - opera Belgia 2022
23:00 A to JazZ Festival 2019: John McLaughlin & The 4th Dimension - koncert Bułg. 22

PULS 2

11:30 Dinopociąg (23/40)
12:00 Smerfy
13:00 Gumisie VI (6,5/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (3,6/26)
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (27,28/52)
17:40 Świnka Peppa II (31/52)
17:45 Bing (77,78/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VIII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (23/30)
19:00 Kacze opowieści
19:25 Ale numer! (15)
20:00 Dzielnica strachu X (15)
21:00 Przepis na zbrodnię (15)
22:00 Dzielnica strachu X (14)
23:00 Strażnicy grobowca - horror Australia/Chiny/Rosja/Tajlandia 2018
01:05 Dzielnica strachu X (12)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (21/24)
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (2) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (8,9/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (23,15) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (23)
12:55 Trudne sprawy XXI (13,14,15/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (55, 56)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (22,23) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (19) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (19)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (19) - serial krym.
22:40 Piekarz - film sensacyjny USA/Kanada 2022
00:50 Love Island III (13)

METRO

07:45 Sekrety życia (7/40)
08:40 Szpital (45,46/72)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Zapisane w gwiazdach (13) - serial fabularno-dok.
13:40 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (9, 10)
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (5/7) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty - serial obyczajowy Polska 2012
19:00 Kartoteka VIII (1,2)
21:05 Kryminalni II - serial kryminalny Polska 2005
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (11/22) - serial krym. USA/Kanada 2012
00:10 The Traitors. USA (7)
01:30 Ach, ten ślub! (10)
02:25 Anka testuje internety (10) - magazyn Polska 2024

eprasa.pl 755fec0d03

ŚRODA 1.04

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (13)
09:00 Robert Makłowicz (162, 134) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (9,10/12)
11:55 Wojny kontenerowe (4,5/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (3,9,2/10) - serial dok.
16:00 MacGyver (3,4/22)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (2) - serial dok.
19:10 Wojny kontenerowe (13,14/16) - serial dok.
20:00 Pocałunek śmierci (Kiss of Death) - dramat krym. USA 1995, reż. Barbet Schroeder, wyk. David Caruso (125 min)
22:05 Stój, bo mamuśka strzela! (Stop! Or My Mom Will Shoot) - komedia sensacyjna USA 1992 (105 min)
23:50 Ści(ą)gany (Wrongfully Accused) - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1998, reż. Pat Proft (115 min)
01:45 Zabić bobra - film sens. Polska 2012, reż. Jan Jakub Kolski, wyk. Eryk Lubos (150 min)

KINO POLSKA

08:05 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (5/8)
08:40 Polska Kronika Filmowa 25/82 - reportaż Polska 1982
08:50 To nie ze mną II (11)
09:30 Żegnaj, Ameryko! - komediodramat Niemcy/Polska 1993, reż. Jan Schütte, wyk. Ya'ackov Bodo
11:05 Quo vadis - film historyczny Polska/USA 2001, reż. Jerzy Kawalerowicz, wyk. Paweł Deląg, Magdalena Mielcarz, Bogusław Linda
15:00 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film hist. Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Michał Żebrowski, Marina Aleksandrova
17:15 Pogranicze w ogniu (7,8)
20:00 Pianista - dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Frank Finlay
23:00 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograficzny Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
01:35 Wyklęty - dramat wojenny Polska 2017, reż. Konrad Łęcki, wyk. Wojciech Niemczyk, Marcin Kwaśny, Robert Wrzosek

ALE KINO+

09:45 Astra - film krótkom. PL/Meksyk 22 (30 min)
10:15 Bestia II (3,4/6) - serial obycz. Kanada 2023
12:15 Vera (4/4) - serial krym.
14:05 Stan wyjątkowy (Výjimečný stav) - komedia Czechy 2024, reż. Jan Hřebejk, wyk. Jaroslav Plesl (130 min)
16:15 Marokańskie wakacje (Ocho apellidos marroquís) - komedia Hiszpania 2023, reż. Álvaro Fernández Armero, wyk. Elena Irureta (125 min)
18:20 Vera (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
20:10 Detektyw Surprenant: Morderstwo na wyspie - serial kryminalny Kanada 2023
22:05 Pożeracz dusz (Le Mangeur d'âmes) - horror Francja/Belgia 2024, reż. Julien Maury, Alexandre Bustillo, wyk. Virginie Ledoyen, Paul Hamy (130 min)
00:15 Black Sands II (1,2/8) - serial kryminalny Islandia 2024
02:10 Furioza (3/4) - miniserial Polska 2020

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VI (8/8)
08:30 Przyjaciółki XVI (7,8/12)
10:25 Świat według Kiepskich
13:15 Valerian i Miasto Tysiąca Planet - film fantasy F/Chiny/B/Niemcy/Arabia Saudyjska/USA/Kanada/Katar 2017
16:25 Zabójcze maszyny - film sensacyjny USA/Nowa Zelandia/Japonia/Chiny 2018
18:55 Legenda Herkulesa - film sens. USA/Bułg./Niemcy 14
21:00 Max Payne - film sensacyjny USA/Kanada 2008
23:00 Siedmiu wspaniałych - western USA/Australia 2016

KINO TV

07:30 Kojak II (24/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (9,10/13)
11:00 Poirot VII (1/2)
13:10 Panna Marple II (2/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (11,12/13)
17:50 Poirot III (2,3/11)
20:00 Z archiwum X - thriller USA 1998, reż. Rob Bowman, wyk. David Duchovny
22:40 Gliniarz z metropolii - film akcji USA 97, reż. Thomas Carter, wyk. Eddie Murphy
00:55 Dom Hemingway - komedia Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Richard Shepard

TVP KULTURA

08:20 Porozmawiajmy szczerze (12) - rozmowa
09:00 Chłopi (1/13)
10:05 Szczęśliwy brzeg - film obyczajowy Polska 1983 (110 min)
11:55 Józef Czapski – świadek wieku 1896-1993
13:05 Chleba naszego powszedniego - film obycz. Polska 1974, reż. Janusz Zaorski (65 min)
14:10 Tygodnik kulturalny
15:05 Prymas. Trzy lata z tysiąca - dramat społeczny Polska 2000 (115 min)
17:00 Chłopi (2/13)
18:05 Dobre strony (11)
18:30 Informacje kulturalne
18:50 Potop. Postscriptum
19:50 WTEM (7, 1)
20:00 Pod wulkanem - dramat obyczajowy Polska 2024, reż. Damian Kocur (120 min)
22:00 Przygody Sherlocka Holmesa (5/13)
23:10 Hala odlotów (54)
00:10 Innego końca świata nie będzie - koncert
01:35 Kwiat wiśni i czerwona fasola - dramat obycz. Japonia/Francja/Niemcy 2015 (130 min)

WARNER TV

08:20 Bajer z Bel-Air V (20,21/25) - serial kom. USA 95
09:20 Za głosem serca
10:25 Pełna chata II (21,22/22)
11:25 J.A.G. VI (24,1/24)
13:20 Bajer z Bel-Air V
15:15 Pełna chata II (21,22,1,2/22) - serial kom.
19:05 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis, wyk. Jodie Foster
22:00 Nieznajomi z pociągu - thriller USA 51, reż. Alfred Hitchcock, wyk. Farley Granger
00:05 Firewall - film sens. USA/Kanada/Australia 2006

PARAMOUNT

07:30 Elementary VI (9,10/21)
09:25 Pingwiny z Madagaskaru II (6/39)
10:00 Beavis i Butt-Head zaliczają Amerykę - film animowany USA 1996
11:45 Starsky i Hutch - film sensacyjny USA 2004
13:50 Transformers: Wiek zagłady - film s.f. USA/Chiny/Hongkong 2014
17:20 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013
20:00 Gliniarz z Beverly Hills - komedia sensacyjna USA 84
22:25 Od zmierzchu do świtu - horror USA/Meksyk 1996

HBO

09:25 Małe kobietki - melodramat USA 2019, reż. Greta Gerwig, wyk. Saoirse Ronan (130 min)
11:35 Królowa ringu - film biograf. USA 2024, reż. Ash Avildsen, wyk. Emily Bett Rickards (130 min)
13:45 Birdman - dramat USA 14, reż. Alejandro González Iñárritu, wyk. Michael Keaton (120 min)
15:45 Pierwszy człowiek - film biograficzny USA/Japonia/Chiny 2018, reż. Damien Chazelle, wyk. Ryan Gosling (140 min)
18:05 Chłopi - film animowany Polska/Serbia/Litwa 2023 (115 min)
20:00 Wielka odważna piękna podróż - film przyg. USA/Irlandia 2025, reż. Kogonada, wyk. Margot Robbie (110 min)
21:50 Chętni na seks (5) - serial kom. USA 2026
22:55 Peacemaker II (1/8)
23:40 Na rauszu - komediodramat Dania/Holandia/Szwecja 20, reż. Thomas Vinterberg (115 min)
01:35 Babygirl - thriller USA/Holandia 2024, reż. Halina Reijn (110 min)

CINEMAX

12:55 Moje ulubione ciasto - komedia Iran/Francja/Szwecja/Niemcy 2024
14:35 Ósma klasa - komediodramat USA 2018
16:10 Tatuśkowie - komedia Hiszpania 2025
17:40 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
20:00 Lekcje Błagi - dramat obycz. Bułgaria/Niemcy 2023
21:50 Halloween - horror USA 2007, wyk. Malcolm McDowell
23:40 Dwóch mężczyzn w mieście - dramat obycz. Francja/Belgia/Algieria/USA 14

ROMANCE TV

09:40 Górski lekarz
10:30 Rosamunde Pilcher: Miłość to najlepsza terapia - romans Niemcy 2023
12:25 Rodzina uszczęśliwia - komedia krym. Niemcy 2011
14:20 Rosamunde Pilcher: Żagle miłości - film obycz. Niemcy/Austria 2004
16:15 Rodzina Andersów (2/4)
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz (6/7)
20:00 Toskański romans - komedia romantyczna USA 22
21:45 Katie Fforde: Sercowa sprawa - film obycz. Niemcy 17
23:40 Górski lekarz (6/7)

CANAL+ PREMIUM

08:40 Ida - dramat obycz. Polska/Dania/Francja/Wlk. Bryt. 2013 (80 min)
10:00 Święta na opak - komedia Francja 2023 (85 min)
11:25 Długi weekend - film obyczajowy Polska 2004 (75 min)
12:40 Łapu-Capu
12:45 Balony - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
13:15 The Office PL (10,11/12)
14:15 Fukushima - film dok.
15:45 Tożsamość Bourne'a - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002 (115 min)
17:40 Call me lala - film krótkom. Polska 24 (25 min)
18:05 Łapu-Capu
18:10 Mamma Mia! Here We Go Again! - musical Wlk. Bryt./USA 2018 (110 min)
20:00 Klangor II (5/8)
20:50 Making of C+
21:00 Shadow Force - film sens. USA 25 (100 min)
22:40 Civil War - film sens. USA/Wlk. Brytania/Finlandia 2024 (105 min)
00:25 Wszystkie odcienie światła - dramat obycz. F/Indie/Luks./Hol./Włochy/Szwajcaria/USA/B 2024 (115 min)

TVN FABUŁA

08:40 Alfabet filmowy (1)
08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (23/26)
11:50 Magda M. II (3,4)
13:55 Teraz albo nigdy! III (2)
14:55 19+ - serial fab.-dok.
16:00 Seriaale (7)
16:30 Stowarzyszenie Wędrujących Dżinsów - komedia USA 2005, reż. Ken Kwapis
19:00 Szpital św. Anny (3/26)
20:00 Nie wszystko złoto, co się świeci - komedia USA 2008
22:30 Pan Church - dramat obyczajowy USA 2016

AMC

10:05 Niewinna - thriller Wlk. Brytania/USA 2008
11:45 Elżbieta I, Królowa Dziewica (1) - film historyczny Wlk. Brytania 2005
13:50 Elżbieta I, Królowa Dziewica (2) - film historyczny Wlk. Brytania 2005
15:55 Przepowiednia końca świata - film s.f. Kanada 2011
17:45 Tutanchamon (1)
19:35 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
22:00 Bez przedawnienia - thriller USA 2002
00:15 Za cenę bólu - film krym. USA/Kanada 2008

eprasa.pl 755fec0d03

AXN

08:20 Agenci NCIS XI (22/24)
09:10 Castle IV (10,11/23)
11:10 Detektyw Monk III (7,8/16) - serial krym. USA 05
13:10 Rekrut VII (15,16/18)
15:10 FBI: International III (12,13/13) - serial akcji USA 24
17:05 Castle IV (12,13/23)
19:05 FBI II (18,19/19) - serial sensacyjny USA 2020
21:05 Doktor Larsen (9/10) - serial obycz. USA 2025
22:05 Zabójcza broń II (10/22)
23:00 Castle IV (12,13/23)
00:45 FBI II (18/19)

EPIC DRAMA

08:00 Lekarze na start
08:45 Agenci NCIS XVII (4/20)
09:35 Wszystkie stworzenia duże i małe IV - serial obycz.
10:45 Poirot XII (3/4)
12:40 Lekarze na start
13:25 Agenci NCIS XVII (4/20)
14:15 Panna Scarlet V (6/6)
15:25 Dalgliesh III (5/6)
17:20 Poirot XII (1/4)
19:20 Lekarze na start
20:05 Agenci NCIS XVII (6/20) - serial krym. USA 2019
21:00 Sherlock i córka (3)
22:00 Robin Hood
23:05 Komisarz Maigret (2/2)
01:00 Lekarze na start

TVN STYLE

08:25 Dorota was urządzi III (7,8/13) - serial dok. Polska 15
09:55 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (7, 8) - reality show
11:25 Ugotowani (15, 1)
13:30 Kuchenne rewolucje (12, 11) - reality show Polska 19
15:35 Bitwa o gości (1)
16:40 Jestem z Polski IX (9,8)
18:45 Kuchenne rewolucje (7) - reality show Polska 2025
20:50 Bazary Europy - serial dokumentalny Polska 2018
21:50 Jestem z Polski X (4,6)
23:45 Hotel Paradise (19)
00:45 Apetyt na miłość (1)

TVN TURBO

08:10 Farma Clarksona III (5/8)
09:15 Fani czterech kółek XV
11:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować
18:00 Raport Turbo (4951)
18:15 Zawodowi handlarze (9)
19:00 Naprawy nie do naprawy (1) - mag. motoryzacyjny
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (3/16) - serial dok.
20:15 Jeździć, obserwować VII
21:00 Wojny samochodowe (5)
22:00 Raport Turbo (4951)
22:20 Wojny samochodowe (8)

BBC FIRST

08:45 Lewis IV (6/8)
09:40 Ojciec Brown VII (3/10)
10:40 Śmierć pod palmami IV
11:50 Ludwig (5/6) - miniserial
13:00 Zbrodnie w Prowansji (1)
14:50 Ojciec Brown (7/10)
15:50 Lewis IV (6/8)
16:50 My Life is Murder IV (7)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami IV (2/8) - serial kryminalny
21:00 My Life is Murder III (1/10) - serial kryminalny
22:00 Milczący świadek XXVII
00:15 Zbrodnie w Prowansji (1)

FX

08:15 Dr House V (21/23)
09:10 Kości XI (1,2/22)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (22/22)
11:55 FBI II (7,8/19)
13:45 Alert: Wydział Osób Zaginionych II (3,4/10)
15:35 Agenci NCIS (21,22/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (1/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (1,2/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (13,14/17)
22:00 Elsbeth II (20/20)
22:55 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy

HGTV

10:00 Design w australijskim stylu (4/6) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VI
12:00 Tu jest pięknie V (2/8)
12:50 Nieoczywiste miejsca II
13:55 House Hunters (5, 6)
15:05 Mieszkanie na miarę IV
17:00 Polowanie na ogród VI
18:10 Zgłoś remont (1)
19:05 Weekendowa metamorfoza (6) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (8)
21:00 Wielkanocne metamorfozy Doroty Szelągowskiej
21:50 Wielkanoc palce lizać
22:25 House Hunters

BBC LIFESTYLE

11:20 Wielkie australijskie wypieki V (1) - serial dok.
14:05 Hiszpański remont Amandy i Alana (8)
14:40 Wielkie amerykańskie wypieki (1) - program rozrywk.
15:40 Zapraszam do stołu (1)
17:30 Rezydencje na Mauritiusie (1/10) - serial dok.
18:35 Mistrzowie ceramiki (6)
19:45 Wielkie australijskie wypieki V - serial dok.
21:00 Wielkie amerykańskie wypieki (2) - program rozrywk.
22:00 W 80 kilo dookoła świata (2) - serial dokumentalny
23:00 Wstydliwe choroby IV

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół IV (15,16/24)
08:55 Przyjaciele IX (11—16/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (17—22/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół IV (17—20/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele IX (17—22/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (23,24,1—4/24)
22:00 The Office PL II (9,10)
23:05 Comedy Club (4, 5)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (10/13)

TVP SERIALE

08:10 Komisarz Alex VII (12)
09:00 Rodzinka.pl II
09:35 Klan - telenowela
10:00 Ranczo III (5,6/13)
11:45 Na dobre i na złe
12:45 Pan Mama (18/20)
13:20 Zaraz wracam
13:50 Ojciec Mateusz XXIV (11,13) - serial krym. Polska 20
15:35 Komisarz Alex XXI (10)
16:25 Na sygnale - serial obycz.
17:35 Ranczo III (7,8/13)
19:35 Ojciec Mateusz XXV (4) - serial krym. Polska 2021
21:25 Ranczo III (9,10/13)
23:20 Ojciec Mateusz XXV
00:10 Pan Mama - serial kom.

CANAL+ KUCHNIA

10:35 U sąsiadów w kuchni XI
11:40 Comfort Food (22)
12:30 Jamie Oliver
13:25 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania — słodkości na Wielkanoc - mag.
14:50 Zgrillowani (5, 6) - mag.
15:45 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (5, 5)
16:40 Jamie Oliver
18:30 Jakubiak rozgryza Włochy (3, 4) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (4, 5)
20:15 Ziemia, ogień i smak (5)
21:15 Anthony Bourdain VIII
00:45 David w Europie (7)

CANAL+ DOMO

09:00 Ucieczka na wieś XXIV
10:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
12:05 Po pierwsze: lokalizacja!
14:00 Cudotwórcy VI
14:50 Wielkie projekty: transformacje (1) - reality show
16:00 Meblokreacje (9, 1)
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: transformacje (2) - reality show
20:10 Daleko od miasta XV
21:00 Cudotwórcy VI (13/13)
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (3) - mag.
22:30 Przekopiemy Ci ogródek

PLANETE+

14:50 Motyle. Superbohaterowie przyrody (1/3)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XI (7/8) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (41—44)
18:15 Świat z góry XII (5)
18:50 Hans Hass - film dok.
19:45 Surfing - film dok. F 24
20:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (6/7) - serial dok.
21:55 Normanowie na Sycylii - film dok. Niemcy 2023
23:00 Premiera: Krótka historia miłości (4) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów II (9/10) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski III (18/32)
11:00 Potwór z Alaski (7/8)
12:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (3/6) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania VI (17/18) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Od samochodu do domu
17:00 Celnicy na straży Europy VII (17,18/20)
18:00 Biznes na kółkach
19:00 Złomowisko PL XI
22:00 Nagi instynkt przetrwania XII - serial dok. USA 2026
00:00 Fani czterech kółek

TVP HISTORIA

12:35 Nieznana wojna na Północy (2/6) - serial dok.
13:35 Szlakiem miejsc niezwykłych — pomniki historii (72)
13:45 Królowie (64)
14:25 Czterej pancerni i pies
15:20 Sensacje XX wieku
17:30 Czas honoru II (11/13)
18:25 Encyklopedia II wojny światowej (12)
19:00 Fake czy historia?
19:40 Królowie (23)
20:15 07 zgłoś się (1)
21:50 Świadkowie Putina
23:45 Tajemnice kultowych seriali (4) - mag. filmowy

HISTORY

14:00 Tajne akta UFO: nowe otwarcie (2/8) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (15/18)
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki (1) - serial dok.
17:10 Naziści na tropie skarbów (5/6) - serial dok.
18:10 Tajemnice ukryte w piasku II (6) - serial dok. Kanada 25
19:05 Starożytni kosmici XIII
20:00 Starożytni kosmici: geneza II (9/12) - serial dok.
22:00 Pogromca tajemnic III
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (23/26) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic XI
15:00 Strażnicy z Karaibów II
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic IV (1/8) - serial dok.
17:00 Tajemnicze mumie z Sakkary (1/4) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (6/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (1/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (3/10) - serial dok.
21:00 Co poszło nie tak (6)
22:00 Premiera: Porzucone konstrukcje XIII - serial dok.

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIV
12:00 Superfabryki (4/8)
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 I wojna światowa w liczbach (1,2/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 1939-1945. Świat się wali (1) - serial dok. USA 2025
22:00 I wojna światowa w liczbach (3,4/6) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici XV
01:00 Rolnicy. Podlasie VII (31)

BBC EARTH

11:20 Najwspanialsze rzeki świata II (3/3) - serial dok.
12:25 Błękitna Planeta II (7/7)
13:30 Inżynieria jutra
14:30 W okowach mrozu XI
15:30 Życie na pustkowiu VIII
16:30 Brytyjskie fabryki IX
17:35 Najwspanialsze rzeki świata II (3/3) - serial dok.
18:45 Sekretne życie drzew (1)
19:45 Koloseum: prawdziwa historia - serial dok.
20:55 Ben Fogle na szkockich wyspach II (1/4) - serial dok.
21:55 W okowach mrozu XI
22:55 Brytyjskie fabryki IX (3)

POLSAT VIASAT HISTORY

12:25 Podziemna armia (3)
13:25 II wojna światowa: cena imperium (4/13) - serial dok.
14:35 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
15:40 Tajemnice machiny wojennej nazistów (2/4)
16:40 Tajne bronie II wojny światowej (2/6) - serial dok.
17:50 Tajne bazy nazistów IV
18:55 Podziemna armia (3)
19:55 II wojna światowa: cena imperium (4/13) - serial dok.
21:00 Ramzes: władca Egiptu
22:10 Tajemnice mumii (4/8)
23:15 Tajemnice morderstw sprzed wieków - serial dok.

eprasa.pl 755fec0d03

CZWARTEK 2.04

Od A do Z

AFTERMATH. MOST W OGNIU ★★
film sens., USA 2024, reż. Patrick Lussier, wyk. Dylan Sprouse, Mason Gooding, Dichen Lachman
21:00 | canal+ premium
Jeszcze raz: weteran z zespołem stresu pourazowego zostaje uwięziony wraz z nastoletnią siostrą na moście opanowanym przez terrorystów, którzy strzelają do zakładników. Trzeba działać, prawda?

ASTERIKS I OBELIKS: IMPERIUM SMOKA ★★
film przyg., Francja/Belgia/USA 2023, reż. Guillaume Canet, wyk. Guillaume Canet, Gilles Lellouche, Marion Cotillard
20:00 | tv puls
Chińska księżniczka uciekającą przed niechcianym małżeństwem może liczyć na dwóch dzielnych Gallów z komiksu Rene Goscinnego. Niby kontynuacja, ale bez Claviera i Depardieu jakby podróbka.

CIĘCIE! ★★★
horror, Francja/USA/Wlk. Brytania/Japonia 2022, reż. Michel Hazanavicius, wyk. Romain Duris, Bérénice Bejo
22:45 | ale kino+ hd
Michel Hazanavicius („Artysta") bawi się konwencjami kina grozy: mała ekipa filmowa, kręcąca niskobudżetowy horror o nieumarłych, zostaje zaatakowana przez hordę najprawdziwszych zombi.

EVEREST ★★★★
thriller, USA/Islandia/Wlk. Brytania 2015, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Jason Clarke, Josh Brolin, Jake Gyllenhaal
22:35 | canal+ premium
Poruszająca kronika komercyjnej wyprawy na Mount Everest w maju 1996 roku, która – mimo udziału profesjonalnych przewodników i doświadczonych opiekunów – zakończyła się śmiercią 8 osób.

HOLLAND ★★
thriller, USA 2025, reż. Mimi Cave, wyk. Nicole Kidman, Matthew Macfadyen, Jude Hill
22:35 | hbo
Nicole Kidman jako przykładna pani domu, zona i matka, która zaczyna podejrzewać męża o zdradę. Przyjaciel, z którym dzieli się tym podejrzeniem, i odkrywa znacznie bardziej poruszająca prawdę.

Fargo

20:00 | cinemax
★★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

DRAMAT KRYM. USA/WLK. BRYTANIA 1996,
REŻ. JOEL COEN, ETHAN COEN, WYK. FRANCES MCDORMAND, WILLIAM H. MACY, STEVE BUSCEMI

Makabreska z rodzinnych stron braci Coen: sprzedawca samochodów zleca porwanie żony, co zapoczątkuje łańcuch przerażających zbrodni. Mimo luzackiego nastroju przejmujące. Laury w Cannes i dwa Oscary.

MYZ

I ŻE CIĘ NIE OPUSZCZĘ... ★★★
melodramat, USA/Kanada 2012, reż. Michael Sucsy, wyk. Rachel McAdams, Channing Tatum, Jessica Lange
22:55 | polsat
Kiedy po wypadku młoda kobieta budzi się ze śpiączki, wykazując oznaki zaniku pamięci, jej mąż postanawia na nowo zdobyć jej serce. Może schematyczne i banalne, ale zawsze wzrusza.

INTERKOSMOS ★★★
film s.f., USA 1987, reż. Joe Dante, wyk. Dennis Quaid, Martin Short, Meg Ryan
22:35 | warner tv
Uczestnik eksperymentu naukowego zminiaturyzowany do rozmiaru komórki nieoczekiwanie dostaje się do organizmu przypadkowego hipochondryka: zręczny pastisz klasyki s.f. wzmocniony wątkiem sensacyjnym.

INVICTUS: NIEPOKONANY ★★★
dramat historyczny, USA 2009, reż. Clint Eastwood, wyk. Morgan Freeman, Matt Damon, Tony Kgoroge
20:00 | warner tv
Mądrość Nelsona Mandeli: prezydent poleca kapitanowi narodowej drużyny rugby stworzenie drużyny, która sięgnie po mistrzostwo świat – sukces, który zjednoczy rozdarty apartheidem kraj. Do zadumy.

KONTRABANDA ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Francja 2012, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Mark Wahlberg, Caleb Landry Jones, Kate Beckinsale
20:00 | stopklatka
Aby wyciągnąć szwagra z tarapatów i ocalić zagrożone życie siostry, były przemytnik powraca do zarzuconej profesji i stawia wyzwanie bezwzględnemu handlarzowi narkotyków. Jak to w kinie.

MAŁŻEŃSTWO NA SKRÓTY ★★★
komedia, Australia 2021, reż. Josh Lawson, wyk. Rafe Spall, Zahra Newman, Ronny Chieng
21:00 | tvn 7
Pocałunek z nieznajomą prowadzi do szybkiego ślubu, ale już następnego dnia po weselu pan młody widzi niewesołą perspektywę związku – o ile zawczasu uprzedzony nie zmieni się, by wszystko ratować.

ŚMIERTELNA WYLICZANKA ★★★
thriller, USA 2002, reż. Barbet Schroeder, wyk. Sandra Bullock, Ben Chaplin, Ryan Gosling
23:05 | tvn 7
Mroczne kino Barbeta Schroedera: Sandra Bullock jako pani detektyw na tropie dwóch młodocianych geniuszy zbrodni rzucających ponure wyzwanie całemu światu. Solidna robota.

TRICK ★★
film sens., Polska 2010, reż. Jan Hryniak, wyk. Piotr Adamczyk, Karolina Gruszka, Andrzej Chyra
20:00 | kino polska
Siły specjalne próbują wykorzystać genialnego fałszerza pieniędzy do swoich brudnych interesów, ale on znów okazuje się sprytniejszy. Przesłanie wątpliwe, ale warsztat realizatorski sprawny.

WSZYSTKO NA SPRZEDAŻ ★★★★
dramat obycz., Polska 1969, reż. Andrzej Wajda, wyk. Beata Tyszkiewicz, Elżbieta Czyżewska, Andrzej Łapicki
21:05 | tvp kultura
Andrzej Łapicki jako alter ego Andrzeja Wajdy na planie filmowym: rozważania o istocie twórczości filmowej i o sobie samym w obliczu śmierci Zbigniewa Cybulskiego. Koniecznie.

ZAKONNICA W PRZEBRANIU ★★★★
komedia kryminalna, USA 1992, reż. Emile Ardolino, wyk. Whoopi Goldberg, Kathy Najimy, Maggie Smith
22:15 | tv puls
Nieoczekiwany przebój: piosenkarka ukrywa się przed kochankiem gangsterem w klasztornym chórze. Rola, która uczyniła z Whoopi Goldberg najlepiej opłacaną gwiazdę Hollywood. Obejrzeć koniecznie.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 755fec0d03

CZWARTEK 2.04

TVP1

07:30 Dobre historie
08:00 Serwis Info - magazyn
08:25 Zaraz wracam
09:05 Ranczo X - serial kom.
10:00 Komisarz Alex
11:00 Ojciec Mateusz IX (1/13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 To się opłaca (226)
12:55 Grecja. Kraina ptaków drapieżnych - film dok.
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (497)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5883)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Omnibus – szybcy i mądrzy (11) - teleturniej Polska 2026
21:20 Ojciec Mateusz 34 (10) - serial krym.
22:20 Sprawa dla reportera (1570) - cykl reportaży
23:20 Śladami Ojca - film dok. Polska 2025
00:20 Glina. Nowy rozdział - serial krym. Polska 25
01:15 Król złodziei (King of Thieves) ★★ - film krym. Wlk. Brytania/Belgia/USA 2018, reż. James Marsh (115 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Operacja zdrowie (74)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7512) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7512) - mag. Polska 2026
11:40 Dzień z życia artysty (5)
12:10 Którędy po sztukę
12:30 Koło fortuny (2179)
13:15 Panna młoda (27)
14:05 Va banque (1039)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Przepis dnia (130)
16:00 Koło fortuny (2180)
16:35 Familiada (3065)
17:20 Panna młoda (28)
18:15 Va banque (1040)
18:50 Jeden z dziesięciu (19)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (131)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (5) - mag. kulinarny Polska 2026
21:15 Tak to leciało! (82)
22:15 Niepewne sytuacje (26) - program rozrywkowy Polska 2026
22:45 Syn (9,10/10) - serial USA 2017, wyk. Pierce Brosnan, Jacob Lofland
00:20 Rodzinka.pl XVIII (5)
01:00 Tonia - dramat obycz. ★★★ Polska 23, reż. Marcin Bortkiewicz (90 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy V (34,35)
09:30 Trudne sprawy XXI (31,32/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XII (49—51/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (22)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5870)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (23) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (24) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (18) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (402) - program publicystyczny
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (80)

20:30 Farma (184) - reality show Polska 2025
21:30 Nasz nowy dom (364) - reality show
22:55 I że cię nie opuszczę... (The Vow) ★★★ - melodramat USA/Kanada 2012, reż. Michael Sucsy (130 min)
01:05 Sortownia - serial krym. Polska 2023
02:10 Karma (Bleeding Heart) ★★ - thriller USA 2015, reż. Diane Bell, wyk. Jessica Biel, Zosia Mamet (115 min)

TVN

05:05 Nauka jazdy (1)
05:40 Uwaga! (7962) - mag.
05:55 Ukryta prawda (12/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Nowy Targ – „Na winklu" 28 (4)
07:45 Dzień Dobry TVN (5673)
11:20 Doradca smaku (8)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Ibis", Goszczanów XVII (9)
12:35 Kuchenne rewolucje: Wrocław – Bistro „Zapętlone" 31 (12) - reality show Polska 25
13:40 Ukryta prawda (22,23/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (35/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (23) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (23)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7963) - mag.

20:15 Na Wspólnej - serial obycz. Polska 2026
20:50 The Floor (12) - teleturniej Polska 2026
21:30 Kuchenne rewolucje 32 (5) - reality show
22:40 Och, życie (Life as We Know It) ★★★ - komedia romantyczna USA 2010, reż. Greg Berlanti, wyk. Katherine Heigl, Josh Duhamel (135 min)
00:55 Skok na głęboką wodę (5) - reality show
02:00 Szpital św. Anny (34/50) - serial obycz.

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (6,7/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (8,15/15) - serial sens. Niemcy 2012
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2012
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz.
16:00 Ranczo IX (12,13) - serial kom. Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (23,24) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Asteriks i Obeliks: Imperium Smoka (Astérix et Obélix: L'Empire du Milieu) ★★ - film przyg. Francja/Belgia/USA 23 (135 min)
22:15 Zakonnica w przebraniu (Sister Act) ★★★★ - komedia kryminalna USA 1992, reż. Emile Ardolino (120 min)
00:15 Operacja „Corned Beef" (L'Opération Corned Beef) ★★★ - komedia sensacyjna Francja 1991 (140 min)

TVN7

05:25 Ten moment
05:55 Szkoła (45,46,47/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (58,17,18/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
14:00 Detektywi (52/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (14) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (14) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (23/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (29/48) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 Hotel Paradise (20) - real tv Polska 2026
21:00 Małżeństwo na skróty (Long Story Short) ★★★ - komedia Australia 2021, reż. Josh Lawson, wyk. Rafe Spall, Zahra Newman (125 min)
23:05 Śmiertelna wyliczanka (Murder by Numbers) ★★★ - thriller USA 2002, reż. Barbet Schroeder, wyk. Sandra Bullock (145 min)
01:30 Hotel Paradise (19)
02:25 Żyjąc z potworem V

MEZZO

09:35 Intermezzo
10:00 Monteverdi z Mantui do Wenecji - muzyka klas.
12:10 Monteverdi – Nieszpory Maryjne
13:50 Intermezzo
14:20 „Betroffenheit", balet w choreografii Crystal Pite - balet Wlk. Brytania 2017
16:10 Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège i Gergely Madaras: Dvořák, Franck
17:40 Intermezzo
18:05 Giacomo Puccini: Manon Lescaut - opera Monaco 22, reż. Gabriel Grinda
20:30 Philippe Mouratoglou Trio – Studio de l'Ermitage
21:35 Piano Lille Festival: Isfar Sarabski Trio: Isfar Sarabski Trio - festiwal
22:30 José del Tomate na Festiwalu w Grenadzie

PULS 2

11:10 Gigantozaur (22,21/26)
11:30 Dinopociąg (24/40)
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (7,6/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (4,7/26)
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (29,30/52)
17:40 Świnka Peppa II (33/52)
17:45 Bing IV (1/27)
18:15 Masza i niedźwiedź VIII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (24/30)
19:00 Kacze opowieści
19:25 Ale numer! (16)
20:00 Dzielnica strachu X (16)
21:00 Przepis na zbrodnię (16)
22:00 Dzielnica strachu X (15)
23:00 Bez wyjścia - horror USA 2022, reż. Damien Power
01:00 Dzielnica strachu X (13)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (3) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (10,11/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (24,16) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (24)
12:55 Trudne sprawy XXI (16,17,18/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (56, 57) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (23,24) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (20) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział krym. XX (20)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (20) - serial krym.
22:35 Wyspa strachu - thriller USA 2009, reż. David Twohy
00:40 Interwencja (5868)
00:50 Love Island III (14)

METRO

07:45 Sekrety życia (8/40)
08:40 Szpital (47,48/72)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Zapisane w gwiazdach
13:40 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi - telenowela Turcja 2020
15:40 The Floor (11, 12)
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (6/7) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty II (1) - serial obycz. Polska 2012
19:00 Kartoteka VIII (3,4) - serial fab.-dok. Polska 2015
21:05 Kryminalni II (11/13) - serial krym. Polska 2005
23:15 Kuba Wojewódzki (5) - talk-show Polska 2026
00:30 The Traitors. USA (8) - reality show USA 2023
01:50 Ach, ten ślub! (1) - program rozrywkowy Polska 2020

eprasa.pl 755fec0d03

CZWARTEK 2.04

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (14)
09:00 Robert Makłowicz (145, 121) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (10,11/12)
11:55 Wojny kontenerowe (5,6/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (9,10,3/11) - serial dok.
16:00 MacGyver (4,5/22) - serial sensacyjny
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (2,3/12)
19:10 Wojny kontenerowe (14,15/16) - serial dok.
20:00 Kontrabanda (Contraband) - film sens. USA/Wlk. Brytania/Francja 2012, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Mark Wahlberg (145 min)
22:25 Raport mniejszości (Minority Report) - film s.f. USA 2002, reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Cruise, Colin Farrell, Samantha Morton (165 min)
01:10 PitBull - film sensacyjny Polska 2005, reż. Patryk Vega, wyk. Marcin Dorociński, Janusz Gajos (145 min)

KINO POLSKA

08:10 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (6/8)
08:45 Polska Kronika Filmowa 45A/72 - reportaż Polska 1972
08:55 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
11:00 Atrakcyjny pozna panią... - komedia Polska 2004, reż. Marek Rębacz
13:10 Falenicka Atlantyda
14:40 Szumy i fonie - film krótkom. Polska 2024
14:55 Bitwa pod Wiedniem - dramat hist. Polska/Włochy 2012, reż. Renzo Martinelli, wyk. Jerzy Skolimowski
17:20 Pogranicze w ogniu (8,9)
20:00 Trick - film sensacyjny Polska 2010, reż. Jan Hryniak, wyk. Piotr Adamczyk, Karolina Gruszka, Andrzej Chyra, Robert Więckiewicz
22:45 Demony wojny wg Goi - dramat wojenny Polska 1998, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Tadeusz Huk, Olaf Lubaszenko
00:45 Psy - film akcji Polska 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat
03:20 Zwolnieni z życia - dramat obycz. Polska/Francja 1992, reż. Waldemar Krzystek

ALE KINO+

09:40 Wyraj - film krótkom. Polska 2020 (35 min)
10:15 Bestia II (5,6/6)
12:15 Vera (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
14:05 Houria - dramat obycz. Francja/Belgia 2022, reż. Mounia Meddour, wyk. Lyna Khoudri, Rachida Brakni (125 min)
16:10 W imię dziecka (The Children Act) (1) - dramat obycz. USA/Wlk. Bryt. 17, reż. Richard Eyre, wyk. Emma Thompson (130 min)
18:20 Vera (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
20:10 Porwany (Rapito) - film historyczny Włochy/Francja/Niemcy 2023, reż. Marco Bellocchio, wyk. Paolo Pierobon, Barbara Ronchi (155 min)
22:45 Cięcie! (Coupez!) - horror Francja/USA/Wlk. Brytania/Japonia 2022, reż. Michel Hazanavicius (130 min)
00:55 Daaaaaali! - komedia Francja 2023, reż. Quentin Dupieux, wyk. Anaïs Demoustier, Gilles Lellouche, Edouard Baer, Jonathan Cohen (90 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VII (1/8)
08:30 Przyjaciółki XVI (9,10/12)
10:25 Świat według Kiepskich
14:00 Jumanji: Następny poziom - film przyg. USA 2019
16:25 Za szybcy, za wściekli - film sensacyjny USA/Niemcy 2003, reż. John Singleton
18:50 Miłość na nowo - komediodramat USA 2023
21:00 It Ends With Us - dramat obycz. USA 24, reż. Justin Baldoni, wyk. Blake Lively
23:45 Przymierze - film sens. USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2023, reż. Guy Ritchie

KINO TV

07:30 Kojak II (25/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (11,12/13)
11:00 Poirot VII (2/2)
13:15 Panna Marple II (3/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (13,1/13)
17:55 Poirot III (4,5/11)
20:00 Cztery wesela i pogrzeb - komedia romantyczna Wlk. Brytania 1994, reż. Mike Newell, wyk. Hugh Grant
22:35 Istota - horror Kanada/Francja/USA 09, reż. Vincenzo Natali, wyk. Adrien Brody
00:45 Legionista - film sens. USA 98, reż. Peter MacDonald

TVP KULTURA

08:10 Przystań nad Biblią
08:30 Informacje kulturalne
09:00 Chłopi (2/13)
10:00 Prymas. Trzy lata z tysiąca - dramat społ. Polska 2000 (115 min)
11:55 Potop. Postscriptum
13:35 Czarna suknia - dramat psychologiczny Polska 1967 (55 min)
14:30 Kolekcja (1) - mag.
14:50 Studio Kultura – niedziela z... (694)
15:45 Wsteczny bieg - film obycz. Polska 1978, reż. Laco Adamik, wyk. Iwona Biernacka (80 min)
17:05 Chłopi (3/13)
18:10 Wydarzenie aktualne
18:45 Którędy po sztukę (85)
18:55 Giotto. Historia Zbawienia - film dok.
20:00 Hala odlotów (55)
21:00 Wstęp do filmu (581)
21:05 Wszystko na sprzedaż - dramat obyczajowy Polska 1969, reż. Andrzej Wajda, wyk. Beata Tyszkiewicz (110 min)
22:55 Niezapomniana Jacqueline du Pre
00:05 Pod wulkanem - dramat obycz. Polska 2024, reż. Damian Kocur, wyk. Roman Lutskyi (120 min)

WARNER TV

07:40 J.A.G. VI (24/24)
08:40 Bajer z Bel-Air V
09:40 Za głosem serca
10:40 Pełna chata III (1,2/24)
11:40 J.A.G. VII (1,2/24)
13:35 Bajer z Bel-Air V
15:35 Pełna chata III
17:40 Rodzinne rewolucje - komedia romantyczna USA 2014, reż. Frank Coraci
20:00 Invictus: Niepokonany - dramat hist. USA 2009
22:35 Interkosmos - film s.f. USA 1987, reż. Joe Dante
01:10 Zabójcza broń II - film sensacyjny USA 1989

PARAMOUNT

07:30 Elementary VI (11,12/21)
09:25 Rodzina od zaraz - komedia USA 2018
11:55 Rodzina Addamsów - czarna komedia USA 1991
14:00 Transfomers: Ostatni Rycerz - film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017
17:25 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
20:00 Gliniarz z Beverly Hills II - komedia sens. USA 1987
22:05 Ojciec chrzestny - film sensacyjny USA 1972
01:50 Grindhouse vol. 1 Death Proof - thriller USA 2007

HBO

08:45 Siła naszych marzeń - komedia Francja/Kanada 2022 (110 min)
10:35 Wyspa psów - film anim. USA/Niemcy/Wlk. Bryt./Jap. 2018 (100 min)
12:15 Żegnaj Christopher Robin - film biograficzny Wlk. Brytania/USA 2017 (110 min)
14:05 Zmierzch - film fantasy USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Catherine Hardwicke, wyk. Kristen Stewart (120 min)
16:05 Tripped Up - komedia USA 2023, reż. Shruti Ganguly (100 min)
17:45 Czarne bractwo. BlacKkKlansman - film biograf. USA/Chiny 2018, reż. Spike Lee (135 min)
20:00 W skrócie - komediodramat Niemcy 2024, reż. David Dietl, wyk. Laura Tonke (105 min)
21:45 Co nowego w naszej rodzinie? (1/3)
22:35 Holland - thriller USA 25, reż. Mimi Cave, wyk. Nicole Kidman (105 min)
00:20 Makbet - dramat wojenny Wlk. Brytania/Francja 2015, reż. Justin Kurzel (110 min)

CINEMAX

13:25 Lepiej później niż wcale - komediodramat USA 2023
15:00 Nowe życie - dramat obyczajowy Hiszpania 2024
16:40 Faruk - dramat obyczajowy Niemcy/Turcja 2024
18:15 Kłopoty rodzinne - komedia Włochy 2024
20:00 Fargo - dramat krym. USA/Wlk. Brytania 1996, reż. Joel Coen, Ethan Coen
21:35 Pewnego razu... w Hollywood - komediodramat USA/Wlk. Brytania/Chiny 2019
00:10 Mimi – książę ciemności - horror Włochy 2023

ROMANCE TV

08:40 Górscy ratownicy
09:30 Górski lekarz (6/7)
10:30 Rodzina Andersów
14:20 Familie Bundschuh: Jesteście oczywiście zaproszeni - film obycz. Niemcy 18
16:15 Inga Lindström: Śladami miłości - romans Niemcy 2006
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz
20:00 Inga Lindström: Meandry miłości - film obyczajowy Niemcy 2007
21:55 Lato w Barcelonie - komedia romantyczna Niemcy/Hiszpania 2015
23:50 Górski lekarz

CANAL+ PREMIUM

08:55 Królowa chmur - komedia Polska 2003 (80 min)
10:15 Trolle - film anim. USA/Indie/Wlk. Brytania/Niemcy 2016 (90 min)
11:45 Łapu-Capu
11:50 MTV Unplugged
13:10 The Office PL (11,12/12)
14:10 Pieśni wielorybów
15:30 W pokoju obok - dramat obyczajowy Hiszpania/USA/Francja 2024 (105 min)
17:15 Hollywood Buzz (44)
17:40 Łapu-Capu
17:45 Holiday - komedia romantyczna USA 2006, reż. Nancy Meyers, wyk. Cameron Diaz (135 min)
20:00 Eksperyment: Odsiadka (6) - serial dok. Polska 2025
21:00 Aftermath. Most w ogniu - film sensacyjny USA 2024, reż. Patrick Lussier (95 min)
22:35 Everest - thriller USA/Islandia/Wlk. Brytania 2015, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Jason Clarke (120 min)
00:35 Abigail - horror USA/Irlandia/Kanada 2024 (110 min)

TVN FABUŁA

08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (24/26)
11:50 Magda M. II (5,6)
13:55 Teraz albo nigdy! III (3)
14:55 19+ - serial fab.-dok.
16:00 Po drugiej stronie kamery - serial dok. Polska 17
17:05 Shrek Trzeci - film animowany USA 2007
19:00 Szpital św. Anny (4/26)
20:00 Zaginione miasto - komedia sens. USA 2022
22:30 Nieustraszeni bracia Grimm - film fantasy USA/Czechy/Wlk. Brytania 2005

AMC

08:15 10.5: Apokalipsa (2) - film katas. USA/Albania 2006
09:55 I tak, i nie - komedia Kanada 2004, reż. Kelly Makin
11:45 Operacja Kondor - komedia sens. Hongkong 91
13:55 Wojna światów - film s.f. USA/Japonia 2005
16:15 Zagadki Sfinksa - film s.f. Wlk. Brytania/Kanada 2008
18:10 Tutanchamon (2/2)
19:55 Ona to on - komedia USA/Kanada 2006
22:00 Domino śmierci - film akcji USA 2019, reż. Ken Sanzel
23:50 Wolf Creek II - horror Australia 2013, reż. G. McLean

eprasa.pl 755fec0d03

AXN

08:25 Agenci NCIS XI (24/24)
09:25 Castle IV (12,13/23)
11:25 Detektyw Monk III (9,10/16) - serial krym. USA 05
13:20 Rekrut VII (17,18/18)
15:15 FBI: International IV (1,2/22) - serial akcji USA 2024
17:10 Castle IV (14,15/23)
19:05 FBI III (1,2/15)
21:05 Agenci NCIS XX (7/22) - serial krym. USA 2022
22:00 Agenci NCIS: Hawaje (18/22) - serial krym. USA 2021
23:00 Castle IV (14,15/23)
00:45 FBI III (1/15) - serial sens.

EPIC DRAMA

09:00 Lekarze na start
09:45 Agenci NCIS XVII (6/20)
10:40 Wszystkie stworzenia duże i małe V (1/6)
11:40 Poirot XII (1/4)
13:40 Lekarze na start
14:25 Agenci NCIS XVII (6/20)
15:20 Panna Scarlet VI
16:25 Marlow: klub zbrodni
17:25 Poirot XIII (1/5)
19:20 Lekarze na start
20:05 Agenci NCIS XVII (7/20) - serial kryminalny USA 2019
21:00 Jane Eyre (3/4)
22:05 A.B.C. (3/4)
23:05 Panna Marple (3/4)
01:05 Lekarze na start

TVN STYLE

08:25 Dorota was urządzi III (9,10/13) - serial dok. Polska 15
09:55 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (9, 10) - reality show
11:25 Ugotowani (2, 3)
13:30 Kuchenne rewolucje (1, 13) - reality show Polska 20
15:35 Bitwa o gości (2)
16:40 Jestem z Polski IX (13,12)
18:45 Kuchenne rewolucje (8) - reality show Polska 25
20:50 Zgłoś remont (2) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski X (8)
23:45 Hotel Paradise (20)
00:45 Apetyt na miłość (2)

TVN TURBO

08:20 Nic do zgłoszenia V
09:15 Fani czterech kółek XV
11:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować
18:00 Raport Turbo (4952)
18:15 Samochód marzeń: Kup i zrób (11) - magazyn
19:00 Mobilni mechanicy (9)
19:45 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (2) - mag.
20:30 Zawodowi handlarze (9)
21:15 Z drugiej ręki (9)
22:00 Raport Turbo (4952)
22:20 Wojny samochodowe

BBC FIRST

08:50 Lewis IV (7/8)
09:50 Ojciec Brown VII (4/10)
10:50 Śmierć pod palmami IV
11:55 Ludwig (6/6) - miniserial
13:05 Zbrodnie w Prowansji (2)
15:00 Ojciec Brown (8/10)
15:55 Lewis IV (7/8)
16:55 My Life is Murder IV (8/8)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami IV (3/8) - serial kryminalny
21:00 Milczący świadek XXVII (9,10/10) - serial kryminalny
23:15 Zbrodnie Saint-Pierre
00:15 Zbrodnie w Prowansji (2)

FX

08:15 Dr House V (23/24)
09:10 Kości XI (3,4/22)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (1/22)
11:55 FBI II (8,9/19)
13:45 Alert: Wydział Osób Zaginionych II (5,6/10)
15:35 Agenci NCIS (23,1/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (2/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (3,4/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (15,16/17)
22:00 Genialna Morgan (13/13)
22:55 Na krawędzi - film sens. USA/Włochy/Francja/Jap. 1993

HGTV

09:05 Remontujemy dom na plaży (6/13) - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata XIII
11:00 Zarobić na remoncie VI
12:00 Tu jest pięknie V (3/8)
12:50 Nieoczywiste miejsca II
13:55 House Hunters (10, 11)
15:05 Mieszkanie na miarę IV
17:00 Wielkanoc palce lizać
17:35 Wielkanocne metamorfozy Doroty Szelągowskiej
18:15 Weekendowa metamorfoza (7, 8) - reality show
20:05 Dorota was urządzi V
21:35 Zróbmy sobie dom (5)
22:35 House Hunters (4—7)

BBC LIFESTYLE

09:55 Masterchef: nowe pokolenie (8) - program rozrywk.
10:25 Zapraszam do stołu (13)
12:10 Wielkie australijskie wypieki V - serial dok.
13:30 Rezydencje na Mauritiusie (1/10) - serial dok.
14:35 W 80 kilo dookoła świata (2) - serial dokumentalny
15:35 Zapraszam do stołu (2)
17:30 Rezydencje na Mauritiusie (2/10) - serial dok.
18:35 Mistrzowie ceramiki (7)
19:40 Wielkie australijskie wypieki V - serial dok.
21:00 Mistrzowie szycia (5, 6)
23:15 Wstydliwe choroby IV

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół IV (19,20/24)
08:55 Przyjaciele IX (17—22/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (23,24,1—4/24)
14:30 Dwóch i pół IV (21—24/24) - serial kom.
16:25 Przyjaciele IX (23,1—4/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu (5—10/17) - serial kom.
22:00 The Office PL II (11,12)
23:05 Comedy Club (6, 7)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (12/13)

TVP SERIALE

08:15 Komisarz Alex VII
09:10 Rodzinka.pl II
09:40 Klan - telenowela
10:05 Ranczo III (6,7/13)
11:50 Ojciec Mateusz XXIV (11)
12:45 Pan Mama (19/20)
13:15 Zaraz wracam
13:50 Ojciec Mateusz XXIV (13)
15:35 Komisarz Alex XXI (11)
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo III (8,9/13)
19:35 Ojciec Mateusz XXV
20:25 Komisarz Alex XXV (4)
21:25 Ranczo III (10,11/13)
23:20 Ojciec Mateusz XXV
00:15 Wojna zastępcza
01:05 Pitbull (5) - serial sens.

CANAL+ KUCHNIA

10:35 U sąsiadów w kuchni XI
11:40 Comfort Food
12:30 Jamie Oliver - serial dok.
13:25 Podróż przez smaki Chin
14:25 365 obiadów Mariety Mareckiej (1) - mag. kulinarny
14:50 Zgrillowani (6, 7)
15:45 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (6, 7)
16:40 Jamie Oliver
18:30 Jakubiak rozgryza Włochy (4, 5) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (6, 7)
20:15 Bosacka daje radę (2, 3)
21:15 Anthony Bourdain VIII
00:45 David w Europie (8)

CANAL+ DOMO

09:00 Ucieczka na wieś XXIV
10:55 Wielkie projekty: transformacje (1) - reality show
12:05 Po pierwsze: lokalizacja!
14:00 Cudotwórcy VI (13/13)
14:50 Wielkie projekty: transformacje (2) - reality show
16:00 Daleko od miasta XI
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: transformacje (3) - reality show
20:10 Daleko od miasta XV (3)
21:00 Cudotwórcy VI
22:00 Przekopiemy Ci ogródek
23:00 Gardeners' World (5)
00:15 W mieście czy na wsi

PLANETE+

13:45 Rolnictwo przyszłości
14:50 Motyle. Superbohaterowie przyrody (2/3)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XII (1/8) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (45—48)
18:15 Świat z góry XII
18:50 Antropocen - film dok.
19:55 Dawno temu w Europie
20:55 Niezwykłe podróże koleją IX (4/7) - serial dok.
22:00 Premiera: My, budowniczowie nowej Czechosłowacji
23:10 Miasta z ruin (2/4)

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów II (10/10)
10:00 Klan z Alaski III (19/32)
11:00 Potwór z Alaski (8/8)
12:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (4/6) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania VII (5/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Od samochodu do domu
17:00 Celnicy na straży Europy VII (19,20/20)
18:00 Biznes na kółkach (2/6)
19:00 Złomowisko PL II (3,4)
21:00 Gorączka złota (19/21)
22:00 Złoto drwali II (8/8)
23:00 Morze złota XIII (7)

TVP HISTORIA

11:55 Salme: łodzie wikingów
12:55 Nieznana wojna na Północy (3/6) - serial dok.
14:00 Królowie (65)
14:35 Czterej pancerni i pies
15:35 Sensacje XX wieku
17:35 Czas honoru II (12/13)
18:35 Encyklopedia II wojny światowej (33)
19:05 Flesz historii (755)
19:35 Królowie (24)
20:05 07 zgłoś się (2)
21:50 Największe tajemnice monarchii - serial dok.
22:55 Ostatnia msza w kościele Wszystkich Świętych

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki II (11/17)
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Tajne akta UFO: nowe otwarcie (3/8) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (2/11)
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki (2) - serial dok.
17:10 Naziści na tropie skarbów (6/6) - serial dok.
18:10 Starożytni kosmici II
20:00 Złoto Hitlera (4/4)
21:00 Na lodowym szlaku XII
22:00 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa (1) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic XI)
15:00 Strażnicy z Karaibów II
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic IV (2/8)
17:00 Tajemnicze mumie z Sakkary (2/4) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (7/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (2/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (4/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Największe katastrofy budowlane III
22:00 Premiera: Megametro

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIV
12:00 Superfabryki (5/8)
13:00 Poszukiwacze historii VI
14:00 I wojna światowa w liczbach (3,4/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka (3,4/10) - serial dok. USA 2012
18:00 Rolnicy. Podlasie VII (25,26) - serial dok. Polska 25
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii
23:00 Mordercy z Hitlerjugend
00:00 Starożytni kosmici XV
01:00 Rolnicy. Podlasie VII (35)

BBC EARTH

11:20 Dzika Francja
12:20 Błękitna Planeta II – kulisy - serial dok.
13:25 Inżynieria jutra
14:30 W okowach mrozu XI
15:30 Ben Fogle na szkockich wyspach II (1/4) - serial dok.
16:35 Ziemia (3/5) - serial dok.
17:40 Dzika Francja
18:45 Sekretne życie drzew
19:45 Dziki połów (6/8)
20:55 Ben Fogle na szkockich wyspach II (2/4) - serial dok.
21:55 W okowach mrozu XI
22:55 Michael Mosley: sekrety naszych zakupów - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

11:20 Tajne bazy nazistów IV
12:20 Podziemna armia
13:30 II wojna światowa: cena imperium (5/13) - serial dok.
14:35 Historia sprawiedliwości - serial dok. Kanada 2025
15:35 Tajemnice mumii (4/8)
16:35 Mezopotamia odkryta na nowo - film dok. Francja 24
17:40 Tajne bazy nazistów IV)
18:50 Podziemna armia
19:50 II wojna światowa: cena imperium (5/13) - serial dok.
21:00 Machu Picchu: kamienne miasto - film dok. Francja 24
22:10 Ciemna strona starożytnej Grecji - serial dok.

eprasa.pl 755fec0d03

szyfropanorama

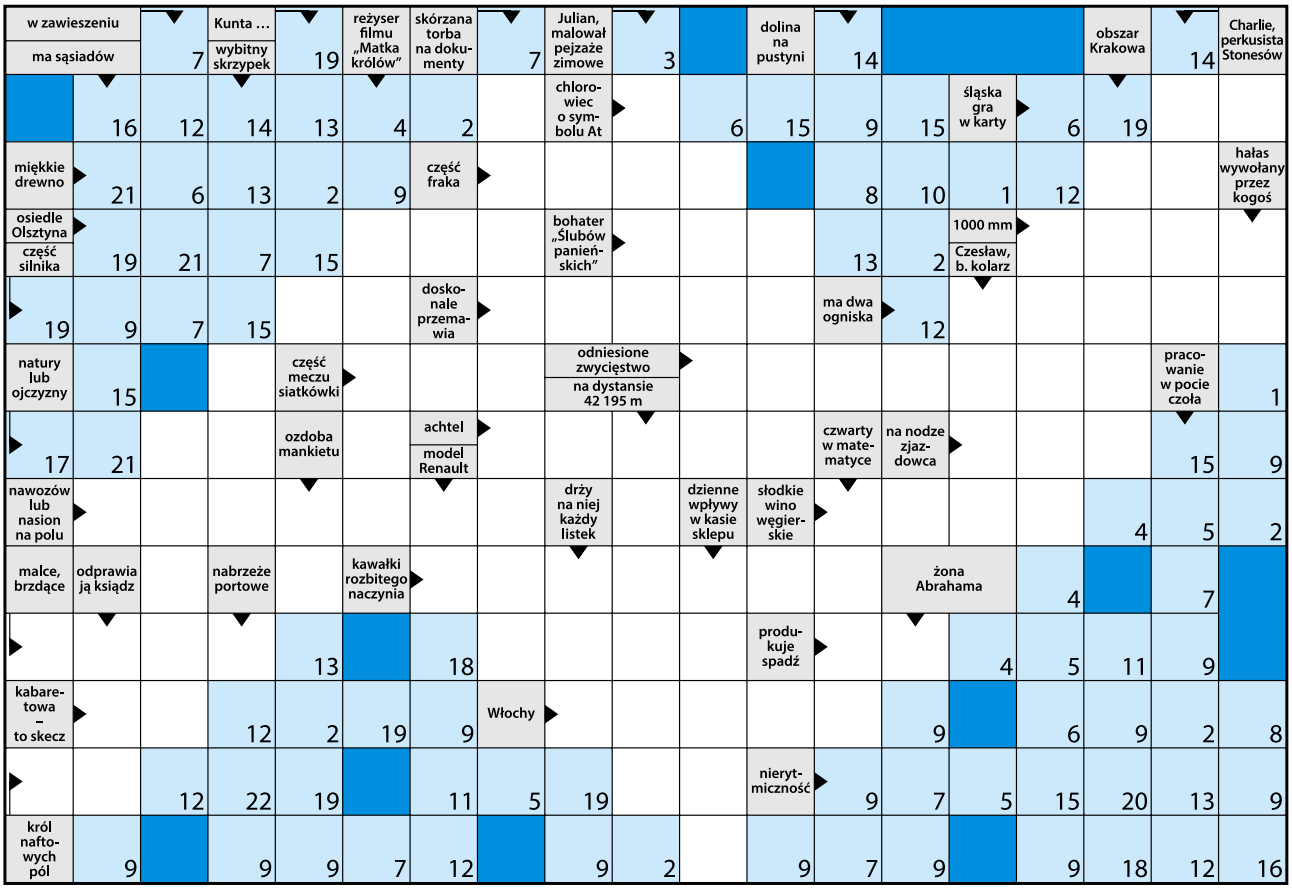

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

Rozwiązanie krzyżówki

9	10	8	5	11	22	9
7	9	8	13	21	14	9

sudoku

	a			7	2			
		2		1	4			9
4		1			3		5	
						6		
	1	4	2		6		8	
				4			3	1
	2		3	6	1	4	9	
9			8	5			2	3
1		8						7

	6		7					3
4				8				1
7				3		5		
			2			9	1	8
		6				7	2	4
1		2			9			
			1	6				
	4	7		9	3		5	b
		8	5	4		2		

Jak rozwiązać szyfropanoramę?
Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki.
W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-22).
Aby odczytać hasło trzeba przepisać litery do odpowiednich kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z 20 marca:
CZERWONA CEGŁA BUDOWLANA

Jak rozwiązać sudoku?
W każdym rzędzie, w każdej kolumnie i w każdym małym kwadracie obwiedzionym grubą linią powinno się znaleźć dziewięć różnych cyfr od 1 do 9.

Prawidłowe cyfry z poprzedniego numeru (edycja 20 marca) a1; b8

Zapraszamy na podcast Sobotni Seans
Dostępne na platformach Spotify, Apple Podcasts, na YouTubie, TokFM.pl, a także na Wyborcza.pl/Podcast
Informacje o serialowych i filmowych nowościach w telewizji i serwisach VoD: Wyborcza.pl/kultura

eprasa.pl 755fec0d03